

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 11716

UNTERVELT

Joseph Opatoshu

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

י. אָפָאַטָאַשׁוּ

אוֹבֶט עֲרֻרְעַלְט

279

פָאַרְלָאָג סִינְלָאַוְרָ-לִיגְעַ וּוֹאַרְשָׁע

Printed in Poland
די דאַזְקָע אַוְילֶגָגָע פּוֹן י. אַפְּגָטָאַש
אוֹבָנָט עַד חַצְבָּאַיִן, 9016 הַכְּסָם צְוִישָׁן
פֿאָרְלָאָג „קָוְהָטָוְרָהָגָע“, אוֹן דָּעַם מַחְבָּר, סְפָעַצְיָפָּה
גְּבוֹרְהָקָע פָּאָר די פְּעַונְדָּר אַוְיָס פְּרָמְתְּרִיךְ
קוֹיְיָן אוֹן פָּאָרְקִיּוֹפָן דָּאָס בּוֹזָן אַיִן
אַמְּרִיקָע אוֹן לְהַלְוָתִין פֿאָרְבָּאָטָן :: ::

Copyright by Joseph Opatovsky
New York 1918

ערשטע אַוְילֶגָגָע אַיִן נִירְגָּאַרְק	1500	1918	נִקיּוֹן
צְוִיְיטָע	"	"	"
דְּרִיטָע	"	"	"
פְּשָׂרְטָע	"	"	"
קִינְמָטָע	"	"	"

„Unterwelt“, — I. Opatoszu
Wyd. „Kultur-Liga“, Warszawa 1927
Druk. „Di Welt“, Nowolipie 7.

פָּנִים נַיְגָרְקָעֵר גַּםְנוּ

עדום פיר א זיינער פארטאג אין ספֿאַרט אָוּפְּגָעָשְׂפְּרוֹנוֹנְךָ, אָוִיסְגָּעָצְיָין זִין לְעֵגֶלְעַכְן קָעָרְפָּעָר מִיט דִּי שְׁפִיצְיָק מְאָרְדָּע, גַּעַן דִּירִיט מִיטָּן הָאָרִיקָן עַק, גַּעֲדוֹרָאָפָעָט מִיט דִּי נְעַגְלָן אָזָן זִיךְ צַעְבִּילְט. ער אַיז בְּעַלְד אָרוֹיף אָוִיפָּן בְּעַלְ-הַבִּית בְּעַטְל, צַוְּגָעַשְׂטָקָט זִין קָאלְטָן שְׁנוֹק צָו סְעָמָס בָּאָק אָזָן אִים גַּעַנוּמָעַן גַּלְעָטָן.

סְעַם הָאָט זִיךְ דָּוְרְכָגָעָטְרִיְּסְלָט, גַּעֲוָאָרְפָּן אָ בְּלִיךְ אָוִיףְ דָעַר וּוְאַנט, וּוּ דִי גְּרוֹפָע „פִּיטְעָרָס“ הָאָבָן גַּעַהְאָנְגָּעָן, אָזָן זִיךְ אַיְינְגָּעָן קָוָקָט אַיז דָעַט הָעַלְן פִּירְעָקִין שִׁין. עַס הָאָט גַּעַהְיִיסָן: אָז דִי גְּרוֹיסָעָט עַלְעַקְטְּרִישָׁע לְאַמְּפָט, וּוָאָס הָעַנְגָּט אָוִיףְ אָ גְּרוֹסָן קְלָאָז קָעָגָן. אַיְבָּעָר דָעַט פָּעָנְסְטָעָר, בְּרָעָנָט נָאָך, אָזָן דָעַר זִיגָעָר אַיז נָאָך נִיטְ פִּיר. סְעַם הָאָט זִיךְ אַיְבָּעָרְגָּעָצְיָין, גַּעַשְׂמָאָק פָּאָנְאָנְדָּעָרְגָּעָנְעָצָט אָזָן אַיְנְקוּנְגְּדִיק זִיךְ אַיְן שִׁין, אַיז עָדָר אָרְאָפְ פָּוָן בְּעַטְל. בְּעַלְד הָאָט זִיךְ פָּוָן שִׁין גַּעַנוּמָעַן בּוֹלְט אָרוֹיסְפְּרָעָסָן „גָּאָק-אָוּט-בְּרָאָזָן“ מִיט זִין פָּאָרְעָקְשָׁנָטָן, וּוּ בִּי אָ יְוָגָג בְּיַהְיָה, שְׁטָעָרָן, פָּוָן הִינְטָעָר וּוְשָׁלָכָן עַס דָּאָבָן אָפְעָרְגָּעָקָוָקָט אָ פָּאָר וּוְיִיכְעָ, שְׁמִיכְלָעָנְדָע אָוִיגָן. סְעַם הָאָט זִיךְ פָּאָרְקָוָקָט אָוִיפָּן „פְּרִיאְיָ-פִּיטְעָרָס“, בְּשַׁעַת מְעָשָׁה אָוִיסְגָּעָשְׂטְרָעָקָט זִיִּין רָעָכְטָע הָאָנָט, וּוּ אָ פְּלִיאָגָג פָּוָן אָ וּוְינְטָ-מִילָה, דִי לִינְקָעָ מִיט אָפְאָרְקוּוּעָטְשָׁטָע פּוֹיְסָט הָאָט עַר אָיִינְגָּעָקְוָרְטָשָׁטָע, גַּעַהְאָלָטָן נְעַבְן דָעַר גַּאֲמְבָעָ אָזָן זִיךְ פָּאָרְמָאָסָטָן גַּלְאָט אַיז דָעַר וּוּצְלָט אָרִין.

סְפֿאַרט הָאָט זִיךְ צַוְּגָעַזְעָצָט אָוִיףְ זִיְינָע הִינְטָעָרְשָׁטָע לְאָפָעָס אָזָן מִיט אָ הִינְטִישָׁע שְׁמָחָה זִיךְ גַּעֲוָאָרְפָּן אָוִיפָּן בְּעַלְ-הַבִּית. סְעַם הָאָט אִים אָרוֹמְגָעָכָאָפָט, זִיךְ אָ שְׁלִיאְידָעָר גַּעַטָּאָן אָוִיפָּן בְּעַטְל אָזָן הָאָרִיצִיק נְעַלְאָכָט.

אָזָן נִיט בְּחָנָם אַיז סְעַם אָזָוי אָוִיפָּגְּלִיזְגָּט גַּעַוּזָעָן — ער אַיז גַּעַכְטָן אָוִיסְגָּעָפָאָרָן מִיט פָּאָלִין, זִין בְּעַלְ-הַבִּיתְתָּעָס טָאָכְטָאָר. דָעַר גַּאֲנְצָעָר „גַּעַגְגָה“, וּוָאָס הָאָלָט זִיךְ אָוִיףְ בִּי זִין בְּעַלְ-הַבִּיתְתָּעָס

אין "סְתִיַּשָּׁאָנוּרִיְּסְטָאָר", האט זיך אַפְּגַּלוּ גַּעֲבֵלָאָן, גַּעֲטַעַנְהַט, אוֹן אלעken וויסן דאָרֶף ער נישט פָּאָרֶן. נָאָר וּמְעַמְּן אַזְּטַעַט ער אוֹן אלעken נישט געקראנן אוֹן וועג אַרְיִין אוֹן צְרוּקָגְעַדְעַט, האט אַלְעַקְגָּאָר קִין רַעַכְתְּ נִשְׁתְּ זִיךְ אַרְומְצִוְשְׁלַעַפְּן מִיטְ אַיְהָדִישׁ מִידְלָר, ער אוֹן אַגְּנִינִי טָאַלְאָוּ ער זיך אַוְיסְקְּלִיבְּעַן פָּוּן זִינְגְּעַט אוֹן דָּער עַיקָּר וּוּלְעָן אִם אַנְצְּטַט אַלְעַמְּקָנָא זִין, אַקְּלִינְקִיט, זִיךְ וּוּרְעָן דָּאָר אלְעַל פָּאָרְכְּאָפְּט פָּאָרְפָּאָלִין!

סעם האט געללאָנט ווֵי אַזְּוֵי אלעken אַרְאַפְּצְוָרָאָמָעַן פָּוּן וּוּגְד. ער אוֹן געווען זִיכְעָר, אוֹן דָּער גּוֹי וּוּעַט אִים נִיטְ פָּאָרְשְׂוּיְגָן, ער אוֹן דָּאָךְ אַנְ אַיְתָאָלְיִעְנָעָר, אוֹן בֵּי יְעַדְעַר גַּעַלְגַּהְיִת וּוּעַט ער אִים אַרְיִינְזָעַצְּנָן אַשְׁטְּלִילְעַט אַנְ דָּער זִיטְ. נָאָר דָּאָס האט אַנְצְּטַט פְּמַעַט ווֵי גַּאֲרָגִיט גַּעַעַרטְט. ער האט צּוּמִינְסְּטָן גַּעַטְרָאָכְט וּוּגְעַן פָּאָלִין, ווֵי דָאָס מִידְלָר האט מִיט טְרָעָרָן אַנְ דִּי אַזְּגָן זִיךְ גַּעַוְאָרְפְּן אִים אַזְּפָן הַלְּגָן. אִים גַּעַשְׁלַעַפְּט ווֵי זִיךְ גַּיְיט אַוֵּן שְׁטִיטְ אַנְ זִוְּיִסְן "סּוּוּזְטָעָר" צַוְּ אַרְאָפָּא אַחְוָהָה שְׁטָעָלָן, גַּעַבְעָטָן, אוֹן ער זָאָפְּ זִיךְ זִונְגְּעַמְּעַן פָּוּן אַלְעַקְגָּאָר דָּעַן זִיךְ אַנְ אַפְּאָרְלִיזְרְעָנָן דָּער גּוֹי וּוּעַט זִיךְ בָּאָלְדָן נָאָר דָּער חַתְּנָה פָּאָרְקְוִיפְּן, אוֹן נִשְׁתְּ וּוּעַט ער אַיר צְעַשְׁנִידָן מִיט אַבְּרִיטְוּעָ דָאָס פְּנִימָן, זִיךְ וּוּסִיסְ, אוֹן אַיְתָאָלְיִעְנָעָר טְוּזְ אַזְּיִי. — —

סעם האט געשמייכְט. ער האט געוווֹסְט, אוֹן דָּאָס אַיְזְנִיט דָאָס ערְשָׁכָעָ מַאְלָ, ווּאָס פָּאָלִי צְעַרְגָּט זִיךְ מִיטְ אַלְעַקְגָּאָר. אוֹן יְעַדְעַס מַאְלָ קְלִיְּבָט זִיךְ זִיךְ אַזְּיִס, אַלְעַקְגָּאָר אַזְּיִיךְ צְעַפְּלַאְצְעַנְיִישׁ, אַצְוּיִיטְן יְוָגָן אוֹן ווֵי נָאָר אלעken בָּאוּוּיּוֹת זִיךְ אַנְ בָּעַט זִיךְ אַיְבָּעָר, שְׁלַאְגָט זִיךְ מִיטְנָן יְוָגָן כְּפָרָהָת. אוֹן ווּרְדָגְעַנְקָט נִיטְ דִּי מַעַשָּׁה מִיטְ דּוֹשִׁיקְיָן אוֹן דּוֹשִׁיקָּה אַנְ נִיטְ גַּעַוְוָעָן אָבִי וּוּרְדוּ ער אַיְזְנִיט גַּעַוְוָעָן אַטְעַלְגְּרָאָפְּסָט מִיטְ אַנְ גַּוְטָן גַּעַהְאָלָט אוֹן אַלְעַלְהָאָבָן גַּעַהְאָלָטָן אַיְזְנִיט טְעַנְהָן, אוֹ פָּאָלִי אַיְזְנִיט גַּוְטָן וּוּרְטָטָן. נִי, אַיְזְנִיט זִיךְ זִיךְ מִישְׁבָּאָן שִׁקְטָאִים אַפְּ פָּאָרְ דָּער תְּהִוָּה דִּי תְּנָאִים אוֹן דָּער בָּחוֹר האט פָּוּן גְּרוֹזִיס צְרוֹת אַזְּשָׁ גַּעַנוּמָעָן שְׁפָרָן. סעם אַבְּעָר וּוּעַט זִיךְ נִיטְ לְאָזְן שְׁפִּיעָן אַיְזְנִיט דָּער קָאַשְׁעָ — ער קָאַן זִיךְ שְׁטָעַלְבָּאָשְׁטִיְּנָן

פָּוּן צְוּיִיטְן צִימָעָר האט מַעַן גַּעַהְעָרָט ווֵי מִיסְעָס רִיטְשָׁ, סֻעַּמָּס בְּעֵבֶר הַבִּיחָטָע, פָּאָרְעָט זִיךְ. זִיךְ האט גַּעַוְוָקָט אַיְזְנִיט זְוָנְדָל הַעֲרָרִי, ער זָאָל עַפְעַנְגָּן דָּעַם "סְטָעָנְדָ" מִיט צִיְּטוֹנְגָּעָן, ווּאָס זִיךְ האט גַּעַהְאָלָט אַוְנְטְּעָרָן "עַלְעוּוּיְטָעָר".

מיסעס ריטש, אן אלמנה פון א יאָר פערצ'יק, איז געווען אַ דִּוּיטָע, אַ גָּזְוֹנְטָע יַדְעָנָע, ווי אַ טַּעַרְקָ מִיט אַ פָּאָר פִּינְקֶלְדִּיקָעַ זַיְגָן, זַיְהָט גַּעֲרַעַדְטָ מִיט אַ קּוֹוִיטְשִׁיקָן אַלְטָ אָונָע עַט הָטָזָ זַיְקָ גַּעַדְאַכְטָ, אַזְּ נִיט זַיְדָעַט, נַאֲר אַ דָּבוֹק קּוֹוִיטְשָׁעַט אַרְוִיסָּ פָּוּן אַיר אָונָע מַאֲכָתָ חֻזְקָ.

— הערדֵר, אָומָן גַּעַטָּס ווַיְזָן, גַּעַט אָפָּ, גַּעַט אָפָּ! — הָטָזָ זַיְנָע גַּעַרְעַדְטָ האָלָב אַין יִדְישָׁ, האָלָב אַין עַנְגְּלִישָׁ אָונָע אַים גַּעַקְיִצְלָטָ דִּי פִּיאָטָעָס פָּוּן דִּי פִּיסָּ.

הָעַרְדֵּר, אַ פָּעַט בְּחַוְּרַלְ פָּוּן אַ יִאָר פֻּעַרְצָן, קִינְמָלָל נִיט קִין אַוִּיסְגַּעַלְאַפְּעַנְעָר, הָטָזָ זַיְקָ דָּוְרְכָעְגַּוְאָרְפָּן, גַּעַפְנָט זַיְנָע פָּאַרְשָׁלָאָ. פָּעַנָּע זַיְגָן, באַטְרַאַכְטָ אַ וַיְיִצְחָקָ דִּי מַוְטָּעָר, זַיְקָ אַ הָאַסְטִיקָן דָּרְיָי גַּעַטָּאָן אָונָע גַּעַבְרַטְשָׁעָט:

— גַּרְאָרִי הִיר! בָּאַלְדָּ עַפְנָעָן, בָּאַלְדָּ! לְאָז אָז אַוְיָג צָמוֹאָכָן! אַן עַלְטַעַרְעַר יִדְ מִיט אַ פָּאָר גַּרְוִיעָ ווְאַנְסָן, ווֹאָס אַין גַּעַ. שַׁלְאָפָּן אַוְיָף אַלְעַדְרָנְעָר קָאנְאָפָּע, הָטָזָ זַיְקָ מִיט אַמְּאָל אַוְפְּגָעָ. זַעַצְתָּ. עַד הָטָזָ אַוְיָגְעַשְׁתָּקָט דָּעַט קָאָפָּ מִיטָּן קָרוֹצָן הָאַלְגָּן, אַוְיָגְעַגְּלָאָצָט אַ פָּאָר ווְאַסְעַדְרִיקָעָ אַוְיָגָן אָונָע זַיְקָ שְׁטָאָרָק צָעוֹהָטָן. דַּעַר יִדְ הָטָזָ אַוְיָגְעַהָרָט הַוּסְטָן, גַּעַנוּמָעָן ווְאָרְפָּן דָּעַט קָאָפָּ, ווֹי אַין הַיִּילְיָקָן-וּוִיטָעָט-טָפְנָץ, אָונָע גַּעַשְׁלַוְנָגָעָן לְוֹפֶט מִיט אַלְעָ פְּחוֹתָ. עַט הָטָזָ זַיְקָ גַּעַדְאַכְטָ, אַז אַ פָּאָר פָּעַטְשָׁע הַעַנְטָ שְׁטִיקָן דָּעַט יִדְ פָּאָרָן לְאָז אַרְעַר אַמְּפָעָרָט זַיְקָ.

דָּאָס אַז גַּעַוְעָן מִיסְעָס רִיטָשׁ טָאָטָעָ, אַלְעַמְבָּרְגָּעָר יִדְ, ווֹאָס הָטָזָ גַּעַלְיָטָן פָּוּן אַ שְׁוּוּרָעָ אַסְטָמָפָ.

אַ קְלִיָּן יַיְגָן פָּוּן אַ יִאָר דָּרְיָי אַין אַ לְאָנָג פָּלָאָנָעָן שַׁלְאָאָ. הַעַמְדָל אַזְּ אַרְאָפָּ פָּוּן בְּעַט, זַיְקָ גַּעַנוּמָעָן שִׁיבְעָרָן מִיט אַיִן הַעַנְטָל דִּי הָאָרָ, מִיטָּן צַוְּיִיטָן גַּעַרְיסָן דִּי מַוְטָּעָר פָּאָרָן אַוְנְטָעָר-קְלִיָּד אָונָע גַּעַמְעַקָּעָט ווֹי אַ קְעַלְבָּל:

— מַאְ-אָ, עַס-סָּן!

— נָא גַּוְטָ שְׁבָתָ זַיְקָ אַוְיָגְעַכְאָפָט „פָּאַרְצָע-דָּרָאָנָע“! — הָטָזָ מִיסְעָס רִיטָשׁ זַיְקָ צַעְקָוִיטְשָׁעָט, אַ כָּאָפָּ גַּעַטָּאָן דָּעַט יַיְגָלָ פָּאָר אַ העַנְטָל אָונָע אַים אַ שְׁלַיְידָעָר גַּעַטָּאָן אַין בְּעַט אַרְיָין — שַׁלְאָאָ, מַמָּאָ, דָעַן כְּדוֹרָס דִּיךְ!

דאָס ייְנֶגֶל האָט זיך נאָך העכער צעווינט, גענו מען אַראָפּוֹוואָרְפּן
מייט די פִּיסְלָעָך דִּי קִישְׁוּס אַוִיפּ דָּעָר פָּאָלָאָגָע אָונְ גַּעֲשִׁיעָן:

— כ'זוויל עַסְנָן — — עַסְ-סְ-סְן! — —

משה, מיסעס ריטש טאטע, וואָס אַיְזָ שִׂיעָר נִיט דערשטיקט
געוווארן אָונְ גַּעֲכָאָרְכָּט מִיטְן האָלָן וַיְיָ אַ גַּעֲקוּילְעָטָע גַּאנְגָן, האָט
גערוףּן דעם ייְנֶגֶל:

— אַרטוֹר, כֵּי, כֵּי, כֵּי!

אַרטוֹר האָט זיך פַּאָרְקָוּט אַוִיפּן זִידָן, גַּעֲמִינְט, אָז עַר מאָכָט
„פָּאָן“ אָונְ אַנְטְּשָׁוִיגָן גַּעֲוָוָרָן.

מיסעס ריטש האָט אַ צַּעְפָּאָטְלָטָע גַּעֲפָנְט סֻעַם טִיר אָונְ אַיְזָ
לִיכְבָּט אַריַין אַיְזָ אַירָעָשָׁן מִיט גַּומְעָנָע אַפְּצָאָסָן.

— הָעֵי, סֻעָם, שְׁלָאָפְּסָט? — האָט זיך גַּעֲזָאנְט אָונְ אַרוּפְּגַּעְלִיגְט
איַר האָנט אַוִיפּ זִיְן מַסְקוּלְאַסְטָן אַרְעָם.

— וּועֶר שְׁלָאָפְּט?

— טָאַהָרָ, פַּאָרְגָּעָס נִיט צַו לְאָזָן אָן עַקְסָטָרָא „וּוְאִירְלָד“ אָין
סָאָזָן אָונְ דעם אַלְטָן בְּעָקָר אַ „טִימָס“, וּועֶסֶט נִיט פַּאָרְגָּעָן?
— אַלְ-רִיטִּ!

מיסעס ריטש האָט זיך אַוּעָקְגַּעְזָעַצְט אַוִיפּן בעַטְל, וּוּילְעָרִין
סָעַמְעָן אַ קְלָאָפּ גַּעֲטָאָן אַיְן דָּעָר פְּלִיצְעָ אָמִיט אַ שְׁמִיכָל גַּעֲפָרְגָּעָטָן?

— נָוָה, האָסָט כָּאָטָש פָּאָלִין גַּעֲגָבָן אַ „גּוֹד-טִיִּים“, דו „לְאָבָטְשָׁעָר“?

— פַּאָרְלָאָזָן זיך אַוִיפּ סָעַמְעָן, מִיסְעָס רִיטְשׁ, אָז עַר בְּעַדְעָמָן
אָיַין — נִיטִּ! איַר וּוּיסְטָן דָאָן, כָּאָ, כָּאָ! — האָט זִיך סָבָבָן
הָאַרְצִיק צַעְלָאָכָט.

— שְׁאָרָאָפּ יוּ — האָט מִיסְעָס רִיטְשׁ כְּלוּמְרָשְׁט אַ בִּינְזָעָגָן
עַנְפְּטָעָרְט אָונְ אַיְם אַרוּפְּגַּעְלִיגְט דִּי האָנט אַוִיפּן מוֹיל — וּוּאָס טָוִינָן
די קְוָגְצָן, סֻעָם, בִּיסְט זִיך אַסְוָר וּועֶרטָן! אָונְ גַּלְוִיבָן מִיר, וּוּעַן נִיט דָאָס
אָוּמְגָלִיק מִיטְן שִׂיגְעָץ, מִיט אַלְעָקָן מִין אַיְדָה, אַיְזָ מִין נָאָמָעָן נִיט
סִידִיָּה, צִי דו וּוּאָלָט זִיך גַּעֲקָרִיגָן — — לְאָמִיר זִיך נִיט נָאָרָן, אַזָּא
פַּאָרְשָׁוִין זִיך דו וּוּאָלָט זִיך קִינְמָאָל נִיט פַּאָרְשָׁפְּעָטִיקָט! דו בִּיסְט דָאָס
אַ גַּעֲוָאָלְדִּיקָעָר פַּאָרְדִּינָעָר, מִיר וּוּיִיטָן דָאָס! וּוּעַן דו וּוּאָלָסָט גַּעֲוָעָן
אַ לִיְיט, וּוּאָלָסָטוּ שָׁוִין הַיִּינְט גַּעֲהָאָט אַ „בִּינְגָעָס“ פַּאָר זִיך, נִיט גַּעַשׂ
דָאָרְפָּט אַרְבָּעָטָן פַּאָר פְּרָעָמְדָע. נִעַם אָט די אַלְעָ „נִיּוֹס-דִּילְעָס“.

דאס זענען דאך אלע גריינע יידן און איינס ביי איינס זענען זי ווערט צו עטלאכע טויזנט טאלער. און איר אלע, דעם גאנצן "גענג" מײַן איך? איר זענט א חברה ליידיק-גייערטס, פוטס-אן-פֿאָסנִיקָעַס! מײַ שטיינס געזאגט, ביי אייך קאָן אַ ווייב לְעֵבָן אַין ליידן, עטן ברויט מיטן לְעֵפֶל?!

סעט האט זיך ביי די לעצעט ווערטער צעשמייכלט, זיך צו-
געבעיגן צו מיסעס ריטש און איר אינגעדרזיט:

— אז כ'האָב געפֿאַסְט פָּאָר דָּעֵר מְאַמְּעָן, פָּאָס אִינְכָּאָר דָּעֵר

טָאכְטָעַר, אֵי-אֵי!

— נו, גענוג זיך צו חכמה הנען, סעם, מיר וועגן זיך שוין

שפער אויטשטען! גיב נאר אַהעֲרָדִי דְּרֵי טַאַלְעָרָד, ווֹאָס דוֹ

האסט נעצן אפיגעומען אין סאלון פאר צייטונגען!

— דֵי דָרְיִי טַאַלְעַד פָּרֶשְׁרִיבֶט אֹוִיתַ מִינְגַע "וַיִּדְשֻׁעַ", —

הזהר סעם גענרטפערט.

— ווואס מיר "ווינדזשעט"? — האט מיטעט ריטש א קוריטש

געטמאן — שווין די דריי טאלער אהעד! קייןע «מאנק-ביזונעס»! זיך

קומט גארניט און אויב עס געפערלט דיר ניט, ברען הענט און

היפיס אֲרוֹת! בִּיטָּה נָאֵךְ דַּעֲרוֹנִיְּלָ מַיִּין מַאֲן אָוֹן מַיִּין אַיִּדָּעָם נִיטָּה.

הצהרט? גנבים, סאקרים! איך, א שוואכע אלמנה מיט קלינע

יתומים, מיט אן אלטן קראנקן טאטן איבערן קאָפּ, מוז נאַבעָךְ

פָּרָשָׁה וְאַרְצָתָן וְעָרָן, נִיט שֶׁלְאָפָן קִיּוֹן נִעַכְת — — אָנוֹ פָּאָר וּוּעָם?

פָּאָר אָזְעַלְכָּעַ לִיְדָאַקָּעַ, רֹוֵשֶׁעַ שְׂנָאַרְעָסֶן!

סעם האט געווווטט, או דאס אין ניט דאס ערשות מאָל, וואָס

זײַן מיסעס קרייגט זיך מיט אים, או נאָך הײַנט וועט דֵי „גָּלִיצְקָע

גנָּבָה" (אווי פְּלַעֲגָת עָר זִי תְּמִיד רָופֵן) אִם אִיבְּצָרְבָּעָטָן אוֹזֶן פְּלוֹמְרָשֶׁת

אן אַנְגָעֶבְרוֹגָזְטָעַ וּוְעַט זִי אַיִם מַסְדָּן, אוֹ אֹיֵב עַד וּוְיַל אַיְל

טנאכטער, טא זאל ער זיך ניט אַרוּמְשָׁלָעֶפֶן מיט אַנדערע נקבות.

מיסעט ריטש איז זיך דערוויל פאָרגאנגען אלץ העכער אײַן

אֵיר קוויטשיקן אלט, געמאכט אָזעלאכע קולות, אָז אלע אִין שטוב

הַדָּבָר זֶה אִוְפָגָעַ בְּאַתְּ.

דעד אלטער משה האט זיך באויזן אין דעד טיר אין

אָ צַעֲפָרָלְטָן שֶׁלְאַפְרָאָק מִיט אָזְוֵי פָּאָמְפָעָנָעָס. אַרְטָוֹר הָאָט אִים גַּעַ.

אַלְטָן פֵּאַר דִּי פָּלָעַס אָוֹן גַּעֲשְׁפִּילֶט מִיטָּן זַיְדָן אִין פַּעֲרְדָּעַץ.
הַעֲרִי אִינוֹ אַרְיִן אִין דִּי גַּאֲטְקָעַס, אַנְגַּעַכְאָפֶט דִּי מַוְתָּעַר פֵּאַר אַהֲנַט
אָוֹן זַיְ גַּעֲנוּמָעַן שַׂלְעָפֶן:
— זַעַ נָאָר, זַיְךְ צַעֲרִיטְשָׁעַט! קָוָם שָׁוִין, קָוָם! גַּיְיַ עַפְן דָּעַט
“צַטָּאָר” בַּעֲסָעָר!

מִיסְעָס וַיְתַש אִינוֹ גַּעֲוָאָרַן מִיט אַמְּאָל שְׁטִילַ, גַּלְיִיךְ מַעַן וּוּאַלְטַ
אַיר הַעֲנַט אָוֹן פִּיס אַפְּגַעַנוּמָעַן, אָוֹן גַּעֲנוּמָעַן אַרְוִיסְגִּינַן מִיט הַעֲרִין,
זַיְעַנְדִּיק שָׁוִין בַּיְ דַּעַר טִיר, הַאֲט זַיְ זַיְךְ עַרְשַׁת אַרְוּמְגַעַזְעַן, אָוֹ
צַעֲרִי פִּירַט זַיְ אַרְוִוִּים, הַאֲט זַיְ פָּוֹן פַּאֲרְדְּרוֹס אִים אַ וּוּאָרַף גַּעֲטָאָן
פָּוֹן זַק, זַיְךְ אַוִּיסְגַּעַדְרִיִּיט אָוֹן אַוִּיפְ דָּאָט זַיְ אַגְּדָעָהָבָן אַיְדְּ פָּגָנוֹן;
— גַּנְבִּים! סַאֲקָעָרָס! כַּיְוָעָל אַיְיךְ אַיְינַס בַּיְ אַיְינַס דַּוְרְכְּתִרְיִיבָן!
וְאָס? כַּיְוָעָל זַיְךְ קָוּמָעַן אַנְפְּרַעְגַּן בַּיְ הַעֲרִי סַמְּאָרְעַק, צַי אַיְיךְ זַאָלְ
שְׁרִיעַן, צַי נִיְּין? אַ נִּטְ דַּעַרְלַעַבָּן וּוּעַט עַרְעַס! קִינְוֹעַר הַאֲט מִיר
דָּא קִיְּין דַּעַחַ נִיט צַו זַאָגָן! כַּיְוָוִיס נִיט? זַיְךְ צַוְּנוּפְגַעַשְׁאָגָן דִּי קַעַפְ
דִּי גַּאֲנַצְעַ בַּאֲנַדְעַ אָוֹן אַלְעַ אַנְטְּקַעְגַּן מִיר! אָוֹן דָו, לִיטְוֹאָק — הַאֲט זַיְ
זַיְךְ גַּעֲוַעַנְדַעַט צַו סְעַמְעַן — דָו זַאָלְסָט זַיְךְ נִיט דַעְרוּוֹעַגְן וּוּיְיַיְן אַוִּיפְ
דִּי אַוְיַגְן אָן דִּי דַרְיִ טַאָלָעַר, הַעֲרַסְט? — אָוֹן צַוְּקָלְאַפְּנָדִיק דִּי גַּלְעַ
זַעַרְנַע טִיר אִינוֹ זַיְ אַרְיִן אִין צַוְּיַיְטַן צִימָעַר.

דַעַר אַלְטָעַר מִשְׁה הַאֲט אַוִּיסְגַּעַלְיִיכְט עַטְוֹאָס זַיְין אַיְיַגְעַהְוִיִּ
קַעְרַטְעַ פִּיגְוָר אָוֹן מִיט אַ טְרִיט פָּוֹן אַ הַיְמִישָׁן יַוְרֵד אִין עַר צַי
צַו סְעַמְעַן. עַר הַאֲט גַּעַרְדַעַט מִיט אַ וּוּיְיכַן לִמְדָד אָוֹן גַּעַהְאָט אַ טְבַע
צַו פַּאֲרַצְיַעַן פִּילְ וּוּעַרְטַעַר, וּוּיְלַמְשָׁל: שִׁיטְעַלְעַ, קִיעַלְעַ.

— גּוֹט מַאֲרַגְיִינְגַּן! — הַאֲט עַר אַנְגַּעַהְוִיַּבָּן אָוֹן אַ בּוּגְ גַּעַטְאָן
דִּי קִנְיַעַן וּוּי אַ יַּד צַו שְׁמוֹנָה-עַשְׁרָה — נָוָן, סְעַמְעַלְעַ, אָוֹ מַעַן הַאֲט
שְׁוִין אַ סְכּוֹכָל, דַּאֲרַף מַעַן אַזְוִי שְׁרִיְעַץ? מַעַן הַאֲט דָאָךְ גַּעַקְאָנָט
מִינְיַעַן, כְּוֹוִיס וְאָס? אַ שִׁיפְעַלְעַ אַיְזָ חַס וְתִלְיכָה אַוְנַטְעַרְגַּעַגְעַן!
אָוֹן אִין גַּאֲנַצְעַ גַּיְיט צַס אִין דַרְיִ טַאָלָעַר! פָע, גַּאֲרַנִּיט שִׁיְיַן! סְפַאַסְט
פֵּאַר אַ יַּדְעַנְעַ! כְּבִין אַיְיךְ אַמְּאָל אַבְּיַזְנַעַסְמָאָן גַּעַוְעַן, וּוּיְ דָו קוּקָסְט מִין
אָן, בִּין אִיד אַ בְּעַלְן גַּעַוְעַן מִיט “פִּינְוּעָרְלַ” אַ סִּיגְאָרְלַ פַּאֲרְוּיִ
כְּעָרַן אָוֹן נִיט, פַּאֲרַשְׁטִיסְטוּ מִין, אַבְּיַ וּוּרַע? גַּעַפְרִיט “בִּזְנַעַס” אִין
וְיַ שְׁוּעַרְעַ טַוְיַנְטָעַר! אַ לִיְוּעַרְאָנָט בִּין אַיְךְ גַּעַוְעַן, אַ לִיְוּעַרְאָנָט
אִין קִיְּוּעַרְלַעַכְן הוֹיְף! עַר שְׁפִילַט זַיְךְ מִיט מִיר, כָּא, כָּא, כָּא! דָו

פֿאַרְשָׁטוּיסֶט! דו פֿראָ אָדָם בְּצֹרֶת פֿאַרְדִּ! אָוֹן אָזֶוַי ווֹי לְדָרְעֵד מִיט דִיר
פה אל פה, האָב אַיך גַּרְעָדַט מִיטָן קִיזְעָר, מִיטָן פֿרָאנְץ יַאֲזָעָפָן. זָאַל לְעַבְּן!
נַאֲר נִיט דָאַס בִּין אַיך אָוִיסֶן, יַעַס. מִיר טַעַנְהָן דָאַךְ הַיְנְטִיקָעַ צִיְינָן — —
סֻעַם האָט דָעַם אַלְטָן מִשָּׁה פְּמָעַט נִיט פֿאַרְשָׁטוּסָאנָן, נִיט גַּעַקְאנְט
צַעְקִיְיעַן דָעַם אַלְטָן שְׁבָרִי, גַּעַוּסֶט, אָוֹן עָרְזָגָט קִין אַיְינְן ווֹאָר ווֹאָרְט
נִיט, פֿוֹנְדָעַטְוּגָן חָאַט עָרְזָגָט קִין אַיְינְן פֿאַרְבָּאָקָט מִיט אַיְטָן.
סֻעַם אַיְזָן נִיט גַּעַוּסֶט אַוְיְגָעַלְיִיגְט אַוְיְסָצְרוּחָרָן דָעַם אַלְטָן מִעְשִׂיות,
גַּעַוּסֶט זִיכְעָר, אָוֹן דָעַר אַלְטָר ווּעַט אָזֶוַי לְאַנְגָּג «הַאֲקָן אַטְשִׁינִיק», בֵּין
עָר ווּעַט דָוְרָן פֿאַרְשִׁידָעָן קוֹטָן בא אַיְט אַדוֹיסְקִירְגָּן עַטְלָעָכָעַ סְעַנְט,
חוֹאַט עָר אַיְט בָּאַצְיְיטָנוֹס גַּעַגְעָבָן אַצְעַן סְעַנְט-שְׁטִיקָן, אַבְּיַ פְּטוּר צָו ווּעָרָן
פּוֹן אַיְט.

דָעַר אַלְטָר האָט זִיכְעָר קִינְצִיק אַרְיִינְגָּעָרָקָט די מְטָבָע צְוִישָׁן צְוִוִי
פֿינְגָעָר, גַּעַכְאָפָט פָּאָר שְׁמָחָה אַרְטָוָרָן, ווּלְכָעָר האָט זִיךְ גַּעַשְׁפִּילְטָן מִיט
שְׁצָאָרָטָן, אָוֹן אַיְזָן אַרְוִיסָּפָן צִימָעָר.
מִיט אַמְאָל אָיְזָן שְׁטִיבָּל גַּעַוּסֶט טְוָנָקָן. די לְאָמָפָן אַיְן דָרְוִיסָן
הָאָט אַצְפָּל גַּעַטָּאָן אָוֹן דָאַס שְׁטִיבָּל אָיְזָן גַּעַוּסֶט אַפְּגָעָאָסָן מִיט אַמְאָל
טָעַרְוִיקִיָּט. נַאֲךְ אַרְגָּעָ — אַלְעַז אָיְזָן צְעַנוּמָעָן אָוֹן עַס אָיְזָן גַּעַוּסֶט
שְׁטָאָק-פֿוֹנְסְטָר.

סֻעַם אַיְזָן גִּיךְ אַרְאָפָן פּוֹן בְּעַטְל, אָיְזָן צָו צְוָם קְרָאָן מִיט ווּאָסָעָר אָוֹן
זִיךְ גַּעַנוּמָעָן אַיְנוֹוָאָשָׁן, אַרְוִיסְלְאָזְנְדִּיק בְּשַׁעַת מְעַשָּׁה מְאַדְנָעָ קְלוּתָה. עָר
הָאָט גִּיךְ אַרְוִיסְלְגַעַוּסְאָרָפָן אַוִיפָּן זִיךְ אַפָּאָר הוּוֹזָן, אַפָּאָר לְיִיוֹנְטָעָנָעָ שִׁיךְ
צָו שְׁנוּרָעָוָעָן, אַשְׁוֹאָרִיךְ הַעֲמָדָל מִיט אָנְ אַיְבָרְגָּעַלְיִינָטָן קָאַלְגָּעָר, אַרְיִי
בְּעַרְגָּעַוּסְאָרָפָן אַלְאָגָן פְּאָסָעָק אַיְבָרָעָן אַקְסָל, זִיךְ פּוֹן פֿאַרְדְּרוֹס פֿאַגְּנוֹגָן
דְּצְרָגְצְּלִיקָט אָוֹן אַרְוִיסָּפָן מִיט סְפָּאָרָטָן אַוִיפָּן דָעַר גַּאֲסָט.

א

אויף דער גאנט האט זיך סעם אַפְּגָעַשְׁתְּעַלְט, אַנְגָּעַפְּאַקְט זיין פִּינְסֶט
מייט טאָפְּאַק און פֿאַרְצְּיוֹגֶן. עס איי נאָך געווען פֿינְסֶטְעֶר, נאָר דָאָוָן
דאָרט האָפְּנָן זיך שווין געווין סמנִים פֿון מַאֲרָגֵן, ווי ער רִיסְט זיך, שְׁלָאָגָט
זיך דורך אַ ווּג.

פֿון אַזְּיִיטִיק גַּעַסְל אַזְּיִיטִיקוּמָעַן אַוְאָגָן מִיט מִילְך גַּעַשְׁפָּאָנְט אַיְן
איַין פֿערְד. דָאָס פֿערְד האָט זיך פֿאַרְקְּעַרְוּוּעַט אַן בּעַל-הַבִּית אַיְן זִיך
אַפְּגָעַשְׁתְּעַלְט נַעֲבֵן אַ מוּיְעַר. באָלְד אַזְּיִיט אַרְוִיסְגַּעַשְׁפְּרָוְנְגָעַן פֿון אַקְּרָיְדָאָר
אַ יְוָגָג אַיְן אַיְן הַעַמְּדָמִיט הוּיְזָן, אַ פִּינְסֶט גַּעַטְאָן, אַוְן דָאָס פֿערְד חָאָט זִיך
גַּעַרְיוֹרְט פֿון אַרְט.

איַבְּרָעָן טְרָאָטוֹאָר האָט זיך גַּעַשְׁלָעַפְט אַ יְוָגָג אַיְן וּוּיטָן, ווי אַיְן
אוּסְגַּעַבְּאָקְגָּנָעָר. ער האָט גַּעַפְּרִיט מִיט אַגְּפִּילְדָּעָר אַ וּוּגְגָלְעָע גַּעַבְּעָקָס.
פֿון גַּעַבְּאָקָס האָט זיך פֿאַרְשְׁפְּרִיט אַן אַנְגָּעַנְעַמְּרָר וִיחַ, ווֹאָס רַעַגְט אַיְן
מַאְכָל אַפְּגָטִיט. סעם חָאָט אַפְּגָעַשְׁתְּעַלְט דָעַם יְוָגָג, גַּעַקְוִיפְט בָּאָ אַיְם
אַ בּוּטְלִי מִיש פָּגָנְטְשָׁע אַוְן גַּעַשְׁפְּרִיּוֹת וּוּיטָעָר.

מִיסְטָר פְּאַזְּאָק, אַ פְּאַטְעָר, סָאַלְעָן-קִיפְעָר, מִיט אַן אַנְגָּעַלְאָפְן פְּנִים,
מִיט וּוּסְפְּרָדִיקָע אוּיגָן, ווֹאָס מַאְכָט דָעַם אַיְינְדוֹרָק, ווי בִּיטָמָע עַרְשָׁטָן
שְׁטוּפָמָע צְעִיגִיט ער זִיך, אַזְּיִיט סֻעְמָעַן גַּלְיִיך אַיְן פְּנִים אַנְגָּעַקְוּמָעַן, זִיך גַּעַ-
וּוֹאָלָט אַדְרִיָּי אוִיסָטָן. באָלְד זיך מִישָׁב גַּעַוְעָן, אַוְן עַס אַיְזָן צְוָעָט
אַוְן זִיך גַּעַגְּרִיסְט :

— האָלָא, סעם!

— האָלָא, מִיסְטָר פְּאַלְאָק! ווֹאָס טוֹט אַיר דָא אַזְּוִי פְּרִיז
— בִּינְאָס, זַעַפְט נִיט — האָט פְּאַלְאָק גַּעַשְׁטָאָמְלָט — דִּינְיָע אַמְּעָ-
דִּיקָאָדָר דָאַשְׂרִירִיט, דִּי אַזְּנוֹזְוֹלְעָן, רַעַד מִיר אַיְין, אֹז כְּבִין קְרָאָק.
הַיְיָעָן פְּלִיבָּעָן דָּבָר וּוּשָׁאָר, זִיך דּוֹרְכְּגִין אַ פִּיסְלִי, אַזְּוִי אַ פִּיר אַיְן
צְוּוֹזְבָּאָק שְׁוֹנְדָן אַיְן מַתְּהָ פְּתָחָ, כָּא, פָּאָ! אַיְן הַלְּפָן וּוּעָט עַס, ווי
אַ טוֹלָן בְּאַדְקָאָס! יָא, יְצָהְסִירָה, נָא, גּוֹט-פְּגָאִי, סעם. — אַוְן ער אַיְן
אַוּזְעַבְּגָאָגָאָגָעָן

— אָן אַלְטָעֵר „פִּיקָּעָר“, ווֹיֶּה פָּאָרְדָּעָן דַּי צִיּוֹן! — האָט סֻעַם
זַו זַיךְ גַּעֲזָאנְט.

סֻעַם הָאָט גַּעֲזָאנְט, אָנוּ פָּאָלָק אַיְוָן פָּאָרְלִיבָּט אַיְן מִיסָּעַסְטָט רִיטָּש
אַיְבָּעָר דַּי אַוְיעָרָן, ווֹאָרָט זַי יַעֲדָן טַאגּ אֶפְ בִּים הַוִּיּוֹן אַוְן הַעַלְפָט אַיְר
עַפְעַנְעַן דַּעַם „סְטָאָר“.

עַר הָאָט אַוְיכָנְגָשְׁפִּיגְּן, גַּעֲגָנְגָעַן ווַיְיַטְעַר אַוְן אַיְן מַח בָּא אַיְם
הָאָט זַיְךְ אֶלְץ גַּעֲפָלָאַנְטָעָרָט זַיְן מִיסָּעַסְטָט —

— ווֹעֲרָת זַיְךְ פָּאָרְכָּאָפְט מִיט אַיְרָע צִיְּתוֹנְגָעַן צַוְּאָמָעָן! — הָאָט סֻעַם
זַו זַיךְ גַּעֲרָעְדָּט — כִּיוּעַל מִיט אַיְרָע רַעַדְן פָּרָאָסְטָע דְּבוּרִים, זַיְךְ נִיט לְאָזְן
אַרְוָמְפִּירָן בָּא דָעַר נָאָז, מִיר אֶלְץ אַינְאַיְינְעָם אוּפְּפָוָאָרָפָן, אָז כְּבִין נִיט
קִיּוֹן פָּאָרְדִּינְעָרָן! אָוָן אַוְיבָּעָגְעָפְלָאָרָעָן, הָאָט זַי אַבְּרִירָה! וּאָס
מִיְּנָנְט זַי, וּאָס? כְּבִין וּוַיְיַעַנְעַגְלָעָן «קָאִיקָּסְטָן», וּאָס פָּאָרְדִּינְעָן זַעַקְס
טָאַלְעָר אַוְאָס אָוָן שְׁפָאָרָן זַיְבָּן? „טַהַע-הַעַלְלָה“!

אַיְן אַקְּרִידָאָר אַיְיַוְעַטְנָעַן אַוְינְגָעָר פָּאָלִיסְמָאָן גַּעֲרָעָמָט מִיט
אַמִּידָה. סֻעַם זַעַנְדִּיק דַּאָס פָּאָרְלָהָאָט זַיְךְ צַוְּנְגָעַן:

— Everybody is doing it.

is doing it.

is doing it!"

— — יַעֲדָעָר אַיְינְעָרָט טָוָט, טָוָט עָסָה!

אָוָן צַוְּגָעְלָאָפְט מִיט דַי אַפְּצָאָסְטָן אַוְיפָּנְטָרָאָר.
פָּוָן קָאִירִידָאָר הָאָט זַיְךְ גַּעֲהָעָרָט אַגְּלָעָכְטָעָר.

סֻעַם הָאָט אַגְּנָעָהָיְבָן גַּכְּבָר שְׁפָאָנְעָן.
אַ פָּאָרְטִיּוּ אַיְתָאָלְיָעָנָר אָיָן קָאָלְיִרְטָע הַעַמְּדָלָעָ, מִיט דְּרִיטָע
שְׁטוּרְיוּעָנָעָ קָאָפְּעָלְיָוָן, מִיט בְּאַנְקָעְנָדָע שְׁפָאָדְלָעָס אַוְיָחָרָע אַקְּסָלָעָן
זַעַנְעָן אִים אַנְטָקָעָן גַּקְוָמָעָן. זַיְיַהְךְ בְּעָנְעָן גַּעַזְעָרָט וּוּגְעָן, גַּעַוָּרָפָן
גִּיאַךְ צּוֹם טָקָט מִיט זַיְעָרָע הַעַנְטָן אָוָן גַּעַלְאָפְט מִיט זַיְעָרָע הַיְמִישָׁע
שְׁטִיבָלְעָטָן.

— שְׁטִילְעָטָא, קָאָפְּוִישָׁעָטָא, פָּאָלְאָצָעָטָא! — הָאָט סֻעַם זַי גַּוטְמוֹטִיק
נָאָכְנָעָמָאָכָט. דַי אַטְאָלְיָעָנָר הָאָבָן זַיְךְ אַיְשָׁעָרָגְעָקָוָקָט, צְוָשְׁמִינְיָלְעָנְדִיק/
אוֹן אַיְינְגָעָר אַיְוַנְגָעָר הָאָט אִים גַּצְוִוִּין אַצְוָגָן.
פָּוָן דָּעְרוֹוִיָּתָנָס הָאָט שְׁוִין סֻעַם דָּעְרוֹוָן דַי „גַּיּוֹס-דִּילְעָרָס“. זַיְיַהְךְ
גַּעַנְעָן גַּעַוָּעָן צַוְּוֹאָרָפָן אַיְבָּעָר אַהֲלָבָן „בְּלָאָק“, גַּעַסְחָטִירָט זַיְעָרָע צַיְיָ.

טונגען, וואס זענען יעדע פופצן מינוט אַנגעקוּמען מיטן „עלעווויטער“. דאס רוב „ג'ויס=דילערס“ זענען געווען יידן, עטלעכע אַמערִיקָאנֶר יונגגען און צוֹיִי דִּיטְשָׁע „פֿרִיאַלִינֶט“. די יידן זענען אַליין ניט געקומען נאך די ציטונגגען. זי הָאָבָן געהאָלָטָן מענטשָׁן, דאס רוב סטודענטן — בליניכֶס בחוריות מיט פֿלְעָנְגְלָעָכָע האָר אָן ניט גַּרְאַזְוִרטָע פֿנִימָעָר, וואס הָאָבָן פֿאָר דָּרִי טָאָלָעָר אַוְאָךְ צַעֲדָרָאָגָן יַעֲדָן פֿרִי=מָאָרגָן די ציטונגגען אי=בער די הייזער.

די סטודענטן פֿלְעָגָן זיך צוֹנוּפֿקְלִיבָן אֵין אַוְינְקָה, פֿאָרְזוּעָרְטוּעָ, ניט אוּמְגַעְשְׁלָאָקְעָנָעָ, זיך צוֹעָצָן אוּף אַטְרָעָפּ, פֿוֹן לְאַנוּבוּיְיִקְיִיט פֿאָר=צִיעָן עָפָעָס אַדְעָבָאָטָע אַיְבָּעָר אַרְטִישׁ פֿרָאָגָעָ אָוֹן דְּרָעְמָלָעָן. די שְׁקָאַצִּים מיט סְעָמָעָן אֵין דָעָר שְׁפִּיצָן פֿלְעָגָן אַוְיְפָוָכוֹן אַ שְׁמָאָטָעָ, זי אַיְנְטוּנְקָעָן אֵין וּאָסָעָר אָן אַשְׁלִיְיָדָעָר טָאָן אֵין דָעָר קְוֹפָעָ. די בחוריות פֿלְעָגָן זיך אַיְ=בערטְרִיסְלָעָן אָן בּוֹרְטְשָׁעָן. סֻם הָאָט זַיְיָ אַלְעָ פֿיְינָט גַּהְאָט, זַיְיָ גַּעַ=טָאָפָט פֿאָר די העָנָט צַי זַיְיָ הָאָבָן מּוֹסְקָוָן אָן די בחוריות פֿלְעָגָן אַיְסָ=גְּלָאָצָן זַיְיָרָעָ קְרוּנְקְלָעָאָוִיגָן אָן נָאָרִישָׁ שְׁמִילְכָּלָעָן: „געַטְרָאָפָן סְאָרָט!“

לְיוֹאָאִי, אַגְּדָעָרִיךְ יַיְדָל פֿוֹן אַיְרָד עַטְלָעָכָע אָן דְּרִיְסִיךְ, מִיט אַקָּאָסָע אַיְגָן אָן מִיט אַפָּאָר צּוֹגְעָשְׁוִירָעָן, שְׁטִיפָע וּוּי נָאָדָלָעָן, וּוּאָנְסָן! הָאָט גַּעַסְאָרְטִירָט זַיְיָנָעָ צִיטְוּנָגָעָן אָן גַּעַזְוּנָגָעָן מִיט אַרְאָשְׁהַשְּׁנָה=נִיגָּוָן!
—אוּי—אוּי—אוּי—אוּי—הָא—הָא—אָ.

און אַהֲוִיכָר גַּעַלְעָדָר יָוָגָן הָאָט אַונְטְּרָגְעָכָאָפָטָן:
—הָמָ—הָמָ—הָמָ!

לְעָבָן זַיְיָ אַיְזָן גַּעַשְׁתָּאָנָעָן מִיס בעקער, אָן עַלְטָעָרָעָ דִּיטְשָׁע מַוִּיד, אַרְוָמְגָעָרִינְגָּלָט מִיט עַטְלָעָכָע שְׁקָצִים. מִיס בעקער הָאָט גַּעַנוּמוּעָן אַ זְעַמְּלִי, דּוֹרְכָּגְעָזְוִיגָן אַשְׁטְרִיקָל עַס זְאָל אַוְיסָעָן וּוּי אַשְׁלָ-רָאָשָׁ, זיך אַנְגָּעָטָאָן אוּיְקָן קָאָפּ, זיך גַּעַשְׁטָעָלָט אֵין אַוְינְקָל אָן נָאָכְגָּעָמָאָכָט מִיט וּוּלְדָעָן קוּלוֹת, וּאַרְקָנְדִּיק מִיט די העָנָט אָן מִיטן גַּאֲנָצָן קְעָרְפָּעָר, וּוּי יַיְדָן דְּאָנוּגָעָן.

אַלְעָ, סִי גּוּיִם, סִי יַיְדָן, הָאָבָן גַּעַפְלָאָצָט פֿוֹן גַּעַלְעָכְטָרָ. סֻם הָאָט בְּטָבָעָ פֿיְינָט גַּהְאָט אַלְעָ יַדְיִישָׁע „סָאָנְגָעָם“. עָר אַיְזָן אַלְיִין אַגְּרִיסְטָר בְּעֵלָן גַּעַוּזָן אַפְּצָלָאָכָן וּוּי יַיְדָן עַגְגִּישָׁ, וּוּי זַיְיָ

מאתן משונח הדיקע העוריות בשעת זיין רעדן, נאר און ער פלעט זען זיין
א גוי טומט ער, פלעט ער אן אויפגעק אכטער ווערט.

ער איז א בלאסער ארויך אויפן "עלעוזויטער", אראפגעכאנט זיינע
צווויי פעלזעך צייטונגגען, זיין אויסגעס ארטירט און איינגעשנורוועט אין
פאטסק. די מoid איז נאך אלץ געתשאנען און געלגעקט. סעם האט
אוועקנעגעבן הערדין, וואס האט נאר וואס געפנט דעם, "סטענד", זיין
פאק צייטונגגען, גענומען מיס בעקערס "פושקרט", פאמעלעך אם צונע-

פירט איז איר און זי היגטערוילעט איז זען אריינגעטאן אין וועגילדע.
דאס, "פרויילין" האט געמאכט קולות, זיך געריסן, נאר סעם איז גע-
פלוינן מיטן וועגעלה איבערן טראטאואר, זיך א רוות. ספארט איז געשפֿרָונַ
גען אויך א פְּרִידֶרְ מִיט אַבְּלָעָרִי, זיך געווארן אויף דער מoid. די
האט פְּאַרְדִּין אַידְעַ נַאֲקָעָטָע פִּיט אָוֹן גַּעַשְׁקָלָטָן. סעם האט ניט געגעטפֿערט,
ער האט זי צונגעפֿרְט צו דער צוויטער טטאנציגע פָּוֹן, "עלעוזויטער" און
זיז אַפְּגָעָלָאָט. ער איז גיך אוושק, געכאנט די צייטונגגען, זיין אַרְיְבָעָדָגָע-
וּוֹאָרְפָּן אַיְבָּעָדָן אַקְסָל אָוֹן אַן אַיְפָּגָעָרְגָּטָעָר זיך גַּעַקְבִּין אַין וועג אַרְיִין.

— האלא, סעם! — האבן אים עטלעכע חביבים אַפְּגָעָטָעָט.

— האלא, פְּאָסִים? זיין גויטס? — האט סעם געגעטפֿערט.
סעם איז אַבְּעָר קִין נאר ניט געוואָן, ער האט געוווסט, איז ער
וועט באָלְד גִּין אַסְדָּרְ פְּאָסִי — שוויגט ער, קווקט מיט שטאלץ אויף
זיןען חביבם.

— נו, — האט אים איינענֶר אַשְׁטוּפְּ גַּעַטָּן מיטן ערנֶבֶוִיגֵן — בִּיטְט
„אַלְרִיטְט”, סעם! הפונים פְּאָסִי גַּלְיִיכְט דִּיך! —
— לאָס וויס אַיך — האט סעם געגעטפֿערט מיט אֹזָא צוּוִידִיטִיקְן
שמעיכְ, זיין איינענֶר נָאָגָט: „נִיט נָאָזָזְ זַי גַּלְיִיכְט, בְּרוֹדָעָר, נָאָר זַי ווּעָרְט
פְּשָׁוֹט פְּאַרְכָּאָפְּט פְּאָר מִיר.”

— אָוֹן אלעַק מיינֶסְטוּ וועט דִּיך שוויגֵן? — האט אַצְוּוּיטָר גַּע-
זָאָגָט — אַיטְאַלְיעַנֶּעָר שוויגֵן נִיט. —
— וְוְהָאָט טָהָע הַעַלְלֵי! וְוְעָרְ האָט מָוָרָא, וְוְעָרְ? אָוֹן אַיצְטָ, חַבְּרָתָ
„נוֹטְפָּאָיְ”, מִיר ווּעָלְזַן זַי דָּאָךְ טָרָעָפְּן פְּאַרְנָאָכְט אַין סָאָלָזָן — אָוֹן גַּע-
וּאָלְטַ אַוְעָקְבִּיגִין.

— אלעַק האָט נָאָר ווּאָס גַּעַפְּרָעָגְט אַוְיף דִּיך — אַיְן הערְדי אָוֹן
אַים איינגעָרְוִימַט אַסְדָּג.

— נו? — האט טעם געפֿרָגֶט.

— פְּהַאֲבָגְנָאָגְט, אָז דָו בִּיסְס אַוּזָק אַוִּיפָן „רָאוּם“.

— אָוֹן עָר?

— עָר הָאָט גָּאָרְנִיט גַּעֲנַמְפָּעָרֶט. מֵיר דָּאָלֶט זִיךְעָר אַיְזָנָגָנָאָגְט צָו דַּוְשָׁדָרָט-וּוְלָדָל.

טעט האט זיך אַטָּאָט גַּעֲטָאָן פְּאָר זַיִן הִינְטוּרְשְׁטָטָר הַוִּיזְן-קַעְשָׁעָן-נֶפֶף, אַ שְׁפִּי גַּעֲמָאָן אָוֹן אַיְזָאָק. עָר אַיְזָס אַוִּיפָּק וְעַזְגָּל, וּזְ קַלְיִינָעְ פְּרִיוֹאָט - הַיְוּלָעָן גַּעֲנָעָן גַּעֲשָׁתָאָגָעָן. עָר האט שְׁנָאָל גַּעֲדָרִיט דִי צִיְּטוֹנוֹגָעָן אַיְן רְוִין, זַיִן גַּעֲפָאָלְדוּעוֹט, פְּלִינְק גַּעֲוָאָרָפָן אַוִּיפָּק דִי וּזְעָרָאנְדָס. פּוֹן אַמְּאָל זַיִן מַעְלָה האט עָר סְפָּאָרָטָן גַּעֲגָבָעָן אַצִּיטְוֹנוֹג אַיְן פִּיסְק אַרְיִין. דַּעַר הַוְּנָת אַיְזָנָגָנָאָגְט, אַיְזָנָגָנָאָגְט כְּעָבָעָן אַלְעָקָט עַרְגָּעָן אַוִּיפָּק אַלְאָט, הִינְטָעָר אַקְוּסָט אָוֹן כְּעָר, אָז אַלְעָק לִיְאָט עַרְגָּעָן אַוִּיפָּק אַלְאָט, קַלְיִיבָּט זִיך אִים אַיְבָּרְפָּאָלָן. עָר האט מִיט אַמְּאָל דַּעְרְפִּילָט אַגְּעָן וְאַלְיִיקָן חַשָּׁק, אָז אַלְעָק אַזְּלָאָרִיסָט מִיט אַרְעָוָאָלוּעָר, צַי מִיט אַשְׁטְּלָעָט, אִים פְּאַרְשְׁטָעָלָן דַּעַם וּוּגָג, פְּרָעָגָן אַפְּרָעָטָעָנוֹזָי — — עָר אַיְזָנָגָנָאָגְט, דַּעַן פְּאָר זַיִן בִּידָע אַיְזָנָגָנָאָגְט, סְפָּאָרָטָן מַוּן אַפְּטָרָטָן, דַּעַן פְּאָר זַיִן בִּידָע אַיְזָנָגָנָאָגְט. סְפָּאָרָטָן

הָאָט מִיט אַמְּאָל אַצִּיטְוֹט גַּעֲטָאָן אָוֹן זִיך אַפְּגָנְשָׁעָלָט.
פּוֹן אַגְּרִוּסָט גּוֹס-אַיְזָעָרְנָעָרְוִיר, וּוֹאָס אַיְזָנָגָנָאָגְט אַיְן מִיטָּן וּוּגָג אַגְּנָגְרִיטָט פְּאָר וּוּאַסְעָר-לִיְּטוֹנוֹג, הַאָבָּן אַרְוִיסְגַּעַשְׁטָקָט אַפְּאָר שְׁוֹאָרָצָע, עַרְטָעָרוֹוִיָּוִוָּן אַפְּגָנְטָמָאָלְעָטָע פִּיס. דִי פִּיס הַאָבָּן זִיך גַּפְּנוֹן-מַעַן בְּאַוּגָעָן אָוֹן אַמְּעָנָטָש אַיְגָנָהָילָט אַיְן צִיְּטוֹנוֹגָעָן הָאָט בִּיס-לְעֻכוֹוִיָּוִוָּן גַּעֲנוֹמָעָן אַרְוִיסְקוֹוָן פּוֹן אַדְעָר דַּעַר רְוִיר. עָר האט זִיך אַוִּיסְגָּע-גְּלִיכָּט, צְעַשְׁפְּרִיָּט דִי פִּיס, אַרְיִינְגְּעַמְּאָכָּט דִי הַעֲנָט אָוֹן דִי הַוִּיזְן-קַעְשָׁנָעָס אָוֹן צְיַעַנְדִּיק וּוֹי אַזְּשִׁירָאָפָּק זַיִן לְאָגָג, דָּאָרָן הַאָלָן, הָאָט עָר זִיך צְוֹגְעַוְעַט. דַּעַר קָאָפָּק אַיְזָנָגָנָאָגְט, צְעַשְׁוִיבָּעָרָט, בְּאַדְעָקָט מִיט שְׁטִיקְלָעָן פְּאָפָּר אָוֹן דִי הַאָרָהָבָן אַוִּיסְגָּעָן וּוֹי פְּאַרְוּזְגָּעָט גְּרָאָן.
— הַעִי, בִּיל — הָאָט עָר זִיך גַּעֲוָעָנְדָעָט צָו סְמָעָן, שְׁפִּיאָפָּט
דִּיך אַיְן אַלְעָע זַיִטָּן — הָאָט אַפְּשָׁר אַסְגָּאָרָט?

— נא, סער — האט סעט געגענטפערט — תאבעק האב איך!

— אל-רייט! גיב "אונז" טאבעק!

ער האט גענומען אַשטייך צייטונג-פאפֿר, אויסגעוווילט אַסיגערעט, פֿאָרְקֶלְעֶפֶט מיט דער צונג, אַרְוִיסְגֶּעֲנוּמֶן אַשׂוּעַבְּלָעַץ, אַגְּגָעָרְבִּין אָן דֵּי גַּלְאַנְצִיקָּע וְוי לְעַדְרָר הוֹיזָן אָן פֿאָרְצְּזִיגָן. ער האט אַינְגָעְקָרְטְּשָׁעַט זַיְן לְאָגָן הַאַלְוָן צוֹישָׁן דֵּי אַקְסְּלָעָן אָן אַהֲנְקָעְדִּיקָּטְר פֿאָרְשְׁוּנוֹן צוֹישָׁן דֵּי לִיְדִיקָּע "לְאַטְסָ".

סעט האט נאָכְעָקוּט דעם טראָפּ. אָן קָאָטָשׁ ער האט געוויסט, אָן זַיְן ווּעָרָן דער הרוגעט אַין דֵי טוֹיזְנָטָעָר יַעֲרַעַץ, אָן זַיְן גַּבְּעָנָעָן זַיְךְ אַוְיףְּ דֵי צוֹגָן, לִיגָּן הַגְּטָעָר דֵי וּוֹאָגָעָס אַוְיףְּ דֵי רַעַסְאָרָן אָן מעַן שְׁלִיְידָעָרָט זַיְן אַין שְׁנָעָרָן לְוִיפָּן אַרְוֹנָטָעָר, פּוֹנָה-דַעַסְטוּעָן הָאַט אַים דָּאָס פֿרִיעָר טְרֻמְפִּישָׁע לְעַבְּן פּוֹן תְּמִיד אָן גַּעַזְיוֹגָן אָן אַיְינָעָר פּוֹן זַיְינָע שְׁעַנְפְּטָע חַלוּמוֹת אַיְזָן גַּעַוּעַן אַוְעַקְצָוָן פְּאָטְשָׁן אָן אַפְּרָאָסְטָן פֿרִימְאָרְגָּן, אָן אַזְיָּי גַּעַוּנָט אָן דָּעָר וּוּלְדָעָר "וּוּסְטָן".

סעט האט אוּסְגָּעְטִילְט דֵי לְעַצְטָע צִיְּטוֹנָגָעָן. סְפָּאָרֶט אַיְזָן גַּעַז-לְאָפָּן אַוְיףְּ אַפְּרִיעָר מִיט אָן אוּסְגָּעְשְׁטָרְעָקְטָעָ צוֹגָן — אַסְיָּמָן עַט וּוּעַט זַיְן אַחֲמִימָה. ער האט גַּעַקְוּטָ פּוֹן אַוְיבָּן אַרְאָפְּ אַוְיףְּ דֵי קַלְעָנְעָרָעָ הַיְּגָט, וּוֹאָס הַאָבָּן מִיט אַהֲנִיטִישָׁע חַנִּיפה זַיְךְ גַּעַלְעָקָט צָו אַים, גַּעַדְרִיָּט מִיטָּן צָק. אָן אָז אָן עַזְוָת-פְּנִים הָאַט זַיְךְ אַגְּנְגָעְשְׁפָאָרֶט מִיט זַיְינָע פָּאָדְעָרְשָׁטָע לְאָפָּעָס אָן סְפָּאָרֶטָס רָוּקָן — הַאָבָּן אַיְם שְׁוִין מַעַר קִיְּן צְרוֹת נִיט גַּעַפְּלָט. דַעַרְפָּאָר, אָז ער האט גַּעַטְרָאָפָּן זַיְינָס אַגְּלִיכָּן, הָאַט מַעַן זַיְךְ אַפְּגָעָגָעָבָן שְׁלוֹם מִיט דֵי שְׁוּקָעָס, זַיְךְ בָּא-שְׁמַעְקָט, פִּיל מַאֲלָחָק גַּעַהָאָט צָו פֿאָרְצִיעָן דֵי בַּאֲקָאנְטָשָׁאָפָּט, נָאָר וּוּי אַוְיףְּ צָו לְהַכְּעִיס הָאַט זַיְךְ תְּמִיד דַעַרְהָעָרט סֻמָּס פִּיכְּ אָז סְפָּאָרֶט אַיְזָן אַפְּאָרְלִיבְּטָעָר אַוְעַק צָוּם בְּעֵל-הַבָּיִת.

פּוֹן דֵי הַיְּצָר הַאָבָּן זַיְךְ שְׁוִין גַּעַנְמָעָן אַרְוִיסְתִּיטָן מַעֲנְשָׁן מִיטָּן לְעַצְטָן בִּיסְן אַיְזָן מוֹיל אָן מִיטָּהָלָב אַגְּנְגָעָטָאָגָעָ רַעַקְלָעַץ. פֿאָרְשְׁלַאְפְּעָנָעָ מִידְלָעָן זַעַנָּעָן אַרְוִיס מִיטָּן מִיטָּאָג אַיְינְגָעְוּוּיְלָט אַיְזָן פֿאָפְּר אַוְנְטָעָר דֵי אַרְעָמָס, אָן מִיטָּ דִיקָעָ רַאְמָאָגָעָן אָן דֵי הַעֲנָט. זַיְהַאָבָּן זַיְךְ פֿאָרְגָּאָפָּט אַרְוּמְגָעְקוּטָ, אַיְנְטִינְגְּקָטִיוֹ אַצְּיָּן גַּעַז-טָאָן מִיטָּ דַעַרְהָאָט אַיְבָּרָ דַעַר לְעַגְּנוֹן פּוֹן קְלִיָּד צָו וּצָן, אַוְיבָּר

דאָס אונטער-קֶה יְד זעט זַיֵּך נִיט אַרוֹיֶּט, אַפְגַּזְזִיפְצֶט אָוָן זַיֵּך גַּעַץ.
לְאֹזֶת צָוֵם „שָׁאָפֶן“. דַּי מַעֲנָעָר, אַלְט אָוָן יִזְנָגֶג, הָאָבָן אַוְיתָאַמְּקָטִיש
נַעֲפָרְעָגֶט פָּאַרְבִּיְלִיְפְּנִידִיק סַעַמְצָן: „הָאָו וְוָאָן?“ — נִיט גַּעַוְאָרֶט אַוְיָה
אָן עַנְטָפָעֶר אָוָן גַּעַלְאָפֶן וּוּיְטָפֶר. דַּאָס הָאָבָן זַיִּי גַּעַפְרָגֶט וּוּאָס
פָּאָר אַפְּאַרְטִיעַ הָאָט גַּעַוְנוֹגֶעֶן דַּעַם „בִּיּוֹ-בָּאָל גִּימִים“. סַעַם הָאָט זַיִּי
נַאֲכְגַּעַקְוָקֶשׁ, זַיִּיך גַּעַוְנוֹדָעָרטָן, וּוּי זַיִּי קָאנְגָעֶן דַּאָס זַיִּצְנָן גַּאנְגָעֶן טַעַג
אַיְן שָׁאָפֶן אָוָן אַרְבָּעָטָן. אָנוּ אִים אַיְן אַיְינְגַּעְפָּאָלֶן, אָנוּ דַּעַם טַרְעָמֶט,
וּמַעְמָן עַד הָאָט גַּעַזְעָן אַרְוִיסְקְרִיכְן פָּוּן דַּעַר רְוִיר, אַיְן אָפְשָׁר
בְּעַסְעָרְ פָּוּן זַיִּי

עַס הָאָט זַיִּיך אִים פָּאַרְוָאָלֶט עַסְעָן, עַד הָאָט לְאָגֶג נִיט גַּעַץ.
טְרָאָכֶט, אַיְן אַרְיִין אַיְן עַרְשָׁתָן פְּעַדְעָרוֹהָוִי, אַוְגַּעְנוֹמָעָן אַפְּלָאַש
מִילָּן, וּוּאָס אַיְן גַּעַשְׂטָאָנָעָן נַעֲבָן אַטְיר, אַרְוִיטְגַּעְנוֹמָעָן עַטְלָעָכֶט
זַעַמְלָ פָּוּן אַבְּיִיטָל אָוָן גַּעַגְגָעָן צָו דִּוְשָׁעָרָאָם-וּוּלְדָלֶל.

דאָס וּוּלְדָלֶל אַיְן בָּאַשְׁטָאָנָעָן פָּוּן גְּרוּיסָע צָעַשְׁפָּאַלְטָעָנָעָ סְקָאַלְעָט.
פָּוּן דַּי שְׁפָאַלְטָן הָאָבָן אַרְוִיסְגַּוְאָזָקָסֶן וּוּלְבָשָׁעָנָע בְּיִמְעָר. דַּאָס גַּאַנְ-
צָע וּוּלְדָלֶל הָאָט זַיִּיך גַּעַטְוקָט אַיְן זָוָן. שְׁטָרָאָלֶן מִיט שְׁטָרָאָלֶן הָאָבָן
זַיִּיך גַּעַשְׁפִּילְטָן, גַּעַפְּלָאָכָטָן, זַיִּיך צְנוּיִינְגַּנָּאָסֶן אַיְן בְּרִיטִיעַ זְלָבָעָרָנָע
פָּאָסֶן, גַּעַטְיִילְטָ דַּאָס וּוּלְדָלֶל.

סַעַם אַיְן צְנוּקָוּמָעָן צָוֵם וּוּלְדָלֶל אָוָן זַיִּיך מִיט אַמְּאָל דַּעַרְ-
פְּלִיט אַזְוֵי פְּרִיִּי — כָּאָתָש נַעַם אָן שְׁטָעָן זַיִּיך אַוְיָפָן קָאָפֶ! —
עַד הָאָט זַיִּיך אַפְּגָעָשְׁטָעָלֶט. אַזְלָבָעָרָגָר זַיִּיל אַיְן אַרְוִיסְגָּעָ-
וּאָקָסֶן פָּאָר זַיִּינְעָ אַוְיָגָן, גַּעַזְוָאָקָסֶן אַלְצָן הָעֲכָר, זַיִּיך גַּעַרְסִין אָזָן
הַיְמָלָ אַרְיִין אָוָן עַס הָאָט זַיִּיך גַּעַדְאָכָט, אָז אַטְ-אָט אָוָן דַּעַר זַיִּיל
פָּאָלֶט. דַּעַר זַיִּיל אַיְן בָּאַשְׁטָאָנָעָן פָּוּן קְלִיְינָע זְלִבְעָרָנָע בְּלִיגְעָלָפָן,
וּוּלְכָעָ הָאָבָן גַּעַהְאָלָטָן אַיְן אַיְן בָּאוּגָן זַיִּיך. דַּעַר הָוָנֶת הָאָט זַיִּיל
עַטְלָעָכֶט מָאָל אַוְוָאָרָף גַּעַטָּאָן אַוְיָפָן זַיִּיל מִיט אָן אָפָן פִּיסָּק, דָאָכָט
זַיִּיך גַּעַמְאָכָט אַלְאָך אָוָן גַּלְיִיך וּוּי דַּעַר הָוָנֶת אַיְן אַפְּגַּעַשְׁפָּרָוָגָעָן
אַיְן שְׁוִין קִיְין זַכְרָ פָּוּן לְאָך נִיט גַּעַוְעָן.

סַעַם הָאָט גַּעַוְוּסָט, אָז דַּעַר פְּלָאָצָן אַיְן זְוּמְפִּיק, הָאָט עַד אִים
אַוְיסְגַּעְמִיטָן, זַיִּיך אַוְעַקְגַּעַזְעָט אַוְיָה אַסְקָאָלָע הַינְטָעָר אַבְוִים. עַד
הָאָט גַּעַעְפָּנֶט דַּי פְּלָאַש אָוָן גַּעַנוֹמָעָן טְרִינְקָעָן פָּוּן הַעַלְוָה. נִיט וּוּיִיט
פָּוּן סַעַמְעָן הַינְטָעָר אַצְוּיִיטָן בּוּים אַיְן גַּעַזְעָטָן דַּעַר טַרְעָמֶט. עַד

האָט עפֿעס אַרוּיסגעגעטן פֿוֹן אַ פְּאַפִּיר אָונֵן פְּאַרְטְּרוֹנוֹקָעֵן מִיט מִילְּךָ
פֿוֹן אַ פְּלַאַשׁ. סְפָּאָרֶט האָט אַפְּנִים דָּעַרְשְׁמַעְקָט פְּלִיִּישׁ אָונֵן זִיךְ צַעַּ
בִּילְּט. סְעַם האָט זִיךְ אַרוּמְגַעְקוֹט, דָּעַרְזָעַן דָּעַם טְרַעְמָפּ, אָונֵן דָּאָס
בְּלִוּט האָט אַיְם אַ שְׂלַאֲג גַּעַטְאָן אַיְן פְּנִים אַריִין. ער האָט אַלְּיִין
נִיט נְעוּוּסָט, פְּאַרְזּוֹאָס ער האָט זִיךְ פְּאַרְשְׁעָמָט, גַּעַלְאָזָט לִיגַּן דִּי
פְּלַאַשׁ אָונֵן גַּעַוְאָלַט אַפְּצִיעַן דָּעַרְטְּרַעְמָפּ זָאָל אַיְם נִיט בְּאַמְּעַרְקָן.
— העי, בִּילְּ — האָט ער דָּעַרְהָעָרט דָּעַם טְרַעְמָפּ שְׁטִימָעַ
קּוֹם אַהֲעָר, וּוּסְטָא אַבִּיס טָאָן, צְוֹזָאָמָעָן וּוּעָט זִיין הַיְמַלְעַכָּר אָונֵן
הַוְּנָגָעָדִיק בְּיִסְטוֹ דָּאָךְ גַּעֲוִוִּיס וּוִי אַשּׁוֹלְ-מוֹזִין!
סְעַם האָט זִיךְ פְּאַרְלְוִירָן, גַּעַוְאָלַט עַפֿעַס עַנְטְּפָעָרָן, פֿוֹן פְּאָרָן
דרּוֹס אַשְׁפִּי גַּעַטְאָן אָונֵן גִּיךְ אַרוּיס פֿוֹן וּוּצְלָדָן

אַדְוִיסְטּוֹקְומָעֵנְדִּיק פֿוֹן וּעֲלָדֶל הָאָט סֻם בְּאַמְּרִיקָה, וּי אַמְּעַנְתְּשׁ
וּאַרְפְּטַ זִיךְ אַוִּיפְּ אִים. אָוּן אַיְדָעָר עַר הָאָט צִיְּתַ גַּעַהַאַט זִיךְ אַרְומָה-
צָקוֹקָן הָאָט עַר דָּעָרָהָעָרָט : „הָעֲנָדָס אָפְּ ! ! אָוּן דָּעָרָהָלִיטַ, וּי אַפְּאָר
הָעֲנָט נְעַמְּעַן אִים פָּעַסְטַ אַרְוָם .

סֻם אִין עַטוֹּוָּאָס צְעַטְוָמְלַט גַּעַוְאָרְן, אַינְסְטִינְקְטִיוֹ דָּעָרְפִּילְטַ, אָז
דָּאָס מוֹן זִין אַלְעָק אָוּן זִיךְ אַוְילְדָּן רִיס גַּעַטָּן. פָּאָר אִים אִין גַּעַשְׂמָאָ-
נְעַן דָּזְשִׁיק אִין אַפְּאָר אַוִּיסְגָּעָדְרִיוֹלוֹלְטַ הַוִּיּוֹן, פֿוֹן וּוּלְכָעַ עַס הָאָט זִיךְ
גַּעַדְאָכְטַ, עַר אִין שְׁוִין לְאָגָב אַוִּיסְגָּעָוָאָקָסָן, זִיךְ גַּעַהַאַלְטַן פָּאָר דִּי זִין-
אוּן גַּעַלְאָכְטַ.

— גַּיְיַ צַו אַלְדָּע וּוִיסְטַע יָאָר, דַו פָּאַרְפּוּלְטָעוּ הַעֲלַט ! — הָאָט
סֻם אַן אַוִּיפְּגָעָרָעָטָר גַּעַזְאָגָט, נָאָר זָעַנְדִּיק דָּזְשִׁיקָן אִין זִין-עַ-
מְלַטְעַ מִיְּטְקָעַס, מִין-טַן אַפְּעַנְעַט הַאָרְקָן לְיִבְּ, הָאָט עַר זִיךְ נִיט גַּעַקְאָנְטַ
אַיְנָהָאַלְטַן אָוּן זִיךְ צְעַשְׁמִיכְלַטַּ. עַר הָאָט דָּזְשִׁיקָן גַּוְטְוָמוֹטִיק אַרְמָגוֹנוֹמוֹן,
אִים גַּעַנוֹמוֹן דָּרְיִיעַן אִין אַלְעָז זִין-טַן, פָּאַטְרָאַכְטָנְדִּיק אִים פֿוֹן קָאָפְּ בֵּין
פִּיטַ: —

— אַהֲלָוְכַּ גַּנְבַּ ! הָא, הָא, הָא ! — הָאָט זִיךְ סֻם הַאֲרַצִּיק
צַעַלְאָכְטַ.

— לְאָוּ גַּעַמְאָץ, דַו פָּאַרְשָׁטָעָפְטָעָר מָה ! — הָאָט דָּזְשִׁיק גַּעַעַנְטַ
מְנַטְּרַט עַטוֹּוָּאָס אַבְּאַלְיִידִיקָטָר. עַר הָאָט זִיךְ אַוִּיסְגָּעָדְרִיטַ פֿוֹן סֻם-
הָעֲנָט אִין אַוְאַקְלָעָנְדִּיקָעַר זִיךְ קִוִּים דָּעָרָהָאַלְטַן אַוִּיפְּ זִין-עַ-
בִּיסְטַ אַגְּנָאָר — הָאָט סֻם גַּעַשְׁמִיכְלַט — כְּמַאְךְ אַשְׁפָּאָט אָוּן
דו „בּוּבּ“ בְּאַלְיִידִיקָטַ זִיךְ.

אוֹ דָזְשִׁיק הָאָט זִיךְ גַּעַפְּלַט בְּגַלְוִין, הָאָט עַר גַּעַהַאַט אַשְׁוֹוָאָ-
קִיטַ צַו רָעַדְן מִיטַ דָעַר שְׁפָרָאָךְ פֿוֹן שְׁעַרְדָּאָנָס אָוּן שְׁעַקְסְּפִּירָס הַלְּדָן.
— סִילְעַנְסִיּוּם — הָאָט דָזְשִׁיק אַוִּיסְגָּעָשְׁרִיגַן, אַרְיִינְגָּעָשְׁטָעַט דִּי
הָעֲנָט אִין דִי הוּיּוֹן=קַעַשְׁעַנְעָס אָוּן זִיךְ קִוִּים גַּעַהַאַלְטַן אַוִּיפְּ דִי פִּיס —

אט שפיט דיר פיליכט ניט אָן צו גײַן מיט מיר ? דו שיסל-להעקר ! דו
פֿאָז-יאָמְשָׁעֶר, הנט-שלענער ! אִינְגָּאָרְאָמוֹס ! יעדער,, אַינְטְּשָׁ'' אֵין מיר אַיּוֹ
אַ דּוֹשְׁעַנְטְּעַלְמָעָן ?

דושיק זענדיק, אָן סעם האט אַיִן אַיִן שמייכְלָעַן, האט ער פֿוֹן
פֿאָזְרוֹס גענוּמעַן שילְטָן זַיְן מַזְמָעַן, זַיְן טַאַטָּן, זַיְן פֿאָרגְּאָגְּעָנָעַן
דורות, זַיְן קְוִמְעַנְדָּעַ דּוֹרוֹת, בֵּין דּוֹעַטָּן גַּעֲבָרָט .
— צו אַלְדָּעַ יַאֲרָו, ווֹאָס גַּדְעָרְסְּטוֹ ? — האט סעם זַיְן אָזְוִי הַיְּלָעָה
לְקָאָן תַּפְּרָצִיךְ צַעְלָאָכָט, אָן דושיק האט ניט ווֹיְנְדִיךְ גַּעַמּוֹת מִיטְלָאָכָן .
— וְנַדְּזַיְּמַעְתָּשָׁן זַאֲן פֿאָרְשְׁטִין, אָן דוֹ רַעַדְטָן כִּינְזְוִישָׁ —
דושיק זאָט מיט דער גוֹטְסִיקְיַט פֿוֹן אַ שְׂכוֹר אַנְגְּעַבְאָפְטָט סֻעַמְעַן פֿאָרָן
אָרָעַם, אַיִט עַטְלָעַכָּעַ מַאֲלָגְעַשְׁתָּו, גַּעֲקָאָפְטָט אוֹיף דער פֿלִיעַץ אַיִט
רַקְיַגְעַדְעַט :

— בִּיסְטָאָן אַ גּוֹטְ-בָּאָיִי, סֻעַם ! כְּהָאָבָּדְדִיךְ לִיבָּו ! גַּיְבָּאָהָןָם, אָט
אָזְוִי ! מִיר ווֹעַלְן זַיְן פֿרִינְט ! כְּהָאָבָּדְדִיךְ נַאֲרָו ווֹאָס פֿאָלִידִיךְט, מִיאָוָס
בְּאַלְיִידִיקְט, אָן אַגְּנְדָּעָרְרָו ווֹאָלָט מִיר דִי אַיִגְעַן אַונְטְּרָגְעַלְמָאָגָן ! אַפְּעָרָדוֹ
קַעַנְטָט דושיקָן, אַמְּתָה ?

סֻעַם זאָט זַיְן פֿאָרְלִוִּין פֿוֹן דושיקְט ווֹעַרטָּעָר, גַּעוֹוָאָלָט עַפְעַט
עַטְפְּעַרְן, נַאֲרָמָע ווֹי אַזְוֵּג מִיט דִי אַקְסְּלָעַן האט ער נַיְט גַּעַזְאָן .

— אַיְצָט, בְּרוֹדָעָר — האט דושיק ווֹיְדָעָר אַנְגְּעַהְוִיְּבָן — מַזְוָמָן גַּיְין

מִיט מִיר, מִיר מוֹזָן אַפְּשָׁוּעָנְקָעָן אַונְזְרָעָט פֿיְיִיפְלָעָן, טְרִינְקָעָן בְּרוֹדָעָרְשָׁאָבָט,

וְיַי דּוֹעַר שְׂוֹאָב זַאֲגָט : נַיְט גַּעַזְאָרָט, סֻעַם, אַיְךְ אַצְּאָל !

זַיְן זַיְנְיַעַן אַרְיִין צוֹ פֿאָלָאָקָן אַיִן סַאֲלוֹן, זַיְן אַוּוֹקְגַּעַזְעַצְטָט בְּיִים
צַּאָל-בָּאָנָק, אַנְגְּשָׁפְטָאָרָט אַיִן פּוֹס אָן דּוֹעַט מִיט קוֹפְּרָעָנָע בְּלָעָן בְּאַשְׁלָאָה-
גַּעַנְעָם שְׁטָעָקָן, ווֹאָס האט זַיְן גַּעַצְיָאָגָן דּוֹרָךְ דּוֹעַר גַּעַנְצָעָר לְעַגְגָּן פֿוֹן דּוֹעַר

צַּאָל-בָּאָנָק, אַיִן גַּעַבְעַטָּן צוֹ גַּוְעַזְוָר בְּרָאָגָן .

דּוֹעַר סַאֲלוֹן=קְיִפְעָר האט אַוּוֹקְגַּעַזְעַטָּלָט אַ פְּלָאָשָׁ בְּרָאָגָן מִיט שְׁמָאָה-

לְעַגְלָעַלְעָר אַיִן זַיְן גַּעַוְעַנְדָּעָט צוֹ סֻעַמְעַן :

— דוֹ ווֹיסְטָ, סֻעַם, כְּהָאָלָט דְּאָרָז בִּים קוֹיְפָן מִיטָּעָט רִימְשָׁט

„סְטָאָרָיִי ?

— אֲבִי נַיְט דִי מִיטָּעָט — האט סֻעַם זַיְן צַעְלָאָכָט אַרְן אוֹיסְגָּעָז

טְרִוקָּעָן אַ לוֹעַלְלָעָן בְּרָאָגָן — „נָא גַּעַטָּה“, מִיטָּמָעָר פֿאָקְצָלָה, קוֹיְפָט דּוֹעַט

„סְטָאָרָיִי“, אַיִן מִר אַ רְיִזְעָן אַיִן דְּאָרָז אַפְּגַּעַדְעַדְמָן, הָא ?

— ווי דען, ווי דען — האט פָאַקְעַד גַעַשְׂמִילֶט אָוֹן ווּזְלַעֲרִישָׁא
אַפְרַעְגָ גַעַטָּאָן — אָוֹן אָז כְזֻעָל קַוְיְפָן אֵי דִי „מִיטָעָס“, אֵי דָעַם
סְטָאָרָ ?

— איז נאך בעסער! דעמאָלט, מיסטער פַּאלְאָק, פַּאַרוֹנִיכָּעֶר
איך איז, איז איר ווועט שוין קיין ביטער וואַסער ניט דארפֿן
טרינקען —

— הָאָה הָא! — הָאַטְעֵר אַלְטֵעֵר זִיךְ צְפָלָכֶת אָוֹן גַּעֲלַקְאָפֶט סַעֲמָעָן אַוִּיפָּעָר פְּלִיאִיצָע — "טוֹהָאָטָס עַי גּוֹט וּוֹאָן!" יָאָן, "יעַס סִיר". אַבְעָר נָאָך אַלְעַ קָוָנָצָן אַיְזָן מִיסָּעָס רִיטְשׁ אַבְרִיהָה, הָא? וּוֹי כְּזֹעַ גַּלְיכְּסָטוֹן אַפְנִים דָעַם "טְפִרְיָינְג-טְשִׁיקְעָן", פָּאָלִין — הָאַטְעֵר אַלְטֵעֵר סַעֲמָעָן אַקִּיל גַּעֲטָאָן אָוֹן גַּעֲנוּמָעָן אַנְגִּיסָן אַקְעָסָלָעַ בִּיר.

פונקט ווי בָּא אמתע שפורים, בא וועלכע דער בלזוער ריינען בראנפֿן אייז גענוג, או אלֵיך אַרְמָן זָאַל וווערן גראטער אוון שע-
געדר — אַזְוִי האָט דזשיך נאָכָן צוֹיִיטן שנאָפָס דערפֿילט, אוֹ צָר
וואָקָסֶט העכער אוון העכער, אוֹ נאָך אַרגָּע אוֹן זַיִן קָאָפּ ווועט
דורכְשָׁלָאנְגָן דעם סופּיט. אלֵיך האָט באַיִם אַוְיסְגָּזְעַן שְׁעַנְעַר,
אַפְּילַוּ דער צעגָאָסָעָנָעָר שְׁעַנְקָעָר מִיטָּדִי ווּאַסְעַרְדִּיקָע
בָּאַיִם אַוְיסְגָּזְעַן ווי אַנְבָּעַלְעָר מאָנדָארִין נָאָר אוֹן אַצָּאָפּ. צָר
האָט דערפֿילט ווי דער מַח וווערט רַיְינָעָר, אַרְבעָט שְׁנָעַלְעָר אוֹן עַס
האָט באַיִם דורכְגַּעֲבַּלְיכַּט, אוֹ סָעַם אייז אַפְּאַרְשְׁטַעַטְרַר רַיְטָעָר
פָּונְעַן עַלְיוֹזָאָבָעָטָס צִיטִין, פָּאָרט אוֹיפּ זַיִן צוֹגָאּוּעָט פְּעַדְדָּן לְאנָן. אַיִין,
לְאנָן - אוֹיס אָן זַוְכָּט

„A Lady From a Far Country”
אין עק צָלְבָּאנָק אֵין גַּעֲשְׁתָּאָנָעָן אֵין נִיגָּעָר מִיט אָן אַרְפָּגָן-
לְאֹזֶטֶר לִיפָּוּי אַשְׁמָאָטָקָע אַיְבָּעָר אַגְּלָאָן בִּיר אָונָ גַּעֲמָאָכָט אַמִּינָעָ-
וּי עָר קְלוּבָּט זִיד כָּאָפָן אַדְרָעָמָל.

דושיק האם אונגעטסן א שנאפס אוון זיך געוענדעט צום זיגער: — האלא, דושמי! נא, מאך א שנעפס!

דער ניגער האט א שמייכל געטאן, צוועגענגען אַנְטִיכְפּרֶעֶר,
זוי אַינְגָעֵר וואָסּ רעכְנֶט, אָזּ ווֹעֶן ער ווֹעֶט צוקומען, ווֹעֶט מעַן אַיט
אנְשְׁטָטָט בְּרָאנְפּוּ ווֹיְזִין אַפְּיגִיג. ער האט גענומְצָן דאס גֶּלְעֹז אַיְזָן

זינע מאַלפֿישׁע הענט, פֿאָרְקֿאָטְשׁוּט די לִיפְּן, גַּעֲדְּרִיקַט דּוֹשִׁיְּקַן די האנט און פֿאָנְדִּיקְט פָּן די פִּיס, האט ער אַהֲטְטִיקְן טְרוֹנְקְ אָווִיס-געטָן דעם ברְאָנְפָּן.

דעָר ניגער האט פֿאָר גְּרוּס שמהה אַרוּסְגַּעַכְאָפְּט אַזְּלֶבְּעָר-נעַם דָּלָאָר, אַזְּוָאָרָף גַּעֲטָן אוּnf דַּעָר צָלְבָּאָנוּק אָונְ בְּאַשְׁטְעַלְטָן דָּרְרֵי שְׁנוֹאָפָּן מִיט אַמְּאָל. דּוֹשִׁיְּקַס רִיעְטְּרִישׁ נְאָטוֹר האט זִיךְ גַּעַפְּלִיט בְּאַלְיְידִיקְט, וּוֹאָס אַנְגָּעָר אִיז אִים מְכֻבָּד, האט ער זִיךְ גַּעַפְּלִיט פֿאָר זִיבְּעַן לִיְדִיקְעַן, גַּעַשְׁטוּפְּט דעם נְגָעָר דעם דָּלָאָר צְוִירִין אָונְ גַּעַשְׁרִיעַן, אָז ער וּוּעַט צָלָן. דַּעָר נְגָעָר האט פֿאָרְגְּלָאָצְט זִינְעַן עַטוֹוָאָס מִיט בְּלֹוט אַנְגָּעָסְעַנְעַן אָוִיגְּן, גַּעַנְאָוּעָרט, זִיךְ גַּעַוְאָקָלְט אָונְ גַּעַשְׁרִיעַן, אָז ער מוֹן צָלָן, אָז כָּאָטְשָׁ ער אִיז אַנְגָּעָר האט ער דָּאָק אַסְטָ גַּעַלְט, אָז אֲפִילְוּן לִינְקָאָלְן, דַּעָר גְּרִיעָס-טָעָר מְעַנְטָש, וּוֹאָס די וּזְעַלְט האט אַמְּאָל גַּעַהָאָט, האט גַּעַטְרוֹנוֹקָעָן בְּרוֹדְעֶרְשָׁאָפְּט מִיט נִיגְּזָרָס, אָז — — — בֵּין בִּידְעַהָּבָן זִיךְ פֿאָר גְּרוּס לִיבְּשָׁאָפְּט אַרוּסְגַּעַכְאָפְּט, זִיךְ גַּעַנוּמָעַן קוֹשָׁן אָונְ סְמָאָטְשָׁקָעָן מִיט די לִיפְּן וּוּי מִיט בִּיטְשָׁן.

סְעַם האט זִיךְ עַטְלָעַכְעַן מָאָל גַּעַוְאָלְט פְּאָנְאָנְדְּעֶרְשִׁידְן אָונְ יַע-דַּעַס מָאָל הָבָּן זִיךְ זִיךְ אוּnf דָּאָס נִיְּ גַּעַוְאָרְפָּן, וּוּי אַפְּאָר גַּלְיְבָעָט, אַיְן די אַרְעָםָס. דַּעָר נְגָעָר האט זִיךְ אַיְבְּרָגְּעָבוֹיָן צָו דּוֹשִׁיְּקַס אוּיעָר, אִים גַּעַלְקָאָפְּט אַיְבְּרָעָר דַּעָר פְּלִיצְעַ אָונְ אַיְבְּגָעָרוּמָט אַסְוד, אָז אַלְעָהָבָן גַּעַהָעָרט.

— קְוָם, בְּרוֹדְעָר, קְוָם מִיט מִיר, הָאָב אִיךְ אַזְּוִיְּבָל — דָּא האט דַּעָר נְגָעָר צְוֹעְגְּלִיגְּט די שְׁפִּיצְ פֿינְגָּעָר צְוָם מוֹיל אָונְ אַפְּרִיךְ גַּעֲטָן — זִי אִיז אַגְּטָמָן מִידְלָן, זָאָג אִיךְ דִּיר! «סְטְרִיקְטְּלִיְּ» פְּשָׁר! כִּי, כִּי! זִי אִיז אַמְּלָאָן, קְוָם! דָו בִּיסְטָמִין חָבָר, אַלְעָז בָּא-לְאָגָּט צָו דִּיר, אֲפִילְוּן מִין וּוּיְבָ, נִיט וּאָרָ? — וּוֹאָס, דִּין וּוּיְבָ אִיז אַיְדִּישָׁע? — האט דּוֹשִׁיְּקַס אַיְסְגָּעָן. שָׁאָסָן מִיט אַהֲלָצְעָרְנָעָם גַּעַלְעָכְטָר.

— מִיךְ אָרְטָ נִיט — האט דַּעָר נְגָעָר גַּעַנְאָוּעָרט — מְעַנְטָשָׁן זִינְעַן מְעַנְטָשָׁן, נִיט וּאָרָ? בָּא מִיר אִיז אַלְעָז אִיְינָס: אַזְּוָאָרָף, אַשְׁוֹאָרָץ, אֲפִילְוּ אַיְדָ — — — גַּעַט האט אָוּזָאָלָעָט גַּעַמְאָכָט, נִיט וּאָרָ?

— און אין גאנט גלויבטען? — האט דושיק גלאט איזוי געפרעגןן.
 — אין גאנט — האט דער ניגער איבערגעזורת, אַנְגָּעָנְשָׁפָאָרֶט
 בשעת מעשה זיין האלן אַן דושיקס אַקְסָל, ווי אַ קָּנוּ אָוִיף דער
 צוֹוִיטָעָר, און געמאָקָעָט — צי אַיך גָּלוּב אַין גאנט? כ'זוויס ניט!
 דאָכָט זיך, כ'גָּלוּבָן! ווי זאגָט אונזער גָּלהָח? אָן אַ "שָׂאָפָּה" אַן אַ
 "פָּאָרָמָאָן" קָאָן ניט זיין! דאָס אִיז אַמְּתָה אונזער גָּלהָח, דער גאנט
 פָּאָרָדָמָטָעָר, אִיז אַ קָּלוּגָר בָּחוֹר! ער זאגָט, אָן גאנט זעט מען
 ניט, אִים פִּילְטָט מען, אַלְעַן אַרְוּם זאגָט עֲדוֹת, אָן עַס אִיז דָא אַ
 גאנט, זאגָט ער, אִיז גָּעוּלִיכְן צוּ אַטְכּוּוֹר. אַטְכּוּוֹר זעט מען
 ניט, מען הערט ניט, מען פִּילְטָט אִים אַבָּעָר, כי, כי, כֵּין גאנט?
 פָּאָרָדָמָטָעָר, אונזער גָּלהָח אִיז קָלוּב, ניט וואָר?

דאָ האט זיך אַזְוִי צְעָלָאָכְט, אָן ער האט פֿון גְּרוּוּס
 שמחה אַנְגָּעָנְכָּאָפָּט דעם ניגער און מיט אִים אַרְיוּסָגָעָשָׁפְּרִיּוֹט פָּעָן
 שענְק. ער האט אַשְּׁפְּרִיּוֹן גַּעַטְאָן פֿון אַלְעַן דָּרִי טָרָעָלָעָך אָן זיך
 אַרְיוּסָגָעָנְקִיְּקָט מִיטָּן נִיגְעָר אָוִיפָּן טָרָאָטוֹאָר.

פֿון דעם קָלָאָפָּה האט זיך דושיק אַוִיסָגָעָנְכָּאָטָרָט. פֿרָה האט
 פָּאָרָדָרוֹס אַשְּׁפְּרִיּוֹן גַּעַטְאָן, גַּעַלְאָזָט לִינְגָן דעם נִיגְעָר אָן אַרוּעָק
 מיט סְפָּמָעָן. עַס אִיז גַּעַוּעַן צָעָן אַזְיָגָר. דער טָרָמָאָמָטָעָר האט
 גַּעַוְיָן אַין שָׁאָטָן 95 גְּרָאָד פָּאָרָנָהִיט. הַיִּסְעָס כּוֹאָלְעִיסָּהָבָן זיך
 גַּעַטְרָאָגָן אַין דער לְוָפָט אָן עַס האט זיך גַּעַדָּאָכָט, אָן מען שְׁטִיחָט
 צוֹוְישָׁן גְּרוּסָע אַוִיסָגָעָה יִצְחָעָץ אַוְיָוָנָס אָן דִּי פָּלָאָמָעָן בָּאָקָן אָנוּ
 פָּרָעָגָלָעָן אַן רְחָמוֹנוֹת.

זַיְיָ זְעַנְעָן אַרְיָין אַין פָּאָרָק אָן זיך אַוִיסָגָעָזָיָן הַיְמָנָצָר בָּיִם,
 סְפָּאָרָט האט אַיְנָגָעָאָרָטָשָׁע וַיִּנְعַזְזָעָה הַיְמָנָצָר לְאַפְּעָס, אַוִיסָּ-
 גָּעָזָיָן דִּי פָּאָדָעָרָשָׁע, עַטְוֹאָס פָּאָרָזָמָרָעָט דִּי אַוִיגָן, אַרְיוּסָגָעָ-
 שְׁטָעָקָט דִּי צָוָנָג, אַנְגָּעָשָׁטָעָט דעם קָאָפָ גָּלוּיָק אַנְטָקָעָן דער צָעָ-
 פָּלָאָמָטָעָר זוּן אָן גַּעַחְלָוָט.

— גָּנוּ, זָאָג אַלְיָין, דושיק — האט סְפָם אַנְגָּעָהוּבָן נָאָך אֵ-
 לְאָנָגָן שְׁטִילְשְׁוּוֹיָגָן — זָאָג אַלְיָין, וּוֹאָס וּוֹעַט זַיְן דער סְוָף? דער
 בָּרָאָנָפָן הרָגָעָט דִּיך דָאָך אַרוּעָק? גָּלוּב מִיר, וּוֹעַן כְּהָאָבָדָה דִּיך גַּזָּ-
 אָעָן לִינְגָן מִיטָּן שְׁמָצִיאָן נִיגְעָר אַוִיפָּה דְּצָרָעָד הָאָבָדָה חַשָּׁק גַּעַ-
 האט דִּיך אַקָּאָפָע צוּ טָאָן אַין הַיְמָנָן, יָאוּ דְּפָמָטָן!

דושיק האט גארניישט געגענטפערט. ער האט זיך אויפגעזעצעט אוניסגעשטעלט די קני ווי קראקווועס, זיין אַרומגענָאָרטלט מיט די הענט, אַנגעשפֿאָרט זיין מידן קאָפּ אונ זיך אַינְגעהערט. — ווי לאָזט זיך אַמענטש אָזוי אָפּ? — האט סעם ווינדען אַנגעהויבן.

— שָׁרַאֲפָ! — הָאָט דּוֹשִׁיק אֵם אַיְבָּעֶרְגָּרִיסִין אָנוּ הַאַסְטִיק
אוֹיסְגַּעַזְגַּן דִּי פִּיס — קֻקַּ, וּוּעָר סְעַדְתִּ! סְאַיִן נִיט דִּין בָּאַ-
בְּעֵס דָּאגָה! כְּבִין לְחַלּוֹטִין נִיט אוֹיפְּגַעַלְיִיגְטַּ דִּיךְ הַעֲרָן פְּרִידְיקַן,
הַעֲרָסְט? אַיְךְ מִישׁ זִיךְ פְּלִי אַיְן דִּינְעַ שְׁלַעַפְּסַט זִיךְ אַרְוּם מִיטַּ פָּאַלְיַן? דַּוְ-
מִינְסַט סְאַיִן אַסְדַּר, אֹז דַּו שְׁלַעַפְּסַט זִיךְ אַרְוּם פִּיס, וּוּצְמַעַן אַרְטַּ
דַּעַטְטוֹעַגְן, מַעֲגַט אַיר בִּיְדַע בְּרַעֲכַן הַעֲנַט אָוֹן פִּיס, וּוּצְמַעַן אַרְטַּ
עַס? פָּאַר מִיר אַיְזַן זִיךְ גַּעַשְׁטַאַבְּן! דַּו פְּאַרְשְׁטַאַפְּ-
טַעַר מַת, דַּו! וּוּעַן דַּו וּוּאַלְסַט גַּעַוְסַט וּוּאַס דַּא קְוּמַט פָּאַר — הָאַט
דַּזְוִישְׁיַק גַּעַשְׁרִיעַן אָוֹן זִיךְ גַּעַקְאַפְּט מִיטַּ דַעַר פּוֹיסַט אַיְן הַאַדְּצַן —
וּוּאַלְסַטְוּ קִיְּין מַאֲרָאֵל מִיר נִיט, בָּאוּיְינַטַּ מִיר וּוּאַס פָּוּן מִר אַיְזַן
דַּדוֹ! דַּו הָאַט רְחַמְנָות אָוֹף מִיר, בָּאוּיְינַטַּ מִיר וּוּאַס פָּוּן מִר אַיְזַן
גַּעַוְאַרְן אָוֹן אַלְיַין קְרִיכְסַטְוּ מִיטַּ דִּינְעַ הַאַלְאַבְּלִיעַס, פְּאַרְדְּאַמְטַעַר
שְׁנִיְּנִי" אַיְן דַעַר וּלְבָעַר בְּלְאַטְעַ אַרְיַין! הָאַ, נִיט אַמְתַּ? שְׁפִי
אָוֹס! דַזְוִישְׁיַק וּוּסַטְוּ נִיט נַאֲרַן, עַד הָאַט אָן אַלְדְּעַר-אָוִיגַּ, בָּרוֹ-
צְדָעַר! הָעַ, דַו יִנְגַּעַלְעַ, יִנְגַּעַלְעַ — הָאַט דַזְוִישְׁיַק גַּאֲלִיק גַּעַוְאַגְּט אָוֹן
זִיךְ צְעוֹדִינַט מִיטַּן קָאָפְּ — כִּיזְיַץ אָוֹן קֻקַּ וּוּי דַאַס קְדַחַת וּוּאַרְפַּט
דִּידַן, וּוּי דַו בִּיסְטַמְּ נַאֲרַ וּוּאַס פְּאַרְפְּלַאַטְמַט גַּעַוְאַרְן וּוּי אַנְאַרְשַׁ מִידַּל,
וּוּוּעַן כְּהַאֲבָפְּ פָּאַלְיַס נַאֲמַנַּת. אָוֹן שְׁוִין בָּאַלְדְּ דָרְיַי שְׁטוֹנְדַן
וּוּי דַו שְׁלַעַפְּסַט זִיךְ נַאֲךְ מִיר, וּוּי אַהוֹגַט נַאֲךְ אַצְוִיגַּ, אָוֹן הָאַטְטַ
אַלְאַץ נִט דַעַם מוֹמַּ, דַו פִּיגְלִינְגַּ, דַו, צַו זְאַנְן וּוּאַס דַו וּוּלְיַטְמַ!
אַיְךְ אַבָּעַר וּוּיִס וּוּאַס דַו וּוּלְיַטְמַ! זִיךְ אַוִּיסְמַוּזְטַן וּוּעַגְן פָּאַלְיַן,
אַמְתַּ? אָוֹן דַו וּוּסַטְוּ נִיט מִיד וּוּעַדְן צַו רְעַדְן וּוּעַגְן אַיְר אַגְּנַעַן
טָאַג, וּוּסַטְוּ זִיכְן אַין דָרְיִיעַן אָן אַיְינְגְעַרְטַשְׁעַטְרַ, מִיטַּ דַעַר
סְלִינְעַ אַין מוֹלַע אָוֹן זִיךְ אַיְנְחַעַרְן מִיטַּ לִיְיַ אָוֹן לְעַבְנַן צַו יַעַדְן
וּוּאַרְטַמְּ מִינְיַן, אַזְאַ טְבַע הָאַט שְׁוִין דָעַר מַעֲנַטַש, אָוֹן בְּשַׁעַת מַעַשָּׂה
מַסְתָּמָא קְלַעַרְן, אַז אַט דִי פָאַלְיַי וּוּסַט זִיכְן דִּינְעַ! טַא הַעַד מִין
אָוֹס, מִין יִנְגַּעַלְעַ, הַעַד וּוּאַס דַזְוִישְׁיַק שְׁפָרַ זְאַגְטַמְּ דִירַ: שְׁלַאֲגַ

דייר פָּאֵלִין אַרְוִיס פָּוֹן קָאָפֶט, הַעֲרָסֶת? דּוֹשִׁיק אֵין מַעַר מַעֲנְטָשׁ גַּעַן-
וּוֹעֵן פָּוֹן דִּיר אָוֹן זַי הָאָט פָּוֹן אִים גַּעֲמָאָכֶט אַפָּאִיאָן, רַעֲכַנְסְּטָן-
אָוֹן זַי וּוֹעֵט מִיט דִּיר חַתּוֹנָה הָאָבָּן? מִפּוֹת! זַי הָאָט אָוֹן זַיְךְ הַיְבָּן-
טִישׁ בְּלוֹט, הָאָט זַי אַיְנָן זַיְךְ! אַזְוִינָעַ פְּרוּיָעַן הָאָבָּן נִיט חַתּוֹנָה אָוֹן
טָאָרָן נִיט חַתּוֹנָה הָאָבָּן, אָוֹן אַוְיָב אַפְּילָוּ זַי וּוֹעֵט מִיט דִּיר חַתּוֹנָה
הָאָבָּן וּוֹעֵט זַי צְוָמָאָרְגָּנוֹן אַנְטָלְפִּין! אָוֹן אַלְעָקָן מִיְּנָסְטוֹ הָאָט זַי
לִיבָּ? נִיקְסִי! זַי הָאָט אִים פִּינְטָן וּוֹי דֻּעַם טְוִיטָן אָוֹן קְרִיכְטָן צַו אִים

וּוֹי אַצְּיָגָאנְקָעַ, אַזְּאַפָּאָרְשָׁוִין אֵין זַי!

סָעַט אֵין גַּעֲזָעַסְּן אָן פְּרָנוֹסְטָעַר, מִיט אַצְּעַפְּנָט מַרְילָן, אַפָּאָזָעַן,
וּוֹאָסְ מַאָכֶט תָּמִיד גּוֹטְמוֹטִיקָע אַוִּיסְעַן נַאֲרִישׁ, אָוֹן זַיְךְ אַיְנְגַעַה עַדְרָט
מִיט לִיְיָב אָוֹן לְעַפְּנָן צַו דּוֹשִׁיקָעַ רַיְיךְ. דּוֹשִׁיק אֵין אִים אַיצְטָן נַאֲרָן
מַעַר גַּעֲפָעָלָן. אָוֹן וּוֹי אַלְעָגָעַ גּוֹטְמוֹטִיקָע יְוָגָעָן, וּוֹאָסְ זַוְּכָן זַיְךְ תָּמִיד
אָפְּ אַפְּרִינְטָט פְּאָר וּוֹעַמְעָן דָּאָס הָאָרֶץ אַוִּיסְצָוִיסָן, הָאָט סָעַט אַוְיָךְ
בָּאַשְׁלָאָסָן, אָוֹן דּוֹשִׁיק אֵין דַעַר פָּאַסְנְדָסְטָעַר אָוֹן בָּאָזְיָן אַיְן הָאָרֶץ
נַאֲךְ מַעַר בָּאָדוּיָעָרָט צַו וּוֹאָסְ דַעַר יְוָגָעָן שְׁכָוָרָט.

אָוֹן דּוֹשִׁיק אֵין אַנְטָשְׁוִוִּיגָן גַּעֲזָעַרְן הָאָט סָעַט אִים אַקְּרָאָפְּ
גַּעֲטָאָן אַיְבָּר דִּי קְנִי.

— וּוֹעֵן נִיט דַעַר בִּיטָּעָרָר טְרָאָפָּן, דַעַמְעָט, וּוֹאָלְסָטוֹ גַּעֲקָאָט
זַיְנָן אַלְאָיְעָרָ!

— יְאוּ בְּעַט — הָאָט זַיְךְ דּוֹשִׁיק צַעְלָאָכֶט — וּוֹיִינָט נִיט,
אַלְעָגָעַ בְּעַלְ-מַלְאָכָות זְעַנְעָן שְׁפָרִים.
דּוֹשִׁיק הָאָט אַפְּגָעָהוֹסָט, זַיְךְ צְעַשְׁמִיכָלָט אָוֹן וּוֹידָעָר אַנְגָּעָן
חוּבוּבָן:

— כְּיוּעַל דִּיר עַפְּעַס דַעְרָצִיְּלָן וּוֹעֵגָן פָּאֵלִין וּוֹעֵסְטוֹ לְאָכָן.
שְׁפִילָסְט זַיְךְ מִיט אִיר? הַעָר אַגְּנִישְׁכָּטָע: פָּאֵלִי הָאָט גַּעֲהָאָט אַ
חַבְּרָטָא נִיט פְּאָר דִּינְגָּעָן צִיְּטָן, אַיְוָגָעָן, נִיט קִיְּין מִיאָוָסָעָן אלְמָנָה.
זַי הָאָט גַּעֲהָאָלָטָן אַבְּיָוָטָי פָּאָרְלָאָרָרָי אַרְוִיךְ בְּרָאָדוּיִי. דָאָס וּוֹיִיבָּל
הָאָט מִיךְ גַּעֲגָלִיכָן אָוֹן אִיךְ, פָּאַרְשָׁטִיסָטוֹ מִיךְ, הָאָב גַּעֲהָאָט מִיְּנָעַ
צְרוֹתָה, אֵין זַיְךְ מִיר אַפְּילָוּ אַיְנָן קָאָפֶט אַרְיִין נִיט גַּעֲקָרָאָכָן. מִיט אַמְּאָלָל
נִעְמָט פָּאֵלִי מִיט מִיר אַיְנְטָעָנָן, אָזְזָבִין זַיְעָר אַלְעָכְטָעָר,
כְּבָאָגִי זַיְךְ מִיט אִיר חַבְּרָטָאָרָן צַו גְּרָאָבָן, אָזְזָבִין אַרְחַמְנָוָת
אוֹיְף אִיר אָוֹן כְּהָאָב אִיד גַּעֲמָוֹת צְוֹזָאָגָן, אָזְזָבִין זַיְךְ בָּאָגִיָּן

מייט איד אנדרש. דערווויל האט זי מיך גענומען איבערלֶאָזַן מיטן וויבל אלִין, האט אויף קאטָאוּס אַינְמָאָל פֿאַרְשָׁלָאָסַן אָונְזָעָר טִיר אָוֹן אָוּזְקָגְעָאנְגָעַן. דו וויסט דָאָך אָמָאָן אַיְן קִין חָזֵיר, אַ ווַיְבֵל הענגט זִיך דִיר אוּפָן האָלָזָן, קַושְׁת דִיך אָן אלִין בִּיסְטוּ נִימַט פֿוֹן האָלָזָן, נַאֲר וּוָאָס זַאֲל אַיך דִיר לְאָנוֹגָן בְּרִיעָצָן — האָט מִיר פֿאַלְיָ אָפְּגָעַשְׁפִּילְט דְּעָרְנוֹאָך אָנְאָכְטָן, גַּעַהַאָלָאָט אַיְן אַיְין וּוַיְינָעָן, זַיְד גַּעַרְיסָן דַיְהָאָר, מִיר גַּעַשְׁפִּין אַיְן פְּנוּים, גַּעַשְׁרִיעָן, אָז כְּבָבִין פְּאַלְשָׁ אָוֹן אָזְוִי וּוַיְיטָעָר. אָוֹן אָז כְּחָאָבָּמִיר גַּעַנּוּמָעָן פְּאַרְעָנְטְּפָעָרָן האָט זַי אָוִסְגָּעַשְׁרִיעָן, אָז זַי וּוַיְיסָאָלִין, זַי האָט דָוְרָכָן לְפָכָּח פֿוֹן דָעָר טִיר אָרִינְגָּעַקְוָקָט. נַו, וּוָאָס זַאֲגָסְטוּ דָעַרְוִיכְעַד?

דוּשִׁיק אַיְן אַנְטְּשָׁוִיגָן גַּעַוְאָרָן, אַפְּגָעַהָסָט, אַשְׁפִּי גַּעַטְאָן אוּפְּיָ צְוּוִי אַיְילִין פֿוֹן זַיְד, צְוִירִיךְ אַנְגָּעַשְׁטָעַלְטָן דִי קְנִי, וּוְיִקְרָאָקְוּעָס, זַיְיָ אַרְמָגְגָּאָרְטָלְטָן מִיט דִי הָעָטָן, אַרְאָפְּגָעַלְאָזָט דַעַם קָאָפָּ אָוֹן מִיט אַמְּאָל דְּעָרְהָאָרָט אַזְעַלְכָּעָט טְעַמְּפָעָט קְלָעָט, גַּלְיִיךְ מַעַן וּוּאַלְטָן מִיט שְׁוּעַרְעָהָאָמָעָרָס גַּעַקְאָוּעָט בְּרִילְאָס בְּלִי. דָעָר בְּלִי אַיְן זַיְד צְעַדְעָר אָוּנְטָעָר דִי קְלָעָט אַיְן דִינָעָ קִילְעָכְדִּיקָעָ רְעַדְעָר. דִי רְעַדְעָר דִינָעָן זַיְד צְעַוְאָקָסָן מְשֻׂוְנְהָדֵיק גַּדְוִיסָט, אַיְינְגָּעַשְׁלָוְגָעָן אַיְינְזָר דַעַט צְוּוִיטָן, גַּעַפְּיִיפְּט, גַּעַרְעוֹאָט, זַיְד אַיְינְגָּעַשְׁנָיָט אַיְן מַחָט, אַיְטָמְעָטָט. עָר אַיְן גַּעַפְּלָיָגָן הַכְּפָעָר אָוֹן הַשְּׁבָעָר אַיְבָעָר דִי גַּעַלְעָעָטָט. עָר אַיְן גַּעַפְּלָיָגָן הַכְּפָעָר אָוֹן שְׁנָעַלְעָר, זַיְד וּוּאַלְקָנָסָט, גַּעַפְּיִילָט וּוְיִדְלָמָט וּוּעָרָט שִׁיטְעָרָטָר, פְּאַרְכְּפָטָן דַעַט אַטְעָם, שְׁטִיקָט אָוֹן מִיט אַמְּאָל האָט עָר זַיְד צְעַוְיָגָט, צְעַנְעָט הָעָט אָוֹן פִּיטָט, אַרְוִיסְגָּעָלָאָזָט אַקְוִיטָש אָוֹן בָּאָז פֿוֹן אָלָזָט הָעָט אָוֹן פִּיטָט, עָר אַיְן גַּעַפְּלָיָגָן אַלְעָן שְׁנָעַלְעָר אָוֹן שְׁנָעַלְעָר, זַיְד וּוּאַלְקָנָס אַרְאָפָּ! עָר אַיְן גַּעַפְּלָיָגָן זַיְכָעָר, אָז בָּאָלְד, בָּאָלְד קוּמָט דָעָר גַּעַטְרָאָגָן מוֹרָאָדִיק גַּיְד, גַּעַוְעָן זַיְכָעָר, טָוִיט אָוֹן אַיְסְטִינְקְטִיוֹן דְּעַרְפִּילְט וּוְיִדְעָרְשְׁתָאָגָן. וּוְיִאָפְּרָוּזָן צְוֹם פְּלָאָצָן, גַּרְיִיט זַיְד צְוֹם לְעַצְעָטָן וּוְיִדְעָרְשְׁתָאָגָן. וּוְיִאָפְּרָוּזָן דְּעַטְפָּחָה, האָט עָר זַיְד גַּעַכְאָפָט מִיט דִי הָעָט, מִיט דִי פִּיסָט, אַפְּיָלוֹ מִיט דִי אַוְיָגָן פְּאָר יְעַדְעָ זַאֲר, וּוּאָס עָר האָט אַנְגָּעַטְרָאָפָט אַוְיָפָן וּוּצָג — אַיְן אַלְעָן אַבְּעָר אַפְּפָאָלָן אָוּנְטָעָר זַיְינָאָ פִּינְגָּעָר וּוְיִאָבְּעָרְגָּעַזְגָּטָעָ שְׁטוּרְוִי אָוֹן עָר אַיְן נַאֲך שְׁנָעַלְעָר גַּעַפְּאָלָן. אָוֹן פֿוֹן דְּעַרְוִוְיִיטָנָס הָאָבָן זַיְד גַּעַטְרָאָגָן מַחְדוֹת אַיְנְדִיאָגָעָר מִיט אַיְפְּטְרִיְיסָס-לְעַנְדָעָ קְלוּתָה, זַיְד גַּעַרְיסָן צְוּ אִים. דּוּשִׁיק האָט פֿוֹן שְׁרָעָק אַגְּעָ-

שדיי געתאן, געכאנט אַ שטרוי און זיַּי פֿאָרְשְׁטָעֵלֶט דעם וועגן. די אַינְגַּן דיאנער האבן זיך אַ שטעל אָפּ געתאן, צוֹרִיקְנוּ עֲפָלָן אויף מיילן און זוי פֿאָרְשְׁטְּיִינְגְּרַט גַּעֲזָאָרָן. די פֿלוֹאַצְּלִינְגַּע שְׂטִילְקִיְּתַּהְתָּאָט טעמאָפּ גַּעֲקְלָגְנָעָן אַין דושיקס אוּירָן און ער האָט דער האָט קְוּלוֹתָה : — צוֹט אַים פֿאָר דער נָאָג, אָט אָזְוִי ! עֲפָנְטַּסְּהָעֵד גִּיכְעָר !

וּוְאָסְעָר, וּוְאָסְעָר ! ער אַין אוּפְּגַּעַקְמָעָן מִיטָּן גַּעַדְאָנָק, אָן ער לְעַבְטָן, אָן ער אַין נִיט גַּעַשְׁטָאָרְבָּן, אָן טִיף אַפְּגַּעַוְיִפְּצָט . אַיְבָּעוּר אַים אַיְזָה גַּעַשְׁפְּצָנָעָן סָעָם אָן אַים גַּעַצְיוֹגָן פֿאָר דער נָאָג . אַ פרְּרוּי האָט אַים גַּעַעַפְּט דָאָס מוֹיל אָן אַרְיִינְגְּגָאָסָן וּוְאָסְעָר פָּוּן אַ פֿלְעָשָׂל . אַ מאָן האָט גַּעַעַרְבָּעָט מִיט דושיקס הענט וּוּ מִיט אַיְזָנָס פָּוּן אַ פָּאמָפּ ...

— אָבִי דער מִינְטָעָרט ! — האָט זיך גַּעַהְעָרט פָּוּן אַלְעָזִיזִין . וּוְיִבָּעוּר מִיט „קָעָרְדִּיזְשָׁעָס“ אָן אַן קָעָרְדִּיזְשָׁעָס זַיְנָעָן זיך צְנוּיָּה = גַּעַקְוּמָעָן פָּוּן אַלְעָזִיךְ עַקְנָן פֿאָרְקָן, גַּעַשְׁפְּרִיזִזְט אָזְוִי גִּיךְ וּוּ די שְׁמָאַלְעָזִיךְ = דער האָבָּן נָאָר עַרְלְוָנְטָן, גַּעַמְאַכְּט רְחַמְנָה-פְּנִימָעָר, גַּעַלְאָזָט טְוָרְעָן אָן זַיְיָ זַיְנָעָן צְגַעַקְוּמָעָן אָן דָּעָרְזָעָן, אָן דער חַלְשָׁעָר זַיְצָט שָׁוִין אָן שְׁמִיכְלָט, זַעַנָּעָן זַיְיָ גַּעַבְּלִיבָּן מִיט נְזָעָר אָן גַּעַוּוֹס אַין הַאֲרָצָן בָּאָדוּי = ערָט, וּוּאָסָן זַיְיָ האָבָּן פֿאָרְפָּעָלָט אַזְאָא אַמוֹזִירְנְדָעַ זַאָן .

דער עַולְמָן אַיְזָה זַיְךְ צְעַגְּגָעָן . — צוֹ אַדְעָל יָאָר — האָט דושיק גַּעַשְׁמִיכְבָּט — אַנְאָרִישָׁע

טוּבָּע צַוְּחָשָׁן . — אָז דָו בִּיטְטָאָלִין שְׁוֹלְדִּיק — האָט טָעָם אָן עַרְנְטָעָר גַּעַ= זַאָגָט — דָאָס טְרִינְקָעָן לְיִגְּתָּחָדְךָ אַין דער ערְדָאָרְיִין ! — זַיְיָ קִין נָאָר נִיט — האָט דושיק גַּוְתְּמוּטִיךְ גַּעַנְטְּפָעָרט — דָאָס אַיְזָךְ דָאָךְ דִּי אַיְנְצִיקָעָן, וּוּאָס פֿאָרְשְׁפּוּרְט אַים ! אַט האָסְטוּ לְמַשְׁלָחָא פָּאָלי, האָט דָאָךְ יַעֲדָעָר עַפְּעָס, וּוּאָס פֿאָרְשְׁפּוּרְט אַים ! אַט האָסְטוּ לְמַשְׁלָחָא פָּאָלי, אַ צְוּוִיְּטָעָר האָט עַפְּעָס אַנְדָּעָרְשָׁן, נָו, אָן אָזְוִי וּוּיִטְעָר — די גַּאֲנְצָעָן וּוּלְטָן, בְּרוּדְעָר, אַיְזָה סְאָלָן ! דער אַונְטְּעָרְשִׁיד אַיְזָה נָאָר, וּוּאָס יַעֲדָעָר אַיְנָעָר האָט זַיְדָאָן משָׁקה, טְהָאָטָאָל ! אָן יַעַצְטָמָיִן לִיבָּעָר „בָּאָיִי“, פֿאָק זַיְךְ, כְּבִין טְוִיטָמִיד, כְּזַוְּעַל זַיְךְ אַבְּיִסְלָל צְוּשָׁפָאָרָן .

— גַּיִ שְׂוִין, גַּיִ, בִּיסְטַ דָּאַךְ נִיטַ גַּעֲזָוֶת — הָאָטַ סֻעַם אַטְ גַּעֲנוֹמָעַן
בעטן — קָוֵם בְּעַסְעַר מִיטַ מִיר, כְּיוֹעַל דִּיךְ אַהֲיִמְפִּין!
— זַיִי קִיְין נַאֲרַ נִיט — הָאָטַ דַּוְשִׁיקַ גַּעֲזָאָגַט אָוֹן זַיִ אַומְגָעַ
דְּרִיעַת מִינְשַׁ פְּגִים צָוֵם בְּיִם — דַּעַר טִיוֹוַל וּוּעַט מִיךְ נִטְ גַּעֲמָעַן! „גַּוְטַ
בָּאַיִלְ“

IV

פאלאך דער "טאלזון-קייפער" האט א גאנצע נאכט ניט געלאגט לאָפַן. ער האט זיך געדרייט ווי אַלטער בער פון איין זויט אויף דער צוּוִיטָעֶר, געקרעכט, אוֹ עס איין ז'ערשטייקט צוֹ ווערטן. יעדע ווילע האט ער זיך אַנְ אַיבָּרְגָּעֵשְׁרָאַקְעָנָעָר אַוְּפְּגָעָכָאָפָּט, ווי אַינְעָר ווֹאָס האט מורה צוֹ פָּאַרְשָׁפְּטִיקָן אַ צָּוָג, אָוֹן זיך אַיְנָגָעָ-הערט. ער האט אַרְוִיסְגָּעָנוּמָעָן פון הַינְטָעָרָן קִישָׁן זַיִן טַנְמְבָּאַגְּעָנָעָ-צִיבְּעָלָעָ", זיך אַיְנָגָעָקוּמָט אָוֹן פָּאַרְגָּעָנְדִּיקָּגְּלִיְּיךָ ווי שְׁפָעָן עס איין, האט ער זיך צוּרִיקְגַּעֲלִיְּיגָט. ער האט טַאַקָּעָ ניט געלאגט שלְאָפָּן. עס האט געשטייקט. די לְוֹפְּט אִיז גְּעוּיוּן גְּעוּדִיכְט אָוֹן צָטָה האט זיך געדאָכְט ווֹאָס מעָן זָאָל ניט אַרוּטְהָאָזָן פון דער האָנוּט יוּטָט צַס פְּלִיְּבָן הַעֲגָעָן. דָּאָס שְׂטִיקְעָנִישָׁ אַבְּטָר אִיז נָאָר גְּעוּווֹצָן אַ בְּיִ-זָּאָךְ. שְׁוֹןְ בָּאָלָד צוּוִיָּוָן ווֹאָסן ווי פָּאַלְאָקָן אִיז ניט געשלְאָפָּן. ער אִיז גְּעוּווֹן פָּאַרְלִיבְּט ווי אַיְנָגָל אַין מִיטָּעָס רִיטָּשׁ. דָּעַם אַמְּתָּזָן וָאָגְנָדִיקָּ, האט ער זיך שְׁוֹןְ גְּעוּדָכְנָט צוֹ אִירָיָ אַיבָּר אָוֹן פון שְׂדוֹךְ ווֹאָלְטָ אָפְּשָׁר גָּאָר ניט גְּעוּוֹאָרָן, דָּעַן בִּידָעָ זַעַנְעָן גְּעוּווֹצָן צוֹ כִּיטְרָעָ אַפְּצָנָגָרָן אַיְנָגָר דָּעַם צוּוִיָּיטָן. מִיטָּעָס רִיטָּשׁ האט גְּזָבָן ווֹאָלְטָ אַקְלִיְּנִיקִיטָּ: ער זָאָל אַפְּשָׁרְיָיְבָּן אַחַלְפָּטָ פָּאַרְמָעָן אָוֹן דָּוְרָכְטָרְיָיְבָּן הַהָּהָן, עַפְּעָס אַפְּרָדְעָכְטִיקָּ מָוִידָן, אַחַלְבָּעָ אַיְדִּיאָטָ-קָעָ, פְּלוּמְרָשָׁט אָנְ אַיְגָעָנָעָן, ווֹאָס האט גְּעוּווֹינָט באָ אִים. פָּאַלְאָקָן דָּעַם אַלְעָם ניט גְּעוּאָלָט הַשְּׁרָגָן, זיך גְּעהָאָלָטָן פָּאָר אַ גְּעָ-וָאָלְטִיקָן חַכְמָ אָוֹן שְׂפִיעִינְדִּיקָן זיך אָן פּוֹיטָט אַרְיִין, (אָזָא טְבָעָ האט ער גְּעהָאָט) האט ער זיך גְּעַטְרָאָכָט, צוֹ ווֹאָס דָּאָרָף ער דָּעַט גְּאנְצָן טָאָרָאָרָט, אָוֹן מִיסְעָס רִיטָּשׁ ווּטָסִיָּוִי-סִיִּי אַין זַיִנְעָ הַעֲנָעָ אַרְיִינְפָּאָלָן. גְּזָוָגָט-גְּעַטָּאָן, אָוֹן פָּאַלְאָקָן האט אַפְּגָעָקוּיפָּט דָּעַט עַרְשָׁטָן צִיְּטָ צוֹ צָאָן דִּי עַרְשָׁטָעָ רָאָטָעָ אַין מִיסְעָס רִיטָּשׁ גְּעוּוֹאָרָן דִּי

חכמה און זיך געטראכט, און זיך ווועט אים פָּלַאֲקָן ס'חולאת מיטן ריפוקון. זיך האט זיך אונגעטען א' יומ-טובדייך קְלִיֵּד, געלאנט דעם קאָדרסעט אין דער הײַם און אוועק צו פָּלַאֲקָן.

שפערט אין דער נאָכט אין פָּלַאֲקָן געועסן אַינְנֶעֶר אַלְיִין, זיך געשפֿוֹן אַין דער פּוֹסֵט אַרְיִין אָן געטראכט, אָן עס האט נאָך געקָאנְט זיין ערגער. מיסעס רִיטְשָׁה אַהֲיָמְקָומְעָנְדִּיק האט געלאנט אַין דִּי פּוֹסֵטָן, אַרְיִינְגָּעוֹאָרְפָּן עַמְּלַעְכָּע טַעַנְתָּ אַין דער תְּלִמְדוֹד=תּוֹרָה=פּוֹשָׁקָע, ווֹאָס האט געהאנגען אוּף דער ווֹאנְט, אָן צַעֲרִיסָן דעם ווּקסְלָן.

פּוֹן דעַמְּלָט אָן האט פָּלַאֲקָן אַמְּגִינְתָּ נִיט געקָאנְט לְעַבְּן אָן מִסְעָס רִיטְשָׁה, אַרְוָמְגָּעָנְגָּעָן נִיט טַה נִיט לְעַבְּדִיק, זיך אַפְּגָּנוּוֹאָרְטָן יְזִין פָּאָרְמָאָג אָן אַיר געהאָלְפָּן עַפְּנָעָן דעַט "סְטָאָרָן".
פָּלַאֲקָן האט באַשְׁלָאָסָן, אָן היַינְט מוֹעֵד מְאָכָן אַסּוֹף אָן זיך אוּפְּגָּעָכָאָפָּט נאָך פְּרִיעָר ווֹי תְּמִיד. עָר אַיְזָן פּוֹן הַיְּלָעָכְקִיט ווּעַגְן דָּרָךְ עַמְּלַעְכָּע מָאָל דִּי שְׁטוּב אָן אַרְיִינְגָּעָקָעָט צַי חַוָּה שְׁלָאָפָּט.

חוֹה אַיְזָן געועען אַמְּוִיד פּוֹן אַיְאָר פּוֹפְּצִיק, מִיט אַ שְׁמִים-פְּנִימְלָ, מִיט אַפְּאָר טַעַמְפָּע, פִּיכְטָע אַוְיָגָן. מעַן האט זיך זעלְטָן ווּעַן געַזְעַן אוּף דער גָּאָס אָן נאָך זעלְטָגָעָר געהערט רעדָן. זיך אַיְזָן תְּמִיד געועען אַין שְׁטוּב, געדאָוּט אָן געַזְגָּטָהָן. ווֹאָס זיך האט געטָן בְּאָן פָּלַאֲקָן האט קִינְנָעָר נִיט געַזְוּסָט, פּוֹנְקָט ווֹי קִיִּים-נִער האט נִיט געַזְוּסָט ווּער פָּלַאֲקָן אַיְזָן. פָּלַאֲקָן אַלְיִין האט אַיְזָן פְּילָ געהאָלְטָן פּוֹן שְׂוֹיִיגָּן, כָּאַטָּש עָר האט גערעדָט אַקִּימְלָן פּוֹן אַכְּט שְׁפָרָאָל. אָן עָר האט זיך שְׂוִין יָאָםָאָל צְעַרְעָדָט אַיְזָן עַס גַּעַן-וּעַן פְּאָר פִּיעָר אָן פְּאָר ווּאָסָעָר. האט עָר אַבְּעָר געהאט אַמעָהָן, אָן מעַן האט אִים ווַיְיִנְקָק פָּאוֹרְשָׁטָאנְגָּעָן. דָּעַן עָר פְּלָעָטָט פָּאָרְטָוּשָׁן דִּי יוֹצְרוֹת, אַיבְּעָרְגִּין פּוֹן אַיְזָן שְׁפָרָאָל אוּף דער צוֹוִיטָעָר. ווֹאָס מעַנְשָׁן האָבָּן יָאָ אַרְוִיסְגָּעָנוּמָעָן פּוֹן זַיְנָע שְׁמוּעָן אַיְזָן, אָן חַוָּה האט אַמְּאָל געַמוֹזָט זיין וַיְיָר אַשְׁיָּינָע, האט מִיט אִים דָּרְכָּגָעָוָן-דָּעָרָט דָּרְיִי פְּעַרְטָל ווּעַלְתָּ אָן לְעַבְּט אִיצְט בָּא אִים פּוֹן זַוְּתָּ-אַבָּות, ווֹי בָּא אַ פָּאָרְמָעָר אָן אַלְטָעָר הַיְּזָרִיקָעָר הַוּגָּט. דָּעַם לְעַצְטָן פָּאָר-גְּלִיָּך האט עָר תְּמִיד אַיבְּעָרְגָּעָחוֹרָט אָן אַפְּנִים גְּרִוִּיס הַנָּהָה געהאט

פָּוֹן אַיִם. אָוֹן אָז דִּי שְׁרֵי פְּעַלְעָךְ וְעַנְעָן בָּא אַיִם אֲפִיסֵּל צַו לְיוֹן
גַּעֲוֹאָרֶן אָוֹן דִּי צוֹנָג הָאָט פָּאָרְלוֹוִירָן דַעַט גַּלְיִיכְגֻּעוֹוִיכְטָן, הָאָט עַד
זַיְד תָּמִיד אָנִי דַעַר צִיִּיט אַלְיִין אַכְאָפְּגַע גַעֲטָאָן, אֲרִינְגְּגָהוֹסְט אָנִי
דַעַר פּוֹיסְט אֲרִיִּין אָוֹן אַנְטְּשָׁוִוִּיגְן גַעֲוֹאָרֶן. מַעֲנְטָשָׁן מִיט לְאַגְּנָגָע
צִינְגְּנָעָר הָאָבָּן זַיְד אֲפִילְוּ גַעֲשָׁוּקָעָט, אָז חָהָ אָנִי נִיט בְּחַנְמָ אָזְוִי
פְּרוֹם — זַי אִיּוֹ מַסְתָּמָא גַעֲוֹעָן פָּוֹן דִי „הַיְלִיקָע“. נָאָר וּמְעַמֵּס
בְּאַפְּבָעָס דָּאָגָה אִיּוֹ עַס? פָּאָלָאָק אִיּוֹ אָן אַנְשְׁטָעְנְדִּיקָעָר יְוָגָג, אַטָּאָ
לְעָר שְׁפִילָט בָּא אַיִם קִיְּין רְאַלְעָ נִיט — הָאָט מַעַן אַיִם טָאָקָע
אוּסְגָּעְקְלִיבָּן פָּאָרָן פְּרַעְזִידְעָנָט פָּוֹן דַעַר שָׂוֹל „אָנְשִׁי לִיז“.

מַעַר וּוּגָן פָּאָלָאָק מִיט הָוָהָן הָאָט קִיְּנְמָעָר נִיט גַעֲוֹוֹסְט.
חוֹחָ אִיּוֹ גַעֲוֹעָן דִי אַיְינְצִיקָע אָוִיפְּ דַעַר וּוּלְט, וּוּאָס הָאָט
גַעֲוֹוֹסְט פָּאָלָאָקָס אַלְעָ סְוּדוֹת. זַי אִיּוֹ אַיִם בְּאַמְתָה גַעֲטְרִי גַעֲוֹוֹנָן,
גַעֲהִיט זַיְין גַעֲלָט, וּוּי אַחֲנוֹת אַבְּיַין, אָוֹן עָר הָאָט זַיְד בְּשָׁוּם אַוְפָן
נִיט גַעֲקָאנָט פָּאָרְשָׁטְעָלָן, עָר זַאָל זַיְד מִיט אִיר וּוּגָן עַס אִיּוֹ צַעְגִּין.
אָוֹן כָּאָטָש פָּאָלָאָק הָאָט אָוִיפְּ אַפְּרִיעָר גַעֲוֹוֹסְט, אָז חָהָ וּוּטָט אַיִם
קִיְּנְמָאָל קִיְּין צַחָּה נִיט גַעֲבָן אָזְלָעָ וּוּאָס זַיְוִיס וּוּגָן אַיִם,
וּוּטָט בְּלִיְיבָן אָן אַיְבִּיקָעָר סְוּד, זַי וּוּטָט זִיכְרָן מִיט אִיר נַאֲרִישָׁן
שְׁמִיכִיל אָוִיפְּ דַעַט הַאַלְבָ-אַיְדִּיאָטִישָׁן פְּנִים, שָׁאָלְקָעָן מִיט דִי לִפְנֵן
אָוֹן תָּמִיד זַיְין אַיְינְשְׁטִימִיק מִיט אַיִם, פְּוֹנְדָעְטָוּגָן אִיּוֹ עַס בָּא
אַיִם גַעֲוֹעָן פְּשָׁוֹט אַנוּטוּנְדִּיקִיט מִיט אִיר זַיְד זַיְגָן אַלְעָט דָוְרָכָט
צְוָשָׁמוֹעָסָן אָוֹן פִּינָּן בְּשָׁעָת מַעַשָּׁה אָן אַיְנְעָרְלָעְכָּבָעָ, אַוְמַבָּאַשְׁטִימְטָע
צְוָרְדָּהִיטָּת, וּוּאָס זַי וּוּזְרִיט אַלְעָמָר אַיְדִּיאָטִישׁ אָוֹן זַיְין סְוּד
שְׁתָאָרְבָּט אַפְּ מִיט אִיר.

הָאָט אַבְּעָר אַמְּאָל פְּאָסִירָט אֹזָא מַעַשָּׁה, וּוּאָס עַס הָאָט זַיְד פָּאָ
לְאָקָן קִיְּנְמָאָל נִיט גַעֲהָלָמָט. עַס אִיּוֹ גַעֲשָׁעָן אַנְס — דַעַר אַיִלְלָה
הָאָט אַגְּנָגְהָוִיבָּן רַעֲדָן.

גַּלְיִיךְ וּוּי פָּאָלָאָק הָאָט אִיר דָעַרְצִילָט, אָז עָר גַּיִיט חַתּוֹנָה
הָאָבָּן מִיט מִיסְעָס רִיטָש, הָאָט זַי אַוְיְגָעָה עָרָט שְׁמִיכִילָעָן, צְוָנוּדְעָקָט
דָּאָס פְּנִים מִיט בִּידְעָה הַעֲבָט אָוֹן זַיְד צְעוּוִיִּינָט אַנְסָלָעָן טְרָעָרָן אֹזָי
אוּסְטְּעָרְלִישׁ וּוּי אַסְאָוּעָ. זַי הָאָט זַיְד מִיט אַמְּאָל אַוְאָרָף גַעֲטָאָן
צַו פָּאָלָאָקָס פִּיט, זַיְיִ אַרְוָמְגָעָכָאָפְּט מִיט בִּידְעָה הַעֲבָט, גַעֲנוּמָעָן קַושָׁן
זַיְינָע שִׁיךְ, גַעֲרָפּוּעָט אָוֹן אַיִם גַעֲבָעָטָן עָר זַאָל נִיט חַתּוֹנָה הָאָבָּן,

ער זאל זיך דערבעארעמען און בלײַבן מיט איר. חוה זענדייק, און אירע דרייד ווירקן אויף פֿאָלאָקָן, האט זי אינסטינקטיוו גענומען צו אים שמייכלען און שיטן אויגן ווי אָגָּסְ-קָאָקָעְטָקָע, דאָס אִינְצִיָּע געווער, קעגן וועלכָן קִין מאנסבייל און אָפְּלִיאָן פֿאָלאָק אַלְיאָן. האט אַמְּאָל ניט געקאנט ווידערשטײַן.

פֿאָלאָק אַיְזָן בשעת מעשה עטוואָס גערירט געווארן, זיך באָגָעָגָנט מיט חוהס פֿאָרְשִׁיטָן שמייכָל אָוִיף אֵיר אַוְיסְגָּעוֹיְקָטָן, מיט זעַלְעַד אָונְטָעַר דִּי אוִיגָּן, פְּנִים, ווֹאָס האָט זי נאָך מִיאָסָעָר געמאָכָט, האָט ער זיך גַּלְּיִיך געפָאָסֶט אַוְן אָגָּשְׂרִי גַּעֲטָאָן אוִיף אֵיר ווי אוִיף אָהָנוּט, ווֹאָס ווִילְ מִיטְלוּיפָן מִיטָּן בָּעַל-הַבִּית, וועלְ. בער טרייבט אַיְם צְרוּיךְ.

חוה אַיְזָן גַּלְּיִיך אָוִיפְּגָעַשְׁתָּאָגָּזָן, אַגְּטָשָׁוִיגָּן גַּעַוְאָרָן אַוְן זיך אָוּזְקָנוּזָעַצָּט אוִיף אֵיר שְׁטָעַנְדִּיקָן פֿלְאָזָן. זי האָט גַּעַמְאָכָט מִיט דִי לִיפָּן אַוְן פֿאָלאָקָן אַיְזָן אַיְנְגָעְפָּאָלָן, אַוְן זיך שְׁילְט אַיְם.

אייצָט ווֹעֵן פֿאָלאָקָן אַיְזָן גַּעַשְׁטָאָגָּעָן, נַעֲבָן אֵיר בעט, האָט ער געפְּלִיטָן, אַז ער אַיְזָן אָוּמְגָעָרָעָטָקָע קעגן חוהן אַוְן באַשְׁלָאָסָן זי אוִיף-צְוּוֹזָעָקָן אַוְן גַּעֲבָן צוֹ פֿאָרְשִׁיטָן, אַז באָטָש ער ווּעַט חותונה האָבָּן ווּעַט זי באַיְם תָּמִיד בלײַבן. אַוְן ער האָט זי גַּעַנְוָמָעָן ווּעַקָּן:

— חוה, שְׁלָאָפְּסָן, חוה?

חוה האָט זיך אַכְּאָפָּ-אוִיף גַּעֲטָאָן, גַּעֲפָנְט אִירָעָ פֿיְיכְּטָעָ, טְעַמְּפָעָ אוִיגָּן, גַּעַקְוָט מִיט אֵיר נַאֲרִישׁ פְּנִים אוִיף פֿאָלאָקָן, אַוְן גַּאֲרָנִיט גַּעַזְעָן. זי אַיְזָן בִּיסְלְעַבּוֹיָן גַּעַקְוָמָעָן צוֹ זיך, ווי אַיְם נַעַר ווֹאָס קְוָמָט אוִיף פָּוֹן דָעַר פֿאָלְגִּיעָ, דְּעַרְקָעָנָט פֿאָלאָקָן, ווֹאָס האָט אַוְיסְגָּעוֹזָן אַיְן דִי ווּיסְעָ גַּטְקָעָס ווי אָגָּרוּסָעָר, אַרְוָמְגָעָבוֹן-דָעַנְעָר זַאְקָעָל אַוְן גַּעֲפָרָעָט:

— ווִילְסָט עַפָּעָס?

פֿאָלאָקָן, אַנְקוּנְדִּיק חוהן, האָט חָרְתָּה גַּעַרְאָגָן, ער זאל זיך פָּאָר אַזְאָ שְׁטִיקָן פְּלִישָׁ מִיט אוִיגָּן פֿאָרְעָנְטָפְּרָעָן אַוְן גַּעַזְעָגָט:

— הַיְּיָבְּ דִיךְ אוִיף, ווּצְסָט מִיךְ אַיְנְרִיבָּן!

ער האָט זיך אַיְנְגָעְוּיְקָלָט אַיְן אָלְיִילְעַד אַוְן זיך אַוְיסְגָּעוֹזָן אוִיף דָעַר סַאְרָאָטָעָנָעָר קָאָנָאָפָּעָ.

חוה אַיְזָן אַרְיִין מִיט אַשְׁיָּאָן קָאָלְטָעָ ווֹאָסָעָר, גַּעַמְאָכָט מִיט

די ליפֿן ווי אַ זשאָפֶע אָוֹן גענומען אַיינרייבּן מיט אַ שווואָט פָּאַלְאָקּ
לייבּ, אָז בְּלוֹט האָט שייעָר ניט געשפריצָט.

פָּאַלְאָק אִיז געלעגן ווי גראָיס ער אִיז געווען, האָט פָּאַרְדְּרִיסּן מיט דֵי
הענט דָּאס לִילְעַד, זיך געדרייט פָּוֹן אַיִין זוּיט אוּיףּ דער צוּוּיטער אָוֹן
געקריעצָט מיט דער זעלבעָר הנאהּ, ווי ווועָן מעָן שטעקט אַרְזִיס אַוּיףּ
אַ רְגָּע אַיִין אַ קָּלְטָן צימער אַ נָּאָקָעָטָן פּוֹס אָוֹן מעָן כָּאָפּט אִים גְּלִיכְךָ
אַרְדִּין הינטער דער וואָרְעַמְּעַר פֿערְנִיעַ.

אָז חוֹה אִיז שוֹין אַנְגָּאָצְּן פָּאַרְטִיק געווען, אִיז זַי געלְלִיבּן
שטיַין באָ דער קָאנָאָפּעַ, נָעֲרוּעַ גענומען צוֹפּן אִיר פָּאַרְטּוֹךְ אָוֹן זיך
צְעוּוֹיִינְט דוֹרֶן דֵי פָּאַרְקּוּעַטְשְׁטוּ צִיּוֹן גְּלִיכְךָ אַ ווּוֹנְטָן וְאַלְטָן געוואָץְעַט.
— כְּיוּעַל פָּאַרְ דִּיר אַלְצָן טָאָן, אַלְצָן, ווּעָסָט זָעָן, פּוֹנְקָט ווי אַמְּאָלָן.
אַבְּיִ גְּיִ ניט זַי אִיר.

פָּאַלְאָק אָז געווארָן אָן אוּפְּגָעָקָטְעָר, זַי אַ שְׂמִיףּ געטָאָן מיטָן
פוֹס פָּוֹן זַי אָוֹן זַי צְעַדְרִיעַן:
— שְׁאַרְאָפּ! קִיּוֹן וְאַדְרָט ניט מַעַד!

You hear? I am the boss herre. That's all!

(דוֹ הערטט? אִיךְ בֵּין דער בעַדְהַבִּית דָא אָוֹן פָּאַרְטִיק!)
אוֹן זַיְד גענומען אַנְטָאָן.
חוֹה האָט ניט גענומעַטְרַט, זַי האָט געקוּקָט אַוּיףּ דעם זעלְפַּן
פלְאָז, ווּ פָּאַלְאָק אִיז געשטאָעַן, אָוֹן געמאָכָט מיט דֵי לִיפּן.
אוֹ פָּאַלְאָק אִיז שוֹין געווען פָּאַרְטִיק אָוֹן געוואָץְעַט אַרְטִיגְיַין, האָט
ער אַ מְרַאָכָט געטָאָן צַי זַאָל ער אִיר עַפְּסָס זַאָגָן צַי נִיט, נָאָר אַיִידְנָאָר
ער האָט צִיְיט געהָאָט צַוְּ פְּאַשְׁטִימְעַן, אִיז ער מיט אַמְּאָל אַ פָּאַל געטָאָן
אוּיףּ דער קָאנָאָפּעַ,חוֹה האָט אַרְזְמָנָעַכְּפָט וּוֹאָס כְּחַ נָאָר, געשדרִיעַן:
„וּעָסָט ניט גִּין!“ אָוֹן ער האָט געלְלָט ווי אַ פְּלִיכְטָעַ צוֹנָג גְּלִיכְטָע אִים
איְבָּרַעַן פְּנִים, אַבְּעָרַד דֵי אַוְיָגַן, לעַקְטָעַ פּוֹנְקָט ווי אַ הַונְּט ...
בַּאלְד האָט ער דער שְׁפִירַט אַ שְׁטָאָרַן בֵּיס געפּן קָאָרָק. ער האָט
זַיְד אַ רִיס געטָאָן, אַוּוּקְגַּעַשְׁלִידְעַרְטַּת חותָן אָוֹן אוּפְּגָעַשְׁפְּרִינְגַּעַן, וְאַרְעַזְמָעַ
מע שְׁלַגְגַּלְעַד האָבָּן זַיְד גַּעֲלִיגְשְׁטַּט אַיְבָּרַעַן האָלָז, בְּלוֹט אִיז גַּרְינְעַן
פוֹס בֵּיס אָוֹן אַנְמִהָּה האָט אַים אַרְזְמָנָעַכְּפָט.

חוֹה האָט זַיְד וְאַדְרָט געוואָרָטָן אַוּיףּ אִים.

פָּאַלְאָק האָט דער פְּלִיכְטָעַ אַ שְׁרַעַלְעַכְּן עַקְ, דָּאס בְּלוֹט האָט אִיז

איט גענומען קאכל, הא ער זיך אדריי אַרְזִיסְגָּעַטָּן פון אַירְלָץ
העומט אונ זיך פֿאַרְמָאַכְּסָן חוֹתָן אֵין הָרֶץ אַרְיִין, או זיך האט זיך
בְּאַלְדָּ אַיבְּרָגְּזְדִּירִים.
ער אֵין אַרְזִיסְ פֿוֹן שְׁטוֹב אַונְ גַּעֲהָרֶט הַינְטָאָר זיך אַוְילָדָ
גַּעֲוִיָּן, אַשְׂוִידְצְּרָלְעָךְ רְעוֹעָן, או דָאָס בְּלוֹט הָאָט אֵין אַיִם גַּעֲנוֹ
פֿוֹן פְּרִירִן ...

פְּאַלְאָק הָאָט גַּעֲשְׁפְּרִיוֹזֶט אָזֶוּ גַּנְיךְ וַיְיִנְעַ דִּיקָעַ פְּאַלְקָעַ
הָאָבָּן אַיִם נָאָר עַרְלְוִיפֶט. ער הָאָט זיך גַּעֲהָלָלָטָן אֵין אַיִין טָפָן
פֿאַרְן בִּיס, אַונְ פֿאַר וַיְיִנְעַ אַוְיִגְן הָאָט זיך אַיבְּרָגְּזְדִּירִוט דָאָס גַּעֲנוֹ
עַ צְּבִילְד מִיט אַלְעָ קְלִינְקִיְּטָן. ער הָאָט נָאָר אַיִצְטָן גַּעֲפִילְט וַיְיִ
אַ נְאָסָע, וַיְלִגְּאָטָנָע צְוֹגָן גַּלְיִיטָשׁ זיך אַיבְּרָר וַיְיִנְעַ באָקָן ...
בורר ...

עס הָאָט אַיִם גַּעֲוָאָרְפָּן וַיְיִבְּרָר אַונְ ער הָאָט דָעָר.
פְּילְט וַיְיִבְּרָר עַפְעַט אַ גַּלְיִיטִישִׁקְט קְרִיבְתָּן אַיִין גַּעֲזִיכְט — אַוְשָׁאָ
בע ... — זַי אִיז גַּעֲוִיָּם מְשֻׁגָּעָג גַּעֲוָאָרָן — הָאָט ער אַטְרָגְּבָט
גַּעֲטָאָן, אַונְ זיך אַפְּגָעָשְׁטָעָט — אָז אַ מְשֻׁגְעָנָעָר הַנְּגָט בִּיסְטָ
שְׁתָאָרְבָּט מְעַן ...

ער הָאָט גַּעֲזָעָן אָז אַפְּגָעָנָעָם "דְּרָאָגְ-סְטָאָר" אַונְ אֵין אַרְיִין.
פֿוֹן לְאַבְּאָרָאָטָאָרִוּט הָאָט אַרְזִיסְגָּעַטָּן אַפְּאַרְשְׁלָאַפְּגָעָנָעָר אַפְּטִיקְעָר
אֵין אַלְיִיבְּלָ מִיט אַהֲרָן אַיִינְגְּעָמְלִיעָטָן פְּנוּמִים צְוָם דְּרוֹזִירָן. דָעָר
אַפְּטִיקְעָר הָאָט אַוְיָף גַּנְיךְ אַפְּגָעָוִישָׁט מִיט אַהֲנָטוֹן דַעַט זִיף פֿוֹן
פְּנִים, אַיבְּרָגְּעָלְאָזָט אַפְּלָאָסְטָעָר מְוַלְעָכָן נְעַבָּן אַוְיעָר, וַיְיִדְיְוִיסְטָ
לְעַכְבָּשׁ שְׁוִימָט פֿוֹן אַיִיךְ, אַרְוִיְגָעָכְאָפָט אַרְעָקָלָן אַונְ אֵין אַרְיִין. ער
הָאָט פְּאַלְאָקָן בְּאַרְוִיקָט אַונְ אַיִינְגְּעָמְרִיט דַעַט בִּיס מִיט יָאָד.
פְּאַלְאָק אֵין גַּעֲנָגָעָן אַונְ גַּעֲשָׁאָלָטָן. ער הָאָט בְּאַשְׁלָאָסְן בְּאַלְדָּ
או מַאֲכָן אַסְוָף, נָאָכְגָּבָעָן מִיטָּעָס רִיטָּש אַלְעָזָן וּוֹאָס זַי וּוּלָּ, גִּיכְעָר
שְׁטָעָלָן אַחֲופָה אַונְ נָאָר הַיִּינְט אַוְעַצְשָׁקִין חָוָהָן אֵין מְשֻׁגְעָנִים-חוֹזִין.
נִיט וַיְיִיטָן פֿוֹן מִיסְעָס רִיטָּשׁ חָוִוָּן אֵין סְעָם אַנְטָקָעָן
גַּעֲקָוּמָעָן. ער הָאָט אַפְּלִינוֹ חַשְׁק גַּעֲהָטָם אַיִם אַוְיסְצּוּמִידָן,
דָאָר נִיט וַיְלִגְּדִיק זיך אַפְּגָעָשְׁטָעָט, אַונְ כָּאָטָש ער הָאָט
גַּעֲזָוּסָט, אָז סְעָם וַיְיִסְט וּוֹהָיָן ער גִּיאַט יִצְדָּן פְּרִימָאָרְגָּן,

האָט ער פונדעטען געהאלטן פֿאָר נויטיק אַים צו זאנַן
אַגְּלִיגְן.

פֿאָלָאָק האָט לְאָנֶג נִיט געדאָרֶפֶט וואָרטֶן אוּף מִיטֶסֶט רִיטֶשׁ.
זַי האָט זַיךְ גַּלְיִיךְ בָּאוּין אַוְיפֶן טַרְעַפֶּל, מִיט אַיר אַוְיפְּגַעַעַטֶן
קָאָפֶה הָאָר וּוְיַי אַדְרִי-גַּאֲרָנְדִּיקָעַ גַּעֲבִידָע.

נַאֲכָדָעַם וּוְיַי מִיטֶסֶט רִיטֶשׁ האָט זַיךְ גַּעֲקָרִיגַט מִיט סֻעַמֵּן אַוְן
די קִינְדָּעַר האָבָן אַיְם גַּעֲגָבָן גַּעֲרָעָכֶט, האָט זַי דַי נַכְּפָה אַוְיפְּגַעַעַט
גַּעַסְן. זַי האָט זַיךְ אַרוֹמְגַעַקְט, גַּעַזְוָכֶט פֿאָלָאָקָן אַוְן אוּיךְ גַּעַנְ
טַרְאָכֶט צוֹ מַאֲכָן נַאֲךְ הַיּוֹט אַסּוֹף, נַאֲךְ בָּאַמְעַרְקָנְדִּיק אַיְם האָט זַי
אַיְנְסְטִיכְטִיווּ דַעֲרְפְּלִיט, אַוְן זַי אַיְזִי דַי פְּרוֹוי, זַיךְ גַּעַמְאָכֶט פֿאָלָאָקָן
וּוְיַי זַעַט אַיְם נִיט, אַוְן גַּעַנוּמָעַן שְׁפְּרִיזָן מִיט אַזְזַ פִּילְקִיָּת אַיְן
די רַוְנְדָעַ אַקְסְלָעַן אַיְן "סְטָאָר" אַרְיִין.

— גַּוט מַאֲרְנִינָג, מִיטֶסֶט רִיטֶשׁ!

מִיטֶסֶט רִיטֶשׁ האָט כְּלוּמְרָשֶׁט אַן אַיְבָעָרָאַשְׁטָע זַיךְ אַדְרִי
אוּסְטָאָן, גַּעַמְאָכֶט אַמְּינָע גַּלְיִיךְ זַי וּוּאָלָט פֿאָלָאָקָן מַעַר גַּיט
עוֹרְאוֹאַרְטָעַט דָא צוֹ טַרְעָפֶן אַוְן זַיךְ אַנְגָּרוֹפָן:
— נָנוֹ, זַאֲגָט אַלְיִין, מִיטֶסֶט פֿאָלָאָק, אַיר האָט דָאָךְ מִיר צוֹ
גַּעַזְאָנָט נִיט צוֹ וואָרטֶן דָא פֿאָרְטָאָג? אוּףְ מִין וואָרטָן, וּוְיַי אַיר
מַאֲכָט מִיר אַמְּיאָוָן שָׁם! כְּזָאָרָח נִיט מַעַר וּוְיַי אַרְיִינְצְּפָאָלָן אַיְן
אוֹנוֹעָרָעַ שְׁכָנִים מִילְעָרָעַ —

— הערט, מִיטֶסֶט רִיטֶשׁ — האָט פֿאָלָאָק אוּיסְגַּעַשָּׂאָסֶן —
כְּרַעַד מִיט אַיְיךְ "פְּלִיְין, אַפְּעָן-דָאָוָן". כְּבִין גַּרְיִיט אַיְיךְ אַלְעָז נַאֲכָן
צַוְּגָבָן. דַעַט אַמְתָזָאָגְדִּיק, אַיְוּ עַס פֿאָרְטָן אַיְיךְ אַבְּלָאָקְיִינָג כְּזָאָלָן
אַיְיךְ עַפְעָס פָּאַרְשְׁרִיבִּין, וּוֹאָס הַיִּיטָּה? אַז אַיר האָט מִיט מִיר חַתְּנוֹה
אַיְוּ אַלְעָז אַיְיעָרָס, אַיר קוּמָט אַרְיִין אוּףְ אַלְעָס גַּרְיִיטָן. נַאֲרָגָּאָן
נִיט, אַז דַי וּוּעָלָט אַיְוֹ הַיִּנְטָקְלִינָגָר אַוְן אַיר שְׁפָאָרָט זַיךְ אַיְין
פָּאַרְשְׁרִיבִּיב אַיְיךְ אַיְיךְ הַעֲלָפֶט. וּוּגָן דַעַר מוֹיד וּוּאָלָט אַוְיךְ בַּעֲסָעָר
גַּעַוְעָן זַי זַאֲלָ זַיְינָ מִיט אָוֹנוֹ, אַיר לְעַפֶּל גַּעֲקָעָץ וּוּעַט זַי זַיךְ
תְּמִיד פָּאַרְדִּינְעָן, נַאֲרָגָּאָן גַּעַר נִיט... אַז אַיר וּוּעַט זַיךְ שְׁטָאָרָק אַיְינָ
שְׁפָאָרָן וּוּעַל אַיְיךְ זַי עַרְגָּעָץ אַנְדִּינְגָּעָן... וּוֹאָס האָב אַיְיךְ קִין לְגַנְּגָן
נִיט גַּעַוְאָלָט זַאֲגָן, יְעָס, כִּמְיִין דַי חַתְּנוֹה זַאֲלָ מַעַן אַפְּשָׁטָעָלָן וּוֹאָס
גִּיכְעָר, דַעַן גַּלוּבִּט מִיר, סְאַיְזָן מִיר שְׁוֹן דַעְרָעָסָן דָאָס לְעַבְּן:

אַהוֵּי אָן אַבְּעָל-הַבִּיחַטְעַ גִּיט אַלְזַ קָאָפּוֹת! כְּדַאֲרַף דַעַן אַיִּיךְ
דַעַצְיִילָן?
מִיסֻעַ רִיטַשׁ הַאָטַדְיַה מַעַשָּׂה הַנָּאָה גַעַטָּאָן, נַאֲרַ זַי הַאָטַדְיַה
קָאַלְטַבְּלַזְטִיק גַעַנְטַפְּעַרטָּט:
— וּוֹאָס טַוִּיגַן דִי רַיֵּד, מִיסֻעַר פָּאַלְאָק, אַיר וּוַיִּסְטַדְיַה
אָז כִּימָנוֹ פַּרְיעַר דִי טַאַכְטַעַר חַמְונָה מַאֲכָן.
— וּוֹאָס מִיר טַאַכְטַעַר? — אַיְזַ פָּאַלְאָק בִּינוֹ גַעַוָּאָרָן — וּוֹעֶר
וּוַיִּסְטַדְיַה אַיְצַעַר טַאַכְטַעַר וּוֹעֶט חַתּוֹנָה הַאָבָן? דַאֲס אַיְזַ אַגְּשִׁיכְטַעַר
אַיְן דַעַר לְאַנְגַּעַר בָּאנְקָ אַרְיַין! הַעֲרַט זַיְךְ אַיִּין, אַיְצַט פּוֹעַלְתַּ אַיר
בַּיִּסְטַדְיַה מִיר אַלְזַ, טַא אַוִּיבַ אַיר וּוַיִּלְטַ — מַאֲכָט קִין שְׁהִוָּת נִיט...
מִיסֻעַ רִיטַשׁ אַיְזַ אַבְּיִיסְטַ וּוַיִּכְעַר גַעַוָּאָרָן אָוָן זַיְךְ צַעַשְׁמִיַּי.

כֶּפֶט:

— גּוֹלָן, וּוֹי גִּיט מַעַן דַאֲס חַתּוֹנָה הַאָבָן אַיְן אַזְעַלְכַּע הַיצָּן?
— הָא, הָא, הָא! — הַאָט זַיְךְ פָּאַלְאָק צַעַכְאַכְעַט אָוָן גַעַנְומָעַן
שְׁפִיְעַן אַיְן דַעַר פּוֹיִיסְט אַרְיַין — לְאַנְגַּעַר זַאֲלַ זַי!

דַאֲס פָּאַרְלַ אַיְזַ אַזְעַק צָוָם סְטוֹאָר.

V

שָׁאַג-צִיִּית אֵין מִסְעָס רִיטֵשׁ אֲהַיִמְגַעְקֻומָּעַ פָּוֹן סְטָאָר אֶ
הַוְּנָגָעָרִיקָע אָוֹן אֶבְּיִזְעַ. זֵי הָאָט אַוְיסְגַעַשָּׂאָטָן אַוְיַפְּן טִישׁ צְוַויִּ
זַעַקְלָעַךְ מִיטְ פְּעַנְעַס, זַיְיַ גַּעַנוּמָעַן צַיְלָן אָוֹן אַוְיסְגַעַוְוִיקָּלַט טַוְלְעַךְ
צַו הַאַלְבָעַ דַּאַלְאָר אִין יַעַדְן.

אַרְטוֹר, אָן אַוְיסְגַעַשְׂמִירְטוֹר, מִס אֶצְשְׁוִוְיבְּעָרָט קַעְפֵּל הַאָרָר,
אֵין פָּוֹן עַרְגַּעַץ-וּוּ אַרְוֹס אִין זַיְינַן נַאֲכְתִּיקַן שַׁלְאָחַ-הַעֲמָד בֵּין אֵי-
בָּעָר דִּי פִּיאַטְעַס. עָר אִין צַו צַו דַּעַר מַמְעַן, מִיט אִין פִּיסְלַ גַּעַ-
גַּעַנוּמָעַן קְרָאָצַן דָּאָס צְוַיְיטָע אָוֹן גַּעַנוּמָעַן וּוַיְגַעַן אָן טְרַעְרָן:
— מַאַ-אָ אֶפְעַנְיַי! מַאַ-אָ!

מִיסְעָס רִיטֵשׁ הָאָט אִם אַוְאָרָף גַּעַטְאָן אֶסְעַנְטָן:

— נָאָ, וּוֹעֵר דַּעְרוֹאָרְגַּן!

פְּשַׁטוֹר הָאָט אַוְיפְּגַעְהַיְבָן דַּעַט סְעַנְטָן, אִם אַרְיִינְגָּעַלְיִינְט אֵין
חוֹיַּיל אָוֹן אִין צְרוּסָן פָּוֹן שְׁטוּבָן.
— גַּעַנוּגָן זַיְיךְ צַו פְּזַעַן, גַּעַנוּגָן! — הָאָט זַיְיךְ מִיסְעָס רִיטֵשׁ
גַּעַוּעַנְדַּעַט צַו פְּאַלְיַין, וּוֹאָס אֵין גַּעַשְׁטַאַנְעַן אֵין שְׁפִיגָּל אָוֹן זַיְיךְ גַּעַ-
קַעַטְמַט דִּי הַאָר — גַּיִי שְׁוִין אִין סְטָאָר אַרְיַיַּין, גַּיְיכָעָר! אָוֹן שִׁיקָּ-
הַעֲרִידִין אַחַיִם, הַעֲדָסָט? עָר הָאָט נַאֲךְ הַיִּנְטָן נִיט אַבְּעַרְגַּעְבִּיסָן!
— כַּגִּיְיַ שְׁוִין, כַּגִּיְיַ — הָאָט פְּאַלְיַי גַּעַנְטַפְּעָרָט אָוֹן זַיְיךְ גַּעַ-
גַּעַנוּמָעַן פְּאַלְיִין דִּי נַעֲגָל.

— אָוֹן וּוֹ אִינוֹ סָעַם? נַאֲךְ נִיטָּא? — הָאָט מִיסְעָס רִיטֵשׁ וּוּ
צַו זַיְיךְ גַּעַרְעַדְט — שְׁוִין מַסְתָּמָא בְּרוֹגָז, הַאֲנָאָרָאָוּעָ מַעֲנְטָשָׁן! אָוֹ
פְּאַרְשְׁוֹפְעַט זַאֲלַי זַיְיַ וּוֹעֲרַן! סַאֲקָעָס! לִיְידִיק-גִּיעָרָס! אַרְבָּעָט פָּאָר
זַיְיַ, וּוֹעֵר פְּאַרְשְׁוֹאָרָצָט אָוֹן אַלְעַז פָּאָרָן טִיוֹוָן!
עַס הָאָט זַיְיךְ גַּעַהְעָרָט אֶקְלָאָפְּ אִין טִיר.

— קָאָם אִין!

אֶפְרַויִּי פָּוֹן אֶיְךְ פּוֹפְצִיק אֵין אֶשְׁיִיטַלְ, מִיט בְּרוֹגָעַ, פּוֹלְעַ

פָּקָן, ווֹ דִי קָרְבָּעַ פָּוּן גוֹט אָוִיסְגָּעְבָּאָקָן גַּכְבִּיטָלָט בְּרוּיט, אֵין
אֲרִינַן. דִי בְּרוּיַהְטַהְט גַּעֲטָרָאָגָן אֲקָשִׁיקַל.

— זֶע נָאָר, זֶע, אֲגַנְגָּעַ וְאָךְ ווֹי כְּוֹאָרֶט אַוְיַף אַיר, אָסָוֶר
אֲיַיְמָעַ קָוְקָט אָזְוִי אָוִיסְ מַשְׁיחָן — הָאָט מִסְעָס רִיטַשְׁ פְּלוּמְרָשְׁט אֲ
בְּרֹזְגַּעַ גַּעֲזָאָגָט, אַיְזָן צָו דָעַר שְׂוֻעַטְטָעַר אָוּן זַיךְ מִיט אַיר גַּעַ.
נוֹמָעַן קוֹשָׁן — כְּהָאָבָּשׁוּן הַיְינִינַת וּוְיַדְעַר אָוּעַקְגַּעַשְׁקַט דִּיר אֲ
קָאָרְטַלְיַ, מַעַן הָאָט טַעַנְוָתָן צָו פְּרַעְמַדְעַ, נָוַן, אָוּן דָא אַיְזָן אֲלִיבְּלַעַ.
כָּע שְׂוֻעַטְטָעַר קוֹמָט זַי אַיְנְמָאָלַי, וּוּעַן סַ'אַיְן דָּרִיְיַ טָאָגְ רָאַשְׁ-חֲוֹדְשַׁ!
אָסָוֶר נִיט שִׁיְינַן, לְאָהָן, נָוַן, מִילָּא, דִי שְׂוֻעַטְטָעַר הָאָט דִּיר פִּילִיכְבַּט
מַלְעַכְתָּטְוָוָוָעָן, כְּחוּיִים, הַיְינִינִיקָעַ צִיְינַן! זֶאָר ווֹי קָוְמָט מַעַן נִיט
צָו אֲ טָאָטָן?

— ווֹי דָאָס רַעַדְתָּ, ווֹי דָאָס מַאָלְטַ — אַיְזָן פָּאָלִי אַרְיַין אֵין
דְּעַרְמִיט — לְאָזָן דִי מַומָּע אֲפָאַטְעַמְּעַן!
— כְּיוֹעַלְמַיר אֲמַשְׁחָה אָנְטָאָן! — הָאָט זַיךְ מִסְעָס רִיטַשְׁ
צַשְׁרִיעַן — דִי שְׁטוּרְיַעַבְעַט „לִיְּדִי“ שְׁטִיטַתְיַ נָאָר, אָוּן אַיךְ הָאָבָּשׁ גַּעַ.
מִינִינַת, אָזָן זַי אַיְזָן לְאָגָג אָוּעַקְגַּעַגְּאָגְּעַן! לְאָמִיךְ שִׁוּן דִּיְיַעַנְעַ
פְּטוּרָוְוָעָן! הַעֲרָדִי הָאָט דָאָן נָאָכְנִישְׁטָ אַבְּעַרְגַּעַבְּיַסְן! גַּיְיַ שִׁיְינַן
גַּיְיַ!

— נָאָר נִיט גַּעַשְׁרִיעַן, מָא — הָאָט פָּאָלִי גַּעַנְטַפְּעַרְטַ מִיט אֲ
שְׁמִיכְכַּל — דַו וּוּיְסַט דָאָן, אָז אַיךְ שְׁרַעַק זַיךְ וּוּיְנִיקְוָן כְּיוֹעַלְמַ
פְּאַרְטִיק וּוּעָרָן וּוּעַל אַיךְ גַּיְיַן! דַו הַאַלְסַט זַיךְ הַיְינִינַת אֵין אַיְזָן בַּיַּיִן
זַעַרְן, הַפְּנִימִים אַוְיַף דָעַר לִינְקָעַר זַיְיט אַוְיַגְשַׁטְאָנָעָן!

— נָוַן, נָוַן, פְּטוּרָה, נִיט גַּעַקְרִיגַט זַיְיךְ! — הָאָט זַיךְ דִי מַומָּע
לְאָהָאָרְיִינְגְּגִימְישְׁטַ, זַיךְ דְּעַרְמָאָנַת, אָזָן זַי הַאַלְטַ נָאָר דָאָס קָאָשִׁיקַל
אַיְזָן דָעַר הַאָנְטָן אָוּן עַס אָוּעַקְגַּעַשְׁטַעַלְטַ.

— אָזָן דִי זַיְיטַן, מִין טָאָכְטָעַר, וּוּאָלְטַן דִיר אָזְוִי ווֹי גַּעַטְאָן,
וּוֹי זַיְיַעַן מִיר ווּיַי, וּוּאָלְסַטְוָ אָזְוִי פִילְיַ נִיט גַּעַרְעַדְטַ — הָאָט מִיַּיִן
סְפָסְ רִיטַשְׁ גַּעַזְאָגָט, אַרְיִינְגְּעַלְיִיגְטַם דִי טָוְטְלָעַךְ מִיטַן גַּעַלְטַ אַיְן
קָלְיַידַ, עַס עַטְוֹאָס אַוְיַגְעַתְוִיְבַן אָוּן גַּעַנוּמָעַן שְׁפְרִיְיַזְן מִיטַן דִי זַאָקָן
אַיְבָעַר דִי שִׁיךְ אֵין אֲצֹוִיְתַן צִימָעַר — אַרְבְּפַעַט פָאָר זַיְיךְ, וּוּעָרָן
אַוְיַגְעַרְיַסְן, אָוּן דָאָס נִיט דִיר צְוָמָאָלְטַ קִיְיַן גוֹט וּוּאָרָט נִיט!

— כְּיוֹאָלְטַ אַיר נִיט גַּעַנְטַפְּעַרְטַ — הָאָט לְאָהָה גַּעַזְאָגָט צָו

פָּלִין מיט אֶזְעַט מינען, ווי אַיְנָעַ נָאָגֵט: «כֻּוֹוִיס דעַן נִיט, אָז דָו בִּיט גַּעֲרַעַט? נָאָר גַּאֲרַנְיַת! אָז גַּאֲטַ שְׁטוֹרָאַפְּט מיט אַשְׁלַעַכְטַע מַאֲמַע, קָאָן מַעַן זִיךְ עַפְסַע הַעַלְפָן?»

— וועער האָט מיט אַיר גַּעֲפַטְעַן, וועער? אָז זִי אַיז מְשֻׂגָּע — האָט פָּאָלִי גַּעֲזָאָגַט אוּףַ דָעַר מַאֲמַעַן, זִיךְ גַּעֲזַנְגַט מיט דָעַר מַוּמָעַן, גַּעֲזָאָגַט «נוֹד-בָּאִי» אַיר אַלְטַן פַּאְבוֹגָאַי אָזָן אַיז אַרוֹסַט.

מִסְעַס רִיטַש אַיז אַרְיַין אָזָן זִיךְ גַּעֲוַעַנְדַעַט צָו דָעַר שְׁוֹעַט.

טַעַר :

— בִּיט דָאָר אַודָאִי הוֹנְגַּעַרִיךְ, לָאָה, זָאָג, ווֹאָס זָאָל אַיךְ דִּיר מַאֲכַן צָו עַסְן?

— פָּאָרָע זִיךְ לִיבְעַרְשַׁט נִיט, סִידִי, כְּהָאָפְּ אַוּףַ מִין ווֹאַרְטַע נָאָר ווֹאָס גַּעֲגַעַן — האָט לָאָה גַּעֲנוֹטְפַעַרְט, אַרְוִוְיסְגַּעַנוֹמַעַן בְּשַׁחַתְהָ מַעַשָּׂה אַהֲרָן-נָאָרָן אָזָן זִיךְ גַּעֲנוֹמַעַן קְרַאַצְנַע דָעַט קָאָפְּ — אָזָן אַוְיָב דָו ווּילְסַט נִיט כְּבָיָאָל אַנְטְּלוֹפִין, טָאָז עַזְצַדְעַק!

— נָו, מִילָאָ, מַסְתָּמָא הָאָבָּא אַיךְ זִיךְ בְּעַסְפַּר נִיט פַּאְרְדִּינְט — האָט מִסְעַס רִיטַש זִיךְ גַּעֲלָאָגַט אָזָן גַּעֲפִילְט, אָז אִין דָעַר שְׁוֹעַט טַעַרְסַט גַּעֲנוֹוָאַרְט אַיז זִי נִיט מַעַר דִי כּוֹוָאַטְקָעַ מִיסְצַסְטַעַ, דָעַר שְׁמַד-קָאָפְּ, ווֹי שְׁכַנְיָים פְּלַעַגְנַע זִיךְ רַוְּפָן, נָאָר אַזְנְדִּיקְעַ אַשָּׁה, אָזָן זִיךְ הַאָט גַּעַרְנַע אַפְּגַּעַקְלַאָגַט זִיךְ פְּקַר דָעַר שְׁוֹעַטְטַעַר — ווּלְסַט נִיט, דָאָרָף מַעַן נִיט! נָאָר גַּלְוִיבַּ מִיר, אָז כְּבָיָעָל קְוַמְעַן צָו דִיר וּוּעַל אַיךְ אַוְיָב נִיט צְסַן! כְּהַאֲלָט טַקְעַ אָפְּן שְׁבַת דָעַט «סְטָאָרָה» נָאָר גַּאֲטַ אַיז אָן עֲדוֹת, אָז בַּיְ מִיר אַיז פְּשַׁעַרְעַ וּבַיְ אַנְדְּעַרְעַ פְּרוֹ- מעַ יִדְן!

— פְּטוּר, פְּטוּר — האָט זִיךְ לָאָה גַּעֲקוּרְוֹט — פָּוֹן יַעֲדַעַר נָאָרִישְׁקִיט מַאֲכַטְוַא אַגְּנַצְנַע וּוּזָעַן, נָו, דָאָרָף מַעַן צָו דִיר קְוַמְעַן?!

בְּסַט בֵּין, דָו ווּוִיסְטַט דָאָר, אָז בַּיְ אַהֲיֵמִישַׁע פְּרַנְסָה קָאָן מַעַן פָּוֹן שְׁטוֹב נִיט אַרְוִוְיסְגַּיְן!

— נָו, אָוֹן אַבְּיַסְלַ וּוּשְׁנִיאָק וּוּסְטַוְוְ טְרִינְקַעַן, חָאָ? — האָט מִסְעַס רִיטַש אַלְעַץ אַיז אַיְנָעַם גַּעֲמוֹנוֹטְפַעַרְט דִי שְׁוֹעַטְטַעַר — הַיְמִי.

שְׁעַר וּוּשְׁנִיאָק, אַמְעַדְן, זָאָג אַיךְ דִּיר! זִי האָט אַרְאַפְּגַּעַנוֹמַעַן פָּוֹן פָּאַלְיִצְעַ אַפְּלָאַשְׁ, אַוְיְסְגַּעַוְיִשְׁשַׁ מִיטַן גְּרָאָפְּן פִּינְגְּעַר אַגְּלַעַזְל אַיז אַיְנָעַגְאָסְן יַצְחַק גַּאֲלַדְבָּעַרְגַּס וּוּשְׁנִיאָק.

לאה האט דערוּפִיַּע צעשפֿילְעַט די בָּלוֹזָקָע, אֲרוֹיְסֶגֶעַלְעַט אַ
פעְּלַי מיט ברָאנְשֶׁוּרְיִיגְעַר-צַעַטְלַעַךְ אָונְ גַּעַלְאָוֹת לִיגַּן צֻוַּיִ אַוְּפַּן טִישׁ.
זֵי האט פָּאַרְזּוֹכְט דָּעַם ווִישְׁנָאָק, זִיךְרַ גַּעַלְיִיבַּט, גַּעַזְאָגַט, צָוָם גַּעַזְוָנָט"
אונְ פָּאַרְבִּיסְן מִיס אַשְׁטִיקְלַיְעַד.

— אַמְּאַלְ פְּלַעַג אַיךְ כָּאַטְשׁ גַּעַוְינְעַן אַסְטָאוֹקָע — האט מַיִּ-
סָעַם רִיטְשׁ פְּלוֹמְרַשְׁט גַּעַשְׁמִיכְלַט, אָונְ אַיִּן הַאֲרָצָן זִיךְרַ גַּעַטְרָאַכְט:
„בִּינוּנָס! כִּיוֹעַל בָּאַלְד בָּלוֹטָן מִיט אַפְּאָר טָאַלְעַר!“ — אָונְ הַיְינָט?
הַפְּנִים קִיַּין מוֹלְ נִיטָּא! אָונְ מִיטָּן גַּעַלְט, לְאַחֲשִׁי, ווּעַסְטוּ מוֹזָן ווּאַרְטָן
בֵּין די צֻוַּיִיטַע ווֹאָךְ.

— ווּעַד מָאַנְט זִיךְרַ גַּעַלְט, ווּעַר? — האט לאָה זֵי אַיְבְּעַרְגָּעַ-
הַאֲקָט, — ווּעַסְטַ גַּעַבְן דִּי דָּרִיטְעַ ווּעַט אַוִּיךְ קִיַּין מַאֲלִיעַר נִיטְזִין-
פְּטוּרַי אַדְאָנָה הַאֲבָאַיךְ! הא, ווֹאָסְ הַאֲבָאַיךְ קִיַּין לִיגַּן נִיטְגַּעַן
וּאַפְּלַטְזַ אַגְּגָן, יַעַט, ווֹאָסְ הַעֲרַשְׁט זִיךְרַ מִיט פָּאַלְיַין? סְחַאַלְטַ טָאַקְעַ בֵּי
אַדְרָךְ? הא? אַיְזְ דָּאַךְ טָאַקְעַ אַמְּתַ — אֹזְ כִּבְּין אַהֲלַבְעַר נַאֲר —
הַאֲטַ זִיךְרַ לְאָה הַאֲלָבְ פָּאַרְשְׁטִיקְטַ צַעַלְאַכְט — גַּלְיַיךְ ווּיְכַחְאַבְנַאֲר
דְּעַרְתְּאַלְטַן דִּיְיַוְן קַאְרְטַלְ, זָאָגְ אַיִּיךְ צַו בִּינְמַעַן, אַזְ דָּאָס ווּלְסַטְוּ זִיךְ
שְׂוֹאַל-עַצְחָ זִין מִסְתְּמָאָ ווּעַגְן פָּאַלְיַין. טָאַהְעַר מִיד אַוִּיסְ, סִידְיַין
קִיְּגַעַ שְׁהִיּוֹת גַּעַמְאַכְט! תְּנָאִים גַּעַשְׁרִיבַּן אָונְ גַּלְיַיךְ אַחְוָה! אַבְיַי
פְּטוֹרַ! מִיט פִּיעַר, שְׂוֹעַטְעַרְשִׁי, שְׁפִילְטַ מִצְנַ זִיךְרַ נִיטְזַ אַזְעַלְכָע
מַעַשְׁוֹת, סְזַאְלַ נִיט גַּעַבְרָאַכְט ווּעַרְן אַיְבְּרַעַן מוֹלְ, טְרַעַפְן זִיךְרַ בֵּי
לִיטְן!

— אֹזְ אַךְ אָונְ ווּיִי — האט מִיטְסַ רִיטְשׁ אַפְּגַעְזִיפְצַט אָונְ
זִיךְרַ אַזְעַקְנוּעַצְטַ נַעַבְן דָּעַר שְׂוֹעַטְעַר — אֹזְ כִּבְּין עַלְנַט ווּיִ אַ
שְׁטִיַּין, נִיטָּאַ מִיט ווּעַמְּפַן קִיַּין ווּאַרְטַ אַוִּיסְצְרוּעַדְן, אָונְ אֲרוֹיְסְרִיסְיַין
זִיךְרַ פּוֹן שְׁטוּבְ אַוִּיךְ אַמְּגַנְוֹת קָאָן אַיךְ אַוִּיךְ נִיטְזַ זִיךְרַ אַוִּיסְ.
טַעַנְהַן מִיט פָּאַלְיַין צִי מִיט הַעֲדָרִין? גַּיְיַ שְׁוִין, גַּיְיַ, אֹזְ אַךְ אָזְ
גַּאֲרַ קִיַּין קִינְדַּעַר נִיטְזַ שְׁפִילְטַ זִיךְרַ מִיט אַמְּעַרְקַאנְגַּעַר קִינְדַּעַר!
כַּהֲאָבְ בֵּי זַיִי פְּנוֹקְטַ אַזְוָאַ פְּנִים ווּיְ דִי הַוָּן, ווֹאָסְ נִיצְטַ אַוִּיסְ הַיְנָ-
דְּעַלְעַד. די הַיְנְדַעַלְעַד שְׂוִימַעַן אַוְעַק אָונְ אַיךְ בְּלִיְבַּד בַּיִּם קוֹאָ-
קָעָן! כְּווֹיסְ, בֵּי לִיטְן, אָזְ מַעַן האַט אָן אַלְטַן טָאַטַּע אַיִּזְ עַס אַ
שִׁינְדַּל! אַלְץַ דָּעַר טָאַטַּע, אָונְ דָּאָ? דַּו ווּיְסַטְוּ דָעַן נִשְׁתַּמְ אַלְיַין? סְאַיִּזְ
דָּאַךְ אַטְאַטְעַ, מִצְנַ טָּאַר נִיטְרַעַן. נַאֲרַ גַּלְוִיבְ מִירַ, עַס אַיִּזְ נִיטָּאַ

מייט ווועמען צום טיש צו גיין! און איזו ווערט מען פאָרשוואָרכטן,
מען שלאָפַט קיין נעכט ניט! מייננסט, כ'וויסט ניט? מיר לאָבען דאָך עריגער
וויי בהמות! ניטאָ קיין שבת, קיין יומ-טوب, ב'האָב איזו געדארפַט האָבן די
, פֿיִיפֿער-ביַזְנֶעַס', ווי אָלָך אַיּוֹק אָפַט! און אוּבַב כ'ווועל, אַם יַרְצָחַ השם,
פָּון די שִׁינְעַז בִּזְנֶעַס פְּטוּר וּוּרְגַּן, וועל אַיךְ ניט אַיִין פָּונְט לִיכְטַג גַּעֲבָן
אַיִין שָׁוֹלֵאָרִין! נָאָר דִּרְוִיל, שְׂוּעַטְעַר, זַיִן מִיךְ נִשְׁתַּמְעַט מִקְנָא! פָּוּן
אַלְעַז זַיִטְן צְרוֹת! אַיְגַּעַנְעַז צְרוֹת, צְרוֹת פָּוּן דָּעַר שִׁינְעַר טָבְּטַעַר,
נִיט אַיִין וּוּאָרט, סְטוּגַג נִיט!

— אָז דו בִּיסְט אלְיאַן שְׁוֹלְדִיק — האָט די שְׂוֻעַטְעַר זַי
איַבְּרַגְּעַה אַקְטַט — פָּוּן יַעֲדַר נַאֲרִשְׁקִיט מַאֲכַסְטַו אַ וּזְעַן! מַעַן
בְּרוּיךְ ניט מער ווּיפְּלַע אַיךְ בֵּין אוּסְגַּעַשְׁטָאנְגַעַן, אוּפַק קִין שְׁוּם
יַיְדַן גַּעֲדָאַכְט, אַוְן פָּוּנְדַּעַסְטָוּעַגְן אַיִן נָאָךְ דָּאָ כֵּה צַו לְאַכְנַן אוּיךְ!
זַיִן גַּיְן צַוְּלָאָן צום האָרְצָן? אַיִן דָּאָךְ אַיִסְטַּו וּשְׁלַט!

— ווֹאָס ווִיסְטַו, ווֹאָס — האָט מִיסְעַס רִישַׁשׁ יוֹן זַיִן ניט צַי.
געַהְעַרט צו דָּעַר שְׂוֻעַטְעַר — גַּיִ צְעִירִיס זַיִן אַיְבַּעַר דָּעַר טָאַכְ
טָעַר, פְּטַר אָפַט די פָּאָר יָאָר, זַיִן אַוְיסְטַּע אַלְמַנְהָא אַוְן אָלָץ צְוַלְיַב
וּזְעַם? ווֹאָס, כְּבִין עַפְעַס אָן אַלְטַע יַיְדַּעַנְעַז צַי אַ פְּאַרְזּוּעַנְיִשְׁ?

מַעַנְטַשְׁן רִיסְטַן דָּאָךְ מִיר די אוּגַּן אוּסְטַ, סְטִיטַישַׁן, ווֹאָס וועל אַיךְ
אוּיסְטַצְן? דו ווִיסְטַט דָּאָךְ מִין ווּזְלַטְאָגַג בֵּין חַיִים פִּיאַנְיַצְעַט, אַוְן אַז
גַּאַט האָט מִיךְ אוּסְגַּעַה אַרְטַן אַוְן אַיִם צְוַעַנוּמָעַן פָּאָר דָּעַר צַיִיט,
טַאָן ווי לְאַנְגַּן אַיִזְרַעַר? אַוְן אָלָץ צְוַלְיַב דָּעַר מוֹיד! אַוְן
דָּאָס גִּיט דִּיר צְוַמְאַלְטַן קִין גּוֹט ווּאָרט נִיט! בֵּין אָן אַנְדַּעַר מַאָ
מַז ווּאַלְטַ אַזְּאָט מַוִּיד אַפְּגַּעַשְׁפִּילַט אַזְּעַלְכַּעַד לִיטְיִשְׁע גַּעַלְעַטְעַרְסַ?

זַיִן אַרְוּמְגַעַשְׁלַעַפְט מִיט אַז אַיְתָאַלְעַנְעַר? אַוְן הַיִּנְטַ גַּעַלְעַלְט אַיד
נָאָר סֻעַּם? אַז אָךְ אַוְן ווּי! גַּלוּבַב מִיר לְאָתָה, מִיר זַאָל דָּאָהָר
אַיְסְוַאַקְסַן — מִלְּטַשְׁטַס דִּיטַשְׁטַס אַגְּגַעַוְיַין אוּפַק אַיר דָּהָן פָּוּן דָּעַר
הַאָנָט — אַוִּיבַב די "לִיוּבָעַ" ווּעַט הַאַלְטַן לְעַנְגַּעַר פָּוּן אַסְתַּר-תַּעֲנַת
בֵּין פּוֹרִים! דו שְׁפִּילַט זַיִן מִיט אַיר? אַז דָּאָס אַיִן אַינְגַּאנְגַּן
הַיִּמְקַע מִיט די בִּינְעַר! עַר אַזְּעַן גַּעַוְעַן בעַסְעַר? מַעַן טָר
דָּאָךְ ניט זַיְדִּיקַן, עַר אַיִן דָּאָךְ שְׁוִין טּוּיט, נָאָר דָּאָס האָט אַיִן זַיִן
גַּעַהְעַט הַינְּטִיש בְּלוּט! אַוְן פָּאָלִי אַיִן פָּוּנְקַט דָּעַר טָאַטְעַ מִיט די
פָּאַדְקָאַרוּעַס, ווי אַטְרָאָפַן ווּאַטְעַר! צִיט בְּחַנְמַגְט זַי צום "תְּלוּיָה".

— מײַין עאה איז — חאָט דִ שׂוועצְטער זי אַיבּער גּעריסֶן —
וואָס ניכער אַיר פֿאָר דּעָקָן דעם קָאָפּ, הָעֲרֵת ?
— אַין אַמְּעָרִיקָע פֿאָר דּעָקָט מעָן קִין קָעָפּ נִיט ! — חאָט זִיךְ
מייסָעָס רִיטְשָׁ צְעָלָאָכְט — אָונַ מְשֻׁטִּינָס גּוֹזָאנָט, וּוואָס פֿאָר אַגְּלִיךְ
סְיוּעָט זַי דָא בְּאַטְרָפְּלָעָן, וּוֹעֵן זַי וּוֹעֵט חַתּוֹנָה הַאָבָן מִיטְ אָזָא
יַדְיָשָׁן אַיְתְּגַיְינָעָר וּוֹי טָעַם ?

— נו, פְּטוֹר ! — חאָט זִיךְ לָאָה אַ קְוּעָטָשׁ גּוֹטָאָן — הַעַלְפּ
דיַר בעסְעָר ! פָּאָלָג מִיךְ אָונַ מְאָד קִין שְׁהָיוֹת ! סְגַּזְעָטָט דִיד
סְעָמָס יְחוֹס נִיט ? עָר אַיְזָן אַלְיטְוָאָק ? זָאָלָן מִידְ טָאָקָע אָזָוִי בְּגַעַן.
גּוֹלִיקָט וּוֹעָרָן וּוֹי סְזַעַנָּן דָא לִיטְוָאָקָעָס אַרְגְּנַטְלָעָכָע, פֿשְׁרָע יִזְגָּר,
וואָס זַיְעָרָס אַנְגָּל אַיְזָן בַּיְ מִיר הַשׂוּבָעָר וּוֹי פִילְ פֿוֹן אַונְזָאָרָן
לְאַנְדְּסְלִיְיט ! הַאָסָט גּוֹעָטָרָט ? וּוואָס מִיר יְחוֹס ? אַין אַמְּעָרִיקָע אַיְזָן
דָעַר אַיְחָסָן, וּוואָס הַאָט אַטְלָאָלָעָר אַיְן פֿאָקָעָט ! אָונַ וּוֹי זָאָגָט מְעָן
עֲפָעָס, שׂוּעָסָמְעָרְשִׁי, אָזְ מְעָן הַאָט קִינְגְּדָעָר אַיְן דִי וּוֹינָן לְאָזְטָן מְעָן
לְיִיטְן צְוּפְרִידָן !

— אַלְעַן הַיִּסְט אַיְחָס — הַאָט מִיסָּעָס רִיטְשָׁ גּאַשְׁמִיכָלָט —
דָאָס זַעַנָּן גָּלָעָ רְבָנִים, פֿוֹן הַקְּדָשָׁ בֵּין דָעַר מְקוֹה ! אַיְין פֿעַטְעָר
אַיְזָן אַ “דְּצַטְעָקְטִיוֹ”, אַ צְוּוִיתְצָר זַיְצָט אַיְן שְׁעַר-הַרְאָמִים, שְׁוִין סְדָרִיָּה.
טַע יָאָר, אָונַ גּוֹלִיבָּמִיר, אַסְוָר פֿאָר תְּהִילִים זָאָגָן ! נָאָר גָּאָר נִיט !
וּוְילְטָט סְעָמָעָן ? אַלְלָ-רִיטְ, לְאָזְ זַיְינָן סְעָם, כָּאָטָשָׁ אָזְ אָונַ וּוֹי, וּוואָס
פֿאָר אַ פֿאָרְדִּינָעָר עָר אַיְזָן, אַבְּיָ נִיט דָעַם גּוֹי, אָונַ כְּמַיְינָן אַיְזָן
בֵּין שְׁוִין מִיט אַיר אוֹפְּן דָרָךְ, אַיְזָן מִיטָּן, מִידְ נִיטָּן, דִיד נִיטָּן,
פָּאָלָט זַי אַרְיָן וּוֹי אַיְזָן אַיְן דָעַר סְוּפָה, צְעָכָעָט זַיְיךְ אַונַ פֿרְצָגָט
מִינַ צַיְצַעַלְלָנִיט זַיְינָן “דוֹשְׁעָלָאָס”, נו, וּוואָס זָאָגָט דְעַרוֹיָן ? בִּיטְטָ
עֲפָעָס אַמְבִּין אַוְיָפּ אָזָאָז מְוִיד ? וּוֹעֵן אַ זִּיטְיְקָעָר שְׁטִיטִיט דְעַרְבִּיָּי,
וּוואָס עָר גּוֹטְרָאָכְט מֵי יְזָעָ וּוואָס ? וּוואָס פֿאָרָע גּוֹשְׁעָפָטָן אַיְיךְ פֿירָ
מִיטָּן יוֹנָג ? נָאָר וּוואָס זָאָל אַיְיךְ דִיד לְאָנָגָן בְּרִיעָנָן, עָס הַאָבָן אַיְיךְ
שְׁוִין קִין צְרוֹת נִיט גּוֹעָטָלָט ! כְּהַאָבָ אַוְיְטְגְּבִּיטְלָט צַו אַיר שָׁאָפּ
צַו אַיר לְיִיְבּ אָונַ לְעָבָן, אָונַ סְחָאָטָ פִילְ נִיט גּוֹפְּטָלָט, כְּזָאָל אַיר
צְעָפְּרָאָטָקָעָן דָעַם פֿרְעָסָעָר ! נָאָר גָּאָר נִיט, כְּבִין דָאָךְ פֿאָרָט אַ
מְאָמָע ! אָונַ וּוֹי זָאָגָט מְעָן : בְּלוֹט אַיְזָן קִין וּוואָסָעָר, הַאָט מִיר טָעַם
קָע דָאָס הַאָרֶץ גּוֹבְּלָוִטִּיקָט . . .

העררי איז אַרְיִין, עפָעַס אַבְרוּם גַעַטָּן צוֹ דַעַר מַומָּעַן אַיִן
דַעַם שִׁיטֵּל, אַוְן מִיט אַהֲלֶב-וַיְינְגַנְדִּיק קָוֵל הַאַט עַר אַגְשָׂרִי
גַעַטָּן:

— כְּשַׁתְּאָרֵב עַסְּן!

אוֹ לְאָה אַז אַרְיְבָרְגָּעְקָוּמָעַן נַאֲך אַמְּעָרִיקָעַ הַאַט נַאֲך אַיר
זַיְידָעַ רְדִיְיָזָר גַעַלְעַבְטַן, נַאֲך וּוּמָעַן, אַיִין גָּאַט וּוִיסָּס פָּאָר וּוָאָס,
מַעַן הַאַט דַעַם אַיְנִיקָּל גַעַרְפָּן הַעֲרָרִי, פַונְגַעַטְסָטוּוּגָן הַאַט הַעֲרָרִי
זַי גַעַהְאַלְטָן פָּאָר אַגְרִינְגָּהָאָרְן אַזְוָן, פַמְעַט וּוִי אַלְעָ אַמְּעָרִיקָאַנְגָּר
קִינְדָעַר, גַעַוּעַן אַקְנָפָעַר מַחְוֹתָן מִיט דַעַם גַרְנְגָעַר מַומָּעַן.

— מַאֲך אִים טַאָקָע עַפָּעַס צַוְעַן, סִידִי — הַאַט זַיְיךְ לְאָה
אַרְיְנְגָעְמִישַׁט — סַהְוְנְגָעַרְט דַאֲך אִים!

מִיטָעַס רִיטַש הַאַט זַיְיךְ נִיט אַוְיְגָעְהַוְיִבְן פָוֵן בְּעַנְקָל, אַוְיְסָנָעַ
דְרִיְיט אַיר קָאָפְצָו הַעֲרָרִין אַזְוָן אִים גַעַנוּמָעַן אַוְיְסְפָרְגָּזָן.

— וּוָאָס וּוִילְסָטוּ עַסְּן, וּוָאָס? אַפְשָׁר אַגְוָט שְׁטִיקָל הַעֲרִינְג
מִיט בּוּמְלָא ? «קְרִימָם» מִיט «פִּיקְלָס ?» זַאֲג !

— אוֹ זַי הַאַט זַיְיךְ אַוְעַקְגַעְצָט, הַאַט זַי זַי — הַאַט הַעֲרָרִי
וַיְינְגַנְדִּיק אַגְשָׂרִי גַעַטָּן — פְרָעָג נִיט, גַיְבָן ! סַהְאָרִץ גַיְשׁ דָאָך
מִיר אָוִיס !

— עַד אַזְוָן קְרָאנְק זַיְיךְ אַלְיִין צַוְעַמָּן ! — הַאַט מִיטָעַס רִיטַש
גַעַזְאָטָן, אַזְוָן זַיְיךְ אַוְיְגָעְהַוְיִבְן.

— פְטוּר, פְטוּר — הַאַט זַיְיךְ לְאָה גַעַקוּעַטְשָׁט, אַזְוָן זַיְיךְ אַוְיְפָ
גַעַשְׁטָלְט — אַזְוָן אַלְיַץ מַאֲכָסְטָו אַוְעַזְוָן ! יַעַס, כְּיוֹעֵל זַיְיךְ
אַהֲיִמְפַעְקְלָעַן !

— וּוָאָס אַיְלָסְטָו, וּוָאָס ? זַיְיךְ נַאֲך ! — הַאַט מִיטָעַס רִיטַש
גַעַבְעָטָן בַּיְ דַעַר שְׁוּעַטְשָׁטָר, אַזְוָן דְעַרְאָגָנָט הַעֲרָרִין אַשְׁיטָל טַמְעָ
טַעַנָּעַ מִיט אַוְגָעַרְקָעַס.

— נִין, כְּמוֹז גַיְין, סִידִישָׁן, מִין אַלְטָעָר וּוּעַט נִיט וּוִיסָן
וּוּוּ כְבִין אַהֲיִנְגָעְקָוּמָעַן ! נַו בְּלִיְבָן מִיר גַעַזְוָנוּת !

— אַזְוָן דַו אַיְלָסְט זַיְיךְ יָאָ, טָא וּוּאָרָט זַשְׁע אָוִיס, כְּיוֹעֵל דִיךְ
בָּאָגְלָיִיטָן צַוְעַר «קָאָר».

לְאָה הַאַט זַיְיךְ צְוָרָעַכְט גַעַמְאַכְט דַאֲס שִׁיטֵּל, גַעַזְאָט הַעֲרָרִין
«גּוֹד-בָּאִי» אַזְוָן צְרוּוִיס מִיט דַעַר שְׁוּעַטְשָׁטָר

מיטעס ריטש האט אַפְגָעַשְׁתַּעַלְטַ דִּ שְׂוֹעַטְטַעַר נְעַבֵּן חַוִּיגַ, וְ
אנגענו מען פאר אַקְנַעַפְלַ פָּונְ דָּעַר בְּלוֹזָקָע אָוָן גַּעַשְׁתַּאֲמַלְטַ :
— דו וויסט דאָן, כ'מיין, וועסט ניט פְּרַעַפְן צַו ווֹאָס כ'הָאָפְּ
דִּיך גַּעַרְופַּן.
— נו, לאָמִיר טַאַקָּע הַעֲרָן — האט לאָה אַ נִּיגְגִּירְקָע גַּעַט-
זָאָגָט.

— מען האקט דאָך מִיר פְּשָׁוֹט דִּ טִירַן אָפְּ!
— אָזֶו כ'וֹוִיסָס נִיט ווֹאָס דו זָאָגָט — האט לאָה זִיךְ צַע-
שְׁמִיְיכְּלַט.
— דו פְּאַרְשְׁטִיסְט, כ'מיין — האט מיטעס ריטש ווַיְדַעְרַ גַּעַט-
שְׁטַאַמְלַט — כ'הָאָפְּ נִיט גַּעַוְאַלְטַ רַעַדְן הַעֲרָרִי זָאָל הַעֲרָן, בְּקִיצְוָר,
דו וויסט דאָך מִין מַעֲרָכָה! ווי לְאָנָג אָזֶו דָּעַר שִׁיעַר?
— כ'וֹוִיסָס נָאָך דְּעַרְוַיְילַ גַּאֲרַנְשַׁט — האט לאָה זִיךְ צַע-
זָאָכָט.

— כ'רַעַד דָּאָכָט זִיךְ פְּאַרְשְׁטַעַנְדַּלְעַט — האט זִיךְ מיטעס ריטש
פְּאַרְלְוִוְן — בְּקִיצְוָר, ווֹאָס מִיר שִׁיטְעַלְעַט, דַּעַקְעַלְעַט, כְּיוּנַלְעַט
פּוֹתָר חַלּוּם זִיךְן, כ'הָאָלַט בֵּי אַ שִּׁידּוֹן!
— אָזוֹי הַעֲרָט מַעַן קְאָפָרְעַז דְּבוּרִים! — האט לאָה גַּעַלְאָכָט.
מיטעס ריטש אָזֶו גַּעַוְאָרְן לְעַפְצְדִיקָר, זִיךְ צַוְעַגְעַבְן קְוַרְאָזְשַׁ
אוֹן אַרְיִין אַיְן דָּעַר רַאֲלַעַ פָּונְ אַ פְּלַח-מִידְלַ, ווֹעַן זִיךְ דְּעַרְצִילַט אַיְ-
רַע חַבְרַתְצַס ווֹאָס פְּאָר אַ גְּלִיק עַט שְׁטִיטַת אַיר פָּאָר, אַיְן סְאַרְאָ-
שְׁמַאְלַץ-גְּרוֹב זִיךְ פְּאָלַט אַרְיִין, מִיט אַיְין ווֹאָרט, ווי גְּלִיקְלַעַן זִיךְ אַיְ-
אוֹן פְּלַח-מִידְלַעַן מַוּן דָּאָך זִיךְן גְּלִיקְלַעַן, אַז נִיט ווֹאָלְטַן הַעַלְפַּט
גַּעַבְּלִיבַּן פְּאַרְזּוּסָן.

— יַעַט, ווֹאָס ווּעַל אַיְךְ לְאָנָג בְּרִיעַן — האט מיטעס ריטש
גַּעַטְנַהַט, גַּעַבְּלִישְׁטַשְׁטַעַט מִיט דִּ אַוְיָגָן אָוָן זִיךְ אַלְעַז מַכְרַ פְּאַרְגַּעַסְן —
דָּעַר מַאן לְאָוֹט מִיךְ פְּשָׁוֹט נִיט לְעַבְּן. האַלְט אַיְין אַיְין שִׁיקָּן צַו
מִיר שְׁדָכְנִים, קְוַמְט אַלְיִין, אוֹן אַיְן אַמְתַן ווּעַל אַיְךְ דָּעַר זָאָגַן, אַז
עַר אַלְיִין גַּעַפְעַלְט מִיר אַוִּיךְ, נִיט פָּונְ דִּי פְּרִיצְאַקָּעַס! אַ בְּאַזְעַסְעַנְעַר
מַעַנְטַש, אַז עַוְשָׁר, האַט עַטְלַעְכָּע הַיְיָזָעַר, אַרְיָפָן «קְאָרְנָנְעַר» אַ סְאַלְוַן
אוֹן דְּעַרְצַו אַיְזָע אַזְמַן, סְאַיְזָע דָּא עַפְעַס אַנְצְקוּקָן, מִיט
וּוּמְעַן צּוֹם טִישׁ צּוֹגִין! אוֹן דָּעַר צִיקְרַ, שְׂוֹעַטְטַעַרְשִׁי — אָוָן זִיךְ

האָט זיך צוֹגַעְבּוֹיגַן צוֹ לְאָהָס אָוִיעָר — פֿאָרְשְׂרִיבְּטַ פֶּרֶ מֵיר הַעֲלֵפֶט.
נוּ, וּוֹאָס זָאָגְטָוּ, בִּיסְטַ דָּאָךְ צְפָעַס אָן עַלְטָעַדְ שְׁוּעַסְטָעַר ? —
— צְיוּוִיס — האָט לְאָהָס אָהִיב גַּעֲטָאָן מִיטַּ דִּי אַקְסְּלַעַן —
מֵיר דָאָכְט זִיךְ, אָז גַּלְיִיכָּאָר וּוֹאָלַט גַּעֲוָעַן פְּרִיעָר פְּאַגְּיַין חַתּוֹנָה צוֹ
מַאְכָן.

— וּוּעָגַן דַּעַם אַיְזַן גַּאֲרַ קִינְזַּן רִידַּ נִיטָּא — האָט מִיסְעַס
רִיטְשַׁ אָמָּאָן גַּעֲטָאָן מִיטַּ דַּעַרְ הַעֲנָטְ וּוֹי וּוֹאָלַט נִיטַּ גַּעֲוָאָלַט
הַעֲרָן דַּעֲרָפָן. — בִּי מֵיר האָסְטוּ אַפְּיַיְזַן גַּעֲפָעָלַט צוֹ וּוּאָרְטָן,
אָבָעָרָ, פֿאָרְשְׂטִיסְטוּ מִיךְ, אָמָּאָן מִיטַּ אָ “בִּינוֹגַעַס” קָאָן מַעַן צוֹ אַיְזַן
קִינְזַּן טַעַנּוֹת נִיטַּ האָבָן. כְּוֹוִיסַּ, וּוּעַן סְהָאָלַט מִיטַּ דַּעַרְ מוֹיד אָוִיְזַן
אָדָרְ, וּוֹאָלַט אַיְזַן שְׁוִין נִיטַּ גַּעֲקָוָטָן, גַּעֲוָאָרַט נִאָךְ אָצְוּוֹיְיַיְחָדְשִׁים,
אָבָיְזַן וּי חַתּוֹנָה גַּעֲמָאָכָט, גַּעֲפָרָטַן צָוַן טַוְן פָּוָן קָאָפַן. אָבָעָרָ, מַעַנְטָשַׁ,
אוֹ דָאָה הַוִּיבְּטַן זִיךְ נִאָךְ גַּאֲרַ נִיטַּ אָן ! בְּקִיצְוָרָה, מֵיר האָבָן בְּאַשְׁלָאָסְן
שְׁבַת-צְוִ-נִאָכָטָן צוֹ שְׁטַעַלְן אָחֹופָה. הַעֲרָסְטָ ? כְּוּעַלְ נִיטַּ מַאְכָן קִינְזַּן
גַּרְוִוְעַסְ פֿיקְטַע-פֿאָקְסָן, צְוֹנוֹיְפְּרוֹפָן אָמָנִין יִדְזָן, מַאְכָן אָגּוֹטָן, “סְאָ-
פָּעָרָ” אָונְ פֿאָרְטִיקָן ! וּוּי סְפִירַת זִיךְ גַּעֲוָיְנִילְעָךְ בִּי “דוֹשָׁאָדָעַס”.
נוּ, וּוֹאָס שְׁוּוֹיְגָסְטוּ ?

— צְיוּוִיסַּ, לְאָזְ זִין מִיטַּ מַזְלָ, אַיְזַן אָגְלִיקְלַעַבָּעַ שְׁעה —
הַאָט לְאָהָס גַּעֲשְׁתָאָמָלַט, זִיךְ אָוִישַׁ גַּעֲטָאָן דִּי פֿאָרְלַאָפְּעָנָעַ אָוִיגַן
אוֹן זִיךְ גַּעֲנוּמָעַן קַוְשָׁן מִיטַּ דַּעַרְ שְׁוּעַסְטָעַר — הַיִּסְטַעַס דַּעַם
שְׁבַת-צְוִ-נִאָכָטָה הַאָבָן מֵיר אָחֹתָה ! נָא נָא, בִּינָם וּוּעַט גַּאֲרַ נִיטַּ
גְּלוּבָן !

— אַצְיַינְד לְאָהָשִׁי, הַאָבָן זִיךְ צַוְּ דִיר אָטוֹבָה, נִאָלַטְ אַרְיְבָעָרָ
קוּמוֹעַן פֿרִיאַטָּאָג אָונְ זִין בִּי מֵיר שְׁבַת, וּוּיְסַטְ דָאָךְ, מֵיר וּוּעַזְ
הַאָבָן אָלְעַ אַרְבָּעַט אַיְבָעָרָן קָאָפַן.

— אַלְ-רִיאַט ! כְּוּעַלְ קוּמוֹעַן אָונְ בִּינָם וּוּעַט צְוּקוּמוֹעַן שְׁבַת-אָן
נִאָכָטָן צְלִיְין, נָוּ, בְּלִיְבָדְ מֵיר גַּעֲזָוָנָט !
זִיךְ הַאָבָן זִיךְ נִאָךְ אַמְּאָלְ צְקָוָשָׁט אָונְ זִיךְ צְעָגָנָגָעָן.

אוֹ מִיסְעַסְ רִיטְשַׁ אַיְזַן אַרְיַין אַיְן שְׁטוֹבָ, אַיְזַן שְׁוִין הַעֲרָרִי גַּעַ-
לְגַעַן וּוּי אַלְיַעַשְׁטָש אָוִיְ דַּעַרְ קַאָגָאָפָעַ אָונְ גַּעַשְׁנָאָרָכָט.
— קִינְזַן וּוּנְדָעַר — האָט מִיסְעַסְ רִיטְשַׁ אַפְּגַזְזִיפְצָט — 8

שיעור וואס דער "באַי" צעפראָצְעוּט, דאס קומט שוין באֶזְיִישׁנס אָפּ חֲבוֹתְהַקְבֵּר! כ'וועל אָמֵרֶץ הַשֵּׁם פָּרוֹן דַּי "בִּינּוּס" אויך פְּטוֹר וּפְרָן, שוין קִירְצָעֶר וּוּוִיטָעֶר.

וי' האָט אַרְוִיסְגָּעָנְמָעָן פָּן אַיְזָן - שָׁעַנְקָל אַ בִּיפְשְׁטִיק, אַיְזָן אַרְוִיסְגָּעָנְיִיגָּט אָוִיף אַ דְּרָאַטְעָנָעָשׂ שָׁאַקָּע, אַגְּנוּגְעַזְוָדָן דָּעַם גַּאַזְאָרוּוֹ אָוָן גַּעַנְוָמָעָן בְּרָאַטְן דָּאָס פְּלִישָׁ. אַ חֲנוּגְעַרְיקָע אָוָן אַ מִידָּעָהָט וִיך אַוְעַקְעַזְוָצָט נַעֲבָן גַּאַזְאָרוּוֹן, גַּזְקוּמָט וּוּי דָאָס מִיט בְּלוֹ פְּאַרְנוֹאָטָעָנָעָשׂ פְּלִישָׁ בְּלָעָזְלָט זִיךְ אָוָן גַּעַחְאַלְטָן אַיְזָן שָׁעַלְטָן אַ רְעַדְן צַו זִיךְ.

איַצְטָן אָז מִיסְעָסָרְטָן רִימָשָׁ אַיְזָן גַּעַזְוָעָן אַיְזָן אַלְיִינָן אַיְזָן שְׁטוּבָן אָוָן וִיך נִיט גַּעַדְאַרְפָּט פְּאַר קִיְּינָעָט אַוִּיסְפִּינְעָן, האָט זַי גַּעַפְּלִיטָן, אָז פְּמַצְטָן אַלְיִזְן, וָאָס וִיך האָט דְּרָאַצְיִילָט דָעַר שְׁוּעָסְטָרָעָר, אַיְזָן גַּעַזְוָעָן אַלְיִגְּן. אָז דָאָס נַאֲרָט זַי זַי אַלְיִינָן אָפּוֹ: דָעַר גַּעַשְׂוֹאַלְעַנְצָר סַפְּגָן-לִוְן-קִיפְּעָרָה הוֹיפְּטָא אַיד נִיט אָז צַו גַּעַפְּטָעָן! אָוָן אַיְזָן אַמְּתָן, צַו וָאָס דְּרָאָרָף זַי זַיְן גַּעַלְטָן? נִיט צַו פְּאַרְזִינְדִּיקָן, האָט זַי, בְּרוֹךְ הַשֵּׁם, אַיְינְגָּס! אָוָן האָט לִיְכָט גַּעַקְאָנָט קְרִיבָן אַלְיִיטִישָׁן מַאֲנָן נִיט עַפְּסָס אַ וּוּעַטְעָרָאָן פָּוֹן דָעַר גַּאנְצָעָר וּוּלְטָן! קָאָרְגָּ צְרוֹת אַיְזָן זַי אַוִּיסְגָּעָנְשָׁטָאַגְּנָעָן פָּוֹן חַיִּימָל פִּיאַנְגִּיצָּאָ, זַיְיךְ פְּאַרְשָׁאָלְטָן צַעַן מַאֲלָי אַטָּאָג דָאָס לְבָבָן, אָוָן אַז גַּאַט האָט אַיר בְּקָשָׁה אַוִּיסְגָּעָן הַעֲרָט . . .

דאָס שְׁנוּדְלָן גַּעַדְאַנְקָעָן האָט זַיְיךְ מִיט אַמְּאָל בַּי מִיסְעָסָרְטָן אַיבְּעַרְגּוּרִיסָן. זַי האָט פְּאַרְשָׁטָעָלָט מִיטָּן פְּאַרְטָוָךְ דַּי אַוְיִגְּן אָוָן זַיְיךְ שְׁטִילְ צְאוֹרִיָּנָט.

סְעֻמָּם אַיְזָן אַרְיִין מִיט סְפָּאָרָטָן, גַּעַרְאָלָט גַּיְינָן צַו זַי אַיְזָן שְׁלָאָהָן צִימָעָר, האָט אַיְם דַּי בָּעֵל-הַבִּוּתָסָס פְּאַרְשָׁטָלָט דָעַט וּוּגָן: — הַיִּיסְטָס עַמְּסָמָקָעָ, אָז דָו בִּיסְטָ אַוִּיךְ אָז אַמְּתָה בְּרוֹגָה אָוָן וּוּאַרְטָסָט מִסְתְּמָנָא אַיְיךְ זַאְל דַּיְיךְ אַיְבְּרַבְּעָטָן, פָּגָלָן דַּיְיךְ אָז דַּיְ פִּיטָּ, אָנִיט דְּרָאַלְעָבָן וּוּעַסְטוֹ עַט, הַבְּרָסָט? דְּעַרְוּוֹיָלְ בְּנָן אַיְיךְ עַלְטָעָר, אָוָן אוּבָּה דָו וּוּסָטָן נַאֲלָי אַפְּנַסְמָעָן גַּלְעָלָן אָן מִיְּן וּוּסְטָן אָוָן זַיְיךְ מַאֲכָן פֶּלָא יְדוֹעָ וּוּלְלָי אַיְיךְ דַּיְיךְ אַנְגְּנָאָגָן דּוּרְכְּטְּרִיבִּין: דְּאַרְפָּסָט מִינְךְ שָׁוֹן קַעְגָּעָן! אָוָן אַיְצָט בְּיַטְמָו דַּיְיךְ אַודְאָי הַוְּנָגְעָרִיק, טָא נַעַץ דַּיְיךְ אַוְעָזָק אָוָן מִיר וּוּצְלָן עַטְן.

סעמַעַט האָט געשְׂמִיכְּלֶט.

מיסעט ריטש האָט אַרוֹסְגַּעֲנוּמָעַן אַ בְּרוּט, אַ חְרִיגָּג, צְפָּן-
שְׁנִינְן דָּאַט גַּעֲבָרָטְעָנָעַ פְּלִיַּישׁ אוֹיֵף צְוַיְיָעַן אָוָן זִיךְ נְצַעַטְשׁ מִיטָּ
סְעַמְּעַן צְפָּן.

אוֹן פּוֹנְקַט וַיְיָ אַ קִּינְד, וַיְאָסָר רִיטַּט זִיךְ, וַיְיִינְטַ אָוָן סְדַאְכָּט
זִיךְ עַס וַוְעַט נְעַמְּעַן שְׁעהָן לְאַנְגָּג בֵּין מַעַן וַוְעַט עַס אַיְינְגְּמַעְשָׁן, אָוָן
אַיְן דָּעְרוֹעָלְבָּעָר רְגָעַ פְּאַרְגָּעָסָט עַס זִיךְ אָוָן סְעוּרָתָ מִיטָּן
אַמְּתָ פְּרִיְילָעָר, אַזְוִי האָט מִיסְעַט רִיטַּש נְאָכָן פְּרַשְׁתָן שְׁנַעַפְּטָל
זִיךְ פְּאַרְגָּעָסָן, גַּעֲוָאָרָן לְעַבְדִּיק אָוָן גַּעֲנוּמָעַן פְּסָן מִיטָּן בַּיְידָעָ
בְּאַקְּן.

— נָו סְעַמְּקָעַט, וַיְאָסָר זְאָגְסָטוֹ? עַר אִיזְוִי דָּאַךְ הַיְינְט וַיְידַעַר גַּעַט.
וַעֲן, האָקְטָ מִיר אָפְּ דִי טְרִין! לְאָוָט פְּשָׁוֹט נִיטָּ לְעַבְּן...

— וַוְעַר? מִיסְטָעָר פְּאַלְאָק?

— וַוְעַר דָּעַן?

— אַיְן וַיְאָס גִּיטַּעַס — האָט סְעַם גַּעְשְׂמִיכְּלֶט — מַעַן האָט
חַתּוֹנָה!

כְּפָרְעָגָ בֵּי דִיר קִיּוֹן עַצּוֹת נִיטָּ, גַּעֲוָוִיס וַוְעַל אַיְךְ חַתּוֹנָה
הַאָבָן, דִיר אוֹיֵף צְעַפְּלָאַצְעָנִישׁ!

— דִי טְאָכְטָעָר האָט אַיְן וַוְעַט אַרְיִינְצְוָרָאָטן — האָט סְאָסָט
בֵּי זִיךְ אַטְרָאָכָט גַּעֲטָאָן אָוָן גַּאֲרָנִישָׁט גַּעֲנַעַטְפָּרָט.

— וַעֲן עַר וַוְאָלָט נָאָר אַזְוִי פְּעַט נִיטָּ גַּעֲוָעָן — גַּאָשָׁ
מִיסְעַט רִיטַּש וַוְיִטְעָר גַּעֲרָעָדָט — כְּהָאָבָ פְּשָׁוֹט מָוָרָא, אַזְוִי
מַאֲשִׁין קָאָן זִיךְ נָאָר אַמְּאָל צְעָגִיסָן! אַזְוּלְכָץ פְּאַרְשְׁוִינָעָן וַיְיָ
זִיךְ קְוֹמָעָן אַרְיִין אַיְן דִי פּוֹפְּצִיקָעָר פְּלָאָצָן זִיךְ, קְרִיגָּן דִי פָאָפָּ
לְעַצְיָעָ!

— אַזְאָ שִׁידּוֹן, מִיסְעַט רִיטַּש, אִיזְוִי וַיְיִגְוּוֹנְתָשָׁן! — האָט
זִיךְ סְעַם צְעַלְאָכָט.

— וַוְעַר שְׁוִין פְּאַרְשְׁטוּמָט בְּעַטְעָר, וַוְעַר! כְּיוֹאָלָט נָאָר גַּעַט-
חוֹאָלָט זָעַן וַיְיָ דַו וַוְאָלָט זִיךְ אַרְיִינְגְּעָלִיגָּט מִיטָּן גַּעֲזַוְנָטָן קָאָפָּ
אַיְן אַקְּרָאָנָק בְּעַט.

סְעַם האָט נִיטָּ גַּעֲנַעַטְפָּרָט, אַפְּגָעָגָעָסָן, גַּעֲפִילָט וַיְיָ דִי אוֹיְנָן
קְלַעַטָּן זִיךְ אִים פּוֹן מִידְקִיָּט, אָוָן אִיזְוִין צַו זִיךְ אַיְן שְׁלָאָגָּן

צימער. ער האט זיך אויסגעטען אוייפן בעטל און באלאד אנט-
שלאפֿן געוואָרַן.
מיסעס ריטש האט צוגערוים דִ שטוב, אַראָפְגעַלְאַזּות דִעם
קַלְאָפְ-שַׁלְאָס אָונְ שְׁטִילְ צְרִיכֵין אֵין סְעַםְ צִימָעָר.

VI

סעם איז געווען אויפֿן פָענטער אַן אויסגעפּוצְטער אַן אַהעלן
 אַנְצֹוג מיט געלע פָאנְטָאָפֿל אַן גַעֲפִיֶּפֶט אַוִיך ווֹאָס די ווֹעלט שטיימִיט.
 מַיְזָלָעָך אַן ווַיְבָלָעָך פָון די שַׁכְנִישׁ פָעַנְטָעָר האָפָן זַיְך ווַיְזַוְנוּפֿ
 גַעֲרָעַט, אַנְגַעַהוֵיבָן מִיט אַמָּאָל אַוְסָאַיקָאָפֿן פָאַרְשָׂיְזָעָנָע זַאָכָן, אַן אַזְוִי
 מַמוֹרִיש גַעֲשָׂאָן "איַיגַעַלְעָך" גַלְיִיך זַיְך ווֹאָלְטָן גַאֲרַבְּנִיסְט גַעֲוִוִין
 סעם האָט גַעֲוָסְט ווֹאָס דָאָס בָאָדִיעַט, האָט עַר מִיט אַצְוַרְדִּינְהִיט פָון
 אַגְעַזְטָן, שַׁיְגָעַם זַכְרָה, זַיְך צַעֲקִיֶּפֶט נַאֲך שְׁתָאָרְקָעָר, גַעֲוָאָרָן לְאָבָות=
 עַזְאָטָעָר. די אַמְעוֹרִיקָאָנָעָר צַנְיוּוּת האָפָן פָלוּמָרְשָׁט בָאַלְיִידְקָטָע זַיְך
 אַרְיִינְגָעַכָּאָפֿט די קַעַפְט אַן פָון הַינְטָעָר די גַאֲרוּדִינָע נִיגְעָרִיק אַפְּנָאָר=
 גַעֲקוּקָט.

סעם איז געווען גוֹט גַעֲשְׁטִימִיט — גַעֲוָאָרָט אוַיף פָאָלִין, מִיט ווֹעַל=
 כָּרְדָעָר האָט זַיְך גַאֲלִיבָן אַרְיִיסְטוּגָיִין,
 אַין דָעָר טִיר האָט זַיְך בָּאוּזִין דָעָם אַלְטָן מַשְׁהָסָקָאָפֿט, עַר האָט
 זַיְך אַרְמוֹגָעָקָוּט, אַן וְעַנְדִיק, אַן אוַיסְטָעָר סַעְמָעָן אַין קִינְגָעָר נִישְׁטָאָר,
 אַין עַר אַדְרִיְיסְטָעָר אַרְיִין.

— האַלְלָאָה האַלְלָאָה! האָט מִשְׁתָ גַעֲפָנְפָעָט אַן דָעָרְלָאָנָגָט סַעְמָעָן
 אוַיסְגַעְשְׁטָעָקָט אַהֲרָאָט.

— האַלְלָאָה האַלְלָאָה! האָט מִשְׁתָ גַעֲפָנְפָעָט אַן דָעָרְלָאָנָגָט סַעְמָעָן
 שְׁלָוָם מִיט צַוְויִי פִינְגָעָר. עַר האָט מַעֲשָׂה יִגְגָגָג גַעֲנוּמָעָן די סַחְוָלה פָון
 סַעְמָס רָאָק, גַעֲמָאָכָט אַן עַרְנָטָע מִינְעָז, אַנְגַעַנוּמָעָן די ווֹאָרָע מִיטָן
 פְּלִישָׁ צַוְאָמָעָן אַן שְׁקַצְהָדִיק אוַיסְגַעְשְׁרִיעָן:

— פְשָׁש, אַיְינָמָאָל אַז ווֹאָרָע! — אַן זַיְך צַעֲקָאָכָט.
 סעם האָט גַעֲשְׁמַיְיכָלָט פָון אַלְטָנוֹ שְׁפָאָס אַן דָוְצְנָדִיק אַיְם,
 ווַיְאָלָע אַמְעָרְדִּיקָאָנָפֿר ווֹעָן זַיְך רָעָדָן יִדְיִיש, האָט עַר גַעֲזָאָגָט:
 — זַיְך גִיְיטָס, מִשְׁתָ ? מַאֲכָסְטוּ עַפְעָס גַוְעָט "בִּזְוּעָס" ^

דער אַלטער האָט זיך אוועגעזעצעט, אויסגעזאַיקט אַ פֿאָפִיראַס פֿון
סְטוּרָאָמְּנָגִים-בְּלָטָעָר, ווֹאָס פְּאָדָלִיְּכְּטָעָרֶט דֵּי אַסְטָמָאָ, עַטְלָעָכָע מַאֲלָפָאָרָה=
אוּגָן אָוָן אַנְגָּגָעָהָוִין צָו רַעֲדָן גַּלְיִיךְ עַר ווֹאָס פָּאָרְטָגָעָזָעָט אָן אַיְבָּעָר=
גָּדְרִיטָעָנָם שְׁמוּעָס :

— זְהִיטָּט עַכְּ, ווֹעָגָן ווֹאָס שְׁמוּעָס מִיר ? יַעַט ! צִי בְּמַאֲךְ "בִּזְנוּעָס",
הָא ? אַוְיִיךְ אַלְעָשׂ שְׁוֹנוֹגָיִיךְ נְזָאָגָט ? צְוִיךְ גַּעֲרָעָט, ווֹאָס קָאָן אָוָא
מַעֲנוֹטְשָׁעָלָעָ וַיַּי אִיךְ, מְשִׁתְיָינָס גַּעֲזָבָט, מַאֲכָן אַיְן אַמְּעָדִיךְ ? אָוּ דָא
אִיז אַלְעָזְקָאָפּוּיד, מִיט דֵי פִּיס אַרְדוּחָ ? מִיר ווֹיְסִין, דַאֲטָן זַיְךְ, וַיַּי דַעַר
פְּסִוק וְזָגָט : "פְּשָׁדִים זָה עַמְּלָא חַיָּה. פָּגָעָטָן, הָא, דַו פְּרָאָאַדָּם, דַו ?"
אַבְּעָרָ מְשָׁה האָט אָן אַיְזָעָרָן קָעָפָי, כָּא. כָּא ! עַר שְׁפִילָט זַיְךְ
מִיט מִיר ! יַעַט ! וְאַגְּטָ רְשִׁיָּאָ, אָוּ פְּשָׁדִים מַאֲכָט : "קְרִיאָוָצִי, דַּאמְסָקָע
אִי מַעֲנָסְקָעָ" — דַאֲכָט זַיְךְ גּוֹטָה, הָא ? אָוּ מִרְ ווֹיְסִין דַאֲרָ ווֹאָס פָּאָרָעָ
פְּרוֹתָ אָנוֹזָעָרָ שְׁנִיְּדָעָרָס מִיט שְׁוֹטָעָרָס זָעָנָעָן, פָּגָעָטָוּזָעָן, אִיז עַס
זַיְיעָר אַמְּעָרִיקָעָ ! וּוּ אַפְּרָזְעִידָעָט אִין אַ שְׁוֹל — מוֹזָעָר וַיַּי אַ שְׁנִיְּדָעָר,
בְּרוֹכִיסְטָ וְוִיטָט צָו זַוְּכָן ? נָעַם אָט דַעַם גַּעַשְׁוֹאָלְעָנָעָם, דַעַם פָּרָזְעִידָעָט
פָּוֹן אָנוֹזָעָר שְׁוֹל, מִיסְטָעָר פָּאָלָאָק מִין אִיךְ — אִיז עַר דַאֲרָ אַ גַּאנְצָעָר
דַוְשָׁעָנְטָלְמָעָן, אַסְוָר טָעָטָן. אָוּן אִין דַעַר הַיָּמִים, פָּאָרְשָׁטִיסְטָוּ מִיךְ, אִין
דַאֲסָ גַּעַוּעָן דַאֲרָ וַיַּי אַכְּרָטָה, אָוּן קִיְּין צְוִויִּי נִטְ גַּעֲקָאנְטָ צִילְגָן,
פְּלָעָגָט אַפְּשָׁתִין בַּיִּי מִרְ אַיְן פָּאָרְדָּרוֹהָיוֹן שְׁעהָן, בֵּין עַר האָט גַּעֲקָרִיגָן
אַ "סְטוּעָלָ" אַוְיסְצָוְפָּרָעָטָן, כָּא, כָּא, עַר שְׁפִילָט זַיְךְ מִיר !

— מְשָׁה, האָט אַ טָּעוֹת — האָט סָעַם אַיְבָּעָרִיטָן — מִיסְטָעָר
פָּאָלָאָק אִין דַאֲרָ נְאָר אַ לְּטוֹאָק, וַיַּי קוּמָט עַר צָו דִּיר אִין שְׁטָפְטָל ?
דַעַר אַלְטָעָר האָט זַיְךְ נִיט פְּאָדָלְרוֹין, ווֹאָס מַעַן האָט אַיְם גַּעֲכָפָט בַּיִּי
אַ לִיגָן. עַר האָט אַ שְׁמִימָלָ גַּעֲטָאָן אָוּן גַּעֲנָמָן סָטָמָן אַוְיִיךְ זַיְיכָר .

— אָוּ דַו פָּאָרְשָׁטִיסְטָוּ מִיט, שְׁוֹתָה : צָו זַיְין אַיְן אַמְּעָרִיקָע אַ לִיטָ=
וֹאָס פְּאָסָט אַוְיִיךְ צָוָמָל ! סְאַיְן בִּזְנוּעָס ! הָא, הָא, האָט אַ גַּאֲלִיצִיאָנָעָר
קוּמָט קִיְּנָמָאָל נִיט פָוֹן גַּאֲלִיצִיָּעָ, נְאָר דַו, עַר קוּמָט פָוֹן עַסְטָרִיךְ ! שְׁפִילָט
זַיְךְ מִיט אָנוֹזָעָרָ יַדְעָעָן ! נְאָר נִיט דָאָס בֵּין אִיךְ אַוְיִיךְ, יַעַט ! הַיִּסְטָ
עַט, אַמְּרִיטְשָׁקָע אִיז אַ שְׁנִיְּדָעָרָשָׁ מִדְבָּה : אָוּן נָעַם לְמַשְׁלָחָן ? דַאֲכָט
זַיְךְ גַּעַוּעָן אַ בִּזְנוּס=מַאֲן אָוּן גַּעַהְנָדָלָט נִיט מִיט אַבִּי וּמַעְמָן, אָוּן לְשָׁוֹן
הָאָט מִרְ, בְּרוֹךְ הַשָּׁם, אַוְיִיךְ נִיט גַּעַפְעָלָט, אָוּן אַ פָּעָדָעָר גַּעַהְאָט אִין
דַעַר האָנט — ווֹאָס מִינְסָטָי, ווֹאָס ? אַ לְּיוֹוּעָרָאָנט אִין קִיְּזָעָרְלָעָן הוֹיָךְ

איז צווי ליכט צו וווערין? ער שפילט זיך מיט מיר! פרענט זיך ווואס?
 איז דער תירוץ, גאָרביישט! און דאַ בין איך אַ שלֿים-מוֹזֵג, קאָן אַ קאָז
 אַ ווַיְדֵל ניט צוּבִינְדַן, און פֿון אַלְעַטְס געוֹאוֹרֶן אַ נִיאָנְקָע אָוִיף דער עַלְטָעָר.
 מײַן סִידִי אַיז דָּאַך אַ דִּימְעָנְט אַן דָּעַרְצָו אַ בְּעֵד=תְּכִלְתְּנוּצָע, נֹו, הַאָט
 זַי נִיט בעקאנט זַעַן ווַיְיַעֲרַטְעַר טַאַטְעַט גִּיטְטָרָם אַן כָּאָפְטָט דַעַט
 אַטְעַט, הַאָט זַי אַים פָּאָרְשָׁאָפְטָט דָּרְיִי "דוֹשָׁאָפְּעָלָעָן": פָּאָנְדָּעָרְטָר אַגְּנָן
 אַיבָּעָר די היְזָעָר אַ פָּאָרְ יִדְיָשָׁע צִיְּטוֹגְגָעָן, זַיךְ נִיאָגְטָשָׁעָן מִיט אַרְטְּרוֹן
 אַן אַחְרוֹן, אַחְרוֹן חַבִּיב, אוַיסְלַעְדָּנָעָן דַעַט תְּנָאָ-בְּרַעַךְ הַעֲרָרִין מַפְּטִיר.
 וַעֲסַט דָּאַך פְּרָעָגָן: טַיְיָשָׁה? הַתִּיכְּן? דַעַר יִנְגָּז אַיז דָּאַך שַׁוִּין פּוֹטְגָּן
 יַאֲרָאָט? פָּאָרְזִיכָּעָר אַיךְ דִּיר, אָז ער מִיט פָּאָלִין זַעַבָּעָן גַּעֲקָומָעָן פָּאָרְ
 דַעַר חַתּוֹנָה אָוִיף דַעַר וַעֲסַט אַן ער וַעֲסַט צַוְּאָצָן אַיךְ בִּיט קַעַבָּעָן,
 אַז דָּאַס אַיז אַינְגָּאָצָן דַעַר טַאַטְעַט חַיִּימָל פִּיאָּנִיצָע, עַלְוָו השְׁבָּאָבָּל! אַן
 מַיְנָטוֹ, בְּטַבָּע אַיז ער גַּעַוָּעָן אַ שְׁלַעְכָּטָעָר יִנְגָּז? אַסְטוֹר! ער פְּלַעַגָּט
 דָּאַס לְעַצְעַט הַעַמְּד פֿון לִיְּבָ אַוּעָקָעָבָן, גַּעֲהָאָט אַפְּבָעָר אַ מִיחּוֹשׁ — ער
 הַאָט נִיט גַּעַטְרָנוֹקָעָן, קָאָ, ער הַאָט בְּרוּדָעָר לְעַבָּן, גַּעַגָּאָסָן! אַן גַּעַוָּונָט
 אַיז עַס גַּעַוָּעָן ווַיְיַאֲרָאָט! אַן מִיט אַמְּאָל, נִיט מִיר, נִיט דִיר, אַזְוִי
 פֿון דַעַר הַעַלְלָעָר הַוִּיט אַן דַעַר בְּחוֹר הַאָט אַוְיפָּגָעָהָעָרט טְרִינְקָעָן, אַזְוִי אַוְיפָּ
 גַּעַהָעָרט, אַז ער הַאָט אַפְּלִיאָוּ דַעַט גַּעַרְוָן נִיט גַּעַלְיָיטָן. וּזָאָס
 וּוֹלָאָיךְ דִיר דָּאַלְאָגָג בְּרִיעָן, גַּלְיִיךְ ווַיְיַעֲרַטְעַר הַאָט אַוְיפָּגָעָהָעָרט
 מַרְינְקָעָן הַאָט ער גַּעַנוֹמָעָן אַיְנְדָאָרָן אַן אַין אַ משָׁךְ פֿון אַיִּין חַוְּדָש
 אַיז אָוִיף אַים אַ פָּאָרְלָ-פָּעָנִישָׁ גַּעֲקָומָעָן. דַו פָּאָרְשִׁיטִיסְט? סְלִיגִיט זַיךְ
 אַפְּלִיאָוִוָּן שְׁכָלָן: נַעַם לְמַשְׁלָחָן דַעַמְבָּא אַיז ווּאָס מַעַר ער לִגְיַט אַיז
 ווֹאָסָעָר, ווַיְיַקְּטָזְזָה, אַלְאַז פְּעַטְעַטָּר אַיז ער. אַן ווַיְיַדְעַט אַים נַאֲרָ
 אַרְוִיסָּפָּן ווֹאָסָעָר אַן לְאַזְזָט אַים לִיְּגָנָן אָוִיף דַעַר לְוֹפֶט, עַסְטָא אַים דִּי
 לְוֹפֶט דָוְרָךְ. ער דַעַמְבָּא נַעַט אַיְנְדָאָרָן אַן דַו קָאָנְטָא אַים קְרִישְׁלָעָן
 מִיט דִי פִּינְגָּעָר. פָּאָרְקָעָרָט, שְׂוֹאָצָן הַאָלָּז, ווַיְיַהְיֵה לְמַשְׁלָחָן, סָאָטָנָאָוָעָן, ווּעָרָט
 אַלְאַז שְׂטָאָרְקָעָר אָוִיף דַעַר לְוֹפֶט, מַעֲגָסָט מִיר גַּלְיָוָבָן, בְּבִין אַמְּאָל
 אַטְיְשָׁלָעָר גַּעַוָּעָן, גַּעַרְבָּעָט בְּאַנְטִיטְשָׁנָעָזָן, קָאָ, ער שְׁפִילְטָזְזָה
 מִיט מִיר! דָאַס זַעַלְבָּעָז וַעֲטָטוֹ אַיז מִיט אַ מעַנְטָשָׁ, מִיר פָּאָרְשִׁיטִיָּעָן עַס
 נִיט! דַעַן מְשֻׁטְבִּינָס גַּעַוָּגָט, ווּאָס אַיז אַ מעַנְטָשָׁל אַיְנְגָּאָצָן? סְפוּ לְעַפְרָ!
 אַט אַיז חַיִּים גַּעַוָּרָן אַוְיס פִּיאָּנִיצָע, דָאָכְטָזְזָה גַּטְטָן, הַאָ? נַעַטְטָא
 אַן שְׂטָאָרְבָּט אַוּעָקָ!

עם האָט זיך דערהערט אָן אויסטערלַיש קֹוֵל פּוֹן צוֹוִיטֶן צִימָעָר :
הַלְּאָה, האָלְאָה ! פְּאַלִּי, האָלְאָה !

— גו, סעמעלַע — האָט משה זיך אויפגעשטעלַט אָן אַווינַק געטָאנַ
הָט די אויגַן — מאָרְשׁ פּוֹן בעטעלַע ! דָאַס קומַט זַי, פְּאַלִּי, מִיט אַיר
פְּאַפּוֹגָאי. אַ ווֹילַ קִינְד פְּאַלִּי, אַמְתָּ ? גו, ווֹאַס זָאנְטוֹ צַו מִין אַינְיקַלִּ
אָא ? אַ יָּאָר אַוְיףַּ מִיר, ווֹי אַמענְטַשׁ זַי אַיּוֹ ! אָן מִינְסְטוֹ זַי האָט קִין
פְּעַלְעָרַן נִיט ? זַי האָט אַוְיךָ אַ פְּעַלְעָרַ, אָן אַמִּיאָוְסַן פְּעַלְעָרַ, בְּאַטְשַׁ
אַירַעַטַּ, נָעַם טַאַקְעַ מִין חִימְעָן, ווֹעֲרַ ווֹוִיס ? סְקָאַן זַיּוֹן, אַזְדָּאַס, ווֹאַס
אַעֲרַעַטַּ, נָעַם טַאַקְעַ מִין חִימְעָן, ווֹעֲרַ ווֹוִיס ? סְקָאַן זַיּוֹן ! צְוָרִיקַלִּ
אַאַלְעַ אַיּוֹ אַ פְּעַלְעָרַ, אַיּוֹ גַּאֲרַ קִין פְּעַלְעָרַ נִיט ! חִים אַיּוֹ קִין צְדִיקַלִּ
ニיט געווען, האָט ער אַפְּעַר געהאָט אַטְבָּע צַו מַאֲכַן באַיְזַן גַּעַלוּזַן
אַ „שְׁכוֹלָה“ אָן עַס קָאַן זַיּוֹן, אַזְאַיּוֹ דַּעַם זְלָות האָט ער גַּעַלוּבַּט אָן
זַי בָּאַלְדַּ ער האָט אויפֿגעעהָרט טַיְוִינְקָעַן, האָט ער דָאַס לְעַצְטַע שְׂטַרְיִיכַלִּ
אַיבְּעַרְגְּעַרְטִיסַן אָן גַּעַגְגָעַן לְקָאַרְ דַּעַר צִיְּמַט פּוֹן דַּעַר ווּוּלְטַט ! באַ פְּאַלִּין,
זָעַסְטוֹ אַיּוֹ שְׂוִין גַּאֲרַ אוּסְטַרְלִישַׁ, קִידְעַרְ ווֹוִידַעַר, גַּיּוֹן אַפְּנַן עַסְקִים
מִיט אָן אַיְטָאַלְיִינְעַר אָן דַּעַרְצַו נַאֲךְ אַזְאַט פְּאַרְזְׁעַנְיִישַׁ דָאַס, זָעַסְטוֹ, קָאַן
שְׂוִין מִין שְׂכִיל נִיט מַשְׁיגַ זַיּוֹן ! נַ, אַצְינְדַ פְּאַק אַיךְ זַיּוֹן אַרוּסַ,
בְּהָאָבַ פְּיִינַט צַו שְׁטַעַרְן ! אַיּוֹ דַי הַיְנִיכְטַן, פְּאַרְשְׁטִיטִיסְטוֹ מִיךְ, בֵּין אַיךְ
ニיט פְּאַנְאַטְיִישַׁ ! אַוְיךָ אַמְּאַלְיָוָג געווען, באַ, באַ, באַ !

עם האָט זיך געהאָט אַ קְלַאַפְּ אַיּוֹ טִיר

— קָאַם אַיּוֹ !

פְּאַלִּי אַיּוֹ אַרְיִין אַיּוֹ אַ הַעַלְ דּוֹרְכְזִיכְטִיק קְלִיְיד מִיט אַ גַּרְיְנְלַעַן
פְּאַפּוֹגָאי אוּפְּן אַקְסָלַ, דַּעַר פְּאַפּוֹגָאי האָט יְעַדְעַ ווּיְלַעַ גַּעַפְּנַט זַיּוֹן קְרוּמַעַן
קוֹרְצַן שְׁנָאָבַל אָן גַּעַשְׁרִיעַן : האָלְאָה ! האָלְאָה !

דַּעַר אַלְטַעַר מִשְׁהָ, ווֹאַס אַיּוֹ גַּעַוְעַן אַ הַיְמִישָׁעַר „מַה יְפִיתָה“-יְיַחַד,
ニיט געהאָט קִין בּוּשָׁה אָן עַס אַיּוֹ כְּמַעַט גַּעַוְעַן אָן אַוְמַמְעַגְלַעַכְעַ זַאַךְ
ער זַאַל זַיּוֹן אַ זַּיְתִּיקָן מַעֲנְטַשָּׁן בָּאַלְיִידִיקָן, אַט דַּעַר מִשְׁהָ האָט בָּאַ
זַיּוֹן אַיּוֹ שְׁטוּבַ דּוֹקָא גַּעַוְאַלְטַט מַעַן זַאַל אִים רַעַסְפַּעַטְרִין אָן דַּעַר קְלַעַן-
סְטַעַר קְרִים פּוֹן דַּעַר טַאַכְטַעַר צַיּוֹן אָן אַיְנִיקַל האָט אִים בָּאַלְיִידִיקַט
אוֹ פְּאַלִּי אַיּוֹ אַרְיִין האָט זַי אַ קְוָק גַּעַטְאַן אַוְיכָן „גְּרֻעַנְד-פְּאַ“ מִיט
אַוְאַגְּלַעַנְדַן שְׁמִיכַיִ, ווֹי זַי ווֹאַלְטַ גַּעַזְגַּט : אַיךְ בֵּין אַסְוַר סְעַמְעַן
מַקְנָא, האָט אִים שְׂוִין פְּאַרְנוֹדוּעַט.

דער אלטער משה האט זיך גײַין אָנְגָעֶלְאָזָן אָזָן גַּעֲנוֹמָעָן אַרְוִוִּסָּה
גַּיִינָן. סָעֵם הָאָט גַּיִיךְ אַרְוִוִּסָּעָכָאָפָּט גַּוְילְבָּעָרְנוּ מַטְבָּע אָזָן אַרְיִינְגָּעֶשְׁטָקָט
דָּעֵם אַלְטָן אַזְּ דָּעֵר הָאָנָּט. דָּעֵר אלטער האט פַּאֲדָאנְקָט מִיטָּא מַאֲדָגָעָט
גַּרְוָם אָזָן אַיְזָן אַרְוִוִּסָּה.

— מִידְגַּיְעַן שְׂוִין, סָעֵמי — האט פָּאָלִי אַפְּרִילְעָכָע גַּעֲנוֹמָעָן, אַיְזָן
צָו סָעֵם רַעַקְפָּי, וּוֹאָס הָאָט גַּעֲהָנָגָעָן אַרְיָן וּוֹעֲנָטָלְפָּונָן אַשְׁוּסָטָן,
גַּעֲנוֹמָעָן זָכוּן אַיְזָן דִּי קַעַשְׁעָנָעָט נַאֲשָׁוָאָרָג פָּאָר דָּעֵם פַּאֲפָוָגָי. סָעֵם הָאָט
זַי אַנְגָּעָנוֹמָעָן פְּאָר אַרְיעָן נַאֲקָעָטָע עַלְנוֹבוֹיגָס אָזָן זַי לִיְּכָט אַוְילְגָּעָן
חוּיבָן :

— דְּזָוְשִׁי, אָזְוִי לְאָנָג טוֹטָמָעָן זַיְךְ אַזְּ !

— דָּאָט הַיִּסְטָט בַּיִּדְרִיךְ לְאָנָג — האט פָּאָלִי זַיְךְ צַעַשְׁמִיכְלִיטָן,
אַדְרִיךְ גַּעַטָּאָן מִיטָּן רַעַכְתָּן פָּוֹס אָזְוִי קַונְצִיךְ, אָזָ דָעֵר שְׁלִיךְ, וּוֹאָס אַיְזָן
גַּעֲוָוָעָן אַיְזָן פְּרָאָנָט פָּוֹנָן אַיְדְּ קַלְיִיךְ הָאָט זַיְךְ צַעַעַפָּט אָזָן אַשְׁוָאָרָץ-זַיְיךְ
דָעַנְעָרָזְקָאָק בִּיזְיָא אַיְגָעָר דִּי לִיְּדָקָעָהָאָט אַרְיִיסְטָקָוָקָט. — דָו וּוֹיסְטָט, אַלְעָקָעָק
הָאָט אַמְּאָלָא אַיְזָן אַפְּרָאָסָט אוֹףְיָאָט גַּעַוְאָרָט אַגְּזָאָן אַוְונָט אָזָן זַיְךְ
נִיטְעַדְוָאָרָט — אַיְדְּ וּוֹיסְטָטָקָעָנִיט — האט פָּאָלִי זַיְךְ צַעַלְאָכָט — נַאֲרָל
דוֹ הָאָט עַפְעָס מַעַרְמָזְזָעָן פְּאָר זַיְיךְ אַלְעָא.

— טַאָקָעָ ? — האט סָעֵם מִיטְגָּעַלְאָכָט אָזָן גַּעַקְוָקָט אוֹףְיָאָרָעָעָט
וּוֹאָס שְׁפִיצְיָקָעָ, וּוֹי מִיטְגַּעַנְעָה הָוִית בַּאֲצֹוְגָעָנוֹעָעָלְנוֹבוֹיגָס, וּוֹאָס
מעָן
עַט אָזְוִי אַסְטָט בַּיִּזְבְּצָן-יְעַרְקָעָמִידְלָעָן.

פָּאָלִי הָאָט אַיְנְטִיקָטוּוֹ גַּעַפְּלִיטָט, אָזָ סָעֵם קוֹקָט אוֹףְיָאָרָעָעָלְגָּן-
בוֹגָגָנָס, הָאָט זַיְךְ אַרְיסְטָט גַּעַטָּאָן פָּוֹנָן זַיְינָעָה הָעָנָט, גַּעֲנוֹמָעָן הָאָצָזָן
קָעָן מִיטָּן פּוֹיְגָלְזָעָן וּמִיטָּאַקְנָד אָזָן שְׁטִיפְעָרִישָׁ גַּעַזְאָגָט :

— פּוֹנְדָעַטְוּוֹעָגָן נָעֵם זַיְךְ נִיטְעַדְוָאָרָט ! אָזָן אָזָן דוֹ וּוֹעַסְטָט וּוּרְעָן
אַלְעָבָט יִנְגָּלְזָעָן אַיְזָן « גּוֹד-פָּאָי, טְשָׁאָרְלִי ! » יְעָסָט, דָו וּוֹיסְטָט, אַיְדְּ הָאָבָדָקָעָן
הִיְינָט גַּעַרְגִּין אַבְרִיוּ פָּוֹנָן אַלְעָעָן.

— וּוֹאָס וּוֹלְעָדָר וּוֹידָעָר ? — האט סָעֵם פְּלָוְמָרְשָׁט גַּלְיִיכְלִיטִיק גַּעַזְאָגָט
סְרָעָגָט אָזָן גַּעַלְיִילָט בְּשַׁעַת מַעַשָּׁה וּוֹי עָרָ וּוּרְעָט בְּלָאָס.

— גַּאֲרָנוֹישָׁן ! — האט פָּאָלִי גַּעַנְטָפְּלָרְט אָזָן הָבָאָה גַּעַהָאָט, וּוֹאָס
עַס פְּאַרְדְּרִיסְטָט סָעַמְעָן — כִּיְהָאָבָדָעָט בְּרִיוּ צְעִירִים, « מהאָטָס אַלְלִי ! »

— אָזָן וּוֹעֲגָן מִיר שְׁרִיבְּרַט עַר עַפְעָס ? — האט סָעֵם גַּעַרְפָּעָגָט אָזָן
גַּעַשְׁמִיכְלִיטָן.

— געוויטס. ער לאָזֶט דיך גדיינ — האָט פֿאַלִי זיך צעלְאַכְט — רעדס
אויף דיר אַלְדָּאַס בֵּין, טטראַשעט אָז ער ווועט זיך מיט דיר אַפְּרַעַכְעַן.
דו האָסֶט דען מורה פֿאַר אַיט ?

— ווער האָט מוֹרָא, ווער ? — האָט טעם ווילְעַרְישׁ גענטפֿערַט —
כ'בּון צו יעדער צייט נידיט אַוְיכְּזַהְעַרְן פֿון אַיט אַ פרעטענְטִיעַ !

— אוֹן וווען ער דּוֹפְּט זיך אַרְויַס אוֹיף אַ „פּֿרְיַיט“, דעַט אַמְתַּה זָגַג,
וואָסֶטו געאנְגַען ? — האָט פֿאַלִי אָן ערנְסַטְע געפרענְט.

— אוֹן דו מײַנט טאָקָע, אָז כַּהֲבָב מורה פֿאַרְן „גִּינְיַי“ ? טָאַהְעָרָה:
אוֹז דּו ווַיְלַסְט, רַזְקָה אַיך אַים נָאַךְ הַיְמַט אַרְויַס ! ער האָט קִין רַעַכְט נִיט
דיַר בְּרִיוֹן צו שִׁקְקָן ! — האָט סֻם אַוְיסְצַעְשַׁרְעַן — ווַיְלַסְט זָגַג: אַלְץ צוֹלְבַּ
דיַר, פֿאַלִי, אַפְּיַלוֹ אַין פּֿיְעַר ...

— האָ, האָ, האָן — האָט זיך פֿאַלִי צעלְאַכְט — „גּוֹד-בָּאַיִי“ ! אוֹן זיך
געַלְאַזְט צו דער טִיד.

סֻם האָט זיך אַנְגַּעַכְעַט, צוגעדריקט צו דער ווֹאנְט, צוגעפרעַסְט
זִין באָק צו אַירְעָר אוֹן גַּעֲפִילְט ווֹי די פּֿעַרְפּוֹמָעַן פּֿאַרְשְׁפּוֹרָן אַיט:
ער האָט זיך גַּעֲקוֹשָׂט אַוְיפְּן קָאָפְּ אַוְן גַּעֲפְּלַאֲפְּלַט :
— נִיטָאַ פֿאַלִי, מִין קָעְצָלִי, זַיְנִיט בֵּינְיַז ...

ער האָט זיך מִיט אַמְּלַי בְּאַגְּוָגָנוֹט מִיטַּן בְּלִינְדָן אוֹיג פֿון דעַט
פּֿאַפְּוֹגָאי, וואָס אַיז גַּעֲשְׁטַאֲגַעַן באָ פֿאַלִיַּן אוֹיפְּן אַקְסָל. דער פּֿוֹיגָל האָט
ליַיְכָט גַּעֲהַוְיָבָן די פּֿוֹיגָל, בֵּין גַּעֲקוֹקָט, אוֹן טַעַמְעַן האָט זיך גַּעֲדָאַכְט,
אוֹז אַט, אַט אוֹן דער פּֿוֹיגָל ווועט מִיט אַיִן פּֿאַרְמַעַטְסַט פֿון שְׁנוֹאָבָל אַיט
אוֹיסְהַאֲקָן אַן אוֹיג. ער האָט אַ צִּיטָעָר גַּעֲמַעַן אוֹן דּוֹרְכִּיְלַט ווֹי אַיְנָעָר,
וואָס פּֿאַלְט אַין חַלְמָס פֿון אַ הוַיְכָן בָּאָרג אַראָפְּ. פֿאַלִי האָט זיך אַרְויַס =
גַּעַרְיסָן פֿון טַעַמְט אַרְעַמְס אַוְן פּֿוֹמְדַשְׁט אַ בָּאַלְיִידְקָטָע זיך גַּעַלְעַט
בֵּינְעָרט :

— גַּיִי, גַּיִי, אַיך האָבָב דִּיך פּֿיְנַט, האָט תִּמְדִיד אָז שְׁטַעַכְיָקָע
מַעַד !

סֻם האָט גַּעֲפְּלַאֲגַעַט פֿון גַּעַלְעַטָּעָר,

VII

איבער דער לַעֲגָן פּוֹן דָּעֵר גָּסְטָהָן זִיךְ גַּעֲטָרָאָן יִנְגֶּלֶעֶךְ אָן
פֿיַדְלַעַךְ אֹוֵף „רָאַלִּינְגְּ-סְקִיטִּס“, בָּאַלְאַנְסִירְנְדִּיק מִיט לַאֲגָגָע שְׁטוּקְנָס.
אוֹף אַ פְּרִיעָר אִין אָ וּוּיְטָע, לַיּוֹעַ בְּלוֹעַ הָאָט זִיךְ גַּעֲטָרָאָן הָאָנָט אָן
הָאָנָט אַ וּכְלִצְנְ-עִירִיק מִידָּל מִיט אַ בְּחָורֶל אִין קוֹרְצָעַ הוּוֹן. אָן
אוֹיטָמָאָבִיל אִיזְוּ דָוָרָן. דָּאָס בְּחָורֶל הָאָט אַפְּגָעָאָזָט דָּאָט מִידָּל, אַכְאָפְּ
גַּעֲטָאָן זִיךְ מִיט אִין הָאָגָּט פְּאָרָן אוֹיטָמָאָבִיל אָן אַ צּוֹרְדִּינְעָרַ פָּאָרַ
אַזְגָּדָן. דָּאָס מִידָּל מִיטָּן לְאָגָּן צָאָפְּ הָאָט זִיךְ אוֹף אַ רְגָּעָ אַפְּגָעָ=
שְׁטוּלָת, פּוֹן פְּאָרְדְּרוֹס אַ קָּאָמָנוֹדָע גַּעֲטָאָן מִיט דָעֵר הָאָנָט, זִיךְ גַּעֲלָאָזָט
אוֹף אַרְעָ שְׁטָלָעָנָע רַעֲדָלָעָן אִין דָעֵר צּוֹוִיטָעָר זִיתָן גָּסְטָהָן אָן דִּי דָרְיָיָ
צְוִיְּרִיקָעַ קָאָוָלְיִירָעַן זַעֲנָעָן אִיר נָאָךְ וּוּי בִּינָעָן נָאָךְ אַ צְאָטָקָעַ“.

די ברִיטָע אַסְפָּאָלָט-גָּסְטָהָן, וּוֹאָס הָאָט זִיךְ גַּעֲצָוִינָן בְּעַרְגָּל = אִין,
בְּעַרְגָּל-אוֹיס אֹוֵף מִילָּן, דָּאָס מִידָּל מִיט אִיר לְאָגָּן צָאָפְּ אָן מִיט
אַרְעָ גְּרָאַצְיָעוֹז בָּאַרְוָעָנוֹגָעָן הָאָבָן סֻעְמָעָן גַּעֲרִיאָצָט אָן וּוְילָד גַּעֲמָלָתָ
עַד הָאָט חַשְׁקָעָ גַּעֲהָאָט אַוְיְצָוֹזָן אַ פָּעָטָן, קִילְעָכְדִּיקָן שְׁטִין, אִים
אַלְאָן צַוְּתָּן אַיְבָּרָעָן גְּלָאָטִיקָן אַסְפָּאָלָט אָזָוִי, עַר נָאָל אַוּוֹעָק אַן אַיְתָקָעַ
הָעָר.

סֻם הָאָט דָעְרְפִּילְטָ וּוּי די פּוֹסְטָן צִיעָן זִיךְ בַּי אִים אָן בַּיְזָן
פְּלָאָצָן, עַד הָאָט פָּאָרְגָּעָטָן וּוּי עַר גַּעֲפִינָט זִיךְ, גַּעֲגָנָגָעָן וּוּי אֹוֵף שְׁטָלָגָן
אָן הָנָהָה גַּעֲטָאָט פּוֹן די קְלָעָפָט, וּוֹאָס עַר גִּיטָּקְלָעָקָן.
נָעָבָן אַ „סְטָאָר“ תָּאָט זִיךְ גַּעֲטָרִיקָט אַ בְּלָעָלָעָנָעָ קָאָן פּוֹן מִילָּן,
הָאָט סֻעָם, אֹוֵי פְּלָאָחָר יְדָ, זִיךְ אַ בְּרִיקָעַ גַּעֲטָאָן מִיטָן פּוֹס אָן מִיטָן גָּסְטָהָן
אַרְיָין אָן גַּעֲגָנָגָעָן וּוּיְטָעָר.
— בִּיסְטָ מְשֻׁגָּעָ גַּעֲוָאָרָן? — הָאָט פָּאָלִי זִיךְ פְּלָוְמָרְשָׁט גַּעֲבִיְיָוָעָט.
סֻם הָאָט זִיךְ צְעָלָאָכָט מִיט אַ פּוֹלְ מוֹילְ אָן גַּעֲזָוָנָעָ גַּעֲלָלְעָלָעָ צִין,
וּוּי מִיט מָאָךְ בְּאַוּאָקָסָעָנָעָ פִּיעָנָקָעָ, הָאָבָן זִיךְ אַרְיִסְגָּעָזָעָן.
אַ „טִיחָם“ פּוֹן צָעָן יִנְגֶּלֶעֶךְ אִין קָאַלִּירָטָע לַיְיָבָלֶעֶךְ אַנְאָרְגָּל מִיט

בלוייז צעשייבערטער קעפֿלעך, האבן ערוגען אוילגוזוכט אַ דרייפֿ, זי אַנגעַז האונגען בא אַ לְאַם טערנָע אין מיטן גאָס אָון געשפֿילט מיט אַ גראַיסען, מיט לעזר בעצוויגענע פִּילקָע אין „בעסקעט-בָּאַלְלָה“.

פָּונְקָט ווי אַ פרומער ייד ווועט ניט דורךלאָן אַ קושׁ צו טָאַן אַ מזוֹזהּ, אָזֶוּ ווועט דער דורךשטיילעכָּר, גוועער אַמערְיקָאנָעָר ניט דורך-גִּין גַּלְּיִיכְּגִּילְּטִיךְ אַין דער גָּס, וווען אַ „בָּאַלְלָה“ ווועט פְּליַעַן אַין דער לְוָופְּטָן.

סֻעַם האָט זִיךְ נִיט גַּעֲקָנְטָן צְרוּרִיהָאַלְלָטָן פָּוֹן דָעַט פָּאַרגְּגָעָנְגָן, גַּע וּוֹאַלְטָן אַיְיךְ אַ מְצֻוָּה טָאַן אָזֶן נִיט טְרֵינְדִּיקְ מִיט דָעַר האָנט, האָט עָר מלְבָד גַּעֲוָעָן דָעַט „בָּאַלְלָה“ מִיטָּן פָּוֹס וּוֹאָס פּוֹחַ נָאָר. צְווִישָׁן דִּי יִנְגְּלָעָן אַיְזָן גַּעֲוָאָרָן אַ מְהֻוָּמָּה, זַיְהָאָבָן זִיךְ אַ שָּׁאָט גַּעֲטָאָן אַיְינָעָר אַיְפָּעָן צְווַיָּהָט, זִיךְ גַּעֲרִיסָן, גַּעֲנוֹתָאַלְלָדוּעוֹת אָזֶן סֻעַם האָט אַ צְוָרְבְּדָעָנָעָר זִיךְ גַּעֲרִירָט שָׂוִין אַ צְוַיְּיָהָן מָאָל אַוְיסְטוּשְׁטָרָעָקָן דָעַט פָּוֹס, וווען ער האָט דָעַרְתָּרָעָט פָּאַלְלִים קָוָל :

— לְגַיְיַי אֲהַיִם ! ווועט שָׂוִין אַ צְוַיְּיָהָן מָאָל ווּאוֹרָטָן לְזָאָל גַּיְיָן מִיט דִּיךְ ! אָזֶן דָו קָאנְסָט מִיט אַלְיִידִי נִישְׁתָּה גַּיְיָן !

סֻעַם האָט פָּוֹן גַּרְוִיס הַתְּעֵפָלוֹת אַנְגְּנָעָכָט פָּאַלְלִין פָּאַר דָעַר האָנט, אַרְיִינְגְּעַמְּאָכְט זִינְעָן פְּגַנְגָּעָר צְווִישָׁן אַירְעָא, גַּעֲפִילְטָן זִיךְ בִּיאָגָן זִיךְ, קְנָאָ-

קָן אָזֶן אַ שְׂוִיְּגְּנָדִיקָּר גַּעֲשָׁפָאָנָט מִנְטָן אַירְאַלְלָץ פְּעַטְעָר.

אָז זִיךְ זִינְעָן אַרְיִין אַין פָּאָרָק אִין שָׂוִין גַּעֲוָעָן טְוָנְקָל. דָעַר גָּאנְ-צָעָר הַיְמָלִיא אִין גַּעֲוָעָן בָּאַדְעָקָט מִיט אַרְיִינְגָּנָעָר קוּפְּרָעָנָעָר רְוִיטְקִיטָן. גְּלִיְיךְ ערֹוגָעָץ וּוֹיִיט וּוֹאַלְטָן מעָן פְּיִיעָרָן גַּעֲלִיָּגָט, פְּרִירְיעָס וּוֹאַלְטָן גַּעֲפָרָעָנָט אַפְּאַרְשְׁפָּרָנְדָּעָר פִּיכְטִיקִיט, וּוי דָעַר שְׂוּעָרָר אַפְּגָעָה אַקְטָעָר אַטְעָם פָּוֹן אַפְּאַרְשְׁפָּרָנְדָּעָר, האָט זִיךְ גַּעֲהָוִיבָּן פָּוֹן דָעַר עַרְדָּה, אַיְנָגָה אַלְלָץ אַרְוָם. פָּאָר-גַּעֲלִיְּבָּטָע, חַלְשָׁטָע פָּאַרְלָעָן זִינְעָן גַּעֲזָעָן הַינְטָעָר דִּי בִּימָעָר, זִיךְ אַיְנָגָעָגָעָס אַיְיָ-נָעָר אָזֶן צְוַיְּיָהָן אָזֶן דִּי הַעַלְזָעָר, אָזֶן דִּי מִילְעָר, זִיךְ נִיט דָעַרְשָׁרָאָקָן פָּאַר מַעֲנָתָשָׁנָס טָרִיט אָזֶן גַּלְּיִיכְּגִּילְּטִיךְ גַּעֲקָוֹת אַוִּיפְּ זִיךְ, וּוי אַוִּיפְּ קַעְגָּנָאָיָ-בְּעַדְדִּיקָע בִּימָעָר.

פָּאַלְלִי מִיט סֻעַם האָבָן גַּעֲשְׁפִּירִיות אַיְפָּעָן וּוּיְיכְן גְּרָאָן, וּוי אַיבָּעָר גַּוט אַוִּיסְגָּעָנָאָט טִיגְּגָר, זִיךְ גַּעֲטוֹלִיְּעָט אַיְינָעָר צָוָם צְוַיְּיָהָן, מִיט הנָאָה גַּעֲפִילְט וּוי דִּי פְּלִינְגָּעָר וּוֹעָרָן אַלְלָץ שְׂטִיפְעָר אָזֶן גַּעֲזָוָת מִיט בְּרִיטִיט=צְעָ-עַפְּגָטָע אַוִּיגְּן אַפְּלָאָזָן וּוי זִיךְ זִין אַלְיִינָן.

אויף אַ בְּרִיֶּתֶת מֵיטַּ מַאֲךָ = פָּאוֹוֹאַקְסָעַנְעָ סְקָאַגָּעַ הַאֲבָן זַיְדַּ זַיְדַּ אַפְּנָעַ= שְׁטָעַלְעַט. שְׁטִילַ. קָוַן דָּעַרְוַיְיַתְנוּסַ אַהֲטַ זַיְדַּ גַּעֲטַרְאָגַן אַן אַפְּקָלְאָגַן פָּוָן אַ= „רַעֲגַ=טִים“. אַרְוָם אָוָן אַרְוָם הַאֲבָן זַיְדַּ גַּעֲצָנוֹן אָוָן גַּעֲלָשָׂן ^{פָּגַעַלְדַּ}= פְּלִיגְעַלְעַן.

טעט האַט אַכְּפָט אַרְוָם גַּעַמְאָן פָּאַגְּלִין, זַי אַיְפְּגָעַהוֹיְבָן אָוָן גַּעַוְאָגַט זַי אַרְוִיְפְּזָעַן אַוְרַף זַיְן אַקְסָל. פָּאַלְיַי הַאֲטַ זַיְדַּ מִיטַּ אַמִּידְלָשָׁן קוֹוִיטַש אַרְוִיסְגָּעָרִיטַן אָוָן פָּוָן גַּוְיִינְטַ אַיְלְעָנִישַ אַיְזַ אִיר שְׁמַאְלַ לְעַטְשָׁל אַרְאָפַט פָּוָן פָּוָט, סְעַט הַאֲטַ גַּעֲכָאָפַט דָּאָס לְעַטְשָׁל, זַיְדַּ גַּעֲרִיצָט אָוָן גַּעֲלָאָכָט. פָּאַלְיַי הַאֲטַ אַהֲיַנְקָדְעַקָּע אָוָן מִיטַּ אַגְּמָאָכָט גַּעוּוִין אַיְטַ גַּעַבְעַטְן עַר זַאְל אִיר צְרוּיְקָגְעַפְן דָּעַט שְׁוֹךְ. זַיְדַּ הַאֲטַ זַיְדַּ מִיטַּ אַמִּאלַ אַהֲסְטִיקָן דְּרִיַּ אַוִּיס גַּעַמְאָן, אַנְגָּעָכָאָפַט סְעַמְעַן פָּאָר דָּעַר הַאֲנָט אָוָן אַיְן אַוְיְגְּבָלִיךְ זַעַנְעַן בְּיִדְעַ גַּעֲלָגָן אַיְיף דָּעַט נָאָסַן גְּדוֹאָ אָוָן גַּעֲפִילְטַ וְיִיְעַזְעַט אַטְעַמְּסַ וּזְעַ= דָּן אַפְּגָעַהאָקָט אָוָן שְׁוֹעָר.

— פָּוָסְטִי מִין פָּוָסְטִי, כְּיוּעַל דִּיךְ אַוְיְפָעַטַן! — הַאֲטַ סְעַט גַּעַסְטַ= פָּעַט אַיְן וְיִי אַגְּרִיסְעַר, קְוֹדְלָאָטָעַר הַוָּנְט שְׁפִילַט זַיְדַּ מִיטַּ זַיְן בְּעַל=הַבִּית אָוָן וְיִוְיִזְט אַרְוִיסַ זַיְן גַּעֲרִישְׁאָפַט מִיטַּ אַגְּמָאָכָט בַּיַּסְטַ, מִיטַּ אַלְעַקְ, אַזְוַיְ הַאֲטַ סְעַט נִיטַ גַּעֲפָנוֹנְדִיקַ קְיִינַ וּוּרְטָעַר, זַיְדַּ גַּעֲשְׁפִילַט מִיטַּ פָּאַלְיַי, בְּיִסְנְדִיקַ זַיְוֹו עַר הַאֲטַ נָאָר גַּעֲרַטְרָפַן.

— נִיטָאַ, נִיטָאַ, נִיטָאַ! כְּהַאֲפַדְ זַיְדַּ פִּינְגַט! — הַאֲטַ פָּאַלְיַי זַיְדַּ גַּעַ= צְאָפִילַט וְיִי אַפְּיִישַ אָוָן אַיְטַ אַרְוַמְגָעַנוּמָעַן מִיטַּ בִּידְעַ העַנְתַן. אַרְוָם אַיְוַעַן שְׁטִילַ, נָאָר פָּוָן מַאְלַ צַוְאַלְהַאֲטַ מעַן זִעְרָהעָרט וְיִי אַשְׁפִּעַן פָּוָן שְׁלָאָגְגָעַן — דָּאָס הַאֲטַ זַיְדַּ אַחְוִיךְ-צָוָג עַרְגָּעַץ דּוּרְכְגַעַשְׁלִיכְתַּכְ. אַוְרַף אַבְּרָגְלַ זַעַנְעַן גַּעֲזָעַן אַקְאָמְפָאָגְעַן בְּחוֹרִים מִיטַּ מִידְלָעַן אַרְוַמְגָרִינְגַלְטַ מִיטַּ פִּיעַרְדִּיקַע, „פָּאַנְקָסַ“, וְיִי מִיטַּ אַפְּשָׁוָחַ-קְרִיַּין, דִי, „פָּאַנְקָסַ“ זַעַנְעַן גַּעַוְיַעַן אַרְיִינְגַעַעַטַס אַיְן דָּעַר עַרְדַּ, דִי מִיקָן זַאְלַן נִיטַ בִּיסְןַ אַוְיִיסְעַר סְילְוַעַט אַיְזַ מִיטַּ אַמִּאלַ אַוְיִסְגָּעַוְאָקָסַן אַיְן מִיטַּן קְרִיַּין, אַמַּאֲךָ גַּעַטְאָן מִיטַּ אַקְיִין בְּאַנְדָלַ צְעוֹדָאָרְפָעַנְעַ, „פָּאַנְקָסַ“, וְיִי מִיטַּ פְּשָׁוָחַ=קְעַלְעַקַּ אָוָן פָּאָרְשִׁידְעַנְעַ פִּיעַרְדִּיקַע גַּעַשְׁטָאָלְטַן וְיִי הַאֲלָבָעַ רַעְדָעַר, שְׁלַאְבַּעַגְעַן גַּעַנְאָבָן גַּעַזְיְגַזְטַ אַיְן דָּעַר לְוֹפֶט. עַס הַאֲטַ זַיְדַּ דּוּרְהָעָרט אַשְׁטִילַעַגְעַן-פְּרוֹיְעַן=שְׁטִימַע :

קְלִיפַ=קְלָאָפַט אַיְן גָּאָלְדַן טִירַ.

מִין זַיְסַ לְעַבְנַ עַפְנַ מִיר. —

א חברה אמעדריינער „פֿאַיט“ זונען דורך דעם פֿאָרְק מיט א פֿוֹיך פון און אַלְטַן גַּלְעַבְעַנְעַט קָעֵסֶל אָן מִיט אַ לְוַטִּיקָן „רְעַגְתִּים“=געזאנְג. דאס געזאנְג האט אלְץ פֿאַרְהַלְכָּט, פֿיסְלְעַכְוַיְיז זיך גענומען פֿאַדְלִיזן אָן אַין אַ וַיְילְעַ אַרְוָם אַיְז נַאֲך שְׂמִילְעָר גַּוּוֹאָרָן, ערְגַעַץ ווַיִּיטְהָאָז זיך פָּון דַעַר חַמִּימָה דַעַר הִימָּל גַּעֲפַאַלְדוּעַט אַיְז ווַיְיכָע בְּלָצָן. אַ שְׁטַעַרְן נַאֲך אַ שְׁטַעַרְן אַיְז גַּעֲפַאַלְן צוֹישָׁן דַי צְנוּיִינְגַּעַסְטָעַנְעַ אַיְז דַעַר ווַיִּיטְהָאָז בִּימְעָד.

שְׁפַט אָן אַוּוֹנְט האט פֿאָלִי דַעְפְּלִילְט, אָן עַמְעַצָּעַר שְׁנִיטִים נַעֲפָן אִיר אָן זיך אַט זיך אַוְיְגַעַשְׁטָעַלְט. זַי האט זיך אַפְּגַעַטְרִיסְלַט ווַיְיָ אַהְנְטָל, ווָאַסְפִּינְגַּט אַרְוִיסְט פָּון ווַאֲסָעַר אָן זיך אַוְעַקְגַּנְגְּצָצָט אוֹףְדָעַן סְקָאַלְעַ.

נַעֲפָן אִיר אַיְז גַּעַשְׁטָאַנְעַן אַהְאַגְּבָן-נַאֲקָעַט יִנְגָּל מִיט אַ קַעְסְטָעַלְעַ טָעוֹרָג אָן אַיְז הַקְּנָט אָן מִיט פֿעַקְלָעַן „פֿאַוקְס“ אָן דַעַר צוֹוִיָּה.

דאס יִנְגָּל מִיט אַחְשָׁב פָּון אַגְּנִיטָן פֿעַזְלָעַר אָן פֿילִיכִיכְט אַ צָוָן קְנוֹנְפִּיחַן קְאַגְּטָוֵל נַאֲך טְעַקְיִי, האט אַרְוִיסְגַּמְטִין פֿאַלְעַן אָן אַנְטָעַר גַעַטְרָאָגְן זִיְן קַעְסְטָעַלְעַ דַעַט הַאַלְמָ-שְׁאַפְּנִינְדִּיקָן טַעַמְעָן : – קוֹיפְטָן, מִיטְנָעָר, פֿאָר אַיְידָר לִיְדִי, מִילְעַן = טְשָׁאָקָאַלְאָד, פֿינְקָן – טְזִוְנָת אַ פֿעַקְלָן ! דַי „מְאַקְטִידְעָס“ בִּיטָן חִינְט שְׁרַעַקְלָעַן ! – אָן דַעַר פֿאַגְּנָט פֿאַלְעַן אַ פֿעַקְלָן „פֿאַוקְס“. –

סֻם האט גַעַשְׁמִיכְלָט. אִיט אַיְז דַעַר קְלִינְגָר „פֿעַזְלָעַר“ גַעַז פְּלָעַן גַעַוּאָרָן, זיך גַעַטְרָאָכְט : „יעַדְעָר הַוְנָט האט זִיְן טָאָג“ אָן אַיְז בְּאַצְאָלָט וְדַאְפָל. עַר האט זיך אַוְסְגַעְצִיאָגְן זַי גְוִוִיטָעָר אַיְז גַעַזְעַזְעַן אַיְנְגַגְגְוָרָעָט זִיְן צְעַפְלָאָמָט פְּנוּים אַיְז דַעַט טָוִי = בְּאַזְעַקְטָן גַרְאָז, גַעַטְפִילִיכָן אַפְּרִישְׁקִיָּט אָן גַעַטְרָאָכְט, אָן מַעַן אַלְעָק ווְאַלְעָט אִיט אַיְצָט נִיט גַעַשְׁטָאָג – בְּעַן אַיְז וּועַג וְאַלְעָט עַר גַעַוּזָן זַעַר וְלִיקְעַלְסְטָעָר. מִיט אַיְז שָׁאָר פָּון זִיְן קְפַרְבָּעָר אַיְז עַר גַעַלְעָן באַפְּאָלִיס פִיס אָן זיך פַעַט אַרְוִמְגַעְנוּמוּן. – פֿאָלִי, זְאַרְלִינְג, כְּבָעַט דִין, שִׁיק אַפְּלַעַקְעַן דַעַט בְּרִיוֹן ! וּוּכְבָט אַפְּשִׁיקְן ?

פֿאָלִי האט זיך אַרְוִיסְגַעְדָּרִיט פָּון סֻם הַעַנְת אָן אַנְרְגְּסְטָן גַעַטְרָעָגְן :

– אָן אַז צְוֹעַל נִיט אַפְּשִׁיקְן ?

סעם, ניט ערווארטנדייך אוֹא ענטפער, האָט זיך עטוואָס פַּאֲרְלוֹיזֶן,
זיך געֶונגעַן געֶרענקט אוֹן כַּאֲטַש עַר אִיז גַּעֲוֹעַן זִיכְּרָעַן, אוֹ מֵיט בִּין
וועט עַר עַרְגָּעַר מַאֲכָן, האָט עַר זיך ניט געֶקָּאנְט אַיְינְהָאַלְטָן אוֹן אַוִיסְטָן
געֶשְׁרִיעַן:

— אוֹן אִיך זָגְדִּיר, אוֹ דַו וועֶסֶט אָפְשִׁיקָן אַלְעָקָן דַעַם בְּרוּוֹן!
ער האָט זיך גַּלְּיִיך גַּעֲכָאָפָט, אוֹ ער האָט אַלְץ קַאֲלִיעַ גַּעֲמָאָכָט אוֹן
געֶבְּלִיבָן שְׂתִּין וַיְיִגְּנָר, ווֹאָס שְׂטָעַלְטָא אַיְין דִי לְעַצְּטָע סְטָאָקוּק.

— אַזְוֵי, בְּיוּעַל גַּדְרָ מַוּן? נָנוֹ, דַאָס זַעַנְעָן אַנְדְּרָעַ וּוּרְטָעַר!
הָאָט פָּאַלְיִיכְּרָא שְׂמִיכְּלָא גַּעֲמָאָן, אַנְגַּעַטְאָן דַאָס לְעַטְשָׁל אַוְן פָּאַרְ=
לִיְּגַט אַיְין פָּוָס אַוִיכְּן צְוּוִיתָן-סְהִימָּט טַאָקָע, דַו מִינְגָּט מִיט אַן אַמְּתָה,
אוֹ כְּבִין פָּאַרְלִיבָט אַיְין דִיר אַוְן בְּיוּעַל מַוּן פָּלְגָּן אַלְעַד דִּינְעַן קַאֲפְרִיזָן,
הָאָ? נִיקְסִי, מִיְּין “בָּאִי”? שְׁהָאָגְדִּיר אַרוֹיסְטָן דִי אַלְעַד נַאֲרִישְׁקִיטָן פָּוָן קַאֲפָן
אוֹ בְּיוּעַל זִיר אַוִיסְזָגָן אַסְוָד — הָאָט פָּאַלְיִיכְּרָא גַּעֲזָגָט אַוְן צָוָּן
גַּעֲלִיגְטָן דִי הָאָגָּט צָוָם מוּיל — הָעָר זיך אַיְין, דַאָס אַלְץ אַיְן מַעַר וַיְתָ
גַּעֲוֹעַן וַיְיִצְחַק שְׂפָאָט, הָעָרָט? נָנוֹ, ווַיְיִגְּפְּעַלְטָא עַס דִּיר? — הָאָט זִי פָּאַרְ=
עַנְדִּיקְט אַוְן פָּוָן גַּרְוִיס אַוְיפְּרָעָגָן זיך אַשְׁטָעַל אַוְיפְּ גַּעֲטָאָן.

— סְגַעְפָּעַלְטָא מִיר שְׂוִין גַּאֲרָ נִיט — הָאָט סֻעָם גַּעֲנַטְפָּעַרְטָא לְפָוּרְדָּשָׁט
מִיט אַשְׂמִיכְּלָא אַוְן זִי אַרְוָמְגָעָנוּמָעָן — גַּיִי בִּזְוֵז אַקְינְדָן. ווֹאָס דַו פָּלְגָּא=
פָּלְטָט אַלְץ! — אוֹן ער האָט גַּעֲנוּמָעָן קַוְשָׁן אַיְרָע הָעָנָט.

— אַוִיבָן כְּבִין יָאָקְינְד — הָאָט פָּאַלְיִיכְּרָא אַן אַנְגַּעַכְמָרָעַטָּע גַּעֲזָגָט
אוֹן אַשְׁלַעַט אַרוֹיסְטָן אַירְהָאָט — הָאָפָּא אִיך דַאָק אַודָאִי גַּעֲהָאָט
דַאָס רַעַלְטָן צָו שְׂפָאָטָן!...

סֻעָם אִיז אַרוֹיסְטָן פָּוָן גַּעֲדוֹלָד.

— מֵיט מִיר שְׂפָאָטָן מַעַן נִיט! ווֹאָס מִינְגָּטָו, ווֹאָס? זיך לְאָוָן
אַרְוָמְפִּירָן בָּאָ דַעַר נָאָז? אִיך בֵּין נִיט אַלְעָק, בֵּין אִיך נִיט? דַו מִינְגָּט
אוֹ כְּיֻוִּיסְטָן? — כְּיֻוִּיסְטָן אַלְץ!

— ווֹאָס וַיְיִטְפּוֹ? — הָאָט פָּאַלְיִיכְּרָא רַזְקָעָגָט אַוְן מֵיט אַזָּא בִּיטָּוָל גַּעַ.
שְׂמִיכְּלָט, וַיְיִגְּרַזְעַלְטָר שְׂמִיכְּלָט וַיְזַעַן אַקְינְד כַּצְפָּט זיך אַיִם שְׂלָאָגָן.
סֻעָם האָט בָּאַשְׁלַעַטְאָסָן נִיט צָו עַנְטָפָעָן, נַאֲרָ פָּאַלְיִיסְטָר שְׂמִיכְּלָא
אַיִם אַזְוֵי אַוְיפְּגָעָרָעָט, אוֹ ער האָט אַוְיפְּ דַאָס נִיְיַ אַוְיסְגָּעָשָׁאָס:

— אַודָאִי וַיְיִסְטָאָק! סְאָרָן אַסְוָד מִינְגָּטָו!! דַזְשִׁיקָעָהָאָט אַיְן
אַיְינְהָאַלְטָן, אוֹ דַו וועֶסֶט קִינְמָאָלָן נִיט חַתְּנוּהָה הָאָבָן, אוֹ דַו, אוֹ דַו

האָסֶט הַינְטִישׁ פְּלֹט אֵין זֶה!

דֵּא האָסֶט זֶה פָּאֵלי פְּלוֹצְלִינְג צַעֲלָאָכֶט, גַּעוֹזָלֶט עַפְעַם זָאנָן, נָאָר דָּאָס גַּעַלְעַטְעַר האָסֶט אִיד אָנוֹי גַּעַשְׁטִיקֶט, אָז זֶה האָסֶט זֶה פָּאֵר אָוּשׁ גַּעַהָאָלֶטן פָּאָר דִּי זִיטֶן:

אָוּן דַּו וַיְילְטַט דַּוְקָא מִיט מִיר חַתּוֹנָה האָבָּן? – האָסֶט פָּאֵלי קִוִּים דָּעַרְצִוְגַּן דָּעַם אַטְעַם אָוּן זֶה וַיְידַעַר צַעֲלָאָכֶט – זַיְיעַר שִׁין, מִיְּנִיגְלָה! אָבִי אִיךְ האָסֶט גַּעַמְיִינְטַס לְגִיט דִּיר אֵין דָעַר לִינְקָעָר פָּאהַ נִיט! אָוּבָּה אָוּוּי, וַעֲסָטוּ, וּוּלְאָרִיךְ דַּוְשִׁיקָּן אָוּפְךָ צַעֲלָאָצְעַנְיִישׁ מִיט דִיר חַתּוֹנָה האָבָּן, נָו, בִּיסְטַ צַוְּפָרְדִּין.

טַעַם האָסֶט זֶה פָּאֵרְלִוְיְרַן, נִיט גַּעַוּוֹסֶט צַי זֶה זָאנָט אָמָתָה, צַי זֶה מַאֲכָט הוֹזֵק אָוּן גַּעַקְוָקָט אִיר גַּלְיִיךְ אֵין דִי אָוִיגְן אָרִין.

פָּאֵלי האָסֶט אַפְּגַעַרְפָּאָכָן אַשְׁטִיקָל טַשְׁאָקָלְאָד, אֵין גַּרְאַצְיָעָן אָוּן טַעַרְגַּשְׁפְּרוֹנְגַּעַן צָו סַעְמַעַן אָוּן זֶה מִיט אִים גַּעַנוֹמָעַן שְׁפִילְן: – מִיר אַשְׁטִיקָל, דִיר אַשְׁטִיקָל, מִיר אַשְׁטִיקָל, דִיר אַשְׁטִיקָל, קָאָלְאָד פָּוָן אִיר מַוְילָה צָו זִוְינָס.

צָוּם סֻוּף האָסֶט זֶה אַשְׁטוֹפָ אָרִין גַּעַטְאָן דָאָס שְׁטִיקָל טַשְׁאָקָלְאָד סַעְמַעַן אֵין מַוְילָה אָרִין, אִים אַנְגַעַכְאָפָט פָּאָר דִי אַקְסְלָעָן אָוּן זֶה קִינְדִּישָׁ צַעֲלָאָכֶט.

סַעַם אֵין גַּעַזְעַסֶּן אַצְעַמְוָלְטָעָר אָוּן גַּעַפְּלַט זֶה אָזְוִי, וַיְיַעַן פְּלִיט גַּעַוְיִינְלָעַק שְׁטִיעַנְדִּיק אַונְטָעָר אַשְׁפְּרִיךְ וּוֹה הַיְּטָע אָוּן קָאָלְטָע וּוֹאָטָעָר גִּיסְטַ זֶה נַאֲכָגָנָאָנד.

– אַיזְנֵד בָּאָרִיךְ זֶה – האָסֶט פָּאֵלי גַּעַזְעַסֶּן אָוּן זֶה צַוְּרַעַכְט גַּעַזְעַסֶּן מַאֲכָט דִי האָרָה – זֶה נִיט בִּינוֹן אֵין גַּיבָּ מִיר אַשְׁטִיקָל אֵת אָזְוִי!
סַעַם האָסֶט נִיט גַּעַנְטְּפָעָרָט, גַּעַבְּגַעַנְגַּעַן מִיט פָּאֵלי אָהִיט אָוּן גַּעַזְעַסֶּן זֶה צַוְּרִידָן, וּוֹאָסָעָר עַד אִיזְוִי וַיְידַעַר נַעֲבָן אִיר. אָוּן כָּאָטָשׁ זֶה אָזְזָה האָסֶט אִים גַּעַזְעַסֶּן, אָז פָּאֵלי וַעֲטַס זַיְינָעַ נִיט זִין, אָז פְּלִילִיכְטַס נַאֲכָגָנָאָנד וַעֲטַס זֶה עַמְעַצָּעָר צַוְּגַעַנְעַסֶּן פָּוָן אִים, פְּנוֹדְעַסְטוֹעַגְן האָסֶט דָעַר גַּעַזְעַסֶּן זֶה צַוְּנָטָעָר סַעַם דָעַרְפִּילָט יְעַנוּ פָּרְדִּידָן פָּוָן אַקְרָאנָק קִינָדָה, וּוּאָזְוִי, וּוּיְסָס, אָז דָעַר פָּאָטָעָר נַאֲרָת אִים וַעֲטַס עַר שַׁעַנְקָט אִים זִין גַּאֲלִידָעַנְעַם זַיְינָעַר עַר זֶה אַיְינְגַעַמְעַן דִי מַעְדִּיצְיָן אָוּן אִיזְפָּאָרְט בְּשַׁעַת מַעְשָׂה אַזְפְּרִידָן.

VIII

פֿאָרְנוֹאַכְט אִיז טֻמֶם גַעֲזָעֵסֶן באַ זַיִן בעַל-הַבִּיתְתָע אַין «סְטִיְישִׁיאַ» נְעָרִי סְטָאָרַ» אָוֹן זַיְךְ צְוַגְעַקְוַקְט וּזְיִינְעַן חַבְרִים שְׁפִילְן אַין «דִּיטַסְ», יַעַד וּוַיְילַע הַאָט אָן אַגְדָעַרְעַר גַעֲנוּמָעַן דָאָס לְעַדְעַרְנוּ טַעַפְלַ, עַס פָּגָאנָן-דָעַר גַעַשְׂאָקְלַט, דָרְיִי מָאָל אַוְיגַעְשְׁפִיגַן אַוִיכְפַזְלַט אָוֹן עַס אַ וּוֹאָרַף גַעַ-טָאָן אַוִיכְפַזְלַט אָוֹן דָעַר גַלְעַזְעַנְעַר צָאָל-בָּאָגָן.

די יַיְנְגַעַן הַאָבָן גַעַשְׁפִילַט מִיטַ מִיסְעַס רִיטַשׁ, וּוּלְכַעַט הַאָט אַוִיסְגַעַט צָאָלַט די גַעַוְינְגַן מִיטַ סִיגְאָרַן אָוֹן נְאַשְׁוֹאָרְגַן זַיְאַן גַעַשְׁטָאַנְעַן אָ צָאָ-יַאָבְמַעְרְטַע, עַטְוֹאָס אַוִיסְגַעְבְּוִיְינְן די פְּלִיְיעַט, גַעַקְוַקְט מִיטַ בִּידְעַ אַיְינְגַן דִי אַבְרָהָה זָאָלַן נִיטַ מַאָכְלַן שְׁקָרְטַ, אָוֹן מְרוֹאַה אַקְבָנְדִיקַ מַעַן זָאָל דָעַוְוַיְילַ עַפְעַס נִיטַ אַוְגַטְעַרְשְׁאָגָן, הַאָט זַיְךְ יַעַדְעַ וּוַיְילַע אַוְמַגְעַקְוַקְט, וּוּי אַיְיַיְ-נְעַדְרַ וּוֹאָס שְׁרַעַקְטַ מַעַן זָאָל אִים נִיטַ אָ פְלַאָטַ טָאָן אַין גַעַזְעַס אַרְיִין.

טֻמֶם הַאָט נִסְ בְּאַמְעַרְקַט אָוֹן זַיְךְ פְּאַנְגַנְדַעַר גַעַשְׁמִיכְלַטַ, עַר הַאָט זַיְךְ פְּאַרְגַנְגַעַט הַיְנְטָרַ מִיסְעַס רִיטַשׁ, וּוּיְלַעְרִישַ אַרְיִינְגַעְשְׁפִיגַן אַין דָעַר לִיְקָעַר הַאָנָט, אַנְגַעְשְׁטַעַטַ די רַעַכְטַע אָוֹן זַיְךְ פְּלַוְרַשְׁטַ גַעַקְלִיבַן צַו לִיְיַיְ-גַן מִיסְעַס רִיטַשׁ אָחַתְמַתַּה. די יַיְנְגַעַן מִיטַ סְלִוְונַעַ אַין די מִילְעַד הַאָבָן מִמְשַׁ גַעַחְלַשְׁטַ עַר זָאָל וּוֹאָס גַיְכָעַר אָ לְמָאָלַטַ.

מִיסְעַס רִיטַשׁ הַאָט אַיְנְטִיקְטוּוֹ גַעַפְיַלְטַ, אָוֹן עַמְעַצְעַר שְׁטִיטַת הַיְ-טָעַר אִירַ, הַאָט זַיְךְ אַדְרִיְיָאָוִיס גַעַטְאָן, דָעַרְזַעַן סְעַמְעַן אָוֹן מִיטְגַעַ-שְׁפָאָטַ.

— מַעַרְ וּוֹאָלַט דִיר שְׁוִין קִינְן צְרוֹת נִיטַ גַעַפְעַלְטַ, פְּאַסְקוֹדְנִיקַ זַי אָ-אָן זַיְהַאָט זַיְךְ אַוִיסְגַעְגַלְיכַטַ.

טֻמֶם הַאָט אָמָץ גַעַטְאָן מִיטַ דָעַר הַאָנָט, צְוַגְעַקְנָאַקְטַ מִיטַ דָעַר אַזְנוֹגַ: «אָיִ, וּוֹעֵן זַיְךְ אַפְאָט זַיְךְ נִיטַ!» — אָוֹן זַיְךְ אַוְפְרִידְעַנְעַר אַוְעַזְגַעַ-זְעַטַ.

אַ פְּאַיְסְמָאָן, וּוּמְעַן עַס אָיִ דָעַרְעַס גַעַוְאָרַן זַיְךְ בָּאָקָן אַוְאָ-דָעַר גַאָטַ, הַזְטַ פְּזַן לְאַגְוּוּיְלִיקִיְיט אַרְיִינְגַעְשְׁטַעַקְטַ דָעַם קַאָט אַין «סְטָאָרַ».

עַר הַאָט בְּאַטְרַאַקְטַ דָעַם צְוָלַם אָוֹן זַיְךְ פְּאַנְגַנְדַעַר גַעַשְׁמִיכְלַטַ, וּוּי אַיְינְגַן

פָּגָט : "אָו כְּיוֹלִ חֶבְרָה, קָאָן אַיךְ אַיךְ אַרְיִינְפָּאָקָן אֵין שַׁעַר הַרְחָמִים, נָאָר
כָּרְ נִיט ? "

— העלאה, קעפטען ! — האט מיטעט ריטש ווילעריש אַ זָּאנַ גַּעַט
טָאָן, דערזעענדיק דעם פָּאַלִּיסְמָאָן אָוֹן גַּלְיִיךְ גַּעֲנוּמָעַן אַיְגִּיסְן אַ גַּלְאָן קָאָלְטָע
טָע ווַאֲסָעָר — כַּהָּאָף, אַיד ווּעַט זִיךְ נִיט אַפְּאָגָן פָּוֹן אַ גַּלְאָן קָאַלְטָע
סֻעַּלְצָעָר מִיט סָאָק, הָא ? סְטָעָפָן אַיְ ?
דער פָּאַלִּיסְמָאָן אַיְ שְׂמִיכְלָעְדִּיק אַרְיִין אֵין סְטָאָר. עַד האט אַיְסָע
געַטְרוֹנְקָעָן מִיט אִין צִי אַ גַּלְאָן ווַאֲסָעָר, מַעַשָּׂה קָאַמְּאַנְדִּיר בָּאַטְרָאָכְט דַעַט
עוֹלָמָן אַן שְׂפִּילְנְדִּיק זִיךְ מִיטָן «קָלְאָפְּ» הָאָט עַד זִיךְ גַּעֲוּנְדָעָט צָו דַעַט
חברה :

— קִיפְּ אָפְּ, בָּאִיס ! קִיפְּ אָפְּ !

די חברה האבן ווילעד גַּעֲנוּמָעַן שְׂפִּילְן.
דער פָּאַלִּיסְמָאָן אַיְ גַּעֲשְׁטָאָגָן אַ גַּוְילְעָד, זִיךְ גַּעֲשָׂוּבָט אָוֹן צָוּם
טוֹף אַיְךְ אַיְנְגַּעַשְׁטָאָלָט אַ צִּעְנָסְעָנְטָשְׁטִיק. עַד האט אַ ווַאֲרָף גַּעֲתָאָן דַי
וועַרְפֵּל אַוְן פָּאַרְשְׁפִּילְט.

מייטעט ריטש האט אַים בסתר צְרוּקִינְגַּעַבָּן דַי פָּאָר סְעָנְט, אַים
נָאָךְ מַכְבֵּד גַּעֲוָעָן מִיט אַ סִּיגָּאָר אָוֹן גַּעֲדָאָנְקָט גַּאֲט ווָאָס זִי ווּעָרָט פָּוֹן
אַים פָּמוֹר.

סְעַמְעַן הָאָט גַּעֲלָאָנְגּוּיִילִיקט. עַד אַיְזָן גַּעֲזָעָסָן אָוֹן גַּעֲטָרָאָכְט ווּעַגְּן
פָּאַלִּין, מִיט ווּעַלְכָעָר עַד אַיְזָן שְׂוִין דַעַט צְוּיִיטָן טָאָג גַּעֲוָעָן בְּרוֹגָן. די
חברה פָּוֹן סְטָאָר האָבָן זִיךְ אַגְּגָשְׁטָוִיטָן, אָוֹעַס אַיְזָן נִיט גַּאֲטִיק ווָאָס
סָעַם זִיצְטָעָפָעָס הַיִּינְט אַיְנְגָר אַלְיִין אָוֹן שְׂוִוִּינְגָט — האָבָן זִי צְוָעָגָעָן
שִׁיקְט דַעַט דָוְרְכָגְעַטְרִיבְּנְסָטָן צְוִישָׁן זִי, עַד זִאָל אַטְאָפְּ טָאָן דַעַט דְּפָקָן.
דַעַט יִנְגְּה האָט «דוֹרְכָגְעַדְזִישְׁגָעָט» עַטְלָעָכָע מָאָל דַעַט סְטָאָר-טָאָמָן
טָאָמָן-טָאָמָן ! טָאָמָן-טָאָמָן ! זִיךְ אַפְּגָעָשְׁטָאָלָט נִעְבָּן סְעָמָעָן, אַרְיִיסְנָעָן
נוֹמָעָן אַ סִּיגָּאָרָעָט מִיט אַ גַּאֲלָדָעָנָם שְׂמָאָפְּסָל, אַים אַגְּגָעָלָאָפְּט עַטְלָעָכָע
מָאָל אָן שָׁאָלְטָלָג, מַכְבֵּד גַּעֲוָעָן סְעַמְעַן מִיט אַ צְוִוִּיטָן אָוֹן זִיךְ אַוּעָגָעָזָעָט.
— הָעָר זִיךְ אִין, סָעַם, יִעַם, ווָאָס אַיְזָן דַעַט מַעַר, מַעַן זַעַט עַפְעָס
פָּאַלְיָן נִיט ? זִיךְ פִּילְט נִיט גַּוְט ?

סָעַם הָאָט פָּאַרְשָׁטָאָגָן מִיט ווָאָס דָאָס שְׁמַעְקָט, הָאָט עַד אַלְאָגָן
זִי גַּעַטָּאָן דַעַט סִּיגָּאָרָעָט, בִּיסְלָעָכְוּיָן אַרְוִוִּיסְגַּעְלָאָגָט דַעַט רְוִיךְ אָוֹן גַּעַט
שְׁרָאָכְט ווָאָס זִוְּן עַנְטָפְּעָרָן.

— ווֹאָס פְּאַלְטֵט דִּיר אַיִּין, ווֹאָס? זֶה הָאָט פְּשׁוֹת קִיִּין צִ'סְּ בְּנָא
וֹוֹאָס מִינְסְּטוֹ? אֲמִידָּל פְּאָר אֲחִתּוֹנָה, אַיְזָן זֶה טַאֲקָע פְּאַרְנוּמָעָן...
— ווֹאָס אַיְדֵי הָעָר? — הָאָט דַּעַר יִינְגָּה אֲפָאַרְוּוֹנְדָּרְטָעָר גַּעַשְׂמִיכְלָט,
פְּאַרְדְּרִיסְן זַיְן קְוָרִין אַוִּיסְגָּעְבּוֹיְגָן ווַיַּאֲזָטְלָ נְבָעָל אַוְן סְאַיְזָן מִיטָּ אַמְּקָאָל
פְּן דַּעַר נָאָזְבִּי צָוָם מוֹילָ אַוִּיסְגָּעְוָאָקְסָן אַזָּא שְׁתָחָ, כָּאָטָשׁ נָעָם אַוְן
וּוֹאָרְגָּל אַוִּיטָן אֲפְּלָאָט לְאָקְשָׁן. אַזְוִי, נָאָס שְׂוִיְגָסְטוֹ, ווֹאָס, דַּעַר
מַעַט, שְׁטָעָק אַרְיִין אֲחָנָט — ווֹוָסְטָ כָּאָטָשׁ בְּעַטְן אַוִּיפָּה דַּעַר חַמּוֹנָה,
דוֹ — ?

— ווַיַּדְעַן, ווַיַּדְעַן!

— אַיִּין זַאְכָּר טָוָט מִיר הַנָּאָה — הָאָט דַּעַר גַּעַלְעָדָר גַּעַלְקָאָפָּט סְעַמְעָן
אוֹיפָּה דַּעַר פְּלִיְצָע — ווֹאָס דַּעַר "גִּינִּי" אַיְזָן גַּעַפְּלִיבָּן מִיטָּ אַבָּאָז!

— עַר מִינְינָט טַאֲקָע, עַפְּסָסְטָרָעָ קְנָאָקָעָרָס ווַיַּדְעַר "גִּינִּי" זְבָּעָן
גַּעַפְּלִיבָּן מִיטָּ נָזָן!

— אַזְוִי? אֲן גַּעַלְעָכְטָעָר, סְעָם, מַאֲךְ מִיךְ טַאֲקָע קְלוֹג — הָאָט דַּעַר
גַּעַלְעָדָר זַיְךְ גַּעַמְאָכָט תְּמֻעוֹאָטָע — ווֹאָס אַזְוִינָט הָאָט פָּאָלִי אַיְן דִּיד גַּעַן
פְּנָעָן? זֶה הָאָט לִיְיכָט גַּעַקָּאנְטָ קְרִיגָּן אַפְּרָאָפְּשָׁאָנָאָלָל. הָאָטָט מַזְלָה, גַּאֲדָה
דַּעַמְעָט, טַהָאָטָס אַלְלָ!

— יַי בְּלָאָק הַעַד! — הָאָט סְעָם ווֹיְלָעָרִישָׁ גַּעַנְטְּפָעָרָט אַוְן אַפְּעָרָה
גַּעַוְאָרָפָן וַיַּיְנַעַפְסָ מִיטָּ דִּי גַּעַלְעָה הַאֲלָבָעָ שִׁיךְ אַוְן גַּעַלְעָה זַיְדָעָן וְאַקְעָן
וּוֹעֵן דַּו וּוֹאָלָסָט גַּעַוּוֹסָט וּוֹעֵר עַס הָאָט זַיְךְ אַלְץָן צַו פָּאָלִין גַּעַשְׁדָּנָט
וּוֹאָלָטָטָו נְשָׁהָוּמָט גַּעַוְאָרָן! קַעַנְסָט דַּאֲקָטָאָרָ פְּרִידָ?

— נָנוֹ?

— עַד שִׁיקָּט אִיר נַאֲכָר חִינְנָט בְּרִיוֹו!

— אַוְן זֶי?

— זֶה עַפְּנָט זַיְ צְוָמָאָלָט נִיטָן, צְעָרִיָּסָט אַוְן פְּאַרְטִּיק!

— אַזְוִי?

— טְרִי טְשִׁירָס! טְרִי טְשִׁירָס, בָּאִיס! — הָאָט אֲיִינְגָּה אַוִּיסְגָּעְשְׂרִיעָן.
אוֹיפָּה דַּעַר שְׁוּעָל אַיְזָן גַּעַשְׁטָאָגָעָן פָּאָלִי אַיְזָן אֲוַיִּיסְטָ "רָאָשָׁע" = בְּלוֹו,
גַּעַשְׁנוּרָוּעָט פָּוָן בְּיַדְעָ וַיִּתְן מִיטָּ בְּלוֹוּ זַיְדָעָן טַאָשָׁמָעָט אַוְן מִיטָּ
אֲבָלוּעָן מַאֲטָרָאָן קְאָלָגָעָר.
די יִינְגָּעָן הָאָבָן זַיְךְ גַּיְיךְ אַוִּיסְגָּעְשְׁטָעָלָט. אַיְזָן אַזְוִי שְׂוֹרוֹת, ווַיַּדְעַן
זְעַלְגָּעָר, גַּעַנוּמָעָן לִיְיכָט "דְּזְשָׁגָעָן" מִיטָּ דִּי הַוִּיכָּעָ אַפְּגָצָסָן, קְנָאָקָן מִיטָּ דִּי

שינגר, און פָּאַלִּי אֲ שִׁינְגֶּנְדִּיקָּעַ, מיט אירע גרויסע, שווארצע אונגן אין
הוֹך ווי א גענעראל, זוֹרְכְּנִיךְ שְׂמִיכְלָעַן דַּעֲכָתָס אָוְן לִינְקָם.
אַיְגָג אֵין אֲ בָּלוֹי הַעֲמָדָל מִיט אֲ זִידְעָנוּם קָעַפְּ אַבְּעָרָן דַּעֲכָתָן
אַיְגָר אֵין אַרְוִיס אֵין מִיטָּן "טְטָאָר" אָוְן מִיט אֲ שְׁטִימָע פָּוּן אֲ "קַעְמְפִין"
דעַנְעָר הַאָט עַד אַוְיגְּשָׁעָרִיעָן:

— פִּי ! עִי ! יוֹ ! עַל ! וּוֹאי !

אוֹן אַלְעַ הַאָפָּן אָוְנְטַעְגְּעַכְּאָפָּט

— פִּי ! עִי ! יוֹ ! עַל ! וּוֹאי ! פָּאַלִּי ! פָּאַלִּי !

זַיִי הַאָפָּן פָּאַרְגָּעָסָן אֲנֵן אַלְעַט, גַּעֲנָאָנְצָט פָּוּן אֵין פָּוּס אַוְיפָּן צְוּוִיָּה
טָן, גַּעֲנָאָקָט מִיט דַּי פַּנְגָּעָר אָנֵן עַס הַאָט אַוְיסְגָּעָזָן ווי אֲ מַחְנָה אֵין-
דִּיאַנְעָר וּזְאַלְטָן גַּעֲרָאָוּט עַפְּעָס אֲ הַיְלִיקָּן טָאנָץ.

סֻעַּט אֵין גַּעַשְׁטָאָנָעָן, קִיְּין אוֹיג נִיט אַרְאָפְּגָעָלָאָזָן פָּוּן פָּאַלִּין אָוְן
גַּעַקְוָאָלָן, אֲ קַלְּיִינִיקִיָּת ! זַיִי וּוּרָעָן דַּאֲךְ אַלְעַ פָּאַרְגָּעָט פָּאַר אִיד ?

מִיסְעָם רִימָשׁ הַאָט גַּעֲיוֹסָט, אָוְ אַיְצָט וּוּעַט שְׂוִין קִיְּנָעָר מַעַר נִיט
שְׁפִילִין, הַאָט זַי בַּאֲחָאָטָן דַּאֲסָט לַעֲזָרָנוּ שְׁפָפָל אָוְן אֲ בִּיּוּעַ גַּעַשְׁאָלָטָן:
— מעַן הַאָט זַי דַּאֲגָדְעָרָט, אָוְ אַלְדָעַ שְׁוֹאָרָעָז יָאָר ! אָן אַנְשִׁקָּעָ-
נִיש ! אָוְן אִיד — הַאָט זַי זַיִד גַּעַוְונְדָעָט זַי דַּי יִינְגָּעָן — זַיִיט אַבְּיסָל
שְׁטִילָעָר, פָּאַ מִיר אֵין קִיְּין טָאנָץ-זָאָל נִיט !

— וְאִרְדָּזִיךְ נִיט גַּעַבְּיִזְעָרָט, מִיסְעָם רִימָשׁ, אִיר וּוּעַט דַּאֲךְ אַיְצָט
מַעַר לִיְיָזָן — הַאָט אֲ גַּעַלְעָדָר יִינְגָּמִיט אָוְן אַפְּגָעָלָטָן קָאָפְּ גַּעַונָּגָט אָוְן
גַּעַקְרִוִּיט אֲ פָּאַקְּלָט טַשְׁאָקָאָלָה.

פָּאַלִּי הַאָט זַיִד גַּעַמְאָכָט נִיט הַעֲרָן דַּי מַעֲמָעָט גַּעַוְתָּאָלָדָן, זַי הַאָט
גַּעַקְרִיעָט טַשְׁאָקָאָלָה, גַּשְׁוֹעָבָט ווי אֲ פְּיִיגָּל פָּוּן אֵין יִגְּגָזָם צְוּוִיָּה,
זַיִצְעָנָעָן גַּעַהְיָבָן אַרְעָאָקְטָלָעָן, יַעֲדָן עַפְּעָס אַיִּינְגָּרְיוּמָט אָוְן דַּעַר עַרְלָם
הַאָט גַּעַהְאָלָטָן אָוְן אֵין לְאָקָן.

סֻעַּט אֵין גַּעַשְׁטָאָנָעָן אֵין אֲ זַיִיט אָוְן בַּאֲמְעָרָקָט, אֲוֹ פָּאַלִּי מִידָּט אִים
אוּיט, הַאָלָט נִיט פָּאַר נִוְיטִיק זַיִד אֲפְּגָוּשְׁתָּעָלָן נִעְבָּן אִים. זַי אֵין עַטְלָאָ-
כָּעַמְאָל פָּאַרְבִּי זַיִן נָאָז, זַיִד גַּעַמְאָכָט אִים נִיט זָעָן, צָם סֻוּף הַאָט זַי
זַיִד אֲ פְּלַזְצְּלִינְגָּן דַּרְיִי אַוְיסְגָּעָן, ווי אַיִּינְגָּרָוּ וּוּאָס דַּעְרוּזָט אֲ גַּט
עַרְיוֹוָאָרְטָעָן גַּאָסָט, אָוְן גַּרְינְדִּיק אִים מִיט דַּעַר הַאָנָט, הַאָט זַי גַּעַנוֹמָעָן
טַעַנְהָן מִיט אֲ צְוּוִיָּה.

סעם האט דערפֿילט אַמְּדָנָע שנהה צו פֿאַלִּין אוֹן אַיז בְּלָאַט גַּע-
וואָרָן. אַים האט זיך געדאָכט, אוֹן אלֻעֲקוֹן אוּף אַיט, ווַיַּיסֵּן, אוֹן ער-
איּוֹ אַוְיגַעַשְׁפַּלְט אַונְן עַד האָט שְׁטַאַרְקַּחַשׁ גַּעַהַאַט אַפְּצִיטַאַן עַפְעַס
אוֹוִינְס, אוֹן אלֻעֲקוֹן זָאַלְן נַאֲר ווַעֲגַן אַים רַעַדְן אַונְן טַראָכְטַן.

סעם איּוֹ אַבְּכַר אַמְּוֹיק גַּעַוּעַן, אוֹן פּוֹנְקַט וּוֹי אַנְבָּב, ווֹאָס דָּעַר-
שְׁמַעַכְט דָּעַר עַוְישְׁטָעַר, אוֹן עַד איּוֹ אַרְיִינְגַּעַפְּאַלְן אַונְן אַיְידַעַר וּוֹאָס ווּעַן
וּוְעַרט עַד דָּעַר חַכְּמַת, יַאֲגַט אַוְיךְ אַונְן שְׁרִיטַת: „כָּאַפְּט אַגְּנַבְּבַי!“ – אַזְוִי
הָאָט סֻם זִיךְ אֶבְּיַס גַּעַטְאַן אַין דָּעַר אַוְיבְּרַשְׁטָעַר לִיפְ אַונְן גַּעַוְאָרָן
מִיט אַמְּאַל לְעַבְּדִיק. עַד הָאָט גַּעַוּוֹכְט מִיט וּוֹאָס אַוְעַצְנוּמְעַן דִּי אַוְיךְ
מְעַרְקָאַמְּקִית פּוֹן פֿאַלִּין – הָאָט עַד זִיךְ אֶשְׁטָעַל אַוְעַקְעַגְעַטְאַן אַין מַיְ=
טַן „סְטָאָר“ אַונְן גַּעַנוֹמָעַן נַאֲכַמָּאַכְן אֶזְאַדְעַוְוִיל = פְּאַיְצָץ. עַד הָאָט אֶצְיַי
אַיְצָץ גַּעַטְאַן דִּי אַוְיכְן וּוֹי שְׁמַאְלַע, שְׁאַרְפַּעַן מְאַנְדְּלַעַן, וּוֹאָס קַמְמַעַן זִיךְ,
דָּאַכְט זִיךְ, צְוּנוֹרַת, עַרְגַּעַן הַיְנְטוּר דָּעַר נַאֲגַן, גַּעַמְאַכְט אֶזְעַבְּעַן = פְּנִימְלַ
אַונְן זִיךְ זְאַרְגַּעַשְׁטַעַלְט אַלְסַט דָּעַר נַאֲבַעַלְעַר „לְאַבְּדִירִי=מַעַן“ טַשּׁוֹן=טַשְׁוֹגַן,
אוּפְּיַי אַונְן עַלְטַ=כִּיוֹזְיַיְשַׁן עַנְגְּלַיְשַׁה הָאָט עַד אַוְיגַעַרְעַכְטַן וּוֹיַיְעַנְשַׁן פְּאַרְדִּינְגַּטְן
פְּאַרְ אַמְּעַרְיקַע. עַד הָאָט אַפְּגַעַגְעַבְן אֶשְׁבַּח דָּעַם הַיְיִלְּקַן קַאֲנְגַּזְצִיזַּס, קַלְאַ=
פְּנִימְלַ דָּעַם שְׁטַעַרְן זִיבְעַן מַאְלַ אַיְן דָּעַר פְּאַדְלַאֲגַע, וּוֹאָס עַד הָאָט זִיךְ בְּאַ=
מִיט פְּאַר זִיְינַע „הַיְמָלְקִינְדָּעַר“ אַונְן גַּעַגְעַבְן חַכְמַה דָּעַם „נִיטְרִינְעַם“
נַאֲרַפְּאַרְט נַאֲבַעַלְעַן קַאֲלּוּמְבוֹס צַו אַנְטְּדַעַקְן אַמְּעַרְיקַע. אַוְ נִיט וּוֹאָס
וּוֹאַלְטַן נַעֲבַעַן אַזְוִי פִּיל, „הַיְמָלְקִינְדָּעַר“ גַּעַטְאַן? אַונְן אַמְּעַרְיקַע אַיְן אֶ
„קַאֲנְטְּרִירִי“ פּוֹן „הַאֲדִירִי=אָפְּ“ – הָאָטַט מַעַן טַאַקְעַ אַיְן שָׂוִיצַּן. דִּי
מַעְנָעַר קַאֲגַעַן אַוְוַעַלְט פְּאַרְפְּלִיְיַצְּן! אַונְן דִּי וּוַיַּבְּעַר? זָאַל דָּעַר הַיְלִיקַעַר
קַאֲנְפּוֹצִיּוֹס שּׁוֹמְרִי וּמַצְיַל זִיךְ!

דָּעַר עַוְלָט אַיְן אַזְוִי בְּאַגִּיסְטָרַט גַּעַוְאָרָן פּוֹן סֻם דָּרְשָׁה, אַז
עַד הָאָט פְּאַרְגַּעַסְן סְאַיְן דָּא אֶפְּאַלִּי אוּףְ זְדַעַר, גַּעַקְיִיכְטַּפְּאַר גַּעַ=
לְעַכְטָר אַונְן עַטְלַעַכְעַ מַאְלַ אַוְיַגְעַהוַיְבַן טַעַמְעַן.

אֶפְּוַיְלִישַׁע דִּינְסַט = מוֹיד מִיט אֶפְּעַט מִילְכִּיק פְּנִים אַיְן אַרְיַי אַיְן
סְטָאָר. זִי הָאָט זִיךְ אֶפְּנִים פְּאַרְשָׁעַמְט פְּאַר דִּי יַיְגַּעַן אַונְן מְאַדְגַּע גַּעַבְּוִי=
מַעַן שְׁפְּרִיְין, גַּלְיִינְר אֶשְׁטַעַן וּוֹאַלְטַ זִיךְ אַיר גַּעַפְּלַאֲגַטְעַרְט צְוִישַׁן דִּי
פִּיס, זִי הָאָט גַּעַגְעַבְן מִיסְעַס רִיטַש אֶגְלַעַזְרַבְּנַע קְרוֹג אַונְן גַּעַבְעַטְן סָאַ=
דָּעַ=וּוֹאַסְעַר.

— אַט אָז אֲשִׁין מִידֵּל — הָאָט פְּאֵלִי שְׁפָאֵסִיךְ גַּעֲזָגֶט — גַּאֲזָעֵד, בָּאִיס', מַאֲכָט,, לְאֹו"וּ צוֹ אִיר!

— אַיְינָג הָאָט זִיךְ גַּלְיִיךְ צַוְעַשְׂאָרֶת צוֹ דַעַר דִּינֶט, אִיר גַּעֲזָבֶן צַוְעַרְלָעֶן, גַּעֲמָאָכֶט קַאֲמָפְּלִימָעָנֶט אָוֹן וְעַבְדִּיק, אָז דַי שִׁקְסָעַ לְאָכֶט מִיט אַזְּאָה שֻׁעְפָּס גַּעַלְעַכְטָעֶר פָּוֹן וַיְינָעַ חַכְמָות, הָאָט עָר אַוְרַד דַי הַעֲבָט גַּעֲזָעֶן צוֹ הַילָּחָה, אָוֹן וּוּ אַרְיָין צוֹ קַנְיָפָן הָאָט בַּיְתָן גַּעַפְעָלֶט.

די,, מַאֲרִיכְנָא" הָאָט זִיךְ פְּלוֹמְרָשֶׁט גַּעֲוּוֹרֶט אָוֹן זַיְעַנְדִּיק זַיְכָּר, אָז דַי,, אַמְּעַרְיקָאנְצָעָס" פְּאַרְשָׁטִיעָן נִיט קִין פּוֹלִישָׁ, הָאָט זִיךְ גַּרְעָדֶט אַזְּעָלָה-כָּעָרִיד, אָז אֲקָזָּק וּוּאָלָט רְוִיטָן גַּעֲוֹאָרָן אָוֹן פָּוֹן גַּרְוִיסָּה הַנָּאה אַרְיָינְ-גַּעַלְעָכֶט זִיךְ אַיְינָג אַזְּזָעָמָן אַרְיָין אַזְּשָׁ אַזְּמָן וְוַיְינָעַן.

וּוּעַן די מַוִּיד הָאָט שְׁוִין גַּעֲוֹאָלֶט אַרְיָיסְגִּין הָאָט סְעַם אִיר דָוְרָכָה-עֲקִירִיצָט דַעַט וּוּבָג אָוֹן זִיךְ אַכְפָּט גַּעַטָּאָן פָּאָר אַפּוֹס. די מַוִּיד הָאָט אַקְוִיטָשׁ גַּעַטָּאָן, זִיךְ צַוְעַנְצָעָט אָוֹן די גַּעַלְעַדְרָנוּ קְרוֹג אַז צַעְפָּאָלָן אַוְרַף שְׁטִיקְלָעָן.

— מַזְּוָלְ-טוֹב! מַזְּוָלְ-טוֹב!

עַס אַיְזָה גַּעֲוֹאָרָן אֲ-טוּמָה,
מִיסְעָס רִיטָשׁ הָאָט גַּעֲמָאָכֶט קוֹלוֹת, גַּעַזְוִילָט סְעַמְעָן, גַּעַטְרָבָן פִּין,, טְאָרָה" אַרְוִיס אָוֹן גַּעֲנוּמָעָן אַוְיפּוֹשִׁין דָאָס וּוּאָסָעָר אָוֹן אַוְיפּּקְלִיבָּן די שְׁטִיקְלָעָךְ גַּלְאָז.

די,, מַאֲרִיכְנָא" הָאָט אַוְיסְגָּלָאָצָט אַפָּאָר אַוְיָגָן, גַּעַקְוָקָט דָא אַוְיָיךְ מִיסְעָס רִיטָשׁ, דָא אַוְרַף דַעַר צַעְבָּרְאַכְעָנָעָר קְרוֹג אָוֹן גַּעַהְאָלָטָן בֵּי פְּאֵלִי נַגְּדָעַרְוּיְינָעָן זִיךְ.

— נָנוֹ, וּוֹאָס שְׁטִיטָסָטוֹ וּוֹאָס, וּוּ אַז אַנְגָּעָמָלְאַכְבָּנָטָר — הָאָט מַיְ-טָסָס רִיטָשׁ אֲ-שְׁטוֹפָ גַּעַטָּאָן סְעַמְעָן — דָוּ קַאֲמָעְדִּיאָנָט מִיגָּעָר! אַיְצָט זִיךְ זַשְׁעַ מַוחָל אָוֹן קוֹיפָּה אִיר אֲ,, פִּיטְשָׁעָר"!

פְּאֵלִי הָאָט זִיךְ גַּעַקְיִילָט פָּוֹן גַּעַלְעַטָּעָר.

סְעַם הָאָט עַרְגָּעָן דָעַרְתָּאָפָט אַקְרוֹג, זִיךְ אַנְגָּגָאָסָן מִיט וּוּאָסָעָר אָוֹן מַשְׁלָחָה גַּעֲוָעָן די דִינֶט.

די מַעְשָׁה מִיט דַעַר קְרוֹג הָאָט סְעַמְעָן עַפְעָס מַאֲדָנָע צַעְטְּרִיְיסָלֶט.

עַס אַיְזָה אַיְם מִיט אַמְּאָל אַוְמָעְטִיק גַּעֲוֹאָרָן אָוֹן עָר הָאָט זִיךְ אַוְועַגְעָ-צָעָט.

פְּאֵלִי הָאָט עַס בְּאַמְּעָרֶקֶת.

— “בָּאִיס”, ווער נעמט מיך נאך “קונַיַּה”? — האט פָּאֵלִי קָאַז
קְפִּתְשׁוֹ גַּפְרָעָגֶט — כַּחֲאָבֶן גַּאֲרָקִין חַשְׁקָנִיט דָאַזִּיךְ צַוְּפָרְגָּלְעָן...
אַלְעַ האָבָן זַיְךְ גַּכְבָּאָפֶט פָּאָר דִּי קַעַשְׁפָּנָעָס, זַיְךְ עַלְעַגָּאנְט
פָּאָרְנוֹגִיגַט, ווֹילְעָרִישׁ גַּעַלְגָּוְנָעָן מִיטְדִּי מַמְתָּקִים אָוָן יַעֲדָעָר אַיִי.
נַעַר אַיְוָן גְּרִיטָט גַּעַוְעָן כָּאָטָשׁ שְׂוִין כָּאָפָּן אַן אוֹיטָאָמָבִילְאָן פְּלִיעָן.
— אַן דָּזָן, “בִּיבִּיבִּי” — האט פָּאֵלִי סְעַמְעָן אַ פָּאָטָשׁ גַּעַטָּאָן
מִיטְ אַיְרָן ווַיִּיסְ-זִידְעָנָעַ הַעֲנַטְשָׁקָעַ אַיְן פְּנִים אַרְיָין — ווֹאָס אַיְוָן דָּעָר
טַנְגָּר מִיטְ דִּיר? ווֹאָס בִּיסְטוּ עַפְעָס מִיטְ אַמְּאָל אַוְויְ שְׁטִיל גַּעַוְאָרָן?
— ער טַרוֹיְעָרט נַאֲכָן צַעְפָּרָאָכָעָנָעָם “פִּיטְשָׁעָר” — האט זַיְךְ
איַינְעָר אַנְגָּרוֹפָן.

— ער אַיְוָן פָּאָרְלִיבֶט. — האט דָעָר גַּעַלְעָר אוֹיסְגַּעַשְׁדִּיעָן,
אַגְּבָּשָׁן ווַיַּנְקָן גַּעַטָּאָן מִיטְדִּי אַוְיָגָן אַיְן בְּשַׁעַת מַעַשָּׁה אַ דָּרְיִי גַּעַטָּאָן
מִיטְדִּי אַוְיָרָן ווַיְיַיְעַר.
— טַאָקָעַ? — האט פָּאֵלִי סְעַמְעָן גַּפְרָעָגֶט.
— טָאָ לְאָוֹ ער ווַיַּנְקָן דִּי צְוָגָן! — האט אַ צְוַיְיָטָעָר אַן עַצָּה
גַּעַטָּאָן.

סֻעַם האט אַלְיָין. נִיטְ גַּעַלְגִּיבֶט ער זָאָל זַיְךְ קַאֲגָעָן אַזְוִי פָּאָר.
לִירָן, גַּעַוְאָרָן מִיטְ אַמְּאָל בְּלָאָס, גַּעַמְפִּלְטָן ווַיְיַעַר ווּוּרָעָט אַן אַוְיָטָן.
גַּעַקְאָטָעָר, גַּעַמְיִינָט, אַוְ אַלְעַ האָבָן זַיְךְ צְנוּמִינְגְּרָעָט, לְאָקָן פְּלָן
אַיְטָן אַוְן ער האט גַּעַטְרָאָכָט צַוְּזָאָגָן פָּאֵלִין אַזְוִינָס עַס זָאָל אַיְרָן
פִּינְסְטָאָר ווּוּרָן אַיְן דִּי אַוְיָגָן. ער האט אַפְּעָר אַגְּרָיָשָׁן שְׁמִיכָּל גַּעַטָּאָן
אַוְן אַרְיִסְגַּעַשְׁטָעָקָט אַ צְוָגָן ווַיְיַיְעַר אַ לְּעָדָר.
פָּאֵלִי אַיְוָסְטָוָס רְוִיטָן גַּעַוְאָרָן, גַּעַנוּמָעָן סְעַמְעָן שְׁלָאָגָן אַיְיָ.
בעָרָן פְּנִים מִיטְ אַיְרָן ווַיִּדְעָנָעַ הַעֲנַטְשָׁקָעַ אַוְן גַּעַשְׁרִיפָן:

— אָ, יוֹ פַּרְעָשׁ תְּהִינָּגָן!
סֻעַם האט זַיְךְ אַיְינְגָּעָבָוִיגָן אַוְן ווּצְלָנְדִיקְ פָּאֵלִין אוֹיסְמִידָן,
הַאָט ער אַ שְׁפָרָוָגָג גַּעַטָּאָן אַן אַ זִּיטָן, זַיְךְ מַאְרְטָשְׁפָּעָט אַיְן אַ
שְׁחוֹדָק אַיְוָן גַּעַמְאָכָט אַ גַּעַוְאָלְדָ-רִיסְ ווַיְיַעַר אַ דָּלָת אַיְן זַיְינָן נִיְיעָטָן דָּאָק.
— נִיטְ אַגְּדָעָרָשָׁן, ווַיְיַעַר אַ שְׁוֹגָעָן — האט מִיטָּעָס רִיטָּשׁ גַּעַקוֹויָן.
שְׁאָפָּט — אַיְוָן דִּי מַוִּיד אַיְוָן ווַיְלָד, רְוָת נִיטְ ווַיְיַעַר סְמְבָטִיוֹן! האט
אַרְ צַעְפָּרָאָכָן אַ קְרוֹג, זַיְךְ צַעְרִיטָן דָעָם רָאָק, גַּיְיָ האָבָטָגָן, אַוְ
אַפְּנָשָׁאָן זַעַנָּאָן “בִּינִי”!

— ס'מַאֲכָת נִיטָר, מִסְצָט, מֵעַט קֹוִיפָן אֶ צְוִיִּיטָן! — האט
סֻם גּוֹטְמוֹטִיךְ גּוֹעֲנוֹטְפּוּרטָט.

פָּאַלִּי הָאַט אַוִיכְ נִיךְ אַיְינְגְּפּוּדְעַמְטָט אֶ דִינְעָט נָאָדָה, אַיְוָן צָו צָו
סֻםְעַן אַוָן אַיְם גּוֹעֲנוֹמָעַן פָּאַר דָעַר הָאַנְדָן:

— בִּיסְטָט בִּין, סֻמְעָ? אָז כְּבִין אַוִיכְ מִינְיָן וּוֹאָרָט נִיט שְׁוֹלְדִיךְ!
זַי הָאַט אַיְם גּוֹעֲנוֹבְעָן אֶ שְׁטִיקְקָל פָּאַדְיִים צָו קִיְעָן פָּאַר אָן עַיְן.
הָרָע אַוָן גּוֹעֲנוֹמָעַן אַוִיכְ גִּיךְ פֿערְנוֹגְיִיעַן דָעַם רִיט.

סֻם הָאַט אָן אַלְעָט פְּאַרְגּוּגָן. עָר אַיְוָן גּוֹשְׁטָאנְגָעַן אֶ גּוֹלִיקְלָעְכָאָר
מִיטְ צְטוֹוָאָס צְעַשְׁפּוּרִיטָעָה הָעַנְטָ אָן פִּיס, גּוֹעוֹנָעַן יְעַדְעַ מִינְוָט גּוֹרִיטָ
אַרְוּמְצָנוֹגְעַמְעַן פָּאַלְיִין אָן גּוֹפְלִיטָ דּוֹרְבִּי וּוּי אַיְינְגְּרָזָר וּוּאָס הָאַלְטָ
אֶ קָאַשְׁיקָל אַיְצָר אָן שְׁרַעַקְטָ עָר זָאָל נִיט צְוּקוּעַטְשָׁן.

עָר הָאַט גּוֹפְלִיטָ וּוּי פָּאַלִּיָּס וּוֹיְדְגָעַן הָאָרָ קִיצְלָעָן וַיְיַיְנָ פְּנִים אָן
יְעַדְעַס מָאָל וּוּעָן צָס קְוָמָט אַיר אַוִיכְ אַפְּצְוּרִיסָן דָעַם דְּרִים שְׁפָאָרָט וּיְ
אָן אַיְרָ קְנִי אָן זְיַינָע.

די חְבִּרָה זְעַנְעַן גּוֹשְׁטָאנְגָעַן אַרְוָם אָן זְיַק גּוֹוִיצְלָט.

סֻעָּפָ אַיְזָ מִיט אַמְּאָל בְּלָאָס גּוֹעֲנוֹרָן אָן גּוֹפְלִיטָ וּוּי עָר טְרִיטְלָט
זְיַק אַיְנָגָאנְגָעַן — אַלְעָקָ אַיְזָ אַרְיִין אַיְן סְטָאָרָ.

אַלְעָקָ הָאַט זְיַק מִיט אַלְעָמָעַן בְּאַגְּרִיסָט, גּוֹוֹאָרְפָּן אֶ בְּלִיקָ מִיט
זְיַינָע שְׂוֹאָרְצָעָ, רִירְעוֹדְיקָע אַוִיכְ, וּוּמְעַנְדָן שְׂאָרְפָּן בְּלִיקָ זְעַלְטָן וּוּעָדָע
הָאַט גּוֹקָאנְט אַוִיכְהָאָלְטָן. זְיַיְנָ קִילְיִינְגָר בְּאַוְאָקְסְעַנְגָר בְּיוֹ אַיְן דָעַר
הָעַלְפָט מִיטְ הָאָרָ, שְׁטַעַרְן אָן דִי טְעַטְוִירְטָעָ אַנְקָעָרָס אַוִיכְ זְיַינָ
חָגָנָתָה אָבָּן צְדוֹתָה גּוֹאָגָנָתָה, אָז דָעַר בְּחוֹרָה אַטָּ שְׁוִין נִיט אַיְן חָתָא
גּוֹאָגָנָעָן. עָר הָאַט גּוֹטְרָאָנָן אֶ הָעָלָן אַנְצָוָגָ מִיט אֶ וּוֹיְסָן, גּוֹעָקָעָס.
טְפַלְּן קָעָט.

— הָאַלְאָ, אַלְעָקָ! הָאַלְאָ! — הָאַט זְיַק גּוֹהָעָרָט פָּוָן אַלְעָזָ זְיַתָּן.
אַלְעָקָ הָאַט זְיַק מִיט אַלְעָמָעַן בְּאַגְּרִיסָט, גּוֹוֹאָרְפָּן אֶ בְּלִיקָ אַוִיכְ
פָּאַלְיִין מִיטְ סֻמְעַן. וּוּי דָעַר לְעַצְמָעָר אַיְוָן גּוֹשְׁטָאנְגָעַן מִיטְ צְעַשְׁפּוּרִיטָ
הָעַנְטָ, הָאַט זְיַק אַיְם גּוֹדָאָכָט, אָז סֻעָם פְּאַרְמָעָסָט זְיַק צָו אֶ טָאָנָץ, עָר
הָאַט זְיַק נִיט וּוּסְנִידִיקָ גּוֹמָאָכָט אָן גּוֹבְעָטָן אֶ סִיגָּאָר.

מִסְפָּס רִיטָשָׁה הָאַט בְּאַמְעָרָקָט אַיְן זְיַיְנָ אַוִיכְן, אָז עָר אַיְזָ נִיט
יְכָטָעָר, הָאַט זְיַק אַיְם גּוֹוֹגְנָתָשָׁן עָר זָאָל פְּאַרְשְׁרוּפָעָט וּוּעָרָן מִיטְן סִיגָּאָר
צְוֹזָמָעַן אָן זְיַק אַפְּטְשְׁעַפְעָן פָּוָן אַיְרָ טָאָכְטָעָר.

פָּלִי הָאָט גַּעֲנְדִּיקֶת נִיּוֹן, אָוִיסְגָּוָיִיכֶת דָּעַם שְׁנִית מֵישׁ דַּי
 שְׁינְגָּר אָוֹן זִיךְ גַּעֲוָנְדָעַט אוֹ דַּי יִנְגָּעַן.
 — גַּו, בָּאִיס, וּוִי גַּלְיִיכֶת אִירְמִין "דוֹשָׁבֶב"?
 — פִּין, עַקְסָעַלְפָנֶט! — הָאָבָן אַלְעָ אָוִיסְגָּשְׁרִיעַן אָוֹן גַּעֲקָט
 דָּא אוֹף אַלְעָקָן דָּא אוֹף סְעַמְעַן, וַיְסָנְדִּיק, אוֹ דַּי בָּאָנְגָּעָנוֹנִישׁ וַחֲזָקָה
 גַּלְאָט נִיט אַבְגַּיִן.
 — האַלְלָא, פָּאָל! דַּו דָּעַרְקָעָנסֶט שְׁוֹין נִיט קִין בָּאַקְאַנְטָעַ?...
 — אָ, אַלְעָק, האַלְלָא, כַּהֲבָד דִּיךְ אַסְטוֹר גַּעֲזָעַן — הָאָט פָּאָל,
 גַּלְמָרְשָׁט אָן אַיבָּעַרְאַצְּשָׁטָע גַּעֲזָגָט — וּוִי גַּיְתָּס? פָּאָר גַּוְאָס זַמְּנָס
 מַעַן דִּיךְ גַּאֲרָ נִיט?
 אַלְעָק הָאָט נִיט גַּעֲנְטָפָעָרט. ער הָאָט אַרְיוֹיסְגָּזְנוֹמוֹעַן אַקְלִיַּעַן
 יְעוּוֹלְרִיל מִיט אַגְּלָדָן קִיטְעָלָעָ אָוֹן עַס פָּאָלִין גַּעֲוִיּוֹן.
 — אָ, וּוִי שִׁין דָאָס אַיּוֹ? — הָאָט פָּאָלִי אַרְיוֹיסְגָּזְנוֹמוֹעַן אָוֹן
 בָּאַטְרָאָכֶט דָאָס יְעוּוֹלְרִיל, וּוֹאָס אַיּוֹ בָּאַשְּׁפָאָגָעָן פָּוֹן אַגְּלָדָן קְרָפָן.
 צְלָאַסְמָעַלְעָן, גַּעֲזָעַט מִיט פָּעָרָל אָוֹן אַיּוֹ מִיטָּן אַבְרִילִיאָנָט
 זַוְיִן אַרְבָּעָס. — זַאנְגָּט אַיּוֹ עַס נִיט שִׁין? — הָאָט זַי זִיךְ גַּעַז
 וַיְעַנְּדָפֶט צַוְּדָר חַבְרָה אָוֹן עַס אַנְגָּטָאָן.
 טַעַם הָאָט דָּעַרְפִּילֶט וּוִי דָאָס בְּלוֹט, וּוֹאָס הָאָט אַיּוֹ גַּעַז.
 גַּוְמָעַן קָאָכָן בְּשַׁעַת אַלְעָק אַיּוֹ אַרְיִינְגָּעָקוֹמוֹעַן, הָאָט אַיִם מִיט אַמְּאָל
 אַקְלִיַּעַן גַּעֲטָאָן אַיּוֹ פְּנִים אַרְיִין. ער הָאָט זִינְגָּעָ אַיְינְגָּעָ אַוְיְצָרָן נִיט
 גַּעֲלְוִיּוֹבָט. אַיּוֹ דָאָס מַעְגָּלָר, אַזְוָאָלִי זַוְיִלְאָל אַזְוָאָל זַוְיִלְאָל
 אַיּוֹ זַיְן גַּעֲנוֹנוֹכָרט, אָוֹן ער הָאָט זִיךְ אַוְעָקָגָעָשְׁטָפֶלֶט פָּאָלִין אַיּוֹ
 דַּי אַוְיִגְעָן אַרְיִין, וּוִי ער וּוֹאָלָט דָּעַרְמִיט גַּעֲזָגָט: פָּאָרְגָּעָס זִיךְ גַּעַז
 אַיּוֹ בִּין אַוְיִד דָאָ...
 — סְגַעְפְּשָׁלֶט דִּיר? — הָאָט אַלְעָק גַּעֲפְּרָגָט.
 — אָ, דַוְשִׁי! — הָאָט זַי פָּאַטְעַטִּישׁ אַוְסְגָּשְׁרִיעַן אָוֹן אַבְלִיז
 גַּסְפָּאָן מִיט אִירְעָשׂוֹוָרְצָע אַוְיִגְעָן.
 — אַוְיִבְעָס גַּעֲפְּעַלְמָט דִּיר, טָאָ נַעַם עַס! — הָאָט אַלְעָק קְרָבָן
 גַּרְוָוָם גַּעֲטָאָן.
 — דַּו מַאֲכָסֶט שְׁפָאָס — הָאָט פָּאָלִי גַּפְצָוִיגְעָן דַּי וּוּפְרָטָאָר אָוֹן
 גַּשְׁוֹעַן זַיְכָאָר, אַזְוָאָס יְעוּוֹלְרִיל בְּאַלְגָּאנְגָּט שִׁוְיִן זַוְיִלְאָל אַיּוֹ.

ז' האט באמערכט ווי די מושער ווינקט צו איר ז' זאל דאס ניט געמען, שרײַט "לָאוּ" און כאָטש ז' האט ניט פֿאָרְשְׁטָאָגְעָן ווֹאָס דאס מיינט, האט ז' זיך געשטוויסן, איז מען הייסט ז' ניט געמען.
פֿאָלִי איז צוּגַּעַנְגָּעַן גענטער צו אַלְעָקָן.

— דו מײַנסט ציט אָן אַמה כ'זָאָל עס געמען?

— באַלְיִידִיקְסֶט מֵירַ פֿאָלִי — האט אלְעָק אַבלְאָסְעָר גַּעֲזָאָגָט —
דו מײַנסט אוֹ אַיך בֵּין עַפְּעַס "קָאִיךְ", ווֹאָס מַאֲכָט פּוֹפְּצָן דָּאָ
לְאָר אַוְאָךְ? אַיך בֵּין אלְעָק — בֵּין אַיךְ!
ער האט אַרוֹיְסַנְגְּאָפְּט צוּוִי פּוֹלָע הַעֲנָט מִיט פֿאָפְּרִין-גַּפְּלִט.
— נָא, אָוִיב דו ווֹילְסֶט נִיבָּן נָאָר אַפְּיֶס אָן האט צוֹאנָן-
צִיךְ אַזְּפְּלָכְעַץ יְעוּוֹלְרַלְעַץ אָן נָאָךְ בְּעַסְעָרָע, דָעַן אַיך בֵּין אלְעָק!
ער האט אַוְאָרָף גַּעֲמָאָן אַפְּלוֹעַגְהָאָט פֿאָפְּרִין-גַּפְּלִט אָוִיךְ
דָעַר צָאָל-בָּאָנָק אָן ווַיְוַנְדִּיק מִיטָן פִּינְגָּעָר האט פָּר זִיךְ גַּעֲוָונְדָעַט
זו מִיסְעָס רִיטָּשׁ :

— זַעַטְסֶת, פָּאָר דַּעֲרַפָּאָר קָאָן אַיך אַפְּקוּיְפָּן דִּין גַּאנְצָן סְטָאָר
אוֹן אַיך שְׁעַנְקָס דִּיר אַלְעָק: דָעַן אַיך בֵּין אלְעָק! ווֹאָס שְׁטִימְטוֹן
קְלִיְיבָּעַס צוֹנוֹנִיךְ!

מִיסְעָס רִיטָּשׁ אִיז רְוִיטָּג גַּעֲוָאָרָן, זִיךְ גַּעֲוָעְנְקָלָט אַ ווַיְילָעַ
אוֹן ווַאֲרְפַּנְדִּיק אִים דָאָס גַּעַלְט אִין פְּנִים אַוְיִין האט וַיַּאֲוִיגְעַשְׁרִיעַן!
— דָהָעַ הַעַלְלָאָ, מִיט דִין גַּעַלְט!

אלְעָק האט גַּעַשְׁמִיכְלָט, גַּהְהִיטָּן מַאֲכָן אַ ווֹאָרָע, גַּעַשְׁטָרָא-
שָׁעָם, אוֹ ווֹעֶר עַס ווֹעֶט אַוְפְּהִיאִיבָּן אַפְּאָפְּרִיל ווֹעֶט צָר דִי בְּעַפְּעַ-
כָּעַס אַרוֹיְסַנְגְּאָפְּט צוֹן אַוְפְּגַעְקָלִיבָּן דָאָס גַּעַלְט. ער האט זִיךְ אַגְּרָא-
וֹעַזְעָר גַּעֲוָונְדָעַט צוֹ פֿאָלִין:

— קָוָם פָּאָר אַשְׁפָּאַצְּרָא!

— אַיך בְּרוִיךְ דִין זֶה האָפָּן! — אַיז מִיסְעָס רִיטָּשׁ אַרְיִין אִין
דָעַר מִיטָן.

— אַלְלַ-רִיטָּשׁ, — האט פֿאָלִי גַּעֲנְטְּפָעָרט אָן זִיךְ נִיט צוֹעַט.
הַעֲרָט, ווֹאָס די מַוטָּעָר זַעַגָּט — כִּגְיִי! — אָן זֶה האט זִיךְ גַּעֲוָונְדָעַט
זו סְצֻמָּעַן — קָוָם שְׁפָט, מִיר ווֹעֶט זִיךְ דָוְרְכִּיּוֹן.
שְׁפָט, ווֹעֶלְכָּר אִיז גַּעַשְׁטָאָגָעָן וַיַּאֲוִיךְ הַיִּסְעָד קְוִילָן אָן זִיךְ
יעַדְעַ רְגָעַ גַּעֲקָלִיבָּן צוֹ ווֹאָרְפָּן אַוְיִף אַלְעָקָן, אַיז אַזְּוִי צְפָטְמָלָט

געווארן פון פַּאלִיס פְּרָיאָגָג, אוֹ צַחַת האָט אַיִם גענומען אַיבָּעֶד
מִינּוּת בֵּין עַד הָאָט פָּאַרְשָׁטָאנָעָן וּזְאָט זַן וּוַיַּלְּ פָּוּן אַיִם, עַד האָט
פָּאַרְקּוּעַטְשָׁטָט דַּי פּוִיסְטָן אַוְן גַּעֲנַטְפָּרֶט :

— כְּגַיִן נִיט !

פָּאַלְּיָה האָט אַ שְׂמִיכָּל גַּפְטָאָן .

— דַּעֲרוֹיָף הָאָסְטוּ גַּעֲנַטְפָּרֶט אַזְוִי לְאָנָג צַו קְלָעָרָן ? — אַוְן זַי
הָאָט זַיְךְ גַּעֲוּנְדָּעָט צַו אַלְעָקָן — אַלְּ-רִיטָם, אַלְעָקָן, אוֹ עַד וּוַיַּלְּ נִיט,
גַּעֲנַעַן מִיד בִּידָּע .

— דוֹ וּוּעֶסֶט נִיט נִיְּין ! — הָאָט דַּי מַוְתָּעָר גַּעֲשָׁרְעָן .

— מִיסְעָסָר רִיטָם, פָּאַרְוָאָס הָאָט אַיר מַוְרָא צַו לְאָנוֹן אַיִיל
טָאַכְטָעָר צַו גִּיְּין מִיט מִיר ? דַּעֲרָפָאָר וּוַיַּלְּ כְּבִין נִיט קִיְּין יִיד ?
דַּעֲרָפָאָר וּוָאָס דַּעַר „סָאָן עַז גָּאָן“, סָעָם, סְטוּרָאַשְׁעָט, אוֹ כְּיוּעָל פָּאָ-
לִיְּן נַאֲךְ דַּעַר חַתּוֹנָה פָּאַרְקִיְּפָן ? וּוַיַּלְּ כְּבִין אַ “גִּיְּנִי” ?
אַלְעָק אַיְזָן פָּוּן גַּרְוִיס רְגֹזָה גַּעֲוָאָרָן אַ פָּאַרְפָּלָאַמְּטָעָר, דַּי אַוְיִ-
גַּן הַאֲבָן וִיךְ בַּיְּ אַיִם פָּאַרְקָאַשְׁעָט אַוְן רְוִיט גַּעֲוָאָרָן, דַּי נַאֲ-פְּלִיִּ-
גָּל גַּעֲצִיטָעָט, דַּאָס מַוְיל הָאָט זַיְךְ צַעֲפָנָט אַוְן אַיְגָנָאַנְצָן הָאָט עַר
אוֹיסְגָּעָזָן וּוְיִי אַ רְוִיכָּעָן דַּעַר קְרָאַטָּעָר .

עַד הָאָט זַיְךְ גַּעֲנַמְעָן קְלָאָפָן מִיט בִּידָּע פּוִיסְטָן אַיִן דַּעַר בְּרוּסֶט
אַרְיִין .

— כְּשֻׁוּעָר אַיִּיךְ, מִיסְעָסָר רִיטָם, אוֹ אַוְיִב אַיר וּוַיַּלְּט וּוּצָר
אַיְדָמָרְגָּן אַ יִיד ! אַוְן כָּאַטְשׁ כְּבִין אַ “גִּיְּנִי”, בֵּין אַיְדָ טַוִּיזָנָט מַאֲלָ-
בָּעַטְצָר פָּאַר סָעָמָן דַּעַם פָּאַרְדָּאַמְּטָעָן ש . —

דַּאָס לְפָצְטָע וּוָאָרָט “שִׁינִי” הָאָט עַד נִיט דַּעֲרוֹאָגָט, הָאָט אַ
סָּאַפְּעָגָט גַּפְטָאָן אַוְן אַלְעָז הַאֲבָן גַּעֲמִינָט, אוֹ עַר וּוּאַרְפָּט זַיְךְ אַיִּיךְ
סָפְמָעָן .

סָעָם הָאָט דַּעֲרָפִילָט, אוֹ סָעוּרָט אַיִם פִּינְסָטָעָר אַיִן דַּי אַוְיִ-
גַּן אַוְן עַד הָאָט זַיְךְ אַ רְיִס גַּעֲטָאָן צָוּ אַיְטָאַלְיִעְנָאָר .
— דוֹ זַוְכָּט אַ פָּרָעָטָעָסָיִע, דוֹ הַינְטִישָׁעָר זַוּן ? ! קָוָם אַרְוִיסָ-
אַוְיִף דַּעַר גָּאָס, גִּיכָּעָר, דוֹ גָּאָטָס פָּאַרְדָּאַמְּטָעָר דוֹ ! — אַוְן אַיִּם אַנְ-
גַּעֲכָאַטְפָּט פָּאַרְן קָאָרָק .

חַבְרָה זַעֲנָעָן גַּלְיִיךְ אַרְיִין אַיִן דַּעַר מִיטָּן, זַיְיךְ פָּאַנְאַנְדָּעָרְגָּע .
שִׁידָע . בִּידָּע, טַיְ סָעָם, טַיְ אַלְעָק, הַאֲבָן זַיְךְ גַּעֲרִיסְטָן אַיִינָרָ צָוּוּיָּתָן .

מיסעס ריטש האט געקויזטערט:

— כ'וועל מיר אָ מעשה אַנטָן! גנביים, «בָּאָמָס», אַרוֹיס!
כ'גִי דופֿן אָ פָּאָלִיסְמָן!
זֵי האט איינגעטונקען אָ סְמָאָטָע אַין ווּאָסָעָר אָון גַּעֲנוּמָעַן
קַּאָפָּן אַיְבָּעָר דֵּי קָעֶפֶת.
אלְעָק האט עַפְּעַט איינגעדרוימַט פָּאָלִין אָון אַרוֹיס מִיט דָעַר
גַּאנְצָעָר חַבְרָה אַוְיף דָעַר גָּאָס.

מיסעס ריטש האט נָאָך אַלְץ גַּעֲשָׂרִיעַן:

— דו ווּסְט זִיךְ נָאָך אָ ווּסְט יָאָר אוּסְרִיכְטָן, דו כָּאנְטָע,
דו! בְּרָעַן הַעֲנָט אָון פִּים, אַרוֹיס פָּוּן מַיִין שְׁטוּב! כִּיוֹלֵךְ דִיךְ מַעַר
נִיט קַעַנְעַן, נִיט קַוְקָן אַין דִּין טְרָפְהָן פְּרָצָוֹף אַרְיָין! גַּי צָוָם אַיִ-
פְּאַלְיִינְגָּעָר, גַּיִי, אַבְּיָ פָּוּן מַיִינָע אַוְיגָן אַרוֹיס!
פָּאָלִי האט נִיט גַּעֲנַטפְּעַרט.

�ַעַם האט זִיךְ נִיט צְוּגַעַהָעָרָט ווֹאָס מִיסעס ריטש זָאנְט, עַד
הָאָט אוּפְּגַעַטְעַטְעַט זִיין קַאָלְגָּעָר פָּוּן רַעַקְלָ, כָּאָטָש אַין דְּרוּיטָן אַיִ-
גַּעַדְעַן אָ שְׂוִיצְקְּלַעַכְט הַיְּזָא אַיִז אַרוֹיס.

IX

סעם האט געשפאנט איבערן טראטואר אַ צעטראָגענָפֶר, די הנטען אין די הויזן-קעשענעם אוון זיך געהאָלְטָן אין איין שילטן. ער האט מיט אַמָּאָל דערפִּילְט, אָז אַלְצָן אַרום אַים אַיז געוגָעָרָן, אָז פָּאָר אַים מֵיט אַלְעָקָן אַיז דָּא קִיּוֹן פְּלָאָצְן נִיטָאָמְצָאָן אוון אַינְגָּרָט מִזְמָר אַומְבָּאָדִינְגָּט אַרְאָפְּגָּעָרוּמִיט וּוּפְרָן. צו מִינְסְּטָן אַיז סֻם בֵּין גַּעֲוָעָן אַוְפָּאָרְדִּינְגָּט. ער אַיז גַּעֲוָעָן אַיְבָּעָצְיִיגְט, אָז אַיז אַלְעָט אַיז זַי אַוְיפָּאָרְדִּין. ער אַיז גַּעֲוָעָן זַי וּוּאַלְט אַלְעָקָן נִיט גַּעֲגָעָן אַגְּלָעָהָיִיט וּוּאַלְט שְׁוּלְדִּיק, אָז גַּעֲוָעָן זַי וּוּאַלְט אַלְעָקָן אַזְּאָת חַתּוֹנָה. סֻם האט ער קִינְמָאָל קִיּוֹן חַזְכָּה גַּעֲהָאָט אַפְּצָוְשְׁפִּילְן אַזְּאָת ער מִיט אַלְעָקָן כָּמַעַט וּוּי נִיט באַשְׁוּלְדִּיקְט. אַמְּאַנְסְּפָּאָרְשִׁוֹן — האט ער מִיט זַי גַּעֲטָנְהָט — אַיז נִיט מַעַר וּוּי אַהֲנוֹת, אָז מַעַן וּוּיָוַת אַים אַזְּקִינְגְּפָּר וּוּיל ער די גַּעֲגָעָן האָנט. ער וּאַלְט אַוְיכָר בַּעֲסָעָר נִיט גַּעַז-פִּינְגְּפָּר, פּוֹנְדָּעָסְטוּגָּן אַיז ער זִיכְּעָר גַּעֲוָעָן, אָז הַיְּינָט, מַאֲרָגָּן אַוְיכָר וּוּעָן זַי טַרְעָפָן מִיט אַלְעָקָן וּוּעָט אַיְנָעָר פָּוֹן זַי גַּעֲוָוִיס די קָאָפְּטָעָס אַוִּיסְצִיעָן. אַים אַיז אַיְנָגְעָפָּאָלְן, אָז די גַּעֲזָוְנְטָסְטָע זַאְר וּוּאַלְט פָּאָר אַים גַּעֲוָעָן וּוּי ער גַּיִיט אַונְ שְׂמִיטָן צו פָּאָרְלָאָן נִוְיָה. יָאָרָק, כָּאָטָש בֵּי זַי אַיז ער זִיכְּעָר גַּעֲוָעָן, אָז ער וּוּעָט פָּס נִיט טָאָן, אָז אַוְיכָר ער וּוּעָט אַפְּלוֹ אַזְוָּקָן, וּוּעָט ער זַי פָּוֹן מִיטָּן וּוּבָג אַוְמְקָעָרָן, בְּלֹזִין דָּעָרְפָּאָר, אָז אַלְעָקָן זַאְלָט נִיט מִינְעָן דָּאָס דָּעָר "שי-נִי" האט זַי אַיְבָּרְגָּעָשְׁרָאָקָן אוון גַּעֲמָאָכְט פְּלִיטָה.

ער אַיז אַוְיכָר זִיכְּעָר גַּעֲוָעָן, אָז פְּאָרְיִי לִיבְטָ קִינְפָּמָם נִיט — נִיט אַים אוון נִיט אַלְעָקָן, אוון וּאָס מַעַר ער זַאְט וּוּעָן דְּבָם גַּעַז-טְרָאָכָט אַלְצָן מַעַר האט ער זַי אַיְבָּרְצִיגְט, אָז פְּאָרְיִי אַיז אַשְׁלַּכְכִּי טָע, זִיכְּעָר אַשְׁלַּכְכָּט, אָז זַי האט אַיז וּוּמְעָן צו זַיִן גַּעֲרָאָט, אָז דָּאָס שְׁפִּילְט זַי זַי מִיט זַי — פּוֹנְדָּעָסְטוּגָּן וּוּעָן פְּאָלִי קָוָמָט אַיְצָט צו אַים וּוּאַלְט ער מִיט אַיר אַגְּטָלָקָפָן וּוּ דָעָר פְּעַפְּצָר יוֹאָסָט.

בֵּי טעמען האט דער מה געטרבעט איזו קלאָר און שנעל ווי ער אַרבְּעַט געווינֶלעַךְ נאָךְ אַ פרִילְעַטְסְּעַט נאָכְטַ, וווען עס פֿעלְן ניט עטְלַעְכְּעַט גַּלְעַלְעַץ אַיזְ-וּוַיַּן. יעדען קְלִיְינִיקִיטְסְּעַט האט זיך בֵּי אַים אַיְ בערגנעהָוָרט בּוֹלְטָעַר אָונַן שָׁאָרְפָּעַר, בּוֹלִיכְנָהָאָפָּט גַּעַשְׁפְּרוֹנוֹגָעַן פֿון אַין זאָךְ צוֹ דער צוֹוִיטָעַר. עס זענען אַים אוֹיפְּנַן זיַּעַן אַרְוִיךְ דְּזַשְׂיִיקָס ווּרְטָעַר, אַזְ פָּאָלִי שְׁפִּילְטַ זיך מִיט אַים, אַזְ זַיְ ווּעַט קִינְ-

מָאָל ניט חתונהָה האָבָן, דעַן זיך האט אַין זיך הינטיש בלוט. סעס האט זיך מִיט אַמְּאָל צְלַאֲכָטְסְּעַט. ער האט זיך דער מאָנט ווי דְּזַשְׂיִיק אַין זיַּעַן אַוְיסְגַּדְרְוּלְטַע הַוִּזְוָן האט זיך אַרְאָפְּגַּעְקִיקְלַט מיטְן ניגער פֿון אַלְעַט טְרַעְפְּלַעְץ אַוְיפְּנַן טְרָאָטוֹאָר. דאס גַּעַלְעַטְסְּעַר האט אַים עַטוֹּאָס אַוְיסְגַּנְגִּיכְטָעַר אָונַן ער האט באַשְׁלָאָסְן גַּלְיִיך זיך אַרְיְבְּעַרְצְּוֹאָכָּפָן צוֹ דְּזַשְׂיִיקְן.

אָן עַלְטְּצְרָעַ אַיְתָאָלִיעַנְעַרְקָע אַין אַ נְאַצְּיָאנְגָּלְעַדְסְּעַט קְרִינְעַלְיִינְעַט מִיט אַ שְׁטוּיְעַן חֻזְקָ=קְאַפְּעַלְיוֹשָׁל, פּוֹנְקָט ווי מַעַן טוֹט אָן פְּעַרְד אַין דִּי גְּרוּסָע הַיצְנָן, האט אָן אַיְנְגַּעַשְׁפָּאָנְטָעַ גַּעַלְעַטְסְּעַט אַ שְׁפִּילְ=קָאָסְטָן אַוְיַּף צְוּוִי רְעַדְעָר.

אַ מִידְלַ ווי אָן אַוְיסְגַּעְגָּסְעַנְעַ, אָן אַ טְאַלְיַעַט, האט אַיר נָגָכְ-גַּעַטְרָאָגְן אַ צִּימְבָּעַלְעַט. דִּי אַיְתָאָלִיעַנְעַרְקָע האט זיך אַפְּגַּעַשְׁטַעְלַט נָעַ-בָּן טְרָאָטוֹאָר, גַּעַנוֹמָעַן שְׁפִּילְן עַפְּסָע אָן אַלְמָן ווּאַלְסָ אָן דָּס מִיְּ-דָל האט אַקְאָמְפָאָנִירָט.

דָּס מִידְלַ מִיט אַיר פּוֹלִיקִיט אָונַן דִּי קְיִילְעַדְקָע פְּלִיְיצְעַט, מִיט אַיר אַפְּגַּעַבְעַנְט בְּאַחֲנָט פְּנִים, מִיט אַירְעַ גְּרוּסָע, פְּאַרְוּאָלְקָנְטָע אַוְיַּגְן האט אַוְמְעַרְוּאָרְטָעַט גַּעַנוֹמָעַן אַפְּשַׁטְעַלְעַן אַלְעַט דְּרוֹכְגִּיעַר, גַּלְיִיך זַיְ ווּאַלְטָן גַּעַטְרָאָפָּן גַּעַוּוֹרָן פֿון אַ שְׁטִילְ שִׁסְנְדָע בִּיקָס. אָונַן נִיט אַיְן גַּאֲלִיכְיַאָנָעָר אַדְעָר אַוְגְּנָאָרְשִׁיףְ פְּעַדְלָעָר מִיט פָּאוֹת האט פְּאַרְשָׁאָרָצָט זַיְן שְׁוֹאָרָצָן, שְׁטוּרְיִינְעַם קְאַפְּעַלְיַיְשָׁ אָונַן נְכַשְּׁל גַּעַוּוֹרָן אַין אַיר בְּלִיקְ פֿון דִּי אַרְוּמִיקָע הַיּוֹצֵר האָבָן זיך גַּעַנוֹמָעַן אַרוּטְשִׁיטְן מִיְּ-דָלְעַךְ אַין קְוֹרְצָעַ, וּוּיְטָעַ קְלִיְידְלַעַךְ, זיך גַּעַפְּאָרְטַ, זיך גַּעַלְעַאָסְן אַין קְרַפְּנָץ, גְּרַאָצִיְעַז אָונַן רִיטְמִישְׁ גַּעַהְיִיבָן דִּי פִּיסְלַעַץ אָונַן צְוּנוֹזְנוֹגָעַן אַוְיַּף זַיְעַרְעַע קִינְדִּישְׁ קְלִעְכְּלַעַץ. אַ פָּאָרָל אַיְזָן דָרָךְ. דָס מִידְלַ האט נִיט גַּעַקְאָנְטַ בִּישְׁטִינְ דָעַם נְסִיּוֹן, האט זיך גַּעַנוֹמָעַן גַּיְן צָום טָאָקָט טָאָנְגְּנִידִיק. דָעַר יְוָגָג האט מִיט אַיְזָן הַאנְט אַרְוּמְגַעְכְּאָפָט דָס מִידְלַ

פָּאַר דָּעַר טְאַלְיִעַ, זִיךְ פָּאַרְמָאָסְטָן צָוֵם טְאַנְצַ אָוֹן אַפְּגַּיִיְינְדִּיק אָזְזִי עַטְלָעַ
כָּעַ טְרִיטַ זְעַנְעַן זַיִי פָּאַרְשׁוֹנוֹנְדַן מִיטַ אֲגַלְעַטְטָעַ.

סֻם אִיז גְּעוֹוָרֶן אַוְיכָהִיטְעַרְטָעַר. עַר הָאָט חַשְׁק גַּעֲקָרִיגַן אָ
שְׁשַׁעַפְעַ צַו טָאָן דִּי אַיְתָאַלְיִינְעַרְן אָוֹן אִין דָעַר וְעַלְבָעַר צִימַט הָאָט כָּר
וְזַי פָּאַר עַפְעַס זַיְךְ גַּעַשְׂרָאָקָן. אָוֹן נִיט בְּחָנְמַן! סֻם הָאָט גְּעוּוֹסְטָן, אָז דִי
שִׁינְעַ, „גִּינְישָׁעַ“ מִידָן, וּוֹסֵם שְׁמַעְקָן מִיט, „וּוְעַדְשָׁעַטְיבְּעַלְטָן“, אָוֹן האַבְּנָן
דָאָכְט זַיְךְ קִיְין בְּיַיְזַ גָּאָל נִיט, קָאנְגַן, פָּוְנְדָעַסְטוֹוֹגָן, פָּאַר דָעַר מִינְדָעַס
טְעַר זַאָק אַרְיִינְנוֹעַצְן אָמְעַסְעַר. עַר הָאָט זַיְךְ בְּאַנְגְּנָגָט מִטַ אַירְעַ גְּרוּיְסָע
אוֹיְגָן, זַיְךְ צְוַגְעַבְעַן קוֹרָאַש אָוֹן אַוְיסְגַּשְׁרִיעַן:
— בעַלְלָא סִינְיָרָא!

דָאָס מִידָל הָאָט אַרְיִינְגְּעַלְאָכְט אִין צִימְבָעַלְעַ אַרְיִין אָוֹן שְׁטָאַרְקָעַי
גְּעַנוּמָעַן פּוֹיְקָן.

סֻם הָאָט כְּמַעַט אָן אַלְעַם פָּאַרְגָּעַטָן, גְּעוּוֹן גְּלִיקְלָעַן, שְׁוִין חַרְטָוָן
גַּעֲקָרִיגַן צַו וּוֹאָס עַר גִּיְתַץ צַו דּוֹשִׁיְקָן. עַר הָאָט אַרְיִיסְגַּכְאָפְט אָ נִיקְיָהָן,
אוֹיְסְגַּשְׁרִיעַן: קָאָפְ=שְׁלָאָק אָוֹן אִים אָ וְאָרָף גַּעַתְאָן אִין דָעַר לּוּפָט. עַר
הָאָט זַיְךְ גָּלְאָזָט גִּיְינַץ צַו דּוֹשִׁיְקָן. עַר אִיז גְּעַנְגָּעַן גִּיְעַן, זַיְךְ מִיט אַמְּאָלָן
גְּעַפְּלִילָט בְּכָה אָ וְוּלְט אַיְנְצָוְלִיגָן אָוֹן כְּמַעַט צְוַרְדִּין גְּעוּוֹן וּוֹאָס עַר
הָאָט זַיְךְ צְוַנְיִיפְּגַעְטָרָאָפְן מִיט אַלְעַקָּן.

איְצַט הָאָט עַר גְּעוּוֹסְטָן וּוֹוֹ עַר אִיז אִין דָעַר וְוּלְט אָוֹן בְּאַשְׁלָאָפְן
צַו שְׁלָאָגָן מִיט אַלְעַמְרָה כְּפָרוֹתָן. עַר אִיז גְּעוּוָרֶן וְוּלְדָעָר, אָוֹן פּוֹנְקָט וְזַי אָ
יְנְגָעַר זְשַׁעַרְעַבְעַץ צְעַבְּרִיקָעַט זַיְךְ, וְעַזְנַעַן מַעַן לְאָוֹס אִים אַרְיִיס אַיְיךְ דָעַר
פְּרִיְיָ, אָוֹי אִיז סֻם דָוְרָךְ דָעַם טְרָאַטָּאָר מִיט בְּוּרִיטָע אַרְעָםָס אָוֹן נִיט
אַיְינָעָם אַשְׁטוֹרָךְ גַּעַתְאָן אִין אָ זִיְיט.

בְּאַרְגָ=אַרְאָפְט טְרָאַטָּאָר אִיז גְּעַשְׁתָּאַנְגָּעַן אָ „פּוֹשְׁקָאָרְטָן“ מִיט „גְּרָאָ
סְפָּרְדִּי“=אַצְּכָן, הָאָט סֻםְמָעַן דָאָס הָאָרֶץ נִיט גָּלְאָזָט דּוֹרְכָנִין אָוֹן הָאָט כָּס
פְּאַרְטְּשָׁעַטָּאָט. דָאָס וְוּגְגָלָעַלְעַ הָאָט גְּעַנוּמָעַן פְּלִיעַן בְּאַרְגָ=אַרְאָפְט אָוֹן דָעַר
גְּרָאָסְעָרִי=יְוָנָג אִיז אָ וְוִיִּסְפְּרָטָוָךְ מִיט פְּלִיאָכָע הַיְנָקְעָדִיקָע פִּיס פּוֹן אָוֹ
פִּילְגִּיְיָן אִיז נְאַגְּגָעַלְאָפְן אָוֹן גְּעַשְׁרִיעַן: אִי, אִי, סְאִיז נַאֲךְ דִי אִיעְרָ!
סְאִיז נַאֲךְ דִי אִיעְרָ!

סֻם הָאָט זַיְךְ צְעַלְאָכְט, פָּאַרְלָאָפְן אַיְיךְ אָ פְּרִיעָר אָוֹן אַפְּגַּשְׁתָּעַט
דָעַם פּוֹשְׁקָאָרְט. עַס אִיז אַפְּלָיו אַיְנְגְּעַלְאָלָן אָוֹ גַּעַבְעַן אָ פְּיִיעָר=אַלְיָאָם

אויך – האט ער זיך אַרוּמְגָעָקָוֶט, גַּעֲזָעָן עַס אִיז צוֹ לִיכְטִיךְ אוֹן זַעַם
שפְּרִיּוֹת וּוַיְמֵעַר.

ער איז אַרוּפַץ צוֹ דּוּשִׁיקָן, גַּעֲלַונְגָּעַן עַטְלָעָכָעַ מַאְלַ, גַּעֲלַאְפָטַץ אַיז
טִיר, וּוֹאָס אִיז גַּעֲוָעַן בַּאֲשֶׁלְאָגָן מִיט אַן אַפְּשָׁטוּיְעַנְדָּע בַּלְּעָן, נַאֲרַ קִינְגָּעָר
הָאָט נִיט גַּעֲכָנָט. סֻעַם הָאָט בַּאֲשֶׁלְאָסָן, אַז עַס אִיז דָּאָרָט מַסְתָּמָא קִינְיָה
גַּעַר נִיטָּא, הָאָט ער אַבְּיִסְלַּפְּן פַּוּן פַּאֲרָדְרָסָן, וּוֹאָס ער הָאָט קִינְעָט נִיט גַּעַר
טוֹרָאָפָן, גַּעֲנוּמָעָן אַוְיסְקָלְאָפָן אַיְן דָּעַר אַפְּשָׁטוּיְעַנְדָּע בַּלְּעָן וּוְיִאָנֵן אַפְּוַיְק
אַמְּאָרָש.

— אַלְאָפָן זַאֲלָסְטוֹ קָאָפַץ אַנְצָן וּוְאַנְצָן! – הָאָט ער גַּעֲהָעָרט אַקְוַל
פַּוּן אַגְּעוּוֹיִינְקָן.

ער הָאָט זַיךְ עַטוֹּאָס דַּעֲרָשָׂרָאָקָן, אַציְן אַרוּפַץ גַּעֲטָאָן דַּי אַקְסָלָעָן,
צַעֲפָנָט דָּאָס מוֹיל אַזְן אַרוּסְגָּעָלָאָזָן אַן אַיְ-אַיְ-אַיְ!

אוֹן פּוֹנְקָט וּוְיִינְגָּל, וּוֹאָס טָוָט אַקוּוּטָשָׁן אַן אַלְעַקְטָרִישׁ קָנָעָן
פְּלַיְ פַּוּן אַפְּרָעַמְדָעָר טִיר אוֹן מַאְכָט פְּלִיטָה מַעַן זַאֲלָ אִים נִיט קָאָפָן, אַזְוִי
הָאָט סֻעַם גַּעֲוָאָלָט אַפְּצִיעָן.

— צוֹ אַלְדָע שַׂוְאָרְצָעַ יִאָר, אַהֲוָה דָאָס הָאָט צוֹ קָאָפָן אַיְן
פְּרָעַמְדָע טִירָן!

סֻעַם הָאָט זַיךְ אַוִּיסְגָּעָרִיטָן, דַעֲרָעָן וּוְיִפְּן דַעַר צַעֲעַפְנָטָעָר טִיר
דוֹקָט זַיךְ אַרוּסָן אַגְּזוּנָטָן, בַּאֲרוּסָן וּוַיְבַּל מִיט אַקְבָּד אַרוּפַץ דַעַר
הָאָטָן. דָאָס וּוַיְבַּל הָאָט מִיט אַיְין הָאָטָן צַוְּגָהָאָלָטָן דַי טָרָן, אַבְּלִיְשָׁטָש
גַּעֲטָאָן מִיט אַיְרָעָ קְלִינְעָן, שַׂוְאָרְצָעַ אַוְיָגָן אַזְן אַיְנְצִיעָנְדִיק דָאָס שְׁנוּבָעָן
לָעַ וּוְיִינְגָּחָוּרְלָהָאָט זַיךְ צַעֲקוּוֹטִישָׁעָן.

— אַדְיַה הָעָט זַאֲלָן דִיר אַפְּגָעָדָאָרָט וּוְעָרָן, דַו בַּאֲמְטָשִׁיסְקָעָן!
הָאָטָן גַּעֲהָעָרט אַמְּאָל? אַלְאָפְּעָנְנִישׁ אַיְךְ זַיְן קָאָפַץ! דִיןְגַּלְיָק וּוֹאָס „מִיְּנָעָרָי“
אוֹן נִיטָּא — אַיז זַיךְ פַּאֲרָגָאנְגָּעָן אַלְעָן הָעַכְעָר אַזְן דָאָס שְׁנוּבָעָן
לָעַ הָאָט זַיךְ גַּעֲבָלְעָזָלָט — אַזְן נִיט זַוְּאָלָט ער דִיר דַעַם מַזְחַטְלָעָט,
גַּעֲוִיְזָן וּוְיִרְנָאָךְ צוֹ קָאָפָן אַזְן פְּרָעַמְדָע טִירָן! קוֹק אִים נַאֲרָן! וּוְיִ
עַט שְׁטִיטָה אַזְן גַּלְאָצָט מִיט דַי אַוְיָגָן! דָאָס קָאָן קִיְינָן צַוְּיִי נִיט צִיְינָן!
אַרוּסָן פַּוּן דַעַעַן, דַעַן כִּירְוַף אַפְּאַלִיסְמָאָן, דַו כַּאֲלָעַרְטִיסְקָעָן!

סֻעַם הָאָט זַיךְ פַּוּן אַזְאָ ברְקָהָא עַטוֹּאָס פַּאֲרָלוִידָן, נַאֲרַ זַעַעַן
דִיק וּוְיִדְעַם קַבְדָּא אַיז מִיט אַמְּאָל גַּעֲפָלָן גַּעֲוָאָרָן דַעַר מַמְאָעָס נַאֲרַ אַזְן
וּוְיִדְעַר קְלִינְגָּרָהָאָט זַיְן אַגְּגָהָוִיְבָן מִיט בַּיְדָעָהָעַטְלָעָץ צוֹ מַעַלְ

או, איזו איז זיך איז אוש פארפֿלאַםְט געווֹאָרֶן, האָט ער פֿאָרגּוּטְן אָז
אלָעֵם אָזְהָאָט זיך צַעֲשִׁמְיָכְט.

די מוטער האָט אַפְנִים מָרוֹא גַּעַחַת אַפְצְוָלָאָן מִיט דָעַר האָנָּן
די טִיר, אַיז זיך בִּיאָזֶר גַּעַוֹאָרֶן, זיך נִיט גַּעַקָּאנְט קִין עַזָּה טָאָן,
געַשְׂרִיעַן: «לֹאָז אָפְ מְמוֹרֶה!» אָזְהָאָט גַּעַוֹאָרֶן דָעַם קָאָפְ וּזְיך אַנִּיסְנְדָלְעָ קָאָבְּ-
לְעַ. דָעַם קִינְד אַיז זיך הַמְּזָאָה גַּעַפְּלָעַן גַּעַוֹאָרֶן, האָט ער זיך צַעֲגָדְעָרָט
אוּף זַיְן שְׂטִיבְּגָעָר אַיז מִיט אַקְינְדִישָׁע שְׁמָה אַרְומְגָעַלְכָּאָפְט די מוטער
מִיט בִּידְעַ העַנְטְּלָעַן.

דאָס וּוַיְיָבֵל האָט זיך צַעֲלָאָט.

— אל בעטש יְוַ, עַס פָּאָסְט אַיְיךְ פִּילְ שְׁעַנְעָר וּוּעַן אַיר לְאָכְט! —
הָאָט סֻם גּוֹטְמוֹטִיק גַּעַזְאָגָט.

דאָס וּוַיְיָבֵל האָט זיך צַעֲפִינְלָט, עַטְוֹאָס רֹוִיש גַּעַוֹאָרֶן אָז וּזְיך
וּוְאָלָט זַיְן אָט אַיצְט דָעַרְמָאָגָט, אָז זְיך שְׂטִיט מִיט אַמְּאָנְסְבִּיגְ, האָט זְיך
מִיט אַיזְן אַוְיָגְ, אַזְוִי כְּלָאָחָר יְדַ, בָּאָטָרָאָכְט אַיר הוֹלָדְ, אַרְיִינְגָּעַשְׁאָרָט דִּי
בָּאָרוּסָעָ פִּיסְלָעַךְ הַיְנְטָעָר דָעַר טִיר אָזְהָאָט אַיְינְשְׁנוּרְלָעַנְדִּיק נָאָז שְׂטִיפְּעָר
אַיר שְׁנַעַבְּעָלָעַ האָט זְיך גַּעַזְאָגָט:

— נִיט גַּעַטְרָאָקְן סְאָרט, מִיסְטָעָר לְעַבְן! מִיר קַעַבְעָן אַיְיךְ! מַאְכֵט
לְיִבְּעָרָש נִיט קָאָלְיעַ קִין רִיךְ, אַוְמְאָגָט אַיְיעַר טְרָחָה! — האָט זְיך
פְּאָרָעְנְדִּיקְט אָזְהָאָט אַזְוִי צַוְּפִידְעָנָעָ גַּעַוֹאָלָט פָּאָרָמְאָכְן די טִיר.

— אַנְטְּשְׁוִילְדִּיקְט לִיְדַ, אַיר האָט אַטְעוֹת! — האָט סֻם גַּעַזְאָגָט
אַיר האָט נִיט וּוֹאָס מָרוֹא צְוַהְבָּן, כְּיוּעָל אַיְיךְ אַסְוָר בָּאָגְנְבָעָן!
דאָס בֵּין אַיךְ גַּעַקְוּמָעָן צְוַי אַיְיעַר «בָּאָרְדָעָרְ» צְוַי דּוֹשְׁיִקְוָן.

— טְפִּוי! — האָט זְיך אַשְׁפִּי גַּעַטְאָן — האָט גַּעַהְעָרָט אַמְּאָל! מִינְיָע
וּוִיסְטָעָ חַלְוָוָת — — — אַיר האָט דָאָז בָּאָלְדְ גַּעַקָּאנְט זַאָגְן דָאָס זַעַלְבָעַ!
נוּ, נַעַמְתָ נִיט פָּאָר אַוְמָגוֹט, מִיסְטָעָר, אַיר וּוִיסְטָ דָאָז הַיְנְטִיקָע צִיְינָן
טוֹאָר מַעַן נִיט זַיְן קָלוֹגְ, עַס זָאָל אַזְוִי נִיט טְרָעָפְן וּזְיך עַס טְרָעָפְט! אָט
הָאָט מַעַן מִין שְׁנַטְעָ אַזְוִי רְנָאָז בָּאָגְנְבָעָט. עַט אַיז אַרְיִינְגָּעַקְוּמָעָן אַ
מָאָן, פְּלוּמְרָשָׁט דָעַר גַּעַזְמָאָן, זַיְך גַּעַפְּרָקָעָט בַּיִם גַּעַזְמָעָטָעָר אַיז אַיר
אַרְיִסְגָּעָרִיסְן די דִימְאָנדָס פָּוָן די אַוִיְעָרָן! יְעַס, וּוֹאָס הַאָב אַיךְ גַּעַזְ-
וּוְאָלָט זַאָגְן? אַיר דָאָרָפְט דּוֹשְׁיִקְוָן? כְּמַיְינָן צְוַי וּוֹאָס דָאָרָפְט אַיר אַיְםָן
סְאָזְן טְקָעָ נִיט מִינְעָ, בִּזְוּנָעָס, נַאָר עַס וּוְאָלָט שַׁוִּין צִיְיט גַּעַזְוָעָן דָעַר

זאג זאָל קריין אַ "דושאָפּ" – האָט דאס וויבֵל געהאָלְטָן אַין אַין מאָלְן.

– פְּלִיעָן, לְאֹזֶת מִיךְ אֲרִין צוֹ אַים – האָט סֻם גַּעַשְׂמִיכְלֶט.

– וּזְאָס וַיְיִיטָ ? – האָט זַי גַּעַזְגַּט אָונַ אַפְּגַּעַלְאֹזֶת דַּי טִיר – מִיטַּן בעסְטָן פַּאֲרָגְעָנִיגָּן ! אַבְּעָר אַיךְ וּוְעַל אַיךְ זַעַגְנַע דַּעַם אַמְּתָה, דַּוְשִׁיק אַין אַצְּטָ נַעַטָּא, נַעַר אַזְּ אַיר וּוְילְטָ זַיְתָ שַׁעַר מַוחָל אָונַ וּזְאָרֶט צוֹ אַבְּטַלְלָ.

סֻם האָט זַיְקָ גַּעַעַנוּקְלָט צַי עַר זָאָל אֲרִין, נַעַר בַּגְּעַעַנְדִּיקָע יַיְךְ מִיטַּן דַּעַם וּוְיִבְּלָט שַׁוְּאַרְכַּע אַוְיָגָן, מִיטַּא אַרְעָץ רַיְעָוְדִּיקָע קִילְעַדְקִע פְּלִיעָץ, האָט עַר אַטְרָקְטָ גַּעַטָּאָן, אַזְּ מַעַן דַּאֲרָף נִיטָ זַיְינָן קִין יַאֲלָד אַזְּ אַיְן אֲרִין.

זַי האָט אַים אֲרִינְגַּעַפְּרָט אַין דַּוְשִׁיקָס צִימָעָר אָונַ אַים גַּעַגְּבָעָן אַ שְׁוּעַבְּעַלְעָן.

– אַזְּ אַיר וּוְילְטָ צִינְדָּט אַיְיךְ אַזְּ דַּי גַּעַז, כְּמוֹ אַ קּוֹק טָאָן צָוָם סְאַפְּעָרָא. אַיר וּוְיִסְטָ דַּאֲלָ, אַזְּ אַמְּאַנְסְּבִּיל קְוֹמֶט אַהֲיָם אָונַ דַּי שִׁיטָּל אַיְזָ נִיטַּגְרִיט – האָט זַיְקָ צַעַלְאָכְט אָונַ קַאַקְעַטִּיש אַרְוִיסָּן צַיְמָעָר. בְּיַי סַעַמְעָן האָט זַיְקָ עַפְּעָט גַּעַבְּאַמְּבָלְט אַין מַחְ, עַר אַזְּ עַטְלְעַלְעָ מַאֲלָ דַּוְרָךְ דַּעַם צִימָעָר, אַשְׁפִּי גַּעַטָּאָן אָונַ אַוְעַקְעַלְיִיגָּט דָאָס שְׁוּעָ בעַלְעָן.

עַר צִימָעָר האָט גַּעַשְׂמַקְט מִיטַּגְעַכְטָעָ וּוּשָׁ, מִיטַּזְעָ, גַּעַז בְּרַאֲטָעָנָעָ קַאְרָטָאָפְּלָ. מַעַר וּוְיַי אַבְּעַטְלָ, וּזְאָס האָט אַרְסְגַּעַזְעָן וּוְיַי אַנְגָּרָעָן אַזְּ אַתְּפִסְתָּה אָונַ אַשְׁטוֹל מִיטַּאָזָא גַּלְאַנְגִּיזְקָע פָּאָרָב, וּזְאָס האָט אַטְבָּע וּזְאָרִינְצְׂזְקָעָפָן אַיְן גַּעַזְעָס אֲרִין – אַיְזָ אַיְזָ צִימָעָר גַּאֲרָ נִיטָ גַּעַוּעָן.

סֻם אַזְּ צוֹ אַזְּמָעָפָן פַּעַנְטָעָר. דַּוְרָכָן אַפְּלָעָנָעָם פַּעַנְטָעָר, וּזְאָס אַיְזָ אֲרִינְגַּעַגְּגָעָן אַיְן אַשְׁמָאָלָן פִּירְ-עַקְיָין הַוִּיהָ, וּוְיַי אַיְן אַרְיִיךְן אַסְמָשָׁן. חָאָט זַיְקָ גַּעַהְעָרָט וּוְיַי אַהֲיוּעָרָקָעָר פָּאַנְגְּרָאָפָן זִינְגָּט :

אַ בְּרִיוּוּלָעָ דַּעַר מַאמְעָן,

אַפְּלָטָמָו נִיטַּפְּרָאַזְמָעָן – –

צְוּוֵי "יַעֲנְתָּעָט" פָּוֹן קַעַגְנָאַבְּרָדִיקָע פַּעַנְטָעָר וְשַׁגְּבָעָן גַּעַזְעָמָן אַיְזָ דַּי בְּלִיוּעָ העַמְּדָעָ מִישָׁ אַבְּפְּרָגְעָוּזְרָהְלָעָנָע פָּאַרְטָוְכָּאָר, גַּעַשְׁמָאָקָע זַיְקָ קַאַלְגָּעָטָם דַּי נָגָן וּזְאָ דַּוְרָגְעַשְׁמָוֹטָסָה אַוְיתָ דַּאֲרָה הַעֲפָשָׁהָר אַקְ-

טָאוּעַ, אֹוֵף אֲטִיפָּן "טְשׂוֹדְנוּם" לִיטּוֹוִישָׁן לְשׁוֹן, וּוֹ זַיְעֶרֶעֶת, בְּאַיצִיקָעַס
אַושְׁפִּיעְוָאַיָּעַן אֵין שְׁקוֹלְן.

עַפְעָס אָן אַלְטָע אַיטָּאַלְעַנְעָרַן מִיטָּ צַעְפָּאַמְלָטָע קְוּדָלָעַס וּוֹ אָ
מְכְשָׁפָה הָאָט וִיךְ אַרְוִיסְגָּבְּוִיגָּן פָּוֹן אִיר פָּעָנְסְטָעָר בֵּינוֹ אַיְבָּעָר דָּעָר
הַעַלְמָט, גַּעֲוָוִינָן אָ וַיְיִבְּלָא קְלִיָּן קְעִצָּל, גַּעֲמָאָכָט מִיטָּ דִּי הַעַנְט, גַּעֲלָאָכָט
אָונָן גַּעֲנָאָכָעָרָט אֹוֵף אִיר לְשׁוֹן. דָּאָס וַיְיִבְּלָא הָאָט אָ פְּנִים גַּאֲרָ נִיטָּ
פָּאַרְשְׁטָאַנְעָן, גַּעֲהַוִּיבָּן מִיטָּ דִּי אַקְסְּלָעָן, נַאֲרִישָׁ מִיטְגָּעָלָאָכָט אָונָן, אֵין
גַּאֲטָ וַיְיִסְסָפָאָר וּוֹאָס, זַיְהָאָט גַּעֲהַאָלְטָן אֵין אַיְינָן אַיְבָּעָרָהָרָן אֹוֵף
גַּוְיָשׁ: דָּא, קְרָאָסְיוּיָּקָאַטְיאָאָקָן; קְרָאָסְיוּיָּה! אָונָן גַּלְיִיךְ וִיךְ גַּעֲוָונְדָעַט
צַו אַשְׁכָּנָה:

— זַיְהָאָל אָזְוִי וַיְיִסְסָן פָּוֹן אִיר קָאָפָ, צַיְכְּוִוִּיסְ וּוֹאָס זַיְהָרָט צַו
מִיר?!

קִינְדָּעָר הַאָבָּן אַרְיִינְגָּעָקָאַטְשָׁעַט אֵין מִיטָּן שְׁמָאָלָן הוֹיָה אָ בָּאָרְלָ
מִיסְטָ, עַס אָוְנְטָעָרְגָּעְצָוְדָן אָונָן אָ גַּעֲדִיכְטָעָר רְוִיָּה, וּוֹיָ טְוָנְקָעָלְעָעָ
שְׁטִיקָעָר צְעִירָסְעָגָוְוָאָטָע, הָאָט וִיךְ גַּעֲנוּמָן שְׁפָאָרָן אֹוֵף, דִּי וַיְיִבְּעָר זַעֲנָעָן
גַּעֲלְלִיבָּן וַיְצִין בַּיִּ דִי צַעְפָּעָנָטָע פָּעָנְסָטָעָר, אַיְנְגָעָאַטְעָמָט דָּעַם שְׁמַעְנְדִּיקָן
וַיְיִרְחָךְ וַיְיִקְיָנְמָאָלָגָאָר נִיטָן אָונָן גַּעֲרְכִּילְוָתָט אֹוֵף וּוֹאָס דִּי וַיְעַלְתָּ שְׁטִיטָה.
אָונָן אָזָוָעָר רְוִיָּה הָאָט וִיךְ שְׁוִין פָּעָטָס פָּאַרְקָלִיבָּן אַיְדָעָנָע אֵין נָאָזָן
אָרְיִין, אָזָוָעָר דָּעַם קָאָפָ אָונָן אָנָאָס גַּעֲטָאָן, הָאָט דִּי
שְׁכָנְטוּט פָּוֹן קְעָגָאַיְבָּר אָוְנְטָעָרְגָּעָכָאָפָט:

— אִיר וּעַט, מִיטָּסָע לְעַבָּן, כְּזָאָגָן קִיְּנָן לִיגָּן נִיטָן אָטָט הָאָט אִיר
גַּעֲנָאָסָן דָּאַרְיִיךְ!

— אָ-אָה, זַעַנָּר, זַעַנָּר, זַעַנָּר, אָוִיסָטָו אָוִיסָטָו צַו פָּאַרְבָּאָנְדוֹזָעָן
אָהָהָר? — הָאָט דָּוְשִׁיק אָוְיְסָגְשָׁרִין וַיְצִוָּן עַר הָאָט גַּעֲטָרָאָהָן בַּיִּ וִיךְ
אָינָן צִימָעָר סֻמְעָן.

— אָונָן אִיךְ הַאָב גַּעֲמִינָט, אָזָוָעָל זַעַנָּר זַעַנָּר זַעַנָּר נִיטָן
אֹוֵף דִּידָן — הָאָט סָעַם גַּעֲזָאָגָט אָונָן אִים אַרְיִינְגָּעָשְׁטָעָקָט שְׁלָוָם — הַאָלָא,
דָּוְשִׁיקָן וַיְיִתְּסָפֵר? דָוָוִוִיסְטָא אִיךְ הַאָב שְׁוִין שִׁיעָרָ קִיְּנָן קְלַעַפְתָּ נִיטָן
גַּעֲכָאָפָט פָּוֹן דִּיןָן מִיסְעָסָ, וּוֹאָס פְּרָעָגָסָט —

— וּוֹאָס הַיִּסְטָן? הָאָט אִים דָּוְשִׁיק אַיְבָּעָרְגָּעָלָאָגָן מִיטָּ אָ קְלָאָפָ
אָינָן דָּעָר פְּלִיְיכָעָ — גַּעֲוָוָאָלָט מִאָכָן קוֹצְעָנוּיָּוּ-מוֹצְעָנוּיָּוּ?

— ס'וֹאַלְתָ אָסָר קִין צָוָה גְעוּעַן — הָאָט סֻעַם שְׁמַדִיש
גַעֲנַטפְעַרְט — אָוָן גַלוּבִ מִיר, אָז דַעֲרַפָאָר וּוֹאַלְט זַי מַנְקָ שְׁוֹן
גָאָר נִיט גַעַשְׁלָאָגָן!
— מַיְט וּוֹאָס בִּיסְטו אָזֶוִי זִיכָעָר? — הָאָט דַזְשִׁיק לְאַכְנְדִיק
גַעֲפַעַטְגַעַט.

— דו לְאַכְסָט דָאָך, הָא? זָאָג אֵיך דִיר פָאַרְלָאָזְ דִיך אַיְיך
סֻעַמָעַן, אַיְן דַי עֲנִינִים, פָאַרְשְׁטִיטִיסְטו מִיך, בֵין אֵיך אַמְזִיק! מַעֲסָט
הָעָרָן! כְּקַלְאָפָט עַטְלַעַכְעַמְלָאָן אַיְן דַעַר טִיר אָוָן מַעַן עַטְפְעַרְט
נִיט, מַיְין אֵיך קִינְעַר אַיְן נִיטָא אָוָן ווּילְ שְׁוֹן אַוּקְגִּינִין. נָאָר ווּי
גַיְיט מַעַן דָאָס אַוּקָעָק אַנְאַלְעַצְטַ-גַעַלְט? פּוֹלְט זַיְך מִינְגַעַר נִיט אָוָן
טוֹט אַטְעַרְבְּעַנְץ אַיְן דַעַר טִיר, אָזֶוִי הָאָט זַיְך אַזְש אַוְנְטְעַרְגָּהִיבָּן,
גַיְיט זַיְך דַי טִיר אָן עַפְן אָוָן דִיְין מִסְפָעָט אַיְן אַרְוִיסָט. וּוֹאָס זַאָל
אֵיך דִיר דַעְרַצְיִילָן, אַס הָאָבָן מִיר שְׁוֹן קִין צְרוֹת נִיט גַעֲפַעַטְמָט,
זַי הָאָט מִיך אַגְעַנוּמוּעַן פָאָר אַגְבָּנָבָן, ווּי גַעֲפַעַטְמָט דִיר דָאָס?

— כָא, כָא! — אַיְז זַיְך דַזְשִׁיק פָאַרְגָּאַגְגָעַן — ער שְׁפִילְט
זַיְך מַיְט אִיר? נָו, נָו?

— וּוֹאָס נָו, כִּיהָאָב גְעוּעַן, אַז כִּיוּעַל שְׁוֹן דָא גַלְאָט נִיט
אַפְשָׁנוּיִידָן, הָאָב אֵיך זַיְך אַוְסְטְעַרְעַדְט, כְּוּוֹיִיס אַלְיִין נִיט פָאָר וּוֹאָס,
וְעוֹגָן יְעַנוּ זַיְבָן גּוֹטָע זַאָכָן אָוָן אֵיך זַע ווּי דָאָס ווּיְבָל צְפִינְטָלְט
זַיְך — נָו, ווּעָר אַיְז גַעֲרַעַט?

— כָא, כָא! — אַיְז זַיְך דַזְשִׁיק פָאַרְגָּאַגְגָעַן נָאָך הַעֲכָר —
נוּ, וּוֹאָס שְׁטִיפְסְטו? זַיְץ! — אָוָן אִים אַוְנְטְעַרְגָּהִיבָּן אַשְׁטוֹל.

סֻעַם הָאָט זַיְך אַוּזְקְגַעַזְעַט אָוָן דַזְשִׁיק מִיט פָאַרְלִיְיגְטָע
הַעֲנַט אַוִיפָאַחְינְטָעַר הָאָט גְעַנוּמָעַן שְׁפָאַגְעַן אַיְבעַרְן צִימָעָר.
סֻעַם, וּוֹאָס אַיְז אַהֲרָן גַעַקְוָמָעַן מִיט דַעַר דַעַה אַלְעַן דַזְשִׁיְקָן
צַוְדַעְצִיְילָן, אַיְז גְעַזְעַט ווּי אַוִיפָאַחְינְטָעַר שְׁפִילְקָעָט אָוָן זַיְך גַעַקְלִיְבָן
אַלְעַן אַיְינָעַם אַוִיכְשָׁוִיסָן, אִים אַיְז אַבְעָר שְׁוֹעָר גְעוּעַן צַו
צַוּזְבָּן אַנְהָוִיב, צַו מַאֲכָן אַתְחַחְתָה. אָוָן יְצָדָעָס מַאָל ווּעַן פָר
אַיְז שְׁוֹיִין פָאַרְטִיק גְעוּעַן אַנְגַעַגְגַעַט אַרְוִיס מִיט לְשָׁוֹן, ווּי מִיט
זַיְך בָּאַגְעַגְגָן מִיט דַזְשִׁיק אַוְסְטְעַדְאַרְטָעַר, צִיטְעַדְקָעָר, ווּי
קוּוּעָק-זַיְלְבָעָר אַגְעַגְאַטְעַנְעַר פִיגּוֹר, אָוָן דַיְיד זְעַנְעַן אִים גַעַבְלִיבָן
שְׁטִיְין אַיְז גַרְגָּתָה.

דושייק האט זיך אַפְגָעַשְׁטָעַלְט, אַרְוִיפָגָעַלְיִיגֶט זַיִן רַעֲכַטַּע
האנט אויף סעמס אַקְסָל אָונ் גּוֹטְמוֹטֵיק גַעֲפַרְעָגֶט:
— אָן גַעֲלַעֲכַטָּר, סֻעַם, זָאָג, סְאַרְעַ גַוְתָעַ יָאָר האָבָן דִין
מייט אַמְאָל אַהֲפָרְגַעְבָּרְאָכְט?
סעַם האָט זיך אַוְילְלַע גַעֲשִׁוּבָט אָונ் סְאַיְן אִים אוּפְּפַן אַרְט
איְינְגַעְפְּלָאַן אַלְיָגֶן:
— כַיְוָעַל דִיר זָאָגָן דָעַם אַמְת, מִיר האָבָן זיך אַזְוִי פָאַרְעָדַט,
אוֹ כַהָאָב שָׂוִין בַאַלְד פָאַרְגָעָסָן צָו וּוֹאָס אִיך בֵין גַעֲקוֹמָעָן. יַעַס,
דוֹ וּוַיִּסְטָן, כַהָאָב דָאָך פָאַר דִיך אַדְשָׁאָבָן, פָאַר דִיר וּוּעַט עַר
זַיִן וּוַיְיַעֲוֹנְטָשָׁן, בְּלוֹיוֹן דָרְיִי שְׁטוֹגָדָן אַטָּאָג צָו אַרְבָּעָטָן —
— זַיְינְעַר שִׁין פָוָן דִין זַיִט, מִין לִיבְעַר טַעַם — האָט דושייק
אִים אַיְבָעַרְגַעְהָאָקָט, בְשַׁעַת מַעַשָּׂה אַרְיִינְגַעְמָאָכָט דַי הַעַנְט אִין דִי
הוַיְזָן-קַעְשָׁעַנְעָס אָונָן זַיִן אַמְדִיאָהָט צִי אַרְוִיָּחָנָן, אוֹ עַס האָט
זַיִן אַוְיסְגַעְדָאָכָט דַי הוַיְזָן הַעַנְגָעָן אָונָן טַרְיקַעְגָעָן זַיִן — נָאָר וּוַיְיַעַט
דוֹ קַוְקָסָט מִיך אָן וּוּעַל אִיך שָׂוִין אַפְלָעָבָן מִינְיָע פָאַר יָאָר אָן אַ
דְשָׁאָבָן.

— אָונָן פָוָן וּוְאָגָעָן נַעַמְתָ מַעַן צָו "פַּופְלַעַן"? — האָט סֻעַם
גַעֲפַרְעָגֶט.

— האָהָה, — האָט דושייק זיך צַעַלְאָכָט — דָאָס טַעַנוֹתָן
דָאָך אַלְעַ, "יו בְּלָאָק הַפְּדוֹ!" עַר האָט אַנְטָדָעָט אַמְעָרִיקָפָן נָאָר זַיִן
קִיְינְד גַיִט, הַעַר מִיך בְעַסְטָר אָוִיסָן: דַו וּוּסְט אִיך מְודָה זַיִן,
סֻעַם, אוֹ עַס אִיז גַאָר נִיטָא אַזָּא מַעַנְטָשׁ עַר וְאַל זַיִן צַוְּפָרְדִּין מִיט
זַיִן פָאָך. אָונָן מַעַן האָט, בְּרוּדָעָרָק, נָאָר נִיט מַוְרָא פָאַרְגָּן
דיַיקָן טָאָג אִוְיך, דָעַן פָוָן הַוְגָעָר אִיז נָאָך קִיְינְעָר נִיט גַעְשָׁתָּרָבָן!
יעַדְעַר אַיְינְעָר רַעַד וּוּפָגָן זַיִן אַרְבָּעָט מִיט שְׂוִים אִוְיטָן מוֹילָן,
הַאָלָט אִין אִיְין דַרְיוֹגָעָן מִיט דַי קַאָפִיטָעָס אָונָן פָוְנְדַצְסְטוּזָעָן גַיִט
עַר אִין שְׁפָאָן. וּוַיִּסְטָו פָאָר וּוֹאָס? טָאָה הַפְּדוֹ וּוֹאָס דושייק זַיִט:
שַׂוִין טַיְוָוָטָר יָאָרָן זַיִן מַעַן האָקָט דָעַם פְּמַנְטָשׁ אִין קַאָפָ אַרְיָין,
אוֹ פָדָמוֹ אַרְבָּעָטָן, אַז אַרְבָּעָט מַאֲכָת זַיִס דָאָס פְּעַבָּן אָונָן נָאָך
אַזְוָלְכָעַ חַכְמָות בֵין דָאָשׁ האָט זַיִד אַזְוִי אַיְינְגַעְגָעָן אִין מַעַנְטָשָׁן,
אוֹ אַרְבָּעָט אִינוֹ פְשָׁוֹט בֵּין אִים גַזְוָאָרָן אַז בְּאַדְפָרָסְטָנוֹנִישׁ, שְׁוָגָקָה זַיִן
שְׁעָן אָונָן שְׁלָאָפָן. אָונָן אוֹ עַס טַרְעָט זַיִן אַמְגָנְשָׂט אַרְיִיטָלָט זַיִן

פאנַאנְצָר און הערט אויף צו אַרְבֶּעֶתְן קֹוקֶט מעַן אויף אַים ווי
 אויף אַ משוגענעַם, באַקָּאנְטָע באַדִּיעַרְן אַונְן ווייכַן אויס אַונְן אַט
 פָּאָר דֵּי באַקָּאנְטָע שַׁעַמְעַן מִיר זַיְךְ! מַעֲנְטַשְׁן ווילְּן נִיט פָּאָרְשְׁטִין —
 האָט דַזְשִׁיק זַיְךְ צַעהַבְּצָט אַונְן גַּעֲקָלְגָּאָפְּט מִיט אַ פּוֹיסְט אַינְן דָעַר
 צַעהַפְּנְטָעַר האָנט אַריַין — ווילְּן נִיט פָּאָרְשְׁטִין אַזְאָ אַיְנְפָאָכְעַזְאָן,
 אוּ יַעֲדַעַר האָט פּוֹנְקַט אַזְאָ רַעַכְתְּ נִיט צוּ אַרְבֶּעֶתְן, ווי יַאֲ צוּ אַרְ
 בעַטְן. דָעַן שְׁטָעַל דִיר פָּאָר — דָאָ האָט זַיְךְ דַזְשִׁיק אוּסְגָּעַלְגִּיכְט
 אַונְן גַּעַנוּמַעַן שְׁפָאַנְעַן אַיבְּרָעַן צִימְצָר — שְׁטָעַל דִיר פָּאָר, ווועַן
 כְּהַאָב זַיְךְ הַיְּינַט אַיְנְגָעַכְאָפְּט אַיְוַי שְׁוִין גַּעַוְעַן גַּרוּסְעַר טָאָג, מַיְּין
 צִימְצָר, אַט דֵי קָאַנוּרָע אַפְּלוּ, האָט זַיְךְ גַּעַוְקַט אַיְן זַוְּן. כְּבִין
 גַּעַלְגַּעַן אַונְן זַיְךְ גַּעַפְּלַעַט אַזְוִי פְּרִישְׁ, כָּאַטְשׁ נַעַם אַונְן פְּלִי אַרְוִיס
 דָוְרְכַן פְּעַנְסְטָעַר! פּוֹנְקַט ווי אַקְעַצְל שְׁפִילְט זַיְךְ מִיט אַ קְנוּיַּל פָּאָ
 דָעַם, האָט אַיְךְ זַיְךְ גַּעַשְּׁפִילְט מִיט דֵי זַיְלְבָעַרְנַע שְׁטוּבְעַלְעַן, ווֹאָס
 זַעַנְעַן אוּסְגָּעַוְאָקָטַן נַעַבְנַמְיַין בְּעַטְן. אַלְעַז אַרְוֹם האָט באָמִיר
 אוּסְגָּעַעַן שְׁעַנְעַר, יוֹסְטְוּבְדִּיקָר — — ווּעַסְטַ לְאָכָן, נַאֲרַ פּוֹן
 תְּמִיד אַן האָב אַיְךְ פִּינְט אַשְּׁפִּין, אָפְּשָׁר דַעְרְפָּאָר ווֹאָס מַיְּין מוֹ
 טָעַר האָט מִיד תְּמִיד נַאֲךְ קְלִינְגְּרַהִיט גַּעַזְגַּט, אַונְן אַשְּׁפִּין אַיְזְאָ
 מַצְהָה צוּ דַעְרְהַגְּעַנְעַן, ווַיְלִיל זַיְהָטַט גַּעַבְּרָאָכְט פִּיצְעַר צוּ פָּאַרְבְּרַעַן
 נַעַן דָאָס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. נַאֲרַ ווי דֵי זַאֲךְ נַאֲגַ נִיט ווַיְיַן, האָב אַיְרַ
 פִּינְט אַשְּׁפִּין אַונְן ווֹו כְּזַאֲלַ זַיְךְ נִיט טַרְעַפְן מוֹן אַיְךְ זַיְךְ דַעְרְהָרָ
 גַּעַנְעַן. אַונְן הַיְּינַט אַיְן דַעְרְ פְּרִי, זַעַטְסוּ, האָב אַיְךְ אַלְעַגְּנָעַרְצָט
 זַיְךְ אַיְנְגָעַקְוַט ווי אַשְּׁפִּין האָט גַּעַוְעַט אַפְּאָדָם, זַיְךְ אַיְנְגַּעַן
 הוֹרְבַּן, זַיְךְ אַרְאַפְּגָעַלְאָזָטַן, אַפְּנִים זַיְךְ גַּעַחְנְדָלַט צוּ אַצְוּוּיְטָעַ שְׁפִּין,
 ווֹאָס אַיְזְעַזְעַן אַיְן דַעְרְ מִיט פּוֹן אַשְּׁפִּין-וּוּעַב אַונְן זַיְךְ גַּעַוְוִיגְט.
 אַונְן דִי שְׁנָאָה אַיְזְאָן פָּאָרְשְׁוּוֹנְדָן. אַונְן אַפְּלוּ דִי שְׁפִּין, אַלְעַז האָט באָ
 מִיר גַּעַהְאָט מַלְאָ חַן! ווַיְיִסְטוּ פָּאָר ווֹאָס דָאָס אַלְעַז אַיְזְעַז
 ווַיְלִיל כְּהַאָב קִיְּן זַאֲרַגְנִי נִישְׁט גַּעַהְאָט, גַּעַוְעַן פְּרִי — אַונְן פָּאַרְקָעַרט,
 כְּזַוְּאָלַט הַיְּינַט גַּעַדְאָרְפַּט גַּיְינַן אַרְבֶּעֶתְן, ווֹאָלַט אַיְךְ זַיְךְ מַסְתְּמָא
 אַיְנְגָעַכְאָפְּט אַנְיִיט-אוּסְגָּעַלְגִּיכְטָעַר, ווי אַרְיוֹה זַיְךְ אַגְּזַעַטְאָן, שְׁטִיעַן-
 דִּיקְעַרְהִיט אַרְיִינְגָעַכְאָפְּט דָעַם „ברַעַקְפָּעַט“, מִיט פָּאַרְגְּזַנְיָין דִּזְרָ
 הרַגְעַט דֵי שְׁפִּין אַונְן גַּעַלְאָפְּן אַיְן פָּאָרְשְׁטִיקָטן „שָׁאָפְּ“ אַרְיַין,
 גַּפְּהַאַלְטָן אַיְן אַיְינַן טְرָאָכְטָן ווי רַ'נְאָךְ צוּ גַּעַפְּעַלְן דָעַם

"פארמאן" און אווי אטאג פאר אטאג אטאג פאר אטאג —

דושיק איז אנטשוויגן געווארן, געשפּרײַט איבערן צימער.
די אלע שטיילעך געדאנקען, וואס האבן בא סעמען ארגנצעץ
טיף דארט געדראעלט, האבן מיט זמאל ערוואקט און ער האט
דעראפלט, איז דושיק נאומת, אים האט פֿאָרְדְּאָסְן פֿאָר וואס
ער האט דושיקן אַפְּגַּעֲנַאָּרְט און זיך צוגעבּנְדִּיק קוראץש האט ער
גענוועמען אלע דערצ'ילן.

סעם האט דערצ'ילט די גאנצע געשיכטע, וואס ס'האט זיך
אַפְּגַּעֲנַאָּרְט צוישן אים, אלען און פֿאָלִין. ער האט לאנג גערעדט,
יעדע ווילע אַגְּגַּהוֹבִין פֿוֹן אַנְהָוִיבּ, אַרְיִינְגְּעַמִּישֶׁת זִיטִיקָע זַאֲכָן,
זיך געהיצט, אַיְבְּעַרְגְּעַבְּן פֿוֹן מָאָל זַיְינַע גַּעֲפִּילְן מיט אָן
אַומְדְּרוּקְבָּאָר ווּאָרְט אָן מיט אַשְּׁפִּי, פֿוֹנְדְּעַטְוּגָן האט אַים
ס'האָרְץ נִיט גַּעַלְאָזָט דערצ'ילן דעם גאנצָן אָמָת אָן נִיט ווַילְנְדִיק
אייז אויסגעקּומָעָן, איז פֿאָלִי האט אַים טַאֲקָע אֵין דער ערְד, נָאָר
דערפאָר האט ער זיך אויך אֵין דער ערְד. פְּרַעַגְט זיך וואס? אֵין
כָּאַטְשָׁ הרוגָע אַים ווַיְלָעָר נִיט, אָן אַיְדִּישָׁ טַאֲכְטָעָר זַאֲל זיך
אַרְוְמְשְׁלָעָפּן מיט אַגְּנִינִי.

דושיק האט אַפְּאָרְיִינְטְּרַעְסְּרַטְּרָעָר אלע אויסגעהערט און זיך
פֿאָנְאָנְדְּעַרְגְּנָאָלָאָכָט :

— בנאמנות, אַזְוִיל מִידְלָ! לאָנוֹגְ לְעָפָן זַאֲל זַיְהָ, האָרְךָ
הָאָרְךָ, נָוָו, אָן זַיְהָ? נִי אַיְן אַודְאַי גַּעַשְׁטָגָעָן אָן גַּעַקְוָאָלָן ווַיְיָ
דוֹ האָסָט זיך גַּעַרְיסָן מיט אלען, האָרְךָ? אָן גַּלוֹבִיבּ מִיר, ווּעַן דָוִי
ברעכָסָט אַים אָן דִּי בִּינְעָר, ווּאָלָט אַיר הַנָּאָה גַּעַטָּן, דָעַן דָוִי
שְׁפִּילְסָט זיך מיט פֿאָלִין! דָאָס אַיְזָן אַוְאַזְשָׁנָעָר מַוִּיכָל! אָזָא מַוִּידָן,
פֿאָרְשְׁטִיסְטָוּ מִיר, דָאָרְךָ מַעַן "לִינְטָשָׁן", אָן אלע וואס דָרְיִיעָן זיך
אוֹוָו אַיר ווַיְיָסָן עַס, שְׁעַפְּשָׁתָעָן אֵין דָעַר שְׁטִילָדָאָס זַעֲלָבָעָ אָן
פֿוֹנְדְּעַטְוּגָן פֿוֹיְזָעָט מַעַן פֿאָר אַיר אוֹיפָךְ אלע פִּיר, מַעַן קְרִיכְטָ פֿוֹן
דָעַר הוִית אַיְבְּעַרְצְּשָׁטִיגָן אַיְגְּנָעָר דָעַם צְוִוִּיתָן, אַבְּיָ מַעַר אַיר צַוְּ
נַצְפָּעָן. אָן אֵיך בִּין בעסער גַּעַוְעָן מִיְּנָסְטָו? נָאָךְ הַיִּנְטָ אַפְּיָלוּ
וּעַן כְּטָרְצָף זַי, פִּיל אֵיך ווַיְיָ דִּי הַעֲנָט אָן פִּיס ווּעָרָן באָמִיר
אַפְּגַּעֲנַאָּמָעָן, דָעַן אַזְאָ טְבָעָ האָט שְׂוִין דָעַר מַעְנָטָש! דָעַן ווּאָס זַאֲלָסָט

ניט זאגן, און אינטערפעסאנטע מויד איז זי! זי האט אין זיך משוגענע שטיק. אויסטערליעיש קאפריזן. זי איז אמכשפה און פונ-דעםטוועגן איז יעדער איביגער וויליך צו קרייכן פאר איר אין פֿי-ער! און גלויב מיר, איז קינגער קען זי ניט, אלע וואס דריינען זיך אָרום איר טענהן, איז פֿאַלְיַ איז אַיגּוּגּ. אַטּוּת, זעלטן צו געפֿיגּען אָזָא לִיְדָנְשָׁפְּטָלְעָכָּבָּן מְוִיד וְזַי אַיזּוּ זַי לְאֹזֶט דָּוּרְדָּקִין אַיזּוּ "בִּיּוּבָּלְ גִּיםְ". אָון דּוּ מִינְגְּסָטְ טָאָקָעְ, אָזָא זַי אַיזּוּ אַזְוִי שְׁטָאָרָק, פֿאָרִינְטָעָרָעָטָרָט אַיזּוּ דְּעָבְּ שְׁפִּילְ? נִקְּסִיְּ אַיר גַּעֲפָלְן דִּי מִיאָסָעַ, וְזַי רֹוֵעַ "בִּיעָרְ-סְטִיקָסְ", צְעִירְגּוּנָעַ פְּנִימְעָרְ פָּוּן דִּי שְׁפִּילָעַ. זַי האט דָּאָךְ אַלְעָקָן פִּינְטָן, לְאָכְטָ פָּוּן אִים, אָזָא עָרְ שְׁמַעְקָט וְזַי אַלְעָ אַטְאַלְיְעָנְעָרְ מִיטְ "בָּאָרְבָּעָרְ" אָון "וּוּדוּשָׁעְטִיבָּלָסְ" אָון פּוֹנְדְּעָטָטָסְ-וּוְעָגָן, אָזָא זַי דְּרָרוּעָתְ זִינְגָּעָ בְּרִיטְעָ פְּלִיזְצָעָם צַעְקָאָכָט זַי אַיזּוּ אִיר דָּאָס הִינְמִישָׁעָ בְּלָטָן. אָון מִיטְ אַזְּנָ אַמְּתָן, האָבָּ אַיךְ נִיטְ שְׁטָאָרָק לִיבְ קִין "גִּינְיִ", זַי פְּאָרְלִיבְן זַי שְׁוִין עָפָעָס צַוְּ פִּילְ אַיזּוּ אָונָ-זְעָרָעָ מִידְלָעָן אָון כְּהָאָבָּ גְּלָאָטָ פִּינְטָן אַ מאָן, וְואָסְ לְאֹזֶט זַי מָלְ-וִין גּוּלְיָבְ אַ מְוִיד... .

דּוֹשִׁיק אַיזּוּ אָוִיפְ אַווְיְלָעְ אַנטְשְׁוִיגָן גַּעֲוָאָרָן אָון וּוּדְעָרְ אַנְגּוּהוּיְבָן:

— דָהָעַ הַעַלְלַ, כְּהָאָבָּ זַי הִינְטָ צְעָרָעָט וְזַי אַיְדָעָן, סְאַיזּוּ מִיר שְׁוִין טְרוּקָן אַיזּוּ האָלָן, "קָאמְ אַן בָּאִי", גִּיבְ מִיר אַפְּאָרָ-סְעָנָטָן, כְּוּעָלְ אַרְיִינְכָּאָפָן אַ פִּיטְשָׁעָרְ בִּירְ.

טעַם האָט אִים גַּעֲגָעָבָן אָון זַי אַוִּיסְגְּזָוִיגָן אַוִּיפְ בְּעַטְלַ.

— אָון דּוּ צִינְדָּן דִּי גַּזְוּ! — האָט דּוֹשִׁיק גַּעֲזָאָט אָון אַרְוִיסְ פָּוּן צִימָעָרְ.

טעַם האָט זַי קִין רִיר נִיט גַּעֲטָאָן, פָּאָרְמָאָכָט דִּי אַוִּיגְן אָון גַּעֲפִילְטָן, אָזָא דּוֹשִׁיק אַיזּוּ גַּעֲרָעָטָן. מַעַן דָּאָרְךְ זַי אַרְוִיסְשָׁלָאָגָן פָּוּן קָאָפְ דִּי אַלְעָ נְאָרִישְׁקִיטָן אָון פְּאָרְלָאָזָן נִיוְיָאָרָק. דּוֹשִׁיק אַיזּוּ אַרְיִין, אַ בְּרוּטָשָׁעְ גַּעֲטָאָן פָּאָרְ וְואָסְ סְעַם האָט נִיט אַנְגּוּצְוּנְדָן דִּי גַּעַז אַיזּוּ אַלְיִין אַרְיִיב אָן גַּעֲטָאָן אַ שְׁוּעָבְלָעָן דָעָרְ וְוָאָנְטָן.

נָאָרְ דּוֹשִׁיקְן האָט זַי אַרְיִינְגְּעָשָׁרָט אַ הוּיכְעָרָ, דָאָרְעָרְ יִגְגָ-מִיט אַן אַנְגּוּפְאָקָטְ מְוִילְ פְּלִישָׁ. עָרְ האָט הִילְכִּיק גַּעֲקִיְעָטָ, זַיְן

געווישט די הענט אָן זיינע פִּיוונטענע אויבער-הויזן, וואָס זענצען געווען אויסגעשרט מיט פְּלַעֲרְלִי פֿאַרבּוֹן אָן עַס האָט אויסגעזען, אָן דער יינג קלוייפט זיך אַפְּצַטְאָן אַשׁוּעָר שְׂטִיקְל אַרְבָּעַט.

דאס אָט זיך דושיק געווענדעט צום יינג — זעטס,

דאס אָט זיך דושיק געווענדעט צום יינג — אָן אויסדריענדיק זיך גֶּלְיִיך צו סעמען זאָס ער געווען מיטן פֿינְגְּעָר אויפּן יינג — אָן זאָס אֵין מײַן באָס טשאָרְלִי!

— פְּלִיעָנוּ טו מײַעַט יוֹ!

טשאָרְלִי האָט געונטַקְעַרט מיט אַפְּיַיְפַּיְקַען זיין דָּאַרְעַ לְאַנְגָּע נָאָן, וואָס האָט אויסגעוץן ווי אַזְוַעְקַלְעַפְּטַע, זִי אַוּוּקְגַּעַשְׁטַעַלְת אַין מיטן פְּנִים אָן ווי נָאָר ער האָט זיך אַמְּגַעְלָאַזְת אֵיז זִי גֶּלְיִיך אַגְּלַאנְצִיכְעַץ צוֹרִיקְגַּעַשְׁפְּרָנְגָּעַן אָן אַזְיִיט.

— נו, דושיק — האָט טשאָרְלִי גַּעַזְאָגַט — ווי זַעַט מעַן שְׁוַיְן אָ גַּעַזְוּל בִּיר ? אַוְיַף דער האָנט.

— קומ שְׁוַיְן, קומ, ווּ בִּיסְטוֹ דָא אַרְיִינְגְּעַרְאַכְּן, וואָס — האָט זיך בְּלוֹמְרַשְׁט אַשְׁלַעַפְּ גַּעַטְאָן דַעַם מָאָן בַּיִם אַרְבָּל אָן אַלְיַין אוּיך גַּעַלְיַיבְן שְׁטִינְזַן.

— לְאָז גַּעַמְאָך — האָט טשאָרְלִי גַּעַשְׁמִיכְלַט — אָז דער בָּאַרְדַּעַר טְרִיעַט — הָא, הָא !

— אַיך זָאָג אַיך, סֻעַם, אַיר זָאָלַט אַים נִיט גַּעַבְן — האָט דָאָט ווּיְבַל קָאַקְעַטְישׁ גַּעַזְאָגַט — סָאַין אַשְ׀יַעַר וואָס ער גִּיסְט אָן זִיך אַרְיַין ! אַגְּנַעַן טָאָג לִיגַט מעַן מִיט די „פֿינְטְּעָרָס“ אַין סָאַלְוָן אָן מעַן טְרִינְקַט בִּיר !

— נָאָנסָעַס, — האָט דושיק גַּעַשְׁמִיכְלַט — אַיר שְׁרִיְיט, דָאָך אָן אַיְעַר מָאָן אֵין צו דָאָר, טָא גִּיט אַים וואָס מעַר בִּיר, ווּזְעַט אַיר זַעַט זַעַט ווּזְעַט פְּעַט.

— הָא, הָא, הָא, גַּעַרְעַכְט ! — האָט טשאָרְלִי גַּעַלְאַכְט, בְּשִׁגְדִּיך דַעַם קָעַרְפַּעַר ווי אַהוִיכָּעָר יִנְגְּעָר בּוּיִם, ווּזְעַן עַס בְּלָאָזְט אַוְיַינְט, אָן האָט אַרְיִינְגְּעַצְוִינְגַן אַגְּלַעְזַל בִּיר.

דָאָס קִינְד האָט זיך צָעוֹוִינְט. דָאָס ווּיְבַל האָט קוֹנְצִיך צַעַשְׁפִּילְאַט

איך לוויז בלווז, פארשטיילט מיט דער האנט און געגעבן דעם קליינעם צו זויגן. באַלד האָט זיך פֿאָרגעטען, זיך פֿאנַאנְדרּוּגּעַלְאַכְט און אַפְּגַעַלְאֹוט די האָנט.

— נו, אָנוֹ דוּ האָט זיך שוין צעליגט ווי ביימס טאטן אין וויאַז גָּאָרטְן — האָט טַשְׁאָרְלִי אַנְגַּעַנוּמָעַן די וויבּ בֵּי דער האָנט און גַּעֲוַיָּן אוּיף אִיך צַעַשְׁפִּילְעַטְעַט בְּלוֹזָקָע — טָאָ קּוּם שוין טַאָקָע אַרְוִיס!

אַלְעַ האָבָּן זיך צַעַלְאַכְט.

— שאָרָאָפּ, יְוּ פֿרְעָשׂ חֹוֵר, זיך — האָט דָאָס ווַיְיָבּ זיך פֿאָרְשְׁעַמֶּט אָנוֹ אַרְוִיס.

טַשְׁאָרְלִי אִיז נָאָך גַּעַשְׁטָאָנָעָן אַפְּיטַל, אַלְיַין גַּעַקוֹאָלָן פּוֹן זיך אָנוֹ אַפְּעַטְן שְׁמִיכְלִי גַּעַטָּאָן:

— סְיוּוּעַט גָּאָר נִיט הַלְּפָן, מַעַן ווּעַן זַי מַזְוִין אַיְבָּרְבָּעַטְן!
— אַוּזְוַיְלְעַד יְיָגָּה, טַשְׁאָרְלִי, האָ? — האָט דַוְשִׁיק גַּעַזְגַּט אָנוֹ אַנְגַּעַגְאָסָן צְוּוֵי גַּלְעַזְעַר בֵּיר.

זַיְהָאָבָּן אַוְיסְגַּעַטְרוֹנְקָעָן. דַוְשִׁיק האָט גַּלְיִיך ווַיְדַעַר אַנְגַּעַגְאָסָן דַי גַּלְעַזְעַר, נָאָר סֻעַט האָט מַעַר נִיט גַּעַוְאָלָט טַרְינְקָעָן. ער האָט זיך אַוְיסְגַּעַגְיָגָן אַוְיפָּן בְּעַטְל.

דַוְשִׁיק אִיז גַּעַוְאָרָן לְעַבְעַדְיָקָע.

— יְעַם, ווֹאָס האָבָּן אִיך דִּיר גַּעַוְאָלָט זָאָגָן, שְׁטִי! אַי, אַי, אַרְוִיס פּוֹן זַיְגָעָן, יְעַם, מַעַגְסָט הַעֲרָן! גַּיְינְדִּיק האָבָּן אִיך זיך עַס דַעֲרָמָאנָט: אַיְינְמָאָל האָבָּן אִיך מִיט פְּאָלִין פֿאָרְבְּלָאַנְדוֹזְשָׁעַט עַפְעַס אִין אַיְידִישָׁן טַעַטְדָּעַר אוּיף דַעַר בָּאוּרִי. ווֹאָס האָט מַעַן דַעְמָאָלָט גַּעַשְׁפִּילְטָט גַּעַדְעַנְקָט אִיך נִיט, נָאָר אַפְּאַוּסְטַעְרָן יְיָשָׁר עַקְטָעָר קַעְלְלָעָר האָט גַּעַשְׁפִּילְטָט דַי רַאְלָעַ פּוֹן אַיְידִישָׁן קִיסְר. אָנוֹ דַעַר קִיסְר אִיז דּוֹקָא גַּעַגְאָגָעָן אַנְגַּעַטְאָן וּוְיַי אַנְקָרָאָבָּט אִין טַרְיקָה. גַּעַוְוִיס, האָט עַד אַוִּיך גַּעַתָּאָט מַעְדָּאָלָן, אַשְׁוֹרְדָּה, וּוְעַס פְּאַסְטָט פָּאַר אַקְסָרָן: אָנוֹ דַעַר עַיְקָר, האָט עַר גַּעַטְרָאָגָן אַפְּאָר לְאַנְגָּע זַיְדָעָנָע זָאָקָן אָנוֹ אַפְּאָר פְּאַלְקָעָס, הָא, הָא, אַיְינְמָאָל פְּאַלְקָעָס, וּוְיַי בָּא אָן אַטְלָעַט האָבָּן זיך דַוְרְכַּגְעַזְעַן די זָאָקָן. פָּאַלְיִי אִיז גָּאָר אַנְטְּצִיקָט גַּעַוְאָרָן פּוֹן דַעַם עַקְטָעָר, זיך גַּלְיִיך פֿאָרְלִיבָט. גַּעַוְאָרָן זַיְן «פֿאָטְרִיאָטְקָעָ», אָנוֹ אִיך נָאָר הַקָּבָּב גַּעַמְיִינָט, אָנוֹ דָאָס שְׁפִילְן גַּעַפְעַלְט אִיר. טַראָאָכָט אִיך מִיר, בֵּין אִיך זיך ווַיְתַעַר בְּדָלוֹת, אָנוֹ זיך פֿאָרְשְׁטִיט ווּוַיְנִינִי קַשְׁר ווּעַט זַיְן אַבְעַסְרָ ווַיְיָבּ. אָנוֹ אִיך בֵּין אַיְינְשְׁטִימִיק מִיט אִיך

אין א פאָר טאג אַרום שלעפֶט זי מיך ווידער אַים זען. מיינער גײַט!
דאָס מְאַל האָט ער גָּאָר גַּעֲשִׁילֶט אַ שְׂדֵךְ אָונְן מְאַקְעַ נִיט שלעכֶט נְפָזֶן
שְׁפִילֶט. כ'זע די מְוִיד קָאָן נִיט אַיְנוֹצָן, שלעפֶט מִיךְ אַהֲדִים, דְּאָס שְׁפִילֶט
געַפְלֶט אַיר נִיט, פֿאַרְשְׁטִיסְטוֹ, דו, דָעַם פּוֹלְ יְוָה, גַּעוֹוִיס אַיְזְ אַקִּיסְרֶ
מיַט פְּאַלְקָעַס אָונְן דָעַר עַיְקָר מִיט פְּאַלְקָעַס אַיְנְטְּעַרְעַס אַגְּנָטֶר 500 עַפְעַט אַ
הוַיְקָרְדִּיקָן שְׂדֵךְ! הא, הא!

דוֹשִׁיק האָט דָעַרְטְּוֹנְקָעַן דְּאָס בִּיר פּוֹן „פֿוֹטְשָׁעַר“, זִיךְ אַוְעַקְגָּעָ
זַעַט נְעַבְן סְעַמְעַן אַוְיפָּן בָּעַטְלָן אָונְן זִיךְ צַעְלָאַכְטָמִיט אַ הַילְצָעָרָן גַּעַ-
לְעַטְעָר.

— הא, הא, הא! דִּיךְ דָאָרָף זַי גַּלְיכִין, סֻעַם, בִּיסְט אַגְּזָוָנָט
יִגְבָּל!

סֻעַם האָט גַּעֲפִילֶט וּוְדוֹשִׁיק נְעַמְתָּ אַיְם אַרום אָונְן אַ וּוֹאַרְעַמָּעַ
פֿאַרְעַז, וּוְאָס האָט גַּעֲשִׁמְעַט מִיט בִּיר, בְּרָאנְפָּן אָונְן טְוַלְכָּעַ אַיְיעַר האָט
אַיְם אַ שְׁלָאָג גַּעֲטָאָן אַיְן פְּנִים אַרְיִין. עַס האָט אַיְם דָוְרְכָּגְשָׁוְידְעָרָט אָונְן
ער האָט זִיךְ אַוְיפָּגְעַשְׁטָלֶט. דוֹשִׁיק ווּוֹלְכָּעָר אַיְזְ גַּעַבְלִיבָּן וּוְיַי אַיְזְ
הַינְּעַרְפְּלָעַט, אַיְזְ צַו זִיךְ גַּעַקְמוּעַן, אָונְן זַעַנְדִּיק, אָז סֻעַם אַיְזְ נִיטָּאָן גַּעַבְן
אַיְם האָט ער זִיךְ אַהֲסְטִיקָן זַעַט אַיְחָר גַּעַטְאָן:

— דוֹ הַינְּטִישָׁר זָוָן, דוֹ דוֹ מִיגָּלְטָט זִיךְ צַו לִיגָּן מִיט דוֹשִׁיקָן!
מִיט דוֹשִׁיק שְׁיפָרָן! דוֹ גָּאָט פֿאַרְדָּאַמְטָעָר,, „שְׁנִיִּי“, דוֹ עַס שְׁמַעַט נִיט.
הָאָ? דוֹ פֿאַרְפּוֹיְלְטָעָר הַעֲכָלָן! וּוֹעָר האָס נָאָר דִּיר גַּעֲשִׁיקָט, וּוֹעָר? וּוְיַי
קָאָנג אַיְזְ וּוְיַי דוֹ, פֿאַרְשְׁטָאַפְטָעָר מַה, דוֹ שִׁין=פּוֹצָעָר, וּוְיַי דוֹ האָט פּוֹן
דְּרוּוּיִיטָנָס דָעַרְזָעָן דוֹשִׁיקָן, בִּיסְט אַונְטְּעַרְגְּלָאָפָּן אָונְן זִיךְ גַּעַדְרִיטָס פֿאַרְ
מִיר וּוְיַי אַהֲנוֹת מִיטָּן עַק אָונְן מִיר אַונְטְּעַרְגְּלָאָפָּן אַיְזְ פֿיְפָעָר? וּוְיַי
דוֹשִׁיק אַיְזְ גַּעַוְעָן אַ גּוֹטָעָר, קָאַסְטָאַמְעָרָן, הא? גַּעַצְאָלָט פְּנַנְעָט אַ
שְׁטִיק!

— צַו אַלְדָע ווִיסְטָע יָאָר, וּוְאָס שְׁרִיסְטוֹ, וּוְאָס קָאָכְסָטוֹ דִּיךְ — האָט
אַיְם סֻעַם אַיְבְּעַרְגְּשָׁלָאָגָן — כְּיוֹלְ נִיט לִיגָּן, „טְהָאָטָס=אַלְלָאָן!

— בִּיזְ�וָעָר זִיךְ נִיט, קוּם אַהֲעָר — אַיְזְדוֹשִׁיק מִיט אַמְּאַל גַּעַוּוֹאָרָן
וּוַיְיכָר — דוֹ קָעַנְכָּט דְּאָךְ דָוְשִׁיקָן! כְּבִין קְרָאָנָק! וּוֹעָן דוֹ ווֹאָלְטָט גַּעַ-
וּוֹסְטָן, דָעַמְעָט, וּוְיַי דָאָ בָּרְעַנְטָן (ער האָט אַנְגָּעוֹוִין אַוְיפָּן הָאָרֶץ), וּוְיַי
אַלְזָ אַיְן מִיר שְׁרָפָעָט, קָאַרְטְּשָׁעָט זִיךְ פּוֹן הַיּּוֹן, הא, הא, דוֹ פֿאַרְ
שְׁטָאַפְטָעָר מַה, דוֹ מִינְסָט דָאָךְ גַּעֲוָוִיס. אוֹ אַלְקָאָהָלָן בָּרְעַנְטָן אַיְן מִיר?

אַטְשָׁתֶ! דער אַלְקַאַפְּאָלָהָלָט נָאָר אוֹיְן דָּאָס פִּיעָר, אָזֶוּ נִיט ווֹאָלָט אֵיךְ
שְׂוִין לְאָנָג פַּאֲרְבְּרָעָנֶט גֻּוֹוָּרָן — — קָוָם אַהֲרָר סֻעָם, גִּיב אַהֲנָטָן.
אָט אָוִי! אָוִן אַצְטָז וְאָג מִיר מִיט אָן אַמְתָה, בִּיסְטוּ דַּוְשִׁיקָס חָבָר? הָא?
וְוָאָס שְׂוִיְינְסְטוּ? אַלְ-רִיִּיט, אָט אָוִי הָאָב אֵיךְ דִּיךְ לִיב!
דַּוְשִׁיק הָאָט גַּעֲנוּמָעָן קוֹשָׁן סַעְמָעָן דַּי הַעֲנָט. סֻעָם הָאָט זַי
אַרוֹיְסְגּוּרִיסְן.

— סְטָאָט, דַּוְשִׁיק, אָזֶוּ נִיט גִּי אֵיךְ שְׂוִין אַוּוּקָן!
— אַלְ-רִיִּיט, מִין „בָּאָי“ — הָאָט דַּוְשִׁיק גַּעֲנוּאַלְטָט מִיט דַּעַר צְוָנָג
אוֹן אַנְגָּעָהוּבָן שְׁטִילָעָר צָו רְעָדָן — אַלְ-רִיִּיט, הַעֲרָר זִיךְ אַיִּין: כְּפִילָ, אָזֶוּ
כְּזָעוֹלָל שְׂוִין לְאָנָג נִיט אַנְטְּרִיבָן, מִיד אַרְטָט נִיט! נָאָר אַיִּין זַאַךְ וּוּעָלָ
אֵיךְ דִּיךְ בְּעָטָן, הַעֲרָסָט, אַיִּין זַאַךְ: בְּרָעָנָג זַי אַהֲרָר —
— וּוּעָמָעָן? — הָאָט סֻעָם זִיךְ גַּעֲפָרָעָגָט.

— דַּאֲרָפְּסָט נִיט זַיִּין, „דוֹשְׁעָלָס!“ וְוָאָס פָּאָר אַקְאַנְקוּרָעָנָט בֵּין
אֵיךְ דִּיר! דוֹ מִיְּנָסֶט, כְּוֹוִיסֶט נִיט, אָזֶוּ סְשְׁטִינְקָט פָּוָן מִיר, אָזֶוּ דוֹ הַאָסָטָט
נִיט גַּעֲקָאנָט לִיגָּן נְעָבָן מִיר? טָא וְוָאָס הָאָסָטוּ מוֹרָא? בְּרָעָנָג זַי —
וּוּעָן דוֹ ווֹאָלָסָט גַּעֲנוּסָט וּוּי אֵיךְ חָאָב זַי פִּינְגָט אָוֹן פָּוֹנְדָעָסְטוּוּגָן ... כִּי,
כִּי, אֵיךְ — הָאָט עֲרָר זִיךְ צְעוֹוִינִינָט — פָּאָלִין מִין אֵיךְ —
סֻעָם הָאָט דַּעֲרָפְּילָט וּוּי אַס שְׁטִיקָט אִים אַיִּין הַאָלֶן, וּוּי עַפְעָם
שְׁפָאָרָט זִיךְ אָוֹן רִיִּיסָט זִיךְ אַיִּין דַּי אַוְגָן. עֲרָר הָאָט גַּעֲנוּמָעָן דַּוְשִׁיקָן
בָּאַרְיִיקָן.

דַּוְשִׁיק הָאָט זִיךְ צְוָגָעָבוּגָן צָו סַעְמָס אַוְיעָר אָוֹן גַּעֲנוּמָעָן שְׁעָפָ=
שְׁעָנָן:

— דוֹ ווּיִסְטָט, זִיךְ פָּלָגָט דָאָךְ קְוָמָעָן צָו מִיר יַעֲדָן פָּאָרָטָאָג! דוֹ
גַּוְיִיכָּסָט נִיט? מַעֲגָסָט גַּלוּיָּבָן, דַּוְשִׁיק זַאָגָט קִיְּן לִיגָּן נִיט! זַי אַיִּין אַרְיִינִין
גַּעֲקָומָעָן אַזְוִי שְׁטִילָ, זִיךְ אַוּעָקָגָעָזָעָצָט אַיִּין בְּעָטָל אָוֹן מִיר גַּעֲנוּמָעָן
גַּלְעָטָן דַּי הָאָרָ. אָוֹן אָזֶוּ אֵיךְ הָאָט זִיךְ גַּעֲלָאָגָט פָּאָר אַיִּר, דָאָס דַּי הָאָר
קְרִיכָן מִיר אַיִּסָּט, הָאָט זִיךְ גַּעֲלָאָכָט, גַּזְוָאָגָט, אָזֶוּ כְּרָעָד מִיר אַיִּין, אָזֶוּ מִיְּ
בָּעָהָר זַעְבָּעָן דַּי שְׁעָנָטָעָ, אָזֶוּ אַיִּר הַאָנָט זַעָם זִיךְ נִיט אַרוֹיָס —
שָׁאָפָּן, וּוּסְטוּ זַעָם וּוּרָעָעָס אַיִּוֹן גַּעֲרָעָכָט!

דַּוְשִׁיק הָאָט אַגְּגָעָכָפָט סַעְמָס הַאָנָט אָוֹן זַי אַרְיִפְגָּעָלִיִּיגָּט אַוִּיפָּ
זַיִּין קְלִיְּין פְּלִיכָּל, סֻעָם הָאָט אַשְׁמִיכִיכָּל גַּעֲמָאָן אָוֹן גַּעֲפִילָט וּוּי אַס וּוּוּרָט
אַס קְאַלְאָמוּטָעָ אַוְיָפָן הַאָדָצָן.

— דו לְאַכְסָט, הא? אֲקָלָג צוֹם גַּעֲלַכְטָעַר! — אָונִ דִּזְשִׁיק הַאָט
שְׂטִיל גַּעֲנוּמָעַן כְּלִיפָּעַן.

אָונִ פּוֹנְקַט וּוֵי אָן אַלְטָעַר רַוְסִישָׁעַר שִׁיפּוֹר, וּוּמָעַס פָּאַטָּעַר אַיּוֹ
שְׁוִין אַהֲלָב יָאָר=הַונְדָּעַרְט טַוִּיט, לִיגַּט עַרְגָּעַץ אַיּוֹ אַרְנְשָׁטָאָק אָונִ וּוּינְט
וּוּאָס דַּעַר „בָּאַטְלָאָצָּה“ אַיּוֹ גַּעַשְׁטָאָרְפּוֹן, אַזְוִי אַיּוֹ דִּזְשִׁיק גַּעַלְעָגַן אַוְיָפּוֹן
בְּעַטְלָאָן אָונִ גַּעַלְלִיפּוּט, וּוּאָס פָּאָלִי הַאָט אַיּוֹ אַוּעַקְגָּוּוֹאָרְפּוֹן.

טֻעַמְעַן אַיּוֹ מִיט אַמְּאָל גַּעַוְאָרָן עַבְגַּד דָּאָס שְׂטִיבָּה. עַר הַאָט מַעַר
נִיט גַּעַקְאנְט אַיְינְגִּיצָּן אָונִ הַאָט זִיךְ אַרְיֶסְגַּעַגְבָּעַט. אַוִּירְ דַּעַר גַּאַס הַאָט
גַּעַקְאָפּוּט אַרְעַגְנָדִילְ. עַר הַאָט וּירְ גַּעַשְׁלָעַפְט אַיְבָּעַר דִּי לִיְדִיקָּעַ גַּאַסְן
אָונִ גַּעַקְלָעַרְט, אָזְעַס אַיּוֹ אַמְּיאָסָע, נַאֲרִישָׁעַ וּוּלְטָ. אַט אַיּוֹ דִּזְשִׁיק
דָּאָטָט זִיךְ גַּעַוְעַן אַלְיִיט אָונִ וּוּאָס? וּוּיְיטָר הַאָט עַר נִיט גַּעַקְאנְט צִיעַן
דָּעַם גַּעַדְאָנְקָ. אַפְּגַּעַרְיסְעַנְעַ בְּיַדְעַר, שְׂטִיקְלָעַץ גַּעַדְאָנְקָעַן הַאָבָּן זִין מַה
גִּיךְ מִיד גַּעַמְאָט אָונִ עַר הַאָט שְׁוִין וּוּאָס גַּיְיכָר גַּעַוְאָלָט זִין אַיּוֹ דַּעַר
הַיִּם, זִיךְ אַרְיֶינְגְּוָאָרְפּוֹן אַיּוֹ בְּעַטְלָאָן שְׁלָאָפּוֹן.

נִיט וּוּיְיט פּוֹן זִין הוּיוֹן הַאָט עַר דַּעַרְהָעַרְט אַפְּאַרְשְׁטִיקָט גַּעַוְוַיְן
זַוְיִ פּוֹן אַקְינְד. דָּאָט גַּעַוְוַיְן אַיּוֹ זִיךְ פְּאַרְגָּאָגְגָעַן אַלְצָהָעָרְ אָונִ הַעַ-
כָּרְ, אָונִ אָזְעַס עַר אַיּוֹ צְגַוְוָמָעַן גַּעַנְטָעַר הַאָט עַר דַּעַרְזָעַן וּוֵי אַ, „בּוֹלְ-
דָּאָגָן“ מִיט אַפְּלָאַטְשָׁקָ, קִיְלִעְכָּדִיק פְּנִים וּוֵי אַשְׁיטָלָ, הַאָט גַּעַהְאָלָטָן אַ
קָּאָצָן פָּאָרָן גַּעַדְדִּיק אָונִ זַיְגָוָאָרְגָּן. דִּי קָאָצָן הַאָט וּוּלְדָ גַּעַמְיָאָקָעַט,
גַּעַדְרָאָפּוּט מִיט זִיךְ לְאַפְּקָעָם, נַאֲרָ דַּעַר בּוּלְדָאָג חָאָט וּיְ פָעַט גַּעַהְאָלָטָן,
זִיךְ אַיְינְגְּעַבְּסָן מִיט זִיןְעַ שְׂאַרְפָּעַ צִיןְ דַּעַר קָאָצָן אַיּוֹ גַּעַ-
סָפּוּטָן מִיט זִיןְ פְּלָאַטְשִׁיקָ, וּוּאַסְעַדְדִּיקָעָ נָאָגָן, וּוֵי עַר וּוּאָלָט גַּעַלְיָטָן פּוֹן
אַכְרָאוּשָׁן קָאָטָאָר.

סָעַם הַאָט זִיךְ אַפְּגַּעַשְׁטָעַלְט. דַּעַר עַרְשָׁטָעַר גַּעַדְאָנְקָ, וּוּאָס אַיּוֹ אַיּוֹ
גַּעַקְומָעַן אַיּוֹ קָאָפּ אַרְיִין, אַיּוֹ גַּעַוְעַן, אָזְעַס עַרְ דַּאְרָף זִיךְ אַזְוִי אַפְּרַעְכָּגָעַן
מִיט פָּאָלָן. עַר הַאָט אַצִּיטָעַר גַּעַטָּאָן אָונִ גַּעַנוּמָעַן אַוּעַקְטְּרִיבָּן דָּעַם
הַוּוֹת. דַּעַר בּוּלְדָאָג הַאָט פָעַט גַּעַהְאָלָטָן דִּי קָאָצָן מִיט זִיךְ לְאַפְּעָטָן אָונִ
גַּעַעַפְּנוֹן זִיןְ יַאֲפָעָ אַוִּירְ סָעַמְעַן. סָעַם הַאָט גַּעַנוּמָעַן שִׁיפּוֹן נָאָךְ אַפְּאַיִסְ-
נָאָן. פְּאַרְשְׁפָעַטְקָטָעַ פָּאַרְלָעַץ זַעַנְעַן אַרְוִיסָּפּוֹן קָאָרְדָּאָרָס, פְּאַרְצְיוֹנָן
גַּלְיִיךְ אַגְּשָׁפְּרָעַן וּוּגַן דַּעַר בִּיּוֹקִיטָן פּוֹן בּוּלְדָאָגָן אָונִ נַיְגִירִיקָעַ זִיךְ
צְוּגַּעַרְקָט צוֹם „פִּיטִּ“. דִּי קָאָצָן הַאָט זַוְּדָ שְׁוִיןְ קִוִּים גַּעַוְוָרְט, גַּעַכְאָרְכָּלָט
מִיטָּן הַעַלְזָן אָונִ גַּעַפְּאַכְעַט מִיטָּן לְעַצְטָן אַטְעַם. סָעַם אַיּוֹ גַּעַוְאָרָן אָונִ

אוינגעקָאכטער. ער האט מיט אַמְּאַל אַפְּגָעַרִיסֶן אַברְעַט פֿוֹן גַּעַר.
טַנְדֵּל אָוֹן גַּעֲנוּמָעַן כְּמַאְלִיָּעַן דַּעַם הַוְנַט וּוּ ער האט נַאֲר גַּעַטְרָאָפָן.
דעַר הַוְנַט האט זַיַּן גַּעֲוֹאָלֶט אַ וּאָרוֹף טַאַן אוּרִיךְ סַעַמְעַן, נַגְּזַר
זַעַנְדִּיק נַאֲךְ מַעֲנְטָשָׁן האט ער אַפְּגָעַצְיָגָן, זַד אַפְּגָעַשְׁטָעַלֶט אַיִן
עַק גַּאֲס אָוֹן מַעֲשָׂה הַוְנַט בָּאַטְרָאָכֶט וּוּאָס ער האט אַפְּגָעַטָּאָן. די קָאָז
הַאָט נַאֲךְ גַּזְוִישִׁיפָּעַט. סַעַם האט זַי אַרְיִינְגָּעַטְרָאָגָן אַיִן קָאָרִידְזָאָר, זַיַּן
גַּעַלְאָזָט כְּמַעַט וּוּ לְוִינְפַּן אֲהִים אָוֹן גַּעַלְעָרֶט:
— וּוּעַן אַמְּעַנְטָשָׁן-פְּרָעָסָעָר שְׁטִיקַת אַזְוִי מִינָּס אַקְרָוב, וּזְלָט
אַיִיךְ גַּעַשְׁטָאָנָעַן אָוֹן גַּעַוְאָרֶץ אוּרִיךְ אַפְּלִיסְמָאָן?

X

או סעם איז אריין אין שטוב, האט ער זיך באנגענט מיט פָּלְאיַן.
וי איז געגאנגען אין דער מוטערס ברײַיטע, קָאָמָּאָנָּעַ, דעם צָאָפֶּ אָוִיסֶּ
געפֶּלְאָכָּטָן ווי פָּאָרָן שְׁלָאָפֶּ אָן יִיךְ גַּעֲמָאָכָּט אַיְיָ-וּאָסָּעָר. סעם איז ער
וואָס צָעְמִישָׂט גַּעֲוֹאָרָן, גַּעֲוֹאָלָט אַרְיָין צַוְּזַיךְ אָן צִימָצָר אָן נִיט וויִ-
לְעַנְדִּיק אַפְּרֵיעָג גַּעֲטָאָן :

— מען שלְאָפֶּט שְׁוִין ?

פָּלְאיַן האט נִיט גַּעֲנַטְפָּעָרט, אוַיסְגַּעַטרְוָנְקָעָן דָּאָס וּזְאָסָּעָר אָן אַ
מַאַךְ טְוַעַנְדִּיק מִיט דֻּעָר הָאָגָּט אָן מִיטָּן קָאָפֶּ צַוְּטָעָס צִימָעָר, האט זַיְּ-
אִים גַּעֲוַוְזָן, ער נַזְּאָל אִיר נַאֲכָיָין.
וי האט אַגְּנַעַצְוָנָדָן דַּי גַּעַז, זַיךְ גַּעֲזָעָצָט אוַיף סָעָס בְּעַטְל אָוָן,
וּזְיוֹנְדִּיק מִיט דֻּעָר הָאָנָּט אוַיף אַפְּלָאָץ נַעַבְן זַיךְ, האט זַי אַן עַרְנְסָטָע
גַּעֲזָאָגָט :

— זַעַץ דְּבָר !

סְפָּאָרָט, וּזְעַלְכָּעָר אַיז גַּעַשְׁלָאָפֶּן אַיז אַוְינְקָל, האט זַיךְ אוַיסְגַּעַטְשָׂוָ-
כָּעָט, עַטוֹּאָס אַוְיסְגַּעַצְיוֹגָן דַּעַם לְאָנָּגָן קָעְרָפָעָר אָן מִיט אַשְׁמָה אַרְיָין
סְעַמְעַן צְוַיְּשָׁן דַּי פִּס. טָעַם האט דַּעַם הַוְנָט פָּוּן חַבְרָשָׁאָפֶּט וּזְעַנְגָּעָ-
בָּעָן אַפְּאָר לְיִיכְלָעָפֶט קָלָעָפֶט אַיְבָּעָרָן אָן אַיְבָּעָרָן רַיְקָן. דֻּעָר הַוְנָט אַיז
גַּאֲרָמְלָא שְׁמָה גַּעֲוֹאָרָן פָּוּן בְּעַלְ-הַבִּיתָס קָלָעָפֶט, זַיךְ אוַיסְגַּעַשְׁטָעָלָט אוַיף
צְוַיְּיָ לְאָפָעָס אָן כְּלוּמָרָשָׂט גַּעַנוּמָעָן בְּיִסְטָן סָעָסָה הָאָגָּט. סָעַם האט אַרְוִיסָּ-
גַּעַפְּרִיט דַּעַם הַוְנָט אַיז פָּאָדָעָרוּהָיָן, זַיךְ אַוְעַקְגַּעַעַצָּט אָן מִיט אַוְמַגְעַדְלָ-
גַּעֲוֹאָרָט וּוואָס וּוַיְמַעְרָד וּוַעַט זַיךְ.

— הַעָר זַיךְ אַיְין, סָעַם, יַעַס — האט פָּלְאיַן אַגְּנַעַהוּבָן אַיז שְׁטָאָלָץ
פָּאָרָיִין דַּעַם קָאָפֶט — כְּתָאָפֶט אוַיף דַּיְר גַּעֲוֹאָרָט !

— וּוואָס אַיז דֻּעָר מַעַר ?

— דוּ פְּרַעְגָּסָט נַאֲלָ, הָא ? אַפְּיָין וּוַיְסָטוּ נִיט ! יַעַס, מִיד מַוְן זַיךְ
איַנְמָאָל פָּאָר אַלְעָגָל מַאֲלָ אַוְיסְמַהְוָעָסָן, הַעֲרָסָט ?

— זוי דען — — געוויס ! — האט סעם געשמיילט.

— דו לְאַכְסֶט דָּאָר, הא, — הָאָט פְּאַלִּי גַּעֲנוֹמָעַן שְׁטָאַמְלָעַן — נָאָר
אַיך זָאָג דֵּיר גַּאנְצַע עַרְנָסַט, דו זָאָלְסַט דֵּיר אַרְוִיסְשָׁלָאָגַן אַלְעַן בָּאַרְיְשִׁקְיִיטַן
פֿוֹן קָאָפַע, הָעֲרָסַת? כְּהָאָב זִיךְעַם אַגְּמָאָכַט אַשְׁפָאָס אָזְן דו הָאָט זִיךְעַיְינַן
גַּעֲרָעַדְתַּן אַלְוָגַעַן-לְעַבְעָר בָּא דָעַר נָאָזַן! מִיר זַעַנְעַן קִין פָּאָר נִיטַן! אָזְן
דָעַרְצָוּן הָאָב אַיך דִּיךְ נִיטַּלְיבַּ, טַאַקְעַ מִיטַּן אַמְתַּה נִיטַּלְיבַּ! וּוֹאָס קוּמָט
מִיר דָעַרְפָּאָר? — הָאָט זִיךְעַמְדָנִיקַט אָזְן זִיךְעַאַשְׁטָעַל אוֹרַף גַּעַטְאָן.

— דערפֿאָר האָסְטוֹ אַלְעָקָן לִיבּ ! כְּמֵין, זִיבּוּ גָּאַלְדָּעָנָה יְעוּזָלִירְלָעָךְ ! פָּאַלִּי אֵין צָו צוֹם שְׁפִיגָּלָה, ווֹאָס הָאָט גַּעֲהָאָגָגָעָן אוֹיףּ דָעָר ווֹאָנָט, זִיךְ פָּאֶרֶרֶיכְטּ דַיְהָאָר, גַּעֲכָאָפְטּ אַקְוקּ אָוִיפּן פְּנִים אָוּן מִיט אַפְּרֶעֶתֶל שְׁמִיכִיל הָאָט זַי זַיְדְּ צְרוּיקָה גַּעֲזָעָצָט אָוִיפּן בְּעַטְלָה.

— געוויס האָפַא אִיךְ אִים לֵיב אָוֹן זַיִינָעַ יְעוּצָלִירְלַעַךְ אָודָאִ! —
הָאָטַז זַיִינָעַ צַעַשְׁמִיכְלֶט, נָאָר וּוָאָס הָאָט דְּאָט צַו טָאָן מִיט „סִיטִּי-
חָאָלָן”? יְעַם, סָעַם, אָזְׂזִי אַיְזַעַס! הָעָר זַיִינָעַ אִין: דַּי בְּעַסְטָע זַאָךְ
וּוּאָלֶט פָּאָר אָנוֹן גַּעֲוֹעַן, אָוָם אָוִיסְצָוְמִידָּן אָוְמָאנְגָעַנְעַמְלַעַכְקִיטִּין, דוֹ
זַאָלֶט אָוּעָק פָּוָן אָונְדוֹן! מַעֲנַטְשָׁה, אָז דוֹ קַעַנְסָט מִיךְ צְוָמָאָלָט נִיטִּין!
וּוְעַטְשָׁה, לֵיבַהּ הָאָבָן אַקְבָּצָן פָּאָרְשָׁטְיִי אִיךְ נָאָךְ, אַבְּעָרְתָּהּ חַתּוֹנָהּ הָאָבָן
דְּדָאָרָךְ מְעַן נָאָר מִיט אַרְיִיכְן! אָפִילְוָן מִיְּנַיְּנָעַ מַמְּאָעַ הָאָט נִיטִּין חַתּוֹנָה
מִיט אִיךְ גַּעֲלִיבְטָן! — אָוֹן זַיִינָעַ זַיִינָעַ צַעַלְאָכְטָן.

ביי די לעצעט ווערטער האט שיין סעט בויט געקאנט אין-
זיצן, ער האט פארשטיינען, או דאס מיינט פָּאַלִּי אים, האט ער
אויסגעשניטן מיט דער פויסט אַקרְרֵין אוון אויסגעשניטן:
— סָאיַן אַפְּאַרְדָּמְטָעָר לִיגָּן! אוון הער זיך איין, פָּאַלִּי:
בְּיִסְט אֹזָא כָּלֶעֶרֶע ווי דִּין מַאמְעָן! אוון וואס מִינְסְטוֹן, וואס?
ווער “קָרְטָמָן” פָּאַר דִּיר? גַּי צוֹם טִיפְּלָמִיטָן אִיטָּלְעִינְגָּר צְזֹוֹן.
מען, הערטס?

פָּאֵלִי הַאֲט אִים פָּאַרְשָׁטָעַלְט מִיטַּדְעַר הַאֲנָט דָּאַס מוֹלִיכַן — וְוֹאָס שְׂרִיסְטוֹ אֶזְוִי? מַעַן וּוְעַט דָּאַק מִינְעָן, בְּיוֹוִיס וְוֹאָס? „אַל בָּעַט יָאוּ“, דִּי מַאֲמָעַ קָוְמָט אַרְיִין?

זֶה אַיְזָבִיגְיַיך צָו צָו דָעַר טִיר מִיטַּדְעַר מִיטַּדְעַר שְׂוִיבָן אַיְן דָעַר מִיטַּן, אַיְנָגָעַפְּרָעַט אַיְרְפָּנִים צְוִישָׁן דִּי הַעֲנָט אַוְן דָוְרְכָעַקְלַט. סֻעַם הַאֲט זַיְךְ שְׂוִין גַּעַנוּמָעַן אַיְנָשְׁתַּילְן, פָּאַרְגָּעַסְן, אַז פָּאֵלִי

אייז אַשְׁלָעַכְטָע, חַשְׁק גַּעֲהָאַט צוֹ פָּאֶרְלְוִיפֵּן פֿוֹן הִינְטָן אוֹן זַי כַּאֲפֵן
אוֹיף דַּי הַעֲנָט.

זַי הַאַט לִיכְיכַּט גַּעֲפַנְתַּן דַּי טִיר, צַוְגַּעַלְיִיגְט אַן אוֹיעַר, פָּאֶר-
בִּיטַן דַּי אָוְנְטְּעַרְשְׁטָע לִיפַּ אָוֹן וּוַי אָדִירְגַּעַנְתַּן פֿוֹן אַן אָרְקָעַסְטָעַר
הַאַט זַי אַמְּאָךְ גַּעֲתָאַן מִיטַּ דַעַר הַאֲנָט אָוֹן מִיטַּן קָאָפַ, אָזְזַע
מַעַג אַנְהִיְיבַּן שְׁפִילַן אָוֹן גַּעֲהִיסִּין הַאַט עַס: מַעַן שְׁלָאָפַט וּוַי דַּי
מַתְּים.

פָּאֶלְיַי הַאַט אַבְּיַסְלַ מַעַר אָרוֹיְגַּעַדְרִיַּט דַּי גַּעַז, נַאֲכַמָּאַל צוֹ
צָוּם שְׁפִיגַּל אָוֹן אַיְן גַּעֲנַצַּן אַשְׁמַיְיכְּלַעַנְדַּע זַיְן אָוּזְקַעְזַעַצְט.

— הַעוֹר, סֻעַם, זַאְגַּ מִיטַּ אַן אַמְּתַ, הַאַסְטוּ מִיךְ טַאַקַּע לִיבַּ,
שְׁטַאַרְקַּ לִיבַּ? אָזְוַי, זַיְעַר שְׁטַאַרְקַּ? — — הַאַ, הַאַ, הַאַ!
אָוֹן זַי הַאַט זַיְךְ צַעַלְאַכְטַן, אָרוֹיְגַּעַבְּלַעַקְט אַקְלַיְן רַאַזְעַ צִינְגַּל אָוֹן
פַּס גַּעַנוּמַעַן וּוְאַרְפַּן וּוַי אַיְינְגַּל, וּוּעַן עַר כַּאֲפַט אַרְיַין אַהֲיַסְעַ קָאָרַ-

טָאָפְלַ אַיְן מוֹילַ — וּוְאַרְכַּבְּיַין אַמְּשַׁוְגַּעַנְעַ?

סֻעַם הַאַט זַי אַכְּבַּטְנַ אַעֲטָאַן צוֹ זַיְן אוֹיף דַעַר שְׂוִיס אָוֹן גַּעַז
נוּמַעַן אַיְנוּוֹגַן וּוַי אַקְיַנְד.

זַי הַאַט זַיְךְ אַוְוַיְלַע גַּעַטְוְלִיְעַט אַיְן סֻעַם אַרְעַמַּס אָוֹן מִיט אַמְּאָלַי
אַיְם גַּעַנוּמַעַן אַיְבְּעַרְשְׁרַקְעַן:

— מַעַן גַּיְיט, מַעַן גַּיְיט! דַי מַאְמַעַ גַּיְיט! — אָוֹן וּוַי אַפְּישַׁל זַיְן
אַגְּלִיטַש אָרוֹיְגַּעַטְאַן פֿוֹן זַיְגַּע הַעֲנָט.

זַי אַיְזַע צוֹ דַעַר טִיר, זַיְךְ עַטוֹּאַס אַיְנְגַּעַהַעַרְט אָוֹן קָאַקְעַטְיש
גַּעַנוּמַעַן שְׁפַּצְגַּעַן אַיְבְּעַרְן צִימַעַר, וּוַי אַיְנְגַּעַר אַפְּיצִיר פָּאֶר זַיְן דַּאְטַעַן.
— פָּאֶרְמַאְךְ דַי טִיר! — הַאַט זַיְךְ סֻעַם גַּעַנוּמַעַן בַּעַטְן.

— וּוַי הַיִּסְטַּ ? מַעַן טָאַר נִיטַּ!

סֻעַם אַיְזַע אַיְפְּגַּעַשְׁפְּרַוְגַּעַן, צַוְגַּרְוַקְט צוֹ דַעַר טִיר אַנְיִ-מַּאְשִׁין
וְאַזְזַע אַיְזַע גַּעַשְׁתַּאַגְּעַן אַן אַזְיַיט, אָוֹן כַּמְעַט אַיְנְגַּעַן אַרְאַגְּעַדְרִיַּט דַי
גַּעַג.

— נִינְיַן, דַאַס נִיטַּ! — הַאַט פָּאֶלְיַי פָּרָאַטְעַטְירַט — וּוֹאַסְעַר פְּנִים וּוֹעֵל
אַיךְ הַאַפְּן בַּיְ דַעַר מַאְמַעַן? — אָוֹן זַי הַאַט גַּעַנוּמַעַן צַוְרִיק אַרְיְפְּדְרִיְעַן דַי גַּעַז.
סֻעַם הַאַט זַיְךְ מִיט אַיךְ גַּעַנוּמַעַן אַמְּפְרִין אָוֹן אַיְזַע שְׁוּבַ אָוֹן
אַפְּמַאְל גַּעַוּזְרַן פִּינְסְטָעַר. פַּר הַאַט זַי גַּעַכְאָפַט אוֹיף דַי הַעֲנָט, זַיְן אַיְנְגַּעַן
גַּעַגְעַן אַיְרַע לִיפַּן אָוֹן זַי בָּאָקָן אָוֹן וּוַיְנִיטַּ?

... זאָזַי מֵין אָפַ — האָט זִין פָּאָלִי בְּאָ אִים גַּעֲנוּמָן בְּצָעֵן —
סְאַרְזַי מֵי נִימָט בְּאַקְוּוּם, אוֵי, דָעֵר צָאָפַ! רַיִיסֶת מִיר אָפַ דָעֵר צָאָפַ! נָוָ
כְּחֹעַל דִּיר אַלְיַין נְעֵן אַקּוֹשׁ, גוֹטוֹ?
פָּעַמְתָּ הָאָט זִי אַפְגַּעַלְאָזָוּט.

זִי אַיְזַי גִּינְזַר אַרְזִיסָּפָן שְׁטוּבָ, אַרְיִינְגַּעַרְאָכָט אַשְׂוּעַפְּעַלְעָ, אַנְגַּעַ-
צְוַנְדַּן דִּי גַּעַן, גַּעֲכַנְטַ דָּאָס מוֹיל אָוָן, קְלַאַפְּנַדְיַיךְ זִיךְ מִיט דָעֵר הַאנְטַ-
אַיְבָעָר דִּי לְיִפְּן, האָט זִי אַרְיִינְגַּלְאָזָוּט אַזְעַלְכָעַ מַאֲדַנָּעַ קִינְדִּישָׁעַ קְלוֹתָ-
אוֹ טַעַמְעָן האָט זִיךְ אַזְשַׁ גַּעוֹאָלָט אַיְנְשַׁלְיִגְעָן זִי.
זִי אַיְזַי צַו צַו סְעַמְעָן, אִים אַרְוּמְגַעְכָּאָפָט מִיט בִּיְידַע הַעַנְטַ, אַוִּיסְ-
גַּשְׁרַעַן: נָאָ! אִים גַּעַטְאָן אַלְאַגְּגַן, הַיִּסְקַן קַוְשׁ אָוָן אַפְגַּעַשְׁפְּרוֹנְגָּעָן. זִי
הָאָט גַּעַטְאַנְגַּט פָּוָן אַיְין פִּיסְלָ אַוְיַפְּן צְוַיִּיטָן, גַּרְאַצְיַעַן גַּעַהְוִיבָן אַיְרַעַ
פְּלִיְיכָעַם, גַּעַקְלַאָפָט מִיט דִּי וּוִיסְטַ צִיְּן וּמִיט שְׁנִירַן פָּעַרְלָ אָוָן גַּעַ-
לְאָכָט.

סְעַם האָט גַּעַפְּלַט וּמִ דָּאָס קְדוּתַה וּוְאָרְפַּט אִים, וּמִ אַלְעַז אִין אִים
צִיט זִיךְ אָוָן עַר האָט זִי אַהֲסַטְקַן כָּאָפַ גַּעַטְאָן אַיְן זִיְינָעַ אַרְעַמָּס,
אָוָן גַּעַנוּמָן מִיט אִיר שְׁפָאַנְעָן אַיְבָעָרַן צִימַעַר. עַר האָט חַשְׁקַ גַּעַתְאָט
זִיךְ אַוּאָרַף צַו טָאָן אַיְן בְּעַטְלָ, האָט עַר דָעַרְזַעַן דָעֵם קְלִיְינָעַם פְּלִיּוֹשָׁעַ-
בְּשָׁמַט דִּיוֹאָן, וּוֹאָס אַיְזַי גַּעַלְעָגַן נְעֵן בְּעַט אַיְרַף דָעֵר פְּאַדְלְאָגָעַ, אָוָן זִיךְ
אוּסְפַּצְיַעַן אַוִּיכָּא אִים.

שבח-צו-נאמט האט פאלק, דער סאלון-קיפער, «קדש געווין מי= סעס ריטש פdet משה וישראל. ווי אויף אלע יידישע [שםחות אייז אויך דאך די הופה גראט ניט אַפְּגָנְגָנְגָן. דער נאָר וואָס אויסגעבעקענער שוואָגער ר' בינט האט געשריין, אוֹ מעַן מוֹזַאֲכָן אַשְׁנוֹי אֵין דער הופה, אוֹ דאס אִיז אַבְּפִירְשֶׁעֶר דִּין. רעוֹרָעָנֶד לְעוֹזִין האט געטענט, אוֹ די שנוֹי אייז שווַין אֵין דער פְּתֻובָה גּוֹפָה — וּוֹ מעַן זָאָגַט אַרְמְלָחָא אַגְּשָׁטָאַט בְּתוּלָתָא אֵין דער צוֹ פְּאַשְׁרִיבֶּט מַעַן אַיר אַנְשְׁטָאַט מַאתִים — מַנְהָה. אַזְּוָאָרט צַו אַוְאָרט אֵין מעַן האט זִיךְ שְׁוַין גַּעַנוּמָעַן פָּאָרְן יְחוֹס. צּוֹם גְּלִיאָק, אַיְזָט פְּלִיט אַמְּאָל אַוְיְגָעְזּוֹאָקְסָן אַפְּאַרְטָעַק מִיט אֵין אַוְיְגָעְבָּרָעָנֶט לְאָךְ. דער אַלְטָעָר מִשְׁה האט גְּלִיאָק דאס פְּאַרְטָעַק אַוְיְגָעְזּוֹיָגָן אוֹיף די פִּיר דְּרָעָנֶגֶלעָן, דעם חַתְּן אייז אַרְאָפֶן אַשְׁטִין פָּוֹן הָאָרֶץ אֵין דער רְעוֹרָעָנֶד האט אַיְזָט אַמְּלָדִיקָר שְׁוַיה אַפְּגָנְגָבָן הוֹפה וְקוֹדוֹשָׁן.

בְּאַלְדְּ בְּאָךְ דער הופה האט זִיךְ פְּאַלְאָק דְּעַרְפְּלִיט הַיְמִישָׁוֹ, זִיךְ גַּעַנוּמָעַן מַאֲכָן בָּאַקְוּוּעָמָעַר אֵין אַרְאָפְּגָנְזָאָרָפָן זִיךְ גַּעַפְּאַטְעַט טָאָקְסִידָא. דער נָאָךְ האט עַר אַוְיְגָעָטָאָן די וּוַיִּסְעַ וּוּעַטְעַ אֵין וּוְעַר וּוְיִסְטַ, וּוֹ עַר וּוֹאָלָט זִיךְ אַפְּגָנְשְׁטָעָלָט, וּזְעַן דער שְׁוֹועָר ר' מִשְׁה וּוֹאָלָט אַיִט עַפְּעַס נַעַט אַיְנְגָעָרִימָט אַוִּיפָּן אַוְיָרָע. דער סָאָלוֹן-קִיפָּעָר האט זִיךְ הַאֲרָצִיק צְעַלְאָכָט אֵון גַּעַלְיִיבָּן זִיכְן אֵין זִיךְ וּוַיִּסְ, שְׁטִיף הַעֲמָדָה, וּוֹאָט האט זִיךְ גַּעַנוּמָעַן בְּלָאָן אֵון יוֹרָן וּוֹי אַמְּלָטָעָר מִיט טִיָּה.

אַמְּנִין יִדְן עוֹבָר-בְּטַנְיִקָּעַס, וּוֹאָס מַעַן טַרְעַפְט יַעַדְן פְּרִימְאָרְגָּן אֵין דער שְׁוֹל פָּוֹן «אנְשִׁי-לִיִּין», זַעַנְעַן גַּעַזְעַן אַרוּם טִיש אֵין זִיעַרְעָע גְּלָאָנְצִיקָע, אַלְפָגָעָנָע רְעַקְלָעָן, עַסְקָ גַּעַוְעָן בָּאַכְּלָה אֵון זִיךְ כְּלָוְמָרְשָׁת אַיְנְגָעָה עַרְטָה וּוֹאָס דְּרְעוֹרָעָנֶד לְעוֹזִין, אַגְּבָעָן אַגְּבָעָן הַאֲלָדוֹן זִיךְ דָּעָר לְעַצְטָעָר מִאָדָע, מִיט אַגְּבָעָן שְׁאָל אַוִּיפָּן הַאֲלָדוֹן (אַפְּנִים אַמְּאָל אַחֲן גַּעַוְעָן) דְּרָשָׁנָט. רְעוֹרָעָנֶד לְעוֹזִין אֵין גַּעַזְעַס וּוֹי עַס פְּאָסָט זִיךְ פָּאָר זִיךְ שְׁטָאָגָן, וּוֹי אַהֲלָצְעָנָעָר מִיט עַמוֹּאָס פָּאָרְשָׁמוּרְעָטָא אַיִּינָן. עַר האט

אריניגערוקט, איזו, פלאחר-יד, יעדן אינעם פון די געסט זיין קרטן, וו ס'איין געשטאנגען שווארץ אויף וויס, איז דר. רעוורענד לעוין פון דער שוויך "אנשי-ליך" איז א מותה-סומוה און, אין גאט וויס פאר וואס, אַפְּאָפְּעָסָאָר-לִינְגּוֹיסְטַט. דער סַאַלְוָן-קִיפְּעָר הָאָט אַפְּילָו אַלְיָין צַוְּגַעֲגַעַן, אָוּ רַעֲזָן קָאָן טַאַקָּעַ אַנְזָעַר פְּרָאָפְּעָסָאָר קִין אַיְן שְׁפָאָרָן נִיט, אַוְסָעָר דִּיטְשָׁ (ער האט גערעדט אַדִּיטְשָׁן יִדִּישָׁ), נַאֲרַ דֻּרְפָּאָר אַיְן עַר אַבְּעָר אָמֵיך אַיְן "גְּרַעְמָרָה" אָוּ אַז גְּרַעְמָר אַיְן אַהֲרָבָעָר עַנְיָן ווִיסָּס דָּקָן יַעֲדָר.

מיסעם ריטש אַיְן אַיר ווִיס-זַיְידָן חַוֶּה-קְלִיָּד, מיט אַאנְגָּנָעָר, בריטער שירץ פון אויבן, האט באַדִּינְטַט דָּעַם עַולְמָם. אַירע שׂוֹוָאָרְצָע בְּלִישָׁ-טַשְׁעַנְדָּע אַיְגָּן הַאָבָּן נִיכְזָעַט יַעֲנַע בְּהַאֲלָטָעָנָע שְׁרַעַק פָּוּן אַכְּלָה-מִידְלָ, ווָאָס קָאָן קִינְעָמָס בְּלִיק נִיט פְּאָרְטָרָאָגָן אָוּן עַס מַאֲכָת זַי אַזְוִי פָּאָרְשִׁיָּט גַּעֲקוּקָט אָוּן ווִי זַיךְ גְּרִיעִיצָט מִיט יַעֲדָן אַיְנָעָם: לַעֲקִישׁ, אָוּן אָז דָו ווּעַט קוֹקָן פָּוּן הַיְמָנָה בֵּין מַאֲרָגָן ווּעַט דִּיר עַפְּעָס הַלְּפָנָן?

סָעַם, ווּעַלְכָעָר הָאָט אַוְיסְגָּלִילַט דָעַם מַנְיָן, אַיְן גַּעֲזָעָן אַיְן אַאנְגָּנָעָר מִיטָן אַלְטָן מִשְׁהָס אַקְּאָמָעָרָאָד. ווּמִיסעם פְּרִישְׁקִיָּט פָּוּן דִּי בְּאָקָן אַיְן אַיְבָּן-גָּאנְצָן אַרְיָין אַיְן דַעַר שְׁפִּין נָאָן. דַעַר יַיְד אַיְן גַּעֲוָעָן אַז אַרְיָינְגָּנְגִּיעָעָן אַיְן דִי רַיְיכְּסָטָע יִדִּישָׁע הַיִּזְעָר, גַּעֲוָוָסָט יַעֲדָנָס יְחוֹס אַזְוָשׁ פָּוּן דַעַר אַלְטָעָר הַיִּם, גַּעֲפִירָט, פָּאָטָשָׁטָטָה פָּוּן אַיְן מַאֲדָם צַו דַעַר צַוְּיִיטָרָע, גַּעַ-וּוֹעַן אַכְּלִי אַיְן אַלְעָז סְדוֹתָה — פָּוּן דַעַר קִיך בֵּין דָעַם שְׁלָאָחָ-צִימָעָר, אַבְּיטָל אָונְטָעָר גַּעַשְׁכָּנָט אָוּן דַעַר עַיְקָר פָּוּן דָעַם אַלְעָם גַּעַשְׁטָאָרָבָן צָעָן מַאָל אַטָּג פָּוּן הַוְּגָעָר. ער האט גַּעַהְאָלָטָן אַיְן אַיְן אַוְיסְרָעָכָנָעָן פָּאָר סְעַמְעָן פָּאָלָקָס עַשְׁרָוֹת, נִיט פָּאָרְגָּוּנָעָן, ווָאָס מִיסְעָם רִיטְשָׁ פָּאָלָט אַרְיָין אַיְן אַזְאָ שְׁמַאְלָץ-גָּרוֹב, גַּעַלְוִיבָט פָּאָלָיָן אַיְן הַיְמָל אַרְיָין אָוּן גַּעַעָר-בעַט מִיט סְעַמְעָן, עד זָאָל אִים שִׁיקָּן צַו מִיסְעָם רִיטְשָׁ.

— צוישן אָוּנוּ גַּעַרְעָדִיט — האט דַעַר שְׁדָכוֹן — אַיְם גַּעַשְׁוָשָׁקָעָט אַוְיָבָן אוּוִידָר אָוּן זַיְד גַּעַטְאָפָט מִיט אַיְין פְּנִיגָּעָר זַי פְּאָרְפְּלָאָמְטָע נָאָז — פָּאָסָט דַו טַאַקָּעַ נִיט פָּאָר מִיסְעָם רִיטְשָׁ, נִיט דִּין גָּאָל, נַאֲרַ גָּאָר נִיט! זַוְעָן שְׁדָכוֹנָם ווָאַלְטָן גַּעֲוָעָן אַזְוִי פָּאָרְטִיקָעָל, ווָאַלְטָן יִיְדָן קִין שְׁדוֹכָמָם נִיט גַּעַטְאָן — גַּאֲטָזָן זַיךְ אַעֲלָאָבָט — נַאֲרָגָט וִיט, סָעַם, כְּבוּעָל נַעַ-

מען ארבעען אין עסַק, דער אלטער משה ווועט צוהעלפֿן אוּן מען
וועט אם ירצה השם אויספֿרְן!

סעַט האָט געשמייכַט, קיַין אוֹיג נִיט אַרְאֶטְגַּעַלְאֹזַט פֿוֹן פְּאַלְיַן,
וועלכּעַ האָט זֵיךְ אַרְומְגַּדְרִיט אַן אוַיסְנְעַפְּרוֹצְטַע אוּן זֵיךְ כְּלוּמְרִשְׁת
משמח געווֹעַן אוֹיפְּךְ דַּעַר מְוֻטְרָס חֲתוֹנָה. פְּאַלְיַיְהַאְט אַפְּיַלְוַן זְוַגְּעַן.
זָאנַט אַוּזְקַצְפְּאָרָן מִיט דֵי קִינְדַּעַר צַו אִירְסַט אַמוּמַע אוֹיפְּךְ נַאֲכַט,
הָאָט זַי אַבְּפַרְדַּר חֲרַתָּה גַּעֲקָרָאָגָן, זֵיךְ אַיְינְגַּעַקְשַׁנְט אַוּן גַּעֲבַּיְבַּן. דָּאָס
הָאָרֶץ הָאָט סְפַמְעַן גַּעַזְאָגָט, אַזְיַאלִי אַיְוַן נִיט בְּחַנְמַן אַזְוַיְהַרְיַיְהַן
לְעַזְקַעְלַעַן — אוּן זַי הָאָט גַּעַזְוַיְסַט עַפְגַּעַטְאָן אַשְׁפִּיצַל אַוּן ערַהַאָט
איַר נַאֲכַגְּעַקְוּקַט אוֹיפְּךְ טַרְיט אַוּן שְׂרִיט.

דער אלטער משה אין אַפְּרִינְצַ-אַלְבָּעַרט פֿוֹן סַאֲבִיעַסְקִיס
צַיְּיטַן, באַנְיִיט מִיט בְּרִיטִיט, אַפְּגַּשְׁאָסְעַנְעַן פֿוֹן אַלְטְּקִיְּיט טַאֲשַׁמְעַס,
אין אַפְּאָר קַאֲמַאשְׁלַעַץ פֿוֹן אַיְינְ שְׂטִיקַן, מִיט בְּרִיטִיט נַעַז, שְׁמַאֲלַעַץ
הַעַלְוַלְעַן אַוּן מִיט אַזְאָה מְאַדְנָעָם, אַיְזְעַרְנָעָם גַּלְאָנָע, גַּלְיַיךְ מַעַן
וּוְאַלְט זֵיךְ אַיְינְגַּשְׁמִירַט מִיטַּן פְּאַלְיַישַׁן, וּוֹאָס מַעַן פּוֹזְצַט אַן אַיְזְעַרְטַן
נַפְסַ אַיְוֹוָן — הָאָט נִיט גַּעַקְאָנְט אַיְנוֹזִין אַוְיפְּךְ אַרְטַן, גַּלְלָאָפְן
פֿוֹן קִין אַיְן שְׁטוֹב אַרְיַין, זֵיךְ גַּעַמְחִיתַה מַעַשָּׂה מְחוֹתָן אַוּן, דָּוְרַכְיַה
לוּפְנַדְיַק, הָאָט ער אַגְּשַׁרְיִי גַּעַמְאָן צּוֹם שְׁדַכְּן:

— נָו, מְרַדְכִּי, וּוֹאָס מְאַכְּסָטוֹן, וּוֹאָס גַּיְיסָטוֹ נִיט צּוֹם טִישׁ?
— כַּיְוַוִּיסְט, כַּיְוַאֲלַט גַּעַמְאָכְט אַשְׁנָאָפְסַ, דָּאָס הַיִּיסְט פְּרִיעַר אַ
שְׁהַכְּלַהְיַה הָאָט מְרַדְכִּי דַּעַר שְׁדַכְּן אַוְיפְּן אַרְטַן גַּעַנְנְטְפַרְטַן, גַּעַשְ׀ׁיַה
בְּעַרְטַמִּיט דֵי פְּלִיעִיצַעַס, גַּעַשְׁמִיכַלְט אַוּן זֵיךְ גַּעַרְיבַּן אַיְן הַאֲנָט
אַיְן דַּעַר צְוַוִּיטַר.

דער אלטער משה הָאָט גַּעַמְאָכְט פְּלַאֲצַן בְּיִם טִישׁ:

— נָו, מְרַדְכִּי! אַוּן דַּו, סְעַם? קָאמַם אַנְ, נִיט בְּאַלְאַמְוֹטְשַׁעַט!
דַּעַר פּוֹלְמִיס מִיט פַּיְשַׁן, וּוֹאָס אַיְזְגַּשְׁתָּאָנָעָן אַיְן מִיטַּן טִישׁ,
הָאָט שְׁפַאֲצִירַט פֿוֹן אַיְינְ הַאֲנָט צַו דַּעַר צְוַוִּיטַר. יַעֲדַעַר אַיְזְיַיךְ זֵיךְ
גַּעַזְעַסְעַן קַאֲלַטְבַּלְוַטִּיק, זֵיךְ גַּעַוְאָרְפַּן אַזְוַיְהַר, פֿוֹן דַּעַר זִיְיט, אַבְּלַיְקַעְלַעַן
אוֹיפְּךְ אַשְׂטִיק אַנְגַּעַפְּלִילְטַעַס פַּיְשַׁן, עַס גַּעַהַתַּעַס, אַוּן מִיט אַמְּאַלְיַיְהַן, נָאָ
אַפְּלַעַטְהַאְטַעַט גַּעַמְאָכְט אַס אַרְיִינְגַּעַכְאָפְטַן.

דַּעַר עוֹלָם הָאָט גַּעַקְיִיט.

— נו, דאקטער — האט זיך מיסעס ריטש געווענדעט צום רעווינד — ווי שמעון אייך מיינע פיש?

— פיין, אויסגעצ'יכנט, מיסעס ריטש! אָ, יָא, בעג יאָר פאָרדאָן! ס'גיבט מעָר קײַן מיסעס ריטש — האט דער רעווינד זיט געשמייכלט — יָא, מיסעס פֿאָלאָק, די פִּיש זענען פֿאָרטראָפּ־זֵיך, ווי זאנט מעָן איין יידעַש — זַיִּה האָבָּן טויזנט-טָעַם!

— הערטט דושאָ, וואָס דער דאקטער זאנט — איין מיסעס ריטש צו צום מאָן אָוֹן זיך אַשְׁטַעַל אַרוּאַק גַּעֲטָאָן ווי אַפְּסְטָאָנוּג — נו, ווי שמעון זיך דיר?

— פיין, פיין — האט דושאָ געענְטְּפָעַרט, געגְלָעַט דאס ווייב פאָר דער נאָקְעַטָּר האָנט, געזְמָרָעַט מיט די פֿאָרְאָפְּגָעַן פֿוֹן פֿעַטְקִיִּיט אוּיגַן אָוֹן שִׁיעָר נִיט אוּיסְגָּנָּגָעַן פֿוֹן מִתְּיקָה.

דער אַלְטָעַר משָׁה, וואָס איין גַּעֲזָעַן ווי אוּיפּ שְׂפִּילְקָפּס, וְזֶה מאָכָּט אַשְׁנָאָפּס נָאָך אַשְׁנָאָפּס אָוֹן גַּעֲזָעַנְהִיָּט זיך צו לאָזֶן הַעֲרָן אוּ אַרְיָין דעם רעווינד אָין דער מִיטָּן:

— וואָס האָב אִיך דָא פִּיל צו טעַנהָן, צו אַשְׁטִיקָל הַיְמִישָׁן סְעַנְדָּאָק קְוָמָט דאס נִיט! וואָס ווַיִּסְטָא אִיר, וואָס? באָ אָונְדָּז, אָו ס'וֹזָאָס פֿלְעַגְטָן אַנְקָומָעַן אַפְּרִיאַטָּג סְעַנְדָּאָק, האָט מַעַן גַּעֲוָוסָט, אָו ס'וֹזָאָס זִיְּן אַגְּפָאָקְטָעַ השְׁמָה: אוּ דָא אוּ אַלְץ קָאָפּוּרִיר! סְעַנְדָּאָק אוּ קִין סְעַנְדָּאָק, יִדְּן קִין יִדְּן אָוֹן אַפְּלִיוּ רְבָנִים קִין רְבָנִים נִיט!

— אַלְץ דִּי זַלְבָּעַ מעָה — האָט מִיסְעַס רִיטַש פֿלְוָרְשָׁט גַּעַשְׁמִיכָלַט אָוֹן זיך גַּעַרְקָט מִיט אַרְיָעַ נאָקְעַטָּע עַלְנְבוֹינָנס אַלְץ נְעַנְדָּעַר צום מאָן — ווי אִיר קוּקָט אָוֹן מִין טָאָטָן, לְעַבְטָ ער גַּעַגְּשָׁלָום מִיט אַנְקָל סְעַם.

די עַוְּבָּר-בְּטַלְנִיקָעַס מִיט די אַיִינְגַּהוּקְרָטָע פֿרִיאַצָּעַס, מִיט די אוּיסְגָּעַשְׁטָרָעַקְטָע קַעַפְטָה האָבָּן גַּעַהְאָלָטָן אָין אִין שְׁמִיכָלָעַן אָוֹן דָּאָכָּט זיך גַּעַוְעָן אַיִינְשְׁטִימִיק מִיט אַלְעָ.

— מִין שְׁוֹעֵר האָט דָעַרְלִיְיגַט די באָבָעַס-ירְוָשָׁה צו אַמְּצָא-רִיקָע — האָט זיך בִּינָם אַנְגָּדְרוֹפָן — פֿרָעָגָט אִם נָאָר ווַיְפִּיל זָוּ. פֿרָנָע קְרִיאִיצָעַר ער האָט אַהֲרָגְעַבָּרָאָכָּט?

דער עַולְמָה האָט גַּעַלְאָכָּט.

מִיסְעַס רִיטַש מִיט דער שְׁוֹעַסְטָעַר האָבָּן אַרְיִינְגַּעַבְּרָאָכָּט דאס פֿלִיאָש.

— וואס איך האט דער אלטער שטאָלַץ גענטפערט — ס'איז גטווען ציטן, וווען מענטשן האבן זיך גענטפערט — ס'איז גטווען נאָר ניט דאס בין איך אויסן ! יעס, איר אלע שפרינגעט דאָך קדוש פאר אַמעָרִיקָע, און איך זאג איךן, אָז ס'אַיז אַפְּאַרְשָׁאַלְטָעָנָע מדינה ! נעט, למשל, אין דעת הימן אַנגִיד, לְעֵבֶת ער דאָך ווי אַקִּיסְרָה אַהֲלָבָע שטאָט דרייט זיך אַרום אַים, ציט פון אַים חיוֹנָה, מיט אַין וואָרט, ער לְאַזְוֹט פון זיך הערן ! אָוָן דאָ ? דאָ ווַיִּס ער דאָך פון קִין טָאג אָוָן פון קִין נְאָכָט נִיט ? יָאָגָט אָפְּ דִּי פָּאָר יָאָר אָוָן ווּאָר ווַיִּס אַים, ווּאָר קָעָן אַים ? אַמְתָה, ער ווּזְנָט טָאָקָע אַין "רֹומָס" מיט סְטִיעָם-הִיט, נאָר ווּאָר האט דאס ניט קִין "סְטִיעָם-הִיט" אַין אַמְעָרִיקָע ? האָ, האָ, אַפְּילָו דער מִיסְטָעָר "דוּשָׁעָנִיטָּאָר" — — אָז דאָ זענען אלע "מִיסְטָעָר" ! אַמְעָרִיקָע נְאָר גַּלְיָקָן.

— אַבְּעָר האַלְט, האַלְט — האט דער רְעוּרְעָנְד אַנְגַּעַכְאָפָט דעת אַלְטָן משה פָּאָרָן אַרְבָּאָן, דערטרונְקָן אַגְּלָאָז בֵּיר אָוָן אַזְוִי חֻצְפָּה דִּיק גַּעַשְׂמִיכְלָט, ווי ער וואָלָט גַּעַזְאָגָט : קוּקָט מענטשן אָוָן שׂוֹיִיגַט, כְּמַאֲך גַּלְיָיך פון אַלְטָעָן פְּעַפְּרָא דָאָרָא. — רַ' מְשָׁה, ווּ געט אַיר דאס, אָז יַדְן זענען היְדָר קִין יַדְן ניט ?

— נו, נו, — האט משה פָּאָרָקָטְשָׁעָט זִין שְׂטִיפָּן קָאָפָע-לְיוֹש — גִּיטָּמִיר טָאָקָע אַיְדָה, ער זָאָל ניט מְחַלְּשָׁבֶת זִין ? אָוָן אָז אַיר ווּעָט שׂוִין יָאָגָעָנָע אָזָא יְדָה, זָאָלָט אַיר ווִיסָּן, אָז זָיִי נְעַקְנְּדָעָר זענען מְחַלְּשָׁבֶת ! אָוָן "טְעַרְכְּעָנָעָן" מיט דער נְאָדָל ! כְּדַאֲרָף אַיך דְּעַרְצִיְּלָן מְשִׁיחָה, מִסְטָעָר לְעָזָוִין, אַיר ווִיסָּט דאָך בְּעַסְעָר פון מִיר ! אָז דִּי לְוֹפֶט אַיז דָאָ טְרִיף !

— אַבְּעָר, רַ' מְשָׁה — האט דער רְעוּרְעָנְד אַנְגַּעַהְבוּבָן. — כְּפָאַרְזִיכָּעָר אַיך, מִסְטָעָר לְעָזָוִין, — האט דער אלטער זיך גַּעַהְיִצְתָּ אָוָן אַים אַיבְּעַר גַּעַהְאָקָט דִּי רִיְד — כְּפָאַרְזִיכָּעָר אַיך, אָז נְאָך אַיז אַפְּאָר יָאָר אַרום ווּעָט אַיר אַין אַמְעָרִיקָע קִין שׂוֹלִין אוִיך ניט האָבָן ! וואָס ברוֹכָט אַיר מְעָר, אַיר זָעַט עַפְּסָס אָסָּס פון דער אַמְעָרִיקָע נְאָר יְנָגְגָוָאָרָג אַין שָׁוֹל ? אָוָן ווּעָן ניט מִר, (ער האָט אַנְגַּעַוְיִזְנָן אוִיף דִּי עַוְּבָר-בְּטַלְנִיקָעָס) דִּי אַלְטָעָט טָאָבָעָק-שְׁנִיפְעָרָס, וואָלָט מעָן שׂוִין הִינְנָט גַּעַדְאָרָפָט זוֹכָן מִט לִיכְט אַיְדָה אַין שָׁוֹל ! אַמְתָה,

פָּאַר אָנוֹדוֹ אֵין דִּי שָׁוֵל וְוי גַּעֲוֹנוֹנְשָׁן! אֵן דָּא אֵין אַלְזַ קָאָפּוּיר,
כְּיוֹוִיס, אֵין דָעַר הַיִם אֵין יַעֲדַעַר נָוָהָג פְּבוֹד אֵן צְלָטָעָרָן מַעֲנְשָׁר,
וְוי שְׂטִיעַת דָּאָרט: «הַדָּרֶת פָּנִי זָקָן!» אָוֹן דָּא? דָּא הָאָט מַעַן פִּינְינַט
אַלְטָעַ, אָוֹן מַעַן פָּאָרְשָׁפָּאָרְט גָּאָר דָּאָלָט צָו וּוּעָרָן! גַּיִיטַט דָוָךְ
גַּאֲסַן אָוֹן גַּאֲסַן אָוֹן זַעַט נִיטַּקְיַין אַלְטָן! אָוֹן אֵין שְׁטוּבָּקָן מַעַן
אוּדַּקְנִיט זַיִן — צְוָפִּילַּדְיַיְלַּקְנִדרַּעְ אִין דִּי אָוּגָן, שְׁרִיעַן, אָוֹן דַּו
כְּרָאָקָעַסְטַּמְ, גַּיִיטַט מַעַן אָין שָׁוֵל אָרְיִין, דָאָרט פָּאָרְשָׁטִיעַת אִיר מִיר,
טְרָעַפְטַּמְעַן אָחִימִישָׁן מַעֲנְשָׁר, סְאַיְן דָּאָ מִיט וּוּצְמַעַן אַוִּיסְצְּרוּדָן
אַוְאָרט, זִיךְרָאָרְצְּיַשְׁמוּעָסְן אָוֹן גַּלְאָט אָזְוִי וְוי אַכְּרָאָקָעָצְׁזָו טָאָן —
הָאָט זַיִן דָעַר אַלְטָעַר צְעַלְאָכְטַ, נָוּ, פְּרָעָגְטַ זַיִן, וְוי לְאָגָג? מִיר
וּפְלַעַן דָאָךְ אִיְבִּיךְ נִיט לְעַפְּבָן! אִין נָאָךְ אִיאָר צָעַן, פְּוּפְצָן! אָוֹן
וּוָאָס וּוָעַט זַיִן דְּעַמְּלָט? סְעוּלָן צְוּקָוּמָעָן פְּרִישָׁע, זָאנָט אִיר? פָּעַ
גִּיטַּשׁ שְׁוִין, גִּיטַּשׁ, דָעַר אִיצְטִיקָעַר דָוָר אִין גַּאֲלִיצִיעַ אָוֹן אִין פּוּלִין,
פָּוֹן רְוִסְלָאָנדְר אִין דָאָךְ אַפְּגָעָרָדְטַ, דִּי פְּרִיגְנְעַצְּאָנְעָנָעָסְאַשְׁעַלְיִיסְטָן זַעַן
נְפָן טְוִיזְנַט מַאֲלָל עַרְגָּעָרָרָפְּן דִּי הַיְגָעָגְעָבָעָנָעָ, דָעַר הַיְגָעָר אִין
גַּלְאָט אָכְאָט! גַּיְבַּ אִים אָכְאָלָל, מִיט «מוּוִינְגַּ-פִּיקְטְּשָׁוָרָס» —
אָוֹן פָּאָרְטִיקְ! אַכְּבָעָר אָנוֹנְעָרָעָ, דָאָס זַעְנָעָן פּוֹשְׁעַיִ-יְשָׁוָאָלִים, דָאָס
רְעַדְטַ אַפְּלִיְוָן אוּפְּקַחְנָה אָוּינְקַחְנָה! —

— גַּעֲרָעָכְט, גַּעֲרָעָכְט, דָעַר שְׁוּעָר אִין גַּעֲרָעָכְט — הָאָט בִּינְמַ
עַרְנָסְט גַּעֲזָגָט, צְוּגָעַשְׁקָלָט מִיט זַיִן צִיגְנַן בְּעַדְלַן, זִיךְרַיְכְּט גַּעַן
נוּמָעַן קְלָאָפְּן מִיט זַיִן שְׂטִיפָן קָאָפְּעָלְיוֹשָׁ אִיבָּעָרָן קָאָפְּ, פָּוֹן הַינְּטָעָר
וּפְלַעַן אַסְּאָמְעַטְעַנְעָר קָאָפְּלָן אִין אַרְוִיסְגַּעַפְּאָלָן.

עד הָאָט אַנְגָּעָטָן דָעַם קָאָפְּלָן אַנְגָּעָהָוָסְט.

— זָאָגְ מִיר טָאָקָעָ, סְמוֹנוֹ דָאָךְ הָאָבָּן עַפְּעַט אַשְׁוֹרָשָׁ, וּוָאָס
יַעֲדַעַר קִינְדָּעָר זַעְנָעָן דָאָאָזְוִי אִיבָּרְגָּעָגְעָבָן מִיט לְיִיבָּא אָוֹן לְעַפְּבָן
מִיט אָזָא מִסְרָה-נְפָשָׁ צָו דָעַר «בָּאָלָל»? פָּוֹן גּוֹימָ אִין דָאָךְ אַפְּנָעָ
רְעַדְטַ, עַמְּ דּוֹמָה לְחָמוֹר, אִין דָעַר הַיִם אִין עַר אָוּינְקַחְנָה
גְּפָוּעָן, אַכְּבָעָר, סְטִיטְשָׁ, יִדְןְ? סְעַם, וּוָאָס אִין גַּעֲזָעָסְן אִין גַּעֲשָׁוִינְגָן, הָאָט מִיט אַמְּאָל אַשְׁאָס
אַוִּיסְגַּעַטָּן:

— גַּעֲוִיסְ דָאָרְפַּ מַעַן שְׁפִּילָן אִין «בָּאָלָל». סְאַיְן אַגְּוֹטָעָר
«עַקְסְּעַרְסָאִיְזָן», מַעַן קְרִיגַט «מַאְסְעַלְסָן»! וְוי דְּצָן, אָזְוִי וְוי

בָּא אַיְךְ אֵין יוֹרָאֶפְ? אַלְעַ הָאָבָן אִי גַּעֲפַאַלְעַנְעַ בְּרוֹסְטָן מִיטַּ מִיַּ-
דַּעַלְשָׁע הָעַנְתָּ ?

— אַזְוֵי, אַזְוֵי, לֹאַזְוֵי זַיְטַ, סַעַם ! — הָאָט דַּעַר רַעֲוָרָעָנְדַּ
אָוְנְטַעְגַּעַבְּנָן סַעַמְעַן הִיאַן.

— מַוְרָנוּ רַ' סַעַם הָאָט אַפְּאַרְטִיקָן תִּירְזַּן ! — הָאָט בִּינְמַ-
אָוְסְטַגְּשָׁסְן מִיט אַצְיַגְנַעַן גַּעַלְעַכְטָעָר — עַר וּוַיִּיסְטַ נִיט אַפְּנִים פָּוֹן
„בְּחֻקּוֹתֵיהֶם לֹא תַּלְכַּוּ“, הָאַ, הָאַ !

— גַּלוֹבִיבַ מִיר, בִּינְמַ — הָאָט דַּעַר אַלְטָעָר מָשָׁה גַּעַשְׁמִילְכַּט —
מַעַן קָאַן דִּיְיַן קְשַׁיא אַוְיַן פַּאַרְעַנְטַפְּעַדְן ! מַסְתָּמָא וּוַיִּסְטַ זַיַּן, דַּי
אַמְּעַרְקִיאַנְעָרְ קִינְדָּעָר וּוְאַס זַיְ טַעַנְן ! אַוְיַב זַיְ זַעַנְעַן נִיט קִין
גְּבָאיַם, זַעַנְעַן זַיְ דַּאַן בְּנֵי נְבָאיַם ! הָאַ, הָאַ, הָאַ, הָאָט אַפְּנַעַ-
זָאָרגַט ! אָזַן דַּי כְּלִי-קוֹדֶשֶׁ, אָוְנוּעָרְ רְבָנוֹים מִין אַיַּד, זַעַנְעַן בַּעַ-
סָעַר ? כְּיוֹוִיס, מִיט אַיְאַר דְּרִיְסִיךְ צְוַרְיַיךְ, אָזַן דַּי עַרְשָׁטָעְ קְהַלָּה פָּוֹן
גְּאַלְיִצְיִיאַנְעָרְ יִידְן הָאָבָן אָוְיְסְגַּבְּיִיטַ דַּי שָׁוֹל אַוְיַף פִּיט סְטְרִיטַ
הָאָבָן מִיר גַּעַנוּמָעַן טְרָאַכְטָן וּוּעַגְן אַרְבָּה. מִיר הָאָבָן בַּאַשְׁאָסָן
אַרְאַפְּצַוְרַעַגְנוֹן רַ' אַבְרָהָמֵל, דַעַט לַעֲמַבְּרָגָעָרְ מְגִיד, אַיְיד אַ
לְמִדְןָן, גַּעַהָאָט אַבְּאַרְפוֹן אַוְן דַעַרְצַוְאַתְּ חַכְמַמַּת, וּוְיַזְעַט מַעַן דַאַס גַּאַר
הַיִּנְטַ ? רַ' אַבְרָהָמֵל הָאָט מַסְתָּמָא גַּעַרְקִיגַן אַיַּן לַעֲמַבְּרָגָ, כְּיוֹוִיס,
אַכְטַ, צַעַן גַּוְלִין אַזְוָאַן שְׂכִירָות. הָאָבָן מִיר אַיְם גַּעַשְׁקָט אַבְּרוֹי,
אַנְגַּעַפְאָטָן פַּופְצַן הַוְנְדַעַרְטַ טַאַלְעָר אַיְאַר שְׂכִירָות אַוְן פַּאַרְזִיכְרָטַ
אַזְעַר וּוּעַט מַאֲכַן נַאֲדַפְצַן הַוְנְדַעַרְטַ דַעַרְגַּעַבְן. דַאַכְט זַיַּן גַּוְטַ
הָאַ ? דְּרִיְ טַוְיזַטְ טַאַלְעָר אַיְאַר דַעַמְאָלַט, פְּשָׁשַׁ... אַיְוּ גַּעַוּעַן אַשְׁלַׁי
מִיט נַאֲלַדְ ? אִיר וּוַיִּסְטַ דַאַן, סְטוֹטַ זַיַּן נִיט אַזְוֵי גַּיַּךְ וּוְיַעַט
רַעַדְטַ זַיַּךְ, סְהָאָט גַּעַנוּמָעַן צִיַּת, בְּקִיזְרַ, וּוְאַס מִינְטַ אִיר ? רַ'
אַבְרָהָמֵל הָאָט אַוְנוֹ שִׁין בַּאַדְאַנְקָטַ, גַּעַשְׁרִיבָן, אַזְעַר הָאָט גַּיַּט
וּוּעַמָּעַן אַיְבְּרַעְצַלְאָזַן זַיְנַע אַרְעַמְעַ זַיִיט אַוְן צָרַ קָאַן נִיט קוּמָעַן,
גַּוְ, פַּאַרְשְׁטִיטַ אִיר דַאַס ? וּוּאַלְטַ דַאַס אַזְעַרְקִיאַנְעָרְ רַב
גַּעַטְאָן ?

בְּשַׁעַת דַּעַר אַלְטָעָר מָשָׁה הָאָט גַּעַרְעַדְטַ, הָאָט קִינְעָרְ גַּיַּט בָּאַ.
מַעַרְקַט וּוְיַהְוָה אַיְן אַרְיַין, זַי אַיְזַגְּלַיְבָן שְׁטִיַּין נַעַבְן דַעַר פִּיר
מִיט פַּאַרְבָּרְאַכְעַנְעָן הָעַנְתָּ אַוְן אַזְוֵי וּוְיַיְזַעְגַּעַ, בָּאַ וּוּעַלְכָעָרַ פַּס
אַיְזַדְאַזְעַט אַגְּסָס אַיְן שְׁטוֹב אַוְן זַי קִימְט אַיְנְרִיְסַן אַיְן שָׁוֹל אַרְיַין,

אוזי האט חוה זיך אַוְאָרֶף געטאנן צו מיסעס דיטש, זיך אַרומגען-
קאפּט און גענומען ווינגען:
— וואס האט איר פון מיר געוואָלט? וואס האט איר מיך
געקויילעט אַן אַמעסער? גיט מיר אָפּ מײַן מאָן?
אלע זענען אויפֿגעשפֿרונגען פון די פֿלְעַצְעַר, ניט געוווסט
וואס דָא איז געווארן, זיך אַרומגעקּות, בִּיסְלָעְכּוֹיוֹן גענומען פֿאָר-
שטיין און שעמַענדֵיק זיך פֿאָר זיך אלְיַין האט יעדער אַיְנָעָר
בָּאַטְרָאָכְט וואס גִּיכְעָר אֲרוֹיס פֿוֹן דָּאנְגָּעָן.
דערוֹיְל האט חוה אַנְגַּעַכְתַּמְט פֿאַלְאָקְן אָונְטַעַר דעם אַרְעַם
און גַּשְׁרַעַן:

— קומ אַהִימְ! דו מזוט שווין גײַן! כַּלְאָו דיַךְ מער ניט
אָפּ! יידַן! געוואָלט! — האט זיך געווונדעת מיט אַהיַזְעִירְקָן
קוּוִיטְשׁ צוֹ אלְעַז אַיְן שְׁטוּב נַאֲך הַיְּהָר — יידַן, ווי לְאָזָט אִיר דָאָס
צוֹ? סְאיַן דָאָס אָוִיס ווּעַלְט! ווי אָיַן דָאָס גַּעַהְעַרְט געווארן?
סֻעַם האט פֿאַרְשְׁטָאָנְגָּעָן, אָוְ דָאָס אַיְן פֿאָלִיט אַרְבָּעַט. זיך אַיְן
טאָקָע געשטיינְגָּעָן מיט אָיַינְגַּעַה אַלְטָעַנְגָּעָט גַּעַלְעַטְשָׁעָר אָוְן הנאה
געַהְעַט פֿוֹן דָעַר גַּאנְצְעַר חַתּוֹבָה. סֻעַם האט מיט אַמְּאָאָס אַצְּוּטְשָׁר
געַטָּאָן — עַר האט דערוֹעַן אַיְן צוּיִיטָן צִימָעָר אַפְּאָר שׂוֹאָרְצָע,
שָׁרְפָּעָר אָוִיגָּן. זָאָל דָאָס זִין אַלְעַקְעָק? אַיְן צוּיִיטָן צִימָעָר אַיְן קִיְּ-
נַעַר ניט גַּעַוְעָן.

פֿוֹן הוֹרֵף האט זיך גַּעַהְעַרְט ווי סְפָּאָרֶט דִּיסְטַּזְזָה, בִּילְט
אוּפּ עַמְּצָעָן. סֻעַם אַיְן צוֹ זָוַם פֿעַנְסְּטָעָר.
סְפָּאָרֶט אַיְן גַּעַשְׁפֿרְוֹנְגָּעָן מיט אַבְּלָעְרִי, ניט צוֹגְעַלְאָזָט אָוְן
זיך אַקְּלִין-גַּעַוְיִקְטִּיקָן, בְּרִיטְבִּינְיִקְן בּוֹלְדָאָג, מיט אַפְּאַרְעַקְשָׁנְטָן
פֿלְאָטְשִׁיקָּן פֿנִים, ווּעַלְכָּעָר האט דּוֹקָא געוואָלט אַרְיַין סְפָּאָרֶטן צוֹוִישָׁן
די פִּיס.

— אַלְעַקְעָק הַונְט — האט סֻעַם צוֹ זיך גַּעַזְגָּט אָוְן גַּאֲלִיק
געַשְׁמִיכְלָט — דָעַר "גַּנְיִי" האט חַוָּהן אַוְיך אַהְעַרְגַּעְבָּרְאָכְט.
די הַינְט האָבָּן זיך גַּעַיְאָגָט מיט אַפְּעַנְעָ פֿיסְקָעָס, אַוְיסְגַּעְשְׁנִיטָן
אַקְּרִיְין, וואס אַיְן גַּעַוְאָרָן אַלְעַז גַּרְעַסְעָר אָוְן גַּרְעַסְעָר אָוְן ווי צוֹוִי
"פֿיְתְּחָרָס" האָבָּן זִיִּי גַּעַהְעַט אַיְנָעָר דעם צוּיִיטָן בָּאַוְעַגְוֹנְגָּעָן. מיט
אַמְּאָאָס אַיְן סְפָּאָרֶט פֿאַרְלָאָפְּן פֿוֹן אַוִוִּיט אָוְן אַוְמַגְעַזְוָאָרָפְּן דעם

בולדאג מיט די קראומע לאפֿעס. די הינט זונגען אַריין אַיינער דעם צוּוִיטָן מיט אויסגעטשירפֿטָץ ציִין, זיך געראנגַלְט, באָלֶד אַיּוֹ סְפָּאָרִיט אָפְּגַּעַשְׁפְּרוֹנְגָּעַן אַהֲיַקְעִידִיקָּר אָוֹן נַאֲךְ מיט מעָרְ רַזְגָּה תָּאָבֵן זַיִּיךְ אַיְינְגַּעַגְעַסְּן אַיְינְעַר אַיּוֹן דעם צוּוִיטָן.

אלְעָק אַיּוֹ אַרוֹיס פֿון קָאָרִירָאָר אָוֹן גַּעֲנוּמָעַן שְׁלָאָגְן סְפָּאָרִיטָן מיט אַבְּזִים-שְׁטַעַן. מעד האָט סְעַם נִיט גַּעֲדָרְפָּט. מיט פָּאָרְ קְוּוּעַטְשְׁטָעְ פֿוִיסְטָן אַיּוֹ עַר אַרוֹיס פֿון שְׁטוּב אָוֹן זַיִּיךְ גַּעֲזָאָרְפָּן אַרְיִין אַיְתָאָלְיעַנְעָר. באָלֶד זַעַנְעַן זַיִּיךְ בִּידְעַ גַּעֲלָעָגְן אַיִּיף דָּעָר עַרְד, שְׁטִילְ גַּעַטְאָפְּעַט, זַיִּיךְ אַיְינְגַּעַגְעַסְּן אַיְינְעַר דעם צוּוִיטָן מיט די פִּיט, מיט די הַצְּנָמָה, מיט די גַּאמְבָּעָס, זַיִּיךְ גַּעֲבִיסְטָן — זַיִּיךְ זַעַנְעַן אַוְיְגַּעַשְׁפְּרוֹנְגָּעַן בְּלָאָסָע, צְעַבָּאָלְטָע, עַטְלָעָכָע מִינְטוּ וּיְ צוּוִיטָן צְפּוּוּיְלְדָעַטָּע. קָאָפְ-הַעֲנָעָר, אוִיסְגַּעַמְיָהָן אַיְינְעַר דעם צוּוִיטָן, זַיִּיךְ פָּאָרְמָאָסְטָן, נִיט גַּעֲטָרָאָפָן אָוֹן מיט אַמְּאָלְ האָט אלְעָק אַוִּיסְמִיְּדָנְדִּין סְעַם אַקְלָאָפְּ זַיִּיךְ צְגַעַעַצְטָן אָוֹן די פֿוִיסְט אַיּוֹ אַיִּם אַרְיִין גַּלְיִיךְ אַיּוֹיג. אלְעָק אַיּוֹ גַּעַפְלָעָן אַיִּיף דָּעָר וּוְאָנָמָה, באָלֶד צַו זַיִּיךְ קְיֻמְעַן, זַיִּיךְ גַּעֲוָאָרְפָּן אַיִּיף סְעַמְעַן אָוֹן אַיּוֹ בּוֹיךְ אַרְיִין. סְעַם האָט בָּאָצִיְּתָנָם צְעַבָּאָפְּט אלְעָקָס פּוֹס אָוֹן דָּעָר אַיְתָאָלְיעַנְעָר אַיּוֹ אַפְּאָל גַּעֲטָאָן וּיְ אַן אַוְנְטָרְגַּעַזְטָעָר בּוּיְם.

אלְעָק האָט זַיִּיךְ קְיִם אַוְיְגַּעַשְׁטָעַטָּה. דָאָס רַעֲכָתָע אַיּוֹג אַיּוֹ אַיְנָצְנָן פָּאָרְלָאָפָן גַּעֲנוּמָעַן פֿון קָלָאָפְּ אָוֹן אַטְוָנְקָה בְּלוּיָּעָ שְׁטִיקָ פְּלִישָּׁ, גְּרוּיס וּיְ אַן אַיִּ, אַיּוֹ אַרוֹיס אַוְנְטָעָר אַיּוֹיג. דִּי הַינְּטָהָבָן זַיִּיךְ גַּעַיְאָגָט וּיְ פְּרִיעָר. סְפָּאָרִיט אַצְּעַבְלִוְתִּיקָּ טָעָר אַיּוֹ גַּעַשְׁפְּרוֹנְגָּעַן אַיִּיף דָּרִיִּי. פִּיט אָוֹן בָּאָ יְעַדְעָר גַּעֲלָעָגְהָיִיט אַרְיס גַּעֲטָאָן מיט די אוִיסְגַּעַשְׁטִירְעַטָּ צִיִּין דעם בּוֹלְדָאָג אַיְבָּרָן. קָאָרָק.

אלְעָק האָט זַיִּיךְ וּיְדָעָר גַּעֲוָאָרְפָּן אַיִּיף סְעַמְעַן.

סְעַם האָט אַן רַחְמָנוֹת גַּעֲנוּמָעַן הַעֲמָרָן מיט די פֿוִיסְטָן, גַּעַ שְׁלָאָגְן אלְעָקָן, וּוּ עַר האָט נַאֲךְ גַּעֲטָרָאָפָן, גַּעֲטָרִיבְּעָרְטָ זַיִּין פְּנִימָה, אָוֹן מיט אַמְּאָלְ האָט עַר אַיִּם אַפְּלָאָם גַּעֲטָאָן מיט דָּעָר פֿוִיסְט אַוְנָ טָעָר דָּעָר גַּעַמְבָּעָס. אלְעָק האָט זַיִּיךְ אַפְּגַּעַגְאָסָן מיט בְּלוּט.

גַּלְיִיךְ ווֵי סעַם האָט דערזען דאָס בלֹוט האָט ער זיך אַ דָּרָק
אֶפְ גַּעֲטָן, אֶגְנַעַהֲיִבְן צִיטָעָרָן אוֹן גַּעֲפִילְט ווֵי דֵי הַעֲנָתְהַיְבָן זיך
שׂוֹין נִיט מַעַר ווֵי פְּרִיעָר.

סעַם האָט דערפִּילְט ווֵי ער ווֹאַלְט זיך אַ שְׁנִית גַּעֲטָן מִיט אַ
שָׁאָרְךְ מַעֲסָעָר אוֹן עַס אַיז אִים ווֹאַרְעָם גַּעֲוָאָרָן. ער פְּאַלְט? דָּעָר
הַוְּחָף ווּעָרָט פּוֹלְ מִיט מַעֲנָתָשָׁן, מעַן לְוִיְּפָט, מעַן שְׁרִיטָט, ער פִּילְט
סְפָּאָרְטָס צָנוֹג אַוְיָף זַיִן פְּנִים, דָּאָס לְיִיב בְּרִיט, אוֹן פְּפָסְס אַ מְוָרָא.
דִּיקָעָר בָּאָרגְ פְּאַלְט אַוְיָף אִים, צְעֻקוּעַטְשָׁט אִים אִינְגָּאנְצָן.

אַלְעָק האָט אִים גַּעֲשָׁמָאָן.

צְוַויִּי יָאָר שְׁפָעַטְרָ. סְעַם אַרְבָּעָט בָּאַ מִיסְעָס רִיטָשׁ, ווֵי פְּרִיעָר.
פְּאַלְאָק דָּעָר סָאָלוֹן-קִיפְּצָר, האָט זיך שׂוֹין לְאָנָגְ צְעַגָּאָסָן, לִיגָּט אַ
פָּאָרָאָלְיוּירָטָר אַיְן אַזְּיִיטִיק צִימָעָרְלָ אַוְן ווּעַן נִיט חֹוחַ, ווּצְלָכָע גִּיטָּ
אוֹם אַרוּם אִים, ווֹאַלְט נִיט גַּעֲוָעָן ווּער עַס זָאָל אִים דְּעַרְלָאָנְגָּעָן אַ
גַּלְאָז-וּוֹאָסָעָר. דָּעָר אַלְטָעָר מַשָּׁה אוֹן דּוּשִׁיק וְעַגְעָן שׂוֹין אוּרִיפָן
עוֹלָמָם-הָאָמָתָה. פָּאָלִי אַיְן אַנְטָלָאָפָן מִיט אַלְעָקָן, אַלְיָין גַּעֲקָומָעָן צְרוּיקָ
אוֹן זִינְגָּט אִיצְט אַיְן אַ "מוֹוִינְג-פִּיקְטָשָׁוָר". מִיסְעָס רִיטָשׁ ווּעָרָט
דִּיקָעָר פּוֹן טָאָג צָוָאָג, קְרִיגָּט זיך מִיט סְעַמְעָן, בָּעַט אִים גַּלְיִיךְ
אִיבָּעָר אוֹן קְלִוִּיבָּט זיך גַּלְיִיךְ נָאָכוֹן מָגָּנס טְוִוִּיט חַתּוֹגָה האָבָן מִיט
אִים.

מַאֲדִים אָנוּ זַיִן וְנוּ פִּילִיפּ

מְאַרִיט אֲגָעוֹזֶעֶנֶּר וְאַדְעָוֵיל אַקְטִיאָר, מִיט אַפָּאָר שְׂתִּיףָע
זַיִן אַרְוִיפָּאָרְדִּירִיטָע וְאַנְסָן, וּבָא קִיּוּצָר וּוַיְלָהָעָלָם, מִיט אַ
הַיּוּזְרִיקָעָר שְׁטִימָע פָּונְ צַוְּפִילְ בְּרָאָנָפָן טְרִינְקָה, הָאָט גַּעַמָּאָכָט רַעַזְ
פַּעַטְצִיעָס מִיט זַיִן קְלִינְגָּם פִּילִיפָּ, אֲגִינְגָּלְ פָּונְ אַיְאָרְ צַחַ
מְאַרִיס אַזְּ גַּעַשְׁתָּאָנָעָן אַיְן מִיטָּן צִימָעָר אַיְן אַפָּאָר הַוַּיּוֹן
מִיט אַקָּאַלִּירָט לִיְיִיפָּ, גַּעַהָאָלָטָן אַיְן הַאָנָט אַיְן אַהֲיִוָּן-קְשַׁעַנָּעָן אַזְּ
מִיט דָעַר צַוְוִיטָעָר הָאָט עַר דִּירִישָׂרָט, אַיְגַּעַזְוָגָעָן מִיט פִּילִיפָּ
קוֹפְּלָעָטָן. פָּונְ מַאְלָ צַוְמַאְלָ הָאָט מְאַרִיס אַזְוָעָפָן גַּעַטָּאָן פָּונְ דָעַר
פְּלָאָשָׁ בְּרָאָנָפָן, וּוֹאָס אַזְּ גַּעַשְׁתָּאָנָעָן אוּפִין טִישָׁ, גַּעַנוּמָעָן עַטְלָעָכָע
חוֹיכָבָ טָעָנָעָר מִיט זַיִן הַיּוּזְרִיקָן בָּאָס אַזְּ אַיְן בָּאָלָד אַנְטְּשָׁוָיָגָן
גַּעַוָּאָרָן. אַיְם הָאָט זַיִן גַּעַדְאָכָט, אַזְ נִיטָּעָר זַיְגָּטָ, נִורְ עַפְעָטָ אַ
פַּעַטְעָר רְוִסְיָשָׂעָר פּוֹלְקָאָוָנוֹק מִיט צַוְוִיָּ לְאָנָגָעָ בְּאָקְנְבָעָרָד קָאָמָאָן.
דָעָוָעָט מִיט אַפָּאָלָק זַעֲלָגָן.

מְאַרִיס הָאָט פָּונְ פְּאָרְדָּרוֹס גַּעַטָּאָן עַטְלָעָכָע צַי פָּונְ דָעַר פְּלָאָשָׁ

זַיִן גַּעַזְעָצָט אַזְּ אַגְּנוּמָעָן פִּילִיפָּן פָּאָר דָעַר גַּמְבָּעָ:

— זַעַטָּ, פִּילִיפָּ, מִיר זַיְגָּרָטָז זַעַנָּעָן גַּאֲרָעָפָס אַנְדָּרָשָׁ,
אַזְ אַנְדָּרָמָן טָאָרָט מַעֲנָטָש — — — מִיר זַעַנָּעָן אַרְטִיסְטָן! אַזְ
אַרְטִיסְטָן, פְּאָרְשְׁטִיסְטָוּ מִיר, מוֹזָן טְרִינְקָעָן! עַס זַיְגָּט זַיִן גַּאֲרָבָעָ-
סָעָר נַאֲך אַגְּלָעָזָלָ משָׁקָה! וּוֹאָס גַּרְעָטָעָר אַזְיָגָעָר אַיִן, אַלְאָץ מַעָר
טְרִינְקָט עַר — הָאָט דָעַר אַלְטָעָר גַּעַנְדִּיקָט מִיט אַשְׁמִיכָל, אַגְּלָאָץ
גַּעַטָּאָן מִיט זַיְנָעָ גַּלְעָזָרָגָעָ, שְׁפָרָעָ אַוְיָגָן אַזְ אַלְאָגָגָן צַי גַּעַטָּאָן
פָּונְ דָעַר פְּלָאָשָׁ.

אַזְ אַזְ פִּילִיפָּ הָאָט זַיִן פָּאָנָאָנָדָעָר גַּעַזְוָגָעָן אַרְיָף זַיִן וּוַיְיךָ
שְׁטִימָעָצָע, אַזְ דָעַר הַאֲלָב-אַגְּגָעָטְרָוָנָקָעָבָעָר פָּאָטָעָר גַּעַזְוָעָן, פָּונְ נַחַת
גַּפְּלָאָזָט טְרָעָרָן אַזְ הָאָט אַוְנְטָעָר גַּעַבְרָומָט: «סְזַוְאָקָסָט אַפְּלִיָּן
סְזַוְאָקָסָט!»

— צוֹלוּקִים! — הָאָת עַר מֵיט אַמְּאָל דּוֹרְכֶגְעָזְוִית דּוֹרֵךְ
צִיּוֹן אָוֹן אַקְנִינִיפְ גַּעֲטָאָן דְּעַם יִנְגָּל אַיִן גַּעֲזָעָס אַרְיִין — שְׁנוּיְדֶסֶט
אָךְ אַלְיִיט, בְּגָאנְמוֹנוֹת; וּוּעַסְט זִין, סַאֲן אָפְ ע' גָּאָן מַעַר לִיְיט פָּוּן
יִין טַאָטָן! וּוּאָרט, וּוּעַסְט נָוֶר אָונְטַעַרוֹאָטָקְסָן, גַּיב אַיִן דִּיךְ גַּלְיִיךְ
אַרְיִין אַיִן אַזְאָס סְקוּל: קַאנְעַסְטַעַרוֹאָטָאָרִיּוֹט, הַיִּיסְטָעָס עַס, אָוֹן וּוּעַסְט
אָרוּסְקָומָעַן אַפְּאָרְטִיקָעַ פָּלָי, אַקְאָרוֹזָעַ הָאָה, הָאָה! נִישְׁתָּדָרְפָּן וַיְנָהָרָן
גַּעַן אַיִן דִּי גַּאֲסָן פָּאָר אָסָן, וּוּעַסְט וּוּעַרְן אָן אַפְּעָרָא-יִגְּנָעָר!
דָּא הָאָת וְנָךְ דָּעַר אַלְטָעַר צַעַלְאָכָט אָוֹן בָּאָלָד גַּעַנוּמָעַן וּוּיְנָעַן
אַיִט טְרָעָרָן וּיְבִּיעָרִין.

— קומ אהער, פיליפ — האט מאрис געזאגט, און איט
אַרְיִינְגָּגָסֶן אַבְּיֵסֶל בְּרָאנְפֶן אֵין אֲגָלָאו — נָא, גַּעֲוֹיִין זַיְד צוֹם
בִּיטְעָרָן טְרָאָפֶן.

דער קליינער האט אויסגעטראונקען און זיך פאַרקרימט ווי נאָך
אַ ביטערן פיל.

— ס'ברענט? הא, הא! — האט דער אלטער זיך צע.
 לאכט, אַרְוָמְגַעַכְאָפֶט דעם קָלִיְינָעַט פִּילִיפֶן אָוֹן אַיִם גַּעֲנוּמָעַן קוֹשֵׁן.
 נַאֲרֻלֶּעֶץ, ווּעַסְתָּ נִיטָּ דַאֲרָפָן טַרִינְקָן קִיןְ בַּרְאָגָנְפָן — שָׁאָמָּה.
 פָּאנְגָעַר ווּעַסְטָו גִּיסְן, שָׁאַמְפָאַנְגַּעַר! הא, הא! אָוֹן מִיטָּן אַלְטָן ווּעַסְטָו
 זִיךְ שַׁעַמְעַן? הא, מַזְוָר דָו? שַׁעַמְעַן זִיךְ מִיטָּן גַּאֲסָן-זַיְנְגָעַר?! דָו
 ווּיְיסְטָ, ווּעַרְ דִּין טַאְטָע אִיז אַמְּאָל גַּעוֹעַן? נִיטָּ קִין גַּאֲסָן-זַיְנְגָעַר?
 אַסְטָאָר! אַסְטָאָר אַיבָּעַר ווּעַמְעַן מַעֲנוֹדְשָׁעַרְטָס פְּלָעַגָּן זִיךְ שַׁלְאָגָן! דִי
 שְׁפָנְסְטָעַ מִידָּן הַאָב אִיךְ גַּעהָטָם. בְּעַטְשִׁיעַס!

דא האט זיך דער אלטער פאַרְהוֹסֶט, רוּט גָּעוֹוָאָרֶן, מֵי אָן
איינְדִּיך, אָנוּ נְעַשְׂתָּאָמֶלֶט;

— אַמְעָנֵטשׁ וּוֹעֶסֶתֶו וּוֹעֲרָן בָּא מִיר, אַמְעָנֵטשׁ! דַי שְׁעַנְטָעַפַּן
מִידָן וּוֹעֶסֶתֶו הַאֲבָן דַו, בְּעַסְטָאָרְדַן! נִיתְדַּאְרָפַן זַיְךְ אַרְוָמְשָׁלְעַפַּן
מִיטְפְּרִילְעַכְבָּעַ שְׁוּעַסְטָעַרְעַ, וּוי דִין טַאָטַעַן! — פָּנָאַנְעַ אַרְטִיסְטָשׁעַ,
בְּאַסְפָּאָדִין אַרְטִיסְטַן, יְוָרְעַקְסָעַלְעַנְעַן — הַאֲטְמָאָרִיס אַוִּיגְשָׁעַרְעַיְעַן
אַנְמַדְעַרְעַיְעַט דַּאְמַמְטַחְעַט פָּוּן דַּבְּרַהְיַיְעַן

פָּנוֹן צוּוִיָּתְן צַימָּעָר אִיזָּ אַרְיָין מַאֲרִיסָעֶס בַּעַל-הַבִּיתָטוּ, אַ הַוִּיכָּפָע,
שַׁוְּאַרְקָ-חַנְּעוֹדִיקָע לִיטַּוֹאַטְשָׁקָע מֵיט אַצְּרַ-הַדָּע פְּלָאַטְטָעָרֶל אוֹוִיפָּ
דוֹעָרֶב אַבָּא, זַי הַאָט פָּאַרְלִיְגָט אַרְיָע אַנְטְּבָלוֹזִיטָע הַעֲנָט

אויף דער פולער ברוסט און א סמאנטשקע געטאן מיט די
לייפן.

— וואס זאגט איר ניט צו דעם וועטער ? ס'האָלט איז אין גיטן
— — און פֿאָר פרונטה=געבער איז דאס אַפְּינִיק, רק ער שלְאָפְּט.
מְאָרִיס, זענדייך זיין בעל=הביבטע, איז גֶּלְיִיך אויפֿגעַשְׁפּוֹנוֹגָעָן, ייך
עלעגןט פֿאָרְבִּיגְט און ער האָט אַיר אונטערגַּרְוקְט אַשְׁטְּוֹל :

— זיצט מיסעס בלום!

— ווער האָט ציימַ צו זיצט — האָט מיטעס בלום גענטפֿערַט
פֿאָרְזְּמִירַעַט עטוֹאָס אַירַע אָוְיגַן, זוּנְדִּיך, אָזְנוֹי אַיז זַי שַׁעַנְעָר — וואס
האָפְּ אַיך אַיך גַּעוֹאָלַט בעטַען ? ! יָא, מְאָרִיס, האָט אַיר פֿילְיִיכְט
קְוֹאָטְעָר ? כְּבָרוֹיך אַריַין צו וואָרְפֵן אַיז « גַּעַז=מִיטָעָר ».

— יָא=וֹאָל, לִיְדִּי ! יָא=וֹאָל ! — האָט מְאָרִיס אונטערגַּרְוקְט,
איוֹיסגעַנוּמָעַן פָּן זַיְן טִיפְּעַר קַעַשְׁעַנְעַ אַקוֹאָטְעָר, זַיְן גַּעַשְׁעַלְט אַיז אַ

אַרְאָגִישָׁעָר פָּאָזָע אַיז גַּעַדְעַקְּצָמִירַט :
— „מיַין שִׁינְעַ, וּוּנְוּס“, אַיך שַׁעַנְק דַּיר מִינְעַ גִּיטָּעָר, גִּילְקְּלָעָך
מאָך אַיך דִּיך, אַיך שַׁוְּעַר דַּיר בִּים, « יוֹפִיטָעָר ! » אַיז האָט זַי אַרְמְגָעָ
נוּמָעַן.

מיסעס בלום האָט זַיְן פֿלּוּמְרַשְׁט גַּעַוּעַרְט אַיז אַים גַּעַנוּמָעַן מַסְרָ
זָאגָן :

— אַי, מְאָרִיס, מְאָרִיס, וּזְעַמְת אַיר זַי נִיט, אַן עַלְטְּרַעַר יַד,
אוֹן סְלִיגְט אַיך נַאֲך אַין קָאָפְּ אַזְעַלְכְּבָעָ נַאֲרִישְׁקִיטִין.
דעַרְוַיְיך אַיז סִילּוֹעַ, מיטעס בלום טַעַטְעַרְלַ פָּן עַרְשָׁטָן וּוּיְיבָ,
אַבְּלַאנְדָעַ מִידָּל פָּן אַיאָר עַלְפָ, אַריַין אַיז צִימַעַר אַיז אַיז צו
פִּילְפְּן.

— פֿילְפְּ, וּוּסְטַ גִּינְן אַיז, « מוֹוִינְגַּ פֿיקְטְּשָׁוָרְס ? »
— „שָׂוָר“ וּוּלְ אַיך גִּינְן, וּאַרטָּט, סְיוּעַט בְּאַלְד זַיְן גַּעַלְט — האָט
פֿילְפְּ גַּעַזְגַּט, אַוְינְק גַּעַטְאַן מִיט זַיְן שַׁוְּאַרְצָע אַוְיגַעַלְעָץ אַיז גַּעַוְיָין
אוֹיפְּן פֿאָרְלַ.

— וּזְעַמְת אַיר זַי נִיט, סְאַיז דַּאֲך אַחֲרַפה פֿאָר דַּי קִינְדַּעַר —
הַאָט מיטעס בלום גַּעַזְגַּט, זַצְנְדִּיך בַּיְ מְאָרִיסִין אוֹיְקַן שְׂוִיסָ.
— גַּעוֹיסָ, גַּעוֹיסָ, וּזְעַמְת — האָט מְאָרִיס גַּעַשְׁטַאַמְלַט אַיז אַגְּשָׁרִי
גַּעַטְאַן : — פֿילְפְּ, אַרְיוֹת אַין דִּין — — מְאָרִיש מִיט סִילּוֹעַן, הַגְּטִיעַשׁ לְעַבְּרָסָ!

פִּילֵיפ מִישְׁ סִילְוֹעַן זָעֲנוּן אֲרוֹיס פֹּונְ צִימֶרֶר, צָוְגַּעַמְאַכְּט דִּי
פִּיר אָוּן גַּעַנְוָמָעַן אַיְנְצִיקְוַיְוַן אַרְיִינְקוּקָעַן דָּוְרָךְ דָּעַם שְׁלָאָס-לְעַכְּלָה,
פִּילֵיפ הָאָט פֹּונְ גְּרוֹיס שְׁמָחָה אַרְוָמְגַעְכְּפָט סִילְוֹעַן, אִיר אַקּוֹשׁ גַּעַ-
טָאַן אָוּן אִיז אַזְוַיְ מִיסְעַס בְּלוֹמָס מָאָן, דָּעַם בְּלִינְדָן זְרָתָה, וּאַס
אִיז גַּעַשְׁלָאָפְּן אַוְיָפְּן בְּעַטְלָה, אָוּן אִים גַּעַנְוָמָעַן וּוּעַקְעַן?
דָּעַר בְּלִינְדָעַר אִיז אַוְיְגַעְשְׁפְּרוֹנוֹגָעַן, וּוּי אָן אַפְּגַעְבִּיטַעַר,
בְּרִידִיט צְעַפְנָט זַיְנָעַ הִינְעַרְישָׁע אַוְיָגָן:

— וּוּכָר אִיז דָּאָס? וּוּאָס אִיז?

— זְרָתָה, גַּיְבָּ אַדִּים, וּוּעַל אִיךְ דִּיר עַפְעַט זָאָגָן!

— אָוּן אַנְיִקְלָה אִיז נִיְתְּ גַּעַנְוָגָה, דָו «סָאָקָעָד»?

— נִיְתְּ וּוּיְנִינְיקָעָר וּוּי אַדִּים, דָו בְּלִינְדָעַר «קָאִיק»!

דָּעַר בְּלִינְדָעַר הָאָט גַּעַרְכָּאַט, גַּעַשְׁלָאָטָן, אַרְוִיסְגַּעַנְוָמָעַן פִּינְעָ-
סָעַנְטָן, גַּעַעַפְנָט דָּאָס מַוְיל אָוּן גַּאֲנְצָן הָאָט עָר אַוְיְסְגַּעַנְעַן וּוּי אַ
כִּינְעַזְוּשָׁעַר גַּאָט.

— נָו, זָאָג שְׂוִין, זָאָג!

דָּעַר פָּא קְוָשָׁט זִיךְ מִיט דִּין וּוּיְבָ! נָוָר גַּעַדְעַנְקָה, זָאָג נִיְתְּ,
אוּ אִיךְ הָאָב גַּעַזְאָגָט — הָאָט פִּילֵיפ אַרְוִיסְגַּעַפְלָאַצְטָמִיט אַגְּלָעָכְ-
טָעָר.

עָר הָאָט גַּעַמְאַכְּט פָּאָר גְּרוֹיס שְׁמָחָה דְּרִי קָאָזְשָׁאָלְקָעָס אָוּן
אַרְוִיסְמִיט סִילְוֹעַן.

דָּעַר בְּלִינְדָעַר אִיז אַוְיְגַעְשְׁפְּרוֹנוֹגָעַן, גַּעַכְאָפְט דָּעַם שְׁטַעַקָּן אָוּן,
טָאָפְנְדִיק, הָאָט עָר אַוְיְגַעְפְּרָאַלְטָמָרָאָס טִיר, מָוָרָא הָאָבְנְדִיק
אַרְיִינְצְוָגָיִין, עָר הָאָט גַּעַטְוָעָטָמִיט דִּי פִּיס, גַּעַקְלָאַפְט מִיטָן שְׁטַעַקָּן
אִין דָּעַר פָּאָדְלָאָגָעָ, גַּעַגְלָאַצְטָמִיט זַיְנָעַ פָּאָרְצְעַלְאָגָעָנָעַ אַוְיָגָן אָוּן
גַּעַשְׁרִיכָן:

— רְבָקָה, אַבְרָאָן אִין דִּיְנָעַ בִּינְעָר, וּוּ בִּיסְטוֹ, וּוּ
חַצְוָה?

רְבָקָה הָאָט זִיךְ אַרְיִס גַּעַטְאָן פֹּונְ מָאָרִיסְעַס הַעַנְטָ אָוּן אִים
גַּעַוְוִין אַוְיָפְּן אִיר בְּלִינְדָן מָאָן:

— לִיבָּעָר גַּאָט, שְׁלָאָקְרִירָעָק זָאָל עָר וּוּרָן! דָּעַר בְּלִינְדָעַר
הַזְּנָת!

מָאָרִיס אִיז גַּעַשְׁתָּאָגָעָן אִין מִיטָן שְׁטוֹבָ, גַּעַקְוָקָט מִיט אַ

שמייכל דא אויפַן בלינדן, דא אויף רבקון און האט א טרכט
געטען:

— «מוֹת פָּרְלִירֶן פָּאַסְט נִיט פָּרְלֶן בְּרָאָוּן קְרִיגֶעָר,
אֲפִילּוּ אֵין דָעַם קְלָעַם אֵינוֹ נָאָךְ דָעַר טִינְגֶּר — טִינְגֶּר!»

מייאנג צייט איז מא里斯 אַרְוִיס פֿוֹן שְׁטוֹב אֵין זִין קָאַלְיִירֶן
לייבֶּל אֵן אַרְבָּל, מִיט הַנָּהָה בְּאַמְּרָאָכְט דֵּי לְעָנוֹ פֿוֹן פִּיטְקִין עַזְוָנִיּוֹן
אוֹן זִין פָּאַנְאָנְדְּעַרְגְּעַפְּיִיפְּט.

פֿוֹן קָעַלְעָרְשְׁטוֹב אֵין אַרְוִיס דָעַר «דוֹשְׁעַנְיִיטָּאָר», אַפְּעַרְצִיקְן.
יעַרְקִעְרֶר אַיְירִישֶׁר מִיט אַרְוִיסְטֶר נָאָז אָגְלָאָט דָאַוִּירֶט פְּנִים.
נָאָךְ אִים — זִין וּוַיְיבָּ, אַחֲוֹכָע, גַּעֲזָוָנָעָט נִיגְעָרְטָע, מִיט לִיפְּן וּוַיְ
פְּלָאָכְטָעָט אֵון מִיט אַגְּרוֹיסֶן, קִיְּלְעַכְדִּיקָן בְּיַידָּ. אֵין אַיְין הַאָנָט הָאָט
זִי גַּעַהְאָלָטָן אַבְּזָוִים אֵון אֵין דָעַר צְוַיְּתֶר אַבְּלָעָבָן קָעַסְעַלְעָט פָּאָר
בִּיר.

בָּא אַיְדָּ קָלְיִיד הָאָבָּן זִיךְ גַּרְדִּיבָּן דָּרְיִי קָלְיִינָעָ נִיגְעַרְלָעָךְ, מִיט
דִּיקָע לִיפְּעַלְעָךְ, מִיט קָוְרְצָעָ אַוְיְגַעְשְׁטָעַלְטָע צַעְפְּלָעָךְ אֵון אַוִּיסְגָּזְעָזָן
הָאָבָּן זִיךְ, וּוְשְׂוֹאָרְדָּעָט קוֹדְלָאָטָע שְׁצָעְנִיאָקָעָט.

— האַלְּלָאָ, מִארִיסֶן, אַפְּיַיְן וּוּעַטָּרָה, הָאָט דָעַר אַיְירִישֶׁר נָעָ.
זָאנָט אֵון אַוִּיסְגָּזְעָפִינָן פֿוֹן מוֹיל אַגְּאָנָצָן פְּלָאָטְטֶר קִיְּיְ-טָאָבָּאָקָ.
— יַא, יַא, יַעַט סְעָר — הָאָט מִארִיסֶן גַּעַזְוִינָן דֵּי וּוּעַטָּרָה,
פָּאָרְדְּרִיְּתָדְן דֵּי וּוֹאָנְסָעָ, אַקְּלָאָפְּ גַּעַטְאָנָן דּוֹשָׁגָעָן אֵין דָעַר פְּלִיעִיצָפָן
וּוִיזְנְדִּיק אַוִּיפְּן וּוַיְיבָּס בּוֹיךְ אֵון גַּעַזְוָנָט:

— בִּיסְט «בִּיזְיִי» דּוֹשָׁאָן!

דוֹשָׁאָן הָאָט מַעַשָּׂה בְּעַלְ-הַבִּית בְּאַטְרָאָכְט דָעַם וּוַיְיבָּס בּוֹיךְ
אוֹן זִיךְ נַאֲרָשׁ צְעַשְׁמִיכְלָט.
די נִיגְעָרְטָעָה הָאָט פָּאָרְקָאַשְׁעָרָט אַיְרָעָ לִיפְּן, אָגְלָאָנָץ טְוַעַנְדִּיק
מִיט אַיְרָעָ וּוַיְסָעָ צִיְּינָ, אָגְלָאָנָץ גַּעַזְוָנָן מִיט דֵּי אַוִּיגְנָעָ
בוֹיגָן אֵין דְּרִיְּצָעָן, צְוַהְאָלְטְבָּדִיק מִיט בִּידָּעָ העַנְתָּ דָעַם בּוֹיךְ, אֵון
זִיךְ פָּאַנְאָנְדְּעַרְגְּעַלְאָכְט וּוְאַקְּאָבְּלָאָט.
מִארִיסֶן אֵין לִיְיַכְּט אַרְאָפְּ פֿוֹן טְרָעָפְּלָ, זִיךְ דּוּרְכְּנוּשְׁפָאַצְיָרָט
אַיְבָּעָרָן טְרָאָטוֹאָר אֵון הָאָט חַשָּׁק גַּעַהְאָט אַרְיִין אֵין «סָאָלוֹן» אוֹיְטָ
טְרִינְגְּקָעָן אָגְלָעָזָל בִּיר.

אויף אָ טרייפל איז געזען אָ יידענע פון אִיאָר פערצ'יק, קַוְדָצֶע, אַ דִיקָע ווי אַ יַאֲטָקָע-קַאָצֶע, מֵיט אָן אַיְבָרְגָעְלִיְיגָטָן גּוֹיְדָר אָונָן מֵיט אַפְנִים פָוָן אָן אַלְטָן מַאֲפָס. זַי הָאָט גּוֹהָאָלָטָן דַי מִס צַשְׁפָרִיט אָונָן מֵיט הַנָּהָה הָאָט זַי גַעַכָּפֶט אַרְץ-יִשְׂרָאֵל נִיסְלָעָן, וּוֹאָס זַעַנָּען גַעַלְעָן בָא אַיר אִין שְׁוִיס, אָונָן זַיִ גַעַוְאָרָפָן אִין מוֹיָין.

— מִיסְטָעָר מְאָרִיס, אַיר דַעֲרָקָעַט מִיךְ שָׁוִין גָּאָרְגִּישָׁת? מַעֲנְטָש גִּיט דָוָר, כְּוּוִיס, הִינְט, טִיבָּל, שְׁמַעַךְ אַרְיָין!

— הַאֲלָאָה הַאֲלָאָה, מִיסְעָס סַאֲלָאָמָאן, ווי גִּיטָּס! — הָאָט מְאָרִיס גַעַזָּגָט אָונָן זַיִ אַפְנְעַשְׁטָעַט. עָר הָאָט אַרְיִינְגַעַשְׁטָעַט דַי הָאנְט אִין אַיר קַלְיַיד, גַעַכָּפֶט עַטְלָעַכְעַט נִיסְלָעָר אָונָן בְשֻׁתְּ מַעַשְׁת אַיר אָ קִיצְל גַעַטָּאָן.

— «שָׁעָם יְוָרָסְעָלָח» — הָאָט מִיסְעָס סַאֲלָאָמָאן גַעַזָּגָט כְּלוּמָרָשָׁט אַבָּאַלְיִידִיקְטָע, הָאָט צְנוּיְינְגַעַנוּמָעָן דַי נִיסְלָעָר אָונָן מֵיט אָ קִרְעָצָץ זַיִ אַוְיְנְגַעַשְׁטָעַט.

— אַי, דַי הַיִּז, דַי הַיִּז! נִיט אַוְיְצָהָאָלָטָן! דַי «פִּיעָרָטָם» שְׁרַיְבָּן — מַעֲנְטָשָׁן פָאָלָן ווי פְּלִיגָן, קוֹמֶט אַרוֹיָף מְאָרִיס. בֵּי מִיר אִין קַיל, אָמְחִיה!

— יַא, יַא, מִיסְעָס סַאֲלָאָמָאן, דַאָס אִין פִּין — הָאָט מְאָרִיס גַעַשְׁטָאָמָלָט אָונָן נִיט ווַיְלִינְדִיק זַיִ נַאֲכַנְעַשְׁלָעַט.

מִיסְעָס סַאֲלָאָמָאן הָאָט אִים אַרְיִינְגַעַפִּירָט אִין אַיר זַאָל, זַי אַנְטְשָׁוֹלְדִיקְט אָונָן אִין בָאָלָד אַרְוִיס.

מְאָרִיס הָאָט בָאַטְאָקָט דַעַט אַפְגָעְלִיאַקְעָוָעָטָן דִיוֹאָן, וּוֹאָס אִין גַעַזָּעָן אַוְיְנְגַעַשְׁפָרִיט אוּפִיךְ דַעַר פָאָדָלָגָע אָונָן פָוָן ווּעַלְכָן עַט הָאָבָן זַיִ גַעַהְוִיבָן גַעַנְצָע זַיְלָן שְׁטוּבָה, וּוֹעֵן מַעַן הָאָט גַעַטְרָעָטָן אַבְעָרָאִים. עָר הָאָט בָאַטְאָקָט דַי אַוְיְנְגַעַבָּעָט שְׁטוּלָן, דַי אַיְבָרָאַגְעָן גַעַזְוְגַעַן פִּיאָנָאָה, הָאָט זַיִ בָאַקְוּזָם אַרְיִינְגַעַזְעָט אִין אַוְיְגַעַשְׁטָילָאָן שְׁטָיל גַעַזְוְגַעַן:

— «לִילִית הָאָט פָאַרְשָׁפָרִיט אַנְעָץ, אָונָן זַי ווַיִּסְנִיט, אָז כְּבִין אַלְזָן». מִיסְעָס סַאֲלָאָמָאן אִין בָאָלָד אַרְיָין מֵיט אַטָּאָז אִין דַעַר אָונְט. אוּפִיךְ דַעַר טָאָז אִין גַעַשְׁטָאָגָעָן אַסְפָּאָז ווּזְסָעָר, אַפְלָאָז בִּיר אָונָן אָ טַעַלְעָר מֵיט אַוְיְבָסָט.

מאריס האט געאנפנט די פלאש מיט אַשְׁאָס, געטרונקען אַ גִּפְזֵל נאָך אַגְּלָעָל, פֿאָרְבִּין מיט אויבט.

— אַיר ווַיִּסְטָם, מִיסְעָס סַאלְאַמְּאָן, מעַן ווּעַט מוֹזָן גַּיְינַן אָפַן.

טער צו אַיְיךְ!

— מִיטַּן גְּרָעַסְטָן פֿאָרְגַּעֲנִיגְן! — האט זַי גַּעֲנַטְפֶּרֶט אַ צָּעָם.

פרידענע.

— כְּזָאָג אַיְיךְ — האט מאריס פֿאָרְטְּגַּעְזָעַט — כְּבִין גַּאֲרַד פֿרִישָׁעָר נַעֲוֹאָרָן! ווֹאָס אַגְּלָעָל בֵּיר מַאֲכָת!

— דָּאָס טַעַנָּה אַיךְ דָּאָךְ, מַאֲרִיס. אַיר זַיְיט דָּאָךְ עַפְעָס אַ מאָן, סַאיְזַי דָּאָ אַוְיף ווֹאָס אַקּוּק צו טָאָן אָוָן גַּאֲרַד נִישְׁתָּחַט — אַיךְ פֿלְאָגָט אַפְּ אַיְיעָרָע פֿאָרְ יַאֲרָה! ווֹי לְאָנוֹגָן אַיז דַּעַר שִׁיעָר צו זַיְין צָן אַלְמַן?

— נָוָנוֹ, מִיסְעָס סַאלְאַמְּאָן, זַעַט טַאֲקָע עַפְעָס פֿאָרְ מִיר אַ שִׁידּוֹן?

— ווֹאָס שִׁידּוֹן, ווּעַן שִׁידּוֹן, די קָאָז שִׁיקְטָן מעַן גַּיְיט נאָךְ די פֿוֹטָעָר — האט זַיְיךְ מִיסְעָס סַאלְאַמְּאָן עַלְאָכָת — אָז אַיר האט זַיְיךְ פֿאָרְדְּרִיִּיט אַקְּאָפְּ מִיטְּ רַבְּקָהָן, די חַצּוֹפָה, ווּעַר ווּעַט דָּאָס ווּלְעָלָן הַאָבָּן, "בִּיּוֹנָעָס" מִיט אַיךְ? כְּיוֹוִיסְט, מעַן וָאָגָט עַפְעָס אַיְידָעָנָע, מִילָּאָן, אַבְּפָר דָּאָס אַיז דָּאָן קִיְּן יַיְדָעָנָע אַוְיךְ נִיטְּ, אַבעְזָדִיעַנִּיצְּעָץ, אַיְלָאָוּקָע, אַפְּגָעָוּזִינָט מִיטַּן עַרְשָׁתָן מָאָן זַעַקְס יַאֲר אָז גַּאֲרַד נִיט — עַר האט זַי אַפְּגָעָט. ווַיִּסְטָם אַיר פֿאָרְ ווֹאָס? — האט זַיְיךְ מִיסְעָס סַאלְאַמְּאָן צַוְּגָעָרָקָט צו מַאֲרִיסָן אָוָן האט זַיְיךְ צַעְלָאָכָת — סַאיְזַי מִיר אַוְיף מִיְּן ווּאָרט אַחֲרָה עַס צו טָאָן דַּעְרְצִילָן פֿאָר אַמְּאַנְסְּבִּיל — זַי האט דָּאָךְ קִיְּן — — כָּאָ, כָּאָ, ווֹי אַיךְ בִּין אַיְדִישָׁע טַאֲכְטָר!

— יַאֲ, יַאֲ, דָּאָס אַיז אַינְטְּרָעָסָאָנָט, שְׁפָאָנָעָנָד! — האט מָאָן רִיס דַּעְקָלְאַמִּירָט, קְנָאַקְנִידִיקְ דִּי נִיסְלָעָן.

— ווּעַן אַיר פֿאָלְגָּט מִיךְ פֿאָרְאַיְאָרָן — האט מִיסְעָס סַאלְאַמְּאָן ווִיזְעָר אַנְגָּעָהוּבָן, אַרְאָפְּלָאָזְנִידִיקְ דִּי אוּגִינַן — אָוָן חַתּוֹנָה גַּעַהָאָט, ווְאָלְטָן מִיר גַּעַלְעָבֶט ווְיִיְתָן גַּלְיָן. אַיר ווֹאָלָט בְּאַ מִיר קִיְּין פֿינְגָּעָר אַין קָאָלְטָן ווּאָסָעָר נִיט גַּעַדְאָרְפָּט אַרְיִינְשְׁטָעָקָן, כְּבִין, בְּרוֹן הַשְּׁמָה, קִיְּין קְבִּצְנָעָט, אַין הוּא בְּאַ מִיר, אַיז קִיְּין עַיְן הַרְעָא, פְּוֹן

כל טוב, און ס'אייז נאך דא א פאר דאלאר אין באנק אויך, פארט א היימישע "ביזונעס". לאיב אווועק א דאלאר אויף א חודש, קרייג אין צוריק אנדערהאָלְבָן. ווער מאָט דאס היינטיקע צייטן בעסערע גַּשעֲפַתְן?

אָסָוֶר רַאֲקָפָעֵלָא! — האט זיך מְאָרִיס צעלְאָכְטַן.
— אַיר זִיְּט אַלְזַן — האט מִיסְעָס סַאַלְאָמָּן גַּעַזְגַּט אַוְן
מְאָרִיסָן אַ קְּרָאָפֶג גַּעַטְאָן אַיְבָּרָן פּוֹס — אַיר בַּאֲרָעָנָט אַיְיךְ בע-
סָעָר, מְאָרִיס, אַוְן זַעַט, אָזְ כְּמַיְינָן אַיְיעָרָן טַבָּה מַעַר וְוי מִינְעָן.
נוֹר וְוָאָס טַוְינָן דֵּי רַיְיךְ, וְוי לְאָנָג אַיר וְוָעַט וְוָיְינָן באָ רַבָּה
טַלְיַיק, זִיְּט אַיר אַ פַּאֲרָפָלְעָנָעָר!

— וְוָאָס אַיְזָן שִׁיךְ — האט מְאָרִיס אַ פָּרוּם גַּעַטְאָן, זִיךְ
אוֹיסְגַּעַשְׁטָעַלְט, אַרְיִינְגַּעַלְאָזָט דֵּי הענט אַיְזָן דֵּי חַוִּין קַעַשְׁעָנָעָס, זִיךְ
אַיְבָּרָגַעַצְזָגָעָן, גַּעַנוּמָעָן שְׁפָרְדִּיְין אַיְבָּרָן דַּיוֹאָן אַוְן גַּעַטְרָאָלְט:
— אַיְיךְ בִּין דֵּיר מַוחַח, וְוָאָס דַּו רַעַדְסַט, וְוִילְלָה דַּו רַעַדְסַט
וְוי אַקְיַיד אַוְן פֻּרְשְׁטִיטָס נִיט דִּין גַּעַפְרָעַלְעָכָבָעָגָע אַצְינְדָר.

— אַיר וְוָעַט פְּילִיכְטַן נַאֲךְ טַוְינִיקָן אַ גַּלְעָזָן בֵּירָה? — האט
מִיסְעָס סַאַלְאָמָּן אַיְבָּרָגְּרִיסָן דֵּי שְׁטִילְקִיט.

— וְוָעַר זָאנָט זִיךְ דָּאָס אָפֶג פָּוֹן אַ גַּלְעָזָן בֵּירָה? — האט מְאָרִיס
רִיס גַּעַנְטַפְּרָט שְׁפָאָנוּרְוִיךְ אַיְבָּרָן צִימָעָר.

מִיסְעָס סַאַלְאָמָּן אַיְזָן אַרְיִין אַיְזָן קִין.
מְאָרִיסָן אַיְזָן מִיט אַמְּאָלָּא אַיְנְגַעְפָּאָלָּן, אָז סַיוֹאָלָט גַּעַוּעָן אַ
פְּלָאָן חַתּוֹנָה צַוְּהָבָן מִיט דָעַר יַדְעָנָע. אַמְּתָה, רַבְּקָה אַיְזָן טַאָקָע
אַ שָּׁאָד, נַאֲךְ גַּאֲרָנוּט, עַר וְוָעַט זִיךְ נַאֲךְ דָעַר חַתּוֹנָה אַיְיךְ קַרְדִּינָן
אַוְן דַעְרוֹוִיָּל וְוָעַט עַר זַיִן אַ פַּאֲרָזָאָרגְּטָעָר! וְוי זָאנָט זִיךְ צָלִינָן:
"נִיט דַאֲרָפָן אַיְנְטִינְקָן אַ פִּינְגָּעָר אַיְזָן קַאָלָטָן וְוָאָסָעָר". מַעַן שְׁמוּעָס,
אָז זִיךְ האט אַ שְׁלַׂג מִיט גַּאֲלָר.

דַעְרוֹוִיָּל אַיְזָן מִיסְעָס סַאַלְאָמָּן אַרְיִין מִיט אַ פְּלָאָשׁ בִּינָר. מְאָרִיס
הַאָט גַּעַנוּמָעָן דֵי פְּלָאָשׁ, זִיךְ בַּעַטְרָאָכְט עַטְלַעַכְעָמָּל אַפְּגַעְוּוִישָׁט
דָאָס הַעַלְזָל מִיטָן טִישְׁטָעָן, וְאוֹיְלָעָרִישָׁ אַ קְּרָאָפֶג גַּעַטְאָן דַעַם דַנָּא פַּוְן.
דָעַר שְׁלַׂג אָז זַיִן הַאָנָט אַוְן דָעַר קַאָרָק אַיְזָן אַרְזִיס מִיט אַ שָׁאָס.
עַר הַאָט אַרְיִינְגַּעַצְזָגָעָן אַ גַּלְעָזָן נַאֲךְ אַ גַּלְעָזָן, אַוְיִסְגַּעְדָּרִיסָט מִיט צָוִיָּי
פִּינְגָּעָר דֵי גַּאנְגָּא וְוָאנְסָעָן אַיְזָן זִיךְ אַוְיִפְּגַעְשְׁטָעַלְט.

— הערט, מיטעס סאלאמאן, איר זייט טאקט גערעטט, כ'האָפַּ
זיך נאָר ווֹאָס באָרכַנְט, אוֹ דער שידוך אִין פָּאָר מֵיר ווֹי
געווונטשן, ווי כ'בִּין אַיִד! נאָ, גיטט זיך אִין אָגָּלָן בֵּיר אָוֹן
מֵיר ווּעָלָן טְרִינְקָן לְחַיִּים! גִּיטְּתָּ רְבָּקָה אַוְיפָּן פִּיעָרָן מָאָרגָן «מוֹףָ
אִיךְ אָרוּיס!

עד האָט אַרְמוֹגָעָכָפֶט די דִּיקָע מיטעס סאלאמאן, זיך צַעֲקוֹשַׁט
מייט אִיר אָוִיף אִין באָק, אָוִיף דָּעַר צוֹוִיטָעָר, דָּעַרְטוֹנוֹקָעָן דָּאָס
גָּלָאָז בֵּיר זִינְגַּנְדִּיק:
— «לְחַיִּים מֵין שָׁאָז, לְחַיִּים מֵין שָׁעַל, לְחַיִּים מֵין לְאָקָ
רְעַץ-קְלַעַצְּלָאָס».

סִילּוּעַ אִין אַיִינָעַ אַלְיִין גָּעוּעָן אִין שְׁטוּב. זַי האָט אַרְוִיסָגָעַ.
נוּמָעַן רְבָּקָהּ קַעַטְטַעַלְעַט פָּוֹדָעָר, זַיְךְ אַיְינְגָּפָודָעָר, אַגְּגַטְאָן רְבָּקָהּ
קַאְפָּעַלְיִישָׂ מִיטּ דָּעַר לְאַנְגָּרָר שָׂוֹאָרְצָעָר שְׂטוּרְוִיסָ-פָּעַדְעָר, זַיְךְ אַרְיִינָ-
גַּשְׁטַעַלְטַמָּט אִין שְׁפִיגָּאָ, עַתוֹּאָס אַוְיפָּגָעָהָוִיבָּן דָּאָס קַוְרָעָז קְלִיְידָן אָוֹן
גַּעַנוּמָעָן נַאֲכִיזְגָּעָן, אַפְּעַרְוּאַרְפָּנְדִּיק אִירְעָ פִּיסְלָעָן אָוֹן וּוּינְגְּדִיק
מייט די בְּלוּיָּעָ אַרְיִינְגָּלָעָן, ווי אַוְאַדְעָוָוָיָּ-אַקְטְּרִיטָעָ:

„Hallo central! Hallo central!

Give me six-o three“

סִילּוּעַ אִיז גָּעוּעָן אָזְוִי פָּאָרְטָאָן מִיטּ אִיר זִינְגָּעָן אָוֹן טְאַנְצָן,
אוֹן זַי האָט גָּאָר נִיטּ בְּאַמְּעָרָקְט וּוֹי פִּילִיפָ אִין אַרְיִין מִיטּ זִינְגָּעָן
„רְאַלְעָרָט“ פָּוֹן דָּעַר גָּאָס.

פִּילִיפָ אִיז גַּעֲבָלְבָּן שְׁטִינְן בָּאָ דָּעַר טִיר מִיטּ אָן אַיְינְגָּהָאָזְ-
טָעַנוּמָט גַּעַלְעַטְטָעָר, זַיְךְ צַוְּגָעָקָט וּוֹי סִילּוּעַ עַטְעַטְעַט, אָוֹן אִים
אִיז אַיְינְגָּפְּאָלָן זַיְךְ אַיְבָּרְצָוּרָאָקָן. ערָהָט שְׁטִיל אַגְּגַעַשְׁטַעַלְטַ
די „סְקִיְיטָס“, אַוְיפָּגָעָזָוכְּתָ דָעַם בְּלִינְדָן זְרוּהָט אָן אַלְטָן רָאָק מִיטּ אָ
פָּאָרְשָׁוּוֹיְצָטָן הַאֲרָטָן קַאְפָּעַלְיִישָׂ, זַיְךְ אַגְּגַעַטְאָן. ערָהָט פָּאָרְבּוֹיגָן
זַיְינָעַ אַוְיבָּרְנְשָׁטָעָ לְעַפְּלָעָן פָּוֹן דיּ אַוְיגָן אָזְוִי, אוֹ דָאָס וּוּיטָעָהָט
זַיְךְ אַרְוִיסָגָעָזָן, גַּעַנוּמָעָן אַשְׁטָעָקָן אִין הַאֲנָטָם אַרְיִין אָוֹן אַיִן,
טְאַפְּנְדִּיק, מִיטּ שְׂוּעָרָעָ טְרִיטָ אַרְיִין אִין צִימָעָר, נַאֲכָמָאַכְּנְדִּיק זְרוּחָס קוֹלָה:
— רְבָּקָה, אַ בְּרָאָךְ אִין דִּינְגָּעָ בִּינְעָרָה, וּוֹ בִּיסְטָה, וּוֹ? רְבָּקָה,

פָּאָרְשָׁרְפָּהָט זָאָלְסָטוֹ וּוּעָרָן! חַזְוָה! דָּעַרְוּעָרָגָן וּוּלָאַיְךְ דִּיךְ!

סילווע האט זיך איבערגעשראָקן, אַראָפֿגֶּעֶרְיסֵן דעם קאָפֿעְלִישׁוֹש
אַיְם אַשְׁלִיכְעַדְר געטָאנָן אויפֿן בעט. זי האט זיך אַבעָר באָלְד צַפְּזַבְּצָן,
דערזענדִיק, אָנוֹ דָּאָס אַיְן פִּילִיף.

— גַּיְיַי צוֹם טִיווֹל! האָסְט מִיךְ אַיבָּעְרְגָּעְשָׂרָאָקָן צוֹם טָוִיט!

פִּילִיף האָט זיך גַּעֲמַכְּט נִיט הַעֲרְנְדִּיק, גַּעֲשְׂאַלְטָן, גַּעֲטוּפְּעַט
מיַט דִּי פִּיס, גַּעֲלַאֲגַט מִיט דִּי רְוִיטָע אָוִיגָן, אַנְגַּעַכְּפַט סִילְוֹוֹן
פָּאָר דִּי הָאָר, זי אַוִּיסְגַּעַצְוִיגָן אָוִיפָּעָר פָּאָלְאָגָע, גַּעֲשְׂלַעְפָּט אָוָן
געַשְׁרִיעַן:

— דערווערגָן וועלְ אַיך דִּיך, דערווערגָן! מִיטָן שְׂכוֹר, מִיט
דיַין, "סְיִוָּפָאָוְנִיק"!

סילווע האָט זיך צְעוֹוִינְט אַוִיפָּן קוֹל.
— ווֹאָס ווֹיְינְסְטוֹ? סְאיַוְן דָּאָך גַּעֲוֹעַן אַשְׁפָּאַס. בִּיסְט אַנְאָרוֹן
כְּהָאָב גַּעֲזַעַן ווֹיְדוֹ "עַקְטָעַט", האָב אַיך אַוִיך "גַּעֲקְטָעַט" — האָט
פִּילִיף גַּעֲשְׂמִיכְּלַט אָוָן זיך אַוִּיסְגַּעַצְוִישָׁת.
סילווע האָט זיך אַוִּיסְגַּעַצְוִישָׁת. דִּי אָוִיגָן אָוָן אָן אַנְגַּעַכְּמוּרָעַ-

טע גַּעַזְאָגָט:
— אָז ווֹעַסְט נָאָך אַיְין מָאָך לְאָכְנָן פָּוֹן מִין פָּא, וועלְ אַיך
מיַט דִּיר אַיְבִּיך זִין בְּרוֹגַן, ווֹעַסְט זַעַן! פָּאָר ווֹאָס לְאָך אַיך נִט
פָּוֹן דיַין פָּא? אָ, עָר אַיְן דָּאָך אַזְוָא שְׁלַעְכְּטָעַר! ווֹעַן נִיט פָּא,
ווֹאָלְט זיך מִין פָּא נִיט אַרְמְגַעְקְרִיגְט מִיט רְבָּקָה!
דוֹ ווֹיְיסְט, פָּאָרוֹאָס זִיְּ קְרִיגָן זיך אַרְומָם, "אַל בְּעַטְשָׁע" דוֹ
וֹיְיסְט נִיט? רְבָּקָה ווֹילְמַעַן זָאָל זַיְקָוּשָׁן, אָוָן דיַין פָּא ווֹילְ נִימָּאָן.
דערְיְּבָּעַר "גַּלְיִיכְט" זִי אִים נִיט.
— אָוָן דיַין פָּא קּוֹשֶׁט רְבָּקָה? — האָט זיך סִילְוֹעַ גַּעַ.
פְּרִיגְט.

— "שָׂוָר" קּוֹשֶׁט עָר, פּוֹנְקָט ווֹי אַיְן "מִינְגָּרָס וּמִדְעָוִיָּס". דוֹ
וֹיְיסְט, מִין פָּא אַיְן דָּאָך גַּעֲוֹעַן אָן "עַקְטָעַר" אָוָן אַיך וועלְ
אוֹנְטְּעַרְוָאָקָסְן וועלְ אַיך אַוִיך זִין אָן "עַקְטָעַר", אָט אַזְוִי:
דאָהָאָט פִּילִיף זיך גַּעֲשְׂטָעַט אָין אַ פָּאָזָע, מִיט אַיְין הַגְּנָט
אַרְוָמְגַעְנוּמָעָן סִילְוֹוֹן פָּאָר דִּעְר טְאַלְיִיע, מִיט דִּעְר צְוִוְיִיטָעָר הַגְּנָט
הָאָט עָר אַנְגַּעַבְוָמָעָן אִיר הַעֲנָטָל אָוָן אִיר אַ קּוֹשָׁ גַּעֲטָאָן.
— "גְּרָאָדי הִיר" — האָט סִילְוֹעַ אַ קּוֹוְיִישָׁ גַּעֲטָאָן, אַוִּיגָן.

וואַשְׁעָן, זיך אַרוֹיסְגָּערִישָׂן פֿוֹן פִּילִיפֶן אָונֵן אַרְיִין אַיְן קִין — כְּזַעַל
דָּעַרְצִיְּלָן פָּאָר דִּין פָּאָ, וּוּעָטַז זָעָן! גַּיִ, בִּיטַט אַחֲרִיר! כְּזַעַל
מִיט דִּיר קִינְמָאָל נִיט רִידְן.
זיך האָט זיך אַנְגָּשְׁפִּיגָּן אוֹיף דָּעַר האָנט, גַּעַנוּמָעַן רִיבְּן
אוֹיף דָּעַם פְּאָצָן, וּוּ זיך האָט אַקְשָׁ גַּעַרְאָגָן, אָונֵן אַרוֹיסְ אַוִּיך
דָּעַר גַּעַט.

מָארִיס מִיט רְבָּקָהן זַיְינָעַן בְּאַפְּאָלָן דָּעַם בְּלִינְדָּן זָרָח אָונֵן
אַיְם גַּעַנוּמָעַן שְׁטִיקָן. זָרָח האָט גַּעַמְאָכְטָן קוֹלוֹת, זַיִק גַּעַבְעָטָן, זַיִי
אַלְאָן אַיְם אַפְּלָאָזָן, עַס האָט אַיְם נִיט גַּעַהְאָלְפָן. זַיִי האָבָן אַיְם מִיט
אַמְּאָל אַיְם אַוִּיפְגַּעַהְוִיבָן, אַוִּיפְגַּעַרְקָט דָּאָס פְּעַנְטָטָעָר אָונֵן אַיְם אַרוֹיסְ
גַּעַשְׁלִידָעָרט. זָרָח אַיִן גַּעַפְּאָלָן מִיט אַוִּיפְטְּרִיסְלְנְדָעָ גַּעַשְׁרִיְעָן,
גַּעַפְּאָלָן אַלְעָן שְׁנַעַלְעָר. אָונֵן וּוּאָס גַּעַנְטָעָר עַר אַיִן צָו צָו דָּעַר עַרְדָּה,
אַיִן זַיִק צַעַשְׁוּוּמָעַן אָונֵן עַר אַיִן וּוּוִיטָעָר גַּעַפְּאָלָן.
אָנֵן אַפְּגַּעַזְאָסְעָנָעָר מִיט שְׁוֹוִיָּס, האָט עַר זַיִק אַוִּיפְגַּעַכְאָפָט פֿוֹן
שְׁלָאָף. עַר האָט זַיִק פְּאָלָד בְּאַרְיוֹקָט, אָז עַס אַיִן נִיט מַעַר וּוּי אַ
חְלוֹם אָונֵן זַיִק אַיְבְּעַרְגַּעַצְיָהָן. אַיִן שְׁטוּב אַיִן קִינְגָּעָר נִיט גַּעַוְעָן.
דָּעַם בְּלִינְדָּן האָט זַיִק גַּעַדְאָכָט, אָז אַיִן מָארִיסָעַס צִימָעָר סְקִירְפָּעָט
דָּאָס בְּעַט.

— שְׁוִין וּוִידָעָר! — האָט זָרָח אַברְוָם גַּעַטָּאָן אָונֵן אַוִּיפְגַּעַץ
שְׁפְּרוֹנְגָּעָן אָנֵן אַוִּיפְגַּעַקְאָכְטָעָר פֿוֹן זַיִן בְּעַטְל.

עַר האָט גַּעַנוּמָעַן רְוָפָן:

— רְוָקָן! רְבָּקָה! סְלִילְוָעָן! פִּילִיפֶן! מָארִיס! אַמִּיתָה-מְשׁוֹנה
אוֹיף אַיִךְ אַלְעָן!

אַיִן שְׁטוּב אַיִן גַּעַוְעָן שְׁטִילָן. זָרָח האָט אַוִּיסְגַּעַשְׁפִּיצָט זַיְינָעַ
אוַיְעָרָן, אָונֵן אַיְם האָט זַיִק וּוּידָעָר גַּעַדְאָכָט, אָז דָּאָס בְּעַט בְּאַ
מָארִיסָן קְרֻעְכָּצָט. עַר אַיִן גַּעַוְעָן זִיכְעָר, אָז דָּאָרָט אַיִן קִינְגָּעָר
גַּיְתָא, פּוֹנְדְּעָסְטוֹרְעָגָן אַיִן עַר פָּאַרְזִיכְטִיךְ אַרְיִין אַיִן מָארִיסָעַס צִימָעָר,
אָונֵן מִיט אַגְּמָאָכָטָן פְּעַס גַּעַנוּמָעַן קְלָאָפָן מִיטָן שְׁטָעָקָן אַיְבְּרָעָן
בְּעַטְל :

— אַט אַזְׁוִי! אַט אַזְׁוִי! נָאָט אַיִיךְ! מִמְּתָן וּוּעָל אַיִיךְ!
דָּעַם בְּלִינְדָּן אָונֵן דָּאָס עַסְקָן גַּעַפְּעָלָן גַּעַוְאָרָן, עַר האָט זַיִק

צעלאכט, זיך אוועקגעזעצעט אויפן בעטל, אַרומגנטאָפֿט פּוֹן אַלְעַ זִיטַן,
אַרומגעלשמעקט ער, ווי אַהונט מיט דער נָאָג, אָרֶן מיט אַ קְרַעְבֵּץ
אייז ער אַרוּיס פּוֹן חֲדָר.

אַים האָט זיך אויסגעעדאָכט, אָז אַלְעַ זענען אַין שְׁטוּב, באָ-
הַאלְעָן זיך אַין דִּי ווַינְקָעְלַעַך, אַונְטָעַר דִּי בְּעַמְּן, אָז באָלְדַּו ווּעַלְנַן
אַלְעַ מיט אַמְּאָלַ אַרוּיסשְׁפְּרִינְגְּעַן, אַים באָפְּאָלַן, דערווערגָּן.

אָן אוּרְפְּגָעְצִיטְעַרְטָעַר אַיז ער צוֹ זָום פְּעַנְטָעַר. ער האָט
ברְּיַעַטְעַר צְעַפְּנַעַט זִינְגַּע אַוְיגַּן אָז זיך אַיְינְגְּהַעַרט ווי דער רַעַגְּן
קְלָאָפְּט, שְׁמִיסְט אַין דִּי שְׁוַיבָּן, ווי מיט בִּיטְשָׁן. עַס האָט אַים
דוּרְכְּגַעְטְּרִיסְלַט, ער האָט גַּעֲפִילַט ווי אַ שְׁרַעַק נָעַמְתָּ אַים אַרוּס
אוֹן פּוֹן הַיְמָלְעָכְקִיט ווּזְגַעַן האָט ער גַּעַרְפָּן: רַבְּקָה, רַבְּקָה הַצּוֹפָה
עס אַיז גַּעַוְעַן שְׁטִיל. פּוֹן אַ ווַינְקָלַ האָט זיך גַּעַרְאָגָן אַ היְזָעַ
וַיְקָרְרָר כְּכָכָ... פּוֹן אַ קְלָאָפְּט.

— גָּאָר צְרוּפָן דָּאָס קְעַצְּל — האָט דער בְּלִינְדָּעַר צוֹ זיך
גַּעַזְגָּוֶט. — פּוֹסְטִי, פּוֹסְטִי, קָאמָם הָרִי!
דָּאָס קְעַצְּל אַיז באָלְדַּ אַרוּס מִיט אַ ווּרְטָשָׁן, זיך גַּעַנוּמָעַן
דִּיְבָּן אָן בְּלִינְדָּנָס פּוֹס. וְרַחַ האָט זיך אַיְינְגְּבָוִיגַּן, גַּעַנוּמָעַן דִּי
קָאָז אַוְיפְּ דִּי הַעַנְתָּ אָז אַיְינְגְּעַטְוְלִיעַט זִיְּן פְּנִים אַין ווִיכָּן, וְאַ
רְעַמְעַן פְּעַלְכָּה.

— פּוֹסְטִי, דִּיר אַיז קְלָאָט? — האָט זְרַח גַּעַטְעַנְהָט צוֹ
קְעַצְּלַ, טַולְעַנְדִּיק שְׁטָאַרְקָעַר זִיְּן פְּנִים אַין ווִיכָּן פְּעַלְכָּה.
דָּאָס קְעַצְּל אַיז אַפְּנִים נִיט צּוּפְרִידַן גַּעַוְעַן פּוֹן בְּלִינְדָּנָס
צְעַרְטְּלַעְכִּיקִיט, האָט עַס אַ פְּרִיסְקָע גַּעַטָּן אָז זיך אַרוּיסְגָּעָרִיסְטִן פּוֹן
זִינְגַּע הַעַנְתָּ. עַס האָט זיך גַּעַהְעָרְט אַ קְלָאָפְּן אַין טִיר.
— «קָאמָם אַין»!

מִיסְעַט סָאָלְאָמָּאן, ווּאַקְלַנְדִּיק זיך ווי אַ פְּעַטָּע גַּאנְדָּה, אַין אַרְיִין.
— גּוֹט אַיְוּנְגִּיגַּ, זְרַח, ווי גִּיטְסַ? דָּאָס בֵּין אַיך, מִיסְעַט סָאָ-
אָמָּאן, ווי אַיז אַיְיעָרְ פְּרוּי?

— בְּנָאָמוֹת, אַגְּאָסְט — האָט זְרַח גַּעַטְעַנְפְּעוּרַט אַ צּוּפְרִידַע-
נְעַר — זִיְּתַ וְשַׁעַ מְוחַל, מִיסְעַט סָאָלְאָמָּאן, נָעַמְתָּ אַ שְׁטוֹלַ אָז וּצְעַט
איַיך. אַיר פְּרַעְגַּט זיך, ווי רַבְּקָה אַיז? דִּי שְׁוֹאַרְצָעַ יָאָר ווַיְיִסְן וְיִ-
סְן צְעַט זיך אַרוּס!

איך מעצט עס נאכאמאל זאגן — האט מיסעס סאלאמאן גען-זאגט, זיך איזוקנוועצעט און אפונעפראכט — כ'האָב זיך נור ווּאָס באָ-גענט מיט דעם קונגנמאכער, דעם שפּוֹר, אויף זיך מײַזען יאָ-זאגן : די „מיסעס“ מיט דעם „בְּאָרְדָּעָר“ !

— אָנוֹי ? געטראָפּן ? אָי, אָי ! — האט דער בלינדעֶר זיך גענומען רייבּן אַחאנט אַין אַחאנט — גוּ, זאגט אַיר, מיסעס סאלאמאן, אַיר זיַּיט דָאָר קִין נָאָר נִיט, ווּי לְעַבֵּט מַעַן ? ווּאָס קָאָן אַיך מֵיר, אַריינער קָאַלְקָעַ, הַלְּפָן ?

— ווּאָס הַיִּסְטָ ? — האט מיסעס סאלאמאן געפרעגט, צוֹרִיקָן. דִּיק אַיר שְׁטוֹל צַוְּרוֹחָן — אַיר זִיט, דָאָכְט זִיך, אַמְּצָן אָוּן דַּי ווּאַלְט אַין נִיט הַפְּקָר. אַמְּתָ, סַאיַּז אַמְּצָרְטִישְׂקָע גַּנְבָּן ! אַין יְוָאָפּ ווּאַלְט מַעַן אַזְוָגְדִּין דַּי בְּיִנְצָר אַעֲבָרָאָכְן, נָאָר גַּאֲרָנִיט ! אַין רָאַשִּׁית, מַאֲכָט מַעַן „מַאֲרִיטִין“ צַו „מוֹפּּן“ ! אַוְן דָּעַרְנָאָךְ לְאַזְוּת מַעַן זִיך נִיט בְּלָאָן אַין דָּעַר קָאַשְׁע אַרְיִין. אַיר זַעַט טָאָקָע אַבְּלִינְדָּעָר, אַבְּעָדָר פָּאָרָט אַמְּאַנְטָבִּיךְ, אַוְן רְבָּקָה אַיְזָנִיךְ זַעַט וּוּי אַן אַשְׁתָּה. אַיר נַעַט זַי נָאָר פָּעָט אַיְזָנִיךְ אַרְיִין, ווּעַט אַיר זַעַט, זַי ווּעַט גִּין אַין שְׁפָאָן ! ... נָאָר סְעִירְשָׁטָע, מַאֲכָט צַו „מוֹפּּן“ אַט דעם קונגנמאכער, אַז נִיט זַעַט אַיר אַן אַיְצָרְעַפְּרִיטָר ! עַר ווּעַט מַיְתָּזְיָע זַעַט דִּידְלָעָךְ אַרְיוֹצְץִיעָן דַּעַט לְעַצְטָן בִּיסְן פּוֹן מַוְילִי ! אַוי, רְבָּנוֹ שְׁלָוּלָם, אַוְיסְכָּאַלְיִיעַן זַאָל עַר מִינְעָן פָּאָר טָאָ-לְעָר !

— גוּ, גוּ, גַּיט טָאָקָע אַן עַצָּה, מיסעס סאלאמאן, ווּי מַאֲכָט מַעַן דַּעַט פָּאָרְשָׁוִין צַו „מוֹפּּן“ ? כ'האָב מַוְאָר — האט זִיך דָעַר מַלְיִינְדָּעָר בִּיטְעָר אַעֲלָאָכְט — עַר זַאָל מִיךְ נִטְמָאָן צַו „מוֹפּּן“. די אַבְּרָהָה ווּאַלְטָן מִיךְ שְׁוִין לְאָנָגָן אַרְיוֹסְטָגְפָּאָקָט גַּאֲךְ „גְּרוֹלְקָן“.

— ווּאָס זַהְאָב אַיך דַּאֲסָךְ צַו טָעַנְהָן ? — האט זַרְחָה מִיט אַ-זִּיפְּן גַּעֲזָגָן. — כ'בִּין אַ „דַּעַט פּוֹלְן“, אַלְיִין זִיך שְׁוֹלְדִיק. גַּאט האָט גַּעַשְׁטָרָאָפְּט, מִיר צַוְּגַעַנוּמָעַן דַּי רָאִית, תַּהְאָב אַיך גַּעַדְאָרְפָּט גַּעַמְעָן דַּי טְוִיזְנָט טָאַלְעָר, ווּאָס כ'הָאָב בַּאֲקוּמוּן, אַוְן זַי אַרְיִין-גַּעַבָּן אַין אַ „הָאָט“ — ווּאַלְט אַיך מִיר דָאָרָט גַּעַזְעָסָן רְוִיק אַוְן סִילְוָעָן ווּאַלְט דַּי שְׁמָאָט צַוְּגַעַנוּמָעַן. האָט זַי מִיר אַבְּעָדָר פָּאַרְגְּלוּסָט חַתוֹנָה צַו הָאָבָן אַוְן רְבָּקָהּ, די חַזְוֹפָה, אַבְּרָאָךְ אַין אַירָעָ בִּי-

געער, האט דערשפירות מיינע פאר סענטו. ווי זי האט זיך דאס צו געפוצט צו מיר, די געקאוועטע ליטוואטאַשען, מונך גערוּטן "וְרָחָקָעַ"
און טיערינקער", און דער טײַפַּל וויסט וואָט? וועצֶר פֿאַרטשטייט
זוייער לשונ, וועצֶר, פֿלעגט זיך פֿאַרקאָטשען די אַרְבָּל אַנְצָר די
עלְלָנוּבִּיגְנָס, מיר זיך הענגען אויפַּן האַלְדוֹן, צוֹזָאנָן דאס אויבּעַרטשׂט
פֿון שטּוֹטִיסָל, האָפַּא אַיך גערצענָט: כ'וֹויסִיס, פֿאַרט בעצֶר אַן איינְגָן
בעבעט, ווי צו דיזֶין אַין אַהֲם. וועדר האָט געוזוּטָט, אַז זי ווּטָט
זיך אַריינְגַּעַמֵּן אַ "לוֹבָאָוּנוֹニָק", דעם שְׁכוֹר, אַן יַעֲצֵט גַּיִ שְׁרַיִ
חי וְקִים!

— מיסעט סאלַאמָן, וואס זאָל אַיךְ לְאָגֶג בְּרִיעֵץ, זַי לְעַבֶּט מִיטָּה אַים אָנוֹנְטָעַר מִינְיָן אָוִיגָן, אָזְזַע נִיטָן! אָונְ דָו, בְּלִינְדָעַר הַוּונָט, וּוּעָר צֻעְפָּאַצְטָן! בִּיסְטָ קִין מָאן נִיטָמָעָר! אָונְ וּוּעָר וּוּיְיסְטָ, מִיסְעַט סָאלַאמָן, אָוִינְעַ חֲבָרָה קָאנְעָן מִידָא אָפְסְמָעָן. אָונְ מִין טַילְוָעָט, אָפִינְסְטָעַר יָאָר אוּפָּעָר אִיר, זַי הַאָלָט דָאָךְ אַיךְ מִיטָזִי. אָונְ זִין זַיְן בְּבָנָאָקָר, פְּלִילִיפּ, אָפָאָרְשָׁרְפָּעַט זָאָל עָר וּוּעָרָן! אָשִׁינְעַ קָאָפְעָלִיעָע, זַי אִיר זַעַט!

— עס גיט עמיצער — האט מיסעס סאלאמאן געזאנט און זיך אויפגעשטעלט — צייט צו גין! מען מווע צו גריינטן. "סאפער" פאר די קינדער.

— ווֹאָס אַיִלְת אַיר זֵיה, מִיסְעָס סַאלְאַמְאָן? דָאָס אַיְזָדָאָךְ!
רַבְקָה!

— ניין. כ'גוי, "גות באַי", זORTH
ווען מיגעט סאלאמאן איז צו צו דער טיד, איז רבקה אַריין
מייט אַשירם איז דער האנט. זי איז געבליבן שטיין. זיי האבן זיך
בײַיד אַנגעקוקט, ווי צוּיִי הענער.

— עס געפערט דיר שווין מײַן בלינדער מאָן אויך? — האָט
אַרבעקה אַויסגעשאָטן, אַויסגעגלאָצט די אויגן אוּן געכָּפֶט די הענט
פֿאָדְבָּאָקָעָם — ניט געקאנט קריינן מַארִיסָן, איז דער בלינדער זורה
אויך גוט! — האָט זי פֿאָרְעָנְדִּיקָט מיט אַגְּזָוֹן.

האט מיסעט סאלגמאן א רויטע וו אן אינדייך גענטפערט.

— ווֹאָס אִינְכָּבֶן, לְאָוֹ דֵיר דַיִין קָאָפֶן נִיטָן דָּאָרָן, נָוָה, דָוָה,

פִּסְכָּל ?
— וְוֹאֵס אַיְזָן? רַבְקָה לְעַ, הַאֲסָט שׁוֹין צַעַפְנָט דִּין צְעוּוּרָמֶת
אֲצַעְפָּנֶט מוֹיל אָוֹן גַּעֲשָׂרִיעַן:
וּרְדָה אַיְזָן אַיְזָן קַידָּה, גַּעֲבָלְבִּין שְׁטִינָן וּוְיִי אַגְּלָם מִיט
דַּעַם מַחְ ? פְּלִישָׁ מִיט אָוִיגָּן, גַּרְאָדי הַיְּדָה, דַּעַן כְּפַלְעָט דִּיר

דערווניל האט זיך מיסעס סאלאמאן ארויסגערווקט פון שטוב
גיט פoit ניט ליעבעדייק. זי האט געשפרייזט איבער דיאטרעט,
געשריען אונ געהלאטן.

— וואס איז? וואס פאר א חתונה האסטו אויפגעקאנט? וואס
האסטו פון איר געוואָלט, וואס? — האט זרח מיט כעס געפרענט.
— באַלְיידיקט אים די "ליופאָוניצע" — דיין גליק, וואס
כ'האָ אײַן בִּידָּא נִיט וְעַתָּרָפּוּ — האט ברבד זינד ציטאָרט

האסט געמאכט פֿלִיטָה מִיטָן שִׁיבּוֹר.

— ס'וואָלט קײַן עולֶה ניט געוועָן — האָט ربָּכה געענט-פֿערט, איז צו צומ איז-שענקל, אַרוייסגענוּמען אַבָּאנָאנָע אָונְ גַּע-געסן.

- וווער האָלט דיך, ליטווישע נאַמונעה? גיב צוריק מײַן געלט, און גיַי ברעך והענט און פִּס מיטְן גראָבן שפּוֹר צוֹאָמעָן!
- וווער פרעגט דיך עצוֹת, בלײַנדער הונט! אָן כִּיוּצֵל ווועלן, ווועל איד גוּיִין!

— חצופה! — האט דער בלינדר ער דרכגונזיט דורך די ציין, זיך אויפגעשטעלט, אויסגעגלאנצט די פאָרצעלעןנען אוניגן, פאָרקווערטשט די פויסטן און זיך געטריסטלט.
רבקה איז צו נאנט צום בלינדן און אים אַכְראָקע געטָן גלייך אין פנים ארין. דער בלינדר האט פון כעס אַשְׁוִידער געפֿטָן דעם שטען, גענומען יאנגן דאס וויב, אין געאלן, זיך זאָק זאמָה, און זיך צעקלָאָפּט. ער האט גענומען רעוען, זיך אַסְקָס. רבקה איז צו צום מאָן, אים גענומען קושן, האָלְדוֹן, גע-
תאָלְפּן אויפּהוּבָן און געַלְגִּיט אַוְיפּן בעטָל.

— אָוֹ אַלְצֵן אִין אַיבָּעֶר דִּיר, זֶרֶת, — הָאָט רַבְּקָה אֲשֻׁלְדִּיקָע
גַּעַזְאָגָט, גַּעַנוּמָעָן דָּעַם מְאַנְסָה הָאָנָט אָוֹן זַיְךְ גַּעַזְעָצָט אַוִּיפָּן בְּעַטְלָ —
בִּיסְטָ מִיךְ אַלְצֵן אִין אַיְינָעָם חֹשֶׁדֶת, אָזְן כְּהָאָפָּעָ עַסְקִים מִיטְמָאָרִיסְטָן,
בְּיוּזֵי דִיר, אָזְן מַאְרָגָן „מוֹפָטָה“ עַר אַרְוִיסָּפָן אָוְנְדוֹז, לְמַאְיָה, „רַעַנְטָ?“
מִיר קַעַנְעָן אַזְוִי פִּילְגִּישָׂט צָלָגָן, וּוֹאָס גַּיְיטָ טַס מִיךְ אָן! בָּא אָוְנְדוֹז
אַיְן שְׁטוּב אִין דָּאָךְ פְּשָׁוֹט אֲגִיהָנָם!

— אַוִּיפָּמִין וּוֹאָרט, רַבְּקָה לְעָ, מַאְךְ אִים צָו „מוֹפָטָה“, וּוּעַטְטָ
זָעָן, אַיְךְ אַלְיָין וּוּעָלָ בָּאַצְּאָלָן דָּעַם „רַעַנְטָה“. כְּוּוֹלָ גַּיְינָ אִין דִי
הַיּוֹזָעָר, אֲבְלִינְדָן וּוּעַטְטָ יַעֲדָעָר גַּעַבָּן אָוֹן דָו וּוּעַטְטָ דִיר לְעַבָּן וּוּי אָ
גְּרַעַפְּיָן, וּוּי אָ „לְעַדְיָה“, אַבְּיָ מַאְךְ אִים צָו „מוֹפָטָה“, דָעַם שְׁכָוּרָ!

— לְיִיכְתָּ צָו זָאָגָן, וּוּעַטְטָ גַּיְינָ אִין דִי הַיּוֹזָעָר, מִיר פָּאָרָ-
שְׁוֹאָרְצָן דָּאָס פְּנִים. דָאָס פְּעַלְתָּ מִיר נָאָן! כְּיָוִיסָּ, כְּהָאָפָּעָ גַּעַרְעָ-
כָּפָונָט, מִיר וּוּעָלָן זַיְךְ מַאְכָן עַפְעָס אֲשְׁטִיקָל „בִּיזְוּנָסָה“, גַּאָט וּוּעַטְטָ
הַלְּפָנָן, מִיר וּוּעָלָן וּוּי עַס אִין דָוְרָכְקָומָעָן, מִיר זַעַנְעָן דָאָךְ נִיטָ-
מַעַר וּוּי דָרְיָי מַעֲנַתְשָׁן? אָוֹן דָו הָאָטָט מַוְרָא אַרְוִיסְצָוְגָעָבָן דָאָס
בִּיטְעָלָעָ פָּוָן דָעַר הָאָנָט, גַּעַטְרוּסָט נִיטָ דִין אַיְינָן וּוּיָבָ, אָוֹן וּוּאָס
וּוּעַטְזָיָן דָעַר סָוּף?

— דָאָס שְׁרִי אַיְךְ דָאָה, — הָאָט דָעַר בְּלִינְדָעָר אֲצְוּפְרִיזָה
נָעָר גַּעַזְאָגָט, — פָּאָרְקָטְשָׁנְדִיקָעָ דָעַם וּוּיָבָ דִי אַרְבָּלָ פָּוָן מִיר אִין דִי
בְּלוֹזְקָעָ, — וּוֹאָס הִיסְטָ, מַעֲנַתְשָׁן לְאָכָן דָאָהָן פָּוָן מִיר אִין דִי
פּוֹיסְטָן, זַיְיָ טָעַהָן, אָזְן דָו מִיטְמָאָרִיסָן, כְּיָוִיסָּ... מִינְיסָטָ כְּגַלְוִיבָ?
אָסָרָ נִיטָ! נָוָר צָו וּוֹאָס זַאָל אַיְךְ מַאְכָן מַעֲנַתְשָׁן רַעַדָן! אָוֹן צְוָרִיקָן גַּעַ-
רַעַדָטָן, לְאָזְן דִין נִיטָ פָּאָרְדִּיסָן, קַיְינָעָר הַעֲרָתָה דָאָהָן נִיטָ, מִיר לְעַבָּן
עַפְעָס צְוֹזָאמָעָן, נָוָ? מִינְיסָטָ טָאָקָעָ, כְּבָרְיָיךְ גַּעַלְתָּ? אָטָ, נָאָ, דָאָ
הָאָסָטוֹ דָעַם גַּאנְצָן בִּיטְלָ.

רַבְּקָה הָאָט אִים אַרְוִיסְצָוְגָעָבָן אָוֹן גַּעַנוּמָעָן קוּשָׁן. זֶרֶת הָאָט
זַיְ אַרְוִיפְגָעָשְׁלָעָפָט אַוִּיפָּן בְּעַטְלָ.

מַאְרִיסָ אִין אֲהֵיָם גַּעַקוּמָעָן שְׁפָעָט בָּא נָאָכָט. עַר אִין גַּלְיִיךְ
אָרִיָּין צָו זַיְךְ אִין צִימָעָר, פָּאָרְמָאָכָט נָאָךְ זַיְךְ דִי טִיר אָוֹן הָאָט אַגְּנָעָ-
צְוָנְדָעָן דִי גַעַן.
אַיְבָעָר דָעַר בְּרִיטָ פָּוָן בָעַט אִין גַּעַלְגָעָן פִּילְגִּיפָּ, אָן אַפְגָעָדְעָקָטָר

און גערכאָפֿעט. מאָרים האָט אַים אויסגעדרײַט, אַריינְגֶּרְוקָט אֵין אָ
וֹוִינְקָעָל אָון זִיךְ גַּעֲנוּמָעָן אַוִּיסְטָאָן.
די טיר האָט זִיךְ שְׁטִילְ גַּעֲפָנְט אָון רְבָקָה אַיְן אַריַין אֵין אָלְאָגָן
וֹוִיסְט נַאֲכָתְ=הָעָמָד. די האָרְ פָּאַרְקָעָמְט מִיט אַצְּאָפְּ אַרְאָפְּ. אָון גַּעֲפְּלִיבָן
שְׁטִיְין, מַאָרִים האָט עַפְּעַס וּוּנִיט גַּעֲגְּלִיבָט זִינְגָן, גַּעֲקוּט
אוֹיף רְבָקָתְן אָון גַּעַשְׂמִיכְלָט. עַר אַיְן צַו אַירְ צַוְּגַעְנְגַעְגָּעָן אָון האָט זִיךְ
אוֹרְמוֹגְעֻנוּמָעָן. רְבָקָה האָט זִיךְ אַרְיְזָגְעָדְרָיְט פָּוּן זִיבְעָה הָעָמָט, זִיךְ גַּעַשְׂ
עַצְּטָאָוִיפָּן בָּעֵט אָון אַים גַּעַצְּגִינְט מִיט דָּעַרְ האָנָט, עַר זָאָל זִיךְ וּעְזָן
בִּים טִישׁ.

מַאָרִים האָט זִיךְ אַוּוֹקְגַּעְזַעְצָט אָון גַּעַזְוָאָרְט, וּוֹאָס וּוֹיְטָעָר וּוֹעַט זִיךְ.
— הָעָר, מַאָרִים, — האָט רְבָקָה שְׁטִילְ גַּעֲזָגָט, — וּוֹיְטָעָר אָזְזִי צַו
לְעַבְּן אַיְן אַוְמַעְלָעָךְ! אַוְיָב דַּו האָסְט מִיד אַיְן אַמְּתָן לִיבְ, קּוּם, לְאַמְּדָר
אוֹוּעָק פָּוּן דָּאַנְעָן נַאֲכָתְ פָּאַ-נַּאֲכָתְ, אָון אַוְיָב נִיטְ, — „מוֹרְ“, כְּזָוִיל
נִיט האָבָן צָוְוִי מַאֲנָעָן! ...

מַאָרִים אַיְן וּוּי צַעְמִישְׁт גַּעַזְוָאָרְן, גַּעַנוּמָעָן שְׁטָאַמְּלָעָן:

— יָאָ, יָאָ אַבְּעָר וּוּנְעַמְּט מַעַן גַּעַלְט?

— דָּעַר בְּלִינְדָּעָר האָט מִיר אַוּוֹקְגַּעְזַעְבָּן די גַּאנְצָע צָוְוִי הַפְּנַדְעָרִים
דְּאָלָאָר, כְּזָאָל דִּיךְ מַאֲכָן צַו „מוֹפְּעָן“. — האָט זִיךְ רְבָקָה צְעַלְאָכְט.
מַאָרִים, נִיט עַרְוּאַרְטַעְנְדִיק אֹזָא עַנְטָפָהְ, האָט זִיךְ אַיְן גַּאנְצָע
פָּאַרְלִיְּרָן. עַר האָט אַרְיְזָגְעַכְּפָט אַיְן מוֹלְ אַריַין אַיְין וּוֹגָנְטָע אָון זִיךְ
גַּעַנוּמָעָן קִיְּיעָן.

עַר האָט גַּעֲקוּט וּוּי רְבָקָה צִיט זִיךְ אַוְיָפָן בָּעֵט, וּוּגְרוּס
זִיךְ אַיְן, מִיטְן פְּנִים צָום סְפִיט. צִיט אַיְן אַירְ לְאָגָן נַאֲכָתְ=הָעָמָד אַרְוָם
דָּעַם לִיבְ, אָזְזִי אָזְ אַלְעָ גַּלְיְדָעָר פְּרָעָסְן זִיךְ בּוֹלְטָעָר אַרְוָים, פָּאַרְלִיְּגָט
אָפוֹס אַוְיָב אָפָס, וּוֹאַרְפָּט אַרְיְבָעָר אַוְיָפָן וּוֹיְסָן הָאָרֶן דָּעַם שְׁוֹוָאָצָן
צָאָפְּ, נִעְמַט דַּי הָעַנְטָזְקָפָנָס אָון שְׁמִיכְלָט זִיךְ אַיְם. מַאָרִים האָט
מִיט אַמְּאָל אַן אַלְעָט פָּאַרְגָּעָסְן, דָּעַרְפִּילְט, אָזְ עַפְּעַס וּוֹאַקְסָט אַיְם,
עַר וּוֹעֶרט יְזָנְגָעָר, שְׁטָאַרְקָעוּר, האָט עַזְר זִיךְ מִיט אַיְמָפָעָט אַשְׁטָּעָל=אַוְיָחָן
גַּעַטְאָן אָון גַּעַנוּמָעָן גִּיאָן צַו רְבָקָתְן. רְבָקָה האָט שְׁמִיכְלָדִיק אַפְּלָרְגָּעָ-
נוּמָעָן אָהָאנָט, גַּעַזְוָאָרְן מִיט אַמְּאָל עַרְנָסְט, אָון אַים גַּעַרְאָזְשָׁעָט, עַר
זָאָל נִיט צָגְיָין צַו אַירְ.

מַאָרִים אַיְן גַּעֲפְּלִיבָן שְׁטִיְין מִיט אַפְּאָר גַּלְאַנְצִיקָע אַזְיָגָן, זִיךְ

אַרְוֹמָגָעָקָט, וּזְאַיִנְגָּעָר, וּזְאַסְטָוָה הַלְּפָתָח, אַוְן זַיֵּךְ גַּעֲנוּמָעָן קְרַאְצָן דַּעַם קָאָפֶן.

פְּלִיאִיפֶן הָאָט זַיֵּךְ דַּעַרוֹוִילְ אַיְבָּרְגָּעָוָאָרְפָּן, צַעֲפָנָט דֵּי אַזְיָגָן, אַוְן

מִיט אַזְיָפֶץ וּזְיָדָצֶר אַנְטְּשָׁלָאָפֶן גַּעֲוָאָרָן.

— אַוְן וּוָסֶס וּוָעַט זַיֵּין מִיט פְּלִיאִיפֶן? — הָאָט מַאֲרִיסֶס גַּעֲפָרְעָגָט.

— מַעַן מוֹזָא דָאָךְ אַסְטָוָה מִיטְגָּעָמָעָן?

— מַעַן וּוָעַט קִינְיָנָם נִישְׁתַּמְשָׁלָמָעָן! — הָאָט רְבָקָה גַּעֲעָנָטְפָּעָרָט

פָּאַרְגָּאַנְדָּעָרְפָּלְעַכְּטָנְדִּיק אַיְרְ לְאַגְּגָן צָאָפֶן, — אֹיְבֶ דַּו וּלְיָסָט, טֵוְזַיְיךְ אַנְ

אוֹן מִיר פָּאָרָן, גִּיכְבָּעָן.

דָּאָהָאָט רְבָקָה אַצְּנָעָמָן גַּעֲטָאָן אַרְיָין גַּעֲטָאָן אַיְרָעָ פִּים אַנְ לְאַגְּגָן נָאָכָט.

הַעַמְדָה, אַ צָּאָפֶל גַּעֲטָאָן מִיט אַיְרָעָ אַקְסָלְעָן אַוְן מִיט אַזְאָ גַּלְאַנְצִיקָּעָר פִּיכְטָן.

קִיְּטָסְפָּאַרְזָוָמָעָרָט דַּי שְׂוֹאַרְצָעָ אַזְיָגָן, אַזְמָאָרִיסָן אַיְן אַ וּוּאָרָעָם פְּרַעְסָטָל

דוֹרְכָּגָעָלְאָפֶן אַבְּעָרָן לְיִבֶּה.

עַר הָאָט זַיֵּךְ לְיִיכְטָס אַרְאַפְּגָעָלְאָוָת אַזְיָיךְ דֵּי קְנִיעָן, צַעֲשָׁפְרִיָּט דֵּי

הַעַנְטָ, אַנְגָּעָנוּמָעָן אַ טְרָאַגְּיָשָׁעָ פָּאַזְעָ אַוְן מִיט פָּאַטָּאָס אַיְסְדָּעָלְאָמִירָתָ:

— אַ, מִיְּנָן זְסָעָר אַמְּרָאָן דִּיְיָן וּוּאָרָט גִּיבָּ — גִּיבָּ!

— אַנְקָהָאָבָד דִּיְקָהָבָד. זָאָגָה, הָאָסְטָוָה מִינְקָהָ אַזְיָיךְ לְיִבֶּה?..

פָּאַרְטָאָג הָאָט זַיֵּךְ דַּעַר בְּלִינְגְּדָעָר אַיְסְגָּעָטְשָׁוָעָט, גַּעֲנוּמָעָן וּוּעָקָן

דָּאָס וּוּיְבָה: רְבָקָה! רְבָקָה! זַיֵּנְגָּעָטָן דַּעַבְּן זַיֵּךְ מִיט דֵּי הַעַנְטָה. עַר

הָאָט גַּעֲפִילָט, וּזְאַעַפְסָעָס רִיסְטָה זַיֵּךְ אַפְּ בָּא אַיִם אַיְן הַאֲרָצָן, נִישְׁתַּגְּעָן

פִּינְעַנְדִּיקָהָרְבָּקָהָן. אַנְ אַיְפָגְרָעָגְטָעָר אַיְן עַר אַרְאָפָהָפָן בָּעַט אַוְן אַיְן צָוִ

צָו סִילְוָעָן: — שְׁטִיְּ-אַזְיָת, מְמוֹרָת, דָעַרְשָׁטִיקָן וּוּעַל אַיְן דִּיְקָהָבָד! — הָאָט זַוְתָּה

גַּשְׁעָרִיעָן, טְרִיסְטָלְעַנְדִּיקָהָדִיָּה אַ פָּאַרְשָׁאָפְעָנָעָ סִילְוָעָן. — הָאַדְעָוָעָ אַיְסְטָלְעָמָעָרָט,

אַיְסְגָּעָרְגָּעָן דַּאְרָפָן זַיְיָ וּוּרְגָּן!..

סִילְוָעָן הָאָט זַיֵּךְ אַנְ אַיְבָּרְגָּעָשָׁרְאָקָעָנוּ אַיְפָגְכָאָפָט, זַיֵּךְ צָעוּוִינְטָ:

— וּזְאַס וּוּלְכָטוֹ פָּוָן מִיר? וּזְאַס קְנִיְסָטוֹ מִיר?

— גִּיְיָ שְׁזַיְן אַרְיָין צַוְאַמְרִיסָן! זַיְיָ, צַוְ רְבָקָה אַיְן דָאָרָט דָאָ, גִּיְיָ

בָּעָרָן זַיֵּנְגָּעָט דַּעַם לְעַצְטָן סָעָנָט פָּוָן מִיר צָוָעָנוּמָעָן, דַּו בְּאַמְעָרָקָעָ

וּזְאַס לְיִגְסָטוֹ גִּיְיָ!

סִילְוָעָן אַיְן אַגְּקָעָטָעָ אַרְאָפָהָפָן בָּעַטָּה, אַוְן, כְּלִיפָּנְדִּיקָהָ, אַרְיָין

אַיְן מַאֲרִיטָעָס צִימָעָר. דַּעַר בְּלִינְגְּדָעָר אַיְן אַיְרָעָנְגָּעָנְגָּעָן.

— רבקה איז דא ניטא — האט סילווע א פארוינוינטן גענאגט.
— ניטא? און מארים שלאפט נאך?
— מארים איז אויך נישטא, פיליפ אליין שלאפט אן קישענעס.

— א בראך צו מיר, — האט דער בלינדר ערעווע געטאנן
ס'הארין האט מיר באָלד גענאגט, איז ס'אייז נישט גלאטיק, זיי זענען
אנטּאָפּן, מיך איבערגעלאָזט אַבלינדע קאליקע, אָן אַסְעַנט! ווֹאָס טוֹט
מען? ווֹאָס טוֹט מען?
פיליפ איז פון די קולות אויפֿגעומען, און אַ פֿאָרוּוֹנוֹנְדֶּרֶטֶר זיך

געפְּרַעְגַּט: ווֹאָס אַיִז דָּא?
— דיַן טאָטָג, אָז דער ערשטער דונער זאָל אַים טראָפּן, אַיִז
אנטּאָפּן מיט רבְּקָהָן, צוֹגְּנוּמוּמָן דעם לְעֵצָּמָן סענט אָז דִּין אויך
אַיבְּעַרְגַּעְלָאָזָט! ווֹעַסְתָּ קְוּמָעָן דַּי הָוֵנָט צְעַטְּיִילָט! — האט זיך דער בלינְ
דער צְעַרְעַין, אַיִז זיך אַוְאָרָף גַּעֲטָן מִיט צְעַשְׁפְּרִיטָעָה הענט אויףּן בעט,
אַנְגְּעַכְּאָפּט פִּילְּפָעָן פָּאָרָן קָאָפָּ אָז אַים גַּעֲנָמָעָן שְׂטִיקָן, אַרְוִיסְלָאָזְנְדִּיק
בְּשַׁעַת מְעַשָּׂה אויפֿטְּרִיסְלְּעַנְדָּרָן קְוּלוֹת.
פיליפ האט געשְׁלִידְעַרְט מִיט די פִּיסְלָעָך, גַּעֲבִיטָעָן דעם בלינְ
געַשְׁרַעַן: „בעסְטָאָרָד, נִיגְטִי יָאָרְ סִיּוֹ!“ גַּעֲבַעַטָּן סִילְוָעָן, זיך זאָל אַים
ニישט לאָזָן שלאָגָן.

סִילְוָעָן האט זיך אַ פֿאָרוּוֹינוֹנְטָע אַרְוִמְגַעְוִוִּיקָלָט ווֹי אַ שְׁלָאָגָג אָרוֹם
דעם פְּאָטָעָרָס פִּיס, גַּעֲקְנִיפְּט, ווֹאָס כָּה נָור, גַּעֲקוּטִישָׁט ווֹי אַיְוָגָג חַזְירָל.
דער בלינְדָעָר האט מִיט אַמְּאָל אַפְּגַּעְלָאָזָט פִּילְּפָעָן, דער לאָנְגָט
סִילְוָעָן אַשְׁלִידָעָר פון זיך אָז גַּעֲבִילְּפָן שְׂטִין אַיִז מִיטָּן שְׁטוּב, אַ
בלאָסָעָר, מִיט אַפָּאָר פְּאָרְגְּלִיזְטָע אַוְיָגָן, מִיט אַבְּרִיאָט צְעַפְּנָט מְזִיל. עָר
הָאָט פְּאָרְבְּרָאָקָן די הָעַנְט אָז טָעַנְתָּ מִיט אַגְּיָגָן, ווֹי מַעַן באָלָאָגָט
אַטּוּטָן:

— ווֹאָס טוֹט מען? ווֹי הָעָן זַי מִיךְ אַיבְּעַרְגַּעְלָאָזָט? סְבִּילְּיִיבְּט
מיר נִישְׁט אַיבְּעַרְגַּעְן מַעַרְ, ווֹי צוֹ ווֹאָרָן זיך אַיִז יִם אַרְיִין ...

סִילְוָעָן אַיִז גַּעֲלָעָגָן אַיִז אַוְיָנְקָל אָז גַּעֲכְלִיבְּפָעַט.
פיליפ האט ווֹי פְּאָרְגְּעָסָן אַיִז די קְלָעָפָ, דָא גַּעֲקוּקָט אַזְיָחָד דעם
בלינְדָן, דָא אַזְיָחָסָלָעָן, דער זָעָזָעָן, אָז עָרְשָׁלָאָפָט אַזְקִישָׁן, אָז דָעַט
טָאָטָנָס ווֹאָלָי אַיִז נִישְׁטָא, אָז עָרְהָאָט אַים אַיבְּעַרְגַּעְלָאָזָט, — האט עָס
אַים פְּאָרְקוּוּעָטָש אַזְנְטָעָרָן הָאָרְצָן אָז עָרְהָאָט זַי שְׂטִיל צְעֻוִּיגָט.

פֿאָרְנַאֲכֶט.

פֿילִיפּ אֵין אָרִין אֵין שְׁטוֹב מְעֵשָׂה בָּעֵל-הַבַּיִת, מִיט אַבְּרִיטָן
גּוֹט אִיוֹנוֹנָגָן.

בַּיִם טִיש אֵינו גַּעֲזָעַט דָּעַר בְּלִינְדָּעַר, גַּעֲשָׂנִיטָן אַטְּאָמְעִיטָא
אֵין קְלִיְינָעַ רִיבְלָעַךְ, גַּעֲטָנוֹקָעַן אֵין זָאָלָץ אָוָן גַּעֲגָעָסָן מִיט בְּרוּטָן.
פּוֹן קִיךְ אֵין אָרִין סִילְוֹעַ מִיט פָּאָרְקָאָטְשָׁעַטָּע אַרְבְּעַלְעַךְ,
אָרוּם דַּי זַיְתָּן רְבָּקָהָס אָן אַלְטָעַר פָּאָרְטָעַן, אָוָן מִיט אַשְׁמִיכָל פּוֹן
אַיְוֹגָן וּוּיְבָעַלְעַה אַטְזָט זַי פֿילִיפּ גַּעֲפָרָעָגָט:

— הַאָסָט עַפְעָט אַסְקָ גַּעַלְטַ גַּעֲמָאָכָט?

פֿילִיפּ הַאָט גַּעֲשְׁמִיכָלָט, אַרְיִינְגַּעַשְׁטָעַקָּט דִּי הַעַנְט אֵין דַי
חוֹיְזָן-קָעַשְׁנָעָס, אָוָן גַּעֲנוֹמָעַן שְׁלַעַפְּן «פָּעָנָס».

— נָא — הַאָט עַר גַּדְלוֹתְדִּיק אַרְיוִיסְגַּעַזְגָּט — דָאָהָסְטָו אַ
שָׁאָלְעַר מִיט פּוֹפְצִיךְ סְפָנָט.

— דַזְשִׁי! «אַהָאָ לְאָט» מִיט גַּעַלְט, — הַאָט סִילְוֹעַ אַיְסְגָּעַ-
שְׁרִיעָן, אַרְיוֹחַ אַוִּיףַ אַבְעַנְקָל, גַּעֲכָאָפְּט אַפְּוֹלְעַ הַאָט מִיט פְּעָנָס
אָוָן זַיְקָאָקָעְטִישׁ גַּעֲפָרָעָגָט בָּאָ פֿילִיפּ :

— נָו, טְרַעַף: «דְּרָאָט — אָוָם!»

— דְּרָאָט, — הַאָט פֿילִיפּ גַּעֲנַטְפָּעָרט.
סִילְוֹעַ הַאָט גַּעֲפָנְט דָאָס הַעַנְטָל.

— אַבְעַ, נִישְׁתְּ גַּעֲטְרָאָפְּן, «אָוָם!»

— גְּדוּיָט בְּעַסְעָר צָוֵם טִיש, סִילְוֹעַ, וּוּעָט שְׁפָעַטְעָר שְׁפִילְן!

פֿילִיפּ אֵין דָאָךְ הַוְּנוֹגְעָרִיךְ — הַאָט זָרָח זַיְקָאָקָעְמִישְׁת.

פֿילִיפּ הַאָט הַנָּאה גַּעֲהָאָט פּוֹן זָרָחַס דִּיְידַ, עַד הַאָט זַד גַּעַ-
פִּיטַ מְעֵשָׂה גְּרוּיְסָעַר מַעֲנָטָש. בָּאָט טִיש הַאָט זָרָח אִים דָעַרְצִילָט
מְעֵשָׂות, וּוּלְכָעַ צָר הַאָט נִיט פָּאָרְשָׁטָאָנָעָן, נָאָר גָּאָרְנִיט, עַד הַאָט
אוּסְגַּעַהְעָרטָט, גַּעֲפִילְטַ, אָוָן עַר אֵין גַּעֲוָאָרָן מִיט אַמְּאָלַ פְּלַטְעָר.

נָאָכָן צָסֵן הַאָט פֿילִיפּ גַּעֲהָאָלְפָן סִילְוֹעַן אַפְּוֹוָאָשָׁן דָאָס גַּעַ-
פָּעָס, אַוּזְקָנְגָעָבָן דָאָס גַּעַלְט דָעַם בְּלִינְדָן, אַיְינְגַּעַזְגָּעָן אַלְיַיד
אָוָן אַוּזָק מִיט סִילְוֹעַן אֵין «מוֹוֹיְנָגָ פִּיקְטְּשָׁוָרֶט».

עַס הַאָט זַיְקָאָקָעְטִישׁ אָן אַוּמְעַנְדְּלַעְכָּעַ פְּרִירִי מִיט כּוֹוָאַלְיַיְנוּ.
דָעַן גְּרוֹאָן.

פֿילִיפּ שְׁוֹאָרְצָעַ אַוְיָגָן הַאָבָן אַפְּינְקָל גַּעַטְאָן, עַר הַאָט זַיְן

פֿעַסְט צוֹגָעַרְקֶט צוֹ סִילּוּעַן, אַנְגַּעַנוּמֶן אֵיר וּאַרְעַם הַעֲנָטֶל, אֵיד
אַשְׁטָרֶך גַּעֲטָן מִיטָן עַלְנְבִּיגָן אָונָן גַּעהַיִסְטָן האָט עַס: «קָוק!» עַס
הָאָט זִיךְ עַפְעַס בְּאוֹיִזְן פּוֹן דָּעַר וּוִיטָּנס — אַפְּלַעַך. דָּעַר פְּלַעַך
איַז גַּעַשְׂוֹוּמֶן, גַּעַשְׂפָּאַגְּט אלְצָן נַעֲנְטָעָר אָונָן אַטְהָאָט עַר זִיךְ פְּאַר.
וּאַנְדָּלֶט אִין אַגְּדִיכְטָן נַעֲפָל, אַיְינְגַּעַהְיָלָט דִּי פְּרִירִי; דָּעַר נַעֲפָל
הָאָט זִיךְ צַעַשְׁפָּאַלְטָן, פְּאַנְאַנְדְּעַרְגַּשְׂוּוּמֶן אִין אַמְּחַנְּה נַאֲקַעְטָע אַינְנָה.
דִּיאַנְעָר, מִיטְ קָאַלְיִרְטָע פְּעַדְעָרָן אִין דִּי רְוִיטָן-גַּעַפְּאַרְבָּטָע הָאָר, זַעַנְעָן
אַרְוִיסְגַּעַשְׂפְּרוֹנְגָּעָן אוּף צַעְוִילְדַּעַטָּע פְּעַרְד, גַּעַפְּרִירָט אַ וּוִיסְטָס מִידָּל
מִיטְ צַעְלָאָטָע, גַּאֲלַדְגָּנָע לְאָקָן אָונָן פְּאַרְשָׂוּנְדָן. דָּעַר נַעֲפָל הָאָט
זִיךְ פְּאַרְצִיְּגָן.

סִילּוּעַ אִיז גַּעַזְעָסְן מִיטְ טְרַעְרָן אִין דִּי אוִיגָּן אָונָן אַרְוִיסְגַּלְאָזָט
אַוְיִינְגַּנְדִּיקָן «דוֹשִׁי». פְּלִילִיפְ אִיז גַּעַזְעָסְן רְוִיקָעָר. עַר אִיז גַּעַזְעָסְן
זִיכְעָר, אֹז בָּאַלְדָּו וּוּעָלָן אַרוֹיסְטָס «קָאַ-בָּאַיסְטָס» מִיטְ «פִּיסְטָאַלְסָס» אָונָן
וּוּעָלָן «פִּיטָּן» דִּי אַינְדִּיאַנְעָר.

פּוֹן דְּעַרְוּוּיִיטָנס האָבָן זִיךְ גַּעַזְעָסְן «קָאַ-בָּאַיסְטָס» אִין העַמְּדָעָר,
ברִיטָע פְּלִיצְעָנָע קָאַפְּעַלְישָׁן, מִיטְ קָאַלְיִרְטָע טִיכְלָעָךְ אַרְוּם הָאַלְדָּז.
זִיךְ האָבָן זִיךְ גַּעַטְרָאָגָן וּוּפִילִיְ פּוֹן בּוּגָן אָרְוִיךְ זִיכְעָרָע אַוִּיסְגָּעָן.
צַוְּגַעְנָעָפְּעָרְד, זִיךְ גַּעַרְטָסְטָן פּוֹן דָּעַם לְיִוּעָנָט, אַרְוּמְגַעְרִינְגָּלָט דִּי
אַינְדִּיאַנְעָר, גַּעַנוּמֶן שִׁיסָּן. דִּי אַינְדִּיאַנְעָר האָבָן גַּעַלְאָזָט דָּאַס מִידָּל
אָונָן זַעַנְעָן אַנְטָלְאָפָן.

— שִׁין? — הָאָט פְּלִילִיפְ אַצְוּפְּרִידְעָנָעָר גַּעַפְּרָעָגָט סִילּוּעַן.

— זִיכְעָר שִׁין! — הָאָט סִילּוּעַ גַּעַנְטְּפָעָרט.

— אָונָן דוֹ וּוּאַלְטָט נִיטְ מָוָרָא גַּהְהָאָט צַוְּ פְּאָרָן אָונָן דָּעַר
«וּוְעַטָּסָס» זִיךְ «פִּיטָּן» מִיטְ אַינְדִּיאַנְעָר? — הָאָט סִילּוּעַ גַּעַנְטְּפָעָרט.

— «שָׁוָרָה» נִיט — הָאָט פְּלִילִיפְ גַּעַנְטְּפָעָרט. וּזְרָת, מִיר וּוּעָ.

לְעַן נַאֲר אַונְטָעַרְוּאָקָסָן, וּוּצְלָעָן מִיר פְּאָרָן צַוְּגָמָעָן, וּוּצְסָטָן זַעַן וּוּ
אִיךְ וּוּעָלָן זִיךְ יָגָן נַאֲר אַינְדִּיאַנְעָר, כִּיוּעָלָן שִׁיסָּן מִיטְ אַרְעַכְתָּן

«פִּיסְטָאַלְסָס» וּוּ אַפְּאַלְיִסְמָאָן, אַט אָזְוִי! פִּיחַ-פָּאָקָה!

— אָונָן זִיךְ וּוּעָלָן מִיךְ כָּאָפָן? — הָאָט סִילּוּעַ טְרוּיְעָרִיךְ
גַּעַפְּרָעָגָט.

— וּוּעָלָ אֵיךְ צְוַנוּיְפָנְעָמֶן אַחֲרָה «קָאַ-בָּאַיסְטָס» אָונָן דִּיךְ
גְּרַעְנְגָעָן צְרוּרִים

— און איז זי וועלען מיך אויפעסן? זי עסן דאך מענטשן!
דא איז פיליפ געלביבן שטין אין א פאללעגנהייט, ניט ווי-
סונדייך וואס צו ענטפערן. באָלד האָט ער אַ שפיי געטאן, מעשה
כוואָט, און געזאנט:

— זעטט, כ'גי שווין עטליכע יאָר אין, מאָוויבג פיקטשולס" און
אייך האָב נאָך קינמאָל ניט געזען, זי זאָלן עטן אוויסן, תמיד
בּאָפֶט מען זי.

האָט האָט סילווען באָרוּקְט און זי זענען געגןגען אהיהם.
איין דער היים איז דער בלינדעָר ניט געזען — די קינדר האָב ניט
אנגעצונְדֵן די געו און זיך אָוועקגעזעט אָזִיףַן בעט.

— וויסט — האָט פיליפ זיך געווונדעת צו סילווען — אָז כ'זועל
אונטערוֹאָקסְסָן, וועל' אייך אָונֶזְאָמְלָעָן געלט, ארײַן אין אָסְקוֹל און ווּרָן
אן עקטער. דו וויסט, דער טאטָט פֿלְעָגְט מיר זאגן, אָז די שענסטע
מיידלְעָך וועלְעָן צו מיר קומען?..

— און דו ווּסְט זי אָרִינְלָאָזִן?

— שור! זי וועלְעָן מיר בעטן, בּיאָל פֿאָר זי זיגגען...
— כ'זוּילְ ניט! — האָט סילווען אָן אָנְגּעַבְּרוֹגְזָעָט געזאנט. אָז זי
וועלְעָן דיך וועלְעָן הערָן, לאָן זי גִּין אין טעאטער ארײַן. כ'זוּילְ דו
אָלְסְט זינגען נור פֿאָר מיר!

— טָאָ פֿאָר וואָס בִּיסְטו אָזָא שְׁלַעְכְּתָע, ווּלְסְט מיר קינמאָל
קיין קוּש ניט טָאָן? — האָט פֿילְיפ געזאנט.

— מען טָאָר זיך ניט קוּשָן! — האָט סילווען קָאָקְעָטִיש גַּע-
ענטפערט.

— טָאָ פֿאָר וואָס האָט דער טאטָט געקוּשָט? — האָט פֿילְיפ
זיך שטיל געפרָאָט. — דו וויסט, פֿילְ מָאָל, ווען כּפְלַעְג אָוִיפְקוֹ-
מען בּינְאָאָכְט, האָב אייך געזען, ווי דער טאטָט האָט רְבָּקָה געקוּשָט.

— מאָקָע — האָט זיך סילווע געפְּרָעְגָּט אָ נִיגְרִיקָעַ.
— בּיאָל אָזָי לְעָבָן! אִין מָאָל בִּין אייך אָוִיפְגּעָכוּמָעַן, האָב
אייך ייך דערשרָאָקָן, רְבָּקָה אָ נְאָקָעְתָּע, האָט מִיך אָרוּמְגּעָנוּמָעַן אָן
געקוּשָט. דער טאטָט האָט מיר אָ פָּאָנְטָשׁ געטָאָן אָן מיר געהִיסְטָן
אויסדרְיעָן צו דער וואָנט.

— אָן וואָס האָט דער טאטָט געטָאָן?

– ער האט זי אַרְוָמֶגֶןְוּמָעַן, גַּעֲקוֹשֶׁת, גַּעֲבִיסֶּן, כְּיוֹיִיס וּוָס ?
– דו וויסט – האט סְלִלוּעַ גַּעֲזָאנַט – אוֹזֵי רְנָאָךְ האט מען קִינְדָּעַר !
– גַּיִי, בִּזְיַז אַנְאָרִי פָּוָן קַוְשָׁעַן האט מען נִיט קִין קִינְדָּעַר !
סְלִלוּעַ, דו וויסט דָּוָרָךְ וּוְעַן האט אַקִינְדָּי ?
– «שָׂוָר» וויסט אַיךְ, דָּוְרְכִּין נְאָפָעַל !
– טָאָקָעַ ? כְּהָאָפְּגָנָאָגָן גַּעֲוּוֹסֶט ! כְּהָאָפְּגָנָאָגָן, כְּיוֹיִיס
– מעַן שִׁקְטַּע אַט אַרְאָפְּגָנָאָגָן צַי מַעַ...
די קִינְדָּעַר זַעַנְעַן אַפְּגָנְזָעַסְן בֵּין אַשְׁטִיק אַין דָּעַר נְאָכְט אַרְיִין,
זַיְד אַזְּסָגָעַטְעַנְתָּהּ, אַן אָז די אַזְּיַיְלָעַד הָאָפְּן זַיְד גַּעֲנוּמָעַן בֵּי זַיְד קָלְפָּן,
הָאָפְּן זַיְד זַיְד אַרְוָמֶגֶןְוּמָעַן, אַיְנָגָעַפְּלָאָכְטָן די העַגְנְטָלָעַד אַן צַוְּזָעַמָּעַן אַנְטָן
שַׁלְּאָפְּן גַּעֲוָאָרִן אַזְּיַפְּן בְּעַטָּעַל.
שְׁפָעַט בֵּי נְאָכְט אַין דָּעַר בְּלִינְדָּעַר אַהֲיִים גַּעֲקוּמָעַן, אַזְּיַגְּנְזָעַסְט
די קִינְדָּעַר, זַיְד אַרְוָמֶגֶטְאָפְּט אַן זַיְד פָּאָנָאָנְדָּעַר גַּעֲוּוֹיִינְטָה, «מִינְעָן פְּרָנָה
גַּעֲבָעָרָס».

אין סאלון

נאך האָלֶבֶעַ נאכט איז פיהם "גרויסן-וילִיִּי" אין סאלון דער
עלום זיך צעגאנגען, דער בעָלְהַבִּית, אַ הוֹיכְפָּר, אַ שׂוּעוּרָרָר, מיט גַּ
מִינֵּעַ, ווֹאָס ווּערְט פָּוּן קִין זיך נִיט נְתַפְּלָעַ, הָאָט זיך אַוּזְקְגַּזְעַזְצָעַ
אייבָּעַר אַ שִּׁיסְלָ פִּישָׁ, גַּפְהַאֲלָטָן אִין אַיְן הַאֲנָט אַמְּפָסְעָר, אִין דָּפָר
צְוַיְיַטָּעַר אַ גַּאֲפָל אַוְן גַּעֲגָסָן מִיט דַּי הַעֲנָט אַקָּאָפָל פָּוּן אַ סְעַנְדָּאָקָ
ער הָאָט הַיְלִכִּיק גַּעֲנָאָגָט דַּי בִּינְעָרָ פָּוּנָס פִּישָׁ, יְצָדָע ווִילִּיעַ גַּעֲנוֹן
מעַן צוֹ בִּיסְלָעַךְ בַּרְאָנְפָן אַוְן זיך צְוַעְקָוָט, ווֹי קַעְגָּנָאַיְבָּעַר בַּיְּ גַּ
טִישָׁלְהָאָבָּן פִּיר יְוָנְגָעַן גַּעֲשְׁפִּילָט אִין פָּאָקָעָר, אִין סָאָלוֹן אַיְן גַּעֲזָעַן
שְׁטִיל. בְּלוֹזִי אַבְּפָקָעָר, מִיט ווֹאָסָן, ווֹי בַּיְּ קִיְּזָעַר ווּלְהָעָלָם, אַיְן
גַּעֲזָעָסָן נְעָבָן אַ טִּישָׁלְ, מִיט דַּי פְּלִיעִיצָּעַס צוֹ דָּעָר ווֹאָנטָן, אַיְבָּעַר אַ
נִּיט-אוּיסְגַּעַטְרוֹנְקָעָן גַּלְאָזְ בִּירָ, גַּפְהַאֲלָטָן דַּי פִּיס אַוִּיפָּ אַ שְׁטוֹלָ אַוְן
מַאֲדָנָע גַּעֲקָלָעָפָט מִיט דַּי לִיְפָן, ווֹי אַצְוַדְעָקָל ווֹאָלָט זיך גַּעֲהָוִיבָּן
אייבָּעַר אַקְאַכְעָדִיק טַעַפְלָ. אִין סָאָלוֹן אַיְן דַּי לְוֹפֶט מִיט אַפְּאַרְדוּמְפָטָעָ
פָּאָרָעָ, ווֹי דַּי גַּעֲטְרָאָנְקָעָן ווֹאָלָטָן גַּעֲטְרִיקָנָט אִין דַּי פְּלִעְשָׁעָר, אִין
דַּי פָּעַלְעָאָן אַוְן אַגְּנוּזָאָפָט דַּי לְוֹפֶט מִיט אַקְלָעְפִּיקָעָר פִּיכְתִּיקְיָט.
אַיְונָגְהָאָט אַצִּי גַּטְמָאָן דַּי קַעְפָּ אַיְבָּעַר דַּי אַוְיָנָן אַוְן גַּ
וּאָרָף גַּעֲטָאָן צְוַיִּי פָּאַפְּיָרְלָעָךְ אַוְיָנָן טִישָׁ, זַגְנָדִיק:

— דַּעַם טָאָלָעָר מִיט נְאָך אַ טָּאָלָעָר!

— אַסְיִי יוֹ! — הָאָט זיך אַ צְוַיְיַטָּעַר אַגְּנָרוֹפָן,
וּוְלִיס ווּיְבָ, נְאָך גַּאֲרָ אַיְונָגָעָ, מִיט אַ פָּאָר טִיפְעָ, פָּאַרְשִׁיְמָעָ
אוּיגָן, שְׁוּאָרְצָעָ, גַּלְאָנְצִיקָהָאָרָ, ווֹאָס לִיגָּן צְוַעְקָלָעָפָט אוּיפָן מִיט
שְׁטָעָרָן אַוְן אַרוּם דַּי שְׁלִיְיָפָן, ווֹי מִיט נְאָסָעָר זִיְּפָ אַגְּנוּשָׁמִירָט, הָאָט
גַּעֲפָנָט אַ זִּיטִּיקָעָ טִיר אַוְן אַרְיִינְגַּעַשְׁטָעַלְטָ דַּעַם קָאָפָט.
— ווּלִיִּ, צִיְּתָן צוֹ פָּאַרְמָאָקָן! סָאָיו שְׁפָעָט!
— כְּזָעַל פָּאָלְדָּ צְוָמָאָקָן — הָאָט דָּעָר מִאן גַּעֲנָמָעָרָט אַוְן
זִיך ווּיְסָעָר גַּעֲקִיָּט דַּי פִּישָׁ.

— גיינ, דו זאלט שווין פארמאן — האט דאס וויבל גע-
שרויפט מיטן מיילעטל, כלמרשת א טופע געטאן מיט א פוט איז
אייז צונגאגאנגען צו איינעם פון די שפילערס.
— גו, פיליפ, וארט, כ'וואל זיך אועזקשטעלן בי דיר, וווצט
אייז מולדיק. וואס קָלְעַרְטָו? "בלויין"
— וווער פריגט אין? — האט פיליפ זיך געבייזערט,
אוועצונגעווארפֿן די קאָרטן און אַ שאָר געטאן דאס געלט. — נעמּ, פרענָק!
— אייז ניט געפֿידֶלֶט! — האט דאס וויבל זיך צעלאָקט.
— סיידי, קומט צו מיר — האט פרענָק זיך אַנגעכָאָפְט פָּאָר
אַ האנט.

— גי בעסער שלָאָפָּן, גיינ! — האט ווילִי אַרוֹיסְגָּוּרְטְּשָׁעָט
פֿון דער שִׁיסְלָה.
סיידי האט זיך אַרוֹיסְגָּדְרִיטְ פֿון פרענָקָן, נאָך געשטאנָען
אַ ווּיַּעַ, סְזָאָל הַיִּסְן—דער מאָן שְׁפָאָסְטָן, נאָכָאָמָאָל דְּפָרָמָאָן ווּילִיְּן,
ער זאָל פָּאָרְמָאָן אָוּן אייז אַרוֹיסְטָן. די יונגען האָבָן אַיר נאָכָעָן
קוּקָט, זיך גַּעֲדָרִיטְ אוּיף די בענְקָלְעָךְ אָוּן אַין פָּאָרְדוּמְפָּטָן טָלְיוֹן.
אייז נאָך סיידִין עַפְעַט גַּעַבְּלִיבָן, וואָס סְהָאָט זיך נאָך לְאָנֵג גַּעַרְעָט.
וּי צו זיך:

— סְגִּוִּיט נִיט.
— אַבְּיַּהֲגִיט דִּיר אַיְּנָה לִיבָּעָ — האט פרענָק אָן אוּיפְּגָּעָן.
רוּימְטָעָר גַּעַשְּׁפָאָסְטָן.
— יְהִי בָּפְט — האט ווילִי זיך אַנגְעָרְפָּן אָוּזְעָגְנָעְרָוקָט
פֿון זיך דָעַם טַעַלְעָר מִיט בִּינְעָר. — פִּילִיפּ, ווּיפְּלָלְהָאָסְטָו שְׁוִין
פִּילִיפּ האט נִיט גַּעַנְפְּעָרָט, אוּסְגָּוּוֹאָרְפָּן די קָאָרטָן אָוּן זיך
געַרְעָטן:
— וווער שְׁפִּילְטָן?
— אַיך — האט פרענָק גַּעַשְּׁמִיכְלָתָן.
— נו?
— פּוֹפְּצִיק סְעַנְתָּה — האט פרענָק זיך אַיְּנָגְתָּה אַלְטָן, ער זאָל
אַרוֹיסְפְּלָאָצָן מִיט אַ גַּעַלְעַטְצָר.

די איבעריקע האבן אוועקגעלעגט די קאָרטן. פילַיף מיט
פרענַקן האָבן געשפֿילַט.

— «כְּטִשֵּׁפּ» מיט אַטָּלֶעֶר — האָט פִּילַיף אַברוגזעֶר גע-
אנּוֹטֶן.

— דעם טָלֶעֶר מיט נָאָך צוֹויִי! — האָט פרענַק געשמייכָלַט.
פילַיף האָט געטראָכֶט אַ ווֹילַע, זיך געקווענקָלַט, דאס פְּגִים אַין
נעַי אַים געווֹאָרֶן בלַאָס.

— אלַּך רְאִיט! אַלְּך סִי יוֹסֵן!

— געלַט אוּפֶן טִיש! — האָט פרענַק געווֹונְקָעַן מיט אַ
פִּינְגָּעֶר.

פילַיף האָט גענוֹמָעַן זוכַן אַין די קעַשְׁעַנְעַס, אַ פָּאָרְלוֹוִירְעַנְעַר
זיך אַרְמוֹגְעַקְוַת אָוָן זיך געוֹונְדָּעַט צוּם «סָאָלְוָן-קִיפָּעָר»:
— ווֹילַי, גִּיט מִיר צוֹויִי טָלֶעֶר!

— וועָרַה האָט געלַט, וועָרַה? — האָט ווֹילַי זיך אַנְגַּעַחֲזִיבֶן צוּ
קָלָאָגֶן. — נָאָך הַיִנְטָקְיִין סָעַנְטָן נִיט גַּעֲלִיּוֹת!
פילַיף האָט אַרְמְגַעְנוֹמָעַן פּוֹן פִּינְגָּעֶר אַ גָּאָלְדָּן רִינְגְּעַלְעַץ אַין
עס אַוּאָרֶך גַּעַטָּאָן אוּפֶן טִיש.

— ווֹאָס האָסְטו?

פרענַק האָט באָקָוֶט דאס פִּינְגָּעֶר, געשמייכָלַט צוּ דער חַבָּרָה
אוּן געַרְעַדְט צוּ פִּילַיפֶן:

— ווֹאָס האָסְטו?

— אַ «פּוֹלְ-הַוִּין» אַין גּוֹט? — האָט פִּילַיף אַרוֹיסְגַּזְאָגֶט דָוָרֶך
די צִין.

— נִיט הַיִנְטָקְיִין! — האָט פרענַק געשמייכָלַט אוּן אַים געַצְיִינְט
די קָאָרטָן.

— פִּילַיף, סְגִּיגְט דָאָך דִּיר מִיט אַן אַמְתָּה נִיט? האָט ווֹילַי
אַרוֹיסְגַּעַלְעַט אוּיפְּ פִּילַיפֶן אַ האָנט.

— אָז סְגִּיגְט אַין לִיבָּע, גִּיט נִיט אַין קָאָרטָן — האָט
פרענַק געַצְיִינְגָּן די וועַרטָּעָר, וּוּ עָרַ ווּאָלֶט זיך געַוּאָלְטָן רַיִצְאַן
מיט פִּילַיפֶן.

— שאָרָאָפּ! — האָט פִּילַיף אַשָּׂאָט גַּפְטָאָן דאס טַפְשָׁל אַיבָּעָרָן
טִיש, זיך אוּפֶנְגַּשְׁטַעַלְט, צַעַשְׁטַעַלְט די פִּיס אָוּן זיך אַיבָּעָרְגַּעְצְּזִינְגָּן.

— ווועהן גייסטו? האסט קיין געלט ניט? קאם אן, צ'וועל דיז
בָּאָרְגָּן — הָאָט פַּרְעָנָק זִיךְ גַּעֲונֶדֶעֶט צֹ פִּילִיפָּן אָן אַרְוִיסְגָּעָז
כָּאָפָּט אָ פּוֹלָעָז הָאָנָט מֵיט גַּעַלְתָּ. — ווַיְפֵלָז ווַיְלַסְטוּ?
— כְּשִׁפְיָל נִיט מֵיט! — הָאָט פִּילִיפָּט אָ בְּיוּזָר גַּעֲונֶפְּרָט.
— דָאָרִיךְ מַעַן נִיט! — הָאָט פַּרְעָנָק גַּעֲשְׂמִיכְלָטָן, זִיךְ אַיְפָּ
גַּעֲשְׂטָעָלָט, בָּאָקוּקָט דָאָס פִּינְגָּרְלָן אָן אָצִי גַּעַטָּאָן פִּילִיפָּן פָּאָר אָן
אַרְבָּל. — הָעֵי, ווַיְ פָּאָרְשָׁפִּילְטָט מַעַן דָאָס אָ פִּינְגָּרְלָן פָּוָן אָ גַּעַ
לִיבְטָאָר?
— ווַיְ לְאָזֶט מַעַן זִיךְ צַוְּנָעָמָצָן אָ גַּעֲלִיבְטָעָ? — הָאָט פִּילִיפָּ
אַיְם נְאָלִיק גַּעֲנֶפְּרָט.
— דָו הָאָסְטָט בַּיְ מִיר אָגַעְנוּמָעָן אָ גַּעֲלִיבְטָעָ? — הָאָט פַּרְעָנָק
אָן אַרְיָפְגָּרְגָּטָעָר אַוְיגְּשָׁרְגָּן, ווַיְ מַעַן וּוֹאָלָט אַוִּיכְ אַיְם אַוִּיסְגָּעָז
טְרָאָכָט אָ בְּלָבוֹט.
— אָוְדָאי אִיךְ! ווַעַר דָעַן? — הָאָט פִּילִיפָּט גַּעֲשְׂמִיכְלָטָן.
— הָאָסְטָט. — הָאָט פַּרְעָנָק זִיךְ פָּאָרְלִוִּין.
— דָאָס זָאָג אִיךְ דָאָ!
פַּרְעָנָק הָאָט זִיךְ גַּעֲפִילְט גַּעֲקָרְעָנְקָט, ווָאָס דַּי חַבְרָה לְאָכָט פָּוָן
אַיְם, גַּעֲקָלְעָרָט ווָאָס צֹו נָאָגָן, דָעַר עֲוֹלָם זָאָל אַיְבָּרְגָּיִין אַוִּיכְ זִין
זִיְיט, הָאָט עָרְגָּרְדִּיט דָאָס פִּינְגָּרְלָן, גַּעֲדָרְדִּיט אָן עַס אַוְנְטָעָרָט
גַּעֲטָרָאָגָן פִּילִיפָּן.
— אָן אָז צ'וּעָל דָאָס שְׁעַנְקָעָן בְּעָסִין, ווּעַטְוּ זִין "דוֹשָׁעָ"
לְאָס?
— זִי הָאָט דִיךְ אִין דָרְעָד מֵיט דִין מְתָנה! — הָאָט פִּי
לִיפְ אַוִּיסְגָּשְׁפִּינְגָּן.
פַּרְעָנָק הָאָט נִיט גַּעֲנֶפְּרָט, ווַיְ עָרְגָּלָט נִיט גַּעֲהָעָרט דַי
לְעַצְטָעָז ווּעְרָטָעָז, קְרָעְנְקְלָעָז פָּאָרְבִּיסָן אָ לִיפְ אָן בָּאַשְׂטָעָט פִּיר
בִּיר. ווַיְלִיְּהָאָט אַגְּנָגָאָסָן דַי גַּלְעָזָעָר, זִיְיָ אַפְּגָעָשָׁוִימָט אָן גַּעֲרָעָט
צֹו דָעַר חַבְרָה:
— צ'וּעָל אִיךְ דָעְרְצִילָן, בָּאִיס, אָ "דוֹשָׁאָוקָן", ווּעַט אַיר
לְאָכָן. נְעַכְתָּן זִיצְטָ דָאָ אַלְעָק מִיטָּן אַיְנְדִּיאָנָעָר.
— מֵיט דְוּשָׁעָקָן? — הָאָבָן דַי יְוָגָעָן זִיךְ גַּעֲפְרָעָגָט.
— יְצָס. זִיְיָ הָאָבָן גַּעֲשָׁפִּילְט אִין "סְטָאָס". וְיָאמָן זָאָל אִיךְ

איך זאגן? אלעך האט אים איזו אַרְמוֹגָעַטְרִימֶט, אז ער האט בי' אַיְלֵוּ דעם זיגען ער צוגענומען. ס'אייז אַרְחַמְנָהָת גַּעֲזָעָן אויפֿן יונָגָן. פָּאוֹרָן אַוּעָקְגִּין זָאנְגָּט דער אַינְדִּיאָנְעָר: "הָעָר וִיך אִין, אלעך, לְאַמְּרִים נָאָדָּא אִין מָאָל שְׁפִילְּן". "אָז דָו הָאָט קִין גַּעַלְּט נִיטָּה", האט אים אלעך גַּעַלְּט עַנְפָּעָט. "וּזְאָס אָרט עַס דִּיר, כְּיוּעָלָי אַיְנְשְׁטָעָן" עַפְּעָט עַסְעָרָס וְיַי גַּעַלְּט! וּוּילְּסָט שְׁפִילְּן אויף רָאָזָן?"

- אויף זיין בלאנְד מִידְּלָ ? — האבן די יונָגָעָן גַּעַרְעָט .
- וּזְאָס אִיר הָעָרָט ! — האט וּוּילְּיָי גַּעַזְאָגָט . — אָז וּזְאָס מִינְיָט
אִיר ? דער אַינְדִּיאָנְעָר האט אַפְּגָעָוּנוּעָן בֵּין צו אַסְעָט !

- דָאָנְטָיְוּ סְעִיְ-אִיטְ ? — האט די חַבְּרָה זִיךְ גַּעַדְשָׁט .
פרעַנְק האט האַסְטִיק אוּסְגַּעַטְרָנְקָעָן דָאָס בְּיר, וּוּילְּעָרִישָׂ גַּעַלְּמִים
עַרְעָט מִיט בִּידְעָה העַנְטָן אַן די הוּיְזָן-קַעַשְׁעָנָעָס אָז גַּעַרְעָט צו פִּילְּיפָן :

- זָעָטָט, פִּילְּיפָן, כְּשַׁטְּעָלָי סְגַּאְנְצָעָ גַּעַלְּט אִין . דָו וּוּילְּסָט ?
- וּזְאָס מִינְיָטָו ? — האט פִּילְּיפָן אִים אַנְגָּעָקָוּקָט .
- לְאַמְּרִים שְׁפִילְּן אויף בעַסְיָן — האט פרעַנְק זִיךְ פָּאָרְלוּרָן . — דָו
קָאנְסָט גַּעַוְוּנָעָן !

- יוֹ רָאָתָן בְּעַסְקָעָט, יוֹ ! — האט פִּילְּיפָן אוּסְגַּעַשְׁרִיגָן . — וּזְאָס
מִינְיָטָו, כְּבִין אַגְּנִיָּי ? בְּיִי יִדְּן פָּאָרְקוּפָט מַעַן נִיט קִין וּוּיְבָעָר ! אָז
אוּבָּקְיָוּלְזִי פָּאָרְקוּפָן, וּוּעָט זִי אוּרְקָד נִיט גִּין צו דִּיר ! אָז זִי האט
דִּיךְ פִּינְט !

- דָאָס וּוּעָט מַעַן שְׁוִין שְׁפַעְטָעָ זָעָן ! לְאָז דִּיר דָעַר קָאָפּ נִיט
זָאָרָן — האט פרעַנְק גַּעַנְפָּעָרט אָז זִיךְ גַּעַוְוּנְדָעָט צו די יונָגָעָן . —
בְּעַסְיָי קָעָן מִיךְ פְּרִיעָר פָּאָרְ אִים . אִיר גַּלְּוִיפָט נִיט ? אַט הָעָרָט : פִּילְּיפָן,
סָאִיְזָאָר, אָז בְּעַיְהָ האט אוּרְקָד דָעַר רַעְכָּטָעָר בְּרוֹסְט אַלְּבָעָלְד ?
פִּילְּיפָן האט אוּסְגַּעַהָאָקָט פרעַנְקָעָן אַפְּטָש . פרעַנְק האט אַדְּרִי גַּעַז
טָאָן מִיטָּן קָאָפּ, גַּעַוְאָלְט זָעָן פָּוֹן וּוּאָגָּעָן דָעַר פָּאָטָש אִין גַּעַקְוּמָן, האט
ער גַּעַכְּפָט אַצְוּוּיְתָן אָז גַּעַטְעָן פָּוֹנְקָעָן פָּאָר דִּי אוּגָּן . זִיְיָהָאָבָּן זִיךְ אַ
וּאָרָף גַּעַטְאָן אַיְנָעָר אוּפֿן צְוּוּיְתָן מִיט דִּי הָעַנְטָן, מִיט דִּי פִּסְס, מִיט דִּי
צִיְּנָעָר, גַּעַלְּגָעָן אוּפֿן דָעַר גַּלְּיִיטְשִׁיקָּעָר פָּאָדְלָאָגָּע, זִיךְ גַּעַנְגָּלְט אָז גַּעַז
סָאָפָּעָט . די יונָגָעָן האָבָּן זִיךְ פָּוֹנְגָּאָנְדָעָרְגָּעָרִיסָן . פרעַנְק, אָז אַפְּגָעָגָאָסָעָנְעָר
מִיט בְּלוּט, האט זִיךְ גַּעַוְוִישָׂ מִיט דָעַר האָנְטָן דָאָס בְּלַאֲסָעָ פְּנִים, וְיַי

ס'ווארט געווארן אויסגערטיבן, באטראקט דאס בלוט אויף דער פאנט,
קרענקלען געשמייכט און געגראושעט פיליפן :

— ווארט, כ'וואל זיך מיט דיר אפרעכענען !
דער בעקער, וואס איז אוייגעקומען פון די גשריען און צונע-
זון דאס געלצע, האט זיך אונגרופן :

— און מיט דיר האט מען זיך שווין אפגרעדענט !
פרענק האט גענומען אroiיסגיין, זיך בי דער טיר אפנעתטלט
און גערעדט צו פיליפן :

— שלאג, בעטמארד ! און איז דו וועסט שלאגן פון היינט ביז
מארגן, וועט דיר עפער העלאן ? אבער ווער איז געללאפן מיט דיין גע-
ק'יבטער ? איך ! פרענק איז פריער געללאפן מיט דיין געל'בטער, ווי דו !
האט ער זיך מיט די פויסטן געללאפט אין הארץ ארין. — שמעקט
דир ניט, הא ? כ'וואל דודצ'ילן דער גאנצער וועטלט, איז איך, פרענק,
בין געללאפן ...

פיליפ האט זיך אריס געטאן צו פרענקן, די יונגען האבן אים
צוריינעהאלטן, האט ער אַשליידער געטאן אַפְּלָאש. פרענק האט זיך
אַפְּוִיג געטאן, זי אויסגעטימן.

— דו הינטישער זוֹן, דו ! — האט וויל זיך אונגענומען פאָר
פיליפן. — דו וועסט דאס באַשמוֹן אַן אַרנטלעך מייד ? אroiיס פון
דאָגען ! זאָלסט מערכ מײַן שׂחועל ניט אַריבערטרערען !

— גיב בעסער אָפ די פאָר טאָלער — האט פרענק געזאגט.

— פאָר גנְבִּישׁ זאָכֶן צָאֵט מען ניט ! — האט וויל גענְקָרט.

— אַבער גנְבִּישׁ זאָכֶן נעםטע, הא ? — האט פרענק געשטידערט
מיט די ציַן.

פיליפ האט זיך ווידער אַריסט געטאן מיט אַפְּלָאש אַין דער
האנט. פרענק איז אroiיס פון טאָלן, די יונגען נאָך אַים. פיליפ איז גע-
בליבן שטיין בי דער טיר, זיך אוייסגעדריט, גענומען שפְּרִיאַן אַצע-
טראָגענער אַבערן סָאָלָן אַן געהערט, ווי וויל רעדט צו זיך :

— אַו ווער דאָרָפֿ דאס אָז לִידָן ? ...

— הער זיך איין, וויל — האט פיליפ זיך אַפְּנָעַטָּלָן.

— וואס איז ?

— דו גַּזְוִיכְתָּט, וואס פרענק האט גַּזְאָגְתָּן

— שפֿילסט זיך מיט וויבערן! — האט ווילַי גיך געשפיגן אין אלע זיטן, ווי א פֶליגעלאָז וואָלט אים אַרײַן אין מוּזַּג. — זויף זוי קאנַן מען אלע גלייבן! די בעסטע זאָרף מען האַלטן אין שפְּאַן!

— הײַסְט עס, גלויבסטו פרענַקן? — האט פִּילַיְפּ געעפּונַט אַפָּאָר אויגַן.

— בִּיסְט אַ “דָּעַם=פָּרָל” — האט ווילַי זיך אַנגַעֲרוֹפֵן — ווער זאגט דיר, איז צ’גַּוּבָּה? נאָר גַּרְגַּנְטָה! אַתְּקַיְּעַת=כָּפּ וואָלַט אַיְךְ נִיט גַּעוּוָלָט גַּעַפְּן, סְאַיִן אַ בְּלִינְדָּע זַאָךְ! גַּיְיַ טַרְעַף ווּ די ווֹיאָסְלָע האַט גַּעַשְׁנִיטָן סְוֹזָאָטָעָר:

פלַּיְמַּה האַט נִיט גַּעַנְפְּעָרָט. ער האַט זיך אַרְאָפְּגַּעַלָּאָזָט אוַיְיכְּ אַ שְׁטוֹלָה בַּיִּי אַלְיִידִיק טִישֶׁל, אַפְּרִיגְעֻוּאָרְפֵּן די פִּיסְט, שְׁטָאָר גַּעַקְוֹט אַיְן דָּעַר פָּאַרְדוֹנוֹבָטָעָר פְּצַרְעָ, ווֹאָס אַיְזָן גַּעַשְׁתָּאָגָּזָן אַיְן סְאַלְוָן, אָוָן מִיט אַ קְרַעְבָּץ אַדְיוֹטְעַלְּזָזָט די פְּלַּאֲשָׁ, ווֹאָס ער האַט גַּעַתְּאָלָטָן אַיְן דָּעַר האַבָּטָן. די פְּלַּאֲשָׁ האַט טַעַמְּפּ אַפְּגַּעַלְּגַּגְעָן אַן דָּעַר גַּיְטְשִׁיקָּעָר פָּאַדְלָאָגָּעָ, גַּעַגְּלִיבָּן גַּעַנְזָן אָוָן זיך צַוְּגַּעַקְיִיקָּת צָו דָּעַר ווֹאָנט.

מְאֹדָם מִאֲרָקִין

מאדאם מארקין

א הוייכע, א בלאנדע, מיט צוויי דיקע פלאקטגען צעה, נאכלעטיק פאלילעט אויפן קארק, וואס, דאכט זיך, וועלן יעדע ווילע צעפאנן אי-בער אידיע פליינצעט, א פאָר גרויסט, קורצ'יזטיקע און אין דער זעלגערט צייט אזעלכע טיפע, בלוייע אוגן, לוייז קליידער, וואס פאלן וויך פון די אקסלען און אין יעדן ריד פון איר קערבער ליגט אן אַנגגעגעמע, רײַצנדע פּוֹילִיקִיט – דאמ איז מאדאם מארקין.

זי ליגט אויף אַ וויכער אַטְמָאָמָּאָן, לַיְעַנְתּ פְּלוֹמְרֶשֶׁט אַפְּךָ אָוָן מיט אירע פֿאָרוֹשְׂמוֹרְעַטָּע אָוָגָן קוּקָט זֵיךְ צַו, וְוִי אִיר שׂוֹגָעָר, אַ הוּיכָע, גְּרוּעָא אַיְתָאַלְיָעָנָעָרָן, שְׁפִּילֶט זֵיךְ מִיט אִיר פֿינְפְּרִיעָרִיקָן זַו.

מיט אַמְּאָלָּא צַעֲלָאָכָט זֵיךְ דֵּי אַלְטָע, ווֹיְזָט דָּעָר שָׁנוּר אַוְיפָּן אַיְ-נִיקָּל, זָאנְטָעָפָּעָס אָוָן קוּשָׁט אִים אַיְן קָעָפָּל, אַיְן דֵּי אָוָגָן. דֵּי שָׁנוּר שָׁקָלָט מִיטָּן קָאָפָּ, ווַיְיִסְתּוּ נִיטָּוָס דֵּי אַלְטָעָמִינָט, לְאָזֶטֶן דָּאָס בָּרוּ אַוְן פֿאָרְטָרָאָכָט זֵיךְ.

זי קָאָן זֵיךְ נִיט אַוְיסְמָעוּסָן מִיט דָּעָר שׂוֹגָעָר, ווּעַלְכָעָ אַיְן נִיט לְאָנְגָּ אַיְן לְאָנְדָּ, גַּעֲקוּמָעָן אוֹיפָּה דָּעָר עַלְטָעָר פּוֹן פֿלְאָרָעָנָץ צַו אִירע קְלִינְדָּעָה, זַיְיָ רְעַדְןָ וְזַיְיָ דָּוָרָ אַוְיפָּה דֵּי פֿינְגָעָר, אוֹיפָּה שְׁטוּם = לְשׁוֹן אָוָן ווַיְיִסְנְּן קִינְמָאָל נִיטָּ, ווָאָס אַיְנוּרָ ווְילָ פּוֹן צְוּוִיָּטָן. דֵּי שָׁנוּר ווּנְדָעָרט זֵיךְ, וְוִי אִיר אַוְירְוִינְגָּ זַיְצָט מִיט אָן אַפְּנָן מַוְילָ אָוָן הָעָרָת זֵיךְ אַיְן, וְוִי דֵּי בָּאָפָּעָ דָּעַרְצִיְּלָט אִים עַפְּעָס אַוְיפָּה אַיְתָאַלְיָעָנָעָן. דֵּי אַלְטָעָ רְעָדָט מִיט דֵּי הָעָנָט, מִיטָּן פְּנִים, מִיט אַלְעָ גְּלִילְדָּעָר אָוָן דָּאָס יְנָגָל הָעָרָת זֵיךְ אַיְן, וְוִי עָרָ ווּאָלָט יְעָדָר ווּאָרָט פֿאָרְשָׂטָאָנָעָן. אָוָן וּזְעָר ווַיְיִסְטָ? טָאָמָעָר רְעַדָּן זֵיךְ זֵיךְ דָּוָרָ אַוְיפָּה קִינְדָּעָר=לְשׁוֹן?

די שָׁנוּר דָּרִיָּט זֵיךְ אָוָס, לְאָזֶטֶן אָרוּסָ פּוֹן קָאָפָּ אַבְּיִנְעָרָנָעָם, הַוִּיבְּט אִים אוֹיפָּה אָוָן וְעַצְּטָ אִים אַרְיָין אַיְן אִירע צַעְפָּאָטָלָטָה הָאָרָ, וְוִי מַעַן זַעַצְטָ אַרְיָין אַ וְוִילְלָעָ אָוָן אַ בּוֹנָטָהָיִ. זֵיךְ נְרוּעָט זֵיךְ אַיְן אַיְן די ווַיְיִכְעַ קִישָׁנוּ אָוָן פְּילֶט, אָוָן סְאַיְן אִיר אַומְעָטִיקָ

זינט די שוויגער אויז געקומען צו איר אין הויז אריין, האט מאדאם מאركין דערפילט, או אלייז אויז איר דא פֿרעד, ווי די אַלטש וואָלט געוווען איר געוויסן, אוון זי האט גענומען בענטקען צוּריך אַהֲיִם. זי אייז געבורין געווארן, געוואקסן אוון זיך אויסגעעהאַדיעוועט אויז אַהֲיִיך בְּיִם שׂוֹאָצֶן יִם. פֿון קִינְדוּזִין אַן האט זי אַלעֲמָען אויסגען מיטן, חמיד געוווען פֿאָרטָן מיט זיך אַלְיִין. אַז זי אייז עטלער געוואָרן אוון די מעקלערס, וואָס חָבֵבָן זיך גַּעֲדְּרִיט אַרְוֹם אַיר פֿאָטָר, האָבוֹן אַיר גענומען רעדן שְׁדָכִים, האט זי נִיט גַּעֲוָאָלָט הָעָרָן דָּעָרָפָן. זי האט חמיד געחלומט, אוֹ פֿעַטְשָׁאָרִין, אַן אַפְּגַּעֲרָעָנְטָעָן פֿון דָּעָר זָוָן אוֹן ווִינְט, מיט צַעֲשִׂיְבָּרְטָע, שׂוֹאָרְצָע לְאָקָן, ווּעַט אַין אַשְׁטוּרִימִידְקָעָר נַאֲכָט אַנְקוּמוּן מיט זַיִן שִׁיפָּל אַזְנוּטָר אַיר פֿעַנְסָטָר. אַשְׁלָאָפְּנָדָע ווּעַט עַד זי אַרוּסָגְּבָעָנָעָן אוֹן אַזְוַעַקְּפָּרִין עַרְגָּעָץ נַאֲךְ קָרִים צַי נַאֲךְ קָאוּקָאָן, ווּזְצֻוּשָׁן הַוִּיכָּע בְּדָרְג, ווּיְיטָ פֿון אַמְּנַטְּשָׁלְעָכָן יִשְׁׁבָּ, ווּעַלְּן זַיִן ווּיְגַעַּן.

די מעקלערס אוֹן די אַרְיְמָעְלִיטִים, וואָס האָבָּן זיך גַּעֲדְּרִיט אַרְוֹם פֿאָטָר, זענען צו אַיר אַפְּט געקומען מיט פֿרְזָוּן זַיְצָרָעָן קִינְבָּרִין, זענען געוווען אַין אַמְּרִיקָע. זי האט פֿאָר זַיְגָּלְעָנְטָן די בְּרִיּוֹן, גַּעֲמִילָט, אוֹן דָּארָט, אוֹף יַעֲנָדָר זַיִטָּיִם, מוֹן סַלְעָבָן זַיִן בְּרִיּוֹן טָעָר אַין זי האט באַשְׁלָאָסָן צו פֿאָרָן אַהֲיִן. נַאֲךְ פֿיִילְ קְרִיגְעָרִיעָן מיט אַירָעָ-עַלְטָרָן, אוֹן זַיִן, מְעַרְיִ שְׁתִּין, אַזְעָכְצָן-יְעָרִיק מִידִּיָּה, אַנְגַּעַומָּן נַאֲךְ נַיְוַיְאָרָק. זי אייז אַזְוַעַק אַרְבָּעָתָן אַין אַשְׁבָּאָפָּ. מְעַרְיִ אַין פֿון ערְשָׁתָן טָאג אַן געוואָרָן אַנְטוּשָׁת אַונְזָוּן זַיִן וואָלָט זַיִן נַיְט גַּעַשְׁעָטָן וואָלָט זַיִן צוּרִיךְ אַהֲיִים גַּעַפְּאָרָן.

דערזוויל האט זי זיך באַקְעָטָן, פֿמְעַט אַוִּיף שְׁטוּמָ-לְשׁוֹן, מיט פֿילְעָפָט מאַרְקִין, אַן אַפְּגַּעֲרָעָנְטָן אַטְמָאַלְיִינָרָר מיט שׂוֹאָרְצָע הָאָרָן, וואָס קָוָן שׂוֹאָרְצִיקִיט האט מעַן זיך אַין די דָאָר גַּעֲקָאנְט שְׁפִיגְלָעָן. דָעָר אַיִּטְאַלְיִעָנָדָר מיט זַיִן שׂוֹאָרְצָע, פֿאָרְחָלְמָטָע אַיִּגְעָן, מיט די פֿלְינְקָעָ בְּאוּוּסָטָאָלְיִעָנָדָר אַיִּז אַיר גַּעַפְּעָלָן. צוּמִינְסָטָן אַבְּעָר אַיִּז גַּעַפְּעָלָן דָעָר נַאֲךְ גַּוְגָּעָן, אַיִּז אַיר גַּעַפְּעָלָן. צוּמִינְסָטָן אַבְּעָר אַיִִז גַּעַפְּעָלָן דָעָר נַאֲךְ מְאַרְקִין! ווי שְׁעַן דָאָס קְלִינְגָט! נַאֲךְ יַעֲדָן שׂוּוֹרָן טָאג אַרְבָּעָט, ווּוּ מְעַרְיִ האט אַין אַן עַגְגָן, שְׁטוּיְיִקְוָן שְׁאָפָּ, אַין דְּרִיְעָן אַגְּבָּיְגָּעָן, גַּעַנְיִיט אַגְּנָצָן טָאג קְנָעָפָּ, אַיִּז צָרָ, מְאַרְקִין, אַן אוּסְגָּעְפּוּצָטָר, אַן אַגְּעָפְּאָרְפּוּמְרָטָטָר צָו אַיר גַּעַקְוּמָעָן. יַעַדְן אַוּוֹת האט עַר זַיִן גַּעַנְוּמָעָן אַיִּן אַן אַנְדָעָר פֿלְאָזָן, וִי אַמְזִוִּיט, בִּיְוִ דָאָס מִידִּיָּה האט אַיִּם לִיב גַּעַ-

קרואגן, געצען אין אים דעם אמאָליקון העלד «פֿעַטְשָׁאַרְיְּגָעָן» און האט מיט

מארקיז געהאט עטלאכע באָרבער=שעפער, געווען פַּאֲרָמָגְדָּה
לעך, האט ער איר אויסגעמעבלירט אַהיימ, ווי זי אלין האט נאָר גע=
וואָלט. יען טאג האט זי זיך ערגעץ אַנדערש געווילט, געהאט אַקייז
פַּאֲרָרָעָר — צומינטן אַמּוֹרִיקָאנֶר אוֹן אַמּוֹרִיקָאנִיזָּרָט אַיטָּלְיָע=
נער. זי האט ניט צייט געהאט אוֹ טראָכָטן ווועגן זיך, פַּעַט פַּאֲרָגָעָסָן,
אוֹן זי אַיז אַיְדִּישׁע, אוֹן זי האט עטטען אַין רָוְסָאנְד. אוֹן אוֹירְוִוְינְג
איַז גַּעֲבָרִין גַּעֲזָאָר, זיך וּשְׁעַמְתָּ פָּאָרָן מָאָן, גַּעֲרָכָנְט, אוֹן פְּלִיְּפָן וּוּיסְטָ
דאָס יִנְגָּלֵג, “יִדְישָׁן”, זיך וּשְׁעַמְתָּ פָּאָרָן מָאָן, גַּעֲרָכָנְט, אוֹן דָּאָרְךָ
נִיט, אוֹן זי אַיז אַיְדִּישׁע אָוֹן באַשְׁאָאָסָן אַיטָּאָסָן צוֹ דָּוָפָן אַברָהָם. נאָך אַיר
זִיְּדָן, דָּוָפָן אִים, “אַיְבָּ” — אַיז צוֹפִּיְּ “יִדְישׁ”. גַּוְיִם הַאָבָּן וַיְתַּעֲכָּבָּ
געַמְעָן, האט זי גַּעֲמָאָכְט אַפְּשָׂוָה אָוֹן אִים אַנְּמָעָן גַּעֲגָעָן אוֹירְוִוְינְג.
נאָך דָּעַם קִימְפָעַט האט זי פַּאֲרָגָעָסָן אַן אַלְזָן, פַּשְׁוָט נִיט צִיטָן געהאט
צוֹ טָוָאָכָטָן דָּעַרְפָּן. זי האט זיך גַּעֲוָונְדָעָט, פַּאֲרָוָאָס מַעֲנְשָׁתָן הַאָבָּן אֵ
שְׁלַעַכְתָּו מִינְגָּג אַיבָּעָר אַיטָּאָלְיָעָנָר — אוֹן זַי בָּהָאָנְדָלְעָן שְׁלַעַכְתָּ
זִיְּעָרָע וּוּיְבָעָר. פַּאֲרָקָעָרט, זִינְט זַי וּזְוִינְט מִיט פְּלִיְּפָן, האט זי נאָך נִיט
געהרט פָּוָן אִים קִיְּן הַוִּיך וּוּאָרט. נאָר זִינְט דַּי אַלְטָע אַין גַּעַקְוּמָעָן
צַוְּ פָּאָרָן פָּוָן אַיז אַיטָּאָלְיָעָ, אַיז בַּי אַיר אַין מָוח גַּעֲוָאָר אַן אַיבָּעָרְקָעָרְנִישׁ.
עַס האט אַיר פַּאֲרָדָאָסָן, וּוּאָס דַּי אַלְטָע רַעַדְתָּ מִיט אַירְוִוְינְגָן אַיטָּאָלְיָעָ
נִישָׁ אָוֹן שְׁוִין עטלאכע מָאָל, זִינְט יָאָרָן, ווי זי האט אַנְגָּעוּהָיָבָן צַוְּ
טָוָאָכָטָן אַוְיָפִּיְּ “יִדְישׁ”. זַי וּוּיְסָט נִיט פַּאֲרָוָאָס, נאָר אַז זַי בְּלִיְּבָט אַיבָּעָר
מִיט דָּעַר אַלְטָעָר אַין שְׁטוּב, צִיטָרָט זַי, האט דָּאָס גַּעַפְּלָ, אַז דַּי אַלְטָע
פַּאֲרָר דָּעַר לְעַצְעָר צִיט אַנְגָּעוּהָיָבָן אַיר צַו חַלּוּם קּוּמָעָן. זַי וּוּיְנָעָן,
בְּעַטְעַן זַי בַּי אַיר, זַי זָאָל “יִדְישָׁן” דָּאָס קִינְדָּ, זַי זָאָל זַיְתָּן
מִימְיטָן מאָן. יַעֲדָר מַאֲלָכָט זַי זַי אַוְיָפִּיְּ אַן אַוְיָסְגָּעָמָטָעָט, קוּקָט
זַיְזַי אַרְוָם, גַּעֲפִינְט דָּעַם מָאָן נַעֲפָן זַיְךְ, רַוקָּט זַי זַיְךְ אַפְּ, בָּהָאָלָט זַיְךְ
אַין אַן עַק בְּעַט, ווי זַי וּוּאָלָט זַיְךְ גַּעֲשָׂרָאָקָן פָּאָר אִים. חַמִּיד, ווּעַן אַירְעָ
עַלְטָעָרָן קּוּמָעָן אַיר צַו חַלּוּם, גַּעֲפִינְט זַי אַוְיָפִּיְּ אַירְעָ העַט אָוֹן פִּיסְ
מְלִילְיָעָ צִיכְיָבָס, ווי קְנִיפָּן פָּוָן טְוִיעָט, זַי פְּלִילָט, אַז אַלְעָעָד הַאָבָּן זַיְךְ צְוּנוּגָעָעָ

רעדת קען איר, ליגן ערצעץ באהאלטן אין די ווינקלען, אונטער די בעטן, און בי דער ערשותער געלעגענהייט וועלן זי זיך וואָרטן אויף איר, זי באַשטראָפּן. זי האָט אַנגעההיבּן צו פֿאמערקן זאָקן, וואָס זי האָט נאָך פֿיז אִיצט ניט געזען. אָז זי אַיז בעקומען מיט פֿילְיפּן צו גַּאטַט, האָט זי מער ניט געקאנט הערַן זיין עמשיות. עם האָט זיך אַיר אַזְּסַגְּדַּעַטְמַן, אָז אֶלְעַזְרַן, וואָס ער רעדט, אַיז גראָפּ, אָז ער אַיז אַינְגַּאנְצַן אַגְּרַאָפַּעַר=יְוָנָגּ, אָז היינט=מַאֲרָגֵן וועט ער זי אַנְהָוִיבּן שְׁלַעַכְתּוֹ צו באַאנְדְּלַעַן, ווערַן אַיְּפַּעַרְזִיכְטִיק, ווי אלְעַז אַיְּטַאָלְיַעַנְעַר, אַיז אַיר צְשַׁנְיִידַן דעם פֿנִים מִיט אַראָזִיר=מעסער. גַּאנְצַע טַעַג אַיז זי אַרְוָמְגַעְגַּאנְגַּעַן אָרְן גַּעַטְרַאָכְט ווי אָזּוּ זיו „יִדְּישָׁן“ דָּאַס קִינְד. צוּעַרְשַׁט האָט זי גַּעַוּאַלְט עַס דַּעַרְצִיכִין פֿילְיפּן. דערנְאָך האָט זי באַשְׁלַאָסְטַן, אָז זומער, ווען זי וועט אַוּוּקְאָפַּר אַיז דַּי בְּעָרְג אַוְיףּ פֿרְיַעַש לְפִטְמַן, וועט זי עַס לְאָזּוֹן טָאָזְן אָז דעם מאָנוֹז וויסטן. זי האָט גַּעַתְּרַט, אָז פֿילְ אַיְּטַאָלְיַעַנְעַר זענען זיך מגִיְּר, ווען זי זי האָפּן חותונה מיט יִדְּישָׁע מִידְלַעַן, אַיז בְּיַי אַיר אַין מָוח אַוְיףּ אַרְגַּע לִיכְטִיק גַּעַוּאָרָן — ווער וויסט? טָאָמָעַר, ווען זי בעט שְׁטַאָרְקַן פֿילְיפּן, פֿאָלְט אִים צו די פִּיט, ווינט, זי פֿוּעַלְט דָּאַס בְּיַי אִים אֶלְעַזְרַן, וואָלְט ער עס אַוְיך גַּעַטְאָן? דָּעַמְלַט וואָלְט זי פֿאָרְבַּעַטְן צו זיך אַירַע טָאָטַע מַאְמַע... וואָס פֿאָר אַמְאָסְטַרְדָּם מַעַנְטַש זי אַיז: האָט שׂוֹין אַיבְּעַר דַּרְיַי יָאָר קִין בְּרוּוּ זי נִיט גַּעַשְׁרַבְּפִּין. די מַאְמַע מוֹן שׂוֹין זִין אֶלְעַט, אֶלְעַט פֿון צְרוֹתַה, האָלְטַט, מסתמא, אַיז אַיז ווַיְיַעַן... אָז דַּעַר טָאָטַע? זי האָט דערפֿילְט, ווי עַס ווערט אַיר ווֹאָרִים בְּיַיְמַן האָרְצַן, אַיז האָלְדוֹן שְׁטַעַלְט זיך עַפְעַט אַוּוּק אַיז די אוּגַּן ווערַן פֿיעַכְתּוֹ. אַוְיףּ אַוְיַיְכּן דַּיְוָוָן אַיז גַּעַזְעַן די אֶלְטַע באָפַּעַר, גַּעַהְאָלְטַן אַוְירוּוִינְגַּן אַוְיףּ דַּעַר שׂוֹיס אַיז עַפְעַט גַּעַוּוֹנְגַּן. מַעַרְיַי האָט זיך גַּעַטְרִיסְלַט, חַשְׁקַע האָט צו לְאָפַּן אַיר יִגְּגָל, זָאָגַן דַּעַר אֶלְטַעַר, זי זָאָל מַעַר דָּאַגְּנִיט אַיז אַרְיִינְקּוּמוּעַן, זָאָל זִיכְרַן קִירַן, אַיז זי האָט בְּיַי זיך אַיז גַּעַדְאָנְקַן נַאֲכַגְּמַאְכַּט דַּעַר אֶלְטַעַר, ווי זי זינְגַּט — קַאְפּוּשַׁטָּא, שְׁטִי-לְעַטָּא, מַאְנְ-צַעַטָּא, — אֶלְטַע מַכְשַׁפְתָּה!

זי האָט זיך אַוְיגַעְזַעַט אַיז אַגְּשַׁרְיִי גַּעַטְאָן:

— אַוְירוּוִינְגַּן, קֻם נָאָר אַהֲרָר
 אַוְירוּוִינְגַּן האָט זיך אַרְיסַט גַּעַטְאָן פֿון דַּעַר באָפַּעַן, זיך אַוְאָרְך
 גַּעַטְאָן דַּעַר מַוְטַעַר אַיז די אַפְּרַעַם:

— מא ---- מא ----

די מוטער האט אים געקוושט, געהאָרדזט און ס'ערשטע פֿאַל
איין יָאָרֶן האט זי גערעדט צו אים ? יְדִישׁ :
— מיין זונדל, מיין אברהָמֵל, וועסט פֿאָרֶן צוֹם זִידָן ? האט
זִיז שינעם זִידָן מיט אַלְאָנְגָּעָד, גְּרוּיעָר בָּאָרֶד, מיין אברהָמֵל !
אוירווינג האט זיך ווי דערשָׂאָקָן, אַפְּגָּעָשָׂוּפֶט די מוטער
מייט די הענט, ניט פֿאָרֶשְׂטָאנְפֶן ווֹאָס זי רָצֶדֶט און מיט מְרָא גַּע-
קּוּט אַוִיכָּר אַיר.

— ווֹאָס רָצֶדֶטֶו, מָא ? כְּפָאָרֶשְׂטִי נִיט ...

— האט לִיב די מָא ? האט די מוטער געפרענעט.
אוירווינג האט אַרְוּמְגָּעָכָּאָפֶט די מוטער מיט די הענט, מיט
די פִּיס, אַיר אויסגעקסּוּשֶׁט דָּאָס פְּנִים אָון די מוטער, אַהֲלָב פֿאָרֶ-
וּוִינְטָע, האט זיך גַּעֲקָאָשָׁעַט מיט אַים אַוִיכָּר דָּעַר אַטְּאָמָּאָנָע, אַים
דָּעַרְצִיְּלַט האַלְּב אַין עֲנוּגְלִישׁ, האַלְּב אַין יְדִישׁ ווּעָגָן זיך, ווּעָגָן אַירָעָ
אַלְּטָעָרָן אַין גַּעֲפִילַט, בְּשַׁעַת מְעָשָׁה, ווי צָס ווּעָרָט אַיד לְמִיכְטָרָר

א געווינַלעכע געשיכטע

נַעֲמָנְלָעָן גַּעֲשִׁיכְתָּא

אָרוֹם הַאַלְפֶרֶד נָאכֶס אֵין אָלֶג זָהָן ... קְלָבְּרִיךְ. פָּאַלְלָעַן
זָעֲנָעַן אַוּזְקָגְעָנְגָעָנָעַן, אַנְדְּעָרָעַ זָעֲנָעַן גַּעֲשְׁטָאָנָעַן אַנְגָּעָטָאָנָעַן — דִּי
קְאַפְּלָעַשְׂן אָוִיפְּ אָזִיט, דִּי פָּאַלְטָעָנָעַס אַרְיִינְגְּפָוּאָרְפָּן אָוִיפְּ דִּי
אָקְסְּלָעַן, אֵין דִּי לְאַצְּנָן — דִּי צַעֲקְנִיתְשָׁטָע בְּלוֹמָעַן. יוֹנָגָעַ לִיְתָהָבָן
גַּעֲפְּלִירְטָעוֹת מִיט דָאָמָעַן, וּוּלְלָכָעַ זָעֲנָעַן נִיט אַיְינְגָּעָשָׁטָאָנָעַן אָוִיפְּ
אִין אָרט, זִיךְ גַּעֲשָׁאָרֶט אָוֹן גַּעֲבּוֹיָגַן פָּוֹן אֵין פָוֹס אָוִיפְּן צְוּוִיָּתָן,
גַּעֲרִיצָט מִיט דִּי דַעֲקָלְטָעַס אָוֹן אַוְיְגָעְרוּיְמָטָע גַּעֲוָאָרֶט אַרְיִינְצּוּכָאָפָּן
נָאָךְ אַטָּאנָץ.

פָוֹן דִּי קְאַלְיִירְטָע קְלִיְידָעַר, פָּאַרְפּוּמָעַן, פָּוֹדְעָרָס, פָוֹן דִּי פִּינְקָלָן.
דִּיקָע אָוִיגָן, צַפְּאַטְלָעַע פְּרִיזְוָרָן אָוֹן פָוֹן דָעַם יְוִנִּיאָן-אַרְקָעְסָטָעַר,
אֵין אָנָן זָאָל גַּעֲשְׁטָאָנָעַן אַטְוִיפְּקִיטָן, זִיךְ גַּעֲטָרָאָגָן אַיבָּעָר דִּי קָעָפָּן
וּוֹי אַשְׁטוּבִּיְקָעָר נָעָפָּה, אָוֹן גַּעֲקָרְלָעַט אֵין האַלְדָּגָן.
דִּי מְזִיקָאָנָטָן, שְׁלַעַפְּעָרִיקָעַ, הָבָּאָן אַוְיְגָעְהָעָרָט שְׁפִילָן, זִיךְ פָוֹן
מַאָלָן צְוָאָל דָעַרְמָאָנָט, אָז דָאָס פּוּבְּלִיקָום וּוּאָרט, הָבָּאָן זַיִי מִידָע
צְוּגְעַלְגָּטָן דִּי פִּידְלָעָן צְוָוִי גַּמְבָּעָט אָוֹן אַטְוִ-סְטָעָפָּן הָאָט זִיךְ צָוָם
זָנוֹנְדָעָרָטָן מַאָלָן גַּעֲשָׁאָטָן אַיְבָּרָעָן זָאָל.

דָעָר אַיְבָּרְגָּעְבָּלְבִּיבָּעָנָעָר עַולְמָה הָאָט זִיךְ אַרְוּמְגָעְקוּקָט, אֵין דִי
אָוִיגָן הָאָט זִיךְ אַוְיְגָעְכָּאָפָּט אַפְּלָעָמָל, וּוֹי בִּי אַפְּיִיעָרָה, וּוּפָעָן עַס
חָאָלָט בִּים אַוְיסְגָּיָן, טִילָּה הָבָּאָן גַּעֲכָאָפָּט זַיְעָרָעָדָעָן, גַּעֲשָׁוּוֹן
מַעַן אַיְבָּרָעָר דָעָר גַּלְיִישִׁיקָעָר פָּאַלְאָגָעָ, אַנְדְּעָרָעָה הָבָּאָן זִיךְ גַּעֲהָיָבָן
שְׁטִיעַנְדִּיְקָרְהָיִיד.

פָוֹן גַּאֲרָדְעָאָבָּ-צִימָעָר אֵין יַעֲדָר וּוּיְלָעָ אַנְגָּעָקָומָעָן אָן אָנָן
דָעָר יוֹנָגָרָמָאָן, בָּאַלְאָדָן מִיט אַוְיְגָעְרָשָׁן מַקְאָנְטָל אָוֹן קְאַפְּלָאָשָׁן,
גַּעֲבְּלִיבָּן שְׁטִיָּן, גַּעֲוָאָט אֵין שְׁטוּבִּיקָעָן נָעָפָּה זַיִן דָאָמָעָ, זִיךְ וּוֹי.
לְעָרִישָׁאָלָאָן גַּעֲטָאָן מִיט אַגְּלִיטָשָׁ אַיְבָּרָעָן זָאָל אָוֹן אַיְרָעָ-
גַּעֲטָרָאָגָן מִיט אַבְּוִיָּגָדְיָה זָאָן.

עַזְמָה, בֵּי אֲטִישָׁה אֶזְגֹּעַן סְטוּלָה, נַאֲךְ אַיְנוֹגָעַ
לָעָרִין, אָוֹן גַּעֲמָרְנוֹקָעַן מִיטּ שְׂרִיבְעָרָ אָוֹן סְטוּדָעָנָטּ רְוִינָטּ
אוּיִין. דִּי שְׂרִיבְעָרָ הָאָבָּן זִיךְ גַּרְוּקָטּ נַעֲמָנָטָרָ צָו דָעָרָ אַקְטְּרִיסָעָ
אָוֹן דִּי סְטוּדָעָנָטּ הָאָבָּן זִיךְ אַרְוּמָגְעַרְינְגָּלָטּ, זִיךְ גַּעֲדָרִיטּ אַרְוּם אַירָ,
וּויּ פְּלִינְגְּלָצְקָן אַרְוּם אַפְּלָאָם. דִּי שְׂרִיבְעָרָ הָאָבָּן גַּעֲקוֹשָׁתּ אַירָעָ
הָעָנָטּ, גַּעֲהַוִּיבָּן דִּי גַּלְעָזָעָרָ פָּאָרָ אַירָ גַּעֲזָוָנָטּ אָוֹן זִיךְ אַכְשָׁטְרָאָלָּ
טָפּ, אַכְפְּלָאָמְטָעָ פָּוּן וּוּיִין, פָּוּן קַאְמְפְּלִימְפְּגָטּ, הָאָטּ גַּעֲנָפְּעָרָטּ
וּוּפְּמָעָן מִיטּ אָן אַוִּיגָּ, וּוּפְּמָעָן מִיטּ דָעָרָ דַּעֲקָלָטָעָ אָוֹן וּוּפְּמָעָן מִיטּ
דָעָרָ זִיְדָעָנָרָ הָעָנָטָשָׁקּ אַיְבָּרָן פְּנִים.

שָׁאָפְּטָ, אַיְנוֹגָעָרָ, רְיִיכָּעָרָ סְטוּדָעָנָטּ, אִיּוֹן גַּעֲשָׁטָאָנָעָן דִּי גַּעֲנָצָעָ
צִיִּיטָ, אָן אַוִּיגָּ נִיטּ אַרְאָפְּגָעָלָאָזָטּ פָּוּן דָעָרָ אַקְטְּרִיסָעָ, זִיךְ גַּעֲפִילְטָ
בָּאַלְיִידִיקָטּ פָּאָרָ זִיְנָעָ חֲבָרִיםּ, וּויּ זִיךְ פִּירָן זִיךְ אַוִּיפּ, אָוֹן אַיִּין
דָעָרָ זַעֲלָבָּעָרָ צִיִּיטָ זִיךְ מְקָנָא גַּפְּוּוֹעָן. דָעָרָ וּוּיִין הָאָטּ אַיִּםּ אַבְּיטְלָ
צְשָׁרְוִוִּיפּ, אִיּוֹן עָרָ גַּעֲשָׁטָאָנָעָן מִיטּ צְעַפְּלָאָמְטָעָ אַוִּיגָּן, צִיטְעַרְדִּיקָעָ
נַאֲ-פְּלִיגָּלָ, גַּעֲקוֹקָטּ אַוִּיפּ אַירָ הוּיְכָן, וּוּיִיסְן הָאַלְדוֹן, אַוִּיפּ אַירָעָ
גַּלְאָטִיקָעָ, כְּמָעֵטּ דּוֹרְכִּזְבִּטִּיקָעָ, הָעָנָטּ, אַוִּיפּ דִּי בָּלְאָנְדָעָ, צְעַפְּאָטְלָטָעָ
גַּעֲנָמָעָ וּוּרִימְקִיּוּטָ. אָוֹן גַּעֲפִילְטָ אָן אָנָּ.

סְטוּלָהּ הָאָטּ זִיךְ אַוִּיפְּגַּעַשְׁטָעָלָטּ.

— אַירָ גַּיִיטָ שְׁוִיןָ? — הָאָבָּן עַטְלָעָכָעָ שְׁטִימָעָן מִיטּ אַמְּאָלָ
גַּעֲפְּרָעָגָטּ.

— כְּגִיִּי, סְאִיּוֹ שְׁפָעָטָ.

זִיךְ אִיּוֹן דּוֹרָךְ דָעָם זַאֲלָ מִיטּ אַשְׁמִיכָלָ, זִיךְ לְיִכְתּ אָוֹן פּוּיָ
גַּעֲבָיָגָן פָּוּן אִיּוֹן זִיִּיטּ אַוִּיפּ דָעָרָ צְוִוִּיטָרָ, גַּעֲשָׁטָעָלָטּ גַּעֲמָאָסְטָעָנָעָ
טְרִיטָ, וּויּ אַטְוִיבָּ, אָוֹן אוֹזְן זִיךְ הָאָטּ בָּאַמְּעָרָקָטּ, וּויּ אַפְּאָרָ אַוִּיגָּן קְוִקָּן
אַוִּיפּ אַירָ, אִיּוֹן אַירָ טְרָאָטּ אַיְנָסְטִיְנָקְטִיוּוּ גַּעֲוָאָרָן וּוּיְכָרָ, דִּי בָּאָ
וּוּגָנָגָעָן שְׁנָעָלָעָרָ, בּוּגְיִקְעָרָ אָוֹן פָּוּן אַטְוִיבָּ אִיּוֹן זִיךְ פָּאַרְוּאַנְדָלָטּ
גַּעֲוָאָרָן אִיּוֹן אַקָּאָזָ.

די שְׂרִיבְעָרָ מִיטּ דִּי סְטוּדָעָנָטּ זַעֲנָעָן נַאֲכָגָגָנָגָעָן, גַּעֲהִיטָ
אַירָ יְעָדָעָ בְּאַוּזְגָוָגָ, וּויּ זִיךְ וּוּאָלָטָן גַּעֲוָאָרָטָ אַוִּיפּ אַבְּאָמְעָלָ.
זִיךְ הָאָטּ זִיךְ אַוִּיסְגַּדְרִיטָ, גַּעֲנָבָן שְׁאָפְּטָן אַבְּלָעָכָבָנָעָם נָוּמָרָ,
עַרְזָאָלָ אַרְוִיסָגָעָמָעָן אַרְעָזָאָן אָוֹן זִיסּ אַשְׁמִיכָלָ גַּעֲטָאָן:

— איר ווינט דאר מיט מיר אין שכנות, קומט!

שאפקטו אונטשרו ארעם און ארוויס.

די נאכט איז געוווען אַ-הָרָאַסְטִיכָעַ. שְׁטוּמָעַ זָעַבָּן זַיִ גַּעֲגָנְגָעַן
אייבער די לִיְדִיקָע גָּסֶן, די קָעֵפָ פָּאָרְדִּיסָן, אוֹן יְצָדָעָר, וּוּדָר עַט אַיִן
זַיִ אַנְטְּקָעָגָן גַּעֲקָומָעַן, הָאָטָם זַיִ אַפְּגָעַשְׁתָּעַט, זַיִ נַאֲגַעְקָוּקָט אָוֹן גַּעַ-

שאפת איז געווען גליקער. ער האט סטעלאן ווועניך געקבנט, נעהפלט, אז זי באמערכט איט ניט, און דא, מיט אמאָל, האט זי איט אויסגעקילבן פון גאנצן "באנטש", ער זאָל זי אַפְּפִירָן. ער האט גע- קלערט ווי צו פֿאָרְפִּין אַשְׁמוּעָס: אַגְּזָהוּבֵן פון ווועטער איזן בְּאַנְאָל, מע דאָרָף זיין אַרְגִּינְגָּל, און פְּונְדָעָסְטוּוֹעָגָן האט ער אַגְּזָהוּבֵן פון ווועטער און איז רוּיט גּוּוֹדָרֶן. זי האט עפעס גענצעפרט און שטומען האכְּרִי זיין ווַיְמִיחָר געשבָּאָט. קִינְדִּיקָם אַיְגָּעָר דעם אַוְיִתְּנוּ נְעָבָן זַיְן.

= איזר ווֹאצֵט אָפְשָׁר אַבּוֹיְהִגְיָין?

— בְּנוֹתָיו אֲוִיבָה מַאֲיוִין נִימֵן שְׁמַעְתֶּה

— וְאֵין שָׁלֹא צָוִית כּוֹמֶת אֲרוֹתָה מֵזַע מָכוֹן אֲגַלְעָז

ט'ז נס

תְּהִלָּה תְּהִלָּה בְּגַדְעָה בְּגַדְעָה

הנתקה ממי יתירנו עזבונו וויאמר אבאותם אמר איזון?

一一

מִימַּת אֶפְאָרְכָּאָפְּטָן אֶטְבָּס הַאֲטָ שָׁעֵן יְהִי גָּלָאָס פָּזָן אֶפְּטָנָס

אֲלֹהִים הָקַם אֶן גְּבוּעָן צָמֵחַשׁ פָּנָן פְּרִי.

ז' זיך אַפְנוּעָשְׂטָלֶט :

- און אפער טאָקע צו שפֿעט, וו זאגס אַידן

שָׁאַפְתָ הַאֲטָ וִיךְ פַּאֲרְלוֹרִיןְ, גַּעֲפִילָהְ, וְיֵעֶךְ זַעֲרָה דְּוִישָׁ אָזְןְ עַפְסָהְ

מְלֹט.

155

– צום טייזוֹל! – האט סטעלָא זיך צעלָאכט – וואס מיר עשייקעט,
קומט, מיר וועלן טרינקען אַהייס גֶּלְעֹז טִי, אָן ס'אייז מיר אָזוי
קָאָלֶט!

זי האט צעפענט דאס טויל און גענומען קְיָאָפָן מיט די וויסט
ציין, ווי מיט שנירן פערל.

– און האָנֵק האט אַיר לִיב? אַיך וועל אַיך געבן ברויש מיט
הָאנֵק, גוט?

אויפֿן פֿינְפֿטְן שטאָק זענען זוי שטיין געפֿלְבִּין. זוי האט לאָנג גַּע=
שְׁאָסְן דִּי טִיר, אִים שטְּלִיל אַריְנְגְּעַפְּרִיט, גַּעֲלָאָסְטְּ שְׂטִיְין אַין דָּעַר פּֿינְ=
סְטְּעַר אָן אַלְיִין אַיז ווי פֿאַרְשְׁוּנוֹנְדָן. אַידְעַר שְׁאָפְּטְּ האָט צִיְּסְטְּ גַּעַלְאָס זִיךְ
אַרוּמְצְּקוּקְּן, אִין סְטְּעָלָא צְוִירִיךְ אַריְין אָן אַנְגְּגַעְצְּנוֹנְדָן דָּעַם גָּאוֹן. זוי האָט
זִיךְ שְׁוִין גַּעַהָאָט אַיבְּרָעָגְּטָאָן – גַּעַטְרָאָגְּן אַ "קִימְפָּגָן" פּֿון רְוִיטְן סְאָ=
מַעַט. זוי האָט אִים דָּעַרְלָאָגְּנָטְן אָן אַלְבָּסְטְּ אַין שְׂטְּלִיל גַּעַוָּגְּטָן:

– באָקּוּטְּ דָּעַרְוִיְּלָא דִּי בְּלִידְעַר אָן אַיך ווועל מַאֲכָן טִי.
שְׁאָפְּטְּ האָט גַּעַמְשִׁט דָּעַם אַלְבָּסְטְּ, גַּאֲרָבִיט גַּעַזְעָן, גַּעַטְיִּט ווי
דאָס הָאָרֶץ קְיָאָפְּטְּ, גַּעַצְיִטְעָרְטְּ אָן זִיךְ אַרוּמְגְּעַקְּקָטְּ.

דאָס צִימְעַר האָט אַוִּיסְגְּעֻזְעָן, ווי מַע ווֹאָלֶט זִיךְ גַּעַהָאָלְטָן פֿוֹן
דָּאָרְטְּ בֵּית אַרוּסְקְּלִיְּבָן. אַוִּיךְ דִּי ווּונְטָן אָן אַוִּיךְ דִּי שְׂטוֹלָן זענען גַּע=
הָאנְגָּעָן קְיִידְעַר, אַין מִינְן צִימְעַר אַיז גַּעַשְׁתָּאָגְּנָן אַ צְעַפְּנְטָעָר, "טְרָאָנְקָ"
און דִּי לוֹפְּטָ אַיז פּוֹלְּ גַּעַוָּעָן מִינְן רִיחַ פֿוֹן פּוֹדְעַר אָן אַדְעַקְּאָלְאָן.

סְטְּעָלָא אַיז אַריְין מִינְן צְווֹיִי גַּלְעֹזְר טִי, מִינְן צְווֹיִי פּֿלִיטְשָׁן
ברְּוּיטְּ, בְּעַשְׁמִירְטְּ מִיטְּ האָנֵק. זוי האָט זִיךְ אַוִּיסְגְּעַזְיָגְּן אַוִּיךְ אַ לעַדְרָוְנְדָר
אַמְּאָמְּנָגָן, וואָס אַיז גַּעַשְׁתָּאָגְּנָן אַיז אַוּוּנְקָה, באַהָאָלְטָן דִּי פּֿסְטָ הַינְּטָעָר
זִין, גַּעַקְיִיטְעָט דָּאָס בְּרוּיטָ אָן אַ פרְעָגְגָן גַּעַטָּאָן שְׁאָפְּטָן:

– נו, ווי שְׁמַעְקָט אַיךְ דָּעַר האָנֵק?
און אַיְדְעַר שְׁאָפְּטְּ האָט צִיְּטָ גַּעַהָאָט צְוֹעָדָן אוּפְּ אַיְין פְּרָאָגָגָ,
הָאָט סְטְּעָלָא אִים גַּעַפְּרָעָגְטָ צָעַן נִיעַ. גַּעַוְיִּנְן מִטְּ דָּעַר הָעָגָט גַּעַבְּן זִיךְ:

– זְעַטָּ אַיךְ!
שְׁאָפְּטְּ האָט זִיךְ אַוּזְקְּגְּזְעַטְּ.
– רְוַקְּטָ אַיךְ צְוֹעַנְטָרָ! ווי ער שְׁעַטָּ זִיךְ, אַסְפָּר אַמִּידָה, סְאָ=
כְּאָ! גַּעַפְּנְטָעָר, אַט אָזְוִי...
זִי האָט אַהֲוֵב גַּעַטָּאָן דִּי ווּיסְטָ, דָּוְרְכּוּכְּטִיקָּעָ האָגָט מִטְּ דִי

לענגלעכע פֿינגעָר, אַבְּלִין גַּעטָּן מיט טראָפָנס פֿיעָר אָון מיט די פֿוכֶּעֶן, ווי קִישׁעַלְעַד, שְׁפִיצָן פֿינגעָר, האָט זֵי שאָלְטָן קוֹם אַנגַעֲרִירֶת פֿאָר
אַהֲאנְט:

— אַצְינְד, מֵיַן באֵי, דערצִיַּיךְ מִיר וועגן זַיךְ, דערצִיַּיךְ וועגן דִּיַּיךְ
נע לִיבְעַס... דָו גּוֹסְטִירְסְט אָודָאי אַין אַברְונַעְטְּקָע, בִּיסְט דָאָךְ אַבְּלָאנְדָע,
דָעַר, דערצִיַּיךְ, כַּיּוֹיכְ אַלְץ ווַיסְטָן...

סְטָעַלָּא האָט אִים גַּעֲגַּלְעַט אַיבְּער דָעַר האֲאנְט, אַיבְּערַן פְּנִים, אַיְ-
פָּעַר די הָאָר, גַּעֲבַּלְעַנדְט מִיט די ברְילְאָנטָן, — האָט שאָפָט גַּעֲפִילְט, ווי
עֲפָעַס פְּלַאַצְט אַין אִים, ברְיט, ווי די פְּלַעַמְלָעַךְ פָּוּן אִירְעַ פֿינְגָּעָר ווַאֲלָטָן
אִים אַרוּמְגַּעַנוּמוּן.

— אָון מִיךְ האָסְטוּ לִיבְ, כַּיּוֹיכְ דָאָךְ אַבְּלָאנְדָע? — האָט זַיךְ
סְטָעַלָּא גַּעֲפִיעַשְׁשָׁעַט — ווָאָס קְוַקְטָוּ אוַיְחָדָה ווְאֲנָט? שְׁעַמְסָט זַיךְ,
מֵיַן חַסִידָל?

זֵי האָט זַיךְ מִיט-אַמְּאָלָא אוַיְפְּגַעַוּצְט, אַרְיִינְגַּעַלְאָזְטָן די פֿינְגָּעָר אַין
זַיְינָע קוֹטְשָׁמָעָ, זַיךְ אַפְּגָרְוקְט ווי ווַיְיִתְדִּי הָעָנָט האָבָן אִיר דָעְרְלִיבְט,
אִים דָוְרְכַּגְּעַנְבָּעַרְט מִיט די אוִיגָן:

— האָסְט מִיךְ לִיבְ?
ווי פָוּן אָונְטָעַר דָעַר עַרד אַרְוִיס אִיז אַוְיסְגַּעַוְאָקְסָן אָן עַלְטָעַרְעָר
זַיךְ אַין אַטְלִיתְט קָטָן, מִיט אַיְאַרְמוֹלְקָע אַוְיפָּן אַכְּלָן קָאָט, גַּיְיכִיגְלִיטִיךְ גַּעַ-
קוֹקְט אַוְיפָּן פָּאָרְל, ווי אוַיְחָדָה אַשְׁטִיקְט מַעְבָּל, אָון זַיךְ צַעֲגַנְצִיט.
סְטָעַלָּא האָט זַיךְ אַרְיס גַּעֲטָאָן פָוּן שאָפָטָה העָנָט אָון זַיךְ צַעְבִּיָּה
זַעַרְט אַוְיפָּן טָאָטָן:

— טָאָטָע, ווָאָס גִּיסְטָו נִיט שְׁלָאָפָן?
דָעַר אַלְטָעַר האָט נִיט גַּעֲנַעַפְּרָעַט, ווי מַע ווַאֲלָט אִים נִיט גַּעַ-
מִינְט, זַיךְ גַּעַוְאָשָׁן די הָעָנָט, הוֹיךְ גַּעַוְאָשָׁן «אַשְׁר יִצְרָר», אַפְּגַעַוְיִצְטָא אָון
פָּאָרְשָׁוּוֹנְדָן.

אַבְּוִיגִיקָע אִיז סְטָעַלָּא צַוְּגַעַנְגַּעַן צַו דָעַר טִיר, זַיךְ עַטְוֹאָס גַּעַ-
עַפְּנָט אָון זַיךְ אַיְינְגַעַהָעָרט. זֵי האָט מַעַר אַרְוִיְגַעְדְּרִיטָט דָעַם גַּאַת, גַּעֲכָאָפָט
אַקוֹּק אַין שְׁפִיגְלָא אָון אַצְשְׁטָרָאַלְטָע האָט זֵי מִיט אַמְּאָלָא אַרְמוֹגַעַכְאָפָט
שְׁאָפָטָה קָאָפָט מִיט בִּידְעַה הָעָנָט, אַוְיסְגַּעַשְׁרִיגָן: «נָאָוָי», אִים גַּעֲטָאָן אַקוֹּש
אָון אַפְּגַעַשְׁפְּרָוּנְגָעָן.

שְׁאָפָט האָט גַּעֲפִילְט ווי דָאָס קְדוּתָה ווּאָרְפָט אִים, אִין עַר אַיְפְּגַעַעַ-

שפרונגען, אַרְאָפֶגֶעֶדֶרִיִּיט דעם גַּזְוַן אַזְנַבְעַן זַיְכְּן גַּעֲנוֹמָעַן יַאֲגַן נַאֲךְ סְטוּלָאָן.

— וואָס טוֹט אַיר? דְּרִיִּיט צְוֹרִיק אַרְוִיְּךְ! — האָט סְטוּלָא אִיט גַּעֲרוֹאַשְׁעַט מִיט אַפְּינְגָּעָר.

זַיְיַה האָפָּן זַיְכְּן גַּעֲנוֹמָעַן האַמְּפָעָרָן אָוֹן אַין שְׂטוֹב אַין גַּעֲוָאָרָן קִינְסְּטָרָן.

אַין אַווֹיְלָעָץ אַרְוֹם אֵינוֹ סְטוּלָא גַּעֲזָעָן מִיט צְעַלְאַזְטָעַ האָרָר, דַּעַם קָאָפְּ אַרְאָפֶגֶעֶדֶרִיִּיט אָוֹן זַיְכְּן גַּעֲוָיְשָׁט דִּי אַוְיגָן.
שָׁאָפָּט אֵינוֹ גַּעֲשְׁטָאָגָעָן פָּאָר אַיר אוֹיפְּךְ דִּי קְנִיעָן. זַיְיַה גַּעֲפִילָט שָׁוֹלָד. עַר האָט אַיר גַּעֲקָשָׁת דִּי הַעֲנָט, דִּי פִּסְט, זַיְיַה גַּעֲהָלָטָן אַין אַיִּין אַיבְּרָפְּעָטָן.

— נַגְּ, וַיְיַיְן נִיט, סְטוּלָא, כְּבָעַט דִּיךְ!
סְטוּלָא האָט נִיט גַּעֲנְזְּקָרָט, אִים אַנְגָּעָקִיט אַרְגָּעָ מִיט דִּי פָּאָר= וַיְיַיְנְטָעָ אַוְיגָן אָוֹן זַיְכְּן שְׁטִיכָּן צְעַהָעָשָׁעָט. שָׁאָפָּט האָט נִיט גַּעֲקָאנְטָה הַעֲרָן וַיְיַיְיַיְנְטָ, פְּאָרְבִּיסְטָן דִּי לִיפְּן, זַיְכְּן גַּעֲקָאנְקָט דִּי פְּינְגָּעָר אָוֹן זַיְכְּן גַּעַלְבָּעָט בְּעָטָן בַּיְיַה אַיר :

— טָא וואָס וַיְיַיְסָטוֹ, זַאֲגָ? אָזְכְּבָּן אוֹיפְּךְ אַלְעָם גְּרִיטָט, אַבְּיַיְן נִיט! וואָס שְׁוֹרִיְגָטָטוֹ?

עַר האָט זַיְכְּן אַוְעָקְגַּעַצְטָן גַּעֲבָן אַיר, אַנְגָּשְׁפָּאָרָט אַיר קָאָפְּ אָוֹן זַיְיַן בְּרוֹסְט, אַיר גַּעֲוָוִישָׁת דִּי טְרָעָן:

— נַוְּ, בָּאָרְוִיךְ דִּיךְ!

— זָאָסָט מִיךְ לִיבְ ? — האָט סְטוּלָא אִיט גַּעֲוִיסְפָּעָרָט אַוְיתָן אוּעָר
— שְׁטָאָרָק לִיבְ ?

— אָזְדָּאי זָאָב אַיךְ דִּיךְ לִיבְ !

— דוֹ וַיְיַסְטָ, מִיט מִיר אֵינוֹ נַאֲךְ קִינְגָּד אַוְיִי נַאֲפָנָשָׁ נִיט גַּעֲוָעָן!
דוֹ בִּיסְט דַּעַר עַרְשְׁטָאָר... וַיְיַיְלָאָ כְּחַזְקָבָ דִּיר גַּעֲלְדִּיבָּט... בִּיסְט אַוְאָ
שְׁטִילָעָר, מִיט אַזְאָ לִיְדָנָד פְּנִים... אָחָן כָּאָסָשָׁ פְּרִיעָעָן גַּלְדִּיבָּן נִיט אַזְוָלָ
כֻּ... הַקְּסָטָוּ מַךְ לִיבְ, זַאֲגָ? זַסְטָ, אַיךְ הַקְּבָּב דִּיר גַּעֲלְדִּיבָּט... כְּחַזְקָבָ
פָּוֹן עַרְשָׁמָן קִיךְ גַּעֲצָן, אָזְזָה דִּוְ בִּיסְט אַנְדָּעָרָשׁ, וַיְיַיְנָעָ קָאָלְעָגָן... מִיְּן
שְׁפָמְצָוֹדִיקָפָר בְּחוֹר, עַס וּוּעַט אַזְוִי בּוֹט זַיְיַן! וואָס בִּיסְטָוּ אָוּמְעָטָק? בַּיְיַ
מִיךְ וּוּעָטָטוֹ אָפִיד זַיְיַן פְּרִילְעָךְ! דִּיְיָנָעָ עַלְטָעָן וּוּעַן זַיְיַן קְבָּן?
וּוּעַן אַיךְ וּוּצָרָן אִיט שְׁדַשְּׁפִילְעָרָין...

שפיט בעינאָט איז שאָט אַרוֹס אָויף דער גָּס. ער האָט זיך
איינגעָקָרטשעט, אַרְאָפָגָעָרָקָט דעם קָאָפָעָלֶוש אֲבָעָר די אוֹיגָן אָוָן
פָּעָט גַּעַשְׁפָּאָנָט. אַ טְּרוֹקָעָנָר שְׁנִי האָט גַּעַשְׁטָאָכָן אֵין פְּנִים. די קָעָלֶט
הָאָט אַיִם דּוֹרְכָגָעָנוּמָעָן, אַוִּיסְגָּאַלְפָטָעָרָט, ער האָט גַּעַנּוּמָעָן גִּין פָּאָמָלֶעָי-
כָּעָר אָוָן זיך צָעַשְׁמִילָט. דּוּרָגָעָנָצָר עַסְק אֵין אַיִם אַוִּיסְגָּאַלְקָוּמָעָן
פְּלָעָם וּוְיָאָטָעָר=שְׂטִיק.

משה ליגנער

משה ליגנער

א זיינגערד צוועען פֿינַאָכָט איזן דער רומענישער ווילוקאָלער בעזען געפּאָקט. אָרוֹם די טִישְׁלָעָךְ זונען געוזטן רומענישע יידֶן מיט ווייאָגָעַ, יונגע לֵיט מיט מִידְלָעָךְ, גַּעֲזָבָאָקָט גַּעֲזָבָאָקָט מַאנְדְּלָעָן, גַּעֲרָוִיכָעָרט אָן זָהָאָה גַּעֲהָאָט פֿוֹן אַתְּיִמְּסִתְּסִי, גַּעֲזָוָל ווַיְיַיְן. דער גַּעֲלָה-הַבְּיִוָּת, אַתְּ דָּאָדָעָר, מיט טִלְלָעָכָע הָאָרָה, ווַיְיַזְּקָעַלְעָטָעָן, אוּרָף זַעַם נַאֲקָצָעַן קָאָפָּה. אַיְן גַּרְאַצְּיוֹן גַּעֲזָעָסָן בַּיְן אַשְׁפְּלָקָאָטָן, גַּעֲשָׂאָרָט מיט אַתְּ הַלְּצָרְבָּעָם האָמָעָר אָן מיט די פֿינְגָּעָר אַיְבָּעָר מַעְטָאָלָעָנוּ טְרוֹנוּס אָן אוּסְפְּנָשְׁפִּילְטָה גַּעֲלָגָעָן אָנוֹמָעָטִיקָע רְוָמְבָּ�וּשָׁע פַּאֲדִיקָע-גַּעֲזָעָט. דָּאָט פַּוְגָּלְקָוּם האָט שְׁטִיל מַיְהָגָעָן, צַוְּגָעַלְקָאָפָּט מיט די פִּיס אָזָם טָקָט. פֿוֹן מַאְלָּז צַוְּמַאְלָּז אַיְן אַרוֹוִיס אַפְּאָרְלָּז פֿוֹן הַיְמָעָר אַטְּיִשְׁהָ. דָּעָר עַולְמָת האָט גַּעֲמָאָכָט פְּלָאָז אָן דָּאָט פְּאָרְלָּז האָט זַוְּרָן פַּוְיִל גַּעֲשָׂאָרָט, ווַיְיַזְּקָעַלְעָט גַּעֲשָׂאָרָט אַיְרָף אַיְזָן אַרטָּא, אָן גַּעֲוִיכָּצָט מיט יַעֲדָן קָפָּר, מיט יַעֲדָן בּוֹיְג. אַגְּסָן-זִינְגָּעָר אַיְזָן גַּעֲזָעָן פֿוֹן טִיש צַוְּמִיש. עַד הָאָט זַוְּרָן אַפְּגָּעָשְׁמָעָלָט בַּיְן אַטְּיִשְׁלָּפָּט וַיְיַבָּעָר מיט אוּסְפְּנָשְׁפִּילְטָה גַּעֲזָעָר. די וַיְיַבָּעָר זונען גַּעֲזָעָסָן מיט עַטְּזָס צַעֲשְׁפִּירִיעָט פִּיס, גַּעֲהָאָלָטן אַיְן די שְׁוִיטָן מַאנְדְּלָעָן, זַיְיַ גַּעֲוָאָרָפָּן אַיְן די מִיְּלָעָר אַרְיִין, גַּעֲנָקָאָט אַיְן אוּסְפְּנָשְׁפִּילְטָה גַּעֲלָאָלָצָץ אוּרָף דָּעָר פַּאֲדָאָלָגָע. זַיְיַ חָזָבָן זַיְיַ גַּעֲהָאָלָטן פְּאָר די זַיְיַן פֿוֹנָם זִינְגָּרָס פִּיאָנָטָעָן קְפָּלָאָלָטָן, גַּעֲוָוִינָקָן צַוְּן אָן עַלְפָּרָה, פְּלִיכְוָאָחָטָן מַאן מיט שְׁמָאָלָצִיקָעָן פַּאֲרָאָלָפָּעָנוּ אַזְיָגָן, וּזְאָס אַיְן גַּעֲזָעָסָן מִיט זַיְיַ, אָן הָאָבָן פְּאָרְשִׁיטָט מִיט=בעזונגען:

— אֹוִי, אַטְּבָּמְ-בָּעָ, אֹוִי, אַטְּבָּמְ-בָּעָ!...

בִּים "רְעֵדוֹשִׁיטָטָעָר" אַיְן גַּעֲזָעָסָן די גַּעֲלָה-הַבְּיִוָּת, אַטְּ פַּעַטְעָת יַעֲדָעָן
נוּ מיט אַפְּאָר קַעְצָעָשׁ אַזְיָגָן, אַיְבָּעָר אַשִּׁיטָל גַּרְאַשְׁיצָעָ, פַּוְיִל גַּעֲקִיטָט
אַוְן גַּעֲדָרָעָמָלָט.

פֿוֹן די פַּעַטְעָת וַיְיַבָּעָר, פֿוֹן שְׁפִּילְקָאָסָטָן, פֿוֹן די עַלְקָטְרִישָׁעָ
פְּאָמָפָּן אַוְן פֿוֹן די גַּעֲפָרְגָּלָטָעָ פְּלִישָׁן, האָט זַיְיַ גַּעֲטָרָגָן אַיְבָּעָרָן קָעָ-

לען א געשרי, וואס האט פארטוייבט, געריאצט, געמאכט טרוקן אין האלדו – האט מען באשטעט עכטן, הייטשן ווין.

משה "ליגנער" אין געזען אין אוינקן. ער האט געטראגן דעם שטייפן הוות ווילצרייש אויפן רעכטן אויער, דעם גלאנציקן אויסגערט'ז בענעם פרינץ-אל'בערט – פארטצעטלט, די געטהרייפטז חווין – אויסגערטעסטן. אויזען די פינגער האט ער געהאלטן א שטעלקן, עט געדרייט און צוגע פיעפס. ער האט זיך יעדז ווילע א כאפ געתאן פאר דער פארפלאמטער נאָן, וואס איז געזען בלילעך בײַם שפֿין, ווי דער פֿאָט פֿון אל'קָאַהּ.

משה איז געזען א תושב אין רומענישן ווינקעלער. דא האט ער פארבראקט גאנצע טאג, אויסגעקופט א „העטלַן“, וואס זאָל שטעלן ווין, אָדָּצָר רופֵן אָפְּעָסֶן. און די העטלַן האט ער דערטאָפְט צוישן נײַע געסט, גריינע יידַן און שריבער. אָז ער האט געט דערטאָפְט אָשריבער, האט ער גאָר אָפְּגָעַלְעַבְט. ער האט געווסט, אָז פֿון אַזָּאַ שְׁמוּס ווועט איז קעשענע קיין מזומן ניט בלִיבֶן, עט ווועט אַפְּלַוְוִין גַּלְעֹזְוִין אוֹיְד ניט זיין, דערטאָר האט אִים הנאה געתאן, וואס מע פְּאָרְשְׁטִיט אִים, וואס ער רעדט זיך אָפְּ סְּדָאָרֶן פָּאָר אָקָלְעַגְּעַג. ער האט דערצ'ילט ניט-געשטורגגענע, ניט-געפּוֹגְעַנְעַנְע, אָז גַּעֲזַעַת מְשֻׁוְּשִׁוְתִּים, זיך געמאכט אָלְטְּפָרְעָנְקִישׁ, תמעוזאטע, אָפְט געווינט. ער איז גִּיך אַרְיִין אַין דער דָּאָעַ, זיך פָּאָר געסן, אָלְיִין גענוומען גַּלוֹבֶן אַין דעם אַלְעַם, וואס ער האט דערצ'ילט אַז אָז דער שריבער איז געפּלִיבֶן זיך אָפְּאָרְגָּאָפְטָעָר, האט ער אָגְלִיכְעַד טער אָרוֹטְגָּעַלְעַט אַוְיףְּ אִים אָחָנט, מיט די פִּינְגָּעָר פֿון דער צוֹוִי – זיך זיך געקלְאָפְט אַין האָרֶן, ווי אָנְצְוֹהְוִיבֶן אָנִיַּע עַרְצִילְנוּג – אַין אַיר טְרָאָכֶט דָּאָן, מסתמא, ווי אָנְצְוֹהְוִיבֶן אָנִיַּע עַרְצִילְנוּג.

מיט אַט דעם משַׁהַן אַלְטְּ הוּיְפְט-הַעַלְדָּ, כָּא, כָּא!

אוֹז ער האט דערטאָפְט אָגְרִינְעַם, האט ער אִים דְּרָאַשְׁׂוֹת אָנְגָּעָה אָקְטַם אָקָאַפְּ, ווי לִיְיכַט עַס אַיז אַין אַמְּדִירִיעַ רִיךְ זַו ווּרְעַן. ער האט אִים באָזִין מיט אָתוֹת וּמוֹפְתִים, ווי אַלְעַ זַיְנַע לְאַנְדְּסְלִיט – הַיְמִישׁוּ שׁוֹזְטָעָרָס, בְּעַלְיָעָגְלָות – זענען דָּאָ עַשְׁרִים. אַז ער האט דערצ'ילט, ווי דָאָס יַיְדָל פְּאָרְגָּעָס זיך אַז חַלּוֹמֶט שַׁוִּין, מסתמא, וועגן,, ווּוִיס אַך וואָס – האט ער אִים גענוומען דערצ'ילִין, אַזְוִי, אָז דעם יַיְדָל האט פְּאָרְפָּעָלָט

אטעט, ווי ער, משה, אין אמאָל און עושר געווען, וואָס פֿאַר אָגָּלְדָּעָנֶעָ צויטן האָבָּן זיך אִים נָאָכְגָּה אַנְגָּגָעָן. אָונָן ווי זַיְן שַׁוְתָּה, אָלִיטְוֹאָקָּה, יַמְחַ שְׁמוֹ, פֿוֹן טִיף רַוְטְלָאָנדָּ, הָאָט אִים בָּאָגְנוּבָּעָטָּ, צַוְגָּנוּמָעָן בֵּי אִים דָּאָס ווַיְיָבָּ, פָּאָרְפִּירְטָּ זַיְן אַיְין-אָונָן-אַיְינָצִיְּקָעָ טָאָכְטָעָר אָוָן גַּעֲרָעָטָ אַזְוִי לְאָנוֹגָ מִיטָּ אָפָּאָרְשָׁטִיקָט קָוָל אָונָן מִיטָּ רַוְטָעָ פָּאָרְלָאָפְּעָנָעָ אַוְיָגָן, בֵּין דָּאָס יַדְלָ הָאָט רַחְמָנוֹת גַּעֲקָרְגָּן אַוְיָפָּאָס. דָּעַמְאָלָט אַיְן מְשָׁהָן לִיכְיכָּט אַנְגָּעָקוּמוּעָ אַדְוִיסְצְׂקָרִיגָּן אָפָּאָר סְעָנָט.

משה האָט זיך אָומְגָעָקוּקָט אַיְן אַלְעָזָ וַיְיָטָן, גַּעֲזָכָט וּוּ ער זַאָל זַיְך צַוְשָׁאָרָן. כְּמַעַט אַלְעָזָ טִישְׁלָעָזָ עַזְעָנָעָן גַּעֲוָעָן בְּאַעֲצָטָ אָונָן בֵּי אָלְעָפְּאָקָט טִישְׁלָזָ וּוּעָטָ מעַן אִים זַעַלְטָן אַוְיסְהָעָרָן אָונָן עָטָזָ וּוּעָטָ, מַסְתָּמָאָ, תָּמִיד זַיְין אַיְינָעָרָ, וְוָאָס עַרְקָעָן אִים. דָּעַרְצָוּ אַיְן דָּעָרָ יַזְגָּעָרָ גַּעֲלָאָפָּן, ווי אַשְׁדָּ פָּוֹן אַיְין טִישְׁלָזָ צָוָם צַוְוִיְּתָן, זַיְך גַּעֲרִיסָן דָּעָם גַּאֲרָגָל אָונָן מְשָׁהָן הָאָט גַּעֲזָ פְּילָטָן, אָז דִּי צִיְּתָ אַיְן פֿאַר אִים נִיטָּ גִּינְסְּטִיקָן.

געַבָּן דָּעָרָ טִירָ, בֵּי אָקְלִיְּין טִישְׁלָזָ, אָונָן גַּעֲזָעָסָן בְּעָנִיָּ, אָלְעָקְסְּפּוֹסִיָּ= קָעָרָ יְוָנָגָ, אָונָן זַיְך גַּעֲנָגָסָן פָּוֹן אָקְרִינְגָל אַיְן אָגְלָאָזָ אַרְיִין וַיְיָן. משָׁה הָאָט זַיְך גַּעֲקוּוּנְקָטָזָ צִי זַאָל עַרְצָוְגָּיִין. עַרְהָאָט שְׁוִין פָּוֹן עַטְלָעָכָע טָאגָ, צִיְּתָ בְּעָנִיָּ הָאָט זַיְך בָּאָזְוִיְּזָן אַיְן וּוּיְנָקְעָלָעָרָ, גַּעֲוָאָרָפָן אַיְן אַוְיָג אַוְיָפָּאָס. עַרְהָאָט זַיְך אַבְּעָרָ גַּעֲשָׁרָאָקָן, גַּעֲוָוָסָטָן, אָז בְּעָנִיָּ הָאָט,, לִינְגָעָקָעָ בְּזִוְנָעָסָ, אָונָן אָפְּצָוּשָׁלָאָגָן בֵּי אָמְעָנָשָׁן דִּי לְזַגְגָּעָן אַיְן בֵּי אִים פָּוֹנְקָט אַזְוִי לִיְכָטָם, ווי אַוְיָצְטָרְוִינְקָעָן אָקְרִיגָל וַיְיָן. דָּעַרְצָוּ אַיְן עַרְתָּמִיד גַּעֲזָעָסָן מִיטָּ חֲבָרִיםָ, אָונָן וְוָאָס מַעַרְ מְשָׁהָן הָאָט זַיְך גַּעֲשָׁרָאָקָן פֿאַר אִים, גַּעֲזָעָסָן דָּעָם יְוָנָגָן עַס אִים גַּעֲזָוְגָּאָגָן עַרְ זַאָל צַוְגִּיןָן, גַּעֲוָעָן וְלִכְעָרָ, אָז אַלְעָזָ שְׁטָאָרָקָעָרָ הָאָט עַס אִים גַּעֲזָוְגָּאָגָן עַרְ זַאָל צַוְגִּיןָן, גַּעֲוָעָן וְלִכְעָרָ, אָז אַזְוִי סְזָוָעָט זַיְך אִים אַיְינָגְעָפָן, וּוּעָטָ עַרְפָּוֹן דָּעָם יְוָנָגָ אַרְיוּיסְלָעָפָן אַ שִׁינְעָא מַטְבָּעָ, וְוִילָּזָ וְוָאָס פֿאַר אָבָּאָטְרָעָזָתָ בֵּי אַזְאָחָרְהָמָאָן גַּעֲלָט ?

משה האָט זַיְך אַוְיָגָעָשְׁטָעָלָטָ, גַּלְיִיך גַּעֲמָאָכָט דָּעָם פְּרִינְזָ=אַלְבָּעָרָט, זַיְך אָטָפָ גַּעֲטָאָן בֵּי אָלְעָזָ דָּעָרָ פָּאָרְקָעָמְטָעָר נָאָן אָונָן זַיְך אָוּוּקָעָנוּעָצָט גַּעֲבָּן בְּעָנִיָּן. דָּעָרָ יְוָנָגָהָאָט גַּעֲמָאָכָט פְּלָאָזָן. משָׁה הָאָט פְּלָמְרוּשָׁט גַּעֲנוּמָעָן דָּוּפָן דָּעָם וּוּעָטָ דָּא מַעַרְ נִיטָּ אַיְבָּעָרְטָרָעָטָן, זַיְך גַּעֲשָׁאָלָטָן, גַּעֲשָׁוּזָרָן – אָז זַיְין פּוֹסָן וּוּעָטָ דָּא מַעַרְ נִיטָּ אַיְבָּעָרְטָרָעָטָן, אָז עָס אַיְן אָחָזְיָרִישָׁ פְּלָאָזָ – שִׁוְיָן בְּאָלְדָּ אַשְׁעָה צִיְּמָ, ווי עַרְהָאָט בְּאַשְׁטָעָלָט אָקְרִיגָל וַיְיָן אָונָן מַעְ דָּעַלְלָאָגָנָט נִיטָּ.

אוֹלִין קְרִיגֶה: געניז חצט איט צוועדרקוט אַ לַּיְדִּיקָע גָּלוֹן, גַּזְוִוִּין אַמְּתָד דָּעַר הַאנְגָּן

— נעמט דאָרוּוַיְלַע אַגְּלָאוֹ ווַיִּין!

— דאנקע שען, סער — האט זיך משיח פָּרְנוּיג, זיך אַגְּבָּאָסֶן אֲגָלָא זוֹיִן, אוּסְגָּעֵטְרוֹנְקָעָן אָונְן בָּאָקְוּמָן קְרוֹאָזָשׁ — אַיִן יוֹאָפָּה וּזְאַתָּה אָזָה
וְאַדְנִית פָּטָאִידָּתָה! וְוַעַן דָּעַר לְוַמְּ דָעַרְלָאָנְגָּט מִיר נִיט דָעַם וּוַיַּן פָּלָעַט
אָזֶן אַסְמָע דָעַם קָאָפָּה! אָז דָא אַיְן עַד אַחְוָן, פָּאָלְגָּנָס צָו אַיְנוֹיאָן אָזֶן
טו אַיְם שָׁעָם!

ארויסגענומען אַ פַּאֲרָטִיגֶּאָר. אָונְטַרְיוֹגָעַטְרָאָגָן בְּפָנָיו :
— גִּיטָּא |

זוי הַאֲבִין פָּאָרְדוֹכְעָרט, גַּעֲזָפֶן אַ וּוּיְלָע אָוּן בֵּי מַשְׁחַן הַאַט דָּעַר
מִוּרְגַּעַת בְּאַכְּלָנָה גַּדְעָז וּוּיְנָן, גַּעֲפָצָנָט וּוּ נְאָך אַרְיִינְגְּזָבָאָפָּן דָּעַם יְוָגָג
עָר זָאָס וּוְעָר אַ גַּעַפְּלָזְוּמָעָר

סעיף ה – אודאי לאנדסמן? אז כ'דריקען אונ איעיר קמץ, אַ יאָגֵן?

— אֵיר זִינֶת אָזִיד אַיְאָטָעָר? — הָאָתָּה גַּעֲנִי גַּעֲשָׂמִיכְלָט.

— נאך ווואט פאר א יאטשר, ב' קומ פון סטאמ 'מוקומ'! — החט
משה פמעט ווי אויטגעשריגן און באיל אַפְּגָעָזִיגָּזֶט — געמווזט אַבער
אנטלוויפן! ווואט וויסט איד, ווואט? אין אַלְעָ גַּדְעָנָעָץ=שְׁטַעַתְּלָעָן אויף די
בְּאַחֲנוֹתֵין אַי גַּעֲוָעָן מִין בַּיְלָד אָוֹן ווי אַיר קוֹט מִיךְ אָן, האט די דָעַ
אייזוֹרגן צוֹגְעָזָגֶט אַסְוָעָמָע גַּעַלְטִיעָדָן, וווער עַט ווועט מִיךְ בְּרַעֲנָגֶן אַ
לְעַבְּדָוִיכָּנוּ!

בעני, וכן הנטן בין אהער פמעט ווי זיך ניט אינגעעהרט וואס
טעה רעדט צו אים, הנטן מיט אמאָל אַנגענשפֿאָרט בידע הענט אָן טיש,
אנגעקייט משתן מיט אָפָּאר דורךדריגונגנד אָויגן, אָנוּ עס אָין אִם אָזש
קְאָלֶט גְּעוֹזָרָן, אָוּן אָ פֿאָרִינְטְּרִיטְּרָעָר גְּעַרְבָּעָט:

— וואס היסט די ריגירונגע האט צווענאגט אַסומע געלט ?
משה האט בעפילט, און ער האט שווין איינגעפעידיט, און אעוווען
זיכאָר, און דער העכט וועט זיך שוין אַזוי לייכט ניט אַרויסטפֿאנטערין
הו זייןע הנעט.

— דָּאַס אִין, מִיסְתַּעַר, אֵן אִינְטַרְעֶסֶטֶןְטָע גַּעֲשִׁיכְטָע — הַצְּטָמָה
גַּעֲזִיכְגָּן דִּי וּזְעַרְעָר — בָּעָרוֹס אִין אִיצְטָנִיט נִיט דִּי צִירָט, פְּרִי אַגְּלָעָע

אָגֹתִית, מֵיד וּעֲזָן וַיְד טְרֵפָן נָאָך אַמְּקָל, וְעוֹלָא אַיְדָא דַעֲרַצְיִין!
 אָזֶן וּוָאָס וּוַיְסָט אַיר, אַטְילָוּ דָא אַיְנָ אַפְּמָעָרִיקָג, בֵּין אַיְנָ אַיְדָא
 צְעִיטָמִים נִימָט גְּזֻוּעָן זִיכָעָר! רַומְפְּנִישׁ שְׁפִינְגָעָן וְצַעְנָעָן מֵיד
 גְּעַן אָוִיךְ טְרִיט אָוָן שְׁרִיט אָוָן כְּהָאָבָּן מְרוֹא גְּחַחָתָם, מַע זָאָל מֵיד
 נִימָט אַיְבָּרְגָּעָבָן דָּאמָם רַומְפְּנִישׁן קָאנְסָוָה אַיְנָ דִי הַעֲנָט אַרְיָין! וּוֹ אַיר
 קָוְקָט מֵיד אָז, הָאָבָּן אַיְנָ אַבְּסָל דַוְרְכָּעָמָאָכָט אָוִיךְ מִין לְעַבְן!

דצ"ר "ווינטער" אין צונזע Komutzן.
 — נאך א קרייג ווין — האט בענ' געזאנט און זיך גזרענדא
 צו משחן — נעם טפטע!
 משה האט געמיילעך אונגעזונומען דעם "ווינטער" פאר א האנטוּן,
 אים געללאפט איבער דער פלייצע, ווי אן אלטן באקאנטן, און אים
 גמעט אַריינגעגעשריגן אין אויעז:
 — מאך מיד א "סטיק" מיט "פרענץ פָּטִיטָעֵס", נאך א
 קרישן, הערטט, רודאלע!

אוישן, האוטומט, זו זרין. אין קעלער אין געוואָרן אלֶּץ לעבעדיקער. דער ווינ האט דאַט
ועלט צונומען, געמאָכט פון אלֶּט — יונג און פון יונג — אלֶּט, האָטן
עלטערע מענער אַרְוֹמְגַעֲנוּמָעָן יונג עמִידְלָעָן, פֿאָרוֹאָרְפָּן די גַּאֲלָעָן
אָוֹן הייזעריך באָגְלִיט שְׂפִילְקָאָסְטָן. אין אַוְילְעָ אַרְוֹם אַיְזָשָׁה
געזעטן אַיבָּעָר אַסְטִיקָּיָן, הנָּאָה גַּעַהָאָט, ווֹאָס נַּאֲךָ יַּעֲדָן שְׁבִּינָה מִינָּן
מעסער, טְרִיפְטְּ בְּלוּט, פֿאָרטְרָוְנְקָעָן מִיט ווֹיִינָן אָוֹן דְּרָעְטְּלִישׁ ווּ דְּיָ
שרִיפְלְעָן אַיְן קָאָפָּן וּאַקְלָעָן זִיךְ, די צָנוֹג וּפְעַרְתָּ לְיוֹזָעָר. ער האָט זִיךְ
גענטער צוּגְרוֹקָט צו בענֵין אָוֹן פְּאַטְמָעָן אַיְם אַינְגְּבָרוּמָט אַיְן אוּזָרָן:
— אָוֹן היינְט, מִינְט אִיר, אַיְן בעַטָּר? סְקָאָן וַיָּן, אָוֹן אַפְּלָוָן
איַצְטָן, בְּרָעֵד מִיט אִיךְ, הִתְּנַמֵּיד אַפְּאָר אַוְיגָן! אָוֹ מַעַן קוּקָעָ
מִיד נַּאֲךָ אוּפָּה טְרִיטָן אָוֹן שְׁרִיטָן!
אַינְטִינְקְטָוּוּ האָט זִיךְ בענֵין אַרְוֹמְגַעְקוּקָט. ער האָט אַציְטָעָר
געטָאן, אַיְן אַוְוִינְקָעָן אַיְזָעָסָן אַמְּאָן אַגְּקָעְסְּטָלְטָעָר קָעָפָּ
אַיבָּעָר אַגְּלָאָן ווֹיִינָן אָוֹן פּוֹן אַיְם קִיְּן אוּגָּג נִיט אַרְאָפְּגָעָלָאָט. בענֵין
איַזְעָוּזָן זִיכְעָר, אָוֹן עַס אַיְם אַדְעָקְטָיוֹו. ער האָט מַעַר נִיט גַּעַט
קוּקָט אַחֲנָצָו, זִיךְ גַּעַטְרִיטָלָט, גַּעַפְּלִיטָט, ווּ די אַוְיגָן בְּרָגְנָעָן אַיְם
אַיְן קָאָרָק, שְׁטָעָן אָן גַּעַוְאָרָט, אָוֹ יַּפְּדָעָ מִינְט זַאֲלָ דָּעָר פְּרָעָם.
דָּעָר זִיךְ אוּפְּהָוִיבָּן, אַרְוִיפְּלִיגְּזָן אוּרִיךְ אַיְם אַהֲנָט אָוֹן אַיְם אַרְעָצָן

סטירן. בעני האט זיך ניט אינגעעהרט, וואס משה האט גערעדט, בלוייז גע-
קלערט ווי זיך אַפְּצָוֹטָרָגָן פֿון קָעֶלְעָר אָוָן מִיט אַמְּאָלָן אַיְן אַיְנְגָעָ-
פֿאַלְן, אָוָן וּוּעָר וּוּיסְט, טָאָמָעָר אַיְזָוּ דָעָר פֿרָעָמְדָעָר, מִיט וּוּלְכָן עָרְדָעָט
איַיך אֵדְעָדְקְטִיוֹ ?

— סְפִּרְעָג אַיְיך — האט משה אַנְגָּעָנוּמָעָן בעניין פֿאַר אַהֲנָט
קָאָן זִיְן עָפָעָס שְׁרָעְקְלָעְכָּרָט, וּזְסְגָּאָנְגָּעָז לְעָבָן טְרָאָכָט, אָוָן עַמְּעַצְּמָר
קוּקָט דִּיר גָּאָן ? וואס צִיטָעָט אִיר אַיְזָוּ ? סְאַיְזָוּ אַיְיך קָאָלָט ?
— וואס פָּאָלָט אַיְיך אַיְזָן ? — האט בעני גַּעַשְׁטָאָמָלָט אָוָן בעט
מעשה גַּעַשְׁרָאָכָט — עָרְמִינְט, מְסֻתְּמָא, עָרְהָאָט פֿאַר זִיך אֵיאָלָד ! נְעָ-
וּעָר מִין !

— אָוָן וּוּדוֹ שְׁטָעַלְסָט נָאָר אַפּוֹס, — האט משה אַיְם פֿעַסְטָעָר
אַנְגָּעָנוּמָעָן — וּוּדוֹ טְוָסָט נָאָר אַגְּנָעָז — וּוּיסְט מַעַן ! וּוּדוֹ טָאָגָסְט,
דָּאָרָט נְעַכְּטִיקְסָטוֹ נִיט ! אִיר פֿאָרְשָׁתִיטִיט ? אַזְוִי לִיְדָט אַמְּעַנְשָׁט, גִּיט אָוִיס
פֿון טָאָג צָוֹרְקָאָן קִינְעָם אָרָט נִיט !

— זַע נָאָר, וּזְעָר מְאָכָט זִיך תְּמוֹאָטָע, דָעָר «סְאַן אַךְשָׁע, גָּאָן»,
וּזְעָלְפֿאָרְרָעְדָן דִּי צִיְן ! אוּבָר עָר טְשָׁעָפָעָט זִיך נִיט אָפּ פֿון מִיר, בְּרוּנָ-
אַיְיך אַיְם הָעַנְט אָוָן פִּיס ! — האט בעני זִיך גַּעַשְׁרָאָכָט אָוָן גַּעַזְגָּט —
פֿאַר וואס זָאָל אַיְיך נִיט פֿאָרְשָׁתִיט ?

— אָט זִיכְן הַוְּנְדָעָטָעָר מְעַנְשָׁן — אַיְוֹ מִשְׁה וּזְעָרְגָּאָגָעָן —
טְרִינְקָעָן וּוּין, אַמְזָוִירָן זִיך מִיט דָאָמָעָן, אַיְן דָעָרְהָיִים וּוּאָרְטָן גַּוְוִוָן
אוּפּ זִיך וּוּאָרְעָמָעָ בְּעַטְנָן אָוָן קִינְעָרָ פֿון זִיך טְרָאָכָט נִיט, אָוָן אַיְיך אַיְ-
דָעָם אָוִיסְגַּעַשְׁטָרָאָנְזָוִירָטָן פְּרִינְצְ-אַלְבָעָרָט, וּוּעָל מְוֹן שְׁלָאָפּן עַרְגָּעָץ אַיְ-
אַפְּאָרְקָ מִיט ...

בעני האט גַּעַזְעָן, וּזְעָר מָאָן אַיְן דָעָם גַּעַקְעַסְטָלָטָן קָעָפּ האט זִיך
אוּפְּגַּעַשְׁטָלָט, גַּעַנוּמָעָן גִּין צָוּ זִיך טִישָׁ, האט עָר זִיך אַרְיָס גַּעַטָּן
פֿון מְשָׁהָסָהָן, אַיְם שִׁיעָר נִיט אַרְאָפְּגַּעַוּאָרָפּן פֿון בְּעַנְקָל, פֿאָרְגָּעָסָן
די רָעָשָׂט, וואס דָעָר «וּוִיטָעָר» האט אַיְבָּעָרְגָּעָלָאָזָוּט אַיְפָּן טִישָׁ, אָוָן דָעָר
זְקָסְפּוּסִיקָעָר יָוָג אַיְוּ אַרְיָיס פֿון קָעֶלְעָר וּזְרָות.

א הוי אויף גארען ספרדים

א הווין אויף גארעך סטריט

זוי ווינגען אויף גארעך סטריט אין צוויי קליענץ צימערלען.
די האָלְבְּפִינְסְטַרְעַ אַיְמְפֶּלְעַן זענען אַנְגַּעֲפָאַקְט מֵיט שְׁמַעְטָעַ. אַנְ-
געַשְׁטַוְפְּטַע זעַק מֵיט צְפַרְאַטְעַס פָּאַר שְׁנִידְעַרְס לִיגַּן בֵּין אַונְטַעַר דָּעַר
סְטַעַלְעַן. שְׁוֹתָאַש, שְׁפִיצַּן, קָאַלְיְוַטְעַ טְעַנְגְּגַעַס וּוּאַלְגְּעַרְן זַיְקַן גַּיְנִינְגַּן
וּוַיְן, צְעוֹיקְלַטְעַ בְּעַנְדַּעַר הַנְּגַעַן אוַיְף שְׁטַרְקִילְעַן, וּוֹאָס צִיפַּן זַיְקַן
איְבַּפְּרַדְעַן דַּי צִימְעַרְלַעַן, אָנוֹ בַּיְם עַרְשַׁן אַרְיִינְקָומְעַן מִינְטַמְּפַן, אָנוֹ
דָּעַד פְּאַרְוּאַקְסְּפַנְפַּר רַ' מַעַנְדַּל, מֵיט דַּי שְׁוֹאַרְצַעְעַ פָּאוֹת, וּוּגְלַאַקְעַן
טַע צַעַם, וּוֹאָס שְׁפִירִיזַּט צְוִישַׁן דַּי פִּילְמָאַרְבִּיךְעַ בְּעַנְדַּעַר אָנוֹ מַהְוַת
זַיְקַן, אָנוֹ אַכְשַׁוְמַמְאַכְעַר.

אוַיְף דַּי שְׁמַאְטַבְסַס זִיצְט לְאַה, רַ' מַעַנְדַּלְס וּוַיְיבַּ, אַקְלִינְגַּן, אָנוֹ
אוַיְסְגַּעַדְאַרְטַע, גַּרוֹי וּוּי אַטְוִיב, מֵיט אָנוֹ אַפְּגַעַשְׁאַסְטַן שְׁטַפְרַנְטִיכְלַע
איְבַּפְּרַדְעַן דַּי אוִינְגַּן אָנוֹ לְיִעְנַט אַוְיפַּן קָוֵל מִיט אַתְּחִינְהַ-גִּיגַּן אַדְיִיקְוָן.
יִדְיִישַׁן רַאמְּפַן.

צַו אַיר רַעַכְטַעַר הַאנְט זִיצְט אַיר אַיְינְצִיקַע טַאַכְטַעַר — אַ
בְּלִיךְן מִידַּל, בּוּגִיק, וּוּי אַפְּלַאַנְצַן, וּוֹאָס פָּאַרְבְּלַאַנְדוֹשְׁעַט אַמְּאַל אַיְן
אַפְּיִיכְטַן, פִּינְסְטַרְעַן קָעַלְעַר, שְׁפַרְאַצְט אַרוֹיסַס פּוֹן צְעַפְוִילְעַט גְּרִינְס.
זַיְקְאַרְטִירַט פּוֹן אַזְאַק אַרוֹיסַס פֻּרְלְמוּטְעַרְנַע קָנְגַּפְעַ אָנוֹ אַפְּאַרְחַלְוָם-
טַע הַעֲרַט זַיְקַן אַיְין, וּוּי דַי מַוטְעַר לְיִעְנַט. צַו דָּעַר מַוְתַּעַרְסַס לִינְ-
קָעַר הַאנְט זִיצְט אַיר אַיְינְצִיקַע זָוָן — אַצְוּעַלְלַי-יַאֲרִיקַעַר קָאַלְיִיקַע
מֵיט אַיְסְגַּעַבְיִיגְעַנְזַס פִּיס, וּוּי פִּילְגְּנוּגְנוֹס, שְׁמִיכְלַט אַידִיאַטְיסַס אָנוֹ
צַיט אוַיְף הַפְּקַעַלְעַן "וּוַיְבַּלְעַד" אוַיְף טַאַוְלַעַן.

אָנוֹ עַס דַּאַכְט זַיְקַן, אַלְעַ דַּרְיַי זענען אוַיְסְגַּעַוְאַקְסַן פּוֹן דַי
שְׁמַעְטָעַס, קְוַמְעַן קִינְמָאַל נִישְׁתְּ אַרוֹיסַס פּוֹן דַי פִּינְסְטַרְעַץ צִימְעַרְלַעַן,
אָנוֹ עַס אַיְן שְׁחוּר צַו גַּלוּבַן, אָנוֹ זַיְקַן ווֹיְנַעַן אָנוֹ שְׁכַבְתַּ מֵיט דָעַר
רַיְזִיקַעַר וּוּלְיַאֲמְסְטְּבּוֹרְג-בְּרִיךְ.

רַ' מַעַנְדַּל נַעַמְתַּ אַרְקַט פּוֹן אַקְלִינְגַּם גַּאַז-אוֹיְוָן אַשְׁפְּלַעַן מַטְ-

קרופניק, גיסט און אין אַ שיטל און עסט מיט ברויט. די לאָנוּגע באָרד מיט די וואָנסן פְּלאָנטערן זיך אַין דער שיסל, לאָזֶן ניט עסן אַון ער שְׁווֹיגט גִּין, צַעֲקִית ניט, ווי ער וואָלֶט פָּן עסן קִיְּין הנאה ניט געוֹאָלֶט האָבן. באָלֶד נעמט ער בענטשן. ער הילט אַין דָּס פְּנִים אַין דער באָרד, אַין אַ פְּאָרְשְׁטִיקְטָר, ווַיְגַעְנְּדִיקְעַר נִגְּזָן טְרָאָגְט זיך אַיבְּעָר דער שְׁטוֹב.

לאה הערט אוּף לְיִיעַבְּעַן, הערט זיך אַין, ווי דער מאָן בענטשְׁטָן, אַין אַין קָאָפּ פְּלאָנטערט זיך אַיר, אַזְּוִינְט זֵיז האָט גַּעֲבָוִירְן דעם קָאָלִיְּן, האָט מענדֵל אַינְגָאנְצָן זיך דְּעַרְוִיְּטָרְט פָּן אַיר. ער האָנְדָּלֶט ווַיְגַעְנְּךָ, זִיכְּתָּן גַּאנְצָע טָעַג אָון לְעַרְנָט, ווּעְרָט פְּרוּמָעָר פָּן טָאג צו טָאג אַין זַיְּלָעָפְּן אַין גְּרוּיס דְּחֻקָּות. בֵּין אַן אַנְדָּלֶט מְאַמְּעָד ווָאָלֶט אַזְּאָז מִידְּלָן גַּעֲוָעָן. מיט לְיִיטְּן גְּלִיְּךָ, אַדְּעָרוֹאָקְסָעָנָע טְאָכְטָר, בֵּין מע דְּעַרְלָעָבְּט עַס, אַין דָּא גָּאָרְבִּיט! זַי אַינוֹ שְׂוִין מִידְּ רְעַדְנְּדִיק ...

אַ פְּאָרְבְּעַנְקָטָע קוּקְט לאָה, ווי דער מאָן שְׁפִּרְיִזְּטָט שְׂוִין ווִידָּעָר פָּן אַין ווַיְגַעְנְּךָ אַין צְוַיְּתָן, אַין אַ פְּאָרְבְּיִטְעָרְטָעָר פְּרָעָגְט זַי אַים צְוָם הַוְּגָהָה: דְּעַרְטָסְטָן מְאָל:

— מענדֵל, וואָס וועַט זַיְּן דער תְּכִלִּית?

— וואָס מיַינְסְטָו? — שְׁטָעָלֶט זיך מענדֵל מיט אַמְּאָל אַפּ, טָוט אַג וואָרַח מִיטְּן קָאָפּ אָון מִיט דער האָנט, ווי אַפְּלָגָג, ווּלְכָבָע ער האָט עַט-לְעָכָע מְאָל אַוּוּקְגַּעְטְּרִיבָּן, וואָלֶט אַים ווִידָּעָר אַבְּיס גַּעַטְאָן.

— כְּמַיִּין, לְאָמֵר זַי נִיט נַאֲרָן, פִּיגְעָלָע אַיז שְׂוִין נִיט קִיְּין קִינְד ... גַּעַזְוָאָרָן אַכְּצָן יָאָר אָון דִּיךְ הַחִיבָּת נִיט אָן צו אָרָן ... בִּיסְטָדָאָכְט זיך אַטְאָטָע ... צְוַיְּוִיס, אַנְדָּעָרְטָע מִידְּלָעָר גַּיְעָן אַיְּחָד בְּעַלְעָר, גַּיְעָן אַין אַטְאָנְצְּזָאָל, בַּאֲקָעָנָע זיך מִיט יְגַעְנְּלִיְּט ... אָן דָו לְאָזָט יְיִנְטָר אַרְדִּיס אַיְּחָד דָעַר לְיִכְּטִיקְעָר שִׁין, דָאָרְפְּסָטָו זַעַן עַפְּעָס אַתְּכִּית ... פִּיגְעָלָע ווּעָרָט פְּאָרְפְּלָאָמָט פָּן דער מְוּטָּעָרָס רְיִיךְ, צִיפְּט זיך פָּאָרְן:

פְּאָרְטָוָך אָון צְעוֹוִינְט זיך נִיט שִׁיעָר :

— וואָס ווִילְסְטָו? אָוּ כְּבוֹיל נִיט קִיְּין חַתְּן!

דער קָאָלִיְּקָע שְׁטָעָקְט דער שְׁוּוּעָטְטָר אַפְּינְגְּעָר אַין פְּנִים אַרְיִין, צְעָפָנְט אַמוֹיל אָון שְׁטְשִׁירָעָט מִיט דִּיךְ צִיְּין — כִּי, כִּי ... רְ, מענדֵל, אַ הַוְּלָעָר, אַן אַיְּגָעָבְּוִוְגְּעָנָעָר, מיט אַלְאָגְעָר, שְׁוּוֹאָרְצָעָר בָּאָרֶד אַיְּוֹן אַבְּעָרָן גָּאָרְטָל, מיט אַפְּאָר פִּיעְרִידְקָע אַוְיָגָן, וואָס קוּקְן קִיְּיָה-

נעם ניט אָן, ענטפערט ניט. ער נעם אָזאָק מיט "טרימינגס" אויף די פַּליַּיצְסֶס, שטייט אָוילעַז מיט אָצעעפֿנטן מולֵל, ווי ער וואָלט זיך גִּזְקְּלִיבָן עֲפָעַס זָאנַן, טוט אַמְּאָךְ מיט דער האָנטַן, קושט די מזווה און גִּיט אַרוֹיס.

ר' מענדַל אִיז אויפֿגעָרְוִימֶט. ער האָט פַּאֲרָקוּיְפַּט אִין די ערשות צוּווַי, "שַׁעַפְּעַר" דעם גָּאנְצָן זאָק מיט סַחְוָרָה. ער גִּיט אִין מיטן גָּאָס מִיטָּן זַעַקְלָן אָונְטָעָרָן אָרְצָם אָן פִּילְטַן, אָנוֹ סְיוּעָט הַיִּנְבָּט זַיִּין אַמְּזַדְּדִיקָּעָר טָאגַן.
אַנְידָּעָרִיקָּעָר, ברִיטְבִּינְיִקָּעָר יִיד, מיט דער באָרְד אַריַּינְגָּעָן.
מאָכָּט אִין ווּעָטָל אַרְיִין, מיט אַזְעָקָל אַוִּיכְטַן די פַּליַּיצְסֶס שְׁטָעַלְט אִים אָפְּ אִין מִיטָּן גִּין:

— האָלָא, ר' מענדַל, וואָס מאָכָּט אִיר?

— האָלָא, ר' משה כ'הָאָב אִיךְ טַאָקָע שַׁוִּין לְאָנְגָּג נִיט גַּעַן!
זָעַן! כ'הָאָב גַּנְהָעָרט, אִיד ווּוִינְטַן נִיט מַעַר אִין דַי מִקְמוֹתָה, הָא?
— זָעַט מִינְיָע אָזְזָר גַּעַטְאָרְבָּן, ווּזְיַין אִיךְ אִין בָּרָאָנוּוֹי.

— אָן ווי אִיז מיט פרְנָסָה?

— מיט פרְנָסָה, אִיז, גַּלְוִוִּיבֶט צו גָּאטַ, הַלוֹאִי אַוִּיכְט אַלְעַ יִידַן גַּעַזְגַּט, נַאֲר — טָוט ר' משה זיך אַוִּיש אַבְּעָר דַעַר באָרְד, וואָס שְׁטָעַט אִין בּוֹזִים אָזְזָר זִיפְּצָט אָפְּ — שְׁוֹעָר, ר' מענדַל, אָן אַוִּיכְט, נַאֲר וּמָעַר עַס זַאֲל זִיְּן מִיט די קִינְדָּעָר, סְעַלְטַסְטַע, פָּאָרְד שְׁטִיטַט אִיר מַךְ, אִיז צְוַעַלְתַּף יִאָר, אַמְּתַ, אַקְלָגָן מִידַּל, אַבְּעָר נַאֲר אָלִיְּן אַקִּינְד, דַאָרְפַּהְאָבָן, מַע זַאֲל אַרְוָם אִיר אַרְוָמְגִין. ווּעַן סְמָאָכָּט זיך מִיר אַזְוִי אַלְיִיטִישָׁעָר שִׁידּוֹן, ר' מענדַל, נַאֲר גַּעַלְט שְׁטִיטַט אִיךְ נִיט, וואָלְט אִיךְ חַתּוֹנָה גַּעַחְאָט.

— אִיר האָט, דְּאָכָּט זיך, פִּיר קִינְדָּעָר, זַאֲלָן גַּעַזְגַּט זִיְּין, הָא?

— כ'הָאָב, קִינְיָן עַיִּן הַרְעָ, פִּיר דַעְרוֹוָאַקְסַעְנָעָ קִינְדָּעָר, סִינְגָּס-טוּ אִיז דַּרְיִי יִאָר אַלְטַן. מַע קַאֲן זִיְּ שִׁיקָּן אַגְּאָנָג, אַוִּיסְוָאָשָׁן אַגַּע-שִׁיר ... נַאֲר גָּאָר נִיט, כַּוּעַל אִיךְ זָאנַן, ר' מענדַל, אָנוֹ אַמְּפִירִיקָע אִיז דַּאֲר אָן אַגְּגַעַל אַפְּעָנוּ וּוּעַלְט אָזְזָר כְּוֹוִיסְ שַׁוִּין מִיט וּוּעַם כְּטוּ אַשִׁידּוֹן? קַלְעָר אִיךְ, אַיְדָעָר צו טַאָפָּן אִין דַעַר פִּינְסְטַעָר, ווּעַן סְמָאָכָּט זיך מִיר אַזְוִי אַהֲיִמִּשׁ מִידַּל ... כְּחוּיִס ...

— ס'וועט זיך מסתמא מאבן — באָרוּקַט אִים ד', מענדען —
פֿאָרוֹאָס קומט אִיר אַמְּלָאַ נִיט אַרְוִיף, אָז אִיר זענט "דָּאוֹן-טָאָזָן"?
כִּיּוֹצֵל אַיְךְ זָגָן דָּעַם אֲמָת, כִּיהָאָב דִּי לְעַצְמָאַט טָגָן זיך
טָאָקָע גַּעֲלִיבָן צו אַיְיךְ. אָז עַס קומט אַלְּץ נִיט אַרְוִיס, אִיר זָהָב
גַּאֲךְ אַין דָּעַר וְעַלְפָעַר דִּירָה?

— יְאָ, אַיְיף גַּאֲרָעָק סְטוּרִיט, וְעוֹשֶׂ אִיר קומען?

— כִּיּוֹצֵל קומען!

— גּוֹד-בָּאָי!

— גּוֹד-בָּאָי!

ד' מענדען גִּיט אַין מִיטָּן גַּאֲס פֿאָרטִיפְּט אַין רְפִּיגּוֹות אָוָן
קְלִיעָרָט, אָז לְאָה אַיְן גַּעֲרָעָט — מַעַן דָּאָרָף אַטְּרָאָכְט טָאָן וּוּפְּנָן
פֿיְגַּעַלְעָן. אִיט פְּאָלָט אַיְין, אָז מִיטָּן מְשָׁהָן וּוּאָלָט גַּעֲוָעָן אַגְּטִיפְּרָאָר
שִׂידָּרָה, אַטְּרוּמִינְגָּס-פֿעַלְעָרָה הַאָט גַּוטָּע קְוִינָם אָוָן, דָּעַר עַיְקָר, אָז
עַרְלַעְכָּר יְיָד נִיט קִין עַמְּ-הָאָרֶן.

אוֹיפְּ זַי שְׁמַעְטָעַס וִיצְטָ לְאָה מִיטָּן דָּעַר טָאָכְטָר. פֿיְגַּעַלְעָ
הַאָלָט אוֹיפְּ צְשֻׁפְּרִיטָעָה הענט אַנְגְּוּזְוִיקְלָעָט טָאָשְׁמָעָס אָוָן דִּי מַוְּטָּפָר
וּוּיקְלָט אָוִיס קְנוּילָן. אָן אַזְּיִיט זִיצְט דָּעַר קְאָלִיקָע, כְּאָפְּטָ פְּלִינְגָן,
הַאָלָט זַיִ בִּיטָּן אַוְיָרָפָר דִּי פֿלִינְגְּלָעָן אָוָן הַעֲרָת זַיִ אַיְין, וּזִי
זַיִ צְאָפְּלָעָן זַיִ אָוָן זְשֻׁמְעָן. אָין צְוִוִּיטָן חַדְרָ בִּי אַנְאָפְּטָ-לְאָמָּפָ
זִיצְט ד', מענדען אָוָן לְעַרְנָט שְׁטִילָ מִיט אַטְּרוּיְצָרִיקָן נִיגָּן. דָּאָס
שְׁטִילָעָגָן טְרָאנְט זַיִ אַיְבעָר דִּי חַדְרִימְלָעָן, בְּלִיְיבָט. אָין דִּי
אוֹיעָרָן, וּזִי אַזְּוּמְעָרִי, אָוָן סְאִיזָן שְׁוּעָר צו זָגָן, זַי דָּאָס קְוִוָּט
פָּוֹן דִּי גַּעֲפִינְיִקְטָעָ פְּלִינְגָן, זַי פָּוֹן ר', מענדען אַוְמְפִיקָן גַּעֲזָאָגָן.
ר' מְשָׁה קומט אַרְיָין אַין שְׁבָתְדִיקָן רָאָק, גַּעֲמָאָכָט פָּוֹן גַּוְּגָן.
צִיקָּר אַלְפָאָגָן.

— גּוֹט בְּאָוָונָט!

— גּוֹט נְאָוָונָט! — עַנְטָפָעָרָן לְאָה מִיטָּן מענדען.
לְאָה לְאָזָט לִיגָּן דָּעַם קְנוּילָ מִיטָּן טָאָשְׁמָעָס אָוָן שְׁטָאָלָט זַיִ
אוֹיפְּ. פֿיְגַּעַלְעָ בְּלִיְיבָט זִיצְן אַרְוִיקָע, הַאָלָט אוֹיפְּ דִּי צְשֻׁפְּרִיטָעָ
הַעֲנָט דִּי אַוְיְגְּזְוִיקְלָעָט טָאָשְׁמָעָס, קוֹקָט אָן ר', מְשָׁהָן אָוָן רְעַדְתָּ קִין
וּוּאָרָט נִיט. זַי וּוּיסְט, אָז דָּאָס אַיְן אִיר חַתָּן — קומט הַיְוָתָן אַפְּ.

שטעגן די חתונה. זי וויל זאגן, און זי האט אים פִּינְט, און זי וויל ניט קיין אלטן יידן מיט אַ-וַּוִּיסְקִי, אַ טאָטֵן פֿוֹן קִינְדֶּרֶר פֿאָר אַ מאָן, אָז... זי גַּעֲמֵט זִיךְרְטִירִיסְטְּלָעָן, פֿילְטֵן עַקְלֵן צוֹ משָׁהָם לְאָגָן. געד באָרד, קְרִיגְטְּ פִּינְט טָאָטָע-מָאָגָע אָוֹן לְאָוֹט אָרָאָפְּ דִּי אוּיגָן.

— זִיכְטַּמְתָּ, רַ' משה! — רָוקְטַּ לְאָחָ אִים צוֹ אַ שְׂטוֹלָה.

— זִיכְטַּמְתָּ — הַעֲלֵמָט רַ' מעַנְדֵּל אַוְנְטָפָר, שְׁפְּרִיזְטַּ אַן אוּסִים-גַּעֲרוּמִיטָּעָר אַיבָּעָר דְּצָרָ שְׁטוּב, דִּיבְּבָט אַהֲנָטָן אַן אַהֲנָט אָוֹן וּפְעַנְדָּט זִיךְרְ צוֹ פִּינְגְּעַלְעָן, וּוַיִּסְטַּט אָז זִיךְרְ נַאֲךְ אַקְינְדָּ, דְּצָרָצָנוּ נַאֲךְ אַן אַמְּעָרִיקָןְעָרָ מִידָּלָ, קָאוֹן, מַסְתָּמָא, נִיטְ גּוֹט קִיְּן יִדְישָׁ — שְׁוּוֹיְגָט זִיךְרְ, עָר בְּעֵט פִּינְגְּעַלְעָן זַאַל אִים מַכְבָּד זִיךְרְ מִיט אַגְּלָעָזָל טַיִּ, קוּקְט אִיר אַין דִּי אוּיגָן אָוֹן אַיְזְ גִּילְקָעָן.

פִּינְגְּעַלְעָן פֿילְטֵן, אָז זִיךְרְ דִּי אַומְּנְגְּלִיכְלְעַכְסָטָעָ, אָז ווֹי וּוְעַט זִיךְרְ וּוְיִזְנְן מִיט אֹזָא מַאן פָּאָר אַירָעָ חַבְּרָטָאָרִינְסָ? זִיךְרְ זַיְצָט זִיךְרְ אַוְיִינְקָל אַן פָּאָרְגָּעָסָט זִיךְרְ.

זִיךְרְעַטְפָּט זִיךְרְ אַפְּטַמְּטַמְּט מִיט סִידְגִּין אַוְיִף דִּי טְרָעָפָט. עָר וּזְעָרִיט הַעֲכָר אָוֹן שְׁגָנָעָר פֿוֹן טָאָגָן צוֹ טָאָגָן. זִיךְרְהָאָט בְּאַמְּעָרָקְטָן, אָז עָרָ רָאוּירָט זִיךְרְ שְׁוֹיְן אַוְיִף. זִינְט זִיךְרְ אַזְוִיְּסָט פֿוֹן סְקוֹלִיּ, הָאָט זִיךְרְ אַוְיִיפְּגָנָעָהָרָט צוֹ רַעֲדָן מִיט אִים אָוֹן אָז זִיךְרְעַטְפָּט זִיךְרְ אַוְיִף זִיךְרְ טְרָעָפָט, וּוּטָרָן בִּידְעָ וּרְיָת אָוֹן בְּאָגְרִיטָן זִיךְרְ. זִיךְרְהָאָט אִים אַזְוִיְּסָלִיבָן זִיךְרְ וּוְעַט אִים הַיְּינָט זָאָגָן, אָז אַירָעָ עַלְעַטְרָן וּוְילָן זִיךְרְ חַתּוֹנָה מַאֲכָן פָּאָר אָז אלְטָן מַאן אַ-וַּוִּיסְקִי?... עָר וּוְעַט זִיךְרְ זִיךְרְ פֿוֹן אַוְנְטָפָר דְּצָרָ חַוּפָה אַוְעַקְעַמְּבָצָן...

די מַוְטָּעָר נַעֲמָט אַרְוּם דִּי טָאָכְטָעָר, קוּשָׁט אִיר אַין קָאָפָט אַרְיִין אָוֹן פְּרָעָגָט:

— טָאָכְטָרָשִׁי, אִיצְטַּמְתָּ אַיְזְ נַאֲךְ דָּא צִיְּטָ, אָוּבָ דְּצָרָ שִׁידְוָן גַּעֲפָעַלְעָט דִּיר נִיט, זָאָגָן, כְּיוֹלִיּ דִּיךְ נִיט נַוִּיטָן!

— גַּעֲוָוִיסָ, גַּעֲוָוִיסָ — כַּאֲפָט אַוְנְטָפָר רַ' משה — צַעֲפָנוֹת בְּשָׁהָה מַעֲשָׁה אַפְּאָר אַוְיִגָּן, צִיְּטָרָט אַיְגָגָאנְצָן, סְזָאָל דַּעַם מִידָּל אַמְּאָל אַנְאָרִישְׁקִיט נִיט אַרְיִין אַין קָאָפָט.

פִּינְגְּעַלְעָן עַנְטָפָעָרָט נִיט, צַעֲוָוִיְּנָט זִיךְרְ.

— אַיְוֹנָגָן מִידָּל שֻׁעַמְט זִיךְרְ — האָפָ אַוְיִיךְ גַּעֲוִיְּנָט,

סּוֹטָר!

זי זיגן בי שפט און אוונט, שמועטן וועגן היימישע זאגן
און ביט אוווקגין שטעלט מען אף די מהונה. ר' משה גיט
א הײַם א גֶּלְיִקְלָפְּצָפְּרָד. דער קאַלְיקָעַ כָּפָט נָאָךְ אַלְץַ פְּלִיגַן, מָאָטָעָרַ
זי און די פְּלִיגַן צָאָפְּלָצְן זִיךְ, זְשֻׁמְעָן. דער פָּאָטָעַ פָּאָרְטִּיפְּטַ
זִיךְ צָוִירֵק אַיְן אָסְפָּר, צָעָזִינְגַּט זִיךְ שְׂתִּילְעָר אַיְן טְרוּיְצְרִיכָּר וּיְפָרִיעָר.
די מָוֹטָעָר, אַקְלִינְגַּט, אַגְּרָהִיט, שְׂאָרַט זִיךְ צַו דָּעַר טָאָכְטָר, וּיְזִיךְ
וּוְאָלַט זִיךְ גַּעֲפִילַט שְׂוֹלְדִּיקָעַ קָעָגַן אִיר, נַעַמְתָּ זִיךְ אַרְוֹם אַיְן אַשְׁטוּמַע
וּוִישַׁט זִיךְ זַיְנִיךְ אַיְן פִּיגְעָלָעַס וּוִיכַּן הַאָלָג.

דאָס שְׂתִּילַעַג גַּעֲזָאנְג טְרָאָגַט זִיךְ אַיְבָּעָר די חַדְרִימְלָעָן, בְּלִיְגַּט
אַיְן די אַוְיעָרָן וּיְאַזְשְׁמָעָרִי אַיְן סְאִיז שְׂוֹעָר צַו זַיְגַּן, צַי עַס
קוֹמֶט פָּוֹן די גַּעֲפִינִיקְטָעַ פְּלִיגַן, צַי פָּוֹן ר' מָעַנְדָּלָס צָעָזִיאָזְקָעַן
גַּעֲזָאנְג.

١٦٦

אָרַבְּ מִעֵקָן, אֲמִיטְלָוּקְטִיקָעָן, בְּרִיטְטִיבִּינְיקָעָר יְוָגָן פָּוֹן אַיָּאָד
דְּרוֹטִיסִיק, מִיטְ עַפְסָ צְחִיהָשָׁע אָנֵן אַלְעָז זִינְעָ גְּלִידָעָר, אַיְזָ גַּעַשְׂטָאָז-
גַּעַנְעָן שְׁבָת אַיְן דַּעַר פְּרִי אַיְן קִידָּן דַּי בְּלוֹיזָ גַּטְקָעָס אָנוֹן
לְיִיְבָּל אָנוֹן זִיךְ גַּזְוָאָרְעָמָט בְּיִי דַּעַר "סְטִים-פִּיבָּ". עַר חָאָט נַאֲכָלָעָ
סִיק גַּעַהְלָעָן אַיְן דַּעַר רַעֲכָטָעָר זִיתָ פָּוֹן מוֹיל אֲהַלְצָעָרָנָע פִּיפָּקָע,
גַּעַשְׂפָּגָן אַוְיָף דַּעַר פָּקָדָלָגָעָ אָנוֹן גַּעַקְוָעָט, וֹי זִין וּוֹיָבְּ מַאֲכָט
אַגְּבִּיטָן.

— וווען איז ליל' געטומען, שפטע ?
שענוקל אַחערינגע, אִים אָפָגאַצְיָונָן אָן גַּעֲפְּרָעָנט דָּפָם מֵאן :

כ'וריינט נימ.

— שלעפטן זיך אויך אידס גאנצע נעצט אונ קיין סענט פאר
די אויגן וועט מען דערווילט ניט! דינגע געשעפטן, אייבעלע! כ'האָב
עם געדארפֿט?

— פונקט איזוי דיביגען, אווי מינגען! זי צאלאט ניט? טרייבט מען זי ארויס!

— חכם מיינער, דאס וויל זי דאך! טרייב זי אַרוויז, גיט
זוי דיר קיין סענט ניט, די גאנצע הונדערט טאָלער פֿאָרְפֿאָן! גלויב
מיר, וווען אַיד מִזּוֹר לְעַבֶּט, ווֹאַלְטַ זַי בֵּי מִיר נִיט גַּגְאַנְגַּעַן מִיט
אַאנְטַ פֿאָרְרִיסְעַנְטַם קָאָפַ! אָנוּ די מִזּוֹד הָאָט גַּאֲרַ נִיט קַיְן יִדְישׁ מַולְגַּע!
אוֹזָ נְבָתָח!

— פָּאַרְדוֹוָס גִּימֶט זֵי נִיט צְוָרִיק אַיִן קַּאֲבָרָעַט? — הָאַת אַיִּיף

געצ'זונן די גאנטקעס — ווי זי דערציילט, האט זי דאך דארט גען
מאכט שטילענער גשלט!

— כ'חאכ איר שוין עטלאכע מאָל געגעבען אַנցוועהערן, ענט-
פערט זי מיט אַהאָלֶב מוייל, נאָר ווי מיר שיינט, — האָט חוה גע-
מאָכט אַטראָט צום מאָן — שטעקט איזע דעם דאַקְטָאָרֶס קאָפּ!
קענסט דאָך אִים מיט זיינע זיסע רייד, אַבִּי סַקְאָסְט אִים קַיִן
געטלט נוֹיט, ווּצְטַע דער דיר צוֹזָאנֵגּן כְּיוֹוִיסּ נוֹיט-וּוֹאָס אָוָן דאָס קַאָלֶבּ
מַמְּינֶת, מסתמאּ, אָז עַד ווּצְטַע מִיט אִיר חַתּוֹנָה האָבָּן! נִיטָאּ ווּצְרַעַס זָאָל
לְאָכֵן! ווּיְסִיט, זִי גִּיטְּסִיט דָּאָר צוֹ אִים יַעֲדַן טָאגּ!

— איזו? דאס הער איך ערשות איצט! — האט איב האס-
טיק עטלעכע מאָל אַצִּי געטמאָן די פֿיעַפּ אָונַן אויסגעשפֿיגַן — וועל-
איך איר טאָקְזַּבְּאָל דָא אָפְשֵׁלְגַּן אַחֲתֹ�נָה, ווֹארְטַ!

— דו מיש זיך נאר ניט, הערטט? צויזט, ביטט א גרויסער
בריה קאָליעַ צו מאָן! קרייגן זיך קאָן אִיד אוּיך, פֿאֶרְלָאָן זיך
אוּיך מיר!

בימים טיש איז געזעטען וויליג, אַגעָּל יִנְגָּל פָּוֹן אֵיכָר אַכְּטָה,
מייט אַקלְּגָה, וַיְרֻעוֹדֵק פְּנִימָל אָוֹן אַוְיסְגַּעֲמִיטָן צַו קָוּקָן אַוִּיךְ דִּי
גַּנְיַע “טַאַטְּצַ-מַאַמְּצָעַ”, וּוֹאָסֶה הַאָבָן אִם נַצְחָתָן אַרוֹסְגַּעַנוּמָעַן פָּוֹן
יִתְּוֹמִים-הוּא. עַר הַאָטֶן גַּעֲגָעָן מִיטָּדִי פַּעֲדַעַרְשָׁעַ צַיְינְדָּלְצָרָךְ, וּוֹי אֵ
וּוֹעֲזָרְקָעַ, אַשְׁטִיקָל דָּאָרָר קָעָן זִיךְ גַּעַשְׁפִּילָטָמִיט לְאַלְעָן, וּוֹאָסֶה
אַיְוֹן גַּעַלְגָּוֹן אַוְנְטָעָרָן טִיש.

אָמֵן הַצְּדָקָה גַּעֲקוֹבָת אָוֹף דִּי צַעַשְׁטָעַלְטוּ מַאֲכָלִים אָוֹן זַיִן
אוֹמֶגֶלְוָמְפָעָרֶט קוֹוָאַדְרָאַט-פְּנוּמִים, מִיט דִי בּוֹלְטָע גַּדוֹלִיסְט אָוִינְגָן,
וּוֹאָס הַאֲפָנָה דַּעֲרָמָאנָט אֵי קָאַלְבָּ, אֵי אַבְּיק, הַצָּאָט זַיִד נַאֲרִישׁ צַעַלְטָע
שְׁפִילְטָע. עָרַ הַצָּאָט אָוּזְקָגְלִינְגָט דִי פִּיפֶט, גַּעֲמָאָכָט אַשְׁנָאָפָס, פָּאָרָ
בְּבִיסְן מִיט אַשְׁטִיקְלָ מִינְטָעָר-קָעָז אָוֹן אַצְּפָרִידְעָנָעָר זַיִד גַּעֲוָונְדָעָט
צָוּן וּוֹיְבָן:

— חווישין, צעהאָק די מילען מיט אַ צייבּלְקָצֶן, ס'אייז געשם-אָ — קער!

— אל-רייט, ווועסטו, אפשר, עסן א-ביסל איביגעפערעגעטע גען
היררכ'!

האפס דען ? —

— אָז כִּפְרַעַג — מִסְתָּמָא הָאָב אֵיךְ!

— טָא פַּרְעָגֶל זַי גּוֹט אַיִּין, — הָאָט אַיִּיב זַי גַּעֲבָעָטָן מִיט
אַ פּוֹל מַוִּיל צָוָג — טַו אַרְיַין אַיִּין שְׁמָאַלְץ אַ פָּאָר שְׂטִיקְלָעַךְ וְצְטָעַךְ
אוּיךְ!

— דו הָאָסְטָם, מִיִּין מָאָן, אַ גַּעֲשָׂמְדָטָן הָאָלוֹ!

— חֹהַשִּׁי קְרוֹין, זַעַץ דִּיךְ אַוְעַק עַפְעָס עַסְנָ — הָאָט
אַיִּיב גַּעֲקִיטָט מִיט בַּיְידָע בָּאַקָּן אָוֹן אַרְמוֹגָעָנוּמָעָן דָּאָס וּוַיְיב — נַעַם
עַפְעָס פְּרִיעָר אַיִּין מַוִּיל אַרְיַין, חֹהַשִּׁי. סְמָאַכְטָן נִיט, כּוֹעַל וּוְאַרְטָן,
אוּ נִיט וּוְעַל אֵיךְ אַסְוָר עַסְנָ!

— זַיִּין נִיט מְשׁוֹגָע, אַיִּיב — הָאָט חֹהָה אַ צְוָפְּרִידְעָנָע, וּוְאָס
דְּעָרָמָאָן צְעַרְטָלָט זַי, גַּעֲצִיגָּן דִּי וּוּעַרְטָרָא אָוֹן זַיִּין אַרְיוֹתְּגָעְדָּרִיט
פּוֹן זַיְנָעַ העַנְטָן — זַעַץ דִּיךְ אָוֹן עַס, וּוּעָרָ נִיט מִיט אַמָּאָל זַי גּוֹט!
אַיִּיב אַיִּין גַּפְוָעָן גּוֹט אַוְיְפְּגָעְלִיְיָגָט, צָרָהָט אַרְיוֹפְּגָעְצָיָגָן דִּי
גַּטְקָעָס, גַּעֲגָלָעָט וּוְילַיְן אַיְבָּעָרָן קָעָפָל, אַיְבָּעָרָן דְּצָרָ פְּלִיכִיצָע אָוֹן
אִים פְּלִומְרָשָׁט אַ קְנִיטָט גַּעַטָּאָן אַיִּין גַּעַזְעָס אַרְיַין:
— עַס, עַס, שְׁלַאֲחָתָן נִיט, בָּאָ מִיר, וּוְלִי, מִזְטוֹ וּוּצְרָן אַיִּוֹן
גַּאֲטָשָׁ מִיט בָּאַקָּן! — אָוֹן עַר הָאָט זַיִּין גַּעֲוָעָנְדָעָט צָוָם וּוַיְיב —
חוֹהַשִּׁי, זַי, גַּיבָּע עַפְעָס וּוְילַיְן אַיִּין מַוִּיל אַרְיַין.
— אָוֹנְטָעָרָן פָּאָרְטָוָן הָאָט אֵיךְ אָגָּר נִיט בָּאַהְאָלָטָן! לֹאָוּ עַר
עַסְנָ — שְׂטִיטָה דָּאָק אַוְיִפְּן טִיש.

— אָז עַלְטָעָרָן וּוּאָרָפָן אַרוּעָק אָן אַיִּיגָן קִינְדָּ, מַעַג זַיִּי דִּי
עַרְשָׁטָע כָּאַלְעָרָע טְרַעְפָּן! — הָאָט אַיִּיב אַ גַּעֲשָׁרִי גַּעַטָּאָן אָוֹן גַּעַז-
גַּלְעָט וּוְילַיְן אַיְבָּעָרָן קָעָפָל — גַּעֲדָעָנְקָסָט אָגָּר נִיט דִיְנָעַ זַיְנָעַ עַלְטָעָרָן,
הָאָוּ!

וּוְלִי הָאָט זַיְנָעַ עַלְטָעָרָן נִישְׁטָט גַּעֲקָעָנוֹת. דִּי עַרְשָׁטָע צִיְּיט, אָז
עַר אַיִּין אַיְבָּגְעָגָעָגָעָגָעָן פּוֹן אַיִּינָעַ טְאַטְּעַ-מַאְמָעַ צָוַיִּיטָע אָן
מַעַן הָאָט אִים גַּעֲנוּמָעָן אַוְיְפְּרָעָגָן וּוּצְגָּן זַיְנָעַ עַלְטָעָרָן, (אוֹן גַּעַז-
פְּרַעַגָּת הָאָבָן אַלְעָעָ) הָאָט עַר גַּעֲשָׁוְיִגְּן, זַיִּךְ גַּעֲפִילָט שְׁוֹלְדִּיק, וּוְיִ עַר
וּוְאַלְטָט פְּפָעָס צְוָגָעָנְבָעָט אָוֹן פִּילָט מַאְלָן זַיִּךְ צְעָוְיִגְּט. שְׁפָעָטָרָ, עַר
אַלְיַין הָאָט נִיט גַּעֲוָוָסָט וּוְיִ רְ' נָאָךְ, אַיִּין בָּאָ אִים אַיִּין מַוְחָל גַּעֲבָאָרָן
גַּעֲוָאָרָן אַ מעָשָׁה וּוּפָגָן זַיְנָעַ עַלְטָעָרָן. דִּי מַפְּשָׁה הָאָט עַר גַּעֲהָעָרָט
אַיִּין יְתּוֹמִים-הָיוֹן פּוֹן אַיְנָגָל, וּוְאָס יְצָנָעָר הָאָט עַס דְּעַרְצִיְּלָט וּוּפָגָן

זין. און די מעשה האט זיך בא ווילען און קעפל איזו איינגען-קristol, איז ער האט זי גענומען איבערדרצ'ילן אויף זייןעל ערן, און יעדעס מאל מיט ער אינגליהיטן, בין ער האט איזיין גענומען גלייבן, איז זיין טאטע האט גשחטן די מאמע, אים אויך געוואָלט שחטן, האט ער זיך באהאלטן און וואַש-טאָפּ. פון דעםאלט און אייד ער פאָטער אוווק און אייד ער ניט צרייגעקומען. איצט, איז איב האט איט געפרעט צי ער געדענט זייןעל ערן, האט ווילען די זעלבע מאשא איבערדרצ'ילט און הנאה געהאט, וואָס די ניעו «טאָטער-מאָמע» האבן אלֶן געלְזָוֹת שטיין און הערן זיך איזן מיט צעפענטע מיילער.

— מעג אים דארט ניט א בראנד און די אויגן ארײַן! — האט איב א גשררי גפטאן וווען ווילען האט גענדיקט — זעסט, וווען א מoid דערשטייקט א יאַטֵּל, פֿאַרְשְׁטִי אַיך נאָך, נאָך א טאטע זאָל גײַן שחטן און אייגן יינגאָל — — — אַכְּלִיעָרָע!

ער האט דערזאגט מיט ער האנטן, אויסשנײַידנְדִּיק אַ קְרִיַּאָן אויסגעשפֿיגן און אַנגָעָנָסָן אַנְגָּזָל אַבְּיסָל בראנפּן:

— נאָ, ווילען, סְאַיְן זיסער בראנפּן, טריינק!
לייל, אַ הויכע, געונטע מoid מיט אַ לִיכְטִיק, אַפְּן פְּנִים, מיט צעשאָטָעָנָע קאָשְׁטָן הָאָר, דורךענומען מיט אַ שׂוֹאָרֶץ סָמְעָטָל, איזן אַריינְגָּעָקְוּמָעָן פון צוּוִיטָן צימער טאנצנדְּיק:

— חדוֹן, אוֹי, אוֹי — אוֹי, חדוֹה!
— בִּיטְשַׁ שְׁפָעַט אַהֲרִימְגָּעָקְוּמָעָן, לִילִי? — האט חוה זי גע-פרעוגט.

— פרעוגט אייבּן, ער וויס — האט לייל זיך צעלאָכְט און אַיר לִיכְטִיק פְּנִים איזן אַוש דורךויכְטִיק געווארן.

חוֹהַה האט גענומען די הענט פֿאַדְבָּאָקָעָם, זיך אַ שְׁטָעָל געטָן דעם מאָן אַין פְּנִים אַריין און געשאָקְלַט מיטן קאָפּ:
— אַיְגָּעָלָע, דו הײַבְּסַט שוֹין אַן די אַלְטָע מעשיות, הא?

— וואָסְעָרָע מעשיות? — האט אַיבּ גַּשְׁטָאָמָלָט — קוֹק נאָר ווי סְגִּיט אַיר אַין לְעָבָן! זי מַז דַּאֲסָ אלֶן וויסן! אַ דַּעְתְּקָטוֹו אַיבְּפָר מַיִן קָאָפּ!

— אַל-רִיִּיט, אַיְבָּעָלָע! אַל-רִיִּיט! — האט חוה געברומט און

איך געומען וואשן גלעזער, איז זי הנטן פֿזש געפֿיעטן אוונטער
איידע פֿינגער.
לייז חאָט זיך היילכיק צעלַאַכט, פֿאַרדריטן דעם קאָפּ און איין-
געאנן חאָט זיך אוינטערן הוּא יוֹנוֹגֵץ, שיינען קְאַבִּיכָּע.
אייבּ חאָט אַגְּוַעֲקָוָלִין פּוֹן דער מoid, אַרְיוֹפְּגַעַזְגַּן די גַּאנַט-
האָס איז זיך אַרְיוֹפְּגַעַזְגַּן.

— מיסעס מונק — האט ליי זיך געפיעשטעט — איעזר
מאן טשפערט זיך! מיטעט מענען —
— ווועס מאקסטאו, ווואס? — האט חוה א שטשריך געטאן
אמיט די ציין — קידיך ניט צו איט, ווועט ער דיך ניט טשפערט.
ליילַי האט זיך א דריי געטאן, זיך לײיכט אָרוֹוִוְוָוְוְלְּיְשָׁטְּ פָּוָן
אייבס הענט, זיך ווילעדייש א שטעל אווועק געטאן אין אידע געלע
שיך מיט די גויכע אָפְּצָאָפְּן, שעלאמייש אָנוּגְּזָקְּטָ אַיְבָּן אָוָן זיך
אַעֲזֵזְוָוָן:

לענין מילוי אוניות נספחים

אַיִבְעָמֵת זֶיךְן גַּדְעָהָנִית אֵין דְּרִיעָנָן, גַּעֲפִילָט וּוֹי דִּי פָּאֶלְאָגָע
שְׁוֹוִימִיט אַפְּרִיד פָּוּן אַוְנְטָעָר זַיְנָע פִּיס, חַשְׁק גַּעֲחָאָט נַאֲכַזְוּוֹיְפָן
דְּדָעָר מַוְיד אֵין צְוִוְיָתָן צִימָדָר אַרְיָין — אֵין פָּאָר אִים אוּגְנוֹוָאָקְסָן
דוֹסָס וּוֹיִיב :

— די גזהירין וווערן דאך קאלאט, גי' עסן!
אייב האט געווונטשן דעם וויב אַ מיתה-משונה. ער האט זי
אָפָגְנָעָמָאָטָן מיט אָן אויג פון אויבֶן בֵּין אַרְאָפַט, זיך געווונדערט ווי
די נאָך ער האט ד אָס אַמְּאָלְ לִיב געהאט אָן צוֹם הַונְדְּצָרָט מַאֲלָ
געטראָכָט, אָן דַּי פְּלַעַקְן אוֹיְחַ חֻוָּת פְּנִים זַעַן אָוִיס ווי לְאָטָעַס.
ער האט זיך געזעאט עסן. די גזהירין האבן אַיִם שׂוֹין מַעַר נִיט
געשטעקט. פון פְּאַרְדוֹרָס האט ער געזוכט מיט די אוינַן עַפְסַע אַ
גַּאַש צו טָאנַן. ער האט אויפֿגַעַתְהִיבֶן יַעֲדָע זָאנַן, עַס באַשְׁמָעַט, פון
עַזְנוּרְגַּיְעַז זיך אַיְינְגַעְגָּטָן אַ שְׁנוֹאָפָס, אָפָגְנָעָרָאָקָן אַ שְׁטִיקָל זַעַמָּל,
איַינְגַּעַטְנוּקָעַן אַיִן פּוֹטָעַר אָן גַּעֲקִיט.

— צע נאר, ווי ער באשמעקט יעדע זאך, פונקט ווי לאָלע —
האָט חוה שוין וויכער גערעדט, אַפְנִים זיך געוּוָאָט אַיגָּעָר.
בעטן — ווואָס מיינסטו, כ'קְיֻפֵּט אָלֶט עסן?

אייב האט ניט געגענטפערט. צי דערפֿאָר ווֹאָס לִילִי אַיְזָן אַרְיֵין אַיְזָן צוּוִיְתָן צִימָעָד, צי דערפֿאָר ווֹאָס סְווּיְיבָּה האט אַיְם פָּאָר, גַּלְיִיכָּן צוֹם הִינְטָל, ווֹאָס האט זִיךְרַן גַּעֲלָאָנְטָעָרֶט צוּוִישָׁן זַיְנָעַ פִּיסַּ, נַאֲרַ וּזְיִדְיַה זַאֲךְ וְזַאֲלַ נִיט זַיְינָן, האט אייב מִיט אַמְּאָל אַזְּאָט בְּרִיק גַּעֲטָאָן לְאַלְעָן, אָזְדָּאָס הִינְטָל האט מִיט אַקְוּיטָשָׁן זִיךְרַן אַלְעָן אַיְזָן אַזְּאָט אַזְּאָט אַזְּאָט. לְאַלְעָן אַיְזָן גַּעֲשָׂטָאָגָעָן לְאַפְּקָעָן, ווֹאָס האט זִיךְרַן גַּעֲטָרִיסְלָט אָוֹן זִיךְרַן אוּפְּרַדְיַה דִּי אַפְּגָעָשָׁלְאָגָעָן לְאַפְּקָעָן, ווֹאָס האט זִיךְרַן גַּעֲטָרִיסְלָט אָוֹן זִיךְרַן פָּאָרְגָּאָגָעָן אַיְזָן אַנְ אַוִּיסְטָעָרְלִישָׁ בְּלִינְדְּרִי, וּזְיִדְיַה זַאֲרַף-הַונְטָן וּזְעַן עַר דָּעָרְזָעַט אַזְּאָט.

— מעדער, ווֹאָס האט דִיר דָאָס הִינְטָל גַּעֲטָאָן? — האט חוה אַנְ אַנְגָּעָזָנוּנְדָעָן פָּוֹן פָּעַס אַלְעַז גַּעֲלָאָזָט שְׁטִינָן אוּפְּנַן אוּוּוֹן. גַּעֲכָאָט לְאַלְעָן אוּפְּרַדְיַה דִער האָנט, באָקוּקָט דָאָס פִּיסַּל אָוֹן עַס אָוֹן טְרָגְעָטְרָאָגָן זַעַם מָאָן — זַעַם, ווֹאָס האָסָט גַּעֲטָאָן?

— גַּעֲטוּיִיעַ מַאְמָעַ, — האט אייב דָוְרְכָגְעַזְיִיט דָוְרַךְ דִי גַּאַלְדָעָן צִיְן — דָאָס אַיְנְצִיךְ קִינְד אִיר דְעַרְהָרְגָעָט, אַדְעַרְהָרְגָעָט זְאַלְסָטוֹן וּזְעַרְן מִיטָן הַונְטָן צַוְּצָמָעָן!

עַר אַיְזָן אַוִּיפְגָּשְׁפְּרוֹנְגָּעָן, עַטְלָעָכָעָ מַאְלָ דָוְרַךְ אִיבָּעָר דִער קִיד אָוֹן אַיְזָן צַוְּגָעָגָעָן צָוָם וּוּיְבָ:

— טְרִיבָּ שְׁוִין אָרוּסָ דַעַט הַונְטָן, זַאֲגָ אִיךְ דִיר! אִיךְ וּוּיְ נִיט קִיְין הַונְטָן אַיְן מִין שְׁטוּבָ, הַעֲרָסָט?

— שְׁוִין, סְאַיְ אִים שְׁוִין עַפְעָס אַרְיֵין אַיְן קָאָפַ, דַעַט מְשׁוֹגָעָנָם! — האט חוה פְּלוּמְרָשָׁט גַּעֲשְׁמִיכְלָט, זִיךְרַן גַּעֲוֹאָזָט אַיְנְרִיסָן מִיט אַיְם.

— אָזְדוֹ הַעֲרָסָט מִיךְ פְּנוּקָט וּזְעַם קָאָטָעָר! שְׁרִי אַיְזָן נִיט פָוֹן עַרְשָׁטָן טָאָג אָן, אָזְכוּוּלָ נִיט דַעַט כְּלָב אַיְן שְׁטוּבָ? אָזְ וּוּכְיִי שְׁמַעְקָט מִיט הַונְטָן! טָו אִיךְ עַפְעָס אָן, קַעַן אִיךְ עַס נִיט דְעַרְרִינְיקָן, אָוּמְפָטוּמָ דַעַט הַונְטָס האָרָ! אַזְאָט פְּאָרְשִׁיוּצָר הַונְטָן, אַזְאָט כְּבָעַט דִיךְ מִיט גּוֹטָן, חוה — האט אייב גַּעֲלָאָפָט מִיט אַפְּוִיסָט אַיְן דִער צַעֲפָנְטָעָר האָנט — טְרִיבָּ אָרוּסָ דַעַט הַונְטָן, אָזְ כְּיֻוְילָ אִים נִיט האָבָן אַיְן מִין שְׁטוּבָ!

— דָאָס ווֹאָס דוֹ וּוּלְסָט נִיט, אַיְזָן וּוּינִיךְ! — האט חוה

קאָטְבָּלוֹטִיק געענטפערט און אַירֶץ קַלְיִינֵעַ אוֹיגַן האָפָּן זַיְךְ אַ צוֹּנֶד
געטָאָן מיט אַ צַּעְפָּלָסָן פִּיעָרָל.

— ווֹאָס מִינְסְטוֹ, ס'אַיז ווַיְינִיק ? — האָט אַיְיב זַיְךְ גַּעֲנוֹמָעַן
קַלְאָפָּן מיט אַ פּוֹיסְט אַין הָאָרֶץ אַרְיִין — אַיְךְ בֵּין דַעַר בְּעַל=הַבְּיִת ?
איַ עַם וְהַע בָּאָס הַיְּעָר ! אַונְ אַוְיב דַו ווֹעַסְט אַים נִיט אַרְוִיסְטְּרִיבְּן,
איַז מִין נָאָמָעַן נִיט אַיְיב, אַוְיב כְּשַׁלְיִידְעַר נִיט דַעַם הַוּנְט אַרְוִיסְטִּ
דוֹרְכָּן פֻּעַּנְסְטָעָר, אָז סְיוּוּסְטָפָּן אַים קַיְינָן שְׂרִיד וּפְלִינָּט בְּלִיבְּבָן ;
חוֹהָה האָט נִיט גַּעֲנַטפְּרָט, זַי אַיְזְנַטְּאָנָעַן מִיטַּן הַוּנְט אַוְיִיךְ
דַעַר האָנְט אַונְ גַּעֲשְׁמִיכְּלָט. אַיְיב האָט גַּעֲפִילְט וּוּי דַי נִכְּפָה עַסְטָ
אַים, נִיט גַּעֲקָאנְט קוֹקָן וְחוֹהָה שְׁמִיכְּלָט, וּוּי זַי וּוֹאָלָט זַיְךְ גַּעַ-
רִיאִיצְט מִיט אַים אַונְ פָּאָר פֿעַס אַרְיִין אַין צְוֹוִיטָן צִימָעָר. עַד האָט
אוֹמְגָעוֹוָאָרָפָן אַוְיפָּן וּוּגָן אַ שְׁטוֹלָן, צְרוּרִיק אַרְיִין אַין קַיְדָּן גַּעֲצָעִין
די גַּאֲטָקָעָס אַונְ גַּעֲשָׁרִיעָן :

— אַ קְדִישָׁ הַאֲדָעוּסְט זַי מִיר ! אָז זַי האָט לִיבְעָר דַעַם הַוּנְט,
וּוּי דַעַם מַזְאָן ! שְׁלָאָפָט מִיטַּן — — — קַעַנְסָט נִיט האָבָן קַיְיָן קִינְ-
דַעַר, האָסְטוֹ נִיט גַּעֲדָאָרְפָט חַתּוֹנָה האָבָן, יַאֲלָוּקָעָ דַו !

— אַונְ דַו קַעַנְסָט ? — האָטחוֹה אַרְוִיסְגַּעְבְּלִיזְלָט דַוְרָךְ דַי
פָּאָרְקוּוּטְשָׁטָע לִיְפָן אַונְ דַי אוֹיגַן האָפָּן בָּאָ אַיר גַּעֲבְּלִישְׁתָּשָׁטָע .
— ווֹעַסְט שְׁוִין זַעַן צַיְקָעָן ? כְּהָאָב דַיְךְ אַין דַרְעָרָד מִיטַּן
הַוּנְט אַונְ מִיט דַעַר "קִינְדָּרְנִיעָ" דִיְינְעָר צְוֹזָמָעָן ! גַּעֲנוֹג נַעֲשָׁמָעָקָט
פְּרַעְמְדָע קַיְנְדָעָר — — — כְּשַׁלְאָאָפָט אַיְבָעָר זַיְךְ נַעֲכָט נִיט ! אָז
כְּהָאָב קַיְיָן אַיְגָנָס נִיט, דַאֲרָחָ אַיְךְ קַיְיָן וּוֹעַלְט נִיט אַיְנָרִיסָן !
וּוֹאָס, אַיְבָעָרְלָאָזָן דַעַם הַוּנְט אַ יְרֹושָׁה ? וּוּי לְאָנָג לְעַבָּן זַאָלְסָטוֹ !
נַאֲךְ הַיִּנְט גַּיְיִ אַיְךְ אַוּזְקָן !

— גַּיְיִ ! וּוּעָר הַאֲלָט דַי ?

— דַו ! — בָּאָט אַיְיב אַ קְלָאָט גַּעֲטָאָן מִיט דַעַר פּוֹיסְט אַיְבָעָרָן
טִישָׁ, אָז אַלְעָט טַעַלְעָר וּזְעַנְעָן אָוְנְטָעְגָּעְשְׁפָרְוָוָגָעָן .
אַין צְוֹוִיטָן צִימָעָר האָט זַיְךְ אַקְינָד צְעוֹוִיָּנָט, אָנְטָשָׁוִוִּיגָן
גַּעֲוֹוָאָרָן, וּוּידָעָר אַנְגָּגָהוִיבָן, זַיְךְ פָּאָרְגָּאָנְגָּעָן הַעֲכָר אַונְ הַעֲכָר אַונְ
בְּאַלְדָּה האָט זַיְךְ דַאֲס קַינָד צְשָׁרְדִּין מִיט אָן אָפָן מוֹילָ, אָז סְהָאָט
אַזְשָׁ גַּעֲגִירְלִיכְט אַיְנָן דַי אַוְיִערָן .

לִילִי אַיְזָאָרִין אַיְזָאָרִין .

— שעמצע מענט איר זיך! פון אלע פענסטער קוקט מען אויף אייער ביין ווונדרער! מענטשן זאלן זיך שטענדיק האלטן אין איין אַרְמוּקְרִיגֶן! מען קאָן דאָך פון קאָפּ קומען פון אייער גע-וואָלְטָן! גיט בעסער, הוּה, און וויגט איין ס'קִינְד!

— אייבעלע איז קראָנק עס איינְזְוַשְׁטִילְן? — האָט חוה צוֹנוּיפּ.

גענְזִירְטַּט דֵי דִינְגַּלְפִּין אָן גַּגְלָעַט דָעַם הָוָנְטַּט.
אייב איז גַּעַלְאָפּן אַין דֵי גַּאֲטָקָעַס אַיְבָעָר דָעַר קִין, וּוֹי
סּוֹאָלֶט אַין שְׁטוּב אַפְּיִינְרָגְעַן. עַד האָט גַּעֲזָוְתַּט מִיטַּדַּי אָוִיגַּן
אַ מענטשַׁן, פָּאָר ווּעַמְעַן דָאָס הַאָרְצַן אַפְּצָרוּדָן אָן ווּן לִילִי ווּאָלֶט
נִיט גַּעַשְׁמָצָעַן אַין דָעַר טִיר, ווּאָלֶט עַד זיך גַּעֲוָיס אַפְּגַּעַקְלָאָגְטַּט
פָּאָרְן זִיבְּן-יעָרִיקְן ווּילִין. עַד האָט אַנְגַּעַכְאָפּט לִילְיָן פָּאָר אַ האָט:
— אָן כְּקָאָן בֵּית מִפְּרָה! הַיְוָט, לִילִי, מַוְן עַס נַעֲמַעַן אַסּוֹפּ!
זַי האָט מִיךְ אָוְמְגַלְּיִקְלָעַט גַּעַמְאָכַט! כְּהָאָב גַּעַשְׁרִיעַן — חָהָה, כְּזַוְּיִלְּ
נִיט קִין «קִינְדָּאָרְנִיעַס»! כְּזַוְּיִלְּ נִיט בָּאָרָאָבְּעוּזָן אַרְעַמְּעַדְּנִיסְטַּט
מִידְלָעַט, צַוְּנַעַמְעַן באַ זַי בֵּין דָעַם לְעַצְּטַן סַעַנְטַּט! אַ ברָאָך אַין
שׂוֹין צַוְּ דָעַר מַוְיד, ווּאָט האָט אַמְוֹר, דָאָרָךְ אַיךְ נַאֲך קַוְמָעַן אַין
אוַסְנָאָגַן באַ אִיר דָאָס לְעַצְּטַע בִּיסְלָמָאָרְךָ? אַ סָּאָקְעָרָה בֵּין אַיךְ
נִיט! מִין טָאָפַט, מִין זִידָעַ, מִין עַלְטָעָר-זִידָעַ — האָט אַיְב
זיך גַּעַלְאָפּט אַין דָעַר בְּרוּסָט — האָבָן אוַיסְגַּעַלְעַבְטַּט זַיְעַרְעַז יָאָרְן
אַין קִין «קִינְדָּאָרְנִיעַס» נִיט גַּעַהְאָט, ווּלְ אַיךְ אַוְיךְ קִין שִׁינְדָּרָ
זַיְתְּ זַיְנְ!

בְּשַׁעַת אַיְב האָט גַּעַרְעַט, האָט רַאֲוַע זיך אַרְיִינְגְּנַעְשָׁאָט, ווֹי
אַ וּאָקְלִיקָעַ גַּאָנוֹ אַין קִיךְ אַרְיִין. זַי אַיְוַן נַאֲךְ כְּמַעַט גַּעַוְעַן אַ
קִינְד. אַ קְלִינְגַּע, אַ בְּלָאָסְפַּט, מִיטַּשׁוּוֹאָרְצַעַץ, צַעֲשָׂרָאָקְעַנְעַ אָוִיגַּן, מִיטַּ
שׁוּוֹאָרְצַעַץ, גַּעַרְיוֹזְטַעַחַרְ, ווֹי באַ אַשְׁעַפְסַע, האָט זַי זַיְך אַוּוֹפְגַּנְסַע-
שְׁטַעַלְטַ אַין אַ וּוּינְקָלַ, גַּעַבְוָעַן אַיְינְטַלְ אַיְנְטַלְ אַיְוּיטַן אַרְיִין, זַיְיַ
גַּעַהְאָלְטַן פָּוּן פָּאָרְנַטַּ, ווֹי זַי ווּאָלֶט גַּעַוְאָלֶט אַפְּצָזְוִימַעַן אִיר בּוּינְ
פָּוּן דֵי אַרְוּמִיקָע, אַין אִירָעַ גַּרוּסָט, שׁוּוֹאָרְצַעַץ אָוִיגַּן האָבָן שְׁטוּם
אַין צַשְׁרָאָקָן גַּעַקְוָט פָּוּן אַיְינְעַם אַוְיָפְן צַוְוִיטַן. רַאֲוַע האָט גַּעַ=
וּוּסָט, אַזְזַי אִיר לְעַבְנַן לִיגְט באַ זַי אַיְן דֵי העַנְטַ אַין טְרָעָן האָבָן
זַיְך בָּאוּזִין אַין אִירָעַ אָוִיגַּן. זַי האָט זַיְך אַיְגָאנְצַן גַּעַטְרִיטְלַט,
דֵי אַונְטְּעַרְשַׁטְעַ אַנְגַּעַלְאָפְעַנְעַ לִיְּט האָט זַיְך אַרְאָפְגַּעַלְאָזַט, ווֹי באַ

קינד ווען עס גיט ווינגען, און ס'האט זיך געדאכט, זיך וועט זיך
באלד ווארטן יעדן איינעם צו די פיס און בטען, ווי מען בעט אַ
גולן, מען זאָל זיך דערפֿאַרְעַמָּעַן אַיבָּעַד אַיר.

דאָס קינד האָט געשעריען. אַיִּיב האָט מעד ניט געקאנט צו.
הערן ווי דאָס קינד ווינט, זיך געכָּאָפְּט מיט בִּידְעַ הענט פָּאָר די.
אויעַרְן, געזוכט עפָּעַס מיט די אוינְגָן און מיט אַמָּאָל אַ גַּשְׁרִי גַּע.
טָאָן אוֹיפֶּךְ ווֹילִין, וואָס אַיז די גַּאנְצָעַ צִיְּתָן גַּעֲזָעַן אַין אַ ווֹינְקָל
ניט טויט, ניט לְעַבְּעַדְיקָן:

— וואָס זִיכְּסָטוֹ, וואָס, בעסטארד? הערטט ניט ווי דאָס קינד
ווינְט?

עד האָט אַנגַעַכְּאָפְּט ווֹילִין פָּאָרָן קָאָלְגָּעָר אַן אַיִּם אַ שִּׁיק גַּע.
טָאָן אַין צוֹוִיטָן צִימָעָר, אָז דאָס יִינְגָּל האָט שִׁיעָר ניט האָלָן
אוֹן נָאָקָן צְעַבְּרָאָכָן.
אַ שְׂכַנְתָּעַ מיט אַ שְׂטָאָק נִידְעַרְקָעַר האָט גַּעֲפָנָט דָּעַם "דָּמוּיִי-
טָעַר" אַן אַרוֹיפְּגַעַשְׁרִיעַן:

— אַ חַוְצָה אַן אֵלְזוֹה דאָס אַין, באָלָד אַין דעד פרְּרִי צו
מאָן אַזְעַלְכָּעַ קְוָלוֹת, ניט לְאָזָן מַעֲנְטָשָׁן שְׁלָאָפָּן? קְוִים אַיִּינְגַּעַשְׁלָעַ.
פָּערְטָן דאָס קינד, האָבָּן זִי עַס מִיר אוֹיפְּגַעַוּעַקְטָן! מִיְּנִינְטָן, אָז
אַיר וּנוֹטָן אַיִּין - אַן - אַיִּינְצִיק אַין דָּעַם הוֹוִוָּן! שְׁעַמְעַן מַעְגָּט אַיר
זִיךְּ, מַעֲנְטָשָׁן זָאָלן זִיךְּ תְּמִיד אַרְוֹמָהָרְגָּעָנָן, פָּוֹנְקָט ווי גַּעַונְגְּסָטָעָרָס!
אַלְעַזְעַנְעַן אוֹיפֶּךְ אַ ווֹילִעַץ שְׁטִיל גַּעֲוָאָרָן אַין זִיךְּ אַיבָּעַדְגָּעַ.
קוּטָן, אַ צְעַרְיִיצְעַר האָט אַיִּיב אָז עַפְּנָן גַּעַטָּאָן דאָס טִירְלָ פָּוֹן
"דָּמוּיִיטָר":

— מעַן לְאָזָט דִּיךְ ניט שְׁלָאָפָּן, דו צַעְקָרָאַכְעָנָע, דו פְּלָאָנדְרָע?
ס'קינד דִּיר אוֹיפְּגַעַוּעַקְטָן? פְּלָאָדִיעַט מעַן ניט ווי די חזְרִיטָן וועַר
הייסְט אַיִּיךְ האָבָּן קִינְדָּעָר? שְׁנָאָרְעָרָס, שְׁטָאָרָבָן פָּוֹן הַוְּנָגָעָר אַן מַעַן
איַז "בִּזְוִי"! — — — מַיְהָאָלָט אַין אַין שְׁלָאָפָּן! — — —
— זִיךְּ וּוֹעַט מִיר דאָס דִּיקְטִירָן וואָס כְּזָאָל טָאָן באָז מִיר אַין
"רוֹמָס"? — האָט חֹוָה גַּעַשְׁרִיעַן, צוֹגְנָאָגְנָעַן מִיטָּן הַוְּנָט צָוָם
"דָּמוּיִיטָר" אַן אוֹיפֶּךְ גַּעַזְאָלָט אַרְיִינְשְׁטָעָן דָּעַם קָאָפְּ אַין אַפְּפָעַ.
בְּצָם טִירְלָ.
אַיִּיב קוֹנְדִּיק אוֹיפֶּן ווֹיִיב האָט גַּעַטְרָאָכָט, אָז אַלְעַז צָרוֹת קָן.

מן איבער איר, אז ער האט זיך ניט געדארפט קריינן מיט דער
שכנתע און ער איז אויף דאס ני אין פעס געווארן. ער האט זיך
גבעאפט שלאָגן דעם הונט. הוּה האט אים פֿאַרְשְׁטָלֶט, גּוּפְרַט,
האָט זיך אַרְיִינְגַּעֲכָאָפְט לְאַלְעָס קְלָעָפַט, גּוּקְוּיְטְשָׁעַט ווי מען ווֹאָלֶט
פֿון אַיר דֵי הוּאַט גַּשְׁוָנְדָן, לִילִי אַיז אַרְיִין אַין דער מיט, ניט
גּוֹלְאָזֶט שלאָגן און אַין שְׁטוּב אַיז גַּעַוָּאָרָן אֹז גַּעַשְׁרִי, ווי מעַ
וֹאָלֶט גּוּקְוּילְעַט חָזְרִים.

ראָזֶע אַיז גַּעַשְׁטָאָגָעָן אַין אַוְינְקָל מיט עַטְוָאָס צַעַשְׁפְּרִיטָע
פִּיס, זיך גַּעהָאָלָטָן פָּאָרָן בּוֹיך אַון אַיבָּעָר אַיר קִינְדִּישׁ פְּנִים אַון
צַעַיְוִירְעָנוּץ נָאָזָה אָבָּן גַּעַרְוָנָעָן טְרָעָן.

איַיבָּה האָט זיך גַּעַנוּמָעָן אוֹיף גִּינְ אַנְטָאָן, גַּעַשְׁאָלָטָן אוֹיף
וֹאָס דֵי וּוֹעָלָט שְׁטִיטָט, גַּעַסְטְּרָאַשְׁעָט, אז ער ווּעָט שְׁוִין מַפְרַט נִיט
אַהֲיִים קְמוּנָן אַון אַיז אַרְוִיס פֿון שְׁטוּב.

2

או איב אין אַרְוִיס האט הוה אַרְאָפָגָעַלְאֹזֶט דעם אוונט אויף
דעך פָּאַדְלָאנָע, פָּאַרְשְׁטָעלְטַט דאס פְּנִים מיט די הענט אוין זיך צַעַד
וועינט.

דעך הונט האט ניט אַפְּגָעַטְרָעַטן פון אַיר. ער איין אַרְוִיס מיט
די פָּאַדְעָרְשְׁטַטַּע לְאַפְּגָעַס אויף אַיר שְׂוִיס אַוְן גַּעֲלָצְקַט די בעל-הביבטע
מיט דער צוונג. הוה האט אַים אַגְּנָעַכְאָפְטַט פָּאָר די אויעַרְן, גַּעַשְׁלָאנָע
וועי זי האט נָאָר גַּעַטְרָאָפְן, דעם גַּאֲנָצְן פְּעַס אַוְיסְגַּעַלְאֹזֶט. דער הונט
האָט צוֹגָעַנוּמוּעַן די קְלָעַט, ווי ער וואָלַט פָּאַרְשְׁטָאַנָּעַן, אוֹ סְקָומְטַט
אַים, קוּוִם גַּעַטְקָאָוּזְטָשְׁטַע, גַּעַבְּלִיבְּן זִיכְן אַונְטָעַר דער בעל-הַבִּית-
טַעַס בענְקָן אוֹן זיך אַינְגָאַנְצָן גַּעַטְרִיסְטַט.

ראָזַעַן האָט באָנג גַּעַטְאָן צו וואָס זי אַיְן אַרְיִין אֵין קִיד. אַ
דעַרְשְׁרָאַקְעַנָּע, אַ בְּלָאַסְעַד האָט זי גַּעַקְוַקְט אַוְיף חַוָּהָן, אוֹן אלְץ אֵין
אַיר האָט זיך גַּעַבְּעַטְנָן, אוֹן זי אַיְן דָּאָ גַּאֲרְגִּיט שְׂוְלְדִיק, אוֹן וועַעַן
זי וואָלַט גַּעַקְאָנָט, וואָלַט זיך בְּאַחַאַלְטַן אֵין דער וואָנָט, אוֹן פָּאָר
אַיר דְּאָרָף זיך הוה נִיט שְׁעַמְעַן. אַירְעַז גַּוְרִיסְטַע, שְׂוֹאַרְצָע אַוְיגַּן האָט
בן ווַיְיך אוֹן קִינְדִּיש גַּעַקְוַקְט אַוְיף חַוָּהָן, זיך גַּעַוְאַלְט טְרִיסְטַן. זיך
האָט אַוְיסְגַּעַלְאֹזֶט אַ פּוֹס, ווי צוֹם גַּיְינָן, זיך דְּעַרְשְׁרָאַקְן, אַרְאָפָגָעַנוּז
מעַן פּוֹן טִיש אַ צַּעַמְלַט מִיט אַ שְׂטִיקָל הַעֲרִינָגָג, זיך גַּעַזְעַט אֵין אַ
וּוֹנְקָעַן גַּעַקְיִיט. זיך האָט גַּעַבְּעַטְנָן גַּאָט, אוֹן דָּאָס קִינְד, וואָס זיך
גַּיְיט גַּעַבְּוִירְן, זָאָל זִיכְן אַ טּוֹיטָס אוֹן אַוְיבָּס ווּעַט לְעַבְּן זָאָל עַס
כָּאַטְשׁ ווַיְיך אַ יִנְגָּל — אַ יִנְגָּל פָּאַרְפִּירְטַט מַעַן נִיט.

נִיט אַיְין דִּינְסְט-מִידְלַט האָט זיך גַּעַשְׁרָאַקְן פָּאָר חַוָּהָן, זיך גַּעַזְעַט
רוֹפֵן מַלְאָך-הַמוֹת. אוֹן נִיט בְּחַנְמָנוּ פַּוְנְדָעַסְטוּזְוּגָן, אַז אַיְונָגָה האָט אַיְ-
בְּעַרְגְּנַעַלְאֹזֶט אַ דִּינְסְט-מִידְלַט אֵין די הוַיְכָע מַאֲנָאָטָן, אַיְן פָּאָרְט די
איַינְצִיקְעַט טְרִיסְט גַּעַוְעַן, אוֹן סְאַיְן דָּאָ אַ הַוָּה אַוְיף דָּעַר ווּעַלְט.
אוֹן הַוָּה האָט קִינְעָם נִיט גַּעַשְׁטָרָאָפְט, נִיט גַּעַזְוִידְלַט — אַיְן מַעַן

געקומען צו איר מיט יעדער צרה, זיך געקלאנט פאר איר, ווי פאר אַנְדָּעֶרֶת אַוְמְשָׁטְעֶןְדָּן^א איז שוער געווען צו קרייגן אַשְׁטָעֶלֶעֶט — האט חוה געשפֿן. פאר העלפֿן ברגנונגען אָן אָוְמְגַעְזְּצָלָעַן קינד אויף דער וועלט, האט חוה גענווען אַין מזומן וויפְּלִי עס האט זיך נאָר געלאנֹז אָן צען דָּאָלָאָר אַחֲרוֹדָש פָּאָר הַאַדְּעָוָעָן. זעלטן אַבְּעָר אֵין חוֹהָן אַוְיסְגַּעַקְומָעָן צו הַאַדְּעָוָעָן אַ קִּינְד — דָּאָס רֻוב מְאָמָעָס פְּלָעָגָן בָּאָלָד נָאָךְ דַּעַר קִינְדְּבָּעָט פָּאָר. שׂוֹגְּנָדָן.

ליִיִי האט געקוּט ווי חוה האט זיך אַיְינְגַּעַקְאַרְטְּשָׁעַט, קְלָעָנְעָר געווארן, געצְקִיט מיט דִּיל אַקְסְּלָעָן, געהעשט ווי אַ קִּינְד, וווען אַ מאַטְּשָׁעַט עס אַלְּיִין אַיבָּעָר אֵין שְׁטוּב, אָן צוֹיְהָן רְחַמְּנוֹת גַּעֲרִיָּן אַגְּוִינְדָּר אַיְר.

תְּמִיד וווען ליִיִי האט געהערט אַ פָּרוּי ווַיְיִנְעַן, אֵין אַיְר אַוְיפָּן זינען געקוּט גענְעָנָן דַּעַר קָאַבָּאָרָעָט, ווי זי האט מִידְּלוּיָּן בָּאַדְּיָנָט גַּפְּסָט, אַפְּטָט געקריגן געלְאָגָן אָן גָּעוֹמוֹת ווַיְיִלְּאָן יְעָדָן אַיְינְעָם, וווער עס האט נאָר געגְּעָבָן צוֹלְיָיָן.

אַ נִּיְיָנָן יְצִירִיק יִנְגַּל האט זיך פָּאַרְלִיְּבָט אֵין אַיְר אָן זי האט מיט אַיְתָה גַּתְּהָאָט. נָאָךְ עַטְּלָעָכָט חֲדָשִׁים צְוֹזָאַמְּעָנְלָעָבָן, האט דָּאָס מְאַנְעָלָעָז ווי אַנְגַּפְּהָיוֹבָן שְׁלָאָגָן, הוֹשָׁד זְיַיָּן, אָן זי האט צוֹטָאָן מיט אַנְדָּעֶרֶת אָן זי אַיְבָּרְגַּעַלְאָזָט אַ טְּרָאַגְּנְדִּיקָּעָז אָן אַ סְּפָנָט גַּעַלְטָט.

אן אויסגעהוֹנוֹנְפָּרָטָעָז, אָן אַפְּגָנְרִיסְעָנָעָז אֵין זי אַנוּקְוָמָעָן צוֹחוֹן. חוֹהָס הוֹיְזָ-דָאַקְטָאָר, אָן אַלְּטָעָר, גְּרוּיעָר בָּחוֹר, ווֹאָס האט גַּעַזְעַט אַירְעָץ אַלְּעָסָסָס סְוּדוֹתָס, האט אַפְּגָנְנוֹמָעָן בֵּי לִיְּיָן אַטְּוִיט קִינְד. דָוְרָךְ דִּי צִיְּיט, ווֹאָס ליִיִי אֵינוֹ געלְעָגָן צְוָ-בָּעָט, אֵין דַּעַר דָּאַקְטָאָר יְעָדָן טָאָג געקוּט גַּעַוָּאָר ווֹעָרָן ווֹאָס זי מַאְכָלָט. ער אֵין יְפָרָטָס מְאָלָג גַּעַבְּלִיָּבָן זִיכְּן בֵּי אַיְר, אַיְר דַּעְצְּצִילָט מַעֲשִׂיותָ, ווי אָן אַלְּטָעָר, גְּוּטָעָר זִידָעָ, אָן צוֹיְהָן זיך אַמְּאָל אַרְוִיטְגַּעַכְּאָפָט, אָן זי רַעֲכָנָט, בָּאָלָד ווי זי ווועט גַּעַזְוָנָט ווֹעָרָן, צְרוּרִיק אַנְצְּוּקָמָעָן אַיְן אַ קָּאַבָּאָרָעָט, האט דַּעַר דָּאַקְטָאָר זי אַנְגַּהְוָיָבָן אַפְּצְּרוּדָן, זיך דַּעְמָאָלָט פָּאַנְגְּנְדָּעָרְגַּעַשְׁמָוֹעָט מיט אַיְר אַזְּוִי הַאֲרַצִּיק, אָן ליִיִי האט זיך צְעָוּיִינָט.

שפיטער, או זי איז שוין געזונט געווארן, האט דער דאקטאר זי געהיסן צו זיך קומען דריי מאָל אַוואָן, געזאנט, או איריע אוּס גִּילְעֹדֶלֶעֶךְ זענען אַנטְצּוֹנָן. יעדעס מְאַל הָאָט זי גַּעֲמֹזֶת מֵיט אַים עַסְן אָוֹונְטְ=בְּרוּיט, זיך אָפְט גַּעֲוִיצְלֶט צִי זי וּוֹאָט חַתּוֹנָה גַּעַהָאָט מֵיט אָזָא אַלְטָן וּוְעַר אָזָן זיך באָנוּמָעַן מֵיט אַיר אָזָוִי אַיְידָל, וּוְקִין מאָנְסְּבִּיל הָאָט זיך נָאָך נִיט באָנוּמָעַן.

לִילִי הָאָט גַּעֲפִילֶט, אוֹ דַעַר אַלְטָעָר אַיְזָו אַיר נִיט גַּלְיִיכְ-גִּילְטִיק, הָאָט זי גַּעֲנוּמָעַן צַו הַילְּחָאָלָע וּוּבְּעַרְעִישׁ קָוָנָעַן, אַבְּיִ אַים אַרְיִינְצּוּכָּאָפָן. אָזָן כָּאָטְשׁ עַר הָאָט גַּעֲקָאנָט זִין אַיר זַיְדָעָ, הָאָט זי נִיט אַיְינְמָאָל גַּעַהָלָוּמָט, אוֹ זיך וּוֹאָט גַּעַוּעַן דַּי גַּלְיִקְלְפְּסָטָע, וּוּעַן עַר הָאָט מֵיט אַיר חַתּוֹנָה.

יעדעס מאָל אַבָּעָר, וּעַן סְ'אַיְזָ גַּעַוְאָרָן לְאַנְגּוּוַיְילִיק, אוֹ דַעַר הָאָט צֻם פְּרִיעָרִיקָן לְעַבְּן בַּיְ אַיר אַינְגָאנָעַן פָּאָרְשָׂוּגָדָן. זי הָאָט צְוִירָק אַנְגּוּהָוִיבָן בְּעַנְקָעָן נָאָכָן קָאָבָאָרָעָט, וּוּסְ'אַיְזָ נִיטָא קִין צִיִּיכְ-צַו לְאַנְגּוּוַיְילִיקָן זִיךְ, מַעַן הַאָלָט אַיְזָ אַיְזָ פָּאָרְבָּרְעָנָגָעָן. — — —

דאָס הָאָט אַבָּעָר לְאַנְגָּן נִיט אַנְגּוּהָאָלָטָן. דַּי מַרוֹא אַנְצּוּוּעָרָן דַעַם דָּאָקְטָאָר הָאָט זי צְוִירָק גַּעַהָאָלָטָן. אָזָן אָום צַו טַעַמְוּעָן אַיְן זִיךְ דָּאָס הַיִּסְעָד בְּלוּט, הָאָט זי גַּעַוְאָרָעָט אַן אוּיג אַוִּיפָּא אַיְבָּהָן, אַיְם אָזָוִי לְאַנְגָּן גַּעֲרִיכְטָן, בֵּין זִיךְ זַיְכָּעָר גַּעַוּעָן, אוֹ דַעַר יוֹנָג שְׁטָאָרָפְּט פָּאָר אַיר. זי הָאָט קִין שְׁלַעַכְּטָס נִיט גַּעֲמִינָט, זי הָאָט נָאָר גַּעַוְאָלָט אַוִּיסְפּוּרְבִּירָן אַיר אַיְנָעָגָעָמָאָכָט אָזָן וּוּיְיָזָן אַיְבָּהָן עַר זָאָל אָזָוִי זַיְכָּעָר בַּיְ זִיךְ. זָאָל עַר נִיט מִינְעָן, אוֹ סְ'אַיְזָ גַּעַנְגָּן עַר זָאָל וּוּאָרָפָן אַן אוּיג אַוִּיפָּא אַמִּידָל אָזָן זִיךְ שַׁוִּינְעָ! נִיְיָן, פָּס וּוּעַט אַיְם מֵיט דַעַר גַּרְינָעָר גַּאֲלָאָנוּמָעַן אָזָן קָרִיגָן וּוּעַט עַר פָּוָן אַיר אַפִּיגָן אַיְצָט קוּקְנְדיָק אַוִּיפָּא צְעַבְּרָאָכְעָנָעָר חָוחָה הָאָט זִיךְ גַּפְּפִילָט שְׁוֹלְדִיק, אָזָן דָּאָס גַּאֲנָצָע שְׁפִיל מֵיט אַיְבָּהָן הָאָט אַיר בְּאַנְגָּן גַּעַנְגָּן. —

אוֹ כְּבוֹאָלָט אַיְם גַּעַהָעָרט, וּוְדַעַם הוֹנָט — הָאָט לִילִי פְּרוּבִּידָט אַיְינְגָעָמָעַן חָוָהָן — אַיר גִּיט אַיְם צְוִיפִּיל נָאָךְ! אַמְּאָן גִּיט אַרְוּם שְׁלִינְגָן אָזָן שְׁלַאֲנָגָן — קָרִיכָט עַר אַוִּיפָּא דַי גַּלְיִיכָּעָז וּוּעַנְטָאָסָגְעָל אַיְם נִיט דַי פְּרָנָהָ? אַלְ-רִיִּית! לְאֹז עַר וּוּעַרְן דַעַר פָּאָרְדִּינְגָר!

— ווֹאָס ווַיִּשְׁטוֹ, לֵילִי-קְרוֹן — הָאָט חֹהֶה אַרְפְּנַחֲהִיבָּן דַּעַם
 קָאָפֶן מִיטָּ רְוִיְּטָע בִּיְּתְעַלְּפָעָן אָנוֹנְטָעָר דַּי אָוִיגָּן פָּוֹן ווַיְגַעַן — ווֹאָס
 ווַיִּשְׁטוֹ, ווֹאָס אַיךְ שְׂתִּי אַוִּיס פָּוֹן דַּעַם יְוָנָג? כִּיוֹצָל גִּינָּן ווֹ דַּי
 אָוִיגָּן ווַעֲלָן מִיךְ טְרָאָגָן — אָוֹן אַיר פָּנִים הָאָט זִיךְ אַוִּיפְּ דַּאַס נִיִּי
 בָּאָגָאָסָן מִיטָּ טְרָעָרָן — כִּקְאָן נִיטָּ מַעָר — — מִין לְעַפְּלָגָעָן
 קָעָכָץ ווַעֲלָא אַיךְ בַּיְּ פְּרָעָמְדָע אַיךְ פָּאָרְדִּינְעָן אָוֹן אָזְחָרָפָות ... דַּי
 ווַוְיְנָסְטָ דַּאַךְ בַּיְּ אָוֹנוֹ, כִּדְאָרָף דַּאַךְ דִּירָ נִיטָּ דְּעַרְצִיְּלָן, ווֹי כִּיוֹעָר
 פָּאָרְשָׁוּאָרְצָט, שְׁלָאָפֶן נִיטָּ קִיְּן נַעַכְתָּ. אָוֹן צְוִילָב ווּוַעֲמָעָן? אָלְץ צָוָּ
 לִיבָּ אִים! דַּי פְּרָנָסָה גַּעֲפָעָלָט אִים נִיטָּ? מִירָ זָאָלָן אַזְוִי בָּאָגְלִיקָּט
 ווּעָרָן, ווֹי צָרָה הָאָט מִיךְ גַּעֲטָרְבִּין צָוָּ דְּעַרְ פְּרָנָסָה! ווֹאָס כִּיוֹאָלָט
 נִיטָּ גַּעֲטָאָן, ווֹאָלָט אַיךְ דַּאַךְ פָּאָרְדִּינְטָ מִין שְׁמִיקָּלָ בְּרוּיט. ווֹאָס,
 כִּבְיָן אָן אַוִּיסְבְּרַעְנְגָעָן, ווֹי אַנְדְּרָעָ ווּיְבָעָר? כִּפְאָלָלָאָגָג דִּימְעָנָן?
 צָרָ לְעַבְתָּ דַּאַךְ בַּיְּ מִירָ ווֹי אַקְיָרָ, עַטְטָ אָוֹן טְרִינְקָט אָזְנָ דְּעַרְ
 צִיְּטָ, טָוטָ אַפְּינְגָעָר אָן קָאָלָטָן ווֹאָסְעָר נִיטָּ אַרְיָין אָוֹן עַטְטָ סְבָעַטְטָ!
 פָּאָרָ אִיבָּן אִיזָּ דַּאַךְ קִיְּן זָאָקָ נִיטָּ צּוֹפִילָ! אָוֹן דַּאַס גִּיטָּ דִּירָ צָוָּ
 מַאְלָ קִיְּן גָּוָט ווּאָרָט נִיטָּ! אַהֲוָנָט, אָזְנָ צָרָ אַיְּ גַּפְרִיָּ דַּעַם בְּעָלָ.
 הָבִית גַּלְעָט מַעַן אִים אַוִּיךְ! גַּלוֹּבָ מִירָ, לֵילִישִׁי — הָאָט חֹהֶה אָפָּ.
 גַּעֲזִיפְצָט — אָזְנָ מַעַן פָּאָלָגָט נִיטָּ טְאָטָע-מְאָטָע, אִיזָּ ווֹאָס פָּאָרָעָ צְרָה
 סְקָומָט אַוִּיפְּ דִּירָ, אִיזָּ אָלְץ ווּיְנִיקָּ! מִינְעָשָׂ עַלְתָּעָרָן הָאָבָן פָּוֹן עָרָ.
 שְׁטָן טָאגָ אָן נִיטָּ גַּעֲוָאָלָט דַּעַם שִׁידְוָךְ! אָוֹן מִין נִיטָּ, אָזְנָ כִּבְיָן
 גַּעֲזָוָעָן אַבְּיָ ווּרָ? מִין טְאָטָעָ הָאָט גַּעֲהָאָט אַבְּרָוָחָ אַיְּבָעָרָ גַּאנְצָ
 ווּאָרְשָׁעָ! אַפְּעַלְדְּשָׁעָרָ אִיזָּ צָרָ גַּעֲוָעָן. סְרָעְדָּת זִיךְ נַאֲרָ אַזְוִי! צָרָ
 הָאָט מַפְּרָ גַּעֲקָעָנָט פָּוֹן אָן אַמְּפָרִיקָאָנָעָר דָּקְטָאָרָ! אַיְּבָעָרָ דְּרִיסִּיק
 יָאָרָ הָאָבָן מִירָ גַּעֲוָיִנָּט אַוִּיפְּ סְטָאָוָקָעָ, גַּעֲהָאָט אַרְעַזְעָרוֹוּ, ווֹ פָוֹן
 אָרוֹם ווַעֲנָעָן יְגַגְעָן זִיךְ גַּעֲקָוָעָן שְׁעָרָן, אִיזָּ, ווֹ דַּו זַטְטָ, אַאֲרָגָ
 פָּאָרָ אַשְׁיָּוָדָרָ נִיטָּ גַּעֲוָעָן!... אָוֹן מִין נִיטָּ, אָזְנָ כִּיהָאָבָ אַוִּיסְגָּזָעָן
 ווֹ הַיִּינְטָ! אָזְנָ כִּפְלָעָגָ אַרְוִיסְגִּיָּן אַוִּיפְּ סְטָאָוָקָעָ, הָאָבָן דַּי יְגַגְעָן
 דַּי כְּפָרָה גַּעֲקָרִיגָן פָּאָרָ מִירָ, גַּעֲהָאָלָטָן אִין אִין צִיעָן דַּי קָאָפְעָלָיָוּ.
 שָׁן אָוֹן אַיךְ ווֹי קִיְּנָמָאָל גָּאָרְנִיטָ, ווֹי נִיטָּ מִיךְ מִינְטָמָעָן! ווּפָרָ
 הָאָט זִיךְ אַוִּמְגָעָקָוָקָט אַוִּיפְּ זַיִּי! כִּיהָאָבָ דַּעֲמָאָלָט גַּעֲפִירָט אַלְיְבָעָמָט
 אַסְטוֹדָעָנָט, רְוַדְאָלָף הָאָט צָרָ גַּעֲהָיִטָן ...
 — אַשְׁיִנְעָרָ נִאמְעָן! — הָאָט לֵילִי אַיְּבָעְגָּעָרִיטָן חֹהָהָן.

רָאוֹעַ הָאָט אֲרוּסְגָּרְוָקֶט אֵין מִיטָּן קִיךְ אַ קְלִיִּין קַעַטְלֶה, זִין
 גַּעֲזַעַט אָוּן אַיְינְגָּהָעָרֶט זִין.
 — אֵין דָּאַס גַּעַוּעַן אַ בִּילְד שִׁינְעָר יְוָנוֹג! — הָאָט חֹהֶה אַ בָּאַ
 גַּיְיסְטָעָרְטוּ גַּעַזְוִיגָּן דִּי וּוּעַרְטָעָר אָוּן סְאיַזְשָׂעָר גַּעַוּעַן צָו גַּלְיִיבָּן,
 אָוּן זַי הָאָט נַאֲר גַּעַוְוִינְט — כְּפָאַרְזִיכָּבָר דִּיךְ, לִיְיִי, אָוּן פָּוּן עַרְשָׁ-
 טָן קוֹק וּוּאַלְסָטוּ דִּי בְּפָרָה גַּעֲקְרִיגָּן פָּאָר אִים!
 — אַ בְּרוֹנְעַט? — הָאָט לִיְיִי אַ גִּיגְרִיקָּעַ גַּעַפְרָעָגֶט.
 — אָן עַכְתָּעָר בְּרוֹנְעַט מִיטָּן קְלִיִּינְעַ וּוּאַנְסְּעַלְעַן, וּוּי אַ צִּיגְיִינְעָר
 הָאָט עַר אַוִּיסְגָּעָזָעַן. עַר הָאָט גַּעַטְרָאָגָן אַ פָּאָר בְּלוֹיעַ גַּעַפְאָטָעַ הָוִי.
 זָן אָוּן גַּעַגְאָנְגָּעָן אָיָן עַר, וּוּי אַ הִימִשְׁעָר אַפְּצִיךְ, גַּלְיִיךְ וּוּי אַ וּרְעַעַן?
 — אַיְךְ גַּוְסְטִיךְ אָוּיךְ אַיְן בְּרוֹנְעַטָּן — הָאָט רָאוֹעַ שְׁטִיל גַּע-
 זָאגָט אָוּן אַיְן רְוִוִּית גַּעַוְאָרָן בֵּין אֵין הָאָלוֹן אַרְיִין.
 — זַע נַאֲר, זַע — הָאָט לִיְיִי זַע צְעַלְאָכָט אָוּן גַּעַוְוִוָּן אַוִּיחַ
 רָאוֹעַן — זַע נַאֲר וּוּי זַי רְוִיטְלֶט זִין?
 רָאוֹעַן אַיְן נַאֲר רְוִיטָעָר גַּעַוְאָרָן אָוּן זַעְדָּן אַמְּתָן מִיטָּן
 דָּעַר הָאָט פָּאָרָן הָאָלָן.
 — אַיר זַיְיט נַאֲר גַּאֲרָא אַ בִּיבִּי" רָאוֹעַ — הָאָט לִיְיִי זִין
 פְּלוֹמְרָשֶׁט גַּעַבְיוֹזָעָרט — כַּחֲאָלָט אַיְן אַיְין טָעַנְהָן, אַיר זַעְלָט זַעְלָט
 אַלְיִין מִיטָּן דָּעַר הָאָנט נִיטָּן כַּאֲפָן! סְקִינְדָּן קָאָן חָס וְחַלְיִיחָה קְרִיגָּן אַ
 רְוִיטָן פְּלָאָם אַוִּיפָּן הָעַלְוָל!
 — אָנוּ מַעַן קוּקָט נִיטָּן בְּשַׁעַט-מְעַשָּׂה אַוִּיחַ פִּיעָר, שָׁאָדָט נִיטָּן —
 הָאָט חֹהֶה רָאוֹעַן בְּאַרְוִיקָט.
 רָאוֹעַ הָאָט אַרְאָפְגָּעָלָאָט אַיְרָעָ גַּרְוִיסָעָ אַוִּיגָן, וּוּי זַי וּוּאַלְעַט
 גַּעַוּעַן שְׁוֹלְדִיךְ אַיְן עַפְסָס. זַי הָאָט נִיטָּן אַיְינְמָאָל נַעַהֲרָט וּוּי קִיבָּ-
 דָּעַר זַעְגַּעַן גַּעַבְוִירָן גַּעַוְאָרָן מִיטָּן מִיְּזָעַק אַוִּיחַ דִּי פְּנוּמָעָר אָוּן
 כָּאָטָש זַי הָאָט אַיְן דָּעַט נִיטָּן גַּעַגְלִיבָט, פְּנוּדְעָסְטוּגָגָן הָאָט זַי מִיטָּן
 אַמְּמָאָל דָּעַרְפִּילְט אַבְּרִי אָוּן דָּעַר גַּאנְצָעָר בּוֹינְקָהָט בְּיַי אַיר אַנְגָּעָ-
 הוּבָּן פְּלָאָמָעָן. זַי אַיְן גַּעַוּעַן זִיכְעָר, אָוּן דָּאַס קִינְדָּן קְרִיגָּן אַיְאָט
 אַ פְּלָאָם אַיְבָּעָרָן הָעַלְוָל, גַּרְוִיס וּוּי אַלְוָנוֹג - אָוּן - לְעַבְעָרָל, וּוּי, אָוּן
 אַוִּיגָן. זַי הָאָט אַלְיִין גַּעֲקָעָנָט אַמִּידָל מִיטָּן אַזָּא פְּלָאָם.
 — וּוּאָס הָאָט אַיְיךְ אַיְיךְ גַּעַוְאָלָט פְּרָעָגָן? — הָאָט לִיְיִי זַעְלָט

געוונדעת צו מוהן און געריבן דעם שטערן — יעס, האט ער אייך
לייב געהאָט, דער סטודענט מיין איך ?
— אלֶין הייטט לייב ! — האט חוה געשאָקְלַט אַ וויילע מיטן
קָאָפּ, געשמייכְלַט, אומַץ צוֹצְגָּעֵבַן די ווערטער מעָר בָּאַדִּיטוֹנָג — אַיִּן
מיין גאָס פְּלַעַגְתּוֹ ער מיר די הענט קושן !
ליילַי האט זיך פָּוּן גָּרוֹיס התפְּצִילָה אַושׁ צְעֻזְגָּעֵן :
— ח-וואָה, אוּי, אוּי, ח-וואָה !
— משוגענע, וואָס האָסְטוֹ זיך צְעֻזְגָּעֵן-האָט חוה געשמייכְלַט —
— לאָזֶן ענדיקן !
— ענדיקט, ענדיקט, חוהשי קריין ! — האָט ליילַי זיך צְעֻלַּאֲכַט אָוָן
די אַרְוָמְגָּעָכְאָפְּט — אַיר ווֹיסְט, ווֹעֵן אַיִּן מִיר פָּאַרְלִיבְּט זיך אַ סְטוֹדְעַנט
וּוֹאָלַט איך אַסְוֵר גְּעוּוֹסְט וּי מַעַן רַעַדְתּוֹ צוֹ אִים !
— מַעַן דְּאָרְףּ נִיטּ רַעַדְן — זַיְיַ רַעַדְן שָׂוֹן ! — האָט חוה גַּעַזְיָגַן
די ווערטער — אַ גַּעַלְעַרְטָעַר מַעַנְשָׁ אַיִּז גַּאֲרַעַפְּס אַנְדְּרָשָׁ ! זַיְיַ קַוְשָׁן
דָּאָךְ דִּי טְרִיטּ פָּוֹן אַ דְּאַמְּעַ !
— ח-וואָה, אוּי, אוּי, אוּי !... — האָט ליילַי אַ זְוִינְגּ גַּעַטְאָן אָוָן אַרְוָמְגָּעַן
כָּאָפּט חוֹתָן — דָּעַרְצִילַט וּוֹיְטָעַר, דָּעַרְצִילַט !
— טָאָזֶן משוגענע ! — האָט חוה אַ צְוִיפְּדָעַנְעַ זיך אַוִּיסְגָּעָדְרִיְּט,
אַפְּגָּנוּוֹיְשָׁט דָאָס פְּנִים פָּוֹן ליילַי קַוְשָׁן אָוָן מַיטּ מַעַר בָּאַגְּיִיטָעַדְרָגָן גַּעַזְיָגַן
נוֹמָעַן דָּעַרְצִילַן — יַעַדְן אַוּוֹת וּזְעַנְעַן מִיר גַּעַגְגָּעַן אַיִּן זָקְטִישָׁן גַּאֲרָטָן,
גַּעַגְגָּעַן גַּעַאְרָעַט אָוָן גַּעַרְעַט פָּאַגְּנִישּׁ !
רַאֲזָעַ האָט צוֹגְעַרְקַט דָאָס קַעְסְּטַל צוֹ דָעַר הַיִּסְעָר «סְטִיעָם-פִּיְּפִּיְּפִּיְּ»,
זיך אַיִּינְגָּעַטְוּלְיִעְטָ אַיִּן אַ שָּׁאָל, גַּעַחְצָרֶט וּי חוה דָּעַרְצִילַט אָוָן אַיְדָע
פָּאַרְשָׁמְוֹרָעַטָּ אַוְיגָן הַאָבָּן אַרְזִיסְגָּעָקְרַקְט פָּוֹן אַוְנְטָעַר דָעַט גַּעַקְרִוְיזָטָן
קָאָפּ הַאָרָאָוִי וּוֹיִיךְ אָוָן מַילְד וּי בִּיְיַ אַ שְׁעַפְסָ. עַס האָט אַיר אַנְגָּעוּהוּבָן
וּוֹאָרָעַם צוֹ וּוֹעִין, האָט זַי אַיִּינְגָּעַן פָּאַרְמָאָכְט די אַוְיגָן, מַעַר אַרְאַפְּגָּעַלְאָזָט
די אַוְנְטָעַרְשָׁטָע לִיפּ, קְוִים אַוְנְטָעַרְגָּהוּבָן דָאָס לְעַפְלַלְלַל פָּוֹן רַעַכְטָן אַוְיגָן,
זַוּ אַ שְׁפָעַטְלַל, דִּין, וּי אַ שְׁנִיתָ פָּוֹן אַ חְלָףּ, האָט גַּעַמְאָכְט דָאָס בְּלַאֲסָעָ
קִינְדִּישָׁע פְּנִים אַיִּין וּוֹיִינְעַן, אַיִּלְאָכָן. רַאֲזָעַ האָט אַרְיִינְגָּעַמְאָכְט די הַעֲנוֹת
צְוִוִּישָׁן די פִּיס אָוָן זַיְיַ נַאֲךְ אלֶין אַיִּינְגָּהָעָרָט. אַ מִידָּעָהָט זַיְיַ בִּיטְלָעָכְט
זַוְיִין גַּעַנוּמָעַן דְּרַעְמְלָעַן אָוָן גַּעַפְּלַט וּי עַס פָּאַנְטָעַרְט זַיְיַ בִּיְיַ אַיר
איִין מה :

— — — און אוּ רודאָלַף האָט גערעדט אוּן פונקט, ווי דוֹוָאָלְסֶט
אוֹרְטוֹסְגָּעֵלִיְּעֵנֶט פֿוֹן אַ בִּיכְלַ! אַזְּ בִּיסְטַ גָּאָר אַ מְבִין, ווֹאָס פָּאָר אַזְּ אַיְדַּעַ
לְעָר, באַשְׁמָאַקְטָּעָר יְוָנָג דָּאָס אַזְּ גַּעֲוַעַן?

— אַ באַשְׁמָאַקְטָּעָר יְוָנָג? ווֹאָס? אַזְּ אַיְדַּעַלְעָר—הָאָט זִיךְ בַּיְּ רָאַזְעַן
גַּעֲוַיגַּט אַזְּ קָאָפְּ — בָּעָנִי אַזְּ אַזְּקִיךְ אַזְּ אַיְדַּעַלְעָר... עָר ווֹאַרט אַוִּיךְ מִיר.
שְׂטִיעַנְדִּיקְעַרְהִיט לְאַפְּטַ רָאָזְעַ אַרְיִין דָּאָס אַוּוֹנוֹת=בְּרוּיט אַזְּן ווֹאַרט דַּי
בְּעַלְּיַי=בְּתִים זָאָלַן זַי אַרְוף טָאָן אַרְאָפְּצָנוּנְעַמְּן פֿוֹן טִישׁ. זַי ווֹעֶרט אַומְּגַע=
דוֹלְדִּיק, קְנִיפְּטַ זִיךְ, טְרָאַכְט, אַזְּ דַי מַאְדָּאָם אַזְּ נִיטְ קְרָאנְק אַלְיִין אַרְאָפְּ
צְוַנְעַמְּן אַזְּן הָאָט חַשְׁק אַלְיַץ אַיבְּעַרְצְוַלְאָזְן אַזְּן זִיךְ אַרְיִיסְצְוַנְבָּעַן דַּוְרַךְ
לְעָר קִיךְ. זַי ווֹיִיס, בָּעָנִי ווֹאַרט אַוִּיךְ אַידְ, קְוָמַט שְׁטַעַנְדִּיק מִיט אַשְׁעָה
פְּרִיעָר.

— רָאַזְעַן!

— אַ גְּלִיקְלָעַכְעַ כְּאַפְּט רָאָזְעַ אַרְאָס דָּאָס גַּעֲפָעַס, צְעוֹוָאַשְׁט עַס אַזְּן בְּאַזְּ
הַאֲלַט דַּעַט שְׁלִיטַל אַזְּן קְאָרְסָעַט. אַזְּן כְּאַטְשׁ דַי מַאְדָּאָם עַרְלְוִיבַּט אַיר
אוֹזְעַקְצְּגַיְין, הָאָט זַי אַטְבָּע שְׁטִילַ צַו עַפְעַנוּנְעַן דַי טִיר, קְיִינְגַּר זָאָל נִיט
הַעֲרָן אַזְּן זִיךְ אַרְיִיסְצְוַנְבָּעַן אַזְּן פְּאָרָק אַרְיִין. בָּעָנִי גִּיטַּס אַיר אַנְטְּקָעַגְּן:
— ווֹאַרטַּס שְׁוִין לְאָנְגַּג?

— נָאָ, כְּבִין נָאָר ווֹאָס גַּעֲקָוּמָעַן.

— ווֹאָס עַפְעַס אַזְּוִי שְׁבַעַט?

— דַו ווֹיִיסְט דָּאָזְן, אַזְּ אַיךְ גַּיְיַעַן שְׁבַת אַזְּן דַי בְּעֻונָּק!
זַי ווֹיִיס, זַי אַזְּ גְּלִיקְלָעַן. זַי זְאַמְלָעַן אַוִּיךְ אַיְנָן בְּאַנְקָן=בִּיכְלַ. בָּאַלְדַּ
הָאָפְּן זַי פִּינְחַ הַוּנְזָעַתַּן דָּאַלְאָר אַזְּן ווֹעַלְן חַמְוָתַהָּאָפְּן. ווֹאָס?... חַוָּה
דָּעַדְצִילַּט נָאָזְן?

— — — ווֹעַסְט פְּאַכְּן, רְוַדְאָלַף הָאָט דָּאָזְן דְּוֹקָא גַּעֲוַאַלְט מִינְעַז
עַלְטָעַרְן זָאָלַן זִין קָעַגְן דַעַט שִׁידְוָן! עָר פְּלַעַגְט טָעַנְהָן, אַזְּ אַיךְ זַע
אוֹיסְס ווֹי אַפְּרִינְגְּעַסְט אַזְּן עָר ווֹעַט בִּינְאַכְט מִינְזָאָר אַרְיִיסְצְוַנְבָּעַן אַזְּן
אוֹזְעַק מִידְרַעְגַּעַן ווֹיִיט, אַזְּן זִין פָּאַטְעָרָס גִּיטְעָר...
— אַזְּוִי, ווֹיִיט ווֹעַט עָר אַוּזְעַק — — — אַזְּן זִין פָּאַטְעָרָס גַּי=
טָעַר — — — דְּאָרָט וּזְאָקְסָן גְּרָאָזְן... הוֹיכְעַ... כְּהַאָפְּ אַזְּוִי לִיב...
בָּעָנִי זָכְתָ אַוִּיס אַפְּאַרְוּאַרְפַּן ווַיְנִיקְלַ עַרְגַּעַן צְוַוְישַׁן קוֹסְטָן אַזְּן זַי
צִיעַן זִיךְ אַוִּיס אַוִּיפְּן גְּרָאָזְן. זַי שְׁפָאַרט אַזְּן דַעַט קָאָפְּ אַזְּן זִין בְּרוּסְט,
קְנַעַפְּלַט פְּאַנְאַגְּנָדָעַר מִיט דַי לִיפְּן זִין בְּאַטִּיסְטָן הַעַמְּדָ, קוֹשָׁט אַזְּן פְּלַעַגְלַט.

— טאָ וווען?

— אָנוֹ דַו ווילסט ניט!

— אַיךְ ווילסט?

— ווילסט יאָ? — צעלאָקט זיך בענין ווי פון אָפאר אַרוויס

— גַּיִי, כ'האָפֶן דִּיר פִּינְט!

זיך פֿאַרְשְׁפֿילְלָעַט אוֹיף גַּרְזִין הַעֲמֵד אָונְן שְׁטוּפְט אִים כְּזָמְרָשְׁת
פּוֹן זיך. בענין שְׁטִיקְט זיך פּוֹן גַּעַלְעַכְטָעַר, כָּאַפְטַרְאַזְעַן אַין וַיַּנְעַ
אַרְעַמְסַס, קַאַטְשָׁעַט זיך מִיט אִיר אַיְבָּעָרָן גַּרְאָזְן אָונְן בִּידָע וַוְאַרְטָן
ס'זָאָל עַפְעַס גַּעַשְׁעַן. אַ פְּאַלְיִסְמָאָן טְרִיבְט זַיִן אַרְאָפַס. זַיִן כָּאַפְּן זיך
אוֹיף ווי אַפְּגַּנְעַשְׁמִיטָעַן, צְעַלְיִיגְן זיך אוֹיף אַ צְוּוִיטָן פְּלַאָזְן אָונְן
איַידְעָר ווֹאָס, ווֹעָן, טְרִיבְט מַעַן זַיִן שְׁוִין ווַיְדָעָר, מַעַן טְרִיבְט זַיִן
אָין ווַאֲסָעָר אַרְיִין. זַיִן שְׁפִּינְגְּגָעַן אַרְיִין צַו אַיְבָּן אָין שְׁיפְּלָס. דָאַס
שְׁיפְּלָס צְעוּוִינְגַּט זיך, ווּערְט גַּרְעָסְעָר, גַּרְעָסְעָר . . .

ראָנוֹעַ האָט צְעַפְּנָט דִי אוֹיגְן, גַּעַפְּיִילַט ווי פּוֹן דָעַר «סְטָעַט»
פְּיִיפְּ» האָט אַ היִסְעָר טְרָאָפַן אַרְאַפְגַּעַקְאַפְעַט אוֹיף אִיר פְּלִיאִיצְעַ. זַיִן
הָאָט גַּעַקְוָקָט אוֹיף חַוָּה מִיט אַ פָּאָר צְעַרְאַקְעַנְעַ אַוְיגְּן, ווי אַיְנָעָר,
ווֹאָס קְרוּמַט אוֹיף פּוֹן דָעַר פְּאַלְיִיגְעַ, גַּעַוּוֹלָט ווַיְוִיזְעַן, אָנוֹ זַיִן האָט קִיְּין
אָיִן ווַאֲרָט נִיט דָוְרְכְּגַּלְאָזָט. זַיִן האָט גַּעַוּוֹסְפְּרָט מִיט דִי לִיפְּבָּעַ
אָונְן אַ דָּעַרְשְׁלָאָגְעַנְעַ האָט אַלְצַן אָין אִיר גַּעַטְגַּוְונָט — אָנוֹ כְּהָעָר
אוֹיף מַיִן ווַאֲרָט ווי כְּהָעָר!

— — — ער אַיִן זַיְעָר רַיִיךְ גַּעַוְעָן אָונְן אָנוֹ אַיךְ האָפֶן
זיך אַיְנָמָלְ צְעוּוִינְט, ווי קְוָמַט אָזָא פְּרָאָסְטָעַ מִידָלְ צַו אִים,
הָאָטָט גַּעַדְאָרְפַט זַעַן ווי ער האָט זיך בְּאַלְיִידִיקְט, גַּעַזְאָגְט, אָנוֹ אַיךְ
בֵּין טְוִינְגַּט מַאֲלָ שְׁעַנְעָר פָּאָר . . .

— שְׁעַנְעָר — — — דו בִּיסְט דָאַס באָ מִיר דִי שְׁעַנְטָטָעַ
— — דו ווַיְסָט גַּאֲרַ ווֹאָס, רַאֲזַעְלָעַ? אָנוֹ ס'זָאָט זיך שְׁוִין יָאָר
גַּעַמְאָכְט מִיר «סְטָאָפֶן» בִּידָע, טַאָלָאָמִיר אַרְוִיסְפָּאָרָן אוֹיף אַוְאָר
נַאֲךְ קוֹנִי-אַיְלָאָנד! ווֹעָן ווֹעָט זיך נַאֲךְ מַאֲכָן אַזְאָגְעַנְהָיִיט?

— אַלְ-רַיִיט!

זַיִן דִּינְגָּעַן אַ צִּימָעָר בַּיִם יִם, לְאָזְן אַרְאָפַס דִי שְׁטָאָרָן פּוֹן
פְּגַּנְטָעָר אָונְן גַּלְיִקְלָעַכְעַ, צְעַשְׁטָרָאַלְטָעַ קַאַטְשָׁעַן זַיִן זַיִן אוַיְפָן בְּעַטְלָן
אוֹיף דָעַר פְּאַלְאָגָעַ, דָעַר יִם קָאָכְט, שְׁטוּרָעָמַט, פְּאַרְפְּלִיאִיצְט דָאַס

שטייבל און ס'ווערט מיט אמאָל אַזְוִי פִינְסְטֶר — — —
בלזיבט איינע אַפְּרִין, פִּילְט ווי זי וווערט פַּאֲרְבְּרַעְנֵט פֿוֹן היַץ אָן
דעַרְזַעַט אַיבָּעַד זיך חָזֵה מיט אַ בְּרוּזִיט-מַעְסָעָר אַיְן דָּעַר האַנט.
חוֹזֶה הַאַסְט אַ קִינְדָּא, אַיְרְקִינְדָּא מיט אַ פְּלָאָם, ווי אַ לְוָגָן-אַונְ-לְעָבָר,
אַיבָּעַרְן פּוֹנִים. דָּאַס קִינְדָּאַסְט זִי אַרְוּמָה מיט די העַנְטַלְעַךְ — — —
פִּעְסְטֶר — — דְּרִינְגַּט מיט די פִּיסְלַעַךְ — — — בְּרוּעַט אַוְיד — — —

ראוז האט צעפנט די אויגן, זיך אפנערקט צוואמאפען מיטן קעסטל — די "סטיל-פיעפ" האט געבריט. דאס ווואסער האט זיך נעהויבן אין דער "פיעפ", געקלאפט ווי מיט א האמעד אוון הייסע.

צ'יט בעני האט זי אוועגןעווארפַן, האט זי ניט געקאנט הערנַן נאמען. איצט האט ראווע געפִּיכְט, אן וווען בעני קומט זו איר, ווועלאָט זי אים ניט נאר צְלִיכְמֹות גַּזְוָעָן, נאר אויך די פִּיס געקוּשֶׁט. חומַה האט נאר אלֵך איזן איינעם דערציילַט:

וְ— — — אָז כִּבֵּין — — — עַד אֵין מִיד גַּפְאָלָן צֹדִי פִּיטֶּס, גַּעֲקוֹשֶׁת דַּי פִּינְגָּעָר, אַוְיסְגַּעֲקוֹשֶׁת דַּי טְרָעָרָן פָּוָן דַּי אַוְינְגָן,
וּוְיַיְמִיד הַאֲבָנָן אֲגָט אֵין הַיְמָלֶךְ!

— אויף מיין וווארט, ס'זאל פעלן אָהאר — האט לַיְדֵי אַצעעשתראַלטע אַנגעכצפֿט הוֹהן פֶּאֲר דִּי הענט — אַיך לַיְעַזְבּ אַדְעַס "פארכְּשׁוֹפְּטָן פרינְצָ", ווֹאָס אַיר האט מִיר גַּענְעָפָן, שְׂטִיטַט דָּאַרטָּן פּוֹנְקַט דָּאָס זַעַלְבָּעַ!

חוות האט זיך פארלויידן. זי איז זיכער געוועגן, אוֹ לַיְלָה
נוויבט איר ניט, או דאס האט זי אזוּג געלאכט פון אייר, פון
חוונַן, ניט פון דער מעשה, און בא איר אין קאָפַ האט זיך שווין
געפַלאָנטערט נאָך אָן אומְגַלְבַּעֲרֵעַ מעשה, מיט וועלכער זיך האט
געוואָוָלֶט אִיבְּעָרְצִינְגַּן לַיְלָה, אוֹ זיך זאגט אַמְתָּה.

ראוז האט זיך אויפגעשטעלט, גענומען גײַן אַין צוּווִיתָן צֵי
מערְאָה האט זיך דערפֿילֶט מיט אַמְּלָאָן אַ רִיס אַין קְרִיז אָונְ נְעַמִּינְט,
אוֹ זיך פְּלָאַצְטָם פָּאנְגְּדָעָר.

— וואס איז דער מעד? — אין חוה א צופרידענע, ווואר
ס/האָט זיך איר געמאכט א געלגענהייט זיך אַרויסצודריינען פון
ליילין, צוגעשפֿרְנוּגָעָן צו רָאוּן — האָסְט ווַיְיעָן?

ראוז האט ניט גענטפערט. זי האט אַנגעכָּאָפֶט חווון פֿאָר אַהֲנָמֶת, זי אַנגעעהויבּן קְנִיפַּן, גַּעַשְׁתָּאָגָּעָן אָזֶוּ אַ צְוֹאַמְעַנְגַּעַדְרִיטַּע מִיט פֿאָרְבִּיסְעַנְעַ לִיפַּן בֵּין דַּעַר וּוּיְתָאָקּ הָאָט נַאֲכַגְּנַלְאָזֶט.

— ס'הָאָט מִיר אַ כָּאָפּ גַּעַטָּאָן — הָאָט רַאֲזַע גַּעַוְיָוִן אַרְיָפּן קְרִיְּצַּ — אָזְ ס'אַיְּזַּ נַאֲךְ אַן עַרְגַּעַטְרַע וּוּיְתָאָקּ וּוּיְרִיסְּזַּ אַ צָּאָן! חֻוָּה מִיט פֿילְּיַן הָאָבָּן גַּעַשְׁמִיכְּלַטּ. חֻוָּה הָאָט זַי גַּעַטְרִיסְּטַּ אַזְּ, פֿאָרְקַּעַרְטַּ, אַזְּעַלְכַּעַ וּוּיְעַן בָּאוּוִיְּזַן אַ גְּרִינְגַּ הָאָבָּן. מַעְגַּלְעַן, אָזְ דַּאָּס זַעַנְעַן פְּאָרוּוּיְּעַן, וּוּאָס מַעְ הָאָט בָּאַ אַן עַרְשְׁטַּלְינְגּ, יַעֲדַנְפְּאָלְסּ דַּאֲרַףּ וּ יְדּ הַיְּטַן אָזְ נַיְּהָאָט רַאֲזַע אַרְיִינְגְּנִיפְּרַט אַזְּ צּוּוִיְּטַן צִימַּעַר.

אַזְּ צִימַּעַר זַעַנְעַן גַּעַשְׁתָּאָגָּעָן עַטְלַעְכַּע בְּעַטְלַעְכַּע פֿאָרְשְׁטַּעַלְטַּ מִיט קְאַלְיִרְטַּע שְׁפָאַנִּישַׁע וּוּנְטַלְעַר. פּוֹן אַיְּנַן בְּעַלְהָאָט אַרְיוּסְגַּעַקְוַט פַּעַם אַ צְעַוְיִבְּעַרְטַּע, שְׁוֹאַרְצַעְרַקְאָפּ הָאָרְ, זַיְּ אַרְוָמְגַעְקוּקְטַּ בָּאַ חֻוָּס אַרְיִינְקּוּמְעַן אָזְ נַיְּךְ צְרוּיקַ בָּאַחְאַלְטַן אַונְטַעַר דַּעַר קְאַלְדַּרְעַ. פּוֹן דַּי בְּעַטְלַעְכַּע, פּוֹן דַּי צְעוּוֹאַרְפַּעְנַע גַּאֲרְדַּעְרְאַבְּעַסּ, וּוּאָס הָאָבָּן גַּעַהְאַגְּגַעַן אַיְּבַּעַר יַעֲדַנְ בְּעַטְלַעְכַּע, הָאָט מַעְן לִיְּכַט גַּעַקְאָנְטַד דַּעְרַקְעַנְעַן דַּי בְּעַלְיִ-פְּתִים פּוֹן דַּי וּוּינְדַּלְעַן.

חֻוָּה הָאָט רַאֲזַע אַנְגַּעַטָּאָן אַ קְמִיעַ, אַפְּגַּעַשְׁפְּרַאָּכְן אַן עַיְּנַ-הַרְעַ אָזְ זַי פֿאָרְזִיכְעַרְטַּ, אָזְ מַאְרְגַּן אָזְ דַּעַר צִיטַט, וּוּטַט, אָם יַרְצַחְ-הַשְּׁמַ, זַיְּנַ אַנְדַּלְעַם.

חֻוָּה הָאָט זַיְּ אַרְיַף גַּיְּקַע גַּעַנוּמָעַן אַיְּבַּעַרטָּאָן. זַי אַיְּזַע גַּעַוְוָעַן זַיְּכַעַר, אָזְ דַּעַר אַיְּנְצִיקְעַר וּוּגַּזְגַּזְקִירְגַּן אַיְּבַּן, אַיְּזַע אַוְיִפְּגַּזְגַּעַבְּן דַּאָּס הַוִּיְּזַ אָזְ אַרְיוּסְצּוּרְטִירְבַּן פֿילְּיַן. דַּעַמְאָצַט וּוּטַט אַיְּבַּז זַיְּ בְּעַטְנַ בָּאַ אַיְּרַ, זַי קְוִשְׁן, טַעַנְהַן, אָזְ עַר אַיְּזַי זַיְּ נִיט וּוּוּטַט. זַי אַיְּזַע דַּאֲךְ אַמְלַאְךְ, אַ צְדַקְוָת, זַי הָאָט דַּאֲךְ אַ קְאָפּ פּוֹן אַמְינִיסְטַעְרַ אָזְ וּוּאָס נִיט? פּוֹנְדַּעַסְטוּוּגַן הָאָט זַי בְּשַׂומַם אַוְפַּן גַּיְּט גַּעַקְאָנְט פּוּעַלְן בָּאַ זַיְּ אַיְּפְּגַּזְגַּעַבְּן דַּאָּס הַוִּיְּזַ אַוְיַף אַטְאָגַג. זַי אַיְּזַע זַיְּכַעַר גַּעַוְוָעַן, אָזְ אַיְּבַּז הָאָט נַאֲךְ אָזְ אַיְּנַ טְרַאַשְׁעַן, קְוִמְט אַלְיַין צְרוּיקַ, פּוֹנְדַּעַסְטוּוּגַן הָאָט זַי יַעֲדַעַס מַאְלַ גַּעַעַ שְׁרַאַקְן, אָזְ עַד קְאָן מִיט אָזְ אַמְתַּ אַוְעַק אָזְ תְּמִיד גַּעַגְגַּגְעַן אַיְּמַ אַוְיַם אַקְן.

זַי הָאָט אַנְגַּעַפְּדַעַרְטַּ דַּי פְּלַעַקְן אַוְיַף אַיְּרַ פְּנִים, אַנְגַּעַטָּאָן לְאַלְעַן אַלְעַדְרַנְעַם הַאַלְיַ-בְּגַנְד אָזְ אַיְּם גַּעַהְאַלְטַן אַוְיַף אַשְׁטַאָלְן קִיטְלַ. זַי

האט עטלעכע מאָל אַריינגעקוקט אין קיד, געוואָלט זיך אַרויסגנבעגען,
לייל זאל זי ניט בעמערkan, האט פונקט דעםאלט לייל אויסגעדרית דעם
קאָפּ:

— איך גיט אים שוין איבערבעטן? פֿאָלט [מי] אין זיצט זיך
שטעו!

חויה האט איך געוואָלט זאגן, או קיינער פרענט באָ איך קיד
עצות ניט, אודאי גיט זי אים איבערבעטן, איך אויף צעלפֿאַצעניש, און
זיך געכָּפּט פֿאָרֶן הארץ:

— איך, אים איבערבעטן? זיין לאָנג קראָנט ער! דאס גי איך
אויגעבן דאס הויז! אַינְמָאָל פֿאָר אלע מאָ!
זי איז געשטאנגען אַווילע, געקְלערט ווֹאָס נאָך צו זאגן, מיט
אמָאָל געבעטן דעם פֿאָן און זיך צעשמייכָלט:
— כ'זעל זיך עפּעס בעטן, לייל, אויב דו וועסט זען ס'האלט מיט
ראָזען אויף אַדרָּך, שיך נאָך מיר אַרייבָּר. כ'זעל מסתמא זיין באָ איָ
סעט גאָלָה, דעם באָרבעס ווייבָּר, נו, גוט-בָּאי!

3

אייב האט אַפְגָעָמָאכֶט בָּא זִיךְ מַעַר נִיט אַהֲיֵמְזֹקְוּמָעַן. מִיט אַעֲפָרְאַלְטַן רָאָק, דִּי הָעַנְתָּן אָן דִּי הוֹיָן-קָעְשָׁעְגָּעָס, אָזֶן עַר פָּמָעַט גַּעַלְאַפְּחַן אַיְבָעָרְן שְׁמַאַלְן טְדָאָטוֹאָר, וּוֹ פָּנָן בְּיִדְעַז וַיְיִטְן אָזֶן אַנְגָעְפָאַלְן אַיְבָעָרְן אַטְיִפְעַר שְׁנִי. אַלְעַז וּוֹאָס זְעַנְעַן אִים אַנְטָקָעָגָן גַּעַקְוּמָעַן הָאָפָן אִים אַרְיסְגָעָמִיטַן. פָּנָן דָּעָרְרוּיִטְנָס הָאָט עַר בָּאַמְעַרְקָט, אָזֶן דִּי שְׁכָנָה מִיט וּוּלְלַעַן. כָּעָר עַר הָאָט זִיךְ נָאָר וּוֹאָס גַּעַקְרִיגַט, קָוָוָת אַנְטָקָעָגָן בָּאַלְאַדְטַמְט מִיט פָּעַקְלַעַן. עַר הָאָט אַטְרָאָכְט גַּעַטְאָן, אָזֶן סְיוֹאָלְט גַּעַוְוָעַן אַמְצָוָה זִיךְ אַיְבָעָרְצְדוֹרִיְיָעַן אָזֶן שְׁנִי אַרְיִין. בִּיְדַע הָאָטָן זִיךְ אַפְגָעָשְׁתָעַלְט, אַרְגָע זִיךְ אַגְגָעָקוּקָט, וּוֹי הָעַנְעָר, אָזֶן זִיךְ גַּעַשְׁוָבָט, וּוֹעָר וּוּמָעָן זָאָל אַוִיסְמִידַן. אַיְיב הָאָט אַצְיִגְעָטָן דָּעַט אַיְבָעָר דִּי אַוִיגָן, נִיט גַּעַוְאָלְט הָאָפָן צְוָאָן מִיט אַיר אָזֶן זִיךְ גַּעַנוּמָעַן לְיִנְקָס. דִּי שְׁכָנָה הָאָט זִיךְ גַּעַוְאָלְט גַּעַמְעַן רָעַכְתָּם, פָּנָן שְׁרָעָק זִיךְ אַדְרִי גַּעַטְאָן לְיִנְקָס, זִיךְ פָּאַרְטְשָׁעַפְעַט אָזֶן אַיְבָס אַקְסָל אָזֶן אַרְיִין מִיט דִי פָּעַקְלַעַן אָזֶן שְׁנִי אַרְיִין. אַיְיב הָאָט זִיךְ נִיט אַוִמְגָעָקוּקָט, גַּעַהְעָרְט הַינְטָעָר זִיךְ קָלְלוֹת, זִיךְ גַּעַשְׁתִּיקָט פָּנָן גַּעַלְעַבְעַט טָעָר אָזֶן גַּיְכָעָר גַּעַשְׁפָאָנוֹט. עַר אָזֶן גַּעַגְגָעָן אָזֶן סָאָלִין אַרְיִין, גַּעַוּסָט, אָזֶן זִיְנָעָ חַבְרִים קָמָעָן דָּאָרְטָן נָאָר בִּיְנָאָכָט, גַּעַרְעָכָט אַבָּעָר, אָזֶן טָאָמָעָר טָרָעָפְעַט עַר פָּאַרְט עַמְעַצָּן. אָזֶן סָאָלִין אַיְזָן קִינְגָר נִיט גַּעַוּסָן. עַר הָאָט אַוִיפָגְעָעָס אַפְאַרְצִיעַ אַוִיפָשְׁנִיט מִיט בְּרוּיט, פָּאַרְטְרָוּקָעָן מִיט בְּרִיר אָזֶן אַיְזָן אַרְוִיס. עַר הָאָט גַּעַפְילַט וּוֹי דָעָר פָּעַס גִּימִיט אַיְבָעָר אָזֶן גַּעַקְלַעַט וּוֹ צְוָו גִּינְזָן. אִים הָאָט אִיצְט בָּאָנְגָן גַּעַטְאָן דִּי גַּאֲנְצָע חַתְבָה מִיט חַוָּהָן. נָו טָאָקָע, וּוֹאָס הָאָט עַר צְוָו אַיר? זִיךְ אַרְבָּעָט דָאָך וּוֹי אַפְּאָרְדָע, גִּיט אִים אַזְוָעָק בֵּינוֹ צְוָו אַסְעָנָט אָזֶן אַזֶּוּ עַר פָּאַרְבְּרָעָנָט מִיט אַגְדָעָרְמָאָכָט זִיךְ זִיךְ אַוִידָן נִיט זָעָן. וּוֹעָן עַר וּוֹאָלְט זִיךְ נִיט גַּעַםְעַט פָּאָר לְיִיכְיָן, וּוֹאָלְט עַר גַּעַוּסָט אַרְוִיפָגְעָנָגָעָן אָזֶן זִיךְ אַיְבָעָר גַּעַבְעַטָּן.

אייב הָאָט זִיךְ אַיְנָגְעָהָרָט וּוֹי דָעָר שְׁנִי טְקִרְיְפָעָט אַונְטָעָר דִּי.

פִּס אָוֹן גַּעֲטָרָכֶט וּוּגָן לִילִין. צוּוִישׁן דֵי אַלְעַ וּוּיְיְבָלָעַ אָוֹן מִידְלָעַ, וּוֹאָס זָעַנְעַן דָּוְרְכָנְגָעָנְגָעַן זַיְנָעַ הָעָנָט, פָּוֹן דָּעַרְ צִיְּתַ וּוּגָן עַד הָאָט נָאָךְ אַיְן וּוּאָרְשָׁע „פֿרְעַטְעַנוּיְעַס“ גַּעֲפְּרַעְגַּט, בֵּין דַעַם הַיְנְטִיקָן טָאָג, אַיְן קִיְּנַיְעַ אַיְנָעַ פָּוֹן זַיְיַ נִיט עַנְלָעַד גַּעֲוָעָנָעַ צַו לִילִין. לִילִי מִיט אַירְעַ וּוּיְיטַע קְלִיְיַיְעַ דָּעַר, מִיט אַירְעַ צַעְפְּטַלְטַלְתָּהָאָר, מִיט אַירַ גַּעֲלַעְכָּטָעַר הַאָבָן אִים נִיט גַּעַלְאָזָטַר רְוֻעַן. דָאָס עַדְשָׁטָע מָאָל אַיְבָן הָאָט זִיךְרַ אַיְבַּגְנַעַט אָרְמָה בָּאַחַאָפָן קָעָגָן אָפְּרוּז. עַד הָאָט שָׂוִין נִיט אַיְינְמָאָל בָּאַשְׁלָקָסָן זַיְ דָּרְכָּצָוְרִיְיַבָּן, אַבְּיַ זִיךְרַ אַדְּרִיסְטְּצְוָשְׁאָגָן דֵי מַוִּיד פָּוֹן קָאָפַט, אַיְן אָבָעַר גַּעַנְגָּעַן גַּעַוְעַן, אַז לִילִי זַאָל דָּרְכָּז דֵי שְׁטוּבַּ מִיט „חוֹהָה“ אָוֹן אִים פֿאַרְבִּיגְיִינְגַּן דִּיק אָגְלָעַט טָאָגַן, אָפְּלָעַר אָשְׁפְּרִיזְנַעַט אָגְלָעַט הָאָנָט, אַז אַיְבַּגְנַעַט זַאָל פָּאַרְגָּעַסְן אָוֹן אָלְעַם, פִּיכְן וּזַי דֵי פָאַזְדָּאָגָעַ שְׁוִימַטְנַעַט פָּוֹן אָוֹנְטָעַר אִים אָפְּרִיד אָוֹן נַעַמְגַן טָאָגָן פָּאָר לִילִין אַיְרַפְּקַאְלָעַ פִּיר. אָוֹן וּזַי אַיְרַפְּקַאְלָעַסְן וּזַי דָּעַמְאָלַט קָאַפְּרִירְיַעַן, וּזַי אַקְרָאנְקַיְנַד, אָוֹן הַאָלָט אַיְבָן אַיְזָן אַרְוּמְשִׁיקָן. אַיְבַּגְנַעַט מִיט דֵי צִיְּנָעַר, וּזַי זַי פִּיכְעַגְנַעַט זַי אַיְזָן אָנְדָעַרְשָׁנַעַט נִיט גַּעַוְוַיְינַעַט חָנָן דָּעַר הַיְמָן, אָוֹן גִּיטַּת וּזַי מַעַן שִׁיקְטַאְיַם. נִיט אַיְבָן מָאָל הָאָט אַיְבַּגְנַעַט גַּעַפְּלִיט, וּזַי לִילִיסְטַבְּזַעַט בּוּגְיִקְעַר קָעְרַפְּרַעְרַע גִּיט זִיךְרַ אָלְגָן, גַּעַוְעַן זַיְכָוָר, אָז אָמַט אַז לִילִי זַיְנָעַן — טָוט לִילִי זִיךְרַ אָלְגָן, גַּלְיִיטַשְׁטַזְנַעַט זִיךְרַ אַרְוִיסְטַאְן עַד בְּלִיְיַט תָּמִיד שְׁטִינַן אָצְעַמְקָעַטְעַר מִיט אָפְּאָר אָצְעַפְּרִיְיַטְעַר הַעַנְטָן.

די מעשה מִיטַּן דָּקְטָאָר, וּוֹאָס חֹוחַ הָאָט אִים דָּעַרְצִילַט, קוּמֶּט אִים אַיְוִיכְן זַיְגָעַן. דָּקְטָאָר בְּלִיְקָעַר, אָגְרוּעַר, מִיט אָשְׁוּעָרַע אָסְטָמָאָ, סְגַלְיִיבַט זִיךְרַ אִים נִיט אָוֹן עַד שָׁארָט אָזְוּעַק דַעַט פָּאַזְדָּאָכָט, וּזַי מַעַט שָׁארָט אָרְאָפַט פָּוֹן אָזְוִינְקַל שְׁפִינְוּעַבַּס. עַד טְרָאָכָט, אָז מַעַן מוֹזְדִּי מַוִּיד הַאָלָטן אַוִּיכְן אָוִיגְג, אַיְרַגְנָאָכְגִּינַע אַיְרַפְּקַאְלָעַ שְׁרִיטַאְן. עַד פִּילְטַ, אָז לִילִי אַז שְׁטָאָרְקָעַרְפַּטְנַע אִים, אַז עַד אָבָעַר דָּזְיִעְרַה אָפְּטִיקָעַר אָוֹן מִיט דַעַט גַּעַדוֹלָדַד פָּוֹן אָזְוָאָלַחַ, וּוֹאָס מָאַטְעָרַט פִּיל מָאָל אִים אָשְׁטָאָרְקָעַרְפַּטְנַע חַיה בְּלִיְיָזְמִיט דַעַט, וּוֹאָס דָּעַר וּזַיְגַּעַט גִּיט נָאָךְ דָּעַר חַיה אַוִּיחַד טְרִיטַאְן שְׁרִיטַ, מִיטַּן זָעַלְבַּן גַּעַדוֹלָד הָאָט אַיְבַּגְנַעַט, וּוֹעַט עַד לִילִין אַוִּיטַמְטָעַרְן אָוֹן זַי וּוֹעַט זַיְנָעַן.

— הַאָלָא, מִיסְטָעַרְמַעַק, וּוֹלְוִיפְּטַ אַיר אַזְוִיכְרַ פְּרִי? — הָאָט גָּאָלַד, דָּעַר רְאַזְיְרָעַר, וּוֹאָס אַז גַּעַשְׁטָאָנְגָעַן אַיְן דָּעַר שְׁוִיבַּ פָּוֹן זַיְנַעַט טִיר אָז בְּאַנְרִיסְטַ פֿאַרְבִּיגְיִינְדִּיקַע קוֹנְדָן, אִים אָפְּגָעַשְׁטִיעַלְטַ.

— האלֶא, האלֶא! — האט איב אכפ' געטאן די האנט צום קעפ', אים אַפְּגָנְגָרִיסְט און געזאגט וואס ס'אי אים געקומען אין מוויל אריין — כ'בין געווען — — — כ'דארף זיין אין אין "דרָאָגְ-סְטָאָר".

דעך רציזער האט אַשְׁאָקְל געטאן מיט זיין גרויסן קאָפ' הָאָר, ווֹ פָּוֹן דָּצָר לִינְקָעָר זֵיתָה האט גַּעֲשְׁטָעָקְט אַזְּיִיסְטָר קָאָם אָזְן שטייל געפרונגט:

— וואס, מיטעס מעק אייז צפֿעַס — —

— נָא, מַיְן פָּרוּי אַיְזָאָלְ-רִיְיט! דָּצָר הָוָנֶט אַיְזָאָלְ פְּפַצְּסָה חָוָה, זִיךְ צַעְקָלְאָפְט אַלְאָפְעַ — האט אַיְבָּ גַּעֲשְׁמִיכְלָט פָּוֹן זֵיַּן אַיְגָעָנָעָר המְצָה — יַעַט, אַיְרָ זַעַנְתָּ דָּאָךְ צַפְעַס אַשְׁטִיקְלָ דָּאָךְ טָאָר, וואס טוֹטָ מְעָן, אָזְן הָוָנֶט קְרִיכְן אָוִיס דִּי הָאָר?

— בְּיוּוִיס — האט דָּצָר רַצְזָעָר זִיךְ אַלְקָרְוּם גַּעֲטָאָן, ווֹ ערָ וָאָלְטָ זִיךְ גַּעֲפִילְט בָּאַלְיִידְיקְט וואס מַעַגְפָּגָט זִיךְ באָ אַיְם אַמְּיטָל פָּאָר אַהֲנוֹטָה הָאָר — קִיְּן שָׂאָמְפּוֹ דָּאָרְךְ דָּצָר פְּלָבְ נִיטָּ!

מַעַגְפָּט פָּאָר אַפְּאָר סְעַנְטָ טַעֲרָפְעָנְטִין אָזְן מַעַגְפָּט אָוִיס אָוִיס, דָּאָטָס אָלְ!

לְאָזְעָ אַיְזָ פָּאָרְבִּי מַיְט אַבְּיִלְעָרִי, דָּעַרְשָׁמְעָקְט דָּעַם בְּעַלְ — הבִּית אָזְן זִיךְ אַוְיְסְגָּעְדְּרִיְיט. דָּצָר הָוָנֶט האט זִיךְ גַּעֲוָאָרְפָּן אַרְחָ אַיְבָּן, זִיךְ גַּעֲתָנְדָּלְט, אַפְּנִים פָּאָרְגָּעָסְן דִּי קְלָעַפְּ, וואס ערָ האט נִיט לְאָנְגָּ צָוְרִיק אַרְיִינְגְּעָנְכָּאָפְט. אַיְבָּ האט אַיְנְגָּעְקָוְעָטָש אַהֲנָט מַיְט שְׁנִיִּ, פָּס אַוְאָרְף גַּעֲטָאָן אָזְן הָנָהָה גַּעֲהָאָט וַיְיִדְעַר הָאָט זִיךְ גַּעֲטָרָאָן אַהֲנָקְעָדְקָעָר. ערָ האט זִיךְ אַנְגָּעְקָוְקָט — עַטְלָעְכָּעַ טְרִיטָ פָּוֹן אַיְזָ גַּעֲשְׁטָאָנְזָן חָוָה אָזְן זִיךְ גַּעֲשְׁפִּילְט מִיטָּן הָוָנֶט שְׁטָאָלְעָנְעָטָם קִיטְעָלְפְּ. זֵיַּן האָבָּן זִיךְ אַנְגָּעְקָוְקָט אָזְן זִיךְ צַעְשְׁמִיכְלָט בְּרוֹגְוִידְקָעְרָהִיט. אַיְבָּ אַיְזָ צָוְגָּעָנְגָּעָן צּוֹם וּוּבִיבָּ, נִיט אַוְיְסְגָּעְרָעְטָ קִיְּן וּוֹאָרט אָזְן שְׁטוּמָעָ האָבָּן זִיךְ גַּעֲשְׁפִּירִיזָט אַיְבָּעָרְן טְרָאָטוֹאָר. דָּאָרָת ווֹ פָּוֹן בִּידְעַ וַיְיִתְן טְרָאָטוֹאָר אַיְזָ גַּעֲלָעָגָן שְׁנִיִּ, אַיְזָ הָוָה גַּעֲגָנְגָּעָן אַוְיִפְּ אַפְּרִיעָר אָזְן אַיְבָּ פָּוֹן הַיְנָטָן. ערָ האט מַאְדָּנָע גַּעֲשְׁטָעַלְט דִּי פְּיסָ, נִפְמָאָכְט מִינְעָס מִיטָּן פְּנִים וַיְיִזְרְעָלְ אָזְן גַּעַם גַּעַם. וַיְזַעַן גַּלְיְקָלְפְּ, וואס אַלְעָן האט זִיךְ אַזְוִיְּ לִיְיִכְתָּ אָזְן גַּלְאָט גַּעֲפְנְדִיקְט. ערָ האט אַפְּיִיגְוּ חַשְׁקָ גַּעֲהָאָט אַרְוּמְצּוּכָּאָפְן סְוּוִיְּבָ, בְּעַטְן זִיךְ זְאָגְ!

אַיִם מָוחֵל זַיִן, עַד אֵין אֲמֹשׁוּגֶנְעָר אָוֹן אֵין עַד שְׂרִירִיט, דָּאָרְפַּ זַיִךְ גָּאָרְנִיט מַאֲכַן דַּעֲרְפָּן. עַד וּוּצַט אֲפְשְׁרִיִּעַן אָוֹן פְּטוּר! עַד האָאָט אֲבָעָר גָּאָרְנִיט גַּעַזְאָגַט, בָּאָלְדַן אֵלֵtz פָּאָרְגָּעָסַן אָוֹן גַּעַשְׁפִּירִיּוֹת אִינְזַעַט דַּעַם וּוַיְיִבְּסַט טְרִיט, וּזְ אַגּוֹת אֲוִיפְגַּעַלְיִיט יַיְנָגַט.

וּזְיַי הָאָבָן זַיִךְ אֲוִיסְגַּלְיִיכְט, גַּעַגְאָנְגָּעָן אַיִינְגָּעָר נַעֲבָן אַנְדָּעָרָן אָוֹן יַעֲדָעָר פָּוָן זַיִי הָאָט גַּעַוְאָרְט דַּפְּרַ צְוִוְיְטָעָר וְאֵל אַנְהָוִיְבַּן רַעֲדָן. — אֵוֹ מֵעַ דָּאָרְפַּ דִּיךְ אַרְיִינְגְּבָעָן אֵין אֲמֹשׁוּגֶנְעָמַ-הָוִי, אַוִּיךְ מַיִּין וּוֹאָרְט — הָאָט חֹהֶה שִׁיעָר זַיִךְ נַיְט צְעוֹוִינְט — אֵלַיאָדָע נַאֲרִישְׁקִיט אָוֹן דַו אֲצָפְסַט מִיר סְ-בָּלוֹט! פָּאָרוֹאָס קְוָמַט עַס מִיר? כְּבָאָהָאנְדָלְ דִּיךְ שְׁלַעַכְט, צַי וּוֹאָס? — — —

— אֵוֹ דַעַר הָוָנֶט — — — הָאָט אַיִיב גַּעַנוּמוֹעַן שְׂטָאַמְלָעָן. — אֵוֹ סְ-אֵיזְ נַיְטָא וּוֹעֵר סְ-זַיְאל לְאָקָן? — הָאָט חֹהֶה זַיִךְ גַּעַוְיִשְׁטַט דִּי אַוְיִגְן — וּוֹאָס מִיר הָוָנֶט? שְׁוִין, סְ-וּוּעַט שְׁוִין וְיַיִן אָוּס הָוָנֶט אַוִּיךְ! כְּהָאָבָן נַאֲרָן וּוֹאָס גַּעַרְעָדָט מִיטַּן קוֹילְ-מַאֲן, עַד נַעֲמַט אִים מַאֲרָגָן צַו. כְּיוֹעֵל זַעַן וּוֹאָס וּוֹיְטָעַר וּוּעַט זַיִן. וּוּעַן דַו וּוֹאָלְסַט נַיְט גַּעַוְעַן אַזְוִי מַשׁוֹּגַע, וּוֹאָקָטַן מִיר דָאָרְפַּ גַּעַקְעַט נַעֲקָנְט לְעַבְנָן וּוֹי גַּרְאָפָן! נַו טְאָקָע, וּוֹאָס פְּעַלְתַּן אָנוֹנוֹ? דִּיךְ גַּעַפְעַלְתַּן נַיְט דִּי פְּרָנָסָה? אַלְ-רִיטִּ! כְּבָאַשְׁטִיטִי מִיר זַאֲלָן זַיִךְ נַעֲמַעַן צַו עַפְעַס אַנְדָּעָרָשׁ. פָּאָרְמִיר אֵיזְ קִיְּין זַאֲלָן נַיְט צַו שְׁוּפָרָד, אַבְּיִ עַס זַאֲלָן נַיְט זַיִן קִיְּין גַּהְיָנוֹם אֵין שְׁטוּב!

— אַוִּיךְ מַיִּין וּוֹאָרְט — הָאָט אַיִיב אַרְוָמְגַעְנוּמוֹעַן סְ-וּוִיְיבַּ מִיט אֵין הָגָן — פָּוָן הַיְינָט אָגַן, חֹהָשִׁי, קְרִוִין, וּוֹעֵר אַיךְ אָן אָנְ-דַעַר מַעֲנוֹתָשׁ! כְּיוֹעֵל זַיִן אַלְ-רִיטִּ, וּוּעַסְט זַעַן! אֵוֹ כִּבְנָן מַשׁוֹּגַע! מִינְגַּשְׁטַט כְּיוֹיִסְט נַיְט! כִּבְנָן דִּיךְ אַסְוַר וּוֹעָרָת! דַו בִּיטַט דָאָרְפַּ אַמְלָאָן, אַצְדָּקָות, מַיִּין וּוֹיְבָלְ! פָּוָן הַיְינָט אָן וּוֹעֵר אַיךְ אַנְדָּעָרָשׁ, וּוֹי כִּבְנָן אֵיךְ!

אַיִיב הָאָט אַרְוָמְגַעְנוּמוֹעַן סְ-וּוִיְיבַּ, זַי גַּעַרְאָלְט אַקְוּשׁ טַאָן אֵין מִיטַּן גַּאֲס, הָאָט זַי זַיִךְ אַרְוָמְגַעְדָּרִיטַט פָּוָן זַיְנָעַן הַעֲנָתָן: — נַו, לְאֵוֹ אַפְּ, מַשׁוֹּגֶנְעָר, לְאֵוֹ אַפְּ! — הָעָרָ זַיִךְ אֵין, — הָאָט אַיִיב זַי וּוֹיְדָעָר אַרְוָמְגַעְנוּמוֹעַן — מִיטַּן הָוָנֶט, חֹהָשִׁי, אַיִיל זַיִךְ אַוִּיךְ! וּוּעַסְט שְׂטָעַנְדִּיקַט קְרִיְין אַבְעָלָן אַוִּיךְ אִים, סְ-אֵיזְ אַקְלָוגְ הַיְינָט!

אייב האט א פיף געטאן, אויז לאלע צוועשפֿרונגען, געדרייט
מייטן עק, געלצעט זיין האנט, חוהס אוין זיך געלאָזט מיט א בילע-
דיי אויף א פריער.

— א הינטן אין שטוב אויז טאָקע היימלעכער — האט אייב
אַרְיִינְגֶּרְעֶדֶט אין וויב — אויז דו ביסט אַפּוֹלִי, אַ הוונט געוווינְט
מע ניט צו שלאָפּן אין בעט, ער דאָרָךְ שלאָפּן אין קיד! אַן מע
דאָרָךְ אַים לְעַרְגָּזֶן: אַ הוונט אויז אַ קלֹּוג באַשְׁצָפּוֹנִישׁ, קְלוֹגָעָר פֿוֹן אַ
מענטש, דאָרָךְ מען אַים לְעַרְגָּזֶן ער זאָל זיך ניט רַיְבָּן אַן קְלִי.
דעָר אָן אָומְצָטוּם אַיבְּעַרְלָאָזֶן זִינְגַּעַחַר. סָאיַן, פֿאָרְשָׂתְּיִיסְטוּ מֵיד,
אַ בְּיִקְעָר פֿלְבָּב, קְרִיכְן אַים אוֹיסָס דיַהָּר. ווַיִּסְטְּ גָּאָר ווֹאָס?
הָאָסְטָ אָפְּשָׁר בְּאַ דִּיר אַ פָּאָר סְעַנוֹת? קְוִיַּת אַין גְּלִיַּךְ טְעַרְפָּעַנְטִין.
אוֹ מע ווּעָט אַים אוֹיסְטוֹשָׁן מִיט טְעַרְפָּעַנְטִין, ווּעָלַן דיַהָּר אָוִיפּ-
הָעָרָן אַוְיכְּזָפְּאָלָן אָן ער ווּעָט מַעַר קִיְּין פְּלִיַּי ניט האָבָּן, זִי
פֿגְּרָן אוֹיסָס פֿוֹן בְּלוֹיוֹן גַּעֲרוֹן, — פֿאָרְשִׂיתְּפָּט?

— כְּהָאָפְּ מַוְרָא ווּעָטָט נָאָךְ דַּעַט הָוָנֶט פֿאָרְבָּעַנְעָן — האָט
סְׂוּוֹבָּ אַים אַיבְּעַרְגָּהָאָסְטָ — ווֹאָס פָּאָר אַמְשָׁוּגָעָנָר גִּיטְּ דָאָס
וּאָשָׁן אַ הוָנֶט מִיט טְעַרְפָּעַנְטִין?

— האָבָּ ניט קִיְּין יִסְוָרִים — האָט אייב זִי גַּעַנְוָמָעַן אָונְטָעָרָן
אָרָעָם — סָאיַן ניט דָאָס עַרְשָׁטָ מַאְלִ, ווֹאָס כְּרִינְיִיק אַ הוָנֶט מִיט
טְעַרְפָּעַנְטִין! דָו ווַיִּסְטְּ דָאָךְ, אוֹ בָּאַ מִין טָאָטָן, צוֹ לְעַנְגָּרָעַ יִאָר
אָוָנָת, אוֹז שְׁטַעַנְדִּיק גַּעוֹעָן אַ הוָנֶט אָן שְׁטוּבָה, פְּלַעַגְתָּ מַעַן אַים
איַינְמָאָל אַ הוָדָש גַּעֲפָן אַ "טוֹשָׁ" מִיט טְעַרְפָּעַנְטִין, אוֹ דָעַר פֿלְבָּב האָט
זִיךְ נָאָר מַחְיהָ גַּעֲוָעָן! נָוַ, הָאָסְטָ אַ פָּאָר סְעַנוֹת?

חוֹהָה האָט גַּעַוּוֹסָט, אוֹז אַיְבָּ זָאָגָט לִיְּגָן. זִיְן פָּאָטָעָר האָט
קִיְּין הָוָנֶט ניט גַּעַהְתָּאָט. זִיךְ נָאָר זִיךְ אַבְּעָרָן מַעַר מִיט אַים נִיט גַּעַ-
וּאָלָט אַיְינְרִיְּסָן אָן אַים גַּעַגְעָבָן אַ פָּאָר סְעַנוֹת.

— ווּאָרָט אַמִּינְטָה — האָט אייב זִי אַפְּגַּעַשְׁתָּעָלָט פֿאָרְבִּיגְיִי.
פְּנִידִיק אָן אַפְּטִיכְק אָן אַיְזָ אַהֲנָגָזָ אַרְיִין.
חוֹהָה האָט גַּעַקְלָעָרט ווּעָגַן לִיְּלִין. דָאָס הָאָרֶץ האָט אַיר גַּעַ-
זָאָגַט זִיךְ זָאָל מַשְׁלָחָ זִיְן דִּי מַוִּיד אָן אַין דָעַר וּלְבָעָר צִימָט האָט
אַיר ווֹיִי גַּעַטְאָן, דָעַן זִיךְ אַיְזָ גַּעַוּוֹעָן זִיכְעָר, אוֹז אַיְבָּ זִיךְ זִיְּלִין
אַוּוּקְשִׁיקָן, קְרִיגָט זִיךְ פֿוֹן אַים קִיְּין סְעַנוֹת נִיט.

אייב איז אַרוּס מיט אָפְלָעַשֵּׂל טַעַרְפֶּנְטִין, גַּבְּלִיבֵן שְׁמִינִין
אַ וְיַיְלָע, זַיְד גַּעֲשָׁמַת פָּאָר לִילִין אַרוּפְצּוּקְוִימָעַן מִיטַּן וְוַיְיב אַיִן
שְׁטוֹב אַרְיִין אָזָן זַיְד גַּעֲנוּמָעַן צִיפְּן דִּי רַאֲזִירְטָע גָּמְבָעַ:
— וְוַיְיסְט גָּאָר וְאָס, חֹות, אָז מִיר זַעֲנָעַן שָׁוִין יָא אָונְטָן.
לְאַמְּדֵר עַדְגָּעַן צַוְּפָאָרָן.

— וְוַהְיַין?

— קָומָן, אָז דַו גַּיִיסְט מִיט מִיר, הַאָסְטוּ דָאָךְ קִינְמָאָלְ קִין
חַרְטָה נִיט!

— אַלְ-רִיטִיט, מַזְוָעַ מַעַדְ דָאָךְ דַעַם הַוְנְט אַרוּפְפִּירְוָן?

— נָוָו!

אייב האָט צַוְּגַעְפִּירְט דָאָס וְוַיְיב צָום הוֹיז, גַּעַשְׁוִיגָן.
— כְּזַוְּעַלְ הַיְינְטַ מַשְׁלָחַ זַיְן דִי מַוִּיד! — האָט חֹות אַגְּנָעַ
איַבְּן.

— לִילִין מִינְגְּסָטוּ?

— יַעַס. זַי וּוּעַט סִיְ-וּוִי-סִי קִין סַעַנְטַ נִיט גַּעַבָּן. דָאָרְפָּן
מִיד זַי נָאָךְ פָּאָשָׁן, דִי קָאָבְלָעַ?

— דָאָס טָעַנְהָ אַיךְ דָאָךְ שָׁוִין לְאָנְגָן! אָז דַו פָּאָלְגָּסְט מִיד
נִיט!

— נִיטָאָ וּוּעָר סִיְאָל לְאָקָן! — האָט חֹות אַ קוּק גַּעַטָּאָן
אוֹרֵף אַיְיבָן מִיט אַיִן אוֹיגָן, וּוי זַי וּוּאָלָט גַּעַזְאָגָט: «מִיר פָּאָרְשְׁטִיעָן
זַיְד, אַיְבָעָלָעַ».

— זַע נָאָר וּוי זַי קוּקָט! דַו מִינְגְּסָטוּ מִיט אָן אַמְּתָה, אָז כְּבָנִין
פָּאָרְלִיבְּט אַיִן דַעַר מַוִּיד, חָאָ? וּוּיַי אַיךְ דִיר בָּאָלָד, וּוי זַי פְּלִיטָם
בְּגַע מִיד פָוָן אַלְעָט טַרְעָפָן, וּוי כְּבָנִין אַיְדָ!

— צַי דַו בִּיטָט פָּאָרְלִיבְּט וּוּוִיס אַיךְ נִיט — האָט חֹות גַּעַ-
צִוְּגָן דִי וּוּטְרָטָר, גַּעַזְוָאָלָט עַפְעָס אַרוּיסְקְרִינְגָן פָוָן מָאָן — נָאָר אָן
דַד טְשַׁעְפָּסְטָט דִיךְ — —

— אָודָאי, אָז זַי קְרִיכְטָ צַוְּמִיר — האָט אַיִיב גַּעַמְאָכָט אָן
אוֹמְשָׁלְדִּיק פְּנִים — פָוָן הַאָלָזְן בֵּין אַיךְ נִיט!

— צְדִיק מִינְגָּעָר! — האָט חֹות גַּפְלָאָכָט אָזָן אַיִם גַּעַ-

קְלָאָפָט אַיְבָעַר דִי פְּלִיְיכָעָס.

— גַּלוּיְבָסְט נִיט, דָאָרָן מַעַן נִיט! — האָט אַיִב אַ הַוִּיב

גוטאנן מיט דיאקסלען, — נאָר מײַן נָאמְצָן אַיּוֹ נִיט אַיְיב, זֶי
כ'וועָל לִילִין שְׁפָנְקָעָן אַסְעָנְט!

— ווֹאָס ווֹעֲטָנוּ בָּאָ אַיר נָעֲמָעָן, דַעַם דְּלוֹת? — הָאָט חָוָה
גַּעַשְׂמִיכְלָט.

— כ'וועָל שְׁוֵין נָעֲמָעָן! פָּאָרְלָאָן זֶיךָ אוֹףְּ מִיר! רַאֲשִׁית
קְרִיגָּת זֶיךָ קִין זָאָכָן נִיט!

— אַמְצִיאָה, דָּאָרְפָּסְטָה אַבְּבָן אַיְרָעָ שְׁמָאָטָעָס!

— אָוָן אַיךְ נָאָגְדָּר, אָזְזֶן זֶיךָ ווֹעַט בָּאַצְּבָעָן, ווֹעַט זָעָן!
גָּלִינְךָ וּמִיר ווֹעַלְךָ צְוָרִיקְקָומָעָן, מָאָן אַיךְ מִיט אַיר אַחֲתוֹנָה, אָזְזֶן
דִּי בָּאַלְעָרָעָ ווֹעַט זֶיךָ נָעֲמָעָן! אַיךְ דָּאָרָף נִיט אָוִיסְצָה אַלְטָן אָזְזֶן
מוֹידָן! זֶיךָ קְרָאנָק צָוָה פָּאָרְדִּינָעָן?

— אַיְיָבָעָט — הָאָט אִים חָוָה נִיט גַּעַלְגָּזָט עַנְדִּיקָן —
איַין זָאָךְ ווֹעַלְךָ אַיךְ דִּיךְ בְּעַטָּן, דַו מִישָּׁ דִּיךְ נָאָר נִיט! כ'וועָל שְׁוֵין
מִין שְׁטָעָטָל אַלְיָין אַוְיכָן בָּאַשְׁתִּין!

— מִיר זָעֲנָעָן דָּאָךְ שְׁוֵין אַרְיְבָעָרְגָּעָנָגָעָן! — הָאָט אַיְיב
אַפְּגָעָשְׁטָצָלָט סְ'זְוִיבָּ.

— טְפּוֹי, טְפּוֹי, — הָאָט חָוָה אָוִיסְגָּעָשְׁפִּיגָּן, גַּעַוּמָעָן גַּיְין
אוֹףְּ אַפְּרִיעָר אָוָן פָּאָרְשָׁוּגָנְדָן מִיטָּן הָוָנָט אַין פְּצָעָר-הָוָגָן.

אַיְיב הָאָט אַיר נָאָכְנָעָשְׁרִינָן:
— זָוִים דִּיךְ נִיט!

— דער דאקטאר וועט באָלֶד זיין פֿאָרטִיךְ, בּלוֹיז אַין פֿאָ.
צִעְנֵט — האָט אַיְנגַעַר נִיגַעַר אַרְיִינְגַעַלְאָוט לִילִין, הַעֲפָלָעַן גַּעַט-
שְׁמִיכִילַט אָונַ זִינְעַג עַזְוֹנְטַפּ, וַיְיִסְעַ צִיְּן האָבָּן אַזְשׁ גַּעַבְלָעַנדְטַפּ פּוֹן
וַיְיִסְקִיטַט. ער האָט אַגְּזָנוּמָעַן בַּיִּ אַיר דַּפְמַה העט מַיְתַן מַאֲנְטָל אָונַ
זַי אַזְוִיגַן האָבָּן זַיְךְ בַּיִּ אִם אַצְינַד גַּעַטָּן מַיְתַן אַפְּגַלְאַנְצַן פּוֹן אַ
גַּוט אַפְּגַעַפּוֹצַטְן שְׁטִיוֹלַ.

לִילִין אַיְזַ אַרְיִין אַין זַאַל. זַי האָט אַיְבָּעַר גַעַשְׁטַעַלְטַדְטַד בּוֹלְזָעַן,
גַּלְעַין גַעַמְאַכְטַדְטַד פֿאָרטִיךְעַרְן, וּווֹ זַי וּוֹאַלְטַ גַעַוּעַן דַי מַאֲדָטַם פּוֹן
חוֹוִיַּן, אָונַ מַיְטַ אַרְיִיטִיקִיט זַיְךְ אַרְיִינְגַעַזְעַטַט אַיְן אַ וּוֹיַּן-שְׁטוֹלַ. זַי אַיְזַ
נִיטַ אַיְנְגַעַזְעַטַן. צּוֹטַ חַוְנְדָעַרְטַן מַאַלְטַ האָט זַי אַבְּטַרְאַכְטַ יַעֲדָעַשׂ שְׁטִיַּ
קַלְ מַעְבַּדַ, יַעֲדָעַשׂ בַּיִּדְ, וּוֹאַסְ וְהַאָט גַעַהְגַעַן אוֹיְףַ דַעַר וּוֹאַנטַ אָונַ
זַי אַפְּטַ אַזְוִי פֿאָרגַעַטַן, אָזַי זַי האָט אַפְּלַוְן נִיטַ אַיְיָמָלַ אַפְּגַעַמְאַכְטַ
וּוֹאַסְ פָּאַר אַ זַּאַכְן זַי זַאַל אַרְיִיסְוָאַרְפַּן, וּוֹאַסְ זַי זַאַל צּוֹקִיפַּן.

— האָלַא, לִילִין — אַיְזַ דַעַר דַאָקְטָאָר, אַ גַּרוּיַעַר, אַ נַּדְעַרְיַעַר
מִיטַ פּוֹלַע רַוִּיטְלַעַכְטַ בְּאַקְנַן, אַיְזַ מִיטַ דְּרוֹבְנַזְטַ טְרִיטַ, מִיטְבָּרְעַנְגַעַן-
דִּיקַ אַלְיִיכְטַן רִיחַ פּוֹן יַאֲדָפְאָרָם. ער אַיְזַ נַעֲבְלִיבַן שְׁטִיַּן אַיְזַ
מַיְתַן זַאַל, אַרְיִינְגַעַמְאַכְטַ אַיְזַ הַנְּטַ אַיְזַ דַעַר הַוּיְזַן-קַעְשַׁנְעַזְטַ אַיְזַ אַפְּ
גַעַהְוֹסַט — וּווֹ פִּילְסְטוֹן ?

— בעסְעַר.

— גַּוט !

ער אַיְזַ צַוְגַעַגְאַגְעַן צַוְ אַיר, אַוִיסְגַעַשְׁטַעַקְטַ דַעַם וּוֹיַּן-פֿינְגַעַר,
וּוֹאַסְ אַיְזַ חַמִיד גַעַוּעַן אַוִיסְגַעַשְׁמִירַט מִיטַ יַאַד, צּוֹטַ אַוּיַּן-לַעַפְלַ, עַטַ
נִיטַ אַנְגַעַרְיַרְט אָונַ זַיְךְ אַיְנְגַעַבְוִיגַן וּווֹ אַ קַוְרְצִוְיַכְטִיקַעַר.

— אַלְרִיאַט ! — האָט דַעַר דַאָקְטָאָר זַיְךְ אַוִיסְגַעַלְאַנְצַטְ, גַעַט-
נַלְעַט לִילִין אַיְבָּעַרְן וּוֹיַּסְן, גַּלְאַטְן הַאלַגַן, וּווֹ מַעַן נַלְעַט אַ שִׁינְעַז
קַאֲבִילַעַ, אָונַ פּוֹן דַעַר זִיְתַ זַיְךְ אַפְרַעַן גַעַטָּן — דַו אַיְלַסְטַ זַי ?

— נא.

— טא קומ. מיר וועלן פריער טרינקען אגלאז טי' זיי זענען ארין אין עס-צימפר. צוויי גלעזער טי, קלאר און דורךזיכטיך, ווי רויטער וויאן, זענען שיין געתטאנען אויפן טיש, גויסטער, רויטער עפֿל מיט בלאסע פָּלעַקְנָן, ווי געמאָלעַגעַן, זיין געלאָגעַן אין אַ געפֿלאָקטענען קאָש פָּוּן שׂוֹוֹאַרְצָעָן רָוִיר-שְׁטָעָן.

דער דאָקטָאָר האָט אַ בויג געטאָן דעם קאָש אָון עפֿל האָבן זיך גענוּמעַן קִיְּקַלְעַן אַיבָּרָן טיש, אַלְעַ אַזְּעַלְכָּעַ פרישׁע, גָּלָאנְצִיקָּעַן אָן אַ פְּגִימָה, אָז פָּוּן צֶופֿילְ שִׁינְקִיטְ הָאָבָּן זַיִּי פָּאַרְשָׁלָאָגָּן דעם אַפְּעַטְמִיטְ צו זיך.

— עס — האָט ער צו לִילְיָן צוֹגְעַקִּיְּקָלְטָן אַן עפֿל אָון אַלְיָין אַיז ער געועסן, ווי ער וואָלְטָן נִיט געווּצָן אוּפְּגָּזְלִיגָּט, הוּיך געטרונקען די טֵי מִיט דֵי לִיפָּן אָון מִיט דָעַר צוֹנוֹג, געבראָקָן דעם צוקער צוֹוִישָׁן די פִּינְגָּעָר מִיט נִיט קִין אַגְּעַנְצָמָעָן קָנָאָק. לִילְיָי האָט באָמְעַרְקָן, אָז מִיטָּן דאָקטָאָר אַיז עַפְּעַטְמִיט אָון זיך אַ פְּרַעְגָּג געטאָן :

— ווֹאָס אַיז דָעַר מַעַר, דאָקטָאָר ?

— ווֹאָס ? — האָט ער צוֹגְעַלְכִּיגָּט אַ האָגָּט צָוָם אוּפְּעַר, ווי ער וואָלְטָן נִיט געכָּאָפְּט ווֹאָס זַי זַאֲגָּט.

— כ'זאג, אַיר זענט עַפְּעַטְמִיט הִינְנָט נִיט מִיט אַלְעַמְעָן.

— סְאִין אַמְּיאָוּסָע ווּעַלְתָּ ! אַמְּיאָוּסָע ווּעַלְתָּ ! — האָט דָעַר דאָקטָאָר אַגְּעַחוּבָּן : זיך פָּאַרְקוּט ווי לִילְיָי בִּיסְט אַין מִיט אַירָע ווּיְסָע צִיָּן אַרְטִוָּן עַפֿל, גִּיסְט זיך אַפְּ מִיט זַאֲפָט, אָון אַנְטָה שְׂוִוְיגָן געווּאוֹאָרָן.

— ווֹאָס אַיז, דאָקטָאָר ? — האָט זַי זיך געבעטען.

— כ'הָאָבָּא אִיצְטָג גַּעַתָּאָט אַ פָּאַעְיְּנְטָקָע — האָט ער אַגְּנָע-הוּבָּן גִּיך — אַיְוָגָג מִידָּל, נָאָך אַ קִּינְדָּ, שְׁפִּילְטָט עַרְגָּעָץ אַין אַ וּאָדְעוֹיְיך אָון דָּאָס אַיז שְׁוִין אַגְּגָעַשְׁטָקָט ; אָון אַז כ'הָאָבָּא אִיר געזָאָגָט, האָט זַי זיך אַזְוִי פָּאַנְאַנְדָּעַר גָּעוּוִינְטָן, אַזְוִי אַומְבָּאַהָאַלְפָן, די שְׁמָאָלָעָ קִינְדָּעַרְשָׁע פְּלִיְּצָעָס הָאָבָּן אַזְוִי גַּעַצְיְּטָרָט, אָז סְהָאָט מִיך אַינְגָּאָנְצָן צַעְנוּמָעָן !

עד האט זיך אַשְׁטָעַל גַּעֲטָאָן, עַטְלַעַכְעַמְאָל דָּרוֹכְגַעַגְאַנְגָּעַן
אַיְבָּעָרָן זָאָל, זִיך אַפְּגַעַשְׁטַעַלְתָּאָ בָּאָ לִילְיָן אָוָן מִיט אַפּוֹיסְט זִיך גַּעַן
קְלַאְפָט אֵין אַצְעַמְפְּנוֹטָעָר הַאֲנָטוֹ :

— סְאַיְוֹ אַפְּקָט, אָז אַלְעַ קָאַבְּאַרְעַט - מִידְלַעַךְ, וּאַדְעַוְוִילְ—
מִידְלַעַךְ, כְּרַעַד שְׂוִין נִיט פָּוָן יַעַנְעַ — — — מַזְוָן זִיך טֻף-כָּל-
סֻוף אַנְשְׁטַעַקָּן! וּוֹי לְאַגְגָּ בִּיטְשׁ גַּעֲוָונְט, קָאנְסְטָאַפְּרַדְיָקָן מַעַנְעַר —
הַאֲלָט מִפְּנֵן דִּיק, וּוֹי דָו וּוֹעֲרַטְשׁ נָאָר קְרַאְנָק, אַיְוֹ דַּצְרָ וּוֹעַג גְּלִיָּךְ
אוֹיף דַּעַר בָּאוּרָי, וּוֹי טַוִּיזְנְטָעָר מִידְלַעַךְ וּוֹעַרְן יַעַדְעַס יָאָר פָּאָרָ—
פּוֹילְט אָוָן קִיְּינָעָם אַרְטָעַס צְמוֹאָל נִיט!

עד האט זיך אַוּזְקַנְעַזְעַטָּט, מִיט עַטְלַעַכְעַמְאָל זָוֶפְּ אַוִּיסְגַּעַטְרַנְקָעָן
די טַיְיָ, אַרְוקְ גַּעַטְאָן פָּוָן זִיך דָאָס גְּלָאָזָן, וּוֹי סְזָוְאָלָט אִים גַּעַן
שְׁטַעַרְט אָוָן פָּאַרְטְּגַעַזְעַטָּט :

— גַּי אַוְוִיס אַפְּאַנְגָּאַט אַוְיָפְּ דַּעַר בָּאוּרָי, צִי אַיְן דַּעַט
פָּאָרָק, וּוֹאָס אַיְוֹ שְׂוִין דִּי פְּעַרְצָן אָוָן זַעֲכַנְטָן סְטְרִיטִי, וּוּסְטָטוֹ
זַעַן פָּאַרְעַטְעַרְטָעָ פְּרַעַיְעַן אַן נִעְזָן, אַן בָּאָקָן, פְּלִיכְעַזְוָאַטָּעָ קָעָפָן,
זַעַלְטָן וּוֹעַן אַיְנָעָ פָּוָן זִיך אַיְוֹ עַלְטָעָר וּוֹי דָרְיִיטִיק יָאָר! נִיט אַיְנָעָ
מַאָל וּסְטוֹ וּוֹי אַרְוִיטָעָ וּוֹגָנדָ, וּוֹי סְאַיְן שַׁוּעָרָ צָוָן זָאָגָן וּוֹי דִּי
נִאָזָן, וּוֹי סְמוּיָּל אַיְזָן גַּעֲוָעָן, וּוֹי אַשְׁמִיכָּל טָאָן אָוָן סְקָומָט אַרְוִיסָּט
אַפְּאַרְוִיְיִינְטָעָר גַּעַנְעָזָן: פָּאַרְאַרְעַטְעַ לְעַכְעַר, וּוֹי אַוְיָגָן זַעֲנָעָן אַמְּאָל
גַּעַזְעָן, גַּעַרְיִיצָט מַעַנְעָר, גַּיְסָן אַיצְטָט טְרַעְדוֹן! אָוָן דָאָס זַעְטָטוֹ אַוְיָפְּ
מְרִיטָן אַן שְׁרִיטָן! אַיְן פָּאָרָק זִיכְנָן זִיךְ שְׂוֹרָות-וּוִיָּן, זִיכְנָן מִיטָּ צְעָ.
פּוֹילְטָעָ מַעַנְעָר אָוָן וּוֹעַן נִיט דִּי קְלִיְידָר, וּוֹאָלָט שַׁוּעָרָ גַּעֲוָעָן
אַוּנְעַרְצּוּשְ׀יִידָן צְוִישָׁן מַאָן אָוָן פְּרוֹיָן זִיךְ אַלְעַזְעַן אַוְיָס, וּוֹי
עַפְעָס אַן אַוִּיסְטְּרָלִישָׁ בְּאַשְׁעַפְעַנִּישָׁ, דַּעַר גַּאָטָ פָּוָן זִינְדָהָאָט זִיךְ
אַלְעַמְעָן אַרְיִינְגַּעַכְאַפְּט אַיְן מוּיָּל, זִיךְ אַרְוָמְגַעְבִּיסָּן, אַרְוָמְגַעְרִיּוֹשָׁעָט
אָוָן אַוִּיסְגַּעַשְׁפָּגָן אַיְן רִינְשְׁטָאָק אַרְיָין! אָוָן קִיְּינָעָם אַרְטָן נִיטָן מַאָ—
מַעַט נַעַמְעָן נִיט זַיְעַרְעַט טַעַכְטָעָר אַיְן דִּי פָּאָרָקָן, וּוֹי דִּי אַוִּיסְגַּעַשְׁפִּיָּ—
גַּעַנְעַ זִיכְנָן אָוָן זָאָגָן נִיט: — טַעַכְטָעָר, אַיר זַעַט? אַטְטָ דִּי אַלְעַ
מִידְלַעַךְ, וּוֹאָס זִיכְנָן דָאָ, הַאָבָן גַּעַלְעַבְטָ רַעַשְׁקָעָרָ פָּוָן אַיְיָ. זִיךְ
הַאָבָן נִיט גַּעַחְאָט דִּי אַלְעַ שְׁטַעְרַוְנְגָעָן, הַאָרָץ-קְלַאְפְּעַנִּישָׁ, שְׁלַאְפְּלַאְוָעָ
נַעַכְתָּ: זִיךְ זַעַנְעָן נִיט דָרוֹכְגַעַגְאַנְגָּעָן אַלְעַ טַוְעַרְן פָּוָן גִּיהְנוּם, בֵּין
מַעַ קְוָמָט צָו דַּעַם, אוֹ וּוֹאָס לִיְבָעַ צִילָּט. זִיךְ הַאָבָן אַגְּגָהְוִיבָּן

מיין ציל. נו, טעכטער, וואָס קְרֻומֶט אַיר זיך? די לּוֹפֶט אַיּוֹ דָא
שְׁלַעַכְתִּי? הא, הא, הא?

עד אַיּוֹ אַרגְעַ אַנְטְּשְׁוִינְגַן גְּעוּאוֹאַרְן, גְּזַקְוֶט אַוְיף ליילְין, וואָס
איּוֹ גְּזַעַסְן, וויַי אַשְׁוֵלְדִּיקָע, אָוָן גַּעֲזַנְדִּיקְט:

— כְּפָאַרְזִיכְעַר אַיִּיךְ, ליילִי, ווֹעֵן אַונְזֶעֶר לְעַבְנַן וּוָאַלְטַ גְּעוּעַן
אַנְדְּעַרְשַׁ אַיְנְגַעַאַרְדַּנְט, וּוָאַלְטַ דָעַר גָּאַט פָּוֹן זִינְדַּ נִיט גַּעַחַטַּ קִיְּין
שְׁלִיטה אַיבְעַר אַונְזֶעֶר טַעַכְטַר, זַיִי נִיט אַוְיסְגַּעַשְׁפִּיגַן אַיִּן דִּי
רַיְנְשַׁטְּאַקְן אָוָן דִּי מַאְמַעַס וּוָאַלְטַ נִיט גַּעַדְאַרְפַּט גַּיִּין מִיטַּ דִּי טַעַבַּ
טַעַר אַיִּן דִּי פַּאַרְקַּן אָוָן זַיִי וּוֹיַּן דִּי טַרְאַגְעַדְיַעַן פָּוֹן וּוָאַדְפּוּוֹיַ!

ליילִי האָט נִיט גְּעוּסְטַן צַו וואָס דָעַר דַּאַקְטַּאַר צִילְטַ, פִּיְּ
פָּוֹן זִינְעַ רַיִּיךְ נִיט פַּאַרְשְׁטַאַנְעַן, בְּלוֹיַּן גַּעַכְאַפְּטַן, אֹז עַד וּוֹיַּן
אַפְּרַעַדְן נִיט צְרוּיקְצּוּגְיַיִן אַיִּן קַאַבְּאַרְפַּטַּן. זִינְעַ רַיִּיךְ, דָעַר טַאַן,
אַלְצַ אָט אַזְוִי גַּעַוְוִירְקַט אַוְיףַּ אַיר, אֹז זַיִי האָט אַנְגַּהְיוֹבַן אַלְיַיִן
זַיִקְן זַוְּ שְׁרַעַקְן. וּוֹעֵר וּוֹיִיסְטַן, טַאַמְעַר אַיּוֹ זַיִ אַוְיךְ אַנְגַּשְׁטַעַטְקַן? זַי
גַּעַדְעַקְטַן דָעַן דִּי צָאַלְפָוֹן מַעְנָעַר, מִיטַּ וּוּצְלָכַע זַי אָט גַּעַהְאָט צַו
טַאַן? טַרְעַן האָבָן זַי גַּעַשְׁטִיקַט, זַיִ שְׁוִין מַעַר נִיט אַיְנְגַעַהְעַרטַן,
וּוָסְטַ דָעַר דַּאַקְטַּאַר רַעַדְטַ אָוָן דִּי אַקְסְלַעַן האָבָן בְּאַיר אַנְגַּהְיוֹבַן
צַו צִיטַעַרְן.

דָעַר דַּאַקְטַּאַר האָט זַי בַּאַרְזִיקְטַן, זַי גַּעַגְלַעַט אַיְבְּרַעַן קַאַפְּ
אַיְבְּרַעַן האַלְזַן אָוָן סְאיַיִן אַיר גְּעוּאוֹאַרְן גְּרִינְגְּעַר. זַי האָט צְוִיקַט באַפְּ
קוּמְעַן דִּי רַזְיְקִיטַן זַיִן אַקְינְדַן, וואָס אַפְּלִיּוֹ אַיִּן גְּרַעַסְטַר גַּעַפְּרַ
וּוֹעֵן עַס בְּלִיְיבַּט נַאֲרַ מִיטַּן פָּאַטְעַר, אַיּוֹ עַס רַזְיקַן, גַּלְוִיבַּט אֹז אַ
שְׁטַאַרְקַעְרַעַרְפַּן זַיִן פָּאַטְעַר אַיִּן גַּאֲרַ נִיטַּאַ אַוְיףַּ דָעַר וּוּלְעַטַּן. אַזְוִי
הָאָט אַוְיךְ ליילִי גַּעַגְלַעַטַּן, אֹז וּיַּלְאַנְגַּן זַי אַיּוֹ מִיטַּן דַּאַקְטַּאַר קַאַן
זַיִד זַוְּ אַיר קִיְּין זַאֲךְ נִיט צּוּקְלַעַפְּן.

— אַיר וּוּיִיסְטַן? — האָט דָעַר דַּאַקְטַּאַר אַשְׁמִיכְלַ גַּעַטְאָן —
פְּרוּיְעַן דַּאַרְפַּן חַוְתָּהַה האָבָן? נִיטַּאַ קִיְּין שְׁעַנְצְּרַעַץ זַאֲךְ וּיַּדְאַס פָּאַרְ
הַיְירַאַטְעַ לְעַבְנַן!

— שְׁוִין גַּאֲרַ נִיט אַזְוִי שְׁיַין — האָט זַיִד ליילִי אַנְגַּעַרְפַּן —
אַיִּיךְ קָעַן פַּאַרְהַיְרַאַטְעַר, וואָס רַיִּיסְן זַיִד אַרְוָם וּיַּדְיַי הִנְּטוּן!
— אַלְצַ בְּעַסְטַר וּיַּדְיַי זַיִ פַּאַרְזִיכְן! — אַיּוֹ דָעַר דַּאַקְטַּאַר גְּעוּאוֹאַרְן
אוּפְּגַעַרְוִימְטַעַר — אַיר זַאֲגַט אַנְדְּעַרְעַ רַיִּיסְן זַיִ אַרְוָם? פַּאַרְזִיכְעַר

איך איז, איז מיר קאנען צומאָל קײַן אַנוֹנְגַּן ניט האָבן, ווי גַּרְוִיס
 זיעיר פריד אַית, ווען זוי בעטן זיך אַיבָּער! אַפְּלוֹ אַמְּרֶדֶעֶר
 ווערט אַשענְדֶּרֶר מענטש, ווען ער זעט זײַן זוֹיַּב זוֹיגַט
 זַיְינְס אַקְינְד! כַּהֲבָּאָ עַרְגָּעָן גַּעֲלִיעָנְט, כַּגְעַדְעָנְקָן ניט ווֹ, ווי
 אַמְּפְּרֶדֶעֶר האָט זיך מודה געווען, אַז פִּילְּ מַאָל ווען ער האָט גַּעַזְעַט
 האָלָטָן בְּיִם צְרָמָאָרְדָּן אַפְּרוֹי, אַיז אַים מַיִּט אַמְּאָל אוֹיפְּנָן זוֹיגַט
 גַּעַקְוּמָעַן דָּאָס ווֹיַּבָּ, ווי זַיְינְס אַוִּיפְּנָן פָּאָרְעָנְטָשׁ פָּוֹן בעט,
 זַיְינְס קַיְינְד, אַפְּצַעְלָעַ, מִיטָּ פּוֹכְּלָעַ העַנְטַלְעַ, פִּיטְלָעַ, גַּרְאָבָלַט מִיטָּ
 דֵּי זַיְינְס פִּינְגְּעַרְלָעַ דַּעַר מַמְעַן בֵּי דַּעַר בְּרוֹסְטָ, קוֹקָט מִיטָּ דֵּי
 אוֹיגַן אַוִּיפְּנָן טָاطָן, אַונְ אַיְדָעַס מַאָל ווען דָּאָס בַּילְּד אַיז אַים גַּעַזְעַט
 קְוּמָעַן פָּאָרָדִי אוֹיגַן, האָט ער קַיְינְס הַאָרֶץ ניט גַּעַהָאָט אַוִּיפְּצָוְהָיָבָן
 אַהֲנָטָן אוֹיפְּ זַיְינְס קְרָבָן אַונְ תָּמִיד אַוּזְעַגְעַנְגַּעַן מִיטָּ גַּאֲרָגָט!
 אַיר דָּאָרְפָּט מַעַר — נַעַמְתָּ אַוְנוֹעָר דַּשְּׁעַנְטָאָר, אַשְּׁיפְּוֹר, טָוָט
 גַּאֲרָ נִיט, סְוּוִיָּבָּ מוֹן אַים נַאֲךָ גַּעַבָּן צַוְּעָסָן, ווֹאָס דִּי יַיְדַּעַבָּעַ
 צַעְאָרְבָּעַט! האָט נַאֲךָ יַצְדָּע נִיןְ חַדְשִׁים אַקְינְד אַונְ יַעַדְעַס מַאָל,
 ווען דַּעַר מִאָן קְוָמָת אַהֲיָם אַשְּׁיפְּוֹר, שַׁלְּאָגָט ער זַיְיָ מִפְּוֹתָ רַחַץ!
 ווען נִיט דִּי שְׁכָנִים וּוֹאָלָט ער זַיְיָ שְׂוִין לְאָנָגָד דַּעַרְהָגָט; דִּי שְׁכָנִים
 האָבָן נִיט גַּעַקְאָנְטָ צְוּזָעַן ווֹי דִּי יַיְדַּעַנָּעַ לְיִידָּט, האָבָן זַיְיָ זַיְיָ אַיִּינְ-
 מַאָל אַיְבָּרְגָּעָרְעָדָט אַונְ זַיְיָ האָט אַיְינְגָּעָנְבָּן אוֹיפְּ אַים אַיִּן גַּעַרְיכָּת.
 מַיְינְטָ אַיר דָּאָךְ, אַז זַיְיָ האָט גַּעַדְאָרְפָּט זַיְיָ צְוָרְפָּרְדִּין? סִיְּ-וּ-סִיְּ
 בְּרַעְגָּותָ ער נִיט אַרְיִין קַיְינְס טָעַנְתָּ אַן שְׁטוּבָ, פָּאָרְטְּרִינְקָט אַפְּלוֹ
 אַירָעָ שִׁין, שַׁלְּאָגָט צָמָ טָוִיט. הוַיְבָט זַיְיָ נִיט אָן! זַיְיָ האָט גַּעַזְעַט
 שְׁוּזְוִירָן פָּאָרָן רִיכְטָעָר, אַז זַיְיָ לְעַבָּן גַּלְיְקָלְעָן, זַיְיָ אַיִּן בָּאָ
 אַפְּרִינְגְּעָסִין, ער הוַיְכִּימָ אָפְּ דָאָס אַרְטָ ווֹו זַיְיָ שְׁטִיטָ, אַז קַיְינְס בַּעַזְעַט
 סְפָּרְעָרָ מִאָן נִיט זַיְיָ! "טָא צַוְּ ווֹאָס האָט אַיר אַיְינְגָּעָבָן
 אוֹיפְּ אַים אַז גַּעַרְיכָּת?" — האָט דַּעַר רִיכְטָעָר זַיְיָ גַּעַרְבָּעָט. אַז
 נִיט זַיְיָ, דָאָס האָבָן דִּי שְׁכָנִים אַיְינְגָּעָבָן, זַיְיָ האָט שְׁלַעַכְתָּעָ שְׁכָנִים,
 ווֹיְלָן מַאֲכָן אַשְׁלַעַכְתָּ לְעַבָּן צְוִישָׁן אַיר אַזְנָן. ווֹעָר וּשְׁעַ האָט
 אַיִּיךְ גַּעַמְאָט אַבְּלוֹי, פָּאָרְלָאָפָּן אוֹיגָ, ווי אַלְאָמְטָעָנָע? — האָט
 דַּעַר רִיכְטָעָר ווֹיְדָעָר גַּעַרְבָּעָט. אַסְוָר נִיט דַּעַר מִאָן! ווען דַּעַר מִאָן
 צְשַׁלְּאָגָט זַיְיָזַיְיָ, ווֹאָלָט זַיְיָ מִיטָּ אַים נִיט גַּעַוּזָיָנִיט! דָאָס אַז זַיְיָ
 גַּעַפְּגָלָן, גַּעַוְאָגָעָן אַרְוִיְּסַנְעַמְעַן אַין דַּעַר פִּינְסְטָעָר דִּי בָּאָרְלָעָט-מִיסְטָ ...

דעך דאקטאר האט זיך אויפגעשטעלט :

— איזט זעט איר, אז דאט פארהויראטע לַפְּבָּן גִּיט עפָּס
מענטשן אָזּוֹינָס, ווֹאָט קלעפֶּן אָונָן צְרוֹת זְעַנְעָן קָעָגָן דָּעַם נָאָר
נִיט ?

לִילִי אִיז שְׁוִין צְוִירִיק גַּעוּזָן גּוֹט אוּפְּגַּעֲלִיּוֹת, גַּעֲלָאָכְט, אז
די שְׁוִיבָּן האָבָּן גַּעֲצִיטָּרט. זֵי האט גַּעֲמִילָּט, אז ווֹעֵן דָּעַךְ דָּאקטאר
הָאָט אִיר חַתּוֹנָה וּוֹאָלָּט זֵי גַּעֲוָעָן דֵּי גַּלְּיְקַלְּעַכְסָטָּע.

— פָּאָלָּג מִיךְ, לִילִי, אָונָן האָבָּן חַתּוֹנָה — האָט דָּעַךְ דָּאקטאר
געַשְׂמִיכְלָט.

— אוּבָּה דָּעַךְ, וּוּמְעָן כְּהָאָבָּב, וּוֹאָלָּט גַּעֲוָעָן — — —
הָאָט לִילִי זיך פָּאָרְרוּטָּלָט.

— וּוּמְעָן האָסְטוּ לִיב ?

— דָּעַךְ דָּאקטאר וּוִיס — האָט לִילִי אַרְאָפְּגַּעֲלָאָזָט דֵי אָוִיגָּן
אוֹן גַּעֲצּוֹפֶּט דֵי פְּרָאנְזָן פָּוּן טִישְׁוֹר.

עס האָט אִים הַנָּהָה גַּעֲטָאָן. ער האָט עַטְלָעָכָּע מָאָל דָּוְרְכָּנָע.
פִּירְט וַיַּן הַנָּטָא אִיבְּפָר אִירְעָהָר, אִיבְּפָרָהָן האָזָּה, נָאָרִיט גַּעֲעַנְתָּן.
פָּערְט אָונָן אַמְּאָךְ גַּעֲטָאָן צֹ אִיר מִיט דָּעַךְ האָנט. זֵי אִיז אִים נָאָכָּה
געַגְּאַנְגָּעָן אִין קָאָבִינְעָט אָרְיִין.

דעך דָּאקטאר האָט זֵי אַוּוּקְגַּעְזָעָצָט אוּפְּטָן רַעְוִידִיר-בְּעַטְלָה,
פָּאָרְבּוֹיגָן דֵי לַעֲפְּלָעָן פָּוּן אִירְעָ אָוִיגָּן אָונָן זֵי לִיכִּיכְטָן אַנְגְּרִיבָּן מִיט
אַקְּלִירָט שְׁטִינְדָּל. דֵי אָוִיגָּן האָבָּן זֵיךְ אִיר פָּאָרְגָּאָטָן מִיט טְרָעָרָן,
נִיט גַּעֲקָאָנָט זֵי עַפְּנָעָן, בְּלוּוֹן גַּעֲפִילָּט וּוְיִ דָּעַךְ דָּאקטאר וּוּיְשָׁט
אִיר דֵי לַעֲפְּלָעָן מִיט אַפְּלִיסִּיקִיט. אָונָן הוּוּבָּט אִיר אָן צֹ גַּעֲקָאָה
מִינְיָרָן דָּאָס האָרָץ. לִילִי האָט זֵיךְ נִיט וּוִיסָּן גַּעֲמָאָכָּט, גַּעֲוָעָן זִיכְעָר, אָז
וּוֹאָס דָּעַךְ דָּאקטאר טּוֹט, דָּאָרָף אַזְׂוִי זִיּוֹן. זֵי האָט זֵיךְ אִיצְטָן גַּעַ-
כָּאָפָּט, וּוֹעֵן ער האָט אַנְגְּפָהִיבָּן אִיר צֹ עַקְזָאָמְנִירָן דֵי פִּיס אָונָן
נִיט פָּאָרְשָׁתָאָנָעָן וּוֹאָס פָּאָר אַשְׁיִיכָּות דֵי אָוִיגָּן-לַעֲפְּלָעָן האָבָּן צֹ
דֵי פִּיס.

— דָּאקטאר, סְאִיזוּ עַפְּסָעָס דִּעְרָמָעָר מִיט מִינְעָ פִּיס ?

— יַעַם, יַעַם — האָט דָּעַךְ דָּאקטאר אַנְגְּהַוִּיבָּן סָאָפָּעָן, וּוְ
דֵי אַסְטָמָא וּוֹאָלָּט אִים גַּעֲשְׁטִיקָּט.

זֵי האָט בָּאָמְעָרָקָט, וּוְעַד אִיז אַינְגָּאָנָעָן אִין פִּיבָּעָר, דָּעַךְ.

קענט אין די אויגן דאס זעלגע שמאָלציקע פיעירך, ווֹזס זי האט אַפְט
געזען באָ אלטער בעיל-עברות אין קאָפָערעט. ס'האָט זי אויפגעשוידערט.
זי האָט ניט געקאנט פֿאָרטֿרָאגּן זײַגע נאָסָע לִיפּן, אָונַ זיך געכָּאָפְט, אָן
איְרָע פֿיס זענען צוֹגּעָפֶאָסְקָעָט צומּ רְעוּיְידְרַ-בעטלְ.

לִילִי האָט זיך אַנְגָּוָהוּבֵן בעטן באָ אִם, אִם גַּעֲקוֹשָׁת דיַ העטַן,
געזען, אָנוֹ דער אַלְטָעָדָר לְאָט וַיַּנְּטַ אָפַ, האָט יַי זיך וּוֹאָסָס כַּח נַאֲרַ אָ
דִּיס גַּעַלְגָּן, גַּעַלְגָּט וַיַּדְיַ פֿאָסְקָעָס שְׂאָוָן נַאֲרַ אָונַ מִיט אָזָא אִמְפָעָט
אָרָאָפַ פּוֹן בעטלְ, אָנוֹ דער דָּקְטָאָר אַיְזַן אָוּמְגַעְפָּאָלְן. זי האָט זיך גַּעַוְאָלְט
וּזְאָרְפַּן אוּרְפַּן אִים, זיך צְרוּקָעַהָאָלְטַן אָונַ זיך פֿאָנְאָנדְרָעְגַּוְוִינְטַן.
דָּעַר דָּקְטָאָר האָט זיך גַּינְך אָוּפְגַּעְהוּבֵן, אַ פֿאָרְלוּיְרָעָנָעָר זיך
געדרוּתַּי אַרְוָם לִילִין אָונַ גַּעַשְׁטָאָמָלְטַ:

— אָנוֹ כְּיוֹיסָס נִיט — — — כְּיוֹיסָס פּוֹן גַּארְנִיט — — — אָן
אַנְשִׁיקָּנִיש — — — אוּרְפַּן מִין וּוֹאָרט, אָן אַנְשִׁיקָּנִיש! — — —
מען האָט גַּעהָרֶט אַ קלְוָנְגַן. דָּעַר דָּקְטָאָר האָט זי גַּעַנוּמָעַן בָּאָרוּקָן,
מוֹרָא גַּעהָאָט וַיַּזְאֵל אִים דָּא נִיט אַפְשָׁטְפִּילְן אַ חֲתוֹנוֹה, נִיט גַּעַוְאָלְט דָּעַד
וּגְיַעַר זָאָל הָעָרָן, אָנוֹ לִילִי וּוֹיִינְט. לִילִי אַיְזַן גַּעַזְעָטָן מִיטַּן פְּנִים אַיְזַן
הָעָנְטַן, זיך דָּעַרְמָאָנְט, אָנוֹ אַיְזַן קָאָבָּאָרָעָט וּזְעָנָעָן אַלְטָעַ לִיְּטַ פֿוֹנְקָט אַזְוִי
צַוְּאֵר גַּעַרְקָאָן, פִּילְ מְאָלָן נַאֲרַ גַּעַשְׁלָאָגָן אָונַ זיך האָט זיך נַאֲרַ הָעָכָר
פָּאָנְאָנְדָּעָרָגְעָוְוִינְט. עַס וּזְאָלְט זַי נִיט אַזְוִי גַּעַעְרָת וּזְעָנָעָן דָּאָס פֿאָסְרִיט
מִיט אַ צְוִוִּיתַן, זַי אַיְזַן גַּעַוְזָוִינְט גַּעהָזָעָן צַוְּעָם, נַאֲרַ דָּעַר דָּקְטָאָר, עַד,
וּזְאָס האָט אִיצְט אַזְוִי גַּעַרְעָדְט...
ס'הָאָרֶץ האָט אַיְר גַּעַבְלָוִיטַקְט. זי האָט גַּעַפְלִיטַ, אָנוֹ אַלְעַ מעַנְפָּר
זְעָנָעָן גַּלְיַיך, אַלְעַ האָבָן אַיְזַן צִיל אַיְזַן לְעָבָן — צַוְּ פֿאָרְאוּמְגִילְקָלְעָן
פְּרוּעַן.

זי האָט אַפְגַּעַשְׁטוּפַט פּוֹן זיך דָּעַם דָּקְטָאָר, וּזְאָס האָט נִיט אַיְפַּ
גַּעהָרֶט זַי צַו טְרִיסְטַן, גַּעַכְאָפְט דָּעַם מַאֲנְטָלַ מִיטַּן הָוֶט, גַּעַקְוּקָט וַיַּעַר
איְזַ אַיְר נַאֲכָגְעָגָנוּגָעָן, גַּעַשְׁטָאָנָעָן אַ פֿאָרְלוּיְרָעָנָעָר, וַיַּי אַלְטָעָדָר אַוְיַסְט
גַּעַרְקָאָכְעָנָעָר קָאָטָעָר, וּזְעָמָעָן דִּי קָעַץ מִידְזַן אָוִיס, אָונַ זי האָט אִים אַ
שְׁפִּירִיךְ גַּעַטְאָן אַיְזַן פְּנִים אַרְיִין:

— טְכַוְּעַר!

אוּרְפַּן דָּעַר גַּאֲס האָט זיך לִילִי נִיט בָּאָרוּקָט. אַ פֿאָרְדוּס בֵּינוֹ צַו
וּוִיטַּאָק, פֿאָרְוּס אַיְר חַלְוָם האָט זיך אַזְוִי מִיאָס גַּעַנְדִּיקְט, האָט זַי

אינגעאנץ דורךענו מען. זי איז גרייט געווען אין דער ווּט אַרְיִינְצָן
גין אין אַשָּׁאנְדְ-הַווֹּן, אוּבָז וּוֹאַלְטָס דֻּרְמִיט דַּעַם דַּקְטָאָר גַּעֲקָנְט
וּוּי טָן. דַּצְרָאַלְטָעָר האָס, ווֹאָס לִיגְט פָּאַרְבָּאָרְגָּן בָּא אַפְּרָאָסְטָן צֵי
אַגְּבָּיְלְדָעָטָן, הָאָט זִיךְ אִיצְט פָּאַנְאָנְדָּעָרְגָּעָשְׁפִּילָט בָּא אַיר. זי הָאָט גַּעַ
שְׁלָנוּגָעַן דַּי הַיִּסְטָע טְרָעָרָן, גַּעֲפִיסָן דַּי לְפָנָן בָּיו צַו בְּלָטָן, גַּעֲוָרָכָט וּזְיַ
רְנָאָךְ נְקָמָה צַו נְעַמְעַן פָּוּן אִים אָוָן בְּשַׁעַת-מְעַשָּׂה גַּעֲפִילָט, אָוּ זִי אַיְן
אַגְּמָעְכְּטִיק, הַילְּפָאָגָן, אָוּ אוּבָז וּוּעַט חַוָּהָן דַּי טָעַג נִיט בְּאַצְאָלָן, וּוּעַט
זִי יַּעֲרִיסְטָמְעָלָן אוּרְף דַּעַר גָּאָס, גַּעֲפִילָט, אָוּ דַּעַר גָּאָט פָּוּן זִינְד הַאָלָט
זִי שְׁוִין אוּין, וּוּעַט זִי אַרְמוֹנְגִּירְזָעָן אָוּ אַוִּישְׁפִּיעָן וּזִי פּוֹזְנְטָעָר אָנֶ
דַּעַע אַיְן רַגְנְשָׁטָאָק אַרְיִין.

5

פארנאכט האט ראייע גענומען שטארקער קראכэн. צום ערשות אַפְּ געהאָקט, ווי דִי ווֹיַען ווֹאַלְטַן זִי מֵיט אַמְּאָל בְּאַפְּאָסִן, באַלְד נְאַכְגַּעַלְאָזֶט, האט דאס קראכֶן זיך אַיבְּעַר גַּעֲרִירִיסֶן, גַּעֲבִילְבֶּן עַרְגָּעַן שְׁטַעַקָּן אָוּן פָּוּן אַיְין קְרַעַכְּן צּוּמָּה צּוּמָּה אַיְין אַיְין דִי אוּיְעַרְן לְאַנְגָּה גַּעַשְׂתָּאַנְגָּעַן עַפְּעַס שְׁפִיצִיקָּס אָוּן שְׁטַעַכְּעַדְיִקְּס.

יעדעם מאָל, ווען דִי אוּיגַן באָ רְאַזְעַן האָבָּן זיך אַשְׁטָעַל אַוְעַקְעַט גַּעַטְאָן, גַּעַוְאָרְן גַּרְעַטְעַר, זיך גַּעַשְׁפָּאָרְט פָּוּן קָאָפְּ אַרְוִיס אָוּן פָּוּן בְּרִיט צַעַעַפְּגַּטְעַט מוֹילְה האָט זיך גַּעַרְטִין אַטְעַמְּפָּגְעַט גַּעַשְׂרִי, האָט לְיִלְיִי זיך אַפְּגַּעַט גַּאֲסָן מֵיט טְרַעְרַן אָוּן זיך גַּעַבְעַטְעַן באָ אַיְרַן זַי זַאַל זַי אַפְּלָאָזָן, ווּעַט זַי גַּיְינְאָזְנָן אוּיפְּזָוֹן חֹזֶן.

רְאַזְעַן האָט קִיְּינְעַם נִיט צְוָגְעַלְאָזָן צַו זִיך, זיך גַּעַהְאָלְטַן אָן לִילִיס אַרְעַמְס, ווי מֵיט צְוָאַנְגָּעַן, אָוּ בְּלִיזְיִיד, דִּיקְעַ אַדְעַרְן האָבָּן זיך אַוש אָנְגַּעַט גַּעַזְיִיגַּן אַוְיַח אַיְרַע פְּאַרְמָאַכְטַעְטַע חַפְּנָט, דָּעַר פְּלוּשְׁיַעַר וּוּיְמַאְקָאִין גַּעַזְוּן אַזְוִי גְּרוּסִית, אַנְגַּעַהְאָלְטַן אַזְוִי לְאַנְגָּה, האָט זיך באָ אַיְרַן מַח אַוִּיסְגַּעַרְאַט, אָוּ נַאֲרַ פִּיזְיַשְׁ-גַּעַזְוּנְטַעְטַע קָאַנְגָּעַן אַבְּעַרְטָאָזָן דִּי יְסָוְרִים אָוּן זיך גַּעַט פִּילְטַס לִיְּיכְטַעְרַד וּוּעַן לִילִי, דִי גְּרוּסְעַט, גַּעַזְוּנְטַע לִילִי, זִיצְטַע נַעֲבָן אַיְרַן.

וּוְילִי אַיְן אַרְיַין אַיְן שְׁטוּב אַפְּאַרְסְאַפְּעַטְעַר :

— זִיך גַּיְעַן !

אַינְסְטִינְקְטִיוֹו האָט עַר זיך גַּעַשְׁעַמְט צַו בְּלִיְיַבְּן אַיְן דָּעַט צִימַעַר, ווּ רְאַזְעַן אַיְן גַּעַלְעַגְן, אַרְיַין אַיְן אַצְוּוֹיַטְעַן אָוּן זיך גַּעַטְרָאַכְט — וּוּעַן מַעַן קָאָן אַוִּיסְבְּוּרְעַן אַיְן דָּעַר וּוּאָנְטַס אַלְאָן — — — אַיְיַי, וּוֹאַלְטַע עַר גַּעַוְאָלְטַע זַעַן וּוּי מַע וּוּעַט רְאַזְעַן אַוִּיפְּשָׁנִיְּדַן דָּעַט בּוֹיך אָוּן אַרְוִיְּנְבָּעַמְעַן ! קְנָדֶר !

לִילִי אַיְן זִיך אַנְטְּקַעְגַּן גַּעַגְּנַגְעַן.

— נָו, וּוֹאָס הַעֲרַט זִיך ? וּוֹאָס מַאְכָט רְאַזְעַן ? קְרַעְבָּצְט טַאַקָּע ? — האָט חֹוה אַצְוְפְּרִידְעַנְעַץ גַּיְעַנְגְּרַעְט, וּזַי וּוֹאַלְטַע טַלְלַעַכְעַט טַעַג נִיט

געווען אין שטוף און די אויגן האבן זיך בא איר צעשפיטט, גערעדט אויף זיעער לּשׁוֹן: «כַּהֲאָפֶם אַהֲיֵמִעְבָּרָאָכֶם, דִּיר אוֹתֶךָ צַו פְּלַאֲצַעְנִישׁ! סְקָרְעַנְקֶט דִּיךְ, הָאָ?»

לייל האט עפֿס געוואָלֶט ענטפֿערן, זיך ניט געקאנט אַיְנָהָאַלְטָן, קוּקְנְדִּיק אוּפֶן פָּאָרֶל, אַרְוִוְסְגַּעְפְּלָאָצֶט מִיט אַזָּא גַּעַלְעַכְטָעָר, אָז טְרָעָרָן זעונען אַיר אַזָּשׁ גַּעַקְוָמָעָן אַין די אוֹיגַן אָזָן אַינְזָעָר זַעַר וְלַבְּעָרָר רְגָעָ זַעָּד דְּרָעָמָאָנָט, אָז דְּעָרָר דְּאָקְטָאָר האָט זַי בָּאַלְיִידִיקָט, אָז רָאָזָע גַּיְיט שְׂעוּרָ צַו קִינְדָּר, האָבָּן די טְרָעָרָן זַעַר בָּא אַיר אוֹתֶךָ סְנִי אַגְּאָס גַּעַטְאָזָן מִיט אַבָּהָאַלְעָנָעָם גַּעַוְוִין.

— אַשְׁמָה אַוְיף אַיר קָאָפֶ! — האָט חֹהֶה גַּעַכְאָפֶט די הענט פָּאַדְבָּאָקָעָס אַזְּנָעָמָט מִיט די אוֹיגַן דֻּעָם מָאוֹ — וּוּ אַיז ער אַהֲנָגָעָ קְוָמָעָן? אַיְיב, קָומָ נָאָר! קָומָ נָאָר אַהֲעָר!

איַיְיב האָט זיך גַּעַשְׁעָמָט פָּאָר לִיכְיָין, גַּעַלְאָפָּן פָּוֹן אַיְין צִימָעָר אַיְן צְוִיְּיטָן. ער האָט אַרְאָפְגַּעְוָאָרָפָן דֻּעָם רָאָק, פְּלוֹמְרָשָׁט גַּעַוְוִין בָּאַשְׁעָפָטִיקָט, וּוּ ער וּוּאָלֶט גַּעַדְאָרָפָט פָּאָרָטִיקָט מַאֲכָן אַשְׁטִיקָל אַרְבָּעָט צַו דְּעָרָר צִימָעָ.

— וּוּאָס אַיְזָן? וּוּאָס דְּאַרְפָּסָטוֹ מַיְיךְ? — אַיְזָן ער אַרְיִין אַצְּעָטָרָאָ — גַּעַנְעָר, וּוּ די אַרְבָּעָט וּוּאָלֶט גַּעַבְּרָעָנָט אַוְנָטָעָר וּוּיְנָעָה הענט. — וּוּאָס בִּיסְטוֹ מִיט אַמְּאָל גַּעַוְאָרָן «בִּיזְיָיָ?» האָט דָּאָך גַּעַזְאָלֶט רְעָדָן מִיט דְּעָרָר מַוְיד? צַו קִרְיָגְן זַעַר מִיט מִיר בִּיסְטוֹ אַגְּוָאַלְדִּיקָר בריה!

— פָּאַרְדְּרִיְּיט אַיְיךְ אַיְיָרָעָ קָעָפֶ! — האָט איַיְיב גַּעַנוּמָעָן אַוְעָקָגְיָין — זַי האָט פְּרָעָטָעָנָס צַו מִיר! האָט דָּאָך מִיר זַיך נִיט גַּעַהְיִיטָן מִישָׁן — מִישָׁ אַיךְ זַיךְ נִיט! כַּלְאָן דִּיר אַיְבעָר סְפָּאַרְגָּעָנִיגָּן — קִרְיָגְן זַיך!

חוֹה אַיְזָן גַּעַוְאָרָן בְּלִיְיךְ. זַי האָט איַיְיב גַּעַנוּמָעָן נַאֲכְרָוּמָעָן מִיט די הענט, מִיט די פִּיס, גַּעַוְאָרָפָן מִיטָּן גַּאֲנָצָן קָרְעָפָעָר, וּוּ אַפְּאַרְיָרָעָנָר מַעְנָטָש, וּוּעָן צִיט אַים פָּאָר אַשְׁטְרִיקָל.

— מַוחְלֵי, מַוחְלֵי! — האָט זַי אַים נַאֲכְגָּשָׁרָעָן — הַנְּטָעָר דְּעָרָר טִיר בִּיסְטוֹ אַברְיהָ! אַיְבָּעָלָע, מִיר וּוּיְסָן! כַּיְוָעָל מִיט גַּאֲטָס הַלְּחָף פָּוֹן אַיְיךְ בַּיְדָע פְּטוּר וּוּרָן!

חוֹה האָט זַיךְ אַגְּנָעָטָאָן אַווּיְסָעָ שְׁרָץ, אַרְוִיְגָעָזָיָגָן אוֹיף די

הענט וויסע ארבּן און ווי א הימישע אקושערקע איז זי אריין צו דאס
זען. זי האט זי רגעווידרט און גליביג'ילטיך אַשאָקֶל געטאן צו לילין
מייטן קאָפּ:

— דערויל נאָך גָּרְגִּינִּיט. ס'קינד האט זיך נאָך ניט אָפְּגָּרִינִּסּ.
די גרויסע פֿילִי מיטן דורך'זיכטיקן פֿנִּים האט אויסגעזען אָזּוּ אָומֵ
בָּאָהָלְפּן, ווי זי וואָלְט שוליך געווען, וואָס ס'קינד האט זיך נאָך ניט
אָפְּגָּרִינִּסּ, וואָס רָאֹזַע ליגט אַין דרייען אָן אַיְגָּעָרְטָשְׁעַט, שְׂרִיט פֿונִּ
ווִיסְטָאָק אַון זי, לִילִי, אַין אָזּוּ גְּרוּיס אַון געוונט — אַין לִילִין דָאַס
איְגָּעָנָע געונטקייט מיט אַמְּאָל דערוילדר געווארן.

זי האט זיך פֿמעט ניט אַיְגָּעָהערט, ווי חותה האט זיך באַקְּלָאָגָּט
פֿאָר אַיר, אָפְּגָּרְעַדְט דָאַס הָאָרֶץ אַון גָּעַטְרָאָכְט, אָזּ רָאֹזַע ווּעַט גִּיאַן
שׁוּוּר צו קִינְד, אָזּ מַעַן דָּאָרְפּ רָוּפּ אַדְאָקְטָר. זי, לִילִי, אַין צְוִיִּ
מַאֲלֵ אָזּוּ גְּרוּיס ווי רָאֹזַע אַון אָזּ זי האט גָּעָרְטָן ווּיְיעַן, האט מַעַן גַּעַ
מוֹזַּת אַנְבִּינְדָּן אַיְבָּרָן בְּעֵט אַשְׁטָעָקָן, ווי זי האט זיך יְעַדְסָמַּאְל אָגָּעָ
כַּאֲפּט, ווי לְאָנָּגָּד די ווּיְיעַן דִּי ווּיְיעַן הָאָפּן גַּהְאָלְטָן.

די ווּיְיעַן זַעַנְעָן גַּעַוָּאָרָן אָזּוּ אָפּט, אָזּ דִּי גַּשְׂרִיְּעָן הָאָפּן אָגָּעָ.

פֿילִט דָאַס צִימָעָר, גַּעַשְׁטָאנְעָן פֿאָר דִּי אָוִינְגָּן ווי אָפְּאָרָעָ
רָאֹזַע האט שׁוּין גַּעַהָאָט פֿאָרְגָּעָסּן ווּעַן די ווּיְיעַן הָאָפּן זיך אָגָּעָ
הוּיְבָּן, גַּעַשְׁטָאנְקָט בְּלִיְּיָן, אָזּ סְאַיִן גַּעַוָּעָן טָאָגָּ, גַּעַרְטָאָר
אָזּ גַּעַוָּאָרָן טָוְנְקָל, טָוְנְקָלְעָרָ, אִיצְט אָזּ שׁוּין נָאָכְט, דָעַרְטָאָר
כָּעָר, אָזּ דִּי ווּיְיעַן ווּעַלְעָן קִינְמָאָל נִיט אַיְפָהָעָרָן, נִיט גַּעַהָאָט קִינְיָן פָּוֹת
מַעַר אַיְבָּרְצָוְטָרָאָגָּן דִּי יְסָרִים אַון אלְאָזּ אַין אַיר האט גַּעַוָּאָלָט שְׁטָאָבָּן,
זי האט מיט אַמְּאָל פֿאָרְוּוֹאָרְפּּן די הענט, גַּעַנוּמָעָן רִיְּסָן די אִיְזָנָס פָּרָן
בְּעֵט. דִּי אָוִינְגָּן פֿאָרְלָאָגָּעָנָע מִיט בְּלוֹט, זַעַנְעָן גַּעַשְׁטָאנְעָן, ווי אַרְיִינְגָּעָ
זַעַצְטָע, אַון זי האט גַּעַשְׁרִיעָן טָעַמָּה אַון לְאָנָּגָּד, ווי אָקוּן ווּעַן זי קָלְבָּט
זיך. זי האט זיך אַהוּבָּן גַּעַבְּלִיבָּן לְגִינְן אוּיפּ דִּי שְׁפִּיצָּ פִּים, אוּפִּין
קָאָפּ, דָעַר בּוֹיך אָרוּיסָ, ווי אַפְּאָרָאָפְּאָלָא אַון גָּעַפְּילָט, אָזּ עַס שְׁנִינְידָט אַיר
אַין דִּי לִידְקָעָס ווי מִיט מַעְסָרָס. דָעַר ווִיטָאָק אִי גַּעַוָּעָן אָזּוּ גְּרוּיסָ, זִיך
גַּעַצְיוֹגָן אָזּוּ לְאָנָּגָּד, זי אַיְגָּעָרְטָרָעָמָפּ, ווי מִיט אַיְזָרְבָּן רִיְּבָן, האט זי
פְּוֹן צְוִיפּ ווִיטָאָק אַיְפָהָעָרָט שְׂרִיעָן, גַּעַלְעָגָן מִיט פֿאָרְקוּוּעָטָשְׁטָע לִיבָּן,
פֿאָרְמָאָכָטָע אַיְגָּן אַון קָלָאָר גַּעַטְרָאָכְט, אָזּ אָזּוּ ווִיטָאָק האט נַאֲרַ דִּשְׁנָה,
בְּאָ וּמַעַן מַעַן נַעַמְת אַין אַשְׁפִּיטָאָל אַרְאָט בִּידְעָ פִּסּ.

לִיְיַיְהָ האָט געפֿילַט קָאַלְטָע שְׁלַעֲגַלְעָךְ אַיְבָּרֵן לִיְיַיְבָּ, וְיַיְזֹוּשָׁן דַּי
צַיִן וְאַלְטָן נָאַמְדָלָעָךְ גַּעֲנָאָקָטָ. זַי האָט זַיְךְ גַּעֲטוֹלִיעָט צַו חֹוָהָן אָטָן
שְׂטִילְ גַּעֲזָאָגָט:

— כַּהָּאָבָּ מָוָרָא פָּאָרְ רָאֹעָן . . .

— וְוָאָסְ מִינְסָטוֹ?

— כְּמַיִין, זַי גִּיטְ שְׁוֹועָרְ צַוְ קִינְדָּ.

— נִיטְ קִיְין רָאִיתָ — האָט חֹוָה זַי בָּאַרְקִיקָט — כַּהָּאָבָּ שְׂוִין גַּעַ=
הָאָט קִימְפַעְתָּאָרָבָס, וְוָאָסְ זַאַל אַיְיךְ זַאַגְן? גַּו, קִינְדָּרְ! פֶּעֲרַצְנִיעָ=
רִיקְעָ — — — קְלַעַנְעַרְעָ פָּאָרְ רָאֹעָן אָוָן זַיְהָבָן גַּרְיָינְגְ גַּעֲהָאָטָ! אָוָן
סְטַרְעַפְטָ זַיְךְ אַגְּרוֹיִיסָעָ, גַּעֲזָוָנָעָ מָוִידָ, אַפְּאָרְשָׁוָן — — — מַעַ דָּאָרָף
וְוִיטְ זַוְכָּן? דַוְ אַלְיַיְן! אַלְעָ מִינְעָ שְׁוָגָאָם וְוִינְטָשָׁ אַיְךְ אַזְאָהָבָן, זַי
דוֹ חֹאָסָטְ גַּעֲהָאָטָ! נָאָרְ וְוִי סְזָאָלְ נִיטְ זַיְין דָאָרָף יַעֲדָעְ קִימְפַעְתָּאָרָבָן
רְחָמִים — — —

— אַיְרְ וְוַעַט דָאָרְ מִיר נִיטְ גַּלְיוֹבָן, חֹוָה — האָט לִיְיַיְ שְׂטִילְ גַּעַ=
רְעַדְטָ — נָאָרְ מִיר זַאַלְ בִּידְעַ אַזְוִי לְעַפְנָן, זַיְ כַּהָּאָבָּ גַּעֲוָוָסָט, סְהָאָרָץ
אַזְוִי אַמְסָוָר — — — נִיטְ פָּאָרְ אַיְיךְ גַּעֲדָאָכָט, נִיטְ פָּאָרְ קִיְין שְׁוָם מַאַ=
מַעַ גַּעֲדָאָכָט — — —

— סְקִינְדְּ מִינְסָטוֹ?

— יַעַם, — האָט לִיְיַיְ זַיְגַּעַוְוִישָׁתְ דַי אַוְיָגָן — דַי עַלְבָעָן וְאַרְ
וּעַן כְּבִין גַּעֲלָגָן גַּעֲוָאָרָן, אַזְוִי מִיןְ מַאַמְעָ מִיר עַלְעַכְעַ מַאַלְ צַוְ חָלוּם
גַּעֲקוּמָעָן מִיטְ אַטְוִיטְ קִינְדְּ אַוְיָף דָעַרְ הָאָנָט. — — —

— גַּלְיוֹבָן מִיר, לִיְיַיְ — האָט חֹוָה אַפְּגַעְוִיפְצָט — מַעַן טָאָרְ דָאָרְ
נִיטְ זַיְנְדִּיקָן, נָאָרְ גַּלְיוֹבָן וְוָאָסְ סְקִינְדְּ לְעַבְטָ נִיטְ!

— אַיְרְ זַעַנְטָ אַפְּשָׁר גַּעֲרַעַכְט — האָט לִיְיַיְ גַּעֲוָוָיָנָט — כַּהָּאָבָּ
דָאָרְ אַלְיַיְן גַּעֲבַעַטְן סְזָאָלְ גַּעֲבוֹרָן וְוּרָעָן אַטְוִיטָס, נָאָרְ גַּלְיוֹבָטְ מִיר,
חוּהָשִׁי, אֹזְן כַּהָּאָבָּ דָעַרְזָעָן, אֹזְן דָאָסְ קִינְדְּ לְעַבְטָ נִיטְ, הָאָבָּ אַיְךְ דָעַרְפִּילְטָ
אַזְוִי וְוִיטָאָקָ, וְיַיְ כְּזָאָלָטְ גַּעֲגַנְגָעָן הָאָבָן נָאָרְ אַיְינָס!

— וְיַיְ דַעַן, אַמְמָעָ אַזְוִי גַּאֲרָ עַפְעַס אַנְדָעַרְשָׁ! — האָט חֹוָה גַּעַ=
שְׁאַקְלָטְ מִיטְן קָאָפָ.

— סְזָאָלָטְ דָאָרְ שְׂוִין הַיְנָטָ אַלְטָ גַּעֲוָעָן צַוְיִי חֲדָשִׁים — האָט
לִיְיַיְ אַפְּגַעְוִיפְצָט אָוָן פָּאַרְשַׁטְעַלְטָ סְפָנִים מִיטְ דַי הָעָט.

— אֹזְן דַוְ וְוִינְסָטְ נָאָרְ אַזְוָאָ נְקָלָעָ, וְוָאָסְ דָאָרָף אַיְיךְ טָאָן? — האָט

חוּה זַי גַּעֲטָרִיכְסֶט אָוֹן פֿאַרְלִיגְט אַיִין האָנֵט אוּיף דער צוֹוִיטְעֵד — נִיט
הַיִּינְט גַּעֲדָאַכְט, נִיט אוּיף אַלְעַ וּוּסְטַע וּוּלְדָעַר גַּעֲדָאַכְט, הַאָבָּא אַיךְ
אוּוּקְגַּעַשְׁיקְט אַיְוָגָג פֿוֹן פֿינְפֿאַאַ, וּוֹאָס זַאַל אַיךְ דִּיר זַאַגָּן? אַחֲכָט
גַּעֲוָעָן! זַיְין חַכְמָה אַיִין נִיט גַּעֲוָעָן צַו בְּאַשְׁרִיבָן! אָוֹן גַּאֲרַ נִיט! סְאַיִן
נַאֲךְ דָּאָ פּוֹחַ אַשְׁטִיף צַו טָאָן אוּיךְ! זַיְיךְ נַעֲמָעַן אַלְצָן צֻם הַאַצְּנָן, אַיִן
דָּאָךְ אוּסָס וּוּלְעַט!

— כְּהָאָבָּא גַּאֲרַ נִיט גַּעֲוָוָסֶט — הַאָט לִילִי זַיְיךְ גַּעֲוָוָנְדָעָרט —
אוֹן אַיר הַאָט גַּעֲהָאָט מִיט אַיְבָּן אַקְינְד.

— וּוֹי דָו קַוְקָסְט מִיךְ אָן, הַאָבָּא אַיךְ שְׂוִין גַּעֲהָאָט נִיט אַיִין פֿעַקְ
צְרוֹתָה! — הַאָט חָוָה אַמְּאָךְ גַּעֲטָאָן מִיט דַעַר האָנֵט, וּוֹי זַי וּוֹאָלְטָן
גַּעֲוָאָלָט רַעַדְן דַעַרְפָּוֹן.

רַאֲזָעַ הַאָט זַיְיךְ צְעַדְרָיעָן נִיט מִיט קִין מַעֲנְטָשִׁישׁ קוֹל.
— אָודָאִי זַיְיךְ אַפְּגָעָרִין — הַאָט חָוָה זַיְיךְ אַיְבָּרְגָּבוֹן אַיְבָּרְ
רַאֲזָעָן.

— מַעַן וּוּעַט מַזְעַן שִׁיקָּן נַאֲכָן דַּאֲקְטָאָר — הַאָט זַי שְׁטִיל גַּעֲזָאָגָן
זוֹ לִילִין — סְקִינְד גַּיִיט מִיט דִי פֿיטְלָעַן.

לִילִי הַאָט גַּעֲוָאָלָט זַאַגָּן מַעַן זַאַל שִׁיקָּן נַאֲךְ אַצְוּוֹיְטָן, גַּעֲזָעָן וּוֹי
רַאֲזָעַ הַאָט שְׂוִין קִין כֹּוחַ נִיט צַו יַעֲטְשָׁעָן פֿוֹן יְסָרְרִים, הַאָט זַי פֿאַרְגָּעָטָן
אוֹן זַיְיךְ, גַּעֲפִילָט, אוֹן וּוּעַט מַעַן שִׁיקָּט זַי אַיְצָט, וּוֹאָלְטָן זַי אַלְיָין גַּעֲגָזְבָּגָן
אַיִם רַוּפָן.

— עַר קוּמֶט גַּלְיִיךְ! — אַיִן חָוָה אַרְיִינְגָּעָקוּמָעַן פֿוֹן פֿעַדְעָרוֹיָן,
וּוֹי זַי הַאָט טַעַלְעַפְּאָנִירָט.

דָּאָס קִינְד, וּוֹאָס אַיִן דִי גַּאנְצָע צִימָט גַּעֲשָׁלָאָטָן, הַאָט זַיְיךְ צְעַוְוִינְט.

לִילִי הַאָט אַוְיִפְגָּעוֹכָט אַיִן וּוּגָל אַקְלָאָט פֿלְשָׁשָׁל מִילִיךְ אַוְן עַט
אַרְיִינְגָּעָטוּקָט דַעַם קִינְד אַיִן מוֹילָן. דָּאָס קִינְד הַאָט עַטְלָעְכָּע צַי גַּעֲטָאָגָן,
עַס אַרְוִיְגַעַלְאָזָט פֿוֹן מוֹילָן, זַיְיךְ פֿאַרְגָּאָגָנוּן נַאֲךְ הַעֲכָר.

— אַפְּרִיש אַנְשִׁיקָעְנִיש אַיְבָעַר מִין קָאָפָ — הַאָט חָוָה גַּעֲוָוִין
אוּיפָן קִינְד — מַעַן וּוּעַט אַיִם דַאֲרָפָן אַיְנְשָׁלָעָפָן. אַיִן נִיט וּוּעַט עַר מִיר
דָּא אַזְוִי אַפְּזִינְגָּעָן אַגְּנָעָץ נַאֲכָט! הַעִי, וּוּילִיךְ, וּוֹי בִּיסְטָו? קָומָ נַאֲר
אַחֲנָר! נָא, וּוּאָרָעָם אַן דַעַם קִינְד דִי "בְּאַטְלָה", גִּיכָעָר! אַוְיָ וּוֹ אַיִן דַעַר
"פָאָ?"

— עַר שַׁלְאָפָט.

— נו, גי, שטיי ניט! — און זי האט זיך געוענדעט צו לײַין —
זע, טו מיר אָטּוֹהָה, לִילְשִׁי קְרוֹן, כְּיוּלָה דִּיר שְׂוִין אַמְּאָל אַפְּדִי-
גען! זיי אָזֶן גומ אונ בָּאָד אֶפְּסִינְד אֵין דָעַם קְלִינְעַם וְאַגְּנַעַלְעַ, נָאָר
זע, מאָך עס ניט צו הַיִּס! שִׁיט אָרְיִין אָהָאנְט פָּוֹל מָאָן, שְׁטִיט אֵין
אַיְיָ-בָּאָקָס*. נָאָך אָזָא בָּאָד וּוּעַט עַז שְׁלָאָפָּן וּוּי אֵין אָהָינְעָר-פָּלָעַט,
וּוּעַט זָעַן?

— סְזָאָל אַינְגָּאנְצָן ניט אַינְגָּשָׁלָאָפָּן נָאָך אָזָא בָּאָד — האט לִילִי
געַשְׁמִיכְלֶט.

— דָעַר טִיפְּפָס וּוּעַט אִים ניט וּמְעַן!
אין דָעַר טִיר אִין גַּעַשְׁתָּאָגָעָן אַיְבָּן אָן אָרָאָק, זיך גַּעֲזִוְּגָן אֵין
געַגְעַצְתָּ:

— אָן אוֹיג לְאָן זַיִן ניט צְוָמָאָכָן — האט אַיְבָּן זיך גַּעַתְּאָלָטָן
אִין אַיְן צִיעָן — כְּהָאָבָּז זיך אַבְּסִיל צְוָגָעַשְׁפָּאָרָט, אִין, וּי אָוִיף צו
הַכְּעָסִים, הַאָלָט מָעַן אִין אַיְן שְׁרִיעַן!

— אַיְר וּוּאָלָט נָאָר גַּעַשְׁלָאָפָּן, מִיסְתָּעַר מַעַק — האט לִילִי זיך
אַשְׁטָּפָל אַוְעָק גַּעַטָּאָן אִין דִּי אוֹיגָן — קְוָמָט בְּעַסְעַר מִיר הַעַלְלָן
אוֹיסְבָּאָדָן סְקִינְד, קָאמָן אָן!

אַיְבָּן אִין גַּעַלְאָפָּן, זיך גַּעַפְּאָרָעַט, גַּעַוְּעַן פָּאָרְמָחִיתָט, גַּעַטָּאָן יְעַדָּע
זָאָר שְׁנָעָלָן, וּי אַלְעָרָן-יְיִנְגָּה, וּוּעַן עָר וּוּיל גַּעַפְּלָעָן דָעַם גַּעַלְהַבְּהִתָּה, אִין
אַצְעָן מִינְטוֹט אַרְוֹם אִין דָאָס קִינְד נָאָך דָעַר מָאָן-בָּאָד מִיט אֵין אַמְּתָה גַּעַ-
שְׁלָאָפָּן, וּי אִין אָהָינְעָר-פָּלָעַט.

עַס אִין גַּעַוְּעַן שְׁטִיָּה. דָרְכוֹן פָּעַנְטָעַר האט אַרְיִינְגָּעָלְקָוֶט אָקָלָטָע
לְבָנָה, אַיְבָּרְגָּעָלְאָזָט אִין צִימָעָר אָמָטָן פָּאָס. שְׁטִיקָעָר שְׁנִי, וּוּאָס זָעָ-
געַן גַּעַלְעָנָן אָוִיף דָעַכְעָר קְעַגְּבָעָר דָעַם פָּעַנְטָעַר, הַאָבָּן גַּעַבְּלָעַנְדָּט
דִּי אָוָגָן.

אַיְבָּן האט גַּעַקְוָט אָוִיף לִילִין, וּי זַי אִין ניט אַינְגָּעָשָׁתָאָגָעָן
אוִיף אִין פְּלָאָזָן, האט עַס אִים גַּעַהְוִיבָּן, וּי מַע וּוּאָלָט אַפְּשָׁוֹף אַפְּגָעָ-
טָאָן. אַיְבָּן האט זיך אָבוֹג גַּעַטָּאָן, גַּעַוּאָלָט לִילִין אַרְוּמְנָעָמָעָן, האט זַי
זַיְך אָשָׁאָר גַּעַטָּאָן צַו דָעַר וּוּאָנָט, גַּעַוּאָלָט אַפְּיִינְגָּעָן «חוֹהָה», האט זַי מִיט
אַמְּאָל זַיְך פָּאָרְמָאָכָט דָאָס מַוְּלָה, וּי זַי וּוּאָלָט באַגְּנָגָעָן אַחְתָּא.
אַיְבָּן האט מַעַר אַיְרָן פְּנִים ניט גַּעַזְעָן, בְּלוּזָן גַּעַפְּלִיטָן, אֵנוֹ דָאָס צִיְּ-
מַעַר אִין פָּוֹל מִיט אַיְרָן.

זון צויזטען צימער האט זיך געהערט ראוזעס קראפצען. דאס קראפצען
אייז געווען איגנטעניך, אָפְגַעַה אַקְטַ, ווי מַעַן וּזְקִטַ גַעֲצִילַת: אַיְינַס —
צוווי, אַיְינַס — צוווי, אָוֹן אָזֶן הָאַט זיך לְעֵנֶגֶר אַיְנַגַעַרְט, הָאַט
זיך געדאכט, אָזֶן קִינְגַעַרְט קְרַעַצְטַ נִיט, נָאָר אַפְוִילְפַר, דָרָאָבְנַעַרְט רַעַנְן
קְלַאַפְט אִין דַי שְׁוִיבֶן. מַוְן מַאָל צַו מַאָל הָאַט זיך רַאַזְעַצְמַעַן מִיט
נִיט קִיְין מַעַנְטַשְׁיַשׁ קְלַי אָוֹן נָאָך יְעַדְן קוֹרְוִיטַש אַיְזַבְעַן אָן אַנְזַבְעַן
גַעַצְנוֹדְעַנְעַר, נִיט גַעַקְאנְט אַיְינְשְׁטַיְין אָוֹן גַעַפְלַט, אָזֶן אוֹבְעַדְעַן
זיך אַיְצַט אַרוֹיסְדְּרִיעַן פָוֵן זִינְעַן הענט, ווּעַט עַד זיך דָרְשְׁטִיקַן.
לִילִי הָאַט לִיכְיכַט, ווי אַקְאַץ, זיך גַעַטְרַאַגְן אַיְבְּרַעַן צִימַעַר, זיך
גַעַשְׁפִילַט אָוֹן יְעַדְעַס מַאָל, ווּעַן אַיְזַבְעַן הָאַט זיך אַנְגַעַכְאַפְט, הָאַט זיך
אַדְרַיְיַי גַעַטְאַן, אָוֹן שְׁטִילַ, ווי זיך וּזְקִטַ מַוְרַא גַעַהְאַט פָאָר חַוְהַן זיך בָּאַזְעַט
הַאַלְטַן אִין אַוְינְקַל.

פָוֵן פָעַס הָאַט אַיְזַבְעַן זיך אַוִיגַעַזְוִיגַן אַיְפַעַן בְעַטְל. עַד אַיְזַבְעַן
אוּחַי דַי שְׁפִיצַ פִיס אָוֹן הענט, ווי אַחִיה ווּעַן זיך טַשְׁעַטְוּעַט, ווּיל מִיט
אִין שְׁפַרְוָנוּג זיך וּזְקִטַן אַוִיך אַצְוַיְיטַעַר, גַעַקְוַקְט אַוִיך לִילִין אָוֹן גַעַז
שְׁרַאַקְן זיך זְקִטַ נִיט אַרוֹיסַט פָוֵן צִימַעַר.

— לִילִי! לִילִי! — הָאַט זיך גַעַהְאַט חַוְהַן שְׁטִימַעַץ.

לִילִי הָאַט גַעַוְאַלְט אַרוֹיסְגַיְין, הָאַט אַיְזַבְעַן זיך אַנְגַעַכְאַפְט, אַשְׁלַעַט
גַעַטְאַן צַו זיך, אַפְוִיגַגְעַטְאַן, הָאַט לִילִי זיך גַעַנוֹמַעַן דִיְיסַן אָוֹן גַעַז
סְטְרַאַשְׁעַט:

— לְאַזְעַט אַפְ! לְאַזְעַט אַפְ, כַּאיְיַי שְׁרַיְעַן!

זיך הָאַט זיך אַרְיַס גַעַטְאַן, גַעַפְנַט דַיְ טִיר, אַיְזַבְעַן
גַעַקְוַמַעַן דַעַר דַאַקְטַאַר.

די גַעַנְצַע מַעַשָה מִיט לִילִין הָאַט דַעַם דַאַקְטַאַר נִיט גַעַארַט, ווי
ער וּזְקִטַ גַעַוְזִיבַט גַעַוְעַן צַו דַעַט, גַעַוְאַלְט אַיר אַגְלַעַט טַאַן אַיְבְּרַעַן
הַאַלְגַ, הָאַט עַד זיך דַעַרְמַאַנְט, אָז זיך הָאַט אַים גַעַרְוַעַן טַכְוִיעַר, זיך דַעַרְט
פְגַלְט קִלְיַין אָוֹן נִישְׁטַיק אָוֹן אַרוֹיסְגַעַשְׁטַאַמְלַט:

— פּוֹגְדַעַסְטוּעַגְן דַעַרְפַט אַיר די אַוְיַגְן נִיט פָאַרְלַאַן — — נָאָך
אַצְוַיְיַי דַרְיַי מַאָל אָוֹן אַיר זַעַנְט פָאַרְטַיק — — קַומְט מַאָרְגַן ...
זיך הָאַט נִיט גַעַנְטַפְעַרט, גַעַצְיַעַרט אַיְגַגְזַעַן, גַעַפְלַט ווי דַי
הַעַנְט קוֹרְטַשְׁעַן זיך בָאַר אָוֹן אַים גַעַוְיַין אִין דַעַר רִיכְטוֹנְג ווי דַעַר
דַע אַיְזַבְעַן.

— דָקְטָאָר, סִקְינֵד גַיִיט מִיט דַי פִיס.

דער דָקְטָאָר האָט אַנְגַעַטָּן אֲ בָרוֹדִיק פָאֶרטָוָך מִיט בְּלוּט=פְּלָעָקָן,
זיך פָאֶרשָׁאָרֶצֶט די הָעֵנֶט, נִיט אַרְוָמְגֻעוֹאָשָׁן אָוָן אַיְן צִוְונְגָאנְגָעָן צָו
רָאָזָעָן וּוי אַקְצָב.

רָאָזָעָן האָט שְׂרֵין נִיט גַעְקָאנְט שְׁרִיעִין, גַעְרָעְכָּצֶט וּוי אַן אלְטָעָר
מַאן, אָוָן דָאָס קְרָעְכָּצֶן אַיְן גַעְקָאנְט אַיְן דַי בִּינְגָעָר, וּוי אַנְאָסָעָ קְלָעָט.
זַיְהָאָט גַעְפִּילָט, וּוי עֲפָעָט האָט זיך אַגְּלִיטָש גַעְטָאָן, נַאֲכָגְעָלָאָט אָוָן
זיך אַוּעָקְגַעְשְׁטִיגְלָט אַיְן בֵּין מִיט אַזָּא וּוּיְטָאָק, וּוי מַעַן וּוּאָלָט זיך מִיט אָן
אַיְזָוּרְגָעָם קְלִין גַעְוָאָלָט פָאָנְגָאָדְעָרְרִיסָן. אַיְן הָאָלָוָה האָט זיך עֲפָעָט
אַוּעָקְגַעְשְׁטִיגְלָט, אַהֲיִיסָע פּוִיסָט, גַעְטְּרוֹקָנְט אָוָן גַעְשְׁפָאָרֶט די אוּיגָן פּוֹן
קָאָפֶן. זַי הָאָט אַנְגַעַכְאָפֶט דָעַם דָקְטָאָר, אִים גַעְקָושָׁט די הָעֵנֶט, גַעְוִוִינְט:
— דָקְטָאָר, שְׁלָעְפָּעָרֶט מִיךְ אַיְין, אָוּ כְּקָאָן נִיט מַעַר, דָקְטָאָר!

אוּווּוּי! אוּוּ!

דער דָקְטָאָר האָט גַעְשְׁמִיכְלָט צָו קִיְּגַן, פָאֶרְרוֹיְכָעָרֶט אַסְיָגָרָעָט
אוֹן אַנְגַעַהְיִיבָן:

— כְּהַצְּבָב עֲרָגָעָץ גַעְלִיעָנָט וּוּגָעָן אַמוֹזָק פּוֹן קִינְדָעָר, וּוֹאָס וּוֹעָס
רַן גַעְבּוּרָן. נָו, וּוי גַעְפָּלָט אַיְיךְ דַי מוֹזָק? הָא, הָא!
לִידְין אַיְן גַעְוּעָן דָעְרוֹוְידָעָר דָעַם דָקְטָאָרֶס גַלְיִיכְגִּילְטִיקִיִּת, וּנִיט גַעַעַט
נִיט גַעְקָאנְט בְּאָפְרִיְעָן פּוֹן דַי בְּלוּט=פְּלָעָקָן, וּוֹאָס אוּיְלָן פָאֶרטָוָך, נִיט גַעַעַט
קְאָנוֹט זָעָן וּוי רָאָזָע בְּעֵט זיך זָאָל בָא אַיְם, עַר זָאָל זַי אַיְנְשָׁלְעָפָן, אַרְוִיסָט=
גַעְגָּנָעָן פּוֹן צִימָעָר אָוָן גַעְטְּרָאָכֶט, אָז דַי קִלְיִינָעָר רָאָזָע קָאָן יַעֲדָע מִיְּ
נוֹט שְׁטָאָרְבָּן, אָז דָעַר דָקְטָאָר האָט זיך נִיט אַפְגָעָוְאָשָׁן די הָעֵנֶט, נִעְמָט
אוֹי אַפְסִיקָנְד, קָאָן זַי נַאָך פָאֶרְגִּיפְטָן... זַי האָט זיך גַעְוָאָלָט דָעַר—
מַאְנוֹעָן וּוי זַי האָט גַעְלִיטָן, גַעְרִינְט גַעְדְּעָנְקָט אָוָן סְאַיְז אַיר אוּיְלָן זִינְעָן
גַיְבָּר, פּוֹן אַיְין צִימָעָר אָוָן צְוִוִּיטָן, גַעְוָאָלָט נִקְמָה גַעְנוּמָעָן גַיְין
מִיט אַמְּאָלָל דְעַרְפִּילָט אַוְיָחָד זיך אַפָּאָר הָעֵנֶט:

— אַ אַיְבָ!

זַי האָט זיך גַעְנוּמָעָן אַמְפָעָרָן, גַעְלִילָט וּוי דַי פָאָדְלָאָגָע שְׁוּוִימָט
אַפְיָר פּוֹן אַונְטָעָר אַיְרָע פִיס, דַי פְּחוֹת פָאָרְלָאָזָן זַי אָוָן זַיְעָר גַעְוָאָלָט
דָעַר דָקְטָאָר זָאָל אַיצְט אַרְיִינְקוּמָעָן אָוָן זָעָן, אִים אַוְיָחָד צְעַפְלָאָט=
צְעַנְיִיש!

דאָס געשריי פון דאֹועס צימער האָט זיך געצוויגן, געצוויגן, ניט
געוּאָלֶט אויפֿהערן.

— אַיְיב! אַיְיב! ווּ בִּיסְטו? — האָט זיך געהרט חוּס קָוֵל.
איַיב אַיְזָן אַוְיכָגָעָשָׂפָרְנוּגָעָן אַ צַּעַפְלָאַמְטָעָר, מִיט אַ פָּאָר אַוְיכָן ווּי
בָּאָ אַן אַפְּיוּם-עַסְעָר אַן אַ בָּאַפְּרִידִיקְטָעָר אַנְטָקָעָן גַּעֲגָנָעָן דָּעַם ווּיַּבָּ
לִילִי אַיְזָן גַּעֲלִיבָן זִיכְן אַין פִּינְסְטָעָרָן צִימָעָר. זִי האָט גַּעֲטָרָאָכָט
פָּוּן דָּעַם גָּאָט פָּוּן זִינְד, ווֹאָס גַּרְיוֹשָׁעָט אַרְוָם זִינְעָץ קְרַבְנוֹת, שְׁפִיט זִי
אוֹיס אַיְזָן רִינְשְׁטָאָק אַרְיָין, אַוּן זִיךְ שְׁטָיְ צְעוּוִינִיט.
סְאַיְזָן מִיט אַמְּאָלָּ שְׁטָיְ גַּעֲוָאָרָן אַוּן פָּוּן דִּי גַּעַשְׁרִיעָן אַיְזָן נָאָךְ
לְאָנוּ גַּעֲשְׁטָאָנָעָן אַיְזָן צִימָעָר אַ טָּעַמְפְּקִיט, ווּי מַעַן ווֹאָלֶט אַיְזָן דִּי אוּמְעָרָן
וּזְאָסְעָר גַּעֲגָסָן.

שיל-פוץ

שער פולצ'אָר

דאָס קַלְיִידָעָר-גַּעַשְׁעַפֶּט, ווֹאָס אֵין גַּפְרוֹעָן אַנְגַּעַלְאַדְנוֹת אוֹיף דַּי
איַינְגַּעַבְּוִיגְּעַנְעַזְעַנְעַזְעַן רַוְּקַנְסַ פֿוֹן צְוֹוִי עַלְטַעַרְעַזְעַן יַידְן, אֵין נִיט אַיְינְגַּעַשְׁטַאַנְעַן
אוֹיף אֵין פְּלַאָזְעַן, זַדְעַגְּשַׁעַפֶּט אַיבְּעַר דַּעַם טַרְאַטוֹאָר, זַדְעַ אַיְינְגַּעַדְרִיךְ
זַדְעַ יַעֲדַע וַיְיַלְעַ אַפְּגַּעַשְׁטַאַלְט אָן סְחַאַט אַוְיסְגַּעַזְעַן, אָן בְּיִיטְ קַלְעַנְסְטַן
בְּוִיגְזַּוְוָעַן דַּי פֿעַק מִיטְ קַלְיִידָעָר זַדְעַ פְּאַנְאַנדְעַרְשִׁיטְן אֵין רַיְנְשַׁטְאָק
אַרְיַין.

יַידְן, פְּאַלְיַאָקָן, אַיְתָאַלְיַעַנְעַר הַאָבָּן אַוְיסְגַּעַטְאָן זַיְעַרְעַזְעַרְעַזְעַן,
אַנְגַּעַמְאַטְאָן נִיעַזְעַלְיִידָעָר, זַדְעַ גַּעַדְנוֹגְעַן, זַדְעַ גַּעַשְׁוֹזְוֹרְן, זַדְעַ גַּעַלְאַפְּט
אַיְן דַּי הַעַטְאַרְיַין, גַּעַקְיִיפְט, אָן דַּאָס קַלְיִידָעָר-גַּעַשְׁעַפֶּט הַאָט זַדְעַ אַנְ
גַּעַהְיַבְּן רַיְרַן אַיְבְּעַרְן טַרְאַטוֹאָר. דַּי פְּעַדְלַעַטְסַ הַאָבָּן הַיְזַעְדִּיק אַוְיסְגַּעַזְעַ
שְׁרַיְעַן זַיְעַרְעַזְעַרְעַזְעַן, זַדְעַ גַּעַשְׁלַעַפְט, זַדְעַ גַּעַשְׁלַעַפְט מִיטְן שְׁטַרְאָם
מְעֻנוֹתָן, ווֹאָס הַאָט זַדְעַ גַּעַשְׁלַעַפְט קוֹן פְּיַידְעַזְעַר זַיְעַטְן גַּאָס.

דאָס יַוּוֹעַלְיִיר-גַּעַשְׁעַפֶּט אֵין גַּעַשְׁטַאַנְעַן אָן אַזְיִיט. אַקְלַיְין, פְּלַיְינְק
יַידְלַ, דַּעַר שְׁטִיְיִפְּעַר קַאַפְּעַלְיִישׁ וּזְוַיְלַעַרְישׁ אָן אַזְיִיט, דַּאָס דִּינְעַ שְׁטַעַ
קַעַלְעַ הַאָט גַּעַשְׁטַעַקְט אַוְנְטַעַרְן אַרְעַם אָן דַּעַר קְרוּם אָן זַיְעַנְעַט
זַעַנוֹעַן גַּעַוְוָעַן אַגְּגַעַפְטַאַקְט מִיטְ קַלְיִינְגַּעַ שְׁאַכְלַעַן. מִיטְ אַגְּשַׁקְטִיקִיט הַאָט
עַר זַיְיִ אַרְיִיסְגַּעַשְׁלַעַפְט אַיְנְגַּוְוִיקְלַטְעַ אָן פְּלִיסְפְּאָפִיר, זַיְיִ אַוְיסְגַּעַבְּוֹנוֹן,
צַעַפְנַט מִיטְ פְּלַיְינְקִיטְ פֿוֹן אַפְּאַקְוּסְנִיקְ, גַּעַפְצַט דַּאָס צִירָוְגַּן אָן דַּי
אַרְבָּאַ פֿוֹן זַיְינְ רַאְקַ, אָן דַּעַם צַעַפְנַטְן וּוּסְטַלְ, גַּעַרְעַדְט אַוֹיף עַטְלַעַכְעַ
שְׁפְרַאַכְן אָן דַּעַר גַּלְאַנְצַ פֿוֹן דַּי גַּאַלְדַּעַנְעַ פְּיַינְגְּרַלְעַן, זַיְגְּעַרְסַ, בְּרַאַסְ
לְעַטְן, הַאָט גַּעַפְיִינְקַלְטַ, גַּעַבְלַעַנְדַּט דַּי אַוְיִגְן — הַאָבָּן דַּי דּוֹרְכְּגִיְעַר נִיט
גַּעַקְאָגַט בִּיְשְׁטַיְינְ דַּעַם בְּלִיאָסְקַ פֿוֹן גַּאְלַדְ, אַרְמְגַעְרִינְגְּלַט דַּאָס יַוּוֹעַלְיִיר-
גַּעַשְׁעַפְט מִיטְ צַעַפְנַטְ מִיְּלַעַר אָן גִּיצְיִקְעַ אַוְיִגְן.

אָן אַזְוִי הַאָט זַדְעַגְּשַׁעַפְט דַּאָס שַׂיךְ-גַּעַשְׁעַפְט, דַּי אַפְטִיקַ, דַּאָס
טְלִיתִים-גַּעַשְׁעַפְט. יַעַדְעַר הַאָט אַוְיסְגַּעַשְׁרִין זַיְינְ סְחַרְהַ, אַוְיסְגַּעַטְאָכְט
פְּאַרְשִׁיְיִדְעַנְעַזְעַנְעַזְעַן מִיטְלַן דַּי דּוֹרְכְּגִיְעַר זַאְלַן זַדְעַ אַפְשַׁטְעַלְעַן, זַיְיִ גַּעַשְׁלַעַפְט פְּאַר

די ארבּאַן. יעדער האט פֿאָרְזִיכְעָרט אויף זיין „נאמנות“, או ער פֿאָרְקְוִילֵט די סחרה פֿחֶץ-חַנְמַן, או ער וויל דעם פְּדִיּוֹן פֿאָר אַגּוֹתַן אַנְהַיִּיבּ, סְאיִזְדָּךְ עֲרָבּ-שְׁבָתְּ!

פּוֹן דֵי אַפְּעָנָעַ פֿעַנְטְּעָר, ווֹאָס אַנְטְּקָעָגַן העסְטָעָר=פֿאָרְקּ, האַבְּן זַיְךְ גַּעֲזַעַן פֿאָרְשְׁמָאַיְעַטְּ וַיְיִבְּעָר. דער דִּיחַ פּוֹן פֿרִישַׁע חַלוֹת, פּוֹן גַּעֲפִילְטַע פֿישַׁ, האַט זַיְךְ גַּעֲטְרָאָגַן אַין דַּעַר לְוַטְּ, גַּעֲרִיכְצַט דַּעַם אַפְּעַטְּסַט אַוְן זַיְךְ אַוְיסְגַּעְמִישַׁט מִיטַּ דֵי רִיחַוֹת, ווֹאָס האַבְּן זַיְךְ גַּעֲהַוְיִּבְּן פּוֹן דֵי קַופְּעַט פֿאָרְפִּילְטַע גַּרְינְסַט, ווֹאָס זַעַנְעַן גַּעֲלַעַגְּן אַין מִיטַּן גַּאַס.

סְטָאַלְּיַאַרְעַס מִיטַּ קַעַטְלַעַךְ פְּלִים אַרְיְבִּעְגּוֹאַרְפַּן אַיְבְּעַר דֵי אַקְסְלַעַן, שְׁנִיְיְדָעָרָס מִיטַּ גַּרְוִיסַּע שְׁעָרַן אַונְטָעָר דֵי אַרְעָנָמַס, זַעַנְעַן גַּעַשְׂטַאַטְּ בְּעַן בָּאַ דַּעַר לְעַנְגַּבְּ פּוֹן אַיְזְעַרְנָעָטְ פֿאָרְקָאָן, זַיְיַי האַבְּן זַיְךְ אַלְיַיְן גַּעַבְּרָאַכְּטַע אַוְיפַּן מַאְרָק אַוְן דֵי „בָּאַסְעַטְּ“ האַבְּן זַיְךְ גַּעַדְרִיאַיְטַע פּוֹן אַיְינָעַט צֻוְּמַטְּ צְוּוֹיִּיטַן, בְּאַסְטְּרָאַכְּטַע דֵי סַחְרוֹתַה, זַיְךְ גַּעַזְוְנְגַּעַן, עַטְוֹאָס בְּאַטְרָעַטְּ אַוְן גַּעַזְפְּרִיטַדְּיַה דֵי „הַעַנְטַן“ אַין זַיְעַרְעַעַר אַרְיִין.

די נִיטַּ-מַזְלְדִּיקַע צְוִוִּישַׁן דֵי בְּעַלְיַיְלַאְכָוֹת זַעַנְעַן גַּעַשְׂטָאַגְּעַן בֵּין אַשְׁטִיק אַין אַוְונָטַן אַרְיִין, זַיְיַי אַוְיסְגַּעְקָוּקָט דֵי אַוְינָגַן מַעַן זַאַל זַיְיַי דִּינְגַּעַן, גַּעַשְׂטָאַגְּעַן אַוְן גַּעַקְוּעַנְקָלְטַט, צַי זַאַל זַיְיַי נַאַךְ וַאֲרַטְּן, טַאַמְעַר וּוּעַט אַבְּאָס אַוְנוֹטְרִיךְוּמַן, אַיְינְגִּיקְיוּזַן זַעַנְעַן זַיְיַי אַוְנְטְּרִיגְעַגְּאַגְּגַעַן צַו דֵי שְׁטִיפַּ-וּוּגְעַלְעַעַךְ, אַנְגְּגַעַלְאַגְּדַעַטְּ מִיטַּ כְּלַ-טוֹבַג, גַּעַקְיִיפְּטַע וּוּעַרְדַּחַתְּ, וּוּעַר שְׁבָתְּ-אוּבְּסַט אַוְן זַיְךְ צְעַגְּאַגְּגַעַן.

פּוֹן זַיְיִטְיִיקַע גַּעַטְלַעַךְ זַעַנְעַן אַנְגְּקָוּמָעַן מַעַנְטָשַׁן האַלְבַּ-שְׁבָתְּדִיק אַנְגַּטְּאַן. דֵי פְּנִימְעַר פֿרִישַׁ גַּעַגְּאַלְטַט. זַיְיַי זַעַנְעַן גַּעַגְּאַגְּגַעַן קַוְפְּקָעַס-וּוּיִיַּן, אַנְגַּלְעַנְעַר, דֵי העַנְטַן אַין דֵי הַיּוֹן-קַעַשְׁעַנְעָס, וּוּמְטַבְּעוֹתַה האַבְּן גַּעַקְלִימַטְּ פֿעַרְעַט. זַיְיַי האַבְּן זַיְךְ גַּעַשְׁלַעַפְּטַטְּ פּוֹן אַיְינַן וּוּגְעַלְעַעַט צֻוְּמַטְּ צְוּוֹיִּיטַן, גַּעַוּוכְּטַטְּ מַצְיאָות, זַיְךְ גַּעַוּוִיצְּלַטְּ, אַוְן וּוּעַן נִיטַּ דַּעַר האַנְדָּלַ, ווֹאָס האַט גַּעַבְּרָעַנטַט אַרְוּם, ווֹאַלְיַט מַעַן גַּעַקְוּטַט מִינְגַּעַן, אַז בְּעַלְיַיְלַהְיַה אַוְן סַהַם יִנְגַּעַן בְּאַפְּנַן אַיְלִיְן שְׁטָעַטְלַט אַשְׁמוּעַס פֿאָרְ קַבְּלַתְ-שְׁבָתְּ.

אין אַיְלִיְן שְׁטָעַטְלַט אַשְׁמוּעַס פֿאָרְ קַבְּלַתְ-שְׁבָתְּ. אַיְלִיְן העסְטָעָר=פֿאָרְקּ, ווֹאָס האַט אַוְיסְגַּעַזְעַן זַיְיַי אַרְיִיקַע, אַיְזְעַרְנַע שְׁטִיְיגַע, האַבְּן יִנְגְּלַעַךְ גַּעַשְׁפִּילְטַט אַיְן בָּאַל. זַיְיַי זַעַנְעַן גַּעַוּועַן פֿאָרְטִיְיפַּט אַיְן שְׁפִּילַן, זַיְךְ אַיְגְּאַנְגַּזְעַן נִיטַּ צְוַגְּהַעַרְטַט צַו דֵי קַוְלוֹתַה פּוֹן זַיְיִירַעַ עַלְעַרְעַן, ווֹאָס האַבְּן אַוְילְגַּעַטְרִירִיסְטַט דֵי לְוַטְּ. טִיְּיַה, האַלְבַּ-נַּאֲקָעַטְעַ, זַעַנְעַן גַּלְאָקְטַן אַרְוּם דַּעַם פֿאָרְקּ, זַיְךְ גַּעַגְּרִיטַט צַו גַּעַוְיִּגְעַן דַּעַם פְּרִיזַּ אַיְן

ל'וֹרִין, אַנְדָּעֶרֶת הַאֲבָן גַּעֲמָכֶת אִיבּוֹנוּגָעֵן מִיט עַזּוּעַרְעַ גַּעֲוּלִיכְטַן,
פַּאֲרָה-אַרְטָעוּזָעַט דִּי מַוטְקוֹלָן וּוְיַשְׁטָאָל אָוָן סְאיַין שַׁוּעַר גַּעֲוּנָן צָו
גַּלְוִיבָן, אָז דִּי אִינְגָעָה-וַיְקָרְבָּטָע יַידָן, וּוְאָס הַאֲבָן קְוִים גַּעֲמָכֶת
מִיט דַּעַר נְשָׁמָה — דִּי יַידָן וְאַלְן אַיְבָּרְלָאָן אָזָא גַּעֲוָנְטָן דָּור.
יַיְדָן דַּעַר-שְׁלָאָגָעָנָע, פַּאֲרָחָשָׁכָטָע, זַעַנְעָן גַּעֲוּנָע צַעְוָאָרְפָּן בָּא
דַּעַר לְעָנָג פָּוָן אִיזְעָרְנָעָם פְּלוּוּט, מִיט רְחוּמָנוֹת-אוִיג אָוָן מִיט הַכְּנָעָה
אַפְּגָעָשְׁטָלָט דִּי פַּאֲרָבִי-גִּיעָר, גַּעֲוָעָן גַּרְיִיט יַעֲדָן אִינְגָעָם אַפְּגָוּפָזָן
דִּי שִׁין.

אָוֹן פּוֹן דַּעֲרֵר צְוּוִיתָעָר זִיִּיט פֿאָרָק אַיִּז גַּשְׁטָאנֶעָן אַפְּרוּיַּי, אַוְיַּיַּה
אַ הַוִּיכָּן גַּשְׁטָאנַעַג, גַּעֲמָאָכָט פּוֹן נִיט גַּעֲהֹבְלָטָע בְּרַעֲטָע, דַּי הַעֲנָט
אוֹיְסְגַּעַשְׁטָרְעַקְט, דַּי בְּאָקָן פְּאָרְדוּיְטָט, דַּי אַוְיַּגַּן צְעַפְּלַיְאָמָט, נִיט
בְּאַמְּעָרְקָט, וּוֹאָס אַרְוֹם אִיר שְׂטִיעַן גַּעֲצִילְטָע צְוַהְעָרָעַר אָוֹן מִיט
אַ הַיְּזָרְקָע שְׂטִים פְּאָרְזִיכְעָרט, אָז דַּי הַיְּפָע וּוֹעַט קּוּמְעַן 50 נִין דַּי
סְאַצְּיַּאַלְיַּסְטִישָׁע קְאַנְגְּרַעַסְלִיְּיט.

עטלעכע יידן, מיטגלאידער פון דער ברהה "שומרי-שבט" אין זיינערע אטראיכאלישע קלידער, ווי זיי וואלטן נאר וואס געקומען פון פוילן, צי פון גאליציע, זענען ארוויס פון דער "מקוה בראשה" אונן אויסגעטואנגען געלאָפּן פון איין געוועלאָבּ צום צוֹויטן, זיך דורךגעשפֿאָרט מיט די עַלְעֲבוֹינְגָן אוֹן אוֹיסְגָּרְוּפּן, זיך כמאָט גע- בעטן:

— יידן מאכט שבת !

א מיש-מיאש פון קולות און ווידערקולדות איז געהאנגען אין
היל פון גאס. די האיל-פארופוילטע פירוט, זואס זונען געלעגן
קויפטוויז, דאס מאָרדויעלקייטע גריינס, די צעפעאלטגענע טאמִייטהָס (*)
אונן באָנגאנגעס, די באָרלֵס שמוֹץ, די פֿאָרשׂוּיכְטַע קעָבעָרט —
דאס אלֶיךָ האָט געהויכְט אַין דער לָוֶט אַרְיין פֿאָרדּוּמְפַטַּע רִיחָות
בִּזְזָן צוֹם אַיְבָּל. אַון עַס האָט אוַיסְגַּעַזְעַן וּוֹי אַגעַהְיָמַעְן האָט
צְוּוֹתְגַּעַנְוּמָעַן מעַנְטָשָׁן פָּוֹן אלֶעָעָעָן וּוּעָלָט, צְעַמְּשִׁיט וּוַיְדָר שְׁפָרָאָך
אונַן זַי אַלְיַדְצָר גַּעֲטָאָן אַין דער צְעַפְּלָאַמְּטָעָר העַסְמָעָר-גָּס.

פַּאֲמִידָּאָרְןּוֹ

ויז מיט א קרומען רוקן און איינגעצוייגנען באזקן. ער האט זיך הכנעה דיק געבעזיגן פאר די פארבייגיינער, ווי ער וואָלט געבעטען נדבות:
— יהודים, טרי סענט עשיין, טרי סענט...

די פארבייגיינער האבן געקוקט אויף דעם אויסגעשטיינן שיך-פֿרְזֶס צער מיט זיי צעעלנטע פֿינְגְּעַר בא ביידע הענט, וואָס זענען געווען צע-יירן פֿון צופֿיל אַרְבָּעַט און זיך געהאָט צי דער זקן איין אייד. און כאָטש זיין האבן ניט געהאָט קײַן שיקות מיט אַים, האט זיין בלוייזער אויסזען אָמְפְּאָוּזֶס אָרוֹיסְגָּעָרְפָּן אַוְּרָעְמָקִיט בא יעדן איינעם.
דער אלטער האט אַקּוֹק געטאן אין הימל אַרְיֵין צי ס'איין שווין צויט שבת מאָן, אויסגעשפייגן אין דער האנט אַרְיֵין אַפּוֹל מוֹל מיט פֿעַנְיַס און גערעדט צו זיך פֿון געוֹזְוִינְגִּיט:
— יהודים, טרי סענט עשיין, טרי סענט...

ער איין צוועגאנגען צו זיין זון, אַבחור איין די צוֹאנְצִיקָּעָר, אַנְיִיט דערוֹאָקְסָעָנָעָר, אויסגעשטיינט ווי אַשְׁד, וואָס איין געתְּשָׂטָאנְעָן אויף די קְגִּיעָן און געפּוֹצָט אַבְּיִיכְּקָן יַדְלִי שִׁיר.
— רחמים, אָז ווּסְטַעַנְדְּקִין, מַאֲךֶ שְׁבַת!

דער זון האט פֿוֹצְנְדִּיק אַקּוֹק געטאן אין הימל אַרְיֵין:
— ס'איין נאָך גַּרְוִיסְעָר טָאגְן!

ער האט געפּוֹצָט דעם פֿינְקְדִּיקָן שׂוֹר, פֿלִינְק און ווּלְּעָרִיש באָ-חוֹזְגָן מיטן שְׂטִיקָל פֿלְּאָנְעָלָע, געקְנָאָלָט און די פֿלְּאָנְעָלָע האט גַּעַלְּגָאָ-טְּרָט אַיבְּגָרָן גַּלְּאָנָץ, אַים, דְּאָכְלַת זִיךְן, ניט אַנגָּעָרִיט.

— ניט גערעדט, נעם די מְכֻשְ׀רִים און קּוֹם!

— זע, אַפְּלִיו באָ פרענְקָעָלָן איין נאָך סְגַּעְוָעָלָג אָפְּלִין?

— ברענְגָמִיר ניט קְיִין רָאִיה פֿון אָן אַשְׁפְּנִזְיָה!

— ער איין חַשְׁוּבָּעָר פֿון אָנוֹנוֹעָרָעָסְפָּרְדִּים! נעם אַבְּרָבְּנוֹאָלָן, דיין אַונְדְּסָמָּאָן איין ער דָּאָך מְחַלְּשָׁבֶת בְּפְרָהִיטִה!

— נו, דעריבער? — האט דער אלטער געשמייכָלט מיט בטול און געלְּגָעָט דעם זון אַיבְּגָרָן קָאָפּ — אַין אָזָא פְּלִי, זונְדָל, קָאָן מען קָאָן פִּיש!

— שווין געהערט, שווין געהערט — האט דער זון שנעלְעָר גַּעַנְמָעָן פֿוֹצָן — חַמִּיד, אָז מען קָאָן פָּאָרְדִּינָעָן אַפְּאָר סְעָנָט, בִּיסְטו דָא...

— שְׂטוּתְּעָרִיעִין, רחמים — האט דער פָּאָטָעָר אַים אַיבְּעָרְגָּעָ-

רישן — זו ווילסט כ'זאָל אויף דער עלטער מחלַך-שְׁבַת זִין?
רְחָמִים הָאָט נִיט גַּעֲנְטֶפֶּעֶרֶט. מֵיט אַזְוִיעַר פְּנִים הָאָט עָר אַגְּגָעַ
הוֹיְבָן אַיְנוֹפָאָקָן אַיְן אַקְעַטָּל אַרְיִין שַׁאֲכְטָלָעַךְ, פְּלַעַשְׁלָעַךְ אַזְנְבָעַטָּן.
דָּאָס בִּיכְיַיקָּע יַיְדָל הָאָט אַנְיִיגְרִיךְעַר גַּעֲקוֹקָט אַוְיפָּן טָאָטָן מִיטָּן
זָוָן, זִיךְ אַנְגְּעַשְׁטוֹוִיסָן, אֹז זִיךְ רָעָדָן וּוּגָן שְׁבַת אַזְנְבָעַטָּן מִיטָּן
קִיְּין זַיְכָּרָן שְׁמִיכָּל :

— יהודים?

דער זָוָן הָאָט נִיט גַּעֲנְטֶפֶּעֶרֶט, גַּעוּוֹן בְּטַבַּע אַשְׂוִיְינָעַר, דָּעָרֶצְוָן
הָאָט עָר גַּעֲוּוֹסֶט, אֹז פּוֹן דִּי אַלְעַ שְׁאָלוֹת וּוּטָט קִיְּין פְּרָנְסָה נִיט זִין.
דָּעָר פָּאָטָעָר הָאָט אַז אַוְיִגְעַלְיִגְטָעָר גַּעֲשְׁמִיכָּלָט פּוֹן אַיְן אַוְיִיר צָוָם
צְוַוְוִיטָן אַז גַּעֲנְטֶפֶּעֶרֶט מִיט אַיְין אַטָּעָם :

— יהודים אַנְחָנוּ! מְרוּעָ אַבְרָהָם אַנְחָנוּ! שְׁבַת הַיּוֹם! שְׁבַת קָודְשָׁ!
דָּאָס בִּיכְיַיקָּע יַיְדָל הָאָט זִיךְ נִיט גַּעֲקָאנְט פְּפָרְוּוֹנְדָעָרָן, פָּאָרָא
שְׁאָרָצָט דָעַם קָאָפְעָלוֹשָׁ אַז גַּעֲשְׁטוֹינָט, אַזְוְלָכְעַ חַשְׁכְּדִיקָע פְּנִימָעַר, אַיְינָה
גַּעֲרִיסְטָע, אַסּוֹר אַיְתָאָלְיִינָעָר, אַזְנָה דָאָס רָעָדָט לְשׁוֹן-קָדוֹשׁ! עָר הָאָט חַשְׁקָע
גַּעֲתָאָט צָו פְּאָרְפִּירָן אַשְׁמוּעָס, אַיְסְגָּעָפָנוּנָעָן, אֹז דִּי צָוָג בּוּגָט זִיךְ נִיט,
פְּאָרְלָאוּרָן גַּעֲנוּמָעָן רָוּקָן דָעַם קָאָפְעָלוֹשָׁ הַיּוֹן אַזְנָה קָרָיק אַזְנָה פּוֹן יַוְצָא
וּוּגָן אַרְוִיסְגַּעַשְׁטָאָמָלָט מִיט אַזְאָרִישָׁן שְׁמִיכָּל :

— יַעַס, שְׁבַת — — — לְכָה דָוִדי, יַא נָא! — —

עָר הָאָט זִיךְ אַיְנְגָעָקָט אַז גַּעֲטָאָן, אַז זָוָן, גַּעוּוֹאָלָט אַוְיִגְעַפְוָנוּן
וּוָאָס פָּאָר אַרְשָׁם זִינָעָן וּוּרְטָעָר הַאָבָן גַּעֲמָאָכָט אַזְנָה סָאָזָן אַיְינָה
פָּאָזָן, אֹז דִּי שָׁוֹק=פּוֹצָעָר מוֹזָן אַזְדָּאִי אַרְוִיסְקָומָעָן פּוֹן דִּי וּוּאָסָעָר=שְׁעָפָר
אַזְנָה הַאָלִין=הַעֲקָעָר, וּוָאָס דָעַר פָּסָוק דָעְצִיְּלָת וּוּגָן זִיךְ.
אַדְרִיטָעָר שְׁטִיוֹלָל=פּוֹצָעָר, באַזְעָמָעָן אַלְקָבִי אַזְנָה רְחָמִים הַאָבָן
גַּעֲוּוֹיָנָט, תָּאָט גַּעֲזָעָן וּזִינָעָ “בָּאָרְדָּעָרָט” פָּאָקָן זִיךְ, הָאָט עָר אַוְרָךְ גַּעַ
נוּמָעָן אַיְנְפָאָקָן אַזְנָה קָעַטָּל זַיְינָעָ מְבָשִׁירִים אַזְנָה אַרְיִיבְעָרְגָּעָשָׁרִים צָו
אַלְקָבִי :

— וּוֹאָרט, וּוּצָלָן מִיר אַהֲיֵמָגִינִין צְוֹזָאָמָעָן!

אַלְקָבִי אַיְן גַּעוּוֹן גּוֹט אַוְיִגְעַלְיִיגְט, פָּאָרְגָּעָסָן, אֹז עָר הָאָט קִיְּין
מַגְעָן וּמַשָּׁא מִיט דִּי שְׁטִיוֹלָל=פּוֹצָעָר, וּוָאָס שְׁטִיְעָן אַרְוֹם פָּאָרָקָן, זַעַנָּעָן
גַּרְיִיט אַיְם דָעַם בִּיסָן פּוֹן מוֹלִי אַרְוִיסְצָוְרִיָּס אַזְנָה אַרְיִיבְיִגְיִינְדִּיק זִיךְ
גַּעֲבעָטָן באַזְנָה :

— גענוג, יידן, גענוג צו אָרְבַּעַתִּין, מאכט שבת!

עלטערע האבן געכאנט די קעסטלען, אנדערע האבן זיך געט
שטערט פאָקן. דאס יונגווארג האָט זיך ניט צו געהערט, געטראַבן
שפֿאָס פֿון אלְקַבִּין.

אָדָרָעָר בְּחוֹר אֵין אֲרוֹיס פֿון דער חֶבְּרָה, אַנְגַּעַכְּפַט אַלְקַבִּין
פֿאָר אַהֲנָט, גַּעֲוָאָט אִים פֿאָרְטְּרוּין אָסּוֹד אָן האָט אֲרוֹיסְגַּעַן.
פֿלאַצְט מִיט אַ גַּעַלְעַטְצָר:

— מִיסְתְּרָאָר אלְקַבִּין, וּזְעַן גִּיט אִיר חָתוֹנָה האָבָּן!

— אָוּעָק, חַזְוֹף! — האָט דער אַלְטָעָר אוּפְּגַּעַהוּבָּן אַהֲנָט —
וּזְאָס דָּאָרָט דִּיר דַּעַר קָאָפָּן! פֿאָר אַזְּלָכְכָּעָר רִיד בִּיסְטוֹן וּעְטָרָט פֿעַטְשׁ!

— זַעַן נָאָר דַּעַם צְדִיק? — האָט אַצְּוֹוִיְּטָעָר אַקְנָאָק גַּעַטְאָן
מִיט דַּעַר צוֹנָג — וּווִי דַּו קוּקָסְט אִים אָן האָט עַר שָׁוִין באָגְרָאָבָּן
דרְּרִי וּוּיְבָעָר!

— אָוֹן דַּי פֿעַרְטָע וּוּעַט אִים באָגְרָאָבָּן!

— נָאָך אַ גַּעַוְונָט יִידְלָן, אלְקַבִּין!

— גַּעַזְוָנְטָעָר פֿאָרְן זָוָן!

אלְקַבִּין האָט זיך גַּעַמְאָכְט וּווִי עַר הָעָרָת נִיט, גִּינְך גַּעַשְׁפְּרִיּוֹת
אוֹן גַּעַרְעַדְט צַו זִינְך:

— עַוְּכָר יִשְׂרָאֵל! פֿוּשָׁע יִשְׂרָאֵל! טְרִי סְעַנְטָע עַשְׁיַּן — —

— הָעָרָת זַיִי נִיט — האָט אִים קְפָרוֹ, דַּעַר שְׁטִיוֹן-פֿוֹצָעָר,
בָּאָ וּמְעַמְּעָן עַר האָט גַּעַוְזָינָט, גַּעַטְרִיסְט אָוֹן אַרְוּבְּגַעְפִּירָט אִוְּנִיכָּר
אָן אַנְדָּעָר שְׁמוּעָס:

— עַפְּעַס אַסְךְ פֿאָרְדִּינְט הַיִּנְנָט?

— אַיְבָעָר אַטְּלָעָר, גַּעַלוֹיְבָט צַו גַּאַט!

— שָׁוִין מִיט רְחַמִּים פְּדִיּוֹן?

— יְאָ. אָוֹן דַּו קְפָרוֹ וּוּיְפִילְךָ?

— כְּהָאָבָּ מָרוֹאָ, אָוֹ כְּהָאָבָּ נִיט אַוְיסְגַּעַשְׁלָאָגָן דַּי הַוּצָאות
אוּיפָּ שְׁבָת!

— שְׁלַעַכְתָּ, שְׁלַעַכְתָּ! — האָט אלְקַבִּין גַּעַגְלָעָט זִין שִׁיטָּר
בעַרְדָּל — אוֹן וּוּיְסָטוֹ קְפָרוֹ וּוּרְסָאִיז שְׁלַדְקִיךְ אַין דַּעַט אַלְעָט?
דַּעַר יְוָגָעָר דָּוָר! אַ קְלִינִיקִית, די יְוָגָעָתְשָׁעָס האָבָּן אַרְאָפְגָעָס
וּוּרְפָּן דַּעַם גַּעַנְצָן צָוֹל, זַעַנְצָן מַחְלָל שְׁבָת בְּפֶרְהָסִיה! וּזְאָס אֵין דָא

אָסֶך צו רעדן — אין אַמְעָרִיקָע האָט יַדְיַשְׁקִיט קִין קִום נִיט?
 דער אויר, וואָס אַיר אַטְעַמֵּט דָא אַיז טַרְיף! ווען דֵי אַשְׁפְּנוֹזִים
 וואָלְטַן גַּעוֹסֶט, אָז דֵי סְפָרְדִּים זַעֲגַעַן נִיט מַחְלֵל שְׁבַת, וואָלְטַן זַיִ
 גַּעֲקוֹמָעַן זַיךְ פָּזַן דֵי שִׁיךְ פָּאָר לִיכְטַץ-צִינְדָן. אָוֹן מַעֲנְטָשָׂן זַעֲגַעַן דָא
 פָּאָרָאָן, בָּן פּוֹרָת יַסְמָךְ*) דֵי וּהוֹתָר. יַעֲדָעָר פָּוֹן אָוֹנוֹ הָאָט דָא גַּעַ
 קָאנְטַמְּאָכָן אָפְּכָבְּדִיק לְעַבְּנָן! נָאָר וּוֹעַן אַיז דָאָס גַּזְאָגָט גַּעוֹאוֹן
 — וּוֹעַן עַלְטָעַרְן הָאָבָן אַדְעָה צוֹ נָגָן — — — דָא אַבְּכָר אַיז
 אַלְעַז הַפְּקָרָן! נִיט קִין שְׁבַת, נִיט קִין יוֹסְטָובָן? מַיְינְסָטוֹן דָאָר, אַיז
 זַיךְ הַאָלְטַן פָּוֹן בְּבוֹד=אָבָן? הַוִּיפְּטַזְּקָה זַיךְ נִיט אַן! נָאָר וּוֹאָס דָעַן? דָאָס
 יְוָנָגְוָאָרְגָּגְגִּיט אַיז דֵי וּזְעַגְּן פָּוֹן דֵי אַשְׁפְּנוֹזִים, פָּוֹן דַעַר פְּרִי בַּיִ
 בַּיִ נַאֲכָת אַיז מַעְלָה-גַּורה, מַעְן קִיטְטַס "טְשָׁוָנָגָאָם" (קִיִּי-גּוֹמָאָ), מַעְן
 שְׁלַעַפְּט זַיךְ מַיט מִידָּן, אַמְתָע אַמְעָרִיקָאָנְצָרָן! אָוֹן דֵי קִינְדָעָר פָּוֹן
 דֵי אַשְׁפְּנוֹזִים זַעֲגַעַן נָאָךְ עַרְגָּעָר פָּוֹן אַונְזָעַרְעָן! בָּאָמָת! גּוֹיִם גַּמוֹרִים!
 אָוֹן זַיְעַרְעַט טַעַכְטָעַר? מַעְן טָאָר עַס נִיט בְּרַעְנָגָעָן אַוִּיף דֵי לִיפְנֵן,
 וּוֹי אַיז פְּסָוק שְׁטִיטַת — זַיְבָּן אַוִּיף אַיזְמַאְנָסְפִּילְיָה. אָוֹן דִּיקָא אַיז
 גַּאֲסָס, בְּפָנֵי כָּל עַם וּעַדָּה. אַיז דָאָס גַּעַהְעַרְטַס גַּעוֹאוֹרָן? מִיְּן רְחִמִּים
 וּוֹעַט נָאָךְ אָפְּשָׁר בְּלִיְיָבָן אַיזְמַד, נָאָר אַזְמִינְעַא אַיְינְיַקְלָעַן וּזְעַלְן זַיִן
 גּוֹיִם גַּמוֹרִים, דָאָס בֵּין אַיךְ זַוְּכָּרָן! אַזְוִי, אַזְוִי, קְפָרוּ — הָאָט
 אַלְקָבִי אַפְּגַעְזִוִּיפְצָט — דַעַר יַיְגָעָר דָוָר אַיז אַיזְמַעְם שָׁוֹלְדִּיקְיָה!
 אַיךְ וּוֹעַל שְׁוִין דַוְרְכָשְׁטוֹפָן מַיְינָע פָּאָר יָאָר, אַזְוִי אַיז דַוחַק אַוְן
 וּוֹעַל נִיט אַרְבָּעַטְן שְׁבַת!

קְפָרוּ הָאָט אַרְאָפְּגַעְלָאָזָט דֻּעַם קָאָפָּ, קוּיִם גַּעַשְׁלַעַפְּט דֵי שׁוֹעָרָע
 פִּיט, זַיךְ אַיְנָגְעַהְעַרְטַס צוֹ אַלְקָבִיס קְלוֹגָעַ רַיִד אָוֹן זַיךְ גַּעַדְוּשָׂת פָּוֹן
 וּוֹעַנְעַן סְנַעַט זַיךְ צוֹ אַמְעַנְטָש אַזְוִיְּלִיְּ חַכְמָת.
 רְחִמִּים אַיז גַּעַבְּלִיבָּן הַיְנְטָרְשְׁטָלִיק, זַיךְ נִיט אַיְנָגְעַהְעַרְטַס
 צָוָם פָּטָעָרָס רַיִד, וּוֹעַלְכָעַ ערְהָאָט שְׁוִין גַּעַקָּאָנְט אַוִּיף אַוִּיסְטוּוּיְינִיק.
 ערְאַיז גַּעוֹעַן אַוִּיפְּגַעְרָעָט, זַיךְ גַּעַצְעַרְטַס וּוֹאָס דַעַר פָּטָעָר
 שְׁלַעַפְּט אִים אַיז מַרְחֵץ אַרְיִין, וּוֹעַן מַעַן קָאָן פָּאָרְדִּינָעָן אַיז גַּאֲסָס
 אַסְעָנָט. פָּאָרְבִּיְּגִיְּעַנְדִּיק אַז וּוֹיטְרִינְגָּעָ, הָאָט עַר זַיךְ דַעְרוֹעָן אַן
 אַוִּיסְגַּעַשְׁמִירָטָן, אַדְעַרְשָׁלָאָגְעָנָעָם, אָוֹן זַיךְ דַעְרְפִּילְט אַלְאָ יַצְלָה.

^{*)} אַז עַיִן-חרְבָּה.

רוחמים האט געטראכט וועגן אַטכְלִית, וועגן זיין הילך, זיך דער-
מאנטן אָן רחלען, קאָפֶרִיס אַינְצִיקָע טַאַכְטָעָר, זיך אויף אַרגָע אַפָגָע.
שַׁטְעַטָּט, גַּעֲצִיפָט דַּי שַׁטְעַכְיָקָע הַאָרְ פָּוֹן זֵין גַּעֲמַבָּע אָוֹן זיך אַלְיָין
געַזְוָאַלְטָט קָאָרְ מאָכָן צִי עַר, רַחֲמִים, גַעֲפָלְטָט אַיר.
רַחְלָה, אָזָא יונְגָע, מִיט שַׁוְאַרְכָעַ צַעַפְטָאַלְטָע הַאָרְ, וּוֹאָס מאָכָן
איַרְעַ בְּלִיכְעַבָּאָקָן נָאָך בְּלִיכְעַר, הַאָט אִים לִיבָּ. דַעַר בְּלוּזְעַר
גַּזְדָּאנְקָה אָטָם צַוְגָעָנְבָן קוֹרָאָשׁ, זִיך מַעַר נִיט גַעֲפִילְטָט נִישָׁ-
טִיקָה, זִיך אָנָעָם גַעַטָּאָן אַיְן דַי הַעַנְטָ אַרְיָין אָוֹן אָן אַוְיְגַעְרוּמִיטָעָר
מִיט פַּאַרְקוּוֹעַטְשָׁטָע פּוֹיסְטָן גַעַנוּמָעָן שְׁפָרְיוֹזָן גַּכְעָר. עַר הַאָט חַשָּׁק
גַעַהָאָט אַפְגָזְצִיעָן פָּוֹן דִי אַלְטָע. נִיט תָמִיד מַאָכָט זִיך אָזָא גַעַלְעָגָן-
הַהִיט. אָוֹן וּוֹעֵן עַר קוּמָט אַיְצָט אַהֲיִים, טַרְעַפְטָ עַר רַחְלָעַן אַלְיָין.
פָּוֹן גְּרוּיס הַתְּמֻפְּלוֹת אִיּוֹ עַר אַרְאָפָּ פָּוֹן טְרָאָזָאָר, זִיך גַעַלְאָזָט מִיט
דַעַר נָסָם, גַעַזְעַן קְפָרוֹס ווּיְבָ אַפְאַרְשָׁמָאַעַזְעָט אַיְן קִיךְ, גַעַזְעַן רַחְלָעַן
אַיְן אַיר טַעַרְקִישָׁן שְׁלָאָף-רָאָק, וּזִיך צִילְעוּוּט אַוְיָף „פָּאַטְשָׁעַרְקָעָס“
אוּפִיךְ קָאַלְיְרָטָע דְּרִימְעָן, זַיְגַט אַזְוִי הַאֲצְזִיקָה. עַר ווּעַט זִיך אַרְיְינְגָן-
בְּכַעַנְעָן אַיְן אַיר חַדְרָ, אַונְטָרְגִּיאִין אַוְיָף דִי שְׁפִיצָה - פִּינְגָעָר, פָּאָרָ-
שְׁטַעַנְן מִיט דַי הַעַנְטָ אַירְעָ אַוְיִינָן אָוֹן דִי שְׁטִילָעָ, בְּרוּגְיָקָע רַחְלָ-
וּעַט אַים אַרְוָמְכָאָפָן, ווּעַט אִים גַּלְעָטָן, זִיך טַוְלִיעָן צָו אִים, וּוֹי
אַשְׁעָפָסָה, אַיְן דִי פָּאַלְעָס פָּוֹן אַיר שְׁלָאָף-רָאָק וּוֹעֵן זִיך צָעָ-

— וּמְעֵר אַיִל ? וּמְעֵר אַיִל דָּס ?

רְחָמִים הַאֲטָדָרְפִּילֶט אֹוִיפִּזְדֵּק אַהֲנָטָן, אֹוִיפְגַּעַצְיִיטְעָרֶט אָוָן
זִיךְ אֹוִיסְגַּעַדְרִיְיט.

— וואס וואקלסטו זיך ווי אונכטיקער? — האט דער פֿאַן-
טען זיך אַבְיזָר געטאן אוון אַים אַפְגַּשְׁתָּלֶט — גִּיסְט אַין
מייטן גַּסְסָן: שְׂטָעָל אַפְּאַלְקָעָן חַלּוֹם נִימָט, אַ "מַאֲשִׁין" קָאָן דֵּיך נָאָך
אַבְּעַרְפָּאָרָן! וּו גִּיסְטָו, וּו? — אַט אַיְן דָּאָן דַּעַר מְרוֹחָץ?
די שׂוֹזִיךְ-בָּאָד אַיְן גַּעֲוָעָן אַבְּעַרְגַּעַפְּאָקָט. פֿעַלְעָרָס, שִׁידָּר,
פֿוֹצְעָרָס אַוְן סְתָמָם אַרְיִמְפְּלִיִּיט זַעֲנָעָן גַּעֲזָעָן אוֹף שְׁטוּרְיִעְנָעָן מַעַט-
אַצְּנָעָן, הַאֲלָבָּאָוִיסְגַּעַטְאָנְעָנוֹעָן, גַּעֲרַבְעַט מִיטָּה הַעֲנָט, גַּעֲרַכְטָט אַוְפָּן
קוֹלָן אַוְן זַעַר בְּרִיטָעָן, קְלִינְגְּעַנְדָּע אַוִיסְפְּרָאָרָן האַט דֻּרְעַמְאָנָט דָּאָס
גַּאֲדָעָן פָּוּן צִיגְּנִינָעָר. טִילְיָה האָבָּן זַיך גַּעַשְׁבּוֹנָט, אַנדְעָרָעָן-פֿאַרְדִּיכְט

די אונטערוועש, געוווען פארטיפט מיט זיין און לעבן אין די
וואָרְמִינֶעָס לַיְבְּלָעָס אָוָן פָּאָר אָן אַשְׁפְּנְזִישָׂן יִדְּן, וְאָס אֵין אַרְיִינְגָּעָס.
קְוֹמָעָן פָּוָן דָּצָר נָסָס, הָאָט עַס אַוִּיסְגָּעָזָעָן וְוי אַהֲיִמְשִׁיעָר „הַקְדָּשָׁה“.
נִיט וַיִּתְפַּן אַוִּוּוֹן אֵין גַּעֲזָעָן דָּצָר בָּעַ.
דָּצָר — אַרוּטָּעָר, בַּיְכִיקָּעָר יִדְּ מִיט אַהֲרָטָן, גַּעֲפָלְדָּעָוּעָטָן
קָאָרָק, וְוי בַּיְיָ אַבְּיָקִיךְ, עַר הָאָט יַעֲדָע וַיְיַלְעַז אַנְגַּעַשְׁטָעָלָט אָן אַבְּדָעָר
טִילְלָה פָּוָן זַיְן קַעְרְפָּעָר קַעְגָּן פְּלָאָם, וְאָס הָאָט זַיךְ גַּעֲפָרָט דָּוָרָךְ
די אַפְּעָנָע טִירְלָעָס פָּוָן אַוִּיוֹוֹן, גַּעֲקְרְעָצָט, וְוי מַע וּאָלָט אִים טְרוֹוָּה
קַעְגָּעָן בָּאנְקָעָס גַּעֲשָׁטָעָלָט אָוָן גַּעֲקוּקָט מִיט זַיְנָע אֵי מַוְתָּנוּעָ, אֵי
בָּלוֹטִיקָּע אַוִּיגָּן אֵין פִּיעָר אַרְיִין.

דָּצָר בעדער הָאָט אַרְיִינְגָּפְשָׁטָעָקָט אַהֲנָט אַונְטָעָרָן פָּאָסָעָק,
זַיךְ גַּעֲשִׁיבָּרָט אַיְבָּעָרָן קְלָאָרָן, גַּלְאָטִיקָּן פְּלִיאִישָׁ, וְאָס הָאָט אַרוּסָּס-
גַּעֲקוּקָט פָּוָן דִּי צַעְלָעְכָּרְטָעָה הוֹיזָן, דַּעֲרְמָאָנָט שְׁטִיקְלָעָס הַיְמָלְ צַוְּוִישָׁן
גַּעֲדִיכְטָע וּאָלְקָנָס. עַר הָאָט פָּאָרְקָוּוּתָשָׁט דִּי אַוִּיגָּן אָוָן מִיט אַצְּיָּה-
טָעָרְדִּיק אָוָן טְרוּיְעָרִיךְ קוֹל זַיךְ פָּאָרְגָּאָנָגָעָן בֵּין צַוְּרָעָרָן, דִּי
פְּזָלְעָרָטָה אַבְּן אַונְטָעָרְגָּעָכָאָפָּט. טִילְלָה אַבְּן נִיט גַּעֲקָאָנָט אַיְנוֹזִין,
זַיךְ אַוִּיגְעָשְׁטָעָלָט, אַרְמוּגָעָרְגָּלָט דָּעַם בעדער, גַּעֲהָוִיבָּן מִיט דִּי
אַקְסָלָן צָוָם טָקָט אָוָן מַיְתָגְצָוְגָעָן דָּעַם אַיְינְטָאָנִיקָן נִיגּוֹן, וְאָס
הָאָט אַיְנוֹזִילְעָפָרָט.

אֵין צַוְּוִיתָן חָדָר, וּוּ מַעְ הָאָט גַּעֲאָסָן וּוּאָסָעָר אַוִּיךְ אַגְּנָעָ-
גַּעֲגְּלִיטָע שְׁתִיְנָעָר, אִין גַּעֲשָׁטָאָגָעָן אַגְּדִיכְטָע, קְלָעְפִּיקָּע פָּאָרָעָ-
וְאָס הָאָט אַלְעִזְּ פָּאָרְשָׁטָעָלָט. אָוָן וְאָס מַעְרָ מַעְ הָאָט גַּעֲגָאָס וּוּאָ-
סָפָרָה, אַלְעִזְּ גַּעֲדִיכְטָעָר אִין דִּי פָּאָרָע גַּעֲוָאָרָן, גַּעֲקְרָעָלָט אַיְן הַאָלָגָ-
גַּעֲקְרָאָכָן אַיְן דִּי אַוִּיגָּן אָוָן דִּי שְׂוֹוִיךְ-בָּאָד אִין פּוֹלְ גַּעֲוָאָרָן מִיט
זִיפְצָן אָוָן קַרְעָצָן, וְאָס קְוֹמָעָן פָּוָן „יסְטוּרִי-תְּעָנוֹגָה“.

שְׁנִירְלָעָס וּוּאָסָעָר אַבְּן זַיךְ גַּעֲשָׁרָט אַיְבָּעָרָן, וְוי אַוִּיךְ
דָּצָר גָּאָס וּאָלָט גַּעֲגָאָס אַרְעָגָן. אַיְבָּעָר דִּי נָאָסָעָ, גַּלְיִיטִישִׁיקָּע וּוּעָנָט
זַעְגָּעָן אַוִּיסְגָּעָזְוּאָקָטָן לְעַנְגְּלָעְכָּע טְרָאָפָּס, וְוי פִּיאָוּקָעָס, דִּיקָעָר גַּעַ-
וּוּאָרָן, וְוי זַיךְ וּוּאָלָטָן אַרְיִינְגָּעְזָאָפָּט אַיְן זַיךְ דִּי פִּיכְטָקִיָּת, גַּעֲפָלְאָצָט

אוֹן זַיךְ גַּעֲשָׁרָט אַיְבָּעָר דִּי וּוּצָנָט, וְוי שְׁלַעְגְּלָעָן.
דָּצָר באָדְגָויִי, אָן אַפְּגָעְלָאָזְעָנָעָר נַעֲגָעָר, אִין אַוִּיסְגָּעְזָאָקָטָן
פָּוָן עַרְגָּעָץ-וּוּ, זַיךְ גַּעֲשִׁיבָּרָט דִּי פְּלָאָקָ גַּעֲשְׁוִירָעָנָעָ קְרִיזְלָעָן,

געשטייגן, ווי ער וואָלט איזט אויפגעשטאנגען פון שלאָף, גענומען
און אייזערנוועם שטאָנג, געשאָרט און געקלֿאָפט די קוילֿן, או פונקען
האָבן געשפריצט אין אלע זיטן.
אלקבי האָט אַראָפּגעַנְמַעַן פון זיין האָז זיין לִיְוֹוָנְטַעַנְעַט
בִּיטַלְ, אַיִם געעפְּנַט אָן דֶּרְלִינְגְּנַט דֻּעַם זָוֵן:
— נָא, צַיְלִי אַיבָּעַר!

ער האָט זיך האָלב אַיסגעטָאן, פָּאַרְדּוֹיכְעַרְט אַ פִּיפְּקָעַ, גַּעֲקוֹקָעַ
אויפְּן בְּעַרְגָּל מְטַבּוּות, וואָס האָט גַּהְהַאָלְטָן אָן איַין וואָקסָן אָן
אַן אוֹפְּגַּעַלְיִיגְּטָעַר זִיך גַּעֲפְּרַעְגַּט:

— האָסְטָט נָאָך שִׁיך-פָּאַלְיִישׁ?
— שוֹאַרְצָעַ פָּעַלְטָ מִיר.

— האָסְטָט דָּאָך הַיְנִיט גַּעֲקִיפְּטָ צַוְּיִי שָׁאַכְּטָלְעַץ שְׂוֹאַרְצָן
פָּאַלְיִישׁ אָן אַ מְלַעַשְׁלָ שְׁמִירַעַץ?
— כַּהְאָבָּעָס נִיט אַוְיְגַּעְגַּסְן!

— אָז זוֹ שְׁמִירְטָ אַצָּאָל דיַּ דִּיקְיָן — האָט אלקבי זיך
אַבְּיוֹזֶר גַּעַטָּאן אָן אַיסגעטָפְּגָן.
הַאָט רְחָמִים אַיסגעטָעַט אַ שְׁמַאָלָע אָן דָּאָרָע בְּרוֹסֶט וּוּי
אַ קְלַעְפְּקָעַ, — אוֹיבָּסְאַיְן שְׁוִין יָאָזְוִי, אוֹיבָּדוּ בִּיסְטָ מִיר יָאָזְוִי
חוֹשְׁד — שִׁיך מִיךְ אַוּזָּקָן! וואָס האַלְטָסָטוּ מִיךְ? כַּווֹעֵל נִיט לְאָזְן
טְרַעַטָּן אוֹףְּ מִיר! גַּעַנוֹגָ!

— וואָס, כַּהְאָבָּעָס, דִּיר פּוֹגַע בְּפַבּוֹד גַּעַוּזָן? — האָט דָּעַר
פָּאַטָּעַר זִיך נִיט גַּאוֹזָאָל אַינְגִּיסְטָן מִיטָּן זָוֵן — ווַיְלַסְטָ כַּיְאָלָל דיַּיך
אַיבָּעַרְבָּעַטָּן? וואָס שְׁרִיְּסְטוּ שְׁרִיְּיָ, ווּעַסְטָ מִיךְ נִיט אַיבָּעַרְ-
שְׁרַעְקָן! אָן אוֹיבָּדוּ ווּוֹסֶט צְעַטְרַעַנְצְּלָעַן דִּין גַּעַלְטָ אוֹףְּ מִידָּן, וּוּי
כְּבִין אַיִיד . . .

דָּעַר אַלְטָעַר האָט נִיט פָּאַרְעַנְדִּיקְט, אַרְאַפְּגַּעַצְוִיגָּן דֻּעַם זָוֵן
דאָס הַיְתָלְ אַיבָּעַר דיַּ אוֹיגָן אָן אַינְגָאנְצָן זִיך גַּעַטְרִיסְלָט פָּוּן
גַּעַלְעַכְּטָרָ:

— דָּעַרְוֹוִיְּלָ בֵּין אַיך נָאָך דִּין פָּאַטָּעַר . . . נַעַם, נַעַם
דאָס בִּינְטָל אָן גַּיְּ אַהֲיָם. אָן זָעַם, מַעַן זָאָל אַיִם דִּיר נִיט
אַרְוִיסְכָּאָפָּן! הַצְּרָר זִיך אַיִּן, אוֹיפְּן ווּעַגְוּ ווּעַסְטוּ קוֹיפְּן אַ טָּוָן
פָּאַלְיִישׁ!

דָּחָמִים הָאָט נִיט גַּעֲנְטֶפֶּעֶרֶט, זִינֵּךְ אֹוִיסְגַּעְגַּלְיִיכְט, אָוֹן גַּעַלְאָזֶט

פָּאָלָן אַוְאָרֶט:

— כְּדָאָרֶף אַטְאָפְּצָרֶן!

— שְׁוִין וּוַיְדָעֶר?

— גִּיטֶּט דָעַן דִּינֶס?

— וּוֹאָס אִין דִּי נְפָקָא-מִינָה? אָרָן דִּינֶס — אִין דָעַן נִיט
מִינָס? צַעַטְרָעַנְצְּלָעַן גַּעַלְט דָאָרֶף מַעַן!

— אָוֹן גַּיְינַן קְרוּעוּה — בְּזֹואָה דָאָרֶף מַעַן? — הָאָט רְחָמִים
גַּעֲוִוִין אוֹיְף זִין הַיְּהֹוּ אָן קְרַעְנְקָלֶעֶץ גַּעַשְׂמִיכְלֶט. — כְּדָאָרֶף זִין
קוֹיפֶּן אַהֲעֵמֶד מִיט אַקְאַלְגָּנָעָר.

— דָאָס זַעַנְעַן קְלָאָרָעַ דִּבְּרוּם! — הָאָט דָעַר פָּאָטָעַר אַפְּגָעַ-
מַאָסְטָן מִיט אִין אַוְיגַּד דָעַם זָוָן, וּוֹי עַר וּוֹאָלֶט גַּעַוְאָלֶט מִיטָן
בְּלוֹיוֹן קוֹק אִים צַעַטְוּמְלָעַן — קְעַלְגָּנָעָר, מִין זָוָן, דָאָס אִין אָן עַנְיָן!
בִּיסְט אַנְדָעָרֶשׁ נִיט גַּעֲוָוִוִינָט! אַקְלַיְינִיגְקִיט! עַר שְׁפִילְט זִיךְ מִיט דִי
אַלְקָבִיט! מִין זָוָן, רְחָמִים, פָוָן דּוּר-דָרוֹת אָן אַלְקָבִיט, דָאָס הַיִּסְט
אַטְרָעָגָעָר בְּן טְרָעָגָעָר, וְאֵלַּחַ שְׁלָוָם נִיט אַנְטָאנַן קְיִינַן וּוַיְיִסְן קְאָלָ-
נְעַר אָוָם שְׁבָת? אִין דָאָס גַּעַהְעָרֶט גַּעַוְאָרָן? מַאְלָּה דִיר, מִין זָוְנָדָל,
אוֹ נִיטָּאָ מְעַר קְיִינַן קְעַלְגָּנָעָר! נִיטָּאָ אַוְיסְפָּאַרְקוּיפֶּט אָוֹן פְּטוֹר! אִין
אַוְיסְט לְעַבְּנָן, הָאָ? וּוֹעֵל אַיְיךְ דִיר זָאנָן, רְחָמִים, אָז בִּיסְט אַשְׁוֹתָה!
אָוֹן אַוְיבַּד וּוֹעַסְט מִיךְ נִיט פָּאָלָן אָוֹנְקָלִיְינָן אַסְעָנָט צָו
אַסְפָּנָט . . .

— דָו, טְאָטָע, קְלוֹיְבֶּסֶט שְׁוִין פָּאָר מִיר אַוְיךְ — הָאָט דָעַר
זָוָן אִים אַיְבָּעָגְעָרִיסֶן.

— אַוְדָאי קְלוֹבַּעַ אַיְיךְ — הָאָט אַלְקָבִיט גַּעַזְוִינָן דִי וּוּרְטָעַר —
כְּשָׁפָאָר אָפְּ פָוָן דָעַר קִישְׁקָע אָוֹן כְּיֻוּעַל דִיר פָּאָרְטְּרוּעַן אַסְוָד, אָז,
אָם יַרְצָחָה הַשֵּׁם, אִין פִּיר, פִּינְעַף יָאָר אָרוּם, וּוֹעֵל אַיְיךְ אַחֲהִים פָּאָרָן
אָוֹן זִיךְ קוֹיפֶּן אַוְיָף דָעַר עַלְטָעַר אַנְחָלָה אָוֹן אַוְיבַּד וּוֹעַסְט נִיט
קוֹקָן אַוְיָף אַתְּכָלִית, וּוֹעַסְטוּ סְגַנְגָעַ לְעַבְּנָן בְּלִיְיָבָן אַשְׁיָּן-פּוּצָעָר!
דִּין טְאָטָע, רְחוּמִים, אִין נִיט חָסָר-דָעָה, עַר הָאָט שְׁוִין דּוּרְכָגְנָמָאָכָט
פְּקָאָלְטָע אָוֹן סְוּזָּרִימָע — —

רְחָמִים הָאָט נִיט גַּעֲנְטֶפֶּעֶרֶט, אַרְיִינְגַּעַשְׁטָעַקְט דָעַם טְאָלָעָר אִין

וועטל-קעשענע, געצוויפט, צי זיין "אלטער" וועט נאך לעבען פינף יאר, און אייז ארויס פון מרחן.

אלקיי האט זיך אויסגעטאן און אייז מילט קפֿרָן אַריַין אין שויז-חדר. די הייסט פֿאָרָע האט אַים אַרְוָמְגָנָאָפּט, זיך צענאנָסן איבער אלע גִּלְעָדָר, אַים דּוֹרְכְּגַעְוָאָרִימֶט — האט דאס בלוט גע. נומען שטָּרָקָעָר קְלָאָפּוֹן. ווי אַיְוָנְגָעָרְמָאָן האט ער גַּעֲלָעָטָעָרָט פֿוֹן אַבָּאָנָק אַרְיָה אַבָּאָנָק, אָז קְפּוֹרָן, ווֹאָס אַיְזָנְגָוָעָן יִנְגָּעָר, האט ניט געקָאנָט נַאֲבָקָעָטָעָרָן אַן אלקיי האט זיך גַּעֲמָרָכְט, אָז וּפְכִּזְקִיךְ יָאָרְהֵיָּסְט נַאֲךְ נִיט אַלְטָה. אַוְיָף דּוֹרָה העכְּסָטָעָר פָּאַלְיִצְפּ, ווּ די פֿאָרָע קְנוּילָט זיך, ווערט דִּיק, שְׂטִיקְט אַן סְדָאָכְט זיך, אָז וּזְעָן מַעַן וּזְאָלָט אַרְיִיסְגְּלָאָזָט פֿוֹן דּוֹרָה וְהַאנָּט אַשׁוּעָרָעָז אַז, וּזְאָלָט אַז גַּעֲלָיָן הענְגָּעָן אַין חָלָל, דָּאָרָט האט זיך אלקיי אויסגעצְוִיגָן, גַּעֲלָעָן אַבְּעָר אַמִּינָּות אַפְּאַרְחָלְשָׁטָעָר אַן דְּעָרָנָאָךְ אַנְגָּעוּהָיָבָן רופָן:

— קְפּוֹרָן, קְפּוֹרָן, אַט בֵּין אַיְדִּים!

קפּוֹרָן האט גַּעֲסָאָפּעָט, גַּעֲשָׁלוֹנְגָעָן די שְׂטִיקְנְדָעָ פֿאָרָע אַזְוָּפּ נַאֲךְ אַזְוָּפּ, גַּעֲקוּוּטָשָׁט מִיטָּה דִּי אַוְיָגָן, ווי ער וּזְאָלָט גַּעֲשָׁטָאָנָעָן צוּיְישָׁן אויסגעטהַיְצָטָעָוָיְוָוָס אַן, זיך ניט גַּעֲקָאנָט אַפְּיָאָגָן פֿוֹן די פָּלָאמָעָן אַדְוָרְכְּגַעְוָאָרְעָטָעָר, רְוִיט ווי אַרְאָק, האט ער זיך גַּרְיָיבָן אַן די ברְעָטָעָר פֿוֹן דּוֹרָה פָּאַלְיִצְפּ אַן גַּעֲבָרוּםָ:

— אַסּוֹר אַגְּיָהָנוּ!

— קְפּוֹרָן, — האט אלקיי זיך אויסגעדרְרִיט צו אַים — כִּגְיָהָז זיך אַבְּעָר אַין דִּינָעָה הענְטָה, נַאֲךְ גַּעֲדָעָנָק, רְיֵבָה מִיטָּהָמָנוֹת. קְפּוֹרָן האט גַּעֲנוּמָעָן רְיִיבָן זַיִן נַאֲקָעָטָן חְבָר מִיט אַשְׁוָּאָם בֵּין צוֹם בְּלוֹט. אלקיי אַיְזָנְגָעָן מִיטָּן פְּנִים אַרְיָה, זיך אַבְּעָרָה גַּעֲגָבָן דּוֹמָם חְבָר, אוּפְּגַּחְיוֹבָן די הענְטָה, די פִּיס, זיך פּוֹילָ גַּעַ. דְּרִיְישָׁט פֿוֹן אַיְזָנָז יִיְתָ אַוְיָף דּוֹרָה צוּוֹיִיטָעָר, ווי אַן אלטָעָר בָּעָר, אַן פֿוֹן גְּרוּזָס הַנָּאָה גַּעֲרָעָצָט. צוּיְישָׁן אַיְזָנָקְרָעָצָן אַן צוּיְינָן האט זיך בֵּין אַים גַּעֲפָלְאָגְנָטָעָרָט, אָז ער האט לִינָן אַין קוּפָּעָר עַטְלָעָכָע הַוּנְדָעָרָט טָאָלָעָר. ער האט גַּעֲוּוֹסָט, אָז פָּאָר הַוּנְדָעָרָט, העכְּסָטָנָט צוּוֹיָה, וועט אַים קְפּוֹרָן גַּעֲבָן די מַאֲכָטָעָר פָּאָר אַז וּוֹיָה. אַן צְוִירָקָן גַּעֲרָעָדָט, אַיְזָנְגָעָעָר שְׁוּעָר פָּאָר אַזָּא יִדְןָ, ווי ער, צו זַיִן אַן

אַ ווֹיְבָן! שׁוֹין אַלְעַנְגַּעַרְעַץ צִיִּיט, וּוֹי עַד שְׁלָאַפְטָן נִיט קִיִּין נַפְשָׁת,
קַלְעַרְטָן וּוֹעֲגָן קְפָרוֹס טַאַכְטָעָר, וּוֹי עַפְעָס אַפְּאַרְלִיבֶט בְּחָוָרָג, אָוֹן
וּוֹאָס אֵין דָעַר חֲדוֹשׁ? שׁוֹין צֻוַּיִי יָאָר וּוֹי עַד אֵין אָן אַלְמָן, וּוֹיִינְט
אָן אַ ווֹיְבָן אָוֹן דָעַר יִצְרָה-הָרָע לְאָזָות נִיט אַפְט, שִׁיקְטָן אַוְיָף אִים אָן
לִיְּתָמָן אָוֹן עַד זִיכְרָת אַיְבָעָרְן קָאָפְט אֵין עַבְרוֹת — — אַקְלִיִּי
נִיקְיִיט, נַיְוַ-אַרְקָה, אַזְאָאָרְךָ! אָוֹן וּוֹאָס זַאָל טָאָן אַ בְּחָוָרָה, אָז נִיט
זִינְדִּיקִין? עַד הָאָט זַיִד אַפְּיִילָוּ אַנְגַּעַשְׁטוֹיסְגָּן, אָז רְחָמִים שָׁאָרִיט זַיִד
אָרוּם רְחַלְעָן, גְּעוּוֹעָן אַבְּעָרָה זִיכְעָרָה, דָאָס דָעַר וּוֹן וּוֹעַט דָעַם טַאַטָּן
נִיט גִּיְינָן אֵין וּוֹעַג אַרְיִין.

— קְפָרוֹ, גַּעֲבָגָן! גַּעֲבָג אַוְיָף הַיִּנְטָן!

— כָּאָטְשָׁן גּוֹט אַיְנְגַּעַרְיִבָּן? — הָאָט קְפָרוֹ נַאֲרִישָׁן גַּעֲשְׁמִיָּה.

כָּעֵלֶת.

— כִּיְבָן שׁוֹין אָן כּוֹחוֹת!

עַד אֵין אַרְאַפְּגַעַשְׁפְּרוֹנוֹגָעָן פָּוֹן דָעַר פָּאַלְיִצְעָז, זַיִד אַפְּגַעַשְׁוּעַנְקָט
מִיט קַאָלָט וּוֹאָסָעָר, אַרְאַפְּגַעַנְאַגְּגָעָן אָוֹן זַיִד גַּעֲנוּמָעָן טְרִיקְזָנָעָן אָן
פְּלָאַמְעָן פָּוֹן אַיוֹוֹן. אָז עַד הָאָט גַּעֲהָאַלְטָן בִּימָן אַרְוִיסִיגִּין, הָאָט
קְפָרוֹ אִים אַפְּגַעַשְׁטָעַלְטָן אָוֹן אַנְגַּעַהוֹיְבָן שְׁתָאַמְלָעָן:

— הָעָרָה, אַלְקָבִי, בָּאַרְגָּגָה מִיר צַעַן טַאַלְפָר — — מַוְצָּאָי —
שְׁבָתָן דָּאָרָף אֵיךְ בְּאַגְּזָהָן אַחֲוָב — — אָוֹן זַיִי זִיכְעָרָה, אָז
כְּזֹועַל זַיִי דִּיר אַוְמְקָדְרָן מִיט פְּרַאַגְעָנָט — — וּוֹיִיסְט
דָּאָן — —

— גּוֹט — הָאָט אַלְקָבִי אִים אַיְבָעַרְגַּהְאָקָט אָוֹן גַּעֲנוּמָעָן
זַוְּכָן אֵין דִּי קַעְשָׁעָנָעָס — אַוְיָב דַּוְדָרְפָּטָן מַעָרָה, קָאָן אֵין דִּיר
אַוְיָבָן גַּעֲבָן!

— אַדְאָנָק — דָעַרְוִיְּלָה דָאָרָף אֵיךְ נִיט מַעָרָה.

זַיִי זַעֲנָעָן אַרְוִיס אַוְיָף דָעַר גַּאַס.

אַלְקָבִי, וּוֹאָס הָאָט גַּעֲוָאַלְט אַרְוִיפְּפִירָן דָעַם שְׁמוּעָס אַוְיָף
אָן אַנְדָּרָעָר עֲנֵין, הָאָט מִיט אַמְּאָל אַנְגַּעַנוּמָעָן קְפָרוֹן פָּאָר אָן אַרְעָם
אָוֹן אַנְגַּעַהוֹיְבָן:

— הָאָרָה, קְפָרוֹ, כְּזַוְּגָנְדָעָר זַיִד אַוְיָף דִּיר — — צַו
וּוֹאָס דַּאַרְפָּטָהוּ לְעַבְנָן אֵין דָוָחָק?

— לְעַרְוָן מִיד טַאַקָּעָה, וּוֹי נַאָן מַעַן גְּרִינְגָּעָר לְעַבְנָן,

וועצַן מעַן אֵין אָמְטוֹפֵל מִיטַּ קִינְדָּעַר אָונַ קִיןַ פְּרָנְסָה אֵין
גִּיטָּא?

— האָטַט מִיךְ נִיטַּ פָּאָרְשָׁטָאָנָעַן — האָטַט אַיְם אַלְקָבִי אָנְגָּעַן.
נוּמָעַן פָּאָרַן לְאַזְּ פָּוּן רָאַק אָונַ גַּעֲטָרָאָכֶט וּוֹאָס צַו זָאָגַן — אָז
מעַ האָלָט שְׂוִין יָאַ דְּעָרְבִּי, וּוּלְלַי אַיְךְ דִּיר קַלְאָר מַאֲכַן דַּעַם עֲנֵין.
דוֹ קַעַנְסַט דָּאָךְ אַלְקָבִן נִיטַּ פָּוּן הַיְנָט אָונַ נִיטַּ פָּוּן נַעֲכָטַן, אַמְתָה?
אָונַ אַלְקָבִי, וּוּיְסָטוּ, אֵין אַמְּנָסְבֵּל, וּוֹאָס שַׁלְעָפֶט זִין נִטַּ אַרְוּם
מִיטַּ וּוּיְבָעַר, פָּאָרְבָּרְעָנָגַט נִיטַּ מִיטַּ זַיִן, וּוֹיַּ צְפָנִיהַ דָּעַר שְׁמִיד, אָונַ
שְׁפִילַט נִיטַּ אֵין קָאָרְטַן, וּוֹיַּ חַנְגִּיהַ דָּעַר שִׁירַ-פּוֹצָעַר —
אַלְקָבִי אֵין נִיטַּ קִיןַ אַיְסְפָּרְעָנָגָר! אַוְיָב עַדְ פָּאָרְדִּינְטַ פִּינְפְּ טַאָלָעַר
אַז וּאָךְ, פָּאָרְלָעַבְטַ עַדְ צְוַיִּי אָונַ סְאִיבְרִיקָעַ בַּאָהָאָלָט עָרָה, וּוּעַט
אוּרִיף דָּעַר עַלְטָעַר נִיטַּ דָּאָרְפַּן אַנְקָוּמָעַן צַו קִינְדָּעַר! כַּהָּאָב אָנְגָּעַן-
זָאָמְלָטַן, דָּאָנְקָעַן גָּאָטַן, עַטְלָעַכְעַזְעָטַרְטַר טַאָלָעַר. נָאָר וּוֹאָס דַּעַן?
שְׂוִין צְוַיִּי יָאָרַ, וּוֹיַּ כְּלָעַבְטַ אֵן אַוְיָבַ אָונַ אַמְּנָסְבֵּל אֵן אַז וּוּיְבַ —
וּוּאָרָט נִיטַּ אַוְיָפַ אִים סְגַן-עָדָן! הָאָב אַיְךְ בַּאֲשָׁלָאָסַן — אַיְדָעַר דַּו
זָאָלָסְטַ גַּעַפְן דִּין טַאָכְטָעַר אַלְקָבִן פָּאָרַן אֵן אַיְדִים, זָאָגַ, שֻׁעַם זִיךְ נִיטַּ —
אַוְיָב דַּו וּוּלְסַטְט אַלְקָבִן פָּאָרַן אֵן אַיְדִים, זָאָגַ, שֻׁעַם זִיךְ נִיטַּ —
וּוּפְלַ וּוּלְסָטוּ? אָונַ אַוְיָבַ, מִיטַּ גַּזְעַטְסַ הַיְלָחָה, מִיטַּ וּוּלְסַן דָּוּרְכָּקָוּמָעַן,
וּוּטַטְמַעַן מוֹצָאַי-שְׁבַת "מִקְבֵּח-קִינְיָן" זַיִן. וּוֹאָס זָאָגְסָטוּ, הָאַ?

— בִּיטַּש גַּעֲרָעַט — האָטַט קְפָּרוּ זִיךְ גַּעֲוִוִּישַׁט דַּעַם שְׁוֹוִיָּסַ
פָּוּן שְׁטָעַרְן — וּוֹיַּ אֵין פְּסָוק שְׁוִיָּיט — בַּעֲסָעַר אַיְךְ זָאָלַ זַי גַּעַבְן
דִּירַ, אַיְדָעַר זַי גַּפְּבַן צַו אַצְוּוֹיְטַן! דִּיךְ אָונַ דִּין מַשְׁפָּחָה קַעַן
אֵין. אֵן אַלְטָעַר בַּאֲקָאָנְטָעַר. אָונַ אַוְיָבַ כַּהָּאָב קִיןַ טַעַות נִיטַּ וּזְעַנְעַן
מִירַ קְרוּבִּים, דָאָכְטַ זִיךְ, שְׁלִישִׁי-בְּרִבְעִי — — — נָאָר וּוֹאָס
דַּעַן? הַוּנְדָעַרְטַ טַאָלָעַר זָאָגְסָטוּ? כַּיְוּעַלְ דִּיר זָאָגַן דַּעַם אַמְתָה, וּוֹיַּ
זָאָגַט מַעַן עַפְעַט? אַמִּידְלַ דָאָרְףַ זַיִן שָׁעַן, אָונַ מִיןַ רְחַחַ, קִיןַ
עַיְן-הַרְעָ, אֵינוֹ דָאָךְ עַפְעַט אַמְעַנְתָשַׁ, אַז וּוּעַרְ עַס זַעַט זַיִן, קָאָן זַיִן
זָאָט נִיטַּ אַנְקָוּקָן! אָונַ אַיְצַט אַוְיָרְטַן! סְלִוְיכַט דָאָךְ אַיְן יְעַדְן
וּוּינְקָלַ: אָונַ זַיִן קָאָן קָאָכַן אַוְיָקַן. אַיְרַ גַּעֲקָעַץ — מַעְדָּנִי מַלְךָ! נִיְין,
הַוּנְדָעַרְטַ מַאָלָעַר אֵין קִיןַ גַּעַלְטַ נִיטַּ — — —

— הַכָּרַ, קְפָּרוּ — האָטַט אַיְם אַלְקָבִי אַיְבָּרְגָּעַתְאָקָט — אַיְךְ
וּוּלְ דִּיךְ נִיטַּ בַּאֲגַזְוּנָעַן!

— חס ושלום! וווער זאגט דען?

— אויב איזו, לאָן דו נאָך אַבְּסֵל, אַיך ווועֶל באַטְּרוֹאַכְּטָן אָון מיר ווועלן דורך קומען! מיר זענען דאָך עפֿעַס יידַן, מיר קומען דאָך עפֿעַס אַרוֹיס פָּונַן אַברָהָם אַבְּינוּן, נִיט אַמְתָּה? ווֹאָס זָאגְסְטוּן קְפָּרוּ?

— כ'וועֶל זיך אַיבְּעַרְלָעַגְן.

— ווֹאָס אַיז דָּאָ זיך אַיבְּעַרְלָעַגְן?

— כ'וועֶל דִּיר זָאגְן דעַם אַמְתָּה — האָט קְפָּרוּ גַּעַשְׁמִיכְּלָט — הַלוֹאַי זָאָל אַיך אַלְיָין זָאגְן, נָאָר מיר דָאָכְט זיך, אָז דִּי קִינְדָּעָר האָפָּן זיך לְיָב — —

— ווֹאָס האָט דאָס צו טָאנַן מִיט דִּי קִינְדָּעָר? — האָט אַלְקָבִי אָון אוּפְּגַעַרְגַּטְעָר זיך אַכְּפָּה גַּעֲטָאָן פָּאָרָן שִׁיטְעָרָן בְּעַרְדָּל — אָון אַז מיר זענען אַין אַמְּפָּרִיקָע — אַיז שָׂוִין אֹוִיס ווּעַלְתָּ: דָּעַרְוִיְּלָה הִיָּס אַיך נָאָך אַלְקָבִי אָון כְּלַי זָמָן כ'וועֶל גַּעַבָּן, קָאָן מִין זָוָן גָּאָרָה נִיט טָאנַן אָז מִין הסְּכָמָה! לְעַתְּ-עַתְּה בֵּין אַיך נָאָך זָוָן טָאטָע אָון מִינִיס אַוְאָרט — אַיז בֵּין אַיְמָדָאָן ווּוּ אַיז דָאָס גַּעַהְעָרָט גַּעַוּאָרָן? כ'בְּעַטְדִּין, קְפָּרוּ, זָאגְן מיר — האָסְטוּ אַלְיָין זיך אֹוִיס-גַּעַקְיָיבָן אַווּיָּיב?

— נִיְּן.

— אָון אַיך האָפָּה מִין ווּיְבָן זיך אַיך נִיט אַלְיָין אוּסְגַּעַקְיָיבָן. מִין טָאטָע, עַלְיוֹן הַשְּׁלוֹם, האָט מיר גַּעַגְּבָעָן אַווּיָּיב, נְדָן, ווּי עַס פִּירַט זיך בֵּין יַדְּן, טָאָ פָּאָרוֹאָס זָאָל אַיך נִיט אוּסְקַלְיָיבָן אַווּיָּיב פָּאָר מִין רַחְמִימָעָן? אַיז אַלְקָבִי גַּעַרְעָצָט?

— גַּעַרְעָצָט.

— אָון אָז כ'וועֶל דִּיר גַּעַבָּן נָאָך פּוֹפְּצִיק טָאלְעָר?

— גַּיב צְוּוֵי הַוְּנְדָעָת!

— צְ, קְפָּרוּ, אָון דָאָס, ווֹאָס כ'בֵּין דִּינָס אַחֲרָבָר, אַיז נָאָר-נִיט?

— סְאַיז גַּעַנוֹג בִּילְגָּא, אַלְקָבִי — —

— סְבִּילְיָיבָט דָאָך אַין דִּער מִשְׁפָּחָה — האָט אַלְקָבִי זיך אַנְגַּעַרְוָן אָון גַּעַגְּבָעָן קְפָּרוּן אַהֲנָט — אַיז אַ מְזֻלְדִּיקָעָר שָׁכָה!

— אין אַמְזָדִיקָעֶר שָׁעה — הָאָט קָפְרוֹ אַיבָּעֲרָגָעָהָאָרֶת
 אַלְקָבִיס וּוּעֲרַטָּוֹר, זִיךְ גַּעֲקָרָאַצְט אַפָּה אָוֹן אָוּנְטָרְגָּעְבָּרוֹמֶט — אָז
 צָוָלה, אָז עֲוָלה — — —
 אַלְקָבִי הָאָט זִיךְ גַּפְמָאַכְט, אָז עַר הַעֲרָט נִיט אָוֹן וּוִידָעֶר אָנֶ-
 גַּעֲנוּמָעָן קָפְרוֹן פָּאָר אָז אַרְעָם :
 — קוּמֶט, מַחְוּתָן, סְאַיְוָעָט אָוֹן כְּיוֹוֵיל מִיר זָאַלְן נָאָך
 אַפְּטָרָעָטָן בֵּי אַלְצָדוֹן אַיְן שָׁבָעָן, טְרִינְקָעָן צֹו גַּלְצָוָעָךְ מַשְׁקָה — — —
 קָפְרוֹ הָאָט זִיךְ נַאֲכָגְשָׁלְעָפֶט, בָּאוּוֹנְדָעָרֶת אַלְקָבִיס חַכְמָה,
 זִיךְ בָּאַלְעָקָט, אָז עַר וּוּעַט בָּאַלְדָט טְרִינְקָעָן זָוָה אַיְן טִיף אָיְן דָעָר
 נַשְׁמָה הָאָט זִיךְ בֵּי אִים גַּעֲפָלְעָזָט אַנְפָלְדִּיקָע אָוּמְרוֹיְקִיט, דָעָר-
 מַאְנָט, אָז אָז צָוָלה, אַגְּרוּסִיעָע עֲוָלה וּוּעֲרָט גַּעֲטָאָן צֹו דֵי קִינְדָעָר.
 שְׂטָלְעָרְהִיָּיט, וּוּעָר וּוּאָלָט מוֹרָא גַּעֲהָאָט, רְחָל זָאָל אִים נִיט
 בָּאַמְעָרָקָן, הָאָט רְחָמִים זִיךְ דָוְרְכָגְגָבָעָט דֵי קִיךְ אָוֹן זִיךְ אַרְיִינְגָעָ-
 שָׁאָרָט אָיְן וַיַּן שְׁלָאָךְ-צִימָעָר. עַר הָאָט פָּאַנְגָּנְדָעְרָגְגָוָאָרָפָן דָאָס
 נִיעָז הַעֲמָד מִיטָן אַיְבָּרְגָּעְלִיְגָיָנָט קָאָלְגָּאָרָזָר, דָעַט קָאָלְרָטָן שְׁנִיפָּס
 אָוֹן אָז אַוְיְגָעְלִיְגָעָטָר, מִיטָן הַאֲנָטוֹן, פָּאָרוֹאָרָפָן אַיְבָּעָן אַקְסָלָן,
 הָאָט עַר זִיךְ גַּעֲנוּמָעָן גָּאָלָן. דָעַרְנָאָל אָז עַר צְוָגָעָאָגָגָעָן צָוָם
 קְרָאָן אָוֹן אַנְגָּהָוִיָּבָן וּוָאָשָׁן דֵי אַוְיְסָגְעָשָׁמְרָטָעָה הַעֲנָט, דָאָס פָּנִים.
 עַר הָאָט זִיךְ אוּפִיךְ גִּיךְ אַיְבָּרְגָּעְלִיְגָעָטָן, גַּעֲבִילִיבָּן שְׁטִיָּין פָּאָר אַצְעָ-
 שְׁפָאָלְטָעָנוּטָם שְׁפִיגָּוֹל, וּוֹאָס הָאָט גַּעֲהָאָט אַטְבָּעָ צֹו וּוּיְזָן עַטְלָעָכָ-
 פָּנִיםָעָר. עַר הָאָט בָּאַטְרָאָכָט זַיְן אַיְגָעָנָעָ מָרָאָה, דֵי נָאָז, גַּעֲמָאָכָט
 מְשֻׁנְהָהִיקָע הַעִיּוֹת, גַּעֲוָאָלָט אַיְגָעְטוֹוִינָעָן סְפָנִים צֹו שְׁמִיכְלָעָן, וּוּעָן
 עַר וּוּעַט זִיךְ בָּאַגְּגָעָנָעָן מִיט רְחָלָעָן, אָוֹן סְהָאָט זִיךְ אִים נִיט אַיְינָ-
 גַּעֲגָבָן. אַוִּיפָּן אָרָט פָּוָן אַוִּיגְהָאָט אַרְיִסְגָּעְפָּרָעָט אַשְׁטִיקָן נָאָז,
 דָעַר שְׁתָעָרָן הָאָט זִיךְ צְוָנִיְגָעָנָאָט מִיטָן מוֹה אָוֹן אַיְגָעָנָעָן אַיְזָ-
 עַר אַרְוִסְגָּעָקָמָעָן אַזָּאָ פָּאַרְזָעָנִישָׁ, אָז עַר הָאָט זִיךְ אַלְיָיִן דָעָר-
 שְׁרָאָקָן אָוֹן פָּוָן פָּאַרְדְּרָאָס גְּרוּסָשָׁק גַּעֲהָאָט אַשִּׁיקָעָ צֹו טָאָן דָעַט
 שְׁפִיגָּוֹל אִין דָרְעָרָד.

רְחָמִים אִיז אַרְיִין אוּפִיךְ דֵי שְׁפִיךְ נְעָוָל אִין צְוִוִּיתָן חָדָר. רְחָל
 אִיז גַּעֲוָעָן אַזְוִי פָּאָרָטָן אִיז אַיְרָאָרְבָּעָט, דָאָס זִיךְ הָאָט אַיְנָגָאנָצָן
 נִישְׁתָּאַבְמָעָרָקָט וּוֹצָן רְחָמִים אִיז אַרְיִינְגָּעָקָמָעָן. זִיךְ גַּעֲזָעָסְן אוּפִיךְ
 דָעַר קָאָנְגָעָפָע אַרְוָמְגָעָרְגִּילָט מִיט שָׁאָכְלָעָךְ גַּעֲזָעָרָנָעָ קָרָעָלָן, מִיאָ

קעסטלעך קאָלִירטע פֿאַטשערקעס. אַרום האָלוֹז ז'ינען געהאנגען זיי. דענען דריימען סָאמְעַטְעַנְעַ בְּעַנְדְּלָעַן, זֵידַעַנְעַ סְטַעַנְגַּעַס, זַעַנְעַן גַּעַס. פָּאַלְעַן פָּוּן די אַקְסְּלָן, וּוּי פְּלִיגֶל, אַפְּעַרְגַּעַקְוָקַט פָּוּן צּוּוִישַׁן די צַעַס. פֿאַטְלַטְעַ האָרַ אָוּן אַינְגָאַנְצָן האָט זַי דַעֲרַמְאַנְט אַצְּגִיְינְעַרְן. זַי האָט קוֹנְצִיךְ גַּעַשְׁלַעַפְטַט פָּוּנָם קְלִינְיָעַם מוּילְ קְרַעְלָן, פָּאַ. טְשְׁעַרְקָעַס, זֵי אוּפְּגַעַצְיַילְעַוּעַט אוּףַ אַנְאָלַל, זֵי גַשְׁקִיט אַיְנְגַעַס. חַאְפְּטַן אִין די סָאמְעַטְעַנְעַ בְּעַנְדְּעַר אָוּן די זֵידַעַנְעַ סְטַעַנְגַּעַס, וּוּאָס זַעַנְעַן גַּעַוּעַן אַנְגַעַצְיוֹגַן אוּףַ הַילְעַרְנָעַ רַעַמְלָעַן. זַי האָט גַּעַהְאַפְּטַן אָוּן צּוֹגְעַזְוְנְגַעַן שְׂטִיל אָוּן טְרוּיְעַרְקָעַ.

אַ צְעַפְּינְטְלַטְעַר, אָוּן עַר וּוּעַט בְּאַלְד אַנְרִירַן דַעַם האָלָר, וּוּאָס קְיַיַּין פֿרְעַמְדָעַר מְאַנְסְּבִיל האָט נָאָך נִיט אַרְוְמְגַעְנוּמָעַן, האָט עַר גַּעַס. מָאַכְט עַטְלַעַכְעַ טְרִיטַאַסְטַרְיךְ, זֵי וְאָל אִים נִיט בְּצַמְעַרְקָן, זֵי גַעַנוּמָעַן גַּבְעַנְעַן אָוּן אַיְדַעַר עַר האָט צִיְיט גַּעַהְאָט אָוּן פֿאַרְמָאַכְן אַיְד די אַוְיגַן, האָט זֵי אַחוּב גַעַטְאָן דַעַם קָאָפַט, זֵי צְעַמְיִיכְלָט אָוּן קָאַקְעַטִּיש אִים אַרְוִיסְגַּשְׁטַעַטְקַט אַשְׁפִּיצְלַ צְוָנָגָ:

— זֵי נִיט אַיְנְגַעַבָּן!

— כְּהָאָב דיַן גַּעַוְאָלַט אַיבְּעַרְשְׁרַעַקְן — אָיוּן עַר אַונְטְּרַגְּעַס. גַּעַנוּמָעַן אַ צְעַשְׁטְרַאַלְטָעַר אָוּן גַּעַוְיַיְן אַיְפַּן נִיעַם העַמְדָה. — דָאָס העַמְד פְּאַסְטַט דִּיר נִיט.

— אָוּן דַעַר שְׁנִיפְסַ?

— נִיט שִׁין. אַזְעַלְכָע שְׁנִיפְסַ טְרַאַגְּן גַּעַוְרָס!

זֵי האָט אִים בְּאַטְרָאַכְט פָּוּן אַלְעַ זֵיַתְן אָוּן גַּעַלְאָכְט.

— וּוּאָס לְאַכְסְטוֹ? — האָט עַר זֵי אַבּוֹיְגַע גַעַטְאָן צַו אַיְרַ,

זֵי אַנְגַעַכְאָפְט פְּאַר די אַקְסְלָעַן אָוּן גַּעַוְאָלַט אַקוֹשׁ טָאָן.

זֵי האָט זֵי אַרְוִיסְגַּלְיִישַׁטְפַט פָּוּן זֵינְעַ העַנְט אָוּן גַּעַוְאָרַן עַרְגַּטְט :

— נָאָר נִיט דָאָס!

רַחַל אָיוּן גַּעַבְּלִיבַן זֵיצַן אִין אַ וּוּינְקַלְ פָּוּן קָאַנְאָפְט. די פִּים אַונְטְּרַע זֵי, די האָר צְשֻׁוְבָעַרט, דּוּרְכְגַעְוָאָרְפַן מִיט שְׁנִיצְלָעַן סָאמְעַט, מִיט דְרִימְעַן זֵידְנָס. אַרום האָלוֹז — שְׁנִירַלְעַן קְרַפְצָלִין, קָאַלְרַטְעַ פֿאַטְשְׁעַרְקָעַס. בְּעַנְדְּעַר, סְטַעַנְגַּעַס פָּאַלְעַן אַיבְּעַר די אַקְסְלָעַן, אַיבְּעַר די נָאָ. קַעַטְעַ העַנְט אָוּן אַינְגָאַנְצָן זַעַט זֵי אוּסַס, וּוּי אַ שְׁפָאַנְיִישַׁ טְעַנְצְּרָן.

רְחָמִים הָאַט נִיט אֹוִיסְגָּהָאֶלְטָן אֵיר בְּלִיק, גַּעֲפִילְט, וּוַי אִיבָּעֶד
דָּעַר חֻוְט-הַשׂוֹרֶה בְּלַעֲזָלֶט אָוָן אַיְזָן צָוְגָעַשְׁתָּאָגָעָן צָו אֵיר.

— בִּיסְט בִּינוֹ.

— אָוְדָאי בִּין אַיךְ בִּינוֹ

— פָּאוּרְוָאָס?

— הָאָטָט דָּאָךְ עַפְצָס צָוְגָעַזָּאָגָט?

— אַיךְ?

— יְאָ — דָו!

— אָ — הָאַט רְחָמִים זַי אַרְוּמָנוּכָאָפָט, — נַאֲךְ הַיִנְטָרָע
אַיךְ מִיט דִּין טָاطָן, וּוַי כְּבִין אַיְדָיַן?

— וּוֹאָס וּוּעָסְטוּ אִים זָאנָן?

— כְּוּעָלָא אִים זָאנָן, אָוָן — — — בִּיסְט אַנְאָרְעָלָע!

— רְחָמִים, כְּבָעַט דִּיךְ — הָאַט זַיְךְ רְחָלְגַּעַט צָו אִים
אוֹן דַּי גְּרוּיסָע, שְׁוּאָרְצָע אַוְיָגָן הָאָבָן אִים גַּעֲגָלָעַט, גַּעַ
וּוּאָרְעָמָט — וּוֹאָס וּוּעָסְטוּ זָאנָן מִין טָاطָן?

— אָוּ אַיךְ הָאַט דִּיךְ לִיב — — —

עַר הָאַט אַיְנְגָעַנוּרָעַט זַיְינְ פְּנִים אַיְן אֵיר הַאָלוֹן.
— לְאֹזֶן אָפֶן, רְחָמִים — הָאַט דָּאָס מִידָּל זַיְךְ גַּעֲבָעָטָן אוֹן
זַיְךְ שְׁטָאָרְקָעָרָ צָוְגָעַדְרִיקָט צָו אִים.
— רְחָלְ! רְחָלְ! צִימַּת לִיכְטָ בְּעַנְתָּשָׁן! — הָאַט זַיְךְ גַּעַהָעָרָט
פָּוֹן דָּעַר קִין.

רְחָלְ אַיְזָן אַרְאָפָט פָּוֹן דָּעַר קַאָנָאָפָט.

— דַּי מַאְמָע גִּינְיָט!

— פָּאָק אַיְין, טָאָכְטָעָרָ, פָּאָק אַיְין דַּי אַרְבָּעַט אוֹן שְׁטָעָק
אַרְיָין דַּי לִיכְטָ אַיְין דַּי לִיכְטָעָרָם, טָאָקָע בָּאָלְדָן! — הָאַט דַּי מוֹאָ
טָפָר אַרְיְנְגָעַשְׁטָפָקָט דָוְרָךְ דָעַר הַאָלָב-צָעַפְנָטָעָר טִיר דָעַם קָאָפָט
אוֹן דָעַרְזָעָן רְחָמִימָעָן.

— וּוֹאָס עַפְצָס אָזְוִי פָּרִי הַיִנְטָרָע?

— אָוּ סְאַיְזָן נִיטָא קִין אַרְבָּעָט, מִיסְעָס קְפָרוֹ, קְוָמָט מִזְנָ
פְּרִיפָּרָ!

— מִיר וּוִיסְן, מִיר וּוִיסְן, מִיד גַּעֲנָאָרָט מַעַן נִיטָרָע! וּוּעָסְטוּ שָׂוִין
אַיְנְמָאָלָן זַיְינְ אַפְּרָנְסָה-גַּעֲפָרָ, פָּוֹנְקָט וּוַי מִין קְפָרוֹ! דָו וּוִיסְטָ

נאר איזן זאן, רחמים, צו פאָרדריען אַקָּפֶט דעם מײַיד! זי קאן
קריגן אַלייטערישן חתען, ס'מֿאָכְט ניט! איז ער בעס אַתְּכִּילְת פֿאָר
אוֹזָא יונְג ווֹי דו צו בְּלֵיבִין סְגָאנְצָע לְעָבָן אַשְׁיךָ-פּוֹצָעָו? נעם אוֹן-
עדע פֿעַדְלָעָט — אַכְּבָּודָע פְּרָנָסָה — אוֹן זַי אַלְעָמָךְ שְׂוּצָרָע
געַלְט — —

— רחמים האט נַאֲרִיש גַּעַשְׁמִיכְלֶט בְּשַׁעַת מִיסְעָס קְפָרוּ הַאֲט
געַרְעַט, גַּעַרְדִּיט מִיט צְוַיִּי בְּגַנְגָּדָר אַיְבָּעָר דָּעָר אַוְבָּרְשָׁטָעָר לְיִפְּרָט,
וּוֹסְהַאֲט גַּעַדְאָרְפָּט וַיְיַיְן אַוְאַנְטָס אָוֹן נִישְׁט אַרְאָפְּגָעָלָאָזָוֹת אַן אוֹיג
פֿוֹן רְחַלְעָן, ווֹאָס אַיְן רְוִית גַּעַוְוָא אָרְזָן אָוֹן בְּאַהֲרָן דַּי אוֹיגָן אַיְן דַּי
שְׁוַאְכְּטַלְעָן. אוֹן אַז זַיִן זְעַנְעָן וְהַדְעָר גַּעַבְּלִיבָן אַיְן חַדְרָאַלְיִינָן,
הַאֲבָן זַיִן זַיִן אַנְגָּנוּמוּעָן פֿאָר דַּי הַעֲנָט, זַיִן גַּעַבְּוִיגָּן אַיְן גַּעַלְאָכָט
אוֹיְף ווֹאָס דַּי וּוּלְטַ שְׁטִיטַ.

די פְּרִיכְטַ פֿוֹן דַּי מַעַשְׁנָעָן לְיִיכְתָּרָס הַאֲבָן גַּעַטְרִיפְט, בְּוּלְטָעָר
גַּעַמְאָכָט דַּעַם טְוָנְקָעָלָן פְּלָאָם פֿוֹן גָּאוֹן, ווֹאָס האט זַיִן גַּעַשְׁרָת
אַיְבָּעָר דָּעָר וּוְאָנְטָס זַיִן אַבְּרוֹדִיק פְּאָסְעָקָלָן רְיוֹין.

קְפָרוֹס ווַיְיִבְּ אַיְן אַקְּלִירְטַן שְׁבָתְדִּיקָן שְׁלָאָךְ-רָאָק, אוֹיפְּן קָאָפֶ
אַטְּעַרְקִישׁ טִיכְּ, ווֹאָס האט זַיִן פְּאָרְשְׁלִיפְט אַוְנְטָעָן הַזָּרָן, אַיְן
גַּעַזְעָטָן בְּיִם גַּעַרְיִיטַן טִישׁ, מְקַבְּלָ-שְׁבָת גַּעַרְעָן מִיט אַנְגָּוָן פֿוֹן אַ
קְּלָאָגְעַרְקָעָן אוֹן פֿוֹן מַאְלָן צַו אַמְּלָאָל אַהֲיָב גַּעַטְאָן דָּעָר קָאָפֶ פֿוֹן סְדוּרָן.
— רְחַל — פְּאָרְמָאָן סְפּוּנְסְטָעָר, סְאַיִן אַזְוָג, די פְּרִיכְטַן!

רְחַל אוֹן רחמים זְעַנְעָן גַּעַזְעָטָן בְּיִם אַפְּעַנְעָם פְּעַנְסְטָעָר, אוֹמָן-
גַּעַדְוַלְדִּיקָעָן גַּעַקְוּקָט צַי דַּי אַלְטָעָן גַּיְיָעָן שְׁוִין פֿוֹן שְׁוֹלָן, זַיִן גַּעַלְיִיבָן
צַו גַּיְינָן נַאֲכָן צְפָן אַיְן קִינָא. רחמים האט גַּעַלְאָזָוֹת פְּלָאָן אַוְאָרָט:
— אַיְן אַמְּעַרְיקָעָן, אוֹן מַעַן אַרְגְּבָעָן נִיט שְׁבָת קָאָן מַעַן זַיִן
צַו קִינָן זַיִן זַיִן נִיט דָעַרְשָׁלָאָגָן!

— אַזְוָג פְּאָרְשָׁוִין, ווֹי רחמים, אוֹן עַד וּוְצַט אַפְּיָלוּ מְחַלְּשָׁתָה
זַיִן, וּוְצַט עַד אוֹיְךְ קִינָן מְזֻלָּ-בְּרָכָה נִיט זַעֲנָן — האט זַיִן קְפָרוֹשָׁ
וַיְיִבְּ אַנְגָּרוֹתָן פֿוֹן סְדוּרָן אַרְוֹוִיס.

— פֿוֹן ווֹאָן זְעַנְעָן אַיְר אַזְוִי וְיִכְּתָה, מִיסְעָס קְפָרוֹן? — הַאֲט
רחמים גַּעַשְׁמִיכְלֶט.

— נַעַם דְּנָיאָלָן — האט מִיסְעָס קְפָרוּ אַרְוִיְּגָעָרוֹקָה דָּאָס

טיכַּ איבערן שטערן — ער איז געקוּמען מיט דיר אוֹף איזן שיַּחַט,
אייז נאָך איז אַמְּעֵרִיךְ פֿרוּמֶעֶר גַּעֲוֹאָרֶן אָונַּן מַעַן שְׁמוּעֵסֶת, אָזַּנְׂכָּר
אייז "ווערט" שׂוּעָרָעַ הַונְּדַעַתְּרָעַ! אָונַּן דָּו, נִיט צָו פָּאָרִינְדִּיקְּן,
בִּיסְטַּ גַּעֲוֹעַן אַלְּאַיְצָה אָונַּן בִּיסְטַּ עַס גַּעֲבְּלִיבְּן! אָז אַמְּאָמָעַ קְרִיגְּטַּ
אָזַּחַטְּ פֿאָרָ אַטְּאָכְטָעָר אַיְזַּ אַיר אַךְ אָונַּן וּוּיַּ!

— דָּעַם אַמְּתַּ גַּעֲזָגְּט — הַאָטַּ רַחַט גַּעֲקִינְיִשְׁטַּ מַיטַּ דַּיַּ
פִּינְגְּעָרָסְפְּאָרְטָוָךְ — גַּעֲפָעַלְטַּ מִיר אַוִּיךְ בַּעֲסָעָר אַפְּעַדְלָעָר, וּוּי אַ
שִּׁיךְ-פּוֹצָעָר!

— נִיט אַלְּעַ קַעְגַּעַן זַיְן פְּעַדְלָעָרָס — הַאָט זִיד רַחְמִים
פְּאַרְלְוִיןַ.

— אַיְזַּ אַזְּ אַיְזָאַ נְיַּוְ-יְאַרְקָ, אָזַּ מַעַן וּוּיַּ — הַאָט מִיסְעָסַ קְפָּדוֹ
אַרְוִיסְגַּעַרְעַדְטַּ פָּוֹן סְדוֹר — גַּעֲפִינְגַּטְּ מַעַן עַפְּעַסְטַּ צָו טָאָן.
אַלְּקָבִּי אָזַּן קְפָּרוֹ זַעֲנַעַן אַרְיִינְגְּעַקְּוּמַעַן מַיטַּ אַגְּרִיטַּן "שְׁבָתַּ
שְׁלוּם". אַלְּקָבִּי אָזַּן אַוִּיפְּגַעְרִוְּיִמְטָעָרַ הַאָט אַוְוָונְקַ גַּעֲטָאָן צָוַן וּוּן עָרַ
זָאָלַ מִיטְזָאָגָן "זָוָהָר". קְפָּרוֹ אַצְעַנוּמַעַנְצָרַ פָּוֹן וּוּיַּן אַיְזַּ צַוְּגַעְגַּגְגָעַן
צָוַן וּוּיַּבְּ אָזַּן אַוִּיסְגַּעְשְׁרִיעַן:

— פְּנִינְהַ!

— וּוּאָסַ שְׁרִיסְטוֹ?

— פְּנִינְהַ, וּוּינְטַשְׁ מִיר מַזְּ-טָוּבַּ!

— וּוּאָסַ הַיִּיסְטַּ? הַאָטַּ פְּנִינְהַ צַּעֲפָנוֹתַ אַפְּאָרַ אַוִּינְ.

— טְקֻומָּטַ אָנוֹנוֹ מַזְּ-טָוּבַּ!

— וּוּאָסַ צִּיפְּסַטוֹ מִיר דִּיְ צַמְמֹותַ, אַלְּטָעָרַ שְׁוֹתָהַ, זָאָגַ:

— אָוְנוּזָעָרַ טִּאָכְטָעָרַ רַחַלְ אַיְזַּ אַיְזַּ אַמְּלַדְקָעָרַ שְׁעָהַ הַיִּינְטַּ
גַּעֲוֹאָרַן אַפְּלָהַ!

— עַיְ, קְפָּרוֹ — הַאָטַּ אַיְםַ אַלְּקָבִּי אַיְבְּרַגְּוָהְאָקָטַ —
הַאָסְטַּ דָּאָךְ מִיר עַפְּסַ צַוְּגַעְגַּגְטַּ צָו הַאָלְטַן מַיְילַ בֵּין נַאֲכָן עַסְןַ?

— סְאַיְזַּ דָעַן אַסְוֹרַ, אַלְּקָבִּי? אַסְוֹרַ אַסְוֹרַ אַרְעַמְעַרְ

מַאְמָעַ, וּוּאָסַ וּוּיַּ דָעַרְלַעַבְּן נַחַתְּ פָוֹן דָעַרְ בַּתְּ-חִידָהַ?

— וּוּצָרַ אַיְזַּ דָעַרְ חַתְּןַ? לְאַמְּדִירַ שְׁוֹיןַ הַעֲרָןַ! — הַאָטַּ סְזַוְיִיבַּ
זַיַּן אַוִּיפְּגַעְשְׁטָעַלְטַ.

— שְׁוֹיןַ אַיְינְמַאְלַ אַחַתְּןַ! — הַאָטַּ קְפָּרוֹ נַאֲרִישַׁ גַּעַשְׁמִיכְלַטַּ.
רַחְמִיםַ אָונַּן רַחַלְ הַאֲבָןַ זַיַּן אַיְבְּרַגְּעַקְוּקַטַּ. עַרְ אַיְזַּ בַּלְאָסַ גַּעַ.

ווארן, געועסן אן אטפם. אלקי האט אַוונק געטאָן רחמים זאל
גין מיט אים אין שלאָף-צימער.

אלקי האט פארשלאָסן נאָך זיך די טיר, דערזאגט דעם "זהה",
דערנאָך האט ער אָנגענומען רחמיינען פאָר די לאָצֶן אָון אִים אָוואָק.
געועט אויף אָ קומְפֵּר אָון אלְּיַין האט ער גענומען שפריאֹן הײַן
אָון צוּרִיך אַיבָּעָן צימער. אַין חָדֶר אַין גַּוּאוֹרָן שְׁטִיל. דער טאָטָע
מִיטָּן זָוָן האָבָּן אוּיסְגַּעֲמִיטָּן זִיךְ אַנְכּוֹקוֹן. דער פָּאָטָעָר האט אָ ווַיְילַע
בָּאָטָראָכָט זַיְינְן שְׂיָטָעָר בָּעֶרְדָּל אָון אָנגַעַהוּבִּין:

— וויסן זָאָלְסָטוּ, רחמים, אָן אַיְד אָן אָ ווַיְיב אַיְן סְגִּיהָנוּט
פָּאָר אִים אָפָּן! שְׁלַעְכָּטָה מְהֻשְׁבָּות, קְלַפְּוֹת, יְעַדְעַט פָּגַע-רַע הָאָט אָוִיכָּט
אִים שְׁלִיטָה, פִּירְט אִים אַרְאָפָּן דַּיְן דַּרְךְ הִישְׁרָאָה! הָאָב אַיךְ אַיְינְמָאָל
אָפְּגַעַמְאָכָט בֵּי זִיךְ — כְּמוֹן חָתוֹנָה האָבָּן! ווֹאָס זָאָגָטוּ, רחמים,
בִּיסְט דָּאָךְ עַפְעָס מִין בָּכוֹר, רַאֲשִׁית אָוְנוּ?

רחמים האט נִישְׁט גַּעַנְטַפְּרָט, דַּעַרְפִּילְט אַ הַוִּילְקִיט אַוְנְטַעַרְן
הָאָרֶץ אָון זִיךְ אַיְינְגַּבְּיָסְטָן מִיטָּן דַּיְן אַיְן דַּעַר אַוְנְטַעַרְשָׁטָעָר לִיפְּ.

ער
הָאָט זִיךְ צְוַגְּעַהְעָרְטָט צָוּן דַּיְן פָּאָרְשְׁטִיקָט גַּשְׁרִיְּעָן, ווֹאָס האָבָּן זִיךְ
גַּעַרְדִּין אִים, זַיְיָ קוּיטָן צְוַרְיקְּגַעְהָאָלָטָן אָון גַּעַוְאָרְטָט דַּעַר פָּאָטָעָר
זָאָל עַנְדִּיקָן.

— הָאָב אַיךְ באַשְׁלָאָסָן חָתוֹנָה צָוּן האָבָּן — הָאָט אלקי
בָּעַלְאָסָן אַיְבָּרְגַּעַחְזָרְטָן דַּיְן לְכַצְּטָאָז וּוּרְטָאָצָר — אָון ווַיְיסְטוּ ווּעַמְעָן
מְדַעַּט מִיר? רַחְלָעָן — קְפָרוֹס טָאָכְטָעָר.
בֵּיְ רַחְמִימָעָן אִין מִה הָאָט זִיךְ עַפְעָס אַמִּישָׁ גַּעַטָּאָן אָון ער
הָאָט זִיךְ אַיְפְּגַעַשְׁטָעָלָט:

— טָאָטָעָ, פָּלְ זָמָן כְּיוּעָלְ לְעַבְּן — — —
— ווֹאָס פָּאָרָעָ דְּבוּרִים? — הָאָט אִים דַּעַר פָּאָטָעָר נִישְׁט גַּעַץ.
דָּאָוטָן עַנְדִּיקָן — דְּעַרְוַיְיָן בֵּין אַיךְ נָאָךְ דִּין טָאָטָעָר! אָון ווַיְיסְטוּ
זָאָלְסָטוּ, אָז כְּפָרָעָגָ בֵּיְ דִּין קִין עַצְוָתָ נִישְׁט!
— אָון אוּבָּה דוּ מִינְסָט, טָאָטָעָ, אָז בִּיסְט אִין דַּעַר הַיִּם, אִין
סָאָלָאנִיקִי בִּיסְטוּ, הָאָסְטוּ אַ טָּעוֹת!

— אוּבָּה שְׁוִין יָאָזְוִי — הָאָט אלקי גַּעַלְאָסָן גַּעַזְוִינְגָן דַּיְן
וּוּרְטָאָצָר — אוּבָּה דוּ זָאָגָסָט מִיר יָאָדָעָת, זָאָלְסָטוּ ווַיְיסְטוּ, אָז הַיִּנְשִׁיקָן
מוֹזָאִי-שְׁבָת וּוּרְטָה רַחְלָגָ מִיזְיָה ווַיְיָבָ, דִּין טָאָטָעָס ווַיְיָבָ, הַעֲרָתָט? אַיךְ

ווארן דיך — האט אלקבי אויפגעזוויבן א פינגער — אז פון חימינען און ווילטער זאלטטו נישט האבן קיין מגע ומיאו מיט רחצען! — דאס ווילן מיר נאך זען! — האט רחמים א צי געטאָן די הוינן, פון דער זייט א קוק געטאָן אויפֿן פָּאַטְעַר, דערמאָנט אָהָן, וואָס קלוייבט זיך א שפרינגו צו טאנן אויפֿן קעגנער.

אלקבי האט זיך געמאָכֶט ניט הערדן, אַנגענוּמָען דעם זון פאר אָן אָרָעָם אָן שטילְעַר גִּנְעָרָת:

— דארפֿסְט נישט פָּאָלִין ביַּי דִּיר, רָחָמִים! אַיך לְפָבָב נָאָל, דיין פָּאַטְעַר לְעַבְתָּאָן עַד האָט, בָּרוֹךְ הַשֵּׁם, פָּאַרְזָאָרְגָּט דָּן פָּאָר דִּיר אַוְיכָן! סְגָּעָלֶת לִינְט אַוְיכָן קְוַעַּפְרָא אָן צְיוּעָל מִיט גָּאָטָס חִילְּךָ גַּעֲפָנוּן אַ זְיוֹוג פָּאָר דִּיר אַוְיכָן, נָאָר מִצְן דָּאָרָף זַיְינָן אַ מעַנְטָשׁ, וּוּ דָרְפָּסְקָן זָאָגָט — בַּיִּי אַחֲכָם זַעֲנָן דִּי אַוְיכָן אַין קָאָפָ — — וואָס טְרִיאִיסְטָו מִיק מִיט חִילְּשָׁו? — האט זיך רָחָמִיב אַוּוּקְעַנְשְׁטָעָלָט קָעָגָן, פָּאַטְעַר וּוּ אַ פְּרִיאִיז-פְּיִיטָר — מַעֲגָנָט אַפְּיָלוּ זַיְינָן מִין טָעָטָע, וּוּלְעַ אַיך נִיט דָרְלָאָזָן דו זָאָלְטָט מִיר אַונְטָעָר, שְׂטָצָן אַ פִּיסְלָ!

— ווער שוּין בְּעַטְעַר פָּאַרְשָׁטוּמָט, יִינְגָּאָטָשׁ דו!

— אַיך בֵּין דָרְעַר יִנְגָּאָטָשׁ — — אַיך — — הָא? אָן דָו, אָן אַלְטָעַר יַיְד — — שְׁפָעָמָעַן מַעֲגָנָט זיך — —

— אָוּ שְׁוַיְן יָאָזְוִי, עַוְרָכְיַיְשָׁאָל — האט אלקבי אויפֿן גַּעֲהִיבָן אַ פּוֹיְטָט קָעָגָן זון — מַעְגָּו שְׁוַיְן דיַיְן מוֹחַ דָאָרָן, פּוֹשָׁע. יִשְׁרָאֵל הִיט זַיְיך, רָחָמִים, דָעַן אָז צְיוּעָל זיך צְוַכְּתָעָן צוֹ דִיר, וּוּסָס. טוֹ האָבָן וּוּסְטָעַ יָאָר! וּוּסָטַט בַּיִּי מִיר פְּלִיעָן אַוְיכָן אַלְעַ צְבָיר זַיְינָן!

— כָּל זָמָן אַיך לְעַבָּטָע — האט רָחָמִים זיך אַוּוּקְנָפָץ. שְׁטָעָלָט, גַּעֲנוּמָעַן פּוַיְקָן מִיט בִּידָע פּוַיְסָטָן אַוְיכָן דָרְעַר אַרְוִיסְגַּעַדְעָס. טָעַר בְּרוֹסְט — כָּל זָמָן אַיך לְעַבָּטָע, וּוּסָט רָחָל נִישָׁאָז זַיְינָן וּוּיְיבָן! אלקבי האט זיך אַ צִי גַעטאָן, אוַיְנָה אַקְטָט דֻעַם זון אַ פְּאַטְעַס אָוּן אַיְם אַנְגָּעָכָאָפָט פָּאָרָן גְּרָגְרָת. רָחָמִים האט זיך אַרְוִיסְגַּאֲרִיסְן, זיך גַּעֲוָאָלָט וּוּרְפָּן אוַיְפָן פָּאַטְעַר, האט ער גַּעֲכָאָפָט אַ אוַיְיָתָן פָּאַטְעַס. קְפָרוּ מִיטָן וּוּיְיבָן האָבָן גַעֲנוּמָעַן קְלָאָפָן אַין טִיר;

— מִסְטָעַר אַלְקָבִי! — — — מִסְטָעַר אַלְקָבִי!

אלקבי האט געעפנט. רחמיים האט זיך געווישט ס'פנימ און זיך געקסארטשעט פון חרטה. רחל אונ ארייניגעזקומען א בליכע און אוונטער רחמיימען האט זיך געעפנט סגיהנו. אן א שייער פלענער, ווי א נאך צו געמען פון פאטער נקמת, זענэн דורך בי אים אין מות. מיט א קראנקליך האט ער זיך א שאר געטאָן צום פאטער,
געטראָשעט :

— אויב ער מיינט, איז ער איז אין דער היים, איז ער זיך טוועה! מיר זענען אין אַמְּעָדִיקָע! אין אַמְּעָדִיקָע זענען מיר!
דער אלטער האט זיך ווידער א וואָרָך געטאן אייפֿן זון. די אַרְוַמִּיקָע האָפָּן אַיִם צוֹרִיק געהאלטן. רחל האט אַרְוַיסגעשטוףט רחמיינען פון חזור. ער איז געגאנגען הינטערוילעטען, געקוקט דער אלטער זאָל זיך נישט ווֹאָפָּן אוֹיֶף אַיִם, נישט אוֹיֶף געהערט רעדן:
— מיר וועלֵן נאָך זען, טאטע! מיר וועלֵן נאָך זען! מיר זענען אין אַמְּעָדִיקָע!

דאֶ שלְאָגָט מען נישט קיין קינדער! — האט זיך רחל אַרְיִינִיגָּשְׁטָט — אַיִן אַמְּעָדִיקָע שלְאָגָט מען נישט! און אויב אלקבי ציט זיך נישט אַרְוִיס, גַּי אַיִן אַוּזָּק פון שטוב!
— שוֹוִיְיג, שוֹוִיְיג, טאָכְטָעָר! — אַיִן קְפָרוּ אַרְיִין אַיִן דערמִיט.
— דו דַּאֲרָפְסָט זיך נישט מישן! גַּי, גַּי אַיִן דִּין חָדָר אַרְיִין.
ס'איין געוואָרָן אָמְקָאנְגָּעָעָם שטיל. אלקבי האט זיך געריבָּן די הענט, געקוקט אוֹיֶף קְפָרוֹן, אוֹפְּן ווֹיֶיב, געוכט הילְך בַּיִּדְיִ אַרְוַמִּיקָע. ער האט שוער אָפְגָּזְוִוִּיצָּצָּן אָוֹן זיך אַיִן דְּרִיעָן אַבְּוִינְג געטָאָן:

— מיר לאָן אַ שיינְעָט דָּוָר! אַ שיינְעָט דָּוָר לאָן מִיר!

אָמֵן אַתָּה כְּנָךְ :

7	פִּזְנְגֶרְטְּ-גַּעֲמָלְגָּם (1914)
109	מַאֲרִים אָנוּ זַיִן זַיִן פִּילִיָּם (1913)
133	איַן סַלְלוֹן (1917)
143	מַאֲדָאתָם מַאֲרִקִּין (1917)
151	אָ גַּעֲוַיִּינְלַעֲכָעַ גַּעֲשִׂיבְטָעַ (1917)
161	מַשְׁחָה לִיְגָנָעֶר (1917)
169	אָ הוֹזֵן אַוִוֵּף גַּאֲרָעָם סְטוּרִיט (1917)
177	לִיְלִי (1915)
225	שִׁידְעַמְצָעָר (1920)

פּוֹן זַעֲלָבָן מַחְכָּר :

איַן פּוֹלוֹשָׁע וּוּלְדָעָר
אֶ רְאַמְּאָן פּוֹן אֶ פּּוּרְדִּינְגְּבָּ
הַוּבָּרוֹ (רְאַמְּאָן)
אֶלְיָיִן (רְאַמְּאָן)
רְאַסְעָ (דָּעָרְצִיְּלְנְגָעָן)
דָּעָרְ מְשֻׁבָּט (פּּאָרְ קִינְדָּעָר)

